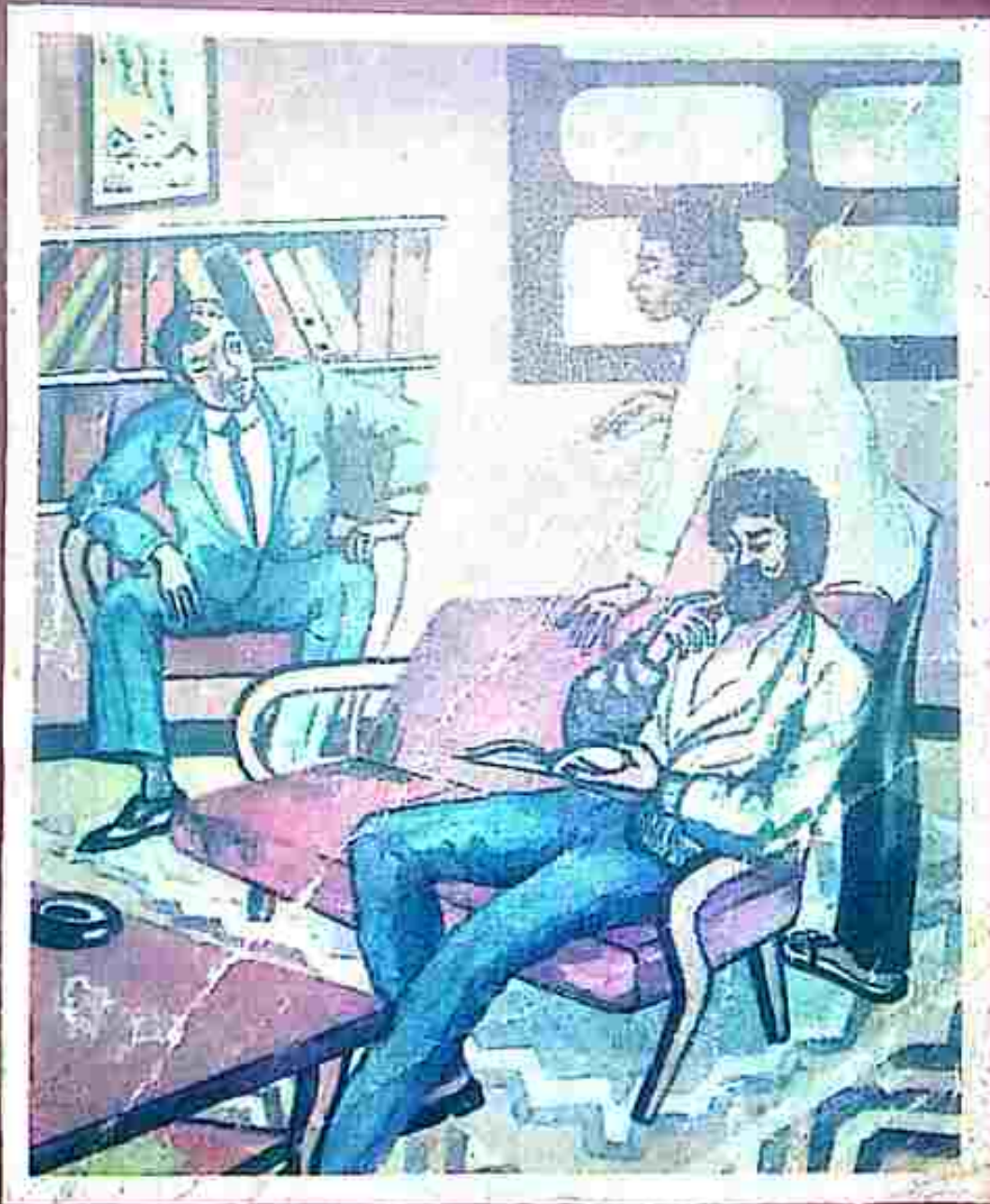

አንድ አካል ብቻ

ክስብረው ያምጡ

አንድ ለአምስት

ክስተት ዳም

ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት

፲፱፻፹

@OLDBOOKSPDF

t.me/OLDBOOKSPDF

ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት
Kuraz Publishing Agency

ስልክ }
TEL. } 11 27 19

ፖስታ ግ.ቁ. }
P. O Box } 30933

አዲስ አበባ
ኢትዮጵያ

ADDIS ABABA
ETHIOPIA

ሙዝቅ በሕግ የተጠበቀ ነው
ALL RIGHTS RESERVED

የገጠና ሥዕል — ከሉቃስ አግረ

ንግድ ግተሚያ ቤት

ግ ው ጫ

1. እንደ መግቢያ	፫
2. ምዕራፍ አንድ መነሻዉ	1
3. ምዕራፍ ሁለት በመግባታቱ	31
4. ምዕራፍ ሦስት ወንድይራድ ተፈራ	63
5. ምዕራፍ አራት 'ሐሙስ የቀን ቀዱስ'	90
6. ምዕራፍ አምስት 'ብርሊ ከነቃ'	180
7. ምዕራፍ ስድስት ልክ በሳምንቱ	254
8. ምዕራፍ ሰባት እሑድ	278
9. ምዕራፍ ስምንት የተረፈዉ ተገኝ	300
10. ምዕራፍ ዘጠኝ የሁለተኛዉ ሣልስተ ዕለት	307
11. ምዕራፍ ዐሥር የፍጻሜዉ ዋዜማ	342
12. ምዕራፍ ዐሥራ አንድ ዝግጅት	403
13. ምዕራፍ ዐሥራ ሁለት ውሳኔ	429
14. ምዕራፍ ዐሥራ ሦስት ፈረስ	439

ምዕራፍ አንድ

መ ፡ ፡ ሸ ወ

ወሩ ታኅሣሥ ፡ ቀኑ ቅዳሜ ፡ በዓቱ ዐሥር ተኩል ግድም ነው።
ሥፍራው አዲስ አበባ ዳርቻ ፡ ከላምበረት ወዲያ ከትምህርት ቤቱ
ወዲህ ፡ ከደሴ መንገድ በስተሰሜን፤ እዳገቱ ላይ ነው። ቤቱ ትልቅና
ዘመናዊ ፡ ግቢው ሰፊና ባላትክልት ፡ አጥሩ የሽፍሻፊ ፡ የግቢው
በር የብረት ነው ።

አረንጓዴ የብረት በሩን ዘበኛው ተሰማ ከፍቶ ፡ እንዲት ጥቁር
አውቶምቢል—ኦፔል ካይት—የቀኝ ወገን አግጣጫ ማሳያ ምልክ
ቷን ፡ ብልጭ—ድርግም እያደረገች ወደ አውራ ጐዳናው አዘቅዝቃ
ፈረጠጠች ። ስትደርስ ተንሸጥሺጣ ቶመች ። በውስጧ ያለው የሚ
ነዳት ወጣት ብቻ ነው ።

ወጣቱ በለጠ ፡ ልቡ በጣም መጣደፉና ከግሥጋሄው በመገታቱ
መበላጩቱ በጉልህ የሚነበብባቸው ዐይኖቹን ፡ እፊቱ በግራና በቀኝ
መንገዱን እያዙበት እንስሶች ላይ እንከባለላቸው ። ዐይን የሚገ
ድል ቢሆን ኖሮ ፡ በለጠ ጡጫ ጡጫ በሚያህሉ ዐይኖቹ ሁሉ
ንም እያሉበት ፍግም ለማድረግ ባልተመለሰም ነበር። ዳሩ ግን
እንስሶቹ በበኩላቸው ፡ የማንንም መንገድ የያዙ ፡ ወይም ማን
ንም ከትልቅ ቀጠሮ የሚያስተጓጉሉ ሳይመስላቸው ፡ ያመኪና መን
ገዱን ወረው ፡ ወደ ከተማው ሕይወቱን ይዘውለት ያዘግማሉ ። እን
ኳን ሰው ፡ አጋሰሱ ፡ አህያው ፡ በፊውና በጉ ዐፈርና አቧራውን ጠልቶ
አስፋልቱን መንገድ ወድዷል። የአስፋልት መንገድ የሚሠራው
ለነርሱ ሳይሆን ‘ለተሸከርካሪ ነው’ የሚባለውን ፡ ወይ አልሰሙም
አለበለዚያም ሰምተው ከጉዳይ አልጣፉትም ። ስለዚህ ፡ ዛሬም

እንደ ሰሞኑ ፡ ዕንጨትና ኩብት ፡ ቅጠልና እህል ፡ ቅቤና ዶሮ ይዘው
ወደ ሁዳዱ ከተማ ይጉርፋሉ ።

ከተማው ፡ ከወትሮው ይበልጥ ሆዱ ሰፍቷል ። ገና ደርሷል ።
ሰለዚህ ፡ በሰው ጫንቃ ፡ በከብት ጀርባ ፡ እንዲሁም በገዛ እግሩ
የሚመጣውን ተበዬ ሁሉ ፡ አይጠግቢው ከተማ በሩን ወለል ፡ እጆ
ቸን ዘርጋ አድርጎ ይቀበላል ።

ማልዶ ገብቶ ሸክሙን ያራገፈው ገጠሬ ፡ እነሆ ቀሎት ይመ
ለሳል ። ከልዋጩ ሸርፎ ፡ ሲገባ ፡ ለምላሰና ለጉሮሮ የሚጥም ፡
እያራመደ መንገድ የሚያሳጥር የከተማ ምርት ሸምቶ በሆዱ -
ዋቂት በጭንቅላቱም - ተሸክሞ ያገሩን ዘፈን እየዘፈነ ወደ ማደሪያው
ይጓዛል ።

ከዚህና ከሌላው ሸመታው የተረፈ ልዋጭ ያለውም ፡ ሳይከ
ብደው በኪሱ ይዞታል ። ቅሪው ቀላል ነው ። የሚነዳቸው ተቀንሰ
ውለታል ፡ አሀዮችና አጋሰሶች ብቻ ናቸው ። ለበሬና ለበግማ አንዴ
ከገቡ ከተማ መቼ ተመልሶ መውጣት አለ ፤ አሀዮችም ሸክም ቀሎ
ላቸዋል - አብዛኛዎቹ ሌጣ ናቸው ። ከተማ ያገቡት ዕንጨትና
ቅጠል እዚያው ዐመድ ይሆናል ፤ ቅቤጩም ይቀልጣል ፤ ሣሩም
በተራቸው እሰው ሆድ ውስጥ እሚገቡት በሬና በግ ሆድ ይገባል ።

በለጠ የመኪናውን ልጓም ሳንዳፍታ በእግሩ ረግጦ ፡ ዐይኖቹን
እዚህ ትርምስ ላይ ሲያንቀዋልል ፡ ጉልቶ የሚታወቀው እንቅፋ
ትነቱና አዘግይነቱ ብቻ ነው ። አውራ ጉዳናው እናት ገጠርንና
ልጅዋን ከተማን የሚያስተሳስረው የሕይወት እትብት መሆኑንና ፡
እንቅፋት ሆነውበት ፊቱ የሚጓዙትም እንስሳት የተሸከሙት ለከ
ተማው ሕይወት መሆኑን ለማሰብ ጊዜውና የነበረበት ሁኔታ አላ
መቸውም ።

አሁን መሳ ሀልውናውን ሰቅዘው የያዙት ፡ የቅዳሜ ማታው
ትዝታና ፡ መቼ ደርሼ ወጣቷን አግኝቻት የሚለው ለሜት ናቸው ።
ወጣቷን ያለፈው ቅዳሜ ከተዋወቃት አንሥቶ የከረመው መክረም ፤

መከረም አይባልም ። ስንት ጊዜ ሊደውልላት ፡ ወይም ቢሮዋ ለመሔድ ከጅሎ ነበር ። ግን ፡ ብዙ ነገር በማሰብ እራሱን እየታገለ ስሜቱ የመራውን ሁሉ ከመፈጸም ተቆጠበ ። ሆኖም ፡ በሥራ መግቢያና መውጫ ሰዓት በመሥሪያ ቤቷ በኩል በመኪናው ዐለፍ ገደም ማለቱ አልቀረም ። አንድ ሁለቱም ሳታየው አይታታል ። ግን እርሷን በሩቁ ማየት ችግሩን አባሰበት እንጂ አልጠቀመውም.....

በለጠ የመኪናውን መለከት እየነፋ አውራ ጉዳናው ጉብቶ ወደ ላም በረት አግጣጫ አመራ ። በግራና በቀኝ ያለውን የእንስ ሳት ጉርፍ ይይ እንጂ አያስተውልም ። በዐይኑ ሕሊናው የሚታየው የወጣቷ ብሩህ ገጽና ተጉናጽፎት የነበረው ያነሆለለው ፈገግታ ነው ። በዕዝነ ልቡናው የሚሰማው ከሙዚቃ የሚልቀው ድምጹ ነው.....

በለጠ ቅዳሜላት ልጅቷን ለመተዋወቅ ምክንያት ከሆነው ከዚያ ከዳንስ ግብዣ ለመቅረት አስፀ ነበር ። ዳሩ ግን ፡ ሲስተር ትሁንዘር ፡ ‘ከግብዣዬ ዛሬም ከቀረህ እቀየምሃለሁ’ ስላለችው ሲያስከፋት አልፈለገም ። በዚህ ላይ ፡ አበራ በላይ ‘አብረን ካልሔድን’ ብሎ ወጥሮ ስለ ያዘውና ፡ አበራ አለ ጣባዩ ችክ ብሎ ‘አብረን ካልሔድን’ ያለበትንም ምክንያት በማወቅ ፡ የአበራን ፈቃድ ለመፈጸም ፡ ትሁን ዘርንም ላለማስቀየም ሲል ነበር የሔደው ።

ሲስተር ትሁን ዘር ፡ እርሱ የሕግ ፡ እርሷ የነርስነት ትምህርት ለመቀጠል እንግሊዝ አገር ሔደው ፡ ለንደን ያወቃት ወጣት ናት ። አበራ ደግሞ ለንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ት/ ቤትና የኒቨርስቲ ኮሌጅ አብረውት ከተማሩትና ፡ አሁንም አብረውት ከሚኖሩት ሦስት ወን ደላጤ የቅርብ ጓደኞቹ እንዲ ነው.....

አበራ ደብራቱን ይዞ ፡ በለጠ ግን ብቻውን ያን ምሽት ግብ ዣው ሥፍራ ሲደርሱ ፡ ገበያው ደርቶ ጠበቃቸው ። እነ አበራ ፈጥ ነው እካባቢያቸውን ሲመስሉ ፡ በለጠ ግን ረዘም ላለ ጊዜ በሐሳብ ተመስጦ ቆየ ።

ወደ አራት ሰዓት ተኩል ላይ ፡ በለጠ ከሐሳብ ዓለም ተመልሶ ወደሚደንሱት ቡድኖች አግጣጫ ዐይኖቹን ሲወረውር ፡ እንዲት

ወጣት አንገት ላይ ዐረፋ ። ከራስ ጠጉሯ እስከ እግር ጥፍሯ ተመለከታት ። ፊቷ ወደ ሌላ አግጣጫ ስለ ተመለሰ ዐይኖቿን ለማየት አልቻለም

በለጠ ቆንጆ የምትባል ሴት ሲያይ ፈጥኖ ዐይኖቿን ለማየት ይጣደፋል ። ምክንያቱም ዋና መልክ ዐይን ነው ባይ ነውና ። ጓጃኞቹ ‘ በለጠ መልኩ ዐይኑ ብቻ ስለሆነ ፣ ሌላውንም ውብ ወይም አስቀያሚ ነው የሚለው ዐይኑን ብቻ እያየ ነው ’ እያሉ ያሾፋበታል ። የበለጠ ዐይን ውብነት ዋናው ትልቅነቱ አይደለም ፣ ገላጭና ተናጋሪነቱ እንጂ ። አሎሎ ለማከልማ የበግ ዐይንስ አለ አይደለም! ዐይን በግራጠ ውብ አይባልም

በለጠ ፊቷ ዞሮ ዐይኖቿን እስኪያይ ድረስ ፣ ቁመናዋን ፣ አለባበዷን ፣ አደናነዷን ይመለከት ጀመረ

አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች መልክ መልካም ወይም ቆንጆ የሚባል ሰው ሲያጋጥማቸው ፣ ይኸን ትጽል የሚያሰጠው ምን ምን እንዳለው ይሻሉ ። ምክንያቱም ውብም ቢባል ፣ የሌለው ፣ የሚጉድለው ካለው ይበዛልና ። በለጠ ግን ምንድር ነው የሌላት ? - የሚጉድላት ? - ብሎ እንከን ፍለጋ ገባ ። ያላትን ከመቁጠር የሌላትን መቁጠሩ ቀላል መስሎ ታየውና ።

ገና ምንም ስሐ ሳያገኝባት ፣ በድንገት አስደናሻ ሲያሸከረከራት ፊቷ ወደ በለጠ በኩል ዞረ ። ዐይኑ ገዷ ላይ ሲንቀጥለል ፣ ዐይን ላይን ግጥም አሉ ። እርሱ አንዴም ዐይኑን ሳያረግብ ፣ እርሷም ዐይኗን ላት ሰብሮ ሲተያየ ፣ አሁንም አስደናሻ አሸከርክሮ አግጣጫዋን ለወጠው ወዲያው መዝቃው አልቆ ወደ መቀመጫቸው ሔዱ ።

አበራ ከዳንስ ተመልሶ ሲቀመጥ ፣ ወጣቷን ያውቃት እንደሆነ በለጠ ጠየቀው ። አበራ ግን ፈገግ ብሎ ፣ ‘ አንተ ካላወቅኻት እኔ እንዴት ላውቃት እችላለሁ ’ አለውና ልጅቱ ማን እንደ ሆነች ለመለየት ሙከራ ያዘ ።

በለጠ ‘ ጉራ ከሚነፋባቸው ’ ነገሮች አንዱ ፣ በፈንጠዝያ ዓለም ያሉትን ወጣት ሴቶች ሁሉ ዐውቃለሁ ነው ። ዘወትር ፣ ‘ ማ

ገበያዉ ጨረታ ውስጥ እንዳለ ፡ ግ በጋብቻ ምክንያት — በግብር እንኳ ባይሆን በስም — ከገበያው እንደ ወጣ ፡ ግ በፍቺ ወይም በዕድሜ መፍቀድ ምክንያት በይፋ ለቅርጹ እገበያው እንደ ቀረበ ጠንቅቆ የማውቀው ጉዳይ ስለሆነ ፡ ስለ ፈለጋችሁት ጠይቁኝ ፡ እንዳለ ነው ። ስለዚህ ፡ የአበራ ነገር አካሄድ አልተሰወረበትም

ብዙ ጊዜ ሳያባክን በሰጠ ወጣቷን መላልሶ ዳንስ ጋበዛት ። በጠፊ ወራ በቅርብ ትምህርቷን ፈጽማ ከአሜሪካን አገር መመለሷን ፡ ግብዣው በታ ብቻዋን መምጣቷን ተገነዘበ ።

ዕኩለ ሌሊት ሳይ ወደ ቤቷ ለመሔድ ስትነሣ ፡ እንድትቆይ ለማድረግ በልዩ ልዩ ዘዴ ጥክሮ የማይሆን ስለሆነ ፡ እቤቷ ለማድረስ ፈቃደኝነቱን ገለጸ ። ወጣቷ ግን አመሰግና በመኪናዋ መምጣቷን አሳወቀችው ። በግጥሥቅ እሔድ ቀጠሮ ቢጠይቅ የማይቻላት ሆኖ ፡ ለባራዊ ቅዳሜ ተቀጣጥረው ተለያዩ

በሰጠ ከሐሳቡ እየተጨዋወተ ወደ ቀጠሮው ግሥጋሜውን ቀጠለ። ‘እስተያየቷ የበሰለ ፡ የጥቅናገረውንና የጥቃደርገውን የምታውቅ ፡ በራስዋ ሙሉ እምነት ያላት ... ቅንጅ... የተማረች ፡ የምትሰብ ፡ ግን የማታስጠጋ ፡ ወይኖችዋ — ጥቅርና ጥልቅ ዐይኖችዋ ፡ ...’

ዐይኑ ከመንገዱ ፡ እጅ ከመራጫ ፡ እግሩ ከቤንዚን መስጫዉ ላይ ፡ ልቡ ግን ከልጅቱ ጋር ሆነው ሲገሠግሡ ፡ የካ ሚካኤል ቤተ ክርስቲያን እሚወስደው መገደ መንገጠያ ዘንድ ሲደርስ ፡ በድንገት እንዲት አህያ ከጐን መጥታ እመኪናው ፊት ድቅን አለችበት

* * *

ሣሎኑ ሰፊ ነው ። ዕቃዎቹም በውድነቱ ከታወቀው ከሞዝ ሾልድ ሰቅ የተገዙ ናቸው ። ወለሉን ከመነን እጅ ጥበብ የተገዛ ወፍራም የአበባ ምንጣፍ ከዳር እዳር አልብሶታል ። ሣሎኑ መሻል እንዲት አጭር ጠረጴዛ የሰዎኑን ጋዜጦችና አንዳንድ መጽሐፋች ተሸከማ ቆማለች ። በደቡብ ግድግዳው ወገን ፡ አንድ ትልቅ ቲሌቪዥንና ራዲዮ - ገራማፎን አጠገብ ላጠገብ ቆመዋል ። በምዕራብ ግድግዳው በኩል ደግሞ ፡ አንድ ቲፕ ሪከርደር እያሌ የቲፕ ክሮች አህሉ

አንዲት ትንሽ ጠረጴዛ ላይ ቁጭ ብሏል ። አጠገቡ አንድ ትልቅ የመጻሕፍት መደርደሪያ ጥቂት ያማርኛ ፣ በርከት ያሉ የፈረንሣይኛና ብዙ የእንግሊዝኛ መጻሕፍት ይዞ ይገኛል ።

ዛሬ እንዳጋጣሚ ሣሎን ውስጥ ያሉት ሁለት ወጣቶች ብቻ ይሁኑ እንጂ ፣ አብዛኛውን ጊዜ በዚህ ቀንና በዚህ ሰዓት አያሌ ወጣቶች ይሰበሰቡበታል ። የዓለም ጉዳዮችና ችግሮች — ከኢምፓት እስከ ትላልቅ — የዓለም ሰዎች — ከልሒቅ እስከ ደቂቅ — የሚተነተኑበት ፣ የሚሸነሸኑበት ፣ የሚተቸበት ቦታ ነው ። የሣሎን ውስጥ ግድግዳዎች አይናገሩም እንጂ ቢናገሩ ፣ ባለፉት አያሌ ወራት እዚህ ሣሎን ውስጥ የፈሰሰው ልዩ ልዩ ረቂቅ አስተያየትና ጥልቅ ሐሳብ መላ ዓለምን የሚያቀና ነበር ።

ሁለቱ ወጣቶች ሻያቸውን ጨርሰው ፣ አበራ ያማርኛ ሙዚቃ ያዳምጣል ። ወንድይራድ ደግሞ ትልቁ ሶፋ ላይ በጀርባው ተንጋሎ ፣ በግራ እጁ የሚያነበው መጽሐፍ ይዞ ፣ በቀኝ እጁ ሌባና አውራጣቶች ጢሙን ይጐትታል . . .

ጥቂት ቆየት ብሎ ተስፋዬ መስቲካውን እያኘከ ከመታጠቢያ ቤት ወደ ሣሎን መጣ ። ሲያላምጥ ገና ሲሰማው ፣ አበራ ውስጥ ውስጡን ተናደደ ። የተስፋዬ መስቲካ አስተኛኘክና የወንድይራድ ጢሙን ማልመዝመዝ ሁሌ ያንጫንጩታል ። ይኛን በሽታውን ሁለቱም ስለሚያውቁ ፣ ትዝ ሲላቸው እፊቱ እነዚህን ነገሮች ላለ ማድረግ በየበኩላቸው ይሞክራሉ ። ተስፋዬ የሲጃራ ሱሱን ማስወገድ ካቃተው መስቲካውን እንደዚህ ማኘከ ከሚቀጥል ወደ ማጪሱ መመለሱን አበራ ይመረጣል ። ወንድይራድም ቅጭም ወይም ቅማል የሚቀምል ከመምሰል እንዳባቶቻችን ጢሙን ባምስቱም ጣቶቹ ቁልቁል ቢመዝገርገው አበራ ባልከፋው ነበር ።

“በለጠ ሐደ እንዴ ?” አለ ተስፋዬ ፣ አበራን እያየ ።

አበራ ፣ ተስፋዬ ሲያኝክ አየት አደረገውና ዝም አለ ።

“ማንም አልሰማኝ መሰለኝ ። በለጠ ሐደ ወይ ነበር ያልኩት ።”

“አዎ-ን” አለ አበራ ።

“እንዴት ዐይነት ነች ልጅቱ ? ” አለ ተስፋዬ ፡ ያለበውን ነገር ሁሉ አሳጥሮ ።

“እንዴት ፡ ‘እንዴት ዐይነት ?’ ”

“ቆንጆ ነች ? ቀይ ነች ? ጥቂር ነች ? ወጣት ወይስ አሮጊት ?” አለ ተስፋዬ እንደ መበሳጨት ብሎ ።

“ቆንጆ ወጣት ነች ። ”

ተስፋዬ ጣዕሙ ያለቀውን መስቲካ ከወንድይራድ ሲጃራ መክ ስተሪያ ውስጥ ጣለውና ፡ “እንደ በለጠ አነጋገርማ እንደስዋ ያለ ሴት ‘ ድሮም አልነበረም ፡ አሁንም የለ ፡ ወደፊትም አይኖርም ’ ” ብቻ ፡ የሱን ነገር ታውቃለህ ፡ ሳያት ሁሉ ዘወትር እንደ ደነገጠ ነው። ስለዚህ ልቡን ስለ ነደፈችው ሴት ትክክለኛ ግምት ይሰጣል ብዬ እሱን መስማት ትቻለሁ” አለ ።

“ለምን ልጄን ለቀቅ አታደርገውም ? ባንተ ፍቅር ነገር አል ገባ ። ”

“ ምን ላድርግ ፡ ያናድደኛል ! ወንድ ልጅ ለሴት እንደዚህ መሆን የለበትም ። ”

“እንዴት ነው መሆን የሌለበት ? ”

“ባያት ሴት ሁሉ መነደፍ ። ‘የነደፈችውን’ ሁሉ ለማግባት መወጠን ። ”

“ያያትን ሴት ሁሉ የሚያሳድድ ማን ሆነና ነው ? ” አለ አበራ ፡ በምጸት ።

“እኔ ልጄ ታድያ እነድፋለሁ እንጂ አልነደፍ ። እንደሱ ልቤ ንና ገንዘቤን በማይረቡ ሴቶች ላይ አላባከን ያኔ የጥብቅና ጽሕፈት ሴት የከፈተ ጊዜ ያከማቸውን ብር ሁሉ የት አደረሰው ? ለሴቶች ስጦታ መግዣ አይደለም ያዋለው ? ”

አበራ ኮስተር ብሎ ፡ “ ሰው ለፍቶ ገንዘብ የሚያፈራው እሚፈልገው ነገር ሳይ ለማዋል ነው ። ሁለተኛ ደግሞ ፡ ልቡ ማፍቀር የማይችል ሊያዝን እንጂ ሊኮራበት አይገባም ። ማፍቀር የሚችል ልብ ባላቸውም ፡ ልብ ድፍን ሊያሾፍ አይችለውም ። ማፍቀር ለማይችሉ ሁሉ ሊታዘንላቸው ይገባል ። ሦስተኛ ደግሞ ፡ እንደ ሀገሩ ፡ እንደ ባህሉ ቶሎ አግብተው ቤተሰብ ለማቆም በሚጣጣሩ ወጣቶች ፡ ሳይከፈሉ ልካቸውን ‘ በወንድላጤነት መኖርን እንመርጣለን ’ የሚሉት ለማፈዝ መሞከራቸው አጉል ይመስለኛል ” አለ ።

ወንድይራድ ዐይኖቹ እመጽሐፉ ሳይ ይንቀዋለሉ እንጂ ፡ ወደ ፊት አይሔዱም ። የአበራንና የተስፋዬን ንትርክ ለመስማት ጆሮ ዉን ጣል አድርጓል

“ ነገሩን አንተ አከረርክው እንጂ እኔ ለማለት የፈለግሁት ፡ በዚያን ሰዎች የደረሰበት ነገር ተመልሶ እንዳይደርስበት እንጠብቀው ነበር እኔ የዛሬ ዐሥራ አምስት ቀን በደረሰበት የተቀጣ መስሎኝ ነበር ። እሱ ግን ተጠብሶ ጥሬ ይሆናል ። ስለዚህ ፡ ይኸኛውም ሳይከር ብንመክረው ይሻላል — ዝግ ብሎ እንዲይዘው ” አለ ተስፋዬ ።

“እንዴት ልንጠብቀው እንችላለን ? ሕፃን አይደለም ። ሰው እሚማረው በምክር ሳይሆን እራሱ ሲደርስበት ነው ። እኔ እንጃ ብቻ . . . በበኩሌ ፡ በእንደዚህ ዐይነት ነገር ያልተጠየቅኸውን ምክር ልስጥህ ብትለኝ አልቀበልም ። ”

“ በሴት ነገር እንኳ በኔና ባንተ መካከል ልዩነት ያለ አይመስለኝም ። ”

“ እሱስ ትንሽ ልዩነት አለ ። እኔ የምይዛቸውን ሴቶች እንደ ሰው አከብራቸዋለሁ እንጂ ፡ እንዳሻንጉሊት አልጫወትባቸውም ” ሲል አበራ ፡ ተስፋዬ ሰዓቱን አየ ። የብርቱካን ቀጠሮ ሰዓት እየተቃረበ መሔዱን ተገነዘበ ።

የተስፋዬንና የአበራን ንትርክ ሳይከር ባጭሩ ለመቅጧት ፡ “እንደዚህ ልቡ ተስቅሎ መኪና መንዳቱ ፡ እኔም ደስ አላለኝም ፡ ያውም በሱ አነዳድ ! ” አለ ወንድይራድ ፡ ጣልቃ ገብቶ ።

“ ያንተ ተጠንቅቆ መንዳት ብቻ እኮ ካደጋ አይሰውርህም ። ስንቱ ነው እቆመበት የሚገባዬ ” አለ አበራ ።

“ ለዚህ ነውና መጠንቀቅ የሚያሻው ። የመኪና አደጋ እኮ በሌላ መገጨት ብቻ አይደለም ፤ ሌላውን መገጨትም አለ ። ካል ተጠንቀቁ የቆመ መኪና መገጨትም ይመጣል ። ስንት ሰዎች ናቸው በገዛ እጃቸው ነድተው ከድልድይ እየዘለሉ ወንዝ የሚገቡ ” አለ ተስፋዬ ።

“ እነርሱማ የትራፊክ ፖሊስ የመሰለ ሰው ወደዚያ እየመራ ቸው ነው አሉ ! ” አለ አበራ ፡ ፈገግ እንደ ማለት ብሎ ።

“ እነሱ እነሱ ሰክረው ነው ። ልብ ብላችሁ እንደሆነ የዚህ ዐይነቱ አደጋ ሁሉ ደረሰ የሚባለው ከእኩል ሌሊት በኋላ ነው ” አለ ወንድይራድ ፡ ነገሩ ወደ ዋሃ ፈሃሃ በመመለሱ እየተደሰተ ።

“ ነውና ፤ ኢንገንት ከተማውን የሚወርፉት በዚያን ሰዓት አይደለም ! ” አለ አበራ ።

“ እሱን ተወው ። በሙሉ ብርሃን ፤ እጠራ ሜዳ ላይ — ሰውም መኪናም ሳይኖር ማንም ሳይነካቸው — ከመጠንቀቅ ጉድለት የተ ነሣ በገዛ እጃቸው የሚገለበጡ ስንት ሰዎች አሉ ” አለ ወንድይ ራድን እየተመለከተ ተስፋዬ — ያበራን ፊዝ ተወት አድርገው ።

“ ካልክሰ ፤ ከመኪና መንገዱ ውጭ ፤ እግረኛው መንገድ ጠርዝ ላይ በጥምና የቆመውን የመብራት ዕንጨት ፤ በመኪናው ተምትም የነቀለ እኔ የማውቀው አንድ ሰው አለ ። ብቻ ፤ ያደጋ መድ ረሻው አቅጣጫ ብዙ ስለሆነ ፤ እሱን ሁሉ ካሰብን መኪና መን ዳት አንችልም ” አለ አበራ ።

“ ባጭሩ ምንድር ነው የምትለው ፤ መጠንቀቅ አያስፈልግም ነው ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ የለም ፤ መጠንቀቅ የማይቀር ነው ። የሌላውን ሳይሆን የራ ስን አካልና ሕይወት ለማዳን ። ብቻ ፤ አደጋን ፈጽሜ አስወግዳለሁ

ብሎ ማለብ ከንቱ ነው ማለቱ ነው ። ስንት ሰዎች አሉ ዳጡን ብለው እሰው መኪና ፊት ሳይታሉብ ዐውቀው ዘው የሚሉ” አለ አበራ ።

“ታዲያስ ዐውቀው ከገቡ ይዳጡ ማለትህ ነው ? ”

“አይ ተጠንቅቀህ ስትሔድ ድንጊት አንድ ሰው ከጐን ገብቶ ልትደገጡ ስለምትችልና የምታደርገው ጥንቃቄ ሁሉ መና ሊቀር ስለሚችል፣ ሁሉም ነገር እንዲያው አቦሰጡኝ ነው ማለቱ ይመስለኛል” አለ ወንድይራድ ።

“ምን ድንገት ከጐን መግባት ብቻ ! እኔ በቀጥታ ዳጡኝ ብሎ የሚገባ ሞልቶአል

“በቀደምለት እኔና ክፍሉም የፊት በርን ዳገት ስንወጣ ስኛ ከፍ ብሎ አንድ ሰውዬ እመኪናው መንገድ መኻል ገብቶ ሽቅብ ይሔዳል ። ገና ሳንደርስበት መምጣታችንን በክላክስ አሰማነው ። እሱ ግን ደንታ አላሳየም ። እየተጠጋነው ስንሔድ ከላክሱን ክፍሉም በኃ ይልና ለረጅም ጊዜ ነፋሱት ። ሰውዬው ግን ዞር ብሎ አይቶን ጉዞውን ቅጠለ ። አሁንም በትዕግሥት ከላክሱን እያሰማ ሔዶ እሰውዬው ጃላ ሲደርስ መኪናውን አቆመ ። ሌሎች ከላይ የሚመጡ ባለመ ኪኖች ከላክስ እየነፉ፣ እየመሁ፣ እየተሳደቡ ሲመቻቸው ያልፉ ነበር ።

“በኋላ ፣ ሰውዬው ወደኛ ዞረና መኪናዋን በጡጫ ነርቶ ፣ ‘እስቲ ወንድ ከሆንክ ዳጠኝ ! ’ እያለ እግሩን አንፈራጦ ከመኪናዋ ጋር ትግል ለመግጠም ይጠብቀን ጀመር ። ጥቂት ተፋጥጠን ከቆምን በኋላ ወረድኩና ፣ ‘ምነው ወንድሜ ለምን እንዲህ ትሆናለህ ? እባክህን መንገዱን ልቀቅልን እንሔድበት ’ ብለው ፣ ‘ ቀላል እኮ ነው ጉዳዩ ። የናንተ ቆርቆሮ እኔን ለመፍጨት ዐቅም አላት ። ወንድ ከሆናችሁ በላዬ ንድዋት ። ያኔ እንተያያለን ’ አለ ። ‘ከተጨረሰቱ በኋላ ምኑን እንተያየዋለን ። ከተጨረሰቁ በኋላ መቸ ማየት ይቻላል ! ! ’ ። ‘ ሰው ድጦ እኮ እንደዚህ በዋሃ መሔድ የለም ፣ የመንግሥት አገር እኮ ነው አሁንስ ቆርቆሮ ካገር ሊያስወጣን ነው እንዴ ? በል ዳጠኝ ያለ የሌለ ሀብትህን ነው የማሸ

ጥህ' አለኝ ። እኔም 'አይ፡ ወንድሜ! አንተ ብትሞት ወይ ከፊ የአካል ጉድለት በደርሱበህ የምታገኘው የገንዘብ ካሳ ምን ይረባሃል? እኔስ ካለኝ ንብረቱ ተሸጦ ብክሥህ ንብረት ሊተካ ይችላል። ተበድራ ብክሥህ ብድሩ ይከፈላል ። አንተ ግን ከሞትክ ገንዘቡ ለዘመዶችህ እንጂ ላንተ አይረባህም ። ከፉኛ ብትቆስል ገንዘቡን በልተህ ከጨረሰክ በኋላ ዕድሜ ልክህን አካለ ስንኩል ሆነህ ትቀራለህ'' ስለው ፡ ከፍሉም ከመኪናው ውስጥ አንገቱን ብቅ አድርጉ በንዴት ፡ 'አንተ ደግሞ ምን ዲሲኩር ታደርግለታለህ ። ይኸ የሚገባው ቢሆን ቀድሞ እዚህ ባልቆመ ነበር ። ዞር በል እስቲ ከፈለገ ቆሞ ይጠብቃት' አለና የመኪናውን ሞተር ማጮህ ጀመረ ። በዚያን ሰዓት እያሌ ሰው ተሰብስቦ ነበርና ፡ ግማሹ ሰውየው እንዲወጣ ሃይ ሃይ ሲል ጥቂቶች ደግሞ ፡ 'ወንድም ዞር በል እንጂ የሰው ጉማ ታበላሻለህ' እያሉ ያሾፉ ነበር ። በመካከሉ አንድ ፖሊስ መጥቶ ገላገለን ። "

አበራ ሙተረኩን አብቅቶ ፡ በአበራ አልረታ - ባይነት የሚብሰለሰለው ተስፋዬ ተቃውሞውን ሲሠነዝር ሲዘጋጅ ፡ ስልኩ ተንቃጭሎ አቋረጠው

ወጥቤቅ ከበደ የሻይ ፅቃዎቹን አንግሥቶ ከጨረሰ በኋላ ፡ ምግብ ቤቱን ያጸጸጸ ነበርና ፡ ስልኩን አንሥቶ ፡ “ ሃሎ ” አለ ።

ጥቂት ካዳመጠ በኋላ ፡ “የሉም ፤ መልክት አለ? እሺ” ብሎ ስልኩን ዘጋው ።

“ ማነው? ” አለ ተስፋዬ ፡ ከበደን እየተመለከተ ።

“ እኔ እንጂ ፤ ሰማቸውን አልተናገሩም ። ብቻ ፤ ሴት ናቸው ። ጋሼ በለጠን ነው የፈለጉት ” ብሎ ከበደ ወደ ወጥቤቅ ሔደ ።

ከበደ ፡ አካለ ግዙፍ ነው ። ‘ለወታደር ፖሊስነት ሰውነቱ የሰጠ ነው — ትንሽ ትምህርት ቢጨምርበት — ’ የሚል ሐሳብ በተስፋዬ አዕምሮ ውስጥ ሽው አለ ። በዚች ጊዜ ውስጥ በክርክሩ ምክንያት የጀመረው ንዴት ጠፍቶ ፡ “ እርግጠኛ ነኝ ፤ አበርሽ እንዲ

ያው ልክራክር ብለኸ ነው እንጂ፤ የበለጠ በሰሜን ሰመመን ውስጥ ሆኖ መኪና መንጃት እንደኛው ሳያሠጋኸ ቀርቶ አይደለም። ያውም በበሌ አፈጣጠንና አደጋ መዳፈር ላይ ይኸ ተጨምሮ” አለና ተስፋዬ ሰዓቱን ተመለከተ። “የፈጣሪ ያለህ! የቀጠሮዬ ሰዓት ማለፉ አይደለም እንዴ?” ብሎ ወደ መንታ ቤቱ ፈጥኖ ሔደ

ሰፊ አልጋው ተነጥቷል። ካልጋው ግራና ቀኝ እራሰጌው እቆ መት ኮፕዲናዎች ላይ ያሉት ነገሮች ተደራጅተዋል። ከፍሉን ከግራ ወደ ቀኝ፤ ከቀኝ ወደ ግራ አስተዋለው። ሁሉም ነገር አቅድ አማኝቷል። ቁምሳጥኑን ከፈተ። አቁምሳጥኑ ግራ በር ጀርባ ላይ ባለው መስተዋት ፊቱን ተመለከተ። “ውብ መጣት ነኝ” አለ እመ ስተዋቱ ውስጥ ሆኖ የሚያየው የቀይ ዳጣ ፊት። “ቤቶቼ ሲያዩኝ በደነግጡ አይፈረድባቸውም፤ ወደው አይደለም። ተመልከት ቁመት፤ ዘንኳታ ሰውነት፤ ስንደዶ አፍንጫ፤ ዐይንሰ፤ ጠጉርሰ፤ ምን ይወጣላታል?” ከዚያ ፈገግ አሉ። የሚተያዩት ሁለት ገጾች ባንድነት። አለባበስ ማወቅሰ ቢሆን የሚሰው ሐሳብ በጭንቅላቱ ውስጥ ሸው ሲል፤ ተስፋዬ ዐይኑን ከመስተዋቱ ላይ ንቅሎ ወደ ተሰ ቅሱት ልብሶች ወርወር አደረገው። ተጠርገውና ተተኩሰው የተ ሰቀሉትን ሱፍ ልብሶቹን ከግራ ወደ ቀኝ ቃኝቸው። እንዴን አወ ረደ። ልብሱን መቀየር ጀመረ። ኮቱንና ሸሚዙን ከመልበሱ በፊት ወደ መታጠቢያ ቤት ገባ። እንድትልቅ ፎጣ በሰራው ላይ አገል ድሞ ፊቱንና ጠጉሩን አጽድቶ ተመለሰ። ከዚያ ከኻያ ከሚበል ጡት ሸሚዞቹ ውስጥ ለሶስቱ ይስማማል የሚለውን መረጠ። ክራ ባቶቹ ሠላሳ ሁለት ናቸው። እንዴን መረጠ። መልበሱን ቀጠለ

አበራ ተነሥቶ የቲፑን ክሮች እያነጣ ይመርጥ ጀመር . . .

ተስፋዬ ለባብሶ ወርሶ ነበርና፤ ተመልሶ ሣሉን መጣ። ጥቁር ሰማያዊ ሱፍና ነጭ ሸሚዝ ለብሱዋል። ደማቅ ክራባት አስሮ፤ ተመሳሳይ ቀለም መሐረብ በላይ ግራ ኪሱ ወትሮአል። ያደረገው መጫሚያ ጥቁር ነው። ልብሱን፤ ሰውነቱ ተቀብሎት አምሮበታል። የገጹ ቀለም የሚደነቅ ነው። ከተስፋዬ አበራ በቅላት ይብለጥ እንጂ፤ በደምግባት አይስተካከለውም።

አበራ አንዱ ሶፋ ሳይ ተለጥፎ ተቀምጦ ፡ የተዘረጉ አግሮቹን አነባብሮ አንዲት አጭር መቀመጫ ላይ አሳርፎ ፡ እንደሚጸልይ ሰው እጆቹን አጋጥሞ በአውራ ጣቶቹ ጐራዳ አፍንጫውን እየሞ ዝቀ ፡ መዘቃ ሲሰማ ተስፋዬ አስተዋለውና ፡ “እንዴት ነው ፡ ዛሬ ምንም ፕሮግራም የለህም ፤ ” ሲል ጠየቀው ።

“ የሰኝም ‘ ያቺ አሮጊቲ ’ ወደ ዐሥር ሰዓት ተኩል ሳይ እደውልልሃለሁ ብላኝ ነበር ። እንደ ልማዴ ሰዓት አሳልፋለች ። የሰዋን ስልክ እጠብቃለሁ ። ”

“ ምንው እባክህ ፡ ደብራቱን ነው እንዴ ‘አሮጊት’ የምትላት? ” አለ ተስፋዬ የተቆጨላት በመምሰል ። ነገር ግን ፡ ዘወትር አበራን ያቺ አሮጊትህ ’ የሚለው እሱጢ ነው ።

“ ምን ማለትህ ነው ፡ ካያ አምስት ዓመት ሊሆኖት እኮ ነው ፤ ” አለ አበራ ፡ በምጽት ።

“ ታዲያ በካያ አምስት ዕድሜ ሆነ እንዴ አሮጊት የሚኮ ነው ፤ ተው ጡር አትናገር ፤ በሴት ልጅህ ይደርሳል ። አንተም ሴት ልጅ ወደፊት ይኖርሃል ” አለ ተስፋዬ ፡ ማልመጡን በመቀጠል ።

“ አብጃለሁ እንዴ ልጅ የምወልደው — ያውም ሴት ልጅ ፤ ”

“ ቀለሟን ለማግባት ቆርጠህ አልነበረም ፤ ከቀለሟ ጋር ተጋብታችሁ ቢሆን ኖሮ እኮ ይኸኔ አንድ ሁለት ሴት ልጆች ታደርሱ ነበር ። ደግሞስ የልጅህን ጾታ አንተ ሆንክ የምትወስነው? ”

“ ኖሮን ያዝልኝ ። ደግሞ የሞተውን አንሥተህ እንደ ምክንያት አትስጠኝ ። ”

“ ምን ታውቃለህ ፡ ሌላ እስከዋን የመሰለች ታጋጥምህ ይሆናል ። ”

“ ይህ የመሸጋገሪያ ዘመን የምትሉት እስኪያልቅ ፡ እኔ ያንተ ወንድም እንኳን ልጅ መውለድ ሚስትም አላገባ ። እሱን ከተሻገርን በኋላ ያኔ ጠይቀኝ ። እኔም እስከዚያ አስብበታለሁ ። ”

“ ለመሆኑ መቼ ይመስልሃል ይኸ ዘመን የሚያልቀው ? እኔ ነፍስ ካወቅሁ ጀምሮ እንዲሁ እንደ ተሸጋገርን ነው ። መቼ ነው ተሻግረነው የምናርፈው ! ”

“ ምናልባት ዐሥር ዓመት ፣ ወይ በላይ ወይ በታች ። እንጂ ! ”

“ እስቲ ዐሥሯን ዓመት እንኳ ባሁኑ ዕድሜህ ላይ ደምሬትኖ ውጤቱን ንገረኝ ። ”

“ ለምን ? ” አለ አበራ ፣ ነገሩ ገብተት ፊቱን በፈገገታ ለመመለስ በከንቱ እየጣረ ።

“ አይ ፣ በዚያን ጊዜ የሚፈልገህ ይኖር እንደሆነ ለመገመት !! . . . ዳሩ እያወቅሁት ምን አስጠየቀኝ ። አንተ እንደሆነ የምትኖረው ከዕለት ወደ ዕለት እያልህ ነው ። ስለ ነገ አታስብም ። ተሳስተህም ያሰብህ እንደሆነ የሚታይህ ብርሃን ብቻ ነው ” አለ ተስፋዬ ።

“ አቤት ! አቤት ! አንተግ ስታስብና ስታቅድ እንጀት ስታርስ ! ለያውስ ስንት ዓመት ሙሉ የቀጠቀጥኸው ስለ ኢኮኖሚና ስለ ግብር እይደለ ! ” አለ አበራ ፣ በፈዝ ።

“ አህ ! አንተ የተግርክውን የጋዜጣ ትምህርት በሥራ ላይ ለግዋል ነዋ ፣ ሁሉን ነገር ወደ ትችትና ወደ ንትርክ የምትቀይረው ? ”

“ አትሳሳት ፣ ወሬና ክርክር የጋራ ሀብታችን ነው ። ‘ ጋዜጠኛ ነገረኛ ’ የምትሉም የመሃይም አስተያየት ነው በል አሁን የቀጠሮህ ሰዓት — ” ብሎ የጀመረውን ዐረፍተ ነገር ላይ ዉርስ አግጣጫ ቀይሮ ፣ “ ለመሆኑ ዛሬ አንተን ያዘዘባት ግን ነች ? ” አለ አበራ ።

“ ተድላና ደስታ ያዘዘላት በል ። ብርቱካኔ ናት ። ”

“ ሁሉአገርሽስ ? — አሁንግ እንደ ሸሚዝ ላይሆን ፣ እንደ ክራባት ሆነ የምትቀያይራችው ። ”

“ በከተማችን ከክራባቱ ሴቱ መርከሱ እስካሁን አልተገለጠልህምና ነው የምትደነቀው ? . . . ይግረምህ እንግዲያው ፡ ዘንድሮ ደሞ ሥራዬ ብለው በየቤቱ የሚወለዱት እነሱ ብቻ ናቸው ፡፡ ”

“ የቆጠረ አይመስልም ? ” አለ አበራ ።

ተስፋዬ ሰዓቱን እንደ ገና አየች አርገ። “ በል እዚሁ እናቁም ወንድይራድ ቆረጥህ ባለመሔዱ ? ”

“ አዎ ! ” አለ ወንድይራድ ቀና ብሎ ።

“ ወንዱ እውነቱን ነው ። ለማብሰል ብቻህን ያለታዛቢ ይመችሃል ። ”

“ ማንን ፡ ብርቱካንን ? ” ብሎ ከት ብሎ እየሣቀ ተስፋዬ ከቤት ወጣ ።

እበረንዳው ላይ ቆሞ የቀኑን ብሩህነት ፡ የአካባቢውን ልምዳሚና ባሻገር እስከ የረር ተራራ ያለውን ውበት እየተመለከተ ፡ የውጭውን ቅዝቀዝ ያለ ንጹሕ አየር አንድ ሁለቱ ባፍንጫው ሳብ ለቀቅ ሲያደርገው ሕይወት በጣም ጣመው ። ባልተረዳው ደስታ ልቡ ሞላ ። ሰውነቱን የበለጠ ቀለለው ። ነገር ግን ወዲያው ፡ በድንገት ፡ ለቅጽበት ፡ ግንባሩ ተቋጥሮ ተፈታ ። ደረጃውን ወርዶ ወደ መኪናው ሲሔድ ፡ ‘ የዘረፉ ወሬ የሚታመን ነው ? እውነት እንደዛቱብኝ ሲፈጸም ? እስቲ ሲሆን ልየዋ ! ’ የሚለው ሐሳብ በአፅምሮው እየተንቀዋለለ እመኪናው ውስጥ አብሮት ገባ ።

ዘበኛው ተሰማ የመኪናዋን ድምፅ ሲሰማ ከወደ ማድቤቱ በኩል እየሮጠ መጣ ። ወዲያው በሩን ከፈተ ። ፔጀው ከግቢው እየተጀነነ ወጣ ። አውራ መንገዱ ሲደርስ ተስፋዬ አቆመ ። ወደ ቀኝና ወደ ግራ መኪና እንዳለ እየዞረ ሲያይ ፡ በስተግራው አንድ አምሳ ሚትር ያህል ርቀው አውራ ጐዳናው መካከል ሰዎች እጅብ ብለው አየ ። ከዚያ መኪናውን ወደ ማኸል ከተማ አስፈተለከው ። ዳሩ ግን ፡ ርቆ ሳይሔድ ፍሬን ለመያዝ ተገደደ ። በግና አህያ እያደናቀፈ ፡ ግሥጋሜውን ቀነሰበት

ተሰማ፡ በሩን ዝግ ብሎ እየዘጋ እጅብ ያሉትን ሰዎች አትኩሮ ቢመለከት፡ ይደባደባሉ ። ሁለተኛውን መዝጊያ ላይገጥም ቆመ፤ ሐሳቡን ጥሎ ወራ ግዮቱን ቀጠለ ። ሁካታውና ጨዝቱ አየለ ። ኡኡታው በረከተ ።

አበራ ከቤት ወጥቶ፡ “ ምንድር ነው ? ” ብሎ ጠየቀ ።

ተሰማ፡ “ እዚያ ባቡር መንገዱ ላይ ሰዎች ይደባደባሉ መሰለኝ ” አለ ።

“ በል ዝጋውና ና ። አለበልዚያ ተባራሪ ደንጋይ አናትህን ይልገል ። ”

“ እስታሁንስ የግኖረቱት በጹላ ይመስላል ብቻ ጣጣው በኋላ ምስክርነቱ ነው እንጂ ” አለና ተሰማ፡ ለመጨረሻ ጊዜ አጀቡ ላይ ዐይኖቹን ሰከቱ የግብቃውን ያህል ከተመለከተ በኋላ፡ በሩን ዘግቶ ለነብርቱ ለግውራት ወደ ግድቤት አመራ ።

ከበደ ብቅ ብሎ፡ “ ስልክ ይፈልግዎታል ” አለው አበራን ። ራመድ ራመድ ብሎ እቤት ገብቶ ስልኩን ቢያነግ፤ ደብራቱ ነች ።

“ እንዴት ነሽ ? ”

“ አለን፡ ይመስገነው ”

“ ምክንያቱስ ? ” አለ፡ ግንባሩ እየተቋጠረ ።

“ እሱ ሌላ ጊዜ ሊሆን አይችልም ? ”

“ መቼ ? ” አፍገጫው መነፋፋት ጀመረ ። ሲናደድ አፍገጫው ይነፋፋል ።

“ ነገስ ? ”

“ እሱስ፡ ከፈለግሽ አጥጋቢ ምክንያት ልትሰጧቸው ትችሉ ነበር ። ”

“ እሳክሽ ግምለጫ ሰበብ አጥተሽ አይደለም ። ”

“ለማናቸውም፡ ደኅና ሁኝ” ብሎ ስልኩን ሲዘጋ፡ አበራ ብስል ቀይ ገጹ ዳሮ ገና በንዴት ልውጥውጥ ብሏል። በቀጥታ ወደ መኝታ ቤቱ ገባ። ራስጌ በቀኝ በኩል ካለችው ኮምፒውተር ውስጥ አንድ ነገር አውጥቶ እደረት ኪሶ እየከተተ ከቤት ወጣ።

“እኔም ሽርሽር መሔድ አማረኝ” አለ ወንድይራድ፡ አበራን በረንዳ ላይ ደርሶበት።

“ምንው ተስፋዬን አላሰኘኝም አላልከውም?”

“አሁን አሰኘኛ . . . ለመሆኑ ወዴት ነው ያሰብኸው?”

“ወደ ደብረ ብርሃን አግጣጫ።”

“እንግዲያው፡ የካ በር አውርዶኝና ስትመለስ ከወደ ለገጣፎ አጠገብ ታገኘኛለህ።”

“እሺ፡ ና እንሒድ . . . ግን፡ ለምን ይኸን እንደምታደርግ ያልገባኝ እንዳይመስልህ!” አለ አበራ።

“በላ የሰውን ሐላብ ማንበብ እችላለሁ በለኛ። ሳይኮሎጂ እንኳ የተማርኩት እኔ ነበርኩ። እኔ ሳይኮሎጂስቱ ማድረግ የማልደፍረውን ታዲያ አንተ ጋዜጠኛው ዘለህ ትገባበታለህ!” አለ ወንድይራድ፡ የአበራን መቆጣት ከተረዳ በኋላ ወደ ሌላ አቅጣጫ ነገሩን እያመራ።

አበራ ምንም ሳይመልስ መኪናው ውስጥ ገባ። የደብራቱ ቀጠሮ ማፍረስ እጅግ አናድዶታል። ግን፡ አሁን ንዴቱን ያባሰበት መናደዱን ከአነጋገሩ ደብራቱ ማወቅን ማመኑ ነው። የወንድይራድም አብሮት መምጣት መፈለግ አላስደሰተውም። ብቻውን መሆን ፈልጎ ነበር — ስለ ደብራቱ ለማሰብ።

ደብራቱ ቆንጆ አይደለችም። ግን የደስ ደስ አላት። ለአበራ ደግሞ በተለይ ጥርሶችዋ ያምሩታል። ብዙሣቅና ፈገግታ ትወዳለች፤ በተለይ ከአበራ ጋር ስትሆን። ምንም እንኳ ለደብራቱና በጠቅላላውም ለሰዉ ሁሉ — ለጓደኞቹም ጭምር — ስለርስዋ እስከ

ዚህ ደንታ የሌለው ቢያስመስልኛል ፡ ከሴት ወዳጆች ሁሉ ይበልጥ ልቡ ወደ ደብረቱ ያጋድላል ። ከቀለጧ ወዲህ 'ሴት አላቸንኛል' ፡ ግን ባትኖ አልፈልገኛል' ብሎ ስለ ቆረጠ ፡ የልቡን ወደ ደብረቱ ወሳቢ አጥብቆ ይጠላል ፤ ይከላከላል ። ስለዚህ **ክርስቶ** የሚገናኘው ዐልፎ ዐልፎ ነው ። ደብረቱም አበራ ጫወታ ስለሚያውቅና ደቡም ስለሚላት — ምንም እንኳ ሁለቱም በየፊናቸው ከሌሎች ጋር ቢወዳጁ — አበራ ሲጠራት 'አቤት' ብላ ትመጣለች ። ዛሬ ግን አልቻለችም ። አበራም በዚህ ባልታሰበ 'አልቻልኩም' ወደባት ፡ ተባላችሁ

ገብቶ አጠገቡ እንደ ተቆመጠ ፡ ወንድይራድ አበራን ለግየት ዞር ሲል ፡ አበራ መኪናውን ግስነሣት ጀምሯል ። ግማሽ ገደላይ የወንድይራድ ዐይኖች ትንቅጥለሉ ። የአበራ ክርድ ያለ አጭር ጠጉር ከግንባሩ ጥቂት ሸሽት ብሏል ። ጀርጪያ እንዳናንግጫ ትንሽ ናት ። ወንድይራድ ዐይኖቹን ከአበራ ላይ ነቅሎ ዝም አለ ።

ተሰማ ሮጦ በሩን ሲስፍት ፡ ፊያት — ሙቶ ሻያ ለምስቷ ወጣች ። አውራ ጉዳናው ላይ ስትደርስ ወደ ደብረ ብርሃን ለግጣሜ ፈጽን መልሳ ተፈተለክች

ልክ የካ በር መቆልቆያ ላይ ሲደርስ ፡ ወንድይራድ ከአበራ መኪና ወረደ ። ምንም እንኳ ከአሜሪካን አገር ከተመለሰ ዓመት ቢያልፈው ፡ መኪና አልገዛም ። ለመገዛትም በቁም — ነገር አስቦበት አያውቅም ። ምክንያቱም ፡ መንፈሱ ጤና ሲሆን ፡ ወደ አሜሪካን አገር ተመልሶ ፡ 'በግስ ሳይኮሎጂ' የዶክተራት ሊግሪ አግኝቶ ለመመረቅ ያስባል ። መንፈሱ ሲታወክ ደግሞ ፡ እንኳን መኪና ኦሮ ራሱ ያስጠላዋል ። በተጨማሪም ፡ ብዙ ጊዜ በመኪና ከመሔድ በአገር መሔድን ይመርጣል ። ምክንያቱም መኪና እየነጻ ግሰብ አይቻልም ። እያስነጋው ቢሆን ፡ የተወነሰው ሐሳብ ደርጅቶ ሳይወለድ ከተነሡበት እፈለጉበት ሥፍራ ፈጥሮ ይጸረሳል ። በአገር መራመድ ግን ቅልብን ለብስቦ ለግሰብ ፡ ስለ አንድ ጉዳይ ለግውጠንጠን ያመቻል ብሎ ስለሚያምን ነው ።

ወንድይራድ አንገቱን አቀርቅሮ ፤ ያስፋልቱን መንገድ ተከትሎ ወደ ጣፎ ወንዝ አቆለቆለ ።

ወንድይራድ መልኩ ጠይም ፤ ቁመቱ ረጅም ፤ ሰውነቱ ቀጭን ነው ። አለ ውሀና አለ ሳሙና ሌላ ነገር የማይነካው ድፍን ጥቁር ጠጉሩ ፤ ሁለት ሦስቱ የመስተካከያ ጊዜው ያለፈበት ይመስላል ። በደንብ ያልተያዘ ጠሙም ተንዝርግኝል ። ይኸን እያዩ የመሥሪያ ቤቱ ባልደረቦች ‘ጎፍላው መጣ ፤ ጎፍላው ሒደ’ ይሉታል — ሳይሰማቸው ። ግን ፤ እነርሱ አላውቁም እንጂ — ቢሰማቸውም ኖሮ ደንታ አይኖረውም ነበር ፤ ከልጅነቱ አንሥቆ የቅጽል ስም ተሰይሞት አያውቅምና ‘ወንድይራድ ሞጊ’ ፤ ‘ወንድይራድ ሚንጦ’ ፤ ‘በልቶ አይጠረፎ’ ፤ ‘የመጽሐፍ ነቀዝ’ ፤ “ሸም ዳጅ” ፤ ‘ወንድይራድ መዝገበ ኃላት’

ከአንግዲህ ወዲህ የሥራ ባልደረቦች ፤ ‘ጎፍላው’ ፤ የቅርብ አለቃው ፤ ‘ኾኮ’ የሚሉት ሊያጡ ነው ። ትናንት ካለቃው ጋር የመጨረሻውን ግጭት አድርጉ ሥራውን ለቅዳል ። ለንደኞች ሥራውን መተዉን ገና አልነገራቸውም

ወንድይራድ እንዳቀረቀረ ፤ እርምጃውን አንዴ እያፈጠነ ፤ አንዴ ዝግ እያደረገ ፤ ቋልቋሉቱን ዘለቀ ። የፈጠጡት ዐይኖች ፤ በግራና ቀኝ ቃፊር የቆሙት ጆሮዎች ፤ ዞላ ውለዋል ። አሁን ፋታ ያጡት ዐይነት - ሕሊናውና ስዝነት - ልቡናው ናቸው ። ወንድይራድ የሚመለከተው ወደ ውስጥ ፤ የሚያዳምጠው ከውስጥ ነው ። የገና ጀንበር ጨለማን በጀርባዋ አዝላ ወደሌት ማረፊያዋ እንደ ምትገመግሥ እንኳ ልብ አይልም ። ከበድኑ በቀር ወንድይራድ አለበት የለምና

* * *

አበራና ወንድይራድ እንደ ወጡ ስልኩ ተደውሎ ፤ ከበደ መልእክት ተቀብሎ ወደ ማድቤት ሲመለሰ ፤ ብርቱ ፤ “ ማናት ደሞ ? ” ብላ ጠየቀችው — መልሱን ለማወቅ በመፈለግ ሳይሆን እንዲያው በመሰልቸት ።

“ ሴት አያለችም ፡ ወንድ ነው ። ”

“ ወንዶች ለመሆኑ ይኸን ስልክ ያውቁታል እንዴ ! ”

“ ኡ ኡ እቴ ፤ የነገሩኛ ምሥጢር ጠባቂ መኮኑ ነው ፤ ”

“ አንቺ ይኸ መላሰሽ ፤ ምን ይሻለው ይሆን ? — ” ብሎ ያሰበውን ተናግሮ ሳይጨርስ ስልኩ ወዲያው መልሶ ጮኸ ።

‘ የዚህ ቤት ስልክ አንዳፍታ አያርፍም ። ዘላለም እንደ ደወለ ነው ። ቅዳሜና እሑድማ ሲጮህ ነው የሚውለው ። ኮሬንቲ ዉን የሚጨርሰው እሱ ነው ’ አያለች ብርቁ ስታነበንብ ፡ ከበደ ወደ ግሉን መሮጥ ጀምሮ ነበር ። “ እባክህ ተወው ። በኋላ ይደውላሉ ከፈለጉ ” ብትለውም እየሮጠ ሔዶ ስልኩን አነግሰ ። ብርቁም መጥታ ምግብ ቤቱ ስትደርስ ቆማ ታዳምጥ ጀመር ።

“ ሃሎ ! ” አለ ከበደ ። ጥቂት ዝም ካለ በኋላ ፡ የቤቱን የስልክ ቁጥር ተናገረ ።

“ የሉም ፤ ሁሉም ወጥተዋል ። ”

“ ማታ ሲመጡ እምነግራችው መልክት እንዳለ ? ”

“ እረ በቁልቢዉ !! . . . የት ? ” አለ እፊቱ ላይ ድንጋጤ በጥልህ እየተነበበ ።

“ የት ናቸው — አሁን ? ”

“ እሺ — እሺ ። ” ስልኩን ዘጋና ከዚያ ፡ እስልክ ማውጫ ላይ ያለችውን ደብተር አውጥቶ ያገላብጥ ጀመር ። ለትምህርቱ ጀማሪ ስለሆነ ፡ የተቦጫጨሩትን ፊደሎችና ቁጥሮች በቀላሉ መለየት ተግነው ። ብቻ ፡ የሚይዘው የሚያደርገው ስላጣ ፡ ደብተሩን ከፊት ወደ ኋላ ፡ ከኋላ ወደ ፊት ያገላብጥ ጀመር ። ‘ ለማን ልንገር ፡ የትስ ልሐድ ? ’ እያለ በሐሳብ ተጨነቀ ፤ ተጠበበ ። ዳሩ ግን ፡ ደብተሩን ከማገላበጥ ፡ እጁን ከማፍተልተል ሌላ ምንም ያደረገው ነገር አልነበረም ። ብርቁም ይኸ ሁሉ ሲሆን ደንገጥ ብላ ትመለከተው ነበርና ተጠግታ ፡ “ ምንድነው ? ” አለች ።

“አሁን የደወሉት ሰው ጌቶች‘የመኪና አደጋ አግኝተዋል’
አሉ ። ወደ ትራፊክ ቢሮ ሔዱ ነው የሚሉት ።” አለ ከበደ ።

“ውይ ማንኛው ?” አለች ብርቄ ።

“ጋሼ በለጠ ።”

“ታዲያ ምን ይሻላል ?”

“አንዱን ጓደኛቸውን ባገኘ ብዬ ነበር ፤ በሰልክ ።”

“ባሁን ሰዓት በቅዳሜ ምድር ማን ቢቱ ይገኛል ብለህ ነው ?”
አለች ብርቄ ።

“ምን ይታወቃል ፤ ድንገት ።”

“አይ ፤ ባከህ ቅዳሜ እንኳን መኪና ያለው ቀርቶ የሌለውም
በሴይቸንቶና ባቶቡስ ሽርሽር ይሔዳል ። ባለቤት ቀርቶ የታደለ
አሽከርና ገረድም ከየመቤቱና ጌታዉ ጋር ቅዳሜና እሑድ በመ
ኪና ይንሸራሸራል ። እኔ ብቻ — ብቻ ነኝ ዘላለም ያልታደልኩ ።
አንድ ቀን ለርሙ እንኳ ሰው ወስዶኝ የማላውቅ — ሽርሽር ፤ በመኪና”
አለች ብርቄ ፤ እየተከዘች ።

“አንቺ ደሞ አረመኔዋ ነሽ ፤ አሳዳሪያችን አደጋ ደርሶባቸው
አንቺ ይኸን ነው አሁን የምታስቧው ?” አላት ከበደ ፤ በመታ
ዘብ ።

“ታዲያ ምን እንዳሰብ ትፈልጋለህ ? እረ ለኔ ማን ያስብል
ኛል ? እኔ ራሴ ለራሴ ካላሰብኩ ። ደሞስ እኔ ለጌቶች ቸሰብኩ አላሰ
ብኩ ምን ፋይዳ እንዲሠራ ነው ? አሁን ያንተ ማሰብ ምን
ይጠቅማቸዋል ፤ ጌቶችህ ?” አለች ብርቄ ፤ አነጋገሩ አናደዳትና ።

“እሱስ ጡነትሽን ነው ። ምንም ማረግ አልችልም ።
ቢሆንም ፤ መቼስ ሰው ለሰው መጥቀሙ የት ይቀራል ?” አለ
ከበደ ፤ እያሰበ ። ከዚያም ፤ ድምፁን ለዘብ አድርጎ ፤ “አጠገባ
ቸው ብሆን ኖሮ ዶስ ባለኝ ነበር ። ጋሼ በለጠ ለኔ በጣም ደጌ ናቸው”
አለ ከበደ ፤ ትክዝ ብሎ ።

“ አጠገባቸውስ ብትሆን ምን ልትፈጥር ነው፤ አንተ ዋስ ሆነህ ልታስፈታ ነው፤ ወይስ ሹምቼን አነጋግረህ ልታስለትቃቸው ነው፤ እኮ ምን ለመፍጠር ነው፤ ” ብላ ብርቂ ጥቂት ለበዩ ቀችው። “ የከበደ እንደዚህ ግለትና መሆን የባሰውን እናደላታል። በልቧም ‘ በኋላ የመጣ ዐይን አወጣ ’ አለች። ”

“ እላላካቸዋለሁ — ሌላ ግድረግ ባልችል ” አለ ከበደ፤ ቆጣ ብሎ።

“ እባክህ ችሩ ነገር ሰው አለመጉዳቱ ነው። ከያ ዐተረፈ እንዲያው ነው። እሳቸው መኪናዋ ብትሰበር ያሠሯታል፤ ወይ እዲስ ይገዛሉ። ገንዘብ ተርፎአቸዋል። ‘ ገንዘብ ካለ በሰማይ መንገድ ለሰ’ ይባላል ከነተረቱ። አንተ ለማይታሰብለት ታስባለህ። ምንው ለሳቸው እንደምታስብ ለኔ እታስብልኝ፤ ለደሃዋ ? ” አለች ብርቂ።

“ አንቺ ደሞ ምን አደጋ ደረሰብኝ ልትደ ነው ? ”

“ እኔ አደጋ ቢደርሰብኝ ምን ይውጠኛል — ለራሴ መናጢ ደሃ ! ”

“ እኮ ደኅና ነሽ፤ ጤና ነሽ፤ ምን ይታሰብልሻል ነው የሆነ ልሽ። ”

“ አይ ጋሼ ብሩ። እሳቸው ነበሩ ሰው ግለት። ታዲያ፤ ደግሰው ሁልጊዜ አይቆይም — አባረሯቸው። አይ ደግነኛቸው ! . . . ባለሞያ ነበሩ — ሴት እንኳ አትተካከላቸውም። ወጡ በያይነቱ ነበር ! . . . ታዲያ ምንም ቢሆን ትንሽ ሳያቀምሱኝ አይቀሩም ነበር — ለነገራች ከሚቀርበው ዐይነት ሁሉ። ችር ነበሩ በጣም። ሽታው በሽታ ይጥላችኋል ይሉ ነበር — ያልቀመስን እንደሆን፤ እኔንም ጋሼ ተሰማንም . . . ” እያለች ብርቂ፤ በትዝታ ደመና በነነች።

ከበደ ደብተሯን ተወት አድርጎ፤ “ እንዲህ አርጉም ችር የለ፤ በሰው ገንዘብ . . . እናንተው ከተካፈላችሁ፤ ለመሆኑ ለባለቤቶቹ ምን ያቀርብ ኖሯል፤ ያንች ችር ጋሼ ብሩ ? ” አላት ከበደ። “ ብርቂ እንዳለችው፤ ለጌታው አንዳች እርዳታ ለግድረግ አለመቻሉን ልበ ስላመነ፤ ተስፋ ቂርጦ ነገሩን ወደ መተጢ ነው። ”

“ በርከት እርገው ነበር ፣ ሁሉንም ነገር ሲገዙ ። እንዳያንሰ ተረፍረፍ አድርገው ነበር የሚሠሩት ። ”

“ ውሃ ባናቱ እወጡ አይጨምሩበትም ነበራ ፤ ” አለ ከበደ ፣ ፈገግ እያለ ።

“ አይ የምን ውሃ ከልሶ ማንበጭበጭ ነው ? በዛ አድርጎ መሥራት ነው እንጂ ፤ ” አለች ፣ ካንጀቷ ።

“ እናንተ የምትበሉት ውስጥ ማለቴ አደለም እኮ ፤ የናንተ ከተጨለፈ በኋላ ለነጌቶች እሚቀርበው ውስጥ ማለቴ ነው ። ”

“ የለም ፤ የለም ፤ ለሀሳችንም እንዲበቃ አርገው ነበር የሚሠሩት ” አለች ብርቄ ፣ የከበደን ፈዝ ልብ ሳትል ። ገና ከት ህታ ደመናው ውስጥ ጨርሳ አልወጣችም ።

“ እንዲያው ጠጥት ጣታ ግብር ትበሉ ነበር በይኛ ፤ ”

“ በጋሺ ብሩ ጊዜ ሁሉ ነገር በሽበሽ ነበር ። ምን ይሆናል ፤ አባረሯቸው — እሳቸውን የመሰለ ባለሙያ ፤ ”

“ ለመሆኑ ፍራንኩ እንዴት ወር ያደርስ ኖሯል ልጄ ? ባለ ቤቶቼም ቢሆኑ የሚያስጭኑት አህል የለ ፤ ሽምተው ነው ። የወር ደሞ ዛቸውን ጠብቀው ነው ። ”

“ አይ ጥኛ ፤ ” አለች ብርቄ ፣ በዚህ የጥህና ደንቆሮ በምት ለው ሰው አስተያየት እየተደነቀች ። “ የነሱ ደምዝ የፎና ያንተ መሰለህ ? ከእነሱ አንዳቸው በወር የሚበሉትን ደምዝ እኛ ባመ ትም አናገኘው ። ታዲያ ያ ራሱ የትና የት ነው ? ቁጠር ቢሉህ ቁጥሩ ይደናገርሃል ታዲያ ትንሽ ከነሱ ምግብ ብንበላ ምን እን ጉዳቸዋለን ? . . . እኔ ከሰው ይበልጥ አልበላ — ያው አንድ ሆድ ነው ያለኝ ። ”

“ እነሱም ሠርተው ፣ እኛም ሠርተን ነው የምናድረው ። ፈረ ነጅ አገር ሔደው ስንት ዓመት የተማሩት ብዙ ደምዝ ለማግኘት ፤

ለመሾም ፡ ለመሸለም ሲሉ ነው ። ምን ክፋት አለበት ለፍተው ብዙ ቢበሉ ። ለኛም ቢሆን የወር ደምዛችንን ይከፍሉናል ። ቀለባችንንም አላንደሉብን — ይሸምቱልናል ። ታዲያ እነሱ አያዩም ብለን የኛን ትተን የነሱን ብንበላ ፡ ብንጠጣ እግዚያሄር አያዩንም ? የበላንበት እጃቸውስ አይጥለንም ! ? . . . የለም ፡ ደግ እደለም ! ”

“ የጋገርነውን እንጀራ ፡ የሠራነውን ወጥ ብንበላ እግዚር አይቆጣም ። ካልከሰ መምሩ መጣፋ የሚለው ‘ ሠርታችሁ ብሉ ነው ’ ብለዋል ። ታዲያ እኔ ሠርቼ ነው በሳት ተቃጥሎ ! እንዲያው አይደለም ። በሳት ተቃጥሎ ፡ ነድጄ ፡ ዐይኔ በጭስ አልቅሶ የጋገር ኩትን ነጭ ጤፍ ጥፎ ፡ ለማን አባቱ ይድሳው ብዬ ነው ጥቂር ጤፍ የምበላው ? ” አለች ብርቄ ፡ እየበሸቀች ። የሚያበላጩት ከጥቂር ጤፍ መብላቱ ይልቅ የከበደ ሰጌቶቹ ዘወትር ጥበቅና መቆም ነው ።

“ የምትሠራው በብላሽ አደለም ፡ በደሞዝ ነው ። ታዲያ ደሞዝ በወር በወር ቁጭ ብለሽ መብላት ነው የምትፈልገው ? በወር ሠላሳ አምስት ብር የምትበይው ለምን ይመስልሻል ? እንጀራ እንድትጋግሪ ነው — የኛ ሴት ወይዘሮ ! ሲጋገር ደም እሳት ተነዶ ነው እንጂ እንዲያው አደለም ። እሳት ሲነድ ፡ ጭስ ይጨሳል ። ይኸ ከድሮ ጀምሮ ያለ ነው ። ሳንቺ ሲባል አዲስ አልሆነ ። ታዲያ ምን ይሁን ትያለሽ ? ” አሳት ከበደ ፡ ንግግሩ ከደላት እየራቀ ።

“ እኔስ የምሠራው ይበላል ። እነሱ ሲጭሩ የሚውሉት ወረቀት ይበላል ! . . . እኛ የኔ ዘመድ ፡ ጋሼ ወልደየስ — ታውቃችዋለህ ፡ እኛ ተላላኪው ? ” አለች ፡ የነገሯን አግጣጫ እየቀየረች ።

“ ዐውቀዋለሁ ። ”

“ እሳቸው እንደ ነገሩኝ ፡ ብዙዎቹ እንድም ወረቀት ሳይጭሩ ብዙ ቀን ይቀመጣሉ አሉ — ቡና ሲጠጡ — ቁኑን ሙሉ ። ተላላኪው ሁሉ ቡና ሲያግዝ ነው አሉ የሚውለው አሁንማ ሴቶች ተላላኪዎችም አሉ አሉ ። ታዲያ እነሱ ከኔ እኩል ሠላሳ ብር ነው የሚያገኙ ። እንዳንደኝማ እስከ ዐርባ ብር ይበላሉ ፡ ቡና

በላውላለሱ ብቻ ። እግዚር ያሳይህ ፣ ዐርባ ብር ፣ እኔ በላኬ ተቃ
ጥዬ ሠላሳ አምስት ብር ። ”

“ ተይው ገባኝ ። ከዚያ ከተላላኪ ወዳጅሽ ሰዎተሽ ነው ለክ
በዚህ ሁሉ ነገር እንደዚህ ልቤን የዎታደርቂኝ ። ዳዊት ደጋግኖ
እንደዚህ አያንበለብለው — የተግረው ። ”

“ ‘ዳዊት ደጋግኖ’ ምን ያሰኝሃል? እኔም እኮ ትንሽ ተዋሪ ነበር ።
እዚያ ደሴ ። ግን ዕድሌ ስንኩል ሆኖ ነው ከተግሪ ቤት ከትንሽ
ጊዜ በኋላ የወጣሁት ። ጌታው አቶ ሞት አባትና አጥኔን ባንድ
ዓመት ውስጥ አሳጥቶኝ ነው ። እንደዚህ ገረድ ሁኔ የቀረሁት ። የፀ
ድል ጉዳይ ነው! ” አለች ብርቄ ፣ ምርር እያለች ።

“ ታዲያ ያንች ዕድል ስንኩል በሆነ ሌላው ሰው ምን ያርግ
ትያለሽ? ”

“ አንተንስ ጌቶችህ አሽከር ቀጠርን አይበሉ ፣ ጠቢቃ ነው
የገዙት ። ”

“ የምን ጥበቅና ፣ የምናገረው ለክሬ ነው ። አንቺ ብትሆኝ ፣
የበላሽበትን ወጪት ሰባሪ ነሽ ። በጃቸው በልተሽ ጠጥተሽ ሽር
ታስቢያለሽ? ደግ አደለም ” አለ ከበደ ፣ እራሱን እየነቀነቀ . . .
“አረ ለመሆኑ ይሽ ጋሼሽ ውነት የሥጋ ዘመድሽ ነው? ወይስ ጋሼ
ተሰጣን ለግታለያ የፈጠርሽው ዝምድና ነው? ”

“ ምንሽ ነው ልትለኝ ነው ደግ? ዕድሌ! ” ነው ። ሁላዜ
ምቀኛ ያዝብኛል ” አለች ፣ ዶብዳ ጥያቄው ያስደነገጣት መሆኑን
ለመሸፋፈን እየሞከረች ።

“ ምቀኝነት አደለም ። ዘዴኛ ነሽ ግለቴ ነው ። ለራሴሽ
ታውቂበታለሽ ። ”

“ አንተም ካወቅህበት ደኅና መኖር ትችላለህ ። ብቻ አንተ
ገና የገባህ አልመሰለኝም ። ለነጌቶች አሳቢ ጥሩ ሎሌ ነህ — ያላደ
ጉት ውሻ እንኳ — ” ስትል ፣ ከበደ ዞር ብሎ ላታስበው በጥሬ ድር
ግም አደረገባት ።

ብርቆኛ ከው ብላ ደነገጠች ። ያላሰበችው ፣ ያልጠበቀችው
አይኗ ነበር ። ከበደ ላይሳ በሚያህል እጁ አሳስተረፋትም ። ብርቆ
አጭር ቀጭን ነች ። ከበደ ጠርብ የሚያህል ነው ። የርሱ ጥሬ አግ
ኝቷት የምትተርፍ አይመስልም ። ሆኖም ፣ ምንም እንኳ ጆሮግን
ደግን ቢነፃራት ከፀለሉ ላይ አልተዘረረችም ።

“ እንዴት ባራያ ሥላሴ የተፈጠረውን ሰው ከውሻ ታመላሰ
ያለሽ ፣ እንዴትህ ብትንቂኝ ነው እንደዚህ የምትናገሪኝ ፣ ” አላት
ከበደ ፣ በቂጣ ።

በሰድብ ልትለቀቅበት ከጅላ ነበር ። ዳሩ ግን ፣ ከክበደ ፣ እን
ኳን ሽግግራዊ ተሰጣ ግንኙ ሊያስጥላት እንደማይችል ዐውቃ ፣
“ ውሻ ነህ አላልኩም ። በጣም ታግኝ ነህ ማለቴ ነበር ። እኔማ ላሽ
ከርነቅ አዲስ ስለሆንክ ላንተው ማዘደና ማሰቢ ነበር ። ለብዙ ጊዜ ፣
ብዙ ቤት ሠርቻለሁ ። ብዙ ጉድ አይቻለሁ ። የሚጠትም ምክር
ሰጠሁህ እንጂ አሰኔ አሁን ምን አጠፋሁ ፣ እንደዚህ የምትመ
ታኝ ፣ እግዚር ይሰጥልኝ ፣ የቀባዉን ነው ” ብላ አኩርፋ ወደ ማድ
ቤት እየተጉናተረች ሄደች ። ከበደም ቆየት ብሎ ወደዚያው በኩል
ጮጣ

* * *

እንደ ምንም አግባብ አባቱን አዲስ አበባ አምጥቶ ለማሳ
ከም ፣ አጉናፍር ትናንት ከቀትር በኋላ ደብራቦ ሔዶ ዛሬ በዐሥራ
አንድ ሰዓት ግድም መመለሱ ነው ።

ያባቱ እርሱት የሚገኘው ከአውራ ጉዳናው አንድ ዐሥራ አም
ስት ኪሎ ሜትር ያህል ወጣ ብሎ ስለሆነ ፣ የከብቶች መንገድ እየተ
ከተለና አንዳንዴም ለጥ ያለ ሚዳ ፍለጋ ግቻ ለግቻ ፎክሰቫንጉን
እያዘለለ ስለ ነበረ የሔደው ፣ አዲሱና ላብ ተዋሕደው የወለዱት
ቅንትን አጉናፍርን እንቅልፍ አላስወሰደውም ነበር ። የተኛው
ካሊያ እተነጠፈባት እንዲት ድንክ አልጋ ላይ ስለ ነበር ፣ ቂንጫና
ቲህንም እንቅልፋን ደፍሮ እንዲቀርብ አላደረጉትም ። ከሁሉም
ይልጉ እንቅልፍ የነሣው የአባቱ ቂርጥ ያለ እንቢታ ነበር ።

አባቱ ባላምበራሰ ውድነህ የሰው ነገር የማይሰሙ ሐሳብ - ግትር ሰው ናቸው ። ከዱሮም ጀምሮ በሐኪም መድኃኒት ፈጥሽነት እምነው አያውቁም ። የሚያምኑበት ጠበቃ ደግሞ ተሞክሮ እስካሁን ፈውሰ አልሆኑባቸውም ። እሱተኛዋ የአጉናፍር የእንጀራ እናትም ባለቤታቸው ለማያምኑበት ጠንቋይ በሽሽግ ሐደው አያሉ ገዚ በከንቱ ከመስገድ አላቋረጡም ። ይሁን እንጂ ፣ አንዴ ፣ ተሽ ሲቸው ድካው መኖሪያቸው ነው ፣ ሲባል አንዴ ደግሞ ፣ 'አሁንስ አይተርፉም' መሞታቸው ነው ፣ ሲባል ፣ እነሆ የልጅ ቅሪኛ ከሆኑ ፣ ዓመት አሰፋቸው ።

የአጉናፍር የሞቶች ፣ አዲስ አበባ ሐኪም ተሞክሮ የማይሆን ከሆነ ፣ ከጀርመን ወዳጆቹ ጋር ተላልቶ እዚያ ድረስ ሐደው አባቱ እንዲታከሙ ለማድረግ ነበር ። አርሳቸው ግን ፣ 'እኔ ውድነህ' ከሞቶ ቤቱ ጠጥቼ የትም ወድቄ አልቀርም ። ብዮትም አገዝ አልጋዬ ላይ ነው የምሞገው ። ይኸ የመጨረሻ ቃል ነውና ስለዚህ ጉዳይ ፅሁፍ አታግኑብኝ' ብለው ተስፋውን ጉምደው ነው እጉናፍርን የመለሱት ።

ከዱሮ ጀምሮ አጉናፍርና አባቱ እንደ አንዳንድ አባትና ልጆች ተቀራርበው አያውቁም ነበር ። እናቱ ሞተው አባቱ እኝህን የእንጀራ እናቱን አግብተው ልጆች መውለድ ከጀመሩ በኋላግ የባሰውን አባትና ልጅ ተራራቅ ። በቀጥታ ንግግር የሚያደርጉባቸው ጊዜያት በጣም የተወሰኑ ነበሩ ። ከዚያም ፣ ታላቅ እንቃቸው አዲስ አበባ ሰርቀው አምጥተው ትምህርት ቤት ስላስገቡት ፣ አባቱ እርሱንም አከሰቱንም ለብዙ ዓመታት አኩሪፈዋቸው ነበር ። በመጨረሻም ፣ ጀርመን አገር ለትምህርት ሔደ ብዙ ዘመን ስለኖረ ፣ የእባትና ልጅ መራራቅ እየቀጠለ ሐደ ።

ከጀርመን አገር ከተመለሰ ወዲህ ግን ፣ ይኸን ሁኔታ ለመለወጥ በመካከላቸው በኖረው ገደል ላይ መገናኛ ድልድይ ለመሥራት ከመሞከር አልቦዘነም ። ነገሩ ግን ቀላል ሆኖ አይታየውም ። በተለያም ፣ የእንጀራ እናቱ አኳኋን ጥረቱን የሚቃረን እንጂ ፣ የሚያበረታታ ሆኖ አላገኘውም ። ሆኖም ፣ አባቱ ምን ያህል እንደሚ

ወዳት ፡ እንደሚታዩበት ፡ እንደሚመኩበት በውጭ ካንዳንድ ያላቱ
ወዳጆች መሪዳት ስለ ሆነ መከራውን ለማድረግ አልፈለገም ። ለሕ
ክምና አዲስ አበባ እንዲመጡ የወተወተበት ሁለተኛው ምክን
ያት ፡ በቅርብ አብረዋቸው ለመሆን ጥሩ ዕድል ይሆንልኛል በማ
ለት ነበር ።

ዳዊት ደጋጊዋ የእንጀራ አናቀም ይሸን ዕድል እንዳያገኝ ሐሳ
ቡን በግቃለል ፡ “ ትልቁ ሐኪም እግዚአብሔር ነው ። ፍቅን መድ
ኃኒት ጠበቅ ነው ” እያሉ የመገይያ ባላቸው እንቢታ እንዲጠነ
ከር አደረጉ ። ትልቁ ሐኪም እግዚአብሔር መሆኑን ካመኑ ለምን
ለጠንቋይ እንደሚሰግዱ አጉናፍር አልገባውም ። በዕድሜ ከአባቱ
ይበልጣሉ እየተባለ የሚታውት እኚህ ደልዳላ ወይዘሮ ፡ የትልቅ
ሰው ወገን ናቸው ፡ የመጀመሪያ ባላቸው ደጃዝማች ነበሩ ይባላል ።
መጀመሪያ አባቱ ቤት የገቡ ጊዜ ወይዘሮዋ እንዴት ይንቀባረሩና
ይብጣጠሱ እንደ ነበር አጉናፍር እስካሁን ትዝ ይለዋል . . .

ይሁንና ፡ የመጨረሻ መከራው ከሸፈ ፡ ወይዘሮዋ አሸን
ፈው ፡ አባቱን ሳይዝ ባዶ እጁን አዲስ አበባ ተመለሰ ። አጉና
ፍር ፡ “ አፓርታጣው ” እንደ ተመለሰ ፡ አካላት መታጠቢያ
ገንዳውን ቀዝቃዛ ውሃ ከጥላው በኋላ ገብቶ ተዘፈቅ ። በቀ
ዝቃዛ ውሃ መታጠብ ፈጽሞ አይወድም ። አሁን ግን ፡ አሸከሩ የወር
ፈቃድ ለምናት ዘመዶች ዘንድ ባላገር ገናንና ጥምቀትን ለመዋል
ስለ ሔደና ፡ እርሱ ራሱ ደገጥ ደብራቦ የሔደው ውሃ ማምቂያውን
ሳያያይዝ ስለ ነበር ፡ ምርጫው በገዛ ላቱ ተለውሶ እላዩ የተለደፈ
ውን የደብራቦን አፃራ ቅንቅን ችሎ ውሃ እስኪሞቅ ከመጠበቅ
በቀዝቃዛ ውሃ መታጠብ ግድ ስለ ሆነበት ነው ።

እንደ ነገሩ ታጥቦ እንደ ጨረሰ ከሁለቱ ቅርብ ጓደኞቹ አንዱ
ለሆነው ለበለጠ ደበላ ወዲያው ስልክ ደወለ ። አጥቶት ተግባራት ።

በለጠ የመጀመሪያ ፡ የልጅነት ጓደኛው ነው ። በለጠ እጉቀ
ዘንድ ፡ አጉናፍር አከሰቱጋ ሆነው ፡ እቄስ ትምህርት ቤት አብ
ረው ነው ዳዊት የደገመት ። እመንግሥት ትምህርት ቤት ሲገቡ
ግን ፡ ለበለጠ ተፈሪ መኩንን ትምህርት ቤት ቦታ ተገኝቶለት ለአ

ጉናፍር ስለ ታጣ ፡ ለሠፈሩ እንግዳ ከነበረው ከአድማሱ ጋር ኮከበ ጽባሕ ተመላላሽ ት/ቢት — ቀበና — አጉናፍር አብሮ ገባ ። ከዚያን ጊዜ አንሥቶ ሁለቱ ወዳጅነታቸው እየጠበቅ ሔዱ ፡ የበለጠ ባልንጀርነት ለአጉናፍር ሁለተኛ ደረጃ ወረደ ። ስለዚህ ፡ አጉናፍር በዕረፍት ወራት ከጀርመን እንግሊዝ አገር ይሻገር የነበረው አብዛኛውን ጊዜ ለአድማሱ ሲል ነበር ። እንደኛ ምስጢረኛው እርሱ ሆኗል ።

ይሁን እንጂ ፡ አጉናፍር ስለ ምስጢር እንደ ልዩ እምነት አለው ። ይኸውም ፡ እውነተኛ ምስጢር ከባለቤቱ መውጣት የለበትም የሚል ነው ። ምክንያቱም ፡ ምስጢሩ ወጥቶ ቢገኝ ፡ ከባለቤቱ ሰምቶ ካወጣው ሰው ይልቅ ምስጢሩን አኳፋሪ ራሱ አጥፊ ነውና ። ምነው ቢሉ ፡ ባለቤቱ መጽጠር ያቃተውን ምስጢር ሰሚውን ቻል ግለት ትክክለኛ ፍርድ ስለማይመስል ነው ። ሌላው ዐይነት ምስጢር ደግሞ ፡ ‘ባይጫ መልካም ፡ ድንገት ወጥቶ ቢገኝ ሊከተለው የሚችለውን ሁሉ እቋቋመዋለሁ’ የሚባለው ዐይነት ነው ። ይኸን ዐይነቱም ቢሆን ከብደቱ እኩል አይደለም ።

፲ ላንድ ጓደኛ ብቻ የሚነገር አንደኛ ደረጃ ምስጢር አለ ። ወጥቶ ቢገኝ ሁለቱን ያቆራርጣል ። ለሁለት ቢበዛ ለሦስት የታመኑ ሰዎች ብቻ የሚነገር የሁለተኛ ደረጃ ደግሞ አለ ። መውጫ ቀዳዳው የበዛ ስለ ሆነ ፡ ‘ከወጣም ይውጣ’ የሚባል ዐይነት ነው ። ቀጥሎ ፡ ‘ላንተ ብቻ’ እየተባለ ለአያሌ ሰዎች የሚነገርም ‘ምስጢር’ አለ ። ‘ምስጢር’ የሚለው ቃል ሰዎችን የመናገር ሲቃ ስለሚያሰጥ ለብዙ ተራ ወሬዎች እንደ ግሠራጫ መሣሪያ የሚጠቀሙበት ሞልተዋል ።

ሰሚ የማያገኘውን ጉዳይ ለአንድ በወሬኛነቱ ለታወቀ ሰው ‘ምስጢር’ ብሎ በመገላመጥና በሹክሹክታ የተነገረው እንደሆነ ፡ ነገሩ መልኩን ለውጦ ከመቅጽበት እንደ ሰደድ እሳት አገር ምድር ያዳርሳል ። ለአጉናፍር ምስጢር እንደዚህ ብዙ መልክ አለው . . .

አድማሱ አውሮጳ ስለሆነ ፡ አጉናፍር በለጠን ደውሎ እንዳጣው ፡ ወዴትም ባለመሔድ ወስኖ ሳሉኑ ሶፋ ላይ ተንጋሎ ስላ

ባሕር ነገር ያለብ ጀመር ። በተናገሩት ጊዜ ያላጤነው አንድ ነገር
አሁን ትዝ አለው ። ‘ ሌላው ሁሉ ቀርቶብኝ ፣ ከሞቴ በፊት አያት
ለመሆን ምናል ብታበቃኝ ’ ያሉት በዕዝን ልቡናው አሁን ተሰ
ግው ። በሐሳቡ በር ጀርመን አገር በርሊን ከተማ በቅጽበት ደረሰ ።
ደምቱን ከፍ አድርጎ ፡ “አይስግመው” ብሎ ፈጥኖ ተመለሰ ።
ከዚያ ፣ ብድግ ብሎ እመኝታ ቤቱ ያለችውን ትንሽ የንግብ ጠረ
ጴዛ ኪሶች አንድ ባንድ ይበረብር ጀመር

ምዕራፍ ሁለት

በማግሥቱ

ጠዋት ነው ። ከዳግማዊ ሚኒልክ ሆስፒታል በሥጋት የሚጠብቁት ሰልክ እስካሁን አልተደወለም ። በለጠ ፣ ተስፋዬ ፣ አበራና ወንድይራድ ቁርሳቸውን ይበላሉ ። ጸጥታ በሞላ ቤቱ ሠፍኗል ። የሚሰማው ሹካና ቢላዋ ከላህን ጋር ሲጋጩ ፣ ወይም ማንኪያና ስኒ ወይ ሲኒና ማስቀመጫዉ ሲገናኙ ፣ የሚወለደው ድምፅ ብቻ ነው ። አንዳንድ ጊዜ ብቻ ፣ ከበደ ከወጥቤት ወደ ምግብ ቤት ፣ ከምግብ ቤት ወጥቤት ሲመላለስ ፣ በመጫሚያዉና በወለሉ መገናኘት የሚፈጠረው ኳኳታና ሲጥሲጥታ ጸጥታውን ያደፈር ሰዋል ። መጫሚያዉ የከበደን ከብደት መሸከም አቅዶት አቤቱታ የሚያቀርብ ይመስላል ። ከበደም ድምፁን ለማፈን በመጫሚያው ደረት እየረገጠ ወዲያና ወዲህ ሲመላለስ ፣ ለታዛቢ አቤቱታውን ለማጨንገፍ የሚጥር ይመስላል ።

እቤቱ ያሉት ሰዎች ሁሉ ምንም ባፋቸው ባይናገሩ ፣ ሁሉም ከየሐሳባቸው ጋር ይጫወታሉ — ከበደ እንኳ ሳይቀር ። ‘እንዴት መጋጨታቸውን ሰምቼ አንድ ነገር እንኳ ሳላደርግ ቀረሁ ? በውነት መጥፎ ሰው ነኝ። ከተማዉ አረመኔ አርጐኛል ቁም - ነገሩን ረስቼ በማይረባ ነገር ተታለልሁ . . . ፊታቸውን ሳየው ፣ ጋሼ በለጠ የሠራሁባቸውን በደል ፊቴን አይተው ፣ ውቃቢያቸው ነግሯቸው ፣ የሚያውቁብኝ ይመስለኛል ። ግን ፣ ምንም ለማድረግ አልቻልኩም ነበር ። ሳላሰብ ቀርቼ እንኳ አልነበረም’ ይላል ከበደ ፣ በልቡ . . .

በለጠ ፣ ስለ ደረሰበት እደጋና ስለ ተጓጉለው ቀጠሮ ጸጥ ብሎ ከራሱ ጋር ያወጋል ። ‘እርግጥ ፈጠን ብዬ ነበር እምነዳው ። ሆኖም

ጥፋቱ የጌ አልነበረም፤ አመጣጤን አይቶ አሀያጥን መትቶ እጌቱ ያስገባት እግረኛ አንዷ = እዚ፣ ይኸው ይሁን። አስጥን ሳልደግቅ — ቢበዛ መርረያት — ለግለፍ ስጥከር፣ በቂ ርቀት የነበረው ባለ ላንድሮቭሩ ሊያይ ይችል ነበር — እንዲያውም እርግጠኛ ነኝ አይቷል። እግዚር ይይስኩና ዝም ብሎ መጥቶ . . .

በሰጠ ተቃዋሚ ሰጥቂት ጊዜ ምድርና ሱማይ ተደባልቀው በት፣ ያለበትን የጥያውቅ በድን ሆኖ ከቆየ በኋላ፣ ነቅቶ አካባቢውን መጥንዘብ ሲጀምር፣ ከሰዎች ሁካታና መሻት፣ በደኑ የት ጉዳ በው እንዳለ ተረዳ። ‘ምቷል’ ብለው አስበው የነበሩት ሰዎች ደንግጠው፣ ከመቃብር እንደ ተነሣ ሰው እንደ ጉድ በሰጠን ሲመለከቱት፣ እሱ ግን እየቆ ውስጥ ወደ ወደቁት ዝግግሎ ሐዶ ነፍሳቸው እንዳለች በወቀ። በዚያ ላይኃው የከንያት በሆነው ላንድሮቭሩ፣ ከጥቂት ሰዎች ጋር ሆነው ወደ ዳግጥኒ ምድልክ ሆስፒታል በፍጥነት በረሩ። ከዝግግሎ ደርሶ አብሮ የነበረ አንድ ጠና ያለ ሰው፣ “ ወንድሜ፣ ወንድሜ፣ አይ ከፋ ዕድል። ምንው የፋልሲው ግብርኤል በዕለት ቀንህ ይኸን መጓት አወረድክላቸው . . . ” እያለ ላንድሮቭሩ ውስጥ መሆኑን ቀጠለ . . . በሰጠ ግን፣ ሆስፒታል ቀሎ ከመድረስ ሌላ አንድም ጥርት ያለ ሐሳብ አልሞሮው አልገባም።

ሰው፡ሄው ግን፣ በተለይ ለግንም ሳይሆን፣ በሌ ዝግግሎ ይናገራል። “ እግዚአብሔር ያላያችሁ፣ ፀሥራ አንድ ዓመት ሙሉ፣ ያሥራ አንድ ዓመት ከፋ ባላጋራ ርስታቸውን ነቅሎ ሲሞግታቸው፣ ከአውራጃ፣ ጠቅላይ ግዛት፣ ከዚያ ከፍተኛ፣ ከዚያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ ፍርድ ማጣሪያ — ስንት ዓመት ሙሉ። ገብረታቸው ፈርሶ፣ ልጆቻቸው እዚህ ከተማ ገብተው ቅልጠው ቀርተው፣ . . . አይ ፍርጃ፣ አይ ያርባ ቀን ዕድል፣ ፀሥራ አንድ ዓመታቸው ይኸው ገዳር ዐለፈ ሲሟገቱ፣ ሲንገላቱ። ትናንት ጥዋት ረቱ፣ ይህኑ ሻር ወሬ ለእገታቸው ለማሰማት ሲሔዱ ነው። ምንው በቀረባቸው ኖሮ . . . ታዲያ፣ ያ ባላጋራቸው አንድ ቀን ካደባባይ ሲመለሱ፣ ‘ ረትተኸኝ አንድ ቀን አቃድር። ታየኛለህ ’ ብሎ ዛታ

ብኝ ሲሉኝ ‘እንድልሃለሁ’ ብሎ ማስፈራራቱ መስለኝ እንጂ መተት የሚያረግባቸው መቼ መስለኝ . . .” እያለ ሰውየው ያነበንባል . . .

በለጠ፡ ይኸ ሁሉ ሲሆን የገባበት ግጥምን ያህል ጥልቅ እንደሆነ ለገደጠው አልተሰማውም ነበር ። ሆስፒታል ደርሰው ፣ ሽማግሌው በምት ጥላ ሥር እንደ ነበሩ ዐይናቸው ተከደኖ ቃል እንደ ማያመጣቸው ሲመሰክት ፣ ትፈራክ ፖሊስ ፍ/ቤት ሔዶ ቃሉን ሲሰጥ ፣ ቤቱ ተመልሶ ራቱን በልቶ ሲተኝ ሁሉ ፣ የሚያደርገው ፣ የሚናገረው በበልማድ እንጂ እያጠነው አልነበረም ።

ሁኔታው ጥርት ብሎ የታየው ፣ ሌሊት ታኝቶ ከተነሣ በኋላ ነበር ። ‘ቢጥቁክ ? — እረ እስካሁን ሞተውስ እንደሆነ ?’ የሚሰው ሐሳብ በአፅምሮው ውስጥ ሽው ሲልበት ፣ አልጋጪ ውስጥ እንዳለ ብርድ ብርድ አለው ። ከዚያ ታንሥቶ መኝታ ቤቱ ውስጥ ሲንገብራደድ ሰውነቱ በሳብ ተጠመቀ ። ዐይኑን ሳይከድን ነጋ ። ከሥር አስክ ጫፍ ደጋግሞ በሐሳብ ስለ ወጣው ፣ አሁን ተላምዶ ታል ። ሥጋቱ ባይጠፋም ፣ ከሁን በጥምና ማሰብ ችሏል

በሁኔታቸው ሰውጥ የተፈጠረ እንደሆነ ‘እደውልልሃለሁ’ ያለው ዶክተር ጓደኛው እስካሁን ስላልደመለ ነገሩ ባይብስ ነው ብሎ በለጠ ገምጽል ።

በለጠ ሻዩን ሩት እያለ የሐሳብ ጉዞውን ቀጠለ ። ‘— ልጅ ቱስ ? በርሷ ጦስ እዚህ ሁሉ ጣጣ የገባሁላት ? . . . ሳልደውልምን ሳልል ቀጠሮ በማፍረሴ ይኸኔ ተደፈርኩ ፣ ተሰደብኩ ብላ ጦፋለኝ . . . አይ ይኸ ቀላል ነው . . . ግን ፣ ዋናው ነገር ያደጋው ውጤት በወደፊት ግንኙነታችን ላይ ምን ያመጣ ይሆን ? . . . ’

ተስፋዬም በበኩሉ ፣ በሐሳብ ባሕር ገብቶ ይዋኛል ። ‘ ያን ነገር ትላንት ምንው ባልተናገርኩ ኖሮ ። ልክ ያሟረትኩበት መስለኝ . . . አንዳንዴ እኮ ከውስጥ የሚሰማንን ቅሬታ ፣ ጥርጣሬና ፍሬቻ አውጥቶ መናገር ጥሩ አይመስለኝም ። ሕልም እንደ ፈኘው ነው ይባል የለ ? በአፍ ይሕዳል ይላሉ ። እርግጥ ፣ በዘመናዊ የሥነ-ፍጥረት አስተሳሰብ ይኸ የማይታመን ፣ እንዲያውም የሚያሥቅ

ነገር ነው ! የተግሩ ሰዎች የሚያምኑት አይደለም ! እኔም አላም
በትም ። የምን ማሟረት ! . . .

‘ነገር ግን ፡ በዘመኑ ጥበብና ዕውቀት መሠረት ለማስረዳት
ያልተቻሉ ሰዎች ነገሮች አሉ ። ለምሳሌ ፡ ሕንድ አገር ተግሪ በነበ
ርኩ ጊዜ የገዎች ስለሚባሉት የሕንድ ባሕታውያን የሰግኝቸው
የሚያስደንቁ ነገሮች ፡ በዘመናችን የምዕራባውያን ጥበብ መሠ
ረት ፍቺ የሚገኝላቸው አይመስለኝም ። አያሌ ድርጊቶቻቸው ፡
በውነቱ ከታምራት የሚቋጠሩ ናቸው ። ከዚያ ቀደም ያልነበበ
ውን ‘ስንክሳር’ የሚያህል መጽሐፍ ፡ በፋሚ አገላብጦ አንብቤ ተረ
ዳሁ ያለው ሕንድ የጊ ምን ይባላል ፤ ሐሰት ነው እንዳይባል ፤
እምስክሮች ፊት ታይቶ የተፈተነ ነው ። በየር እንዳይገባ በሰም እተለ
በደ ላጥን ሙስጥ በዘበኞች እየተጨበቀ ብዙ ቀን ውሎ አድር የተ
ነሣው የሌለው የጊስ እንዴት ነው ?

‘እርግጥ ፡ ልዩ ልዩ ያነበብክ ዘዴ በመማር አንዳንድ ሰዎች
ተራው ሰው ከሚያነበበት ፍጥነት እጅግ የላቀ የንባብ ፍጥነት
ሊኖራቸው ችሏል ። ነገር ግን ፡ በነርሱና በየጊዜው መካከል የሚገ
ኘው የመፍጠንና የመረዳት ችሎታ ልዩነት ፡ በአንዲት ኩሬና
በአንድ ወቅያኖስ መካከል ካለው ልዩነት ይበልጣል ። በትም
ሀርት ወይም በአነባበብ ዘዴ የተፈጠረ ልዩነት ነው ለማለት የሚ
ቻል ነገር ፈጽሞ አይደለም ። አንድ ሰው ሳይተነፍስ የሚቆይበት
ጊዜ የሚለካው በደቂቃ ሲሆን ፡ የተባለው የጊ ግን ፡ ለብዙ ቀናት
ሳይተነፍስ ቆይቶ ተነሣ ። እንዴት ይህ ሊሆን ቻለ ፤ እርግጥ ፡ አን
ዳንድ ዐይነት መድኃኒቶች ሰውን ሞት አፋፍ አድርሰው — አፋ
ፉን ጨርሰው ሳያወርዱት — በሞትና በሕይወት መካከል ለብዙ
ሰዓቶች አንጠልጥለው የሚያቆዩ እንዳሉ ይነገራል ። ሆኖም ፡
እነዚህ መድኃኒቶች ለብዙ ቀኖች አይሠሩም ። ይኸውም ብቻ ሳይ
ሆን ፡ ታሪኮቹን የጻፈው እንግሊዝ እንደዚህ ዐይነት ነገር እንዳይ
ደረግ ቀደም ብሎ አስፈላጊውን ጥንቃቄ ማድረጉን ጨምሮ ገል
ጽዋል ። ስለዚህ ፡ የሰው አዕምሮ መርምሮ ፍች ያላገኘላቸው ብዙ
ነገሮች መኖራቸው የማይካድ ነው ።

‘ሆኖም ትናንት ባላወራነው ጥሩ ነበር . . . ግን እኮ ከዚህም የባለ አደጋ ሊደርስበት ይችል ነበር ። ሰውዬው ጠና ያሉ ናቸው ። እስቲ እዚያው እወደቁበት ድርቅ ቢሉስ ኖሮ ! — አሁንስ መትረፋቸው መቼ ለየ ? ’ ተስፋፍን ነገሩ ዘገነነው ።

እሱ ራሱ ከበለጠ በኋላ በዚያው መንገድ ከእኩል ሰዓት ያህል በኋላ ዐልፎ ነበር ። የበለጠን የተጨረግመቶች መኪና ትናንት ሳይያት በማለፉ ተገረመ ። ልብ አንጂ ዐይን ልብ አይልም ። እሱ ያኔ በልቡ የነበረው የመሥሪያ ቤቱ ገበጣ ጨዋታ ነበር ። ስለ ብርቁካንኖ እንኳ አያሰብም ነበር ‘አዎ ! ብርቁካን’ አሉ ተስፋፍ ፣ አሁንም በሐሳቡ ፣ ‘እሷን መተው አለብኝ’ ። ገና ካሁኑ እመኛይ የሆኑት ለማስመሰል ትዋክራላች ሴቶች ከመቼው ነው ፍቅር የሚይዛቸው ! ! ’

ደብራህ አለ ‘መቻሏን’ እንደ ደወለችለት ከቤት ተጣድፎ መውጣቱ አበራጉ አሁን አስቆጭታል ። ምክንያቱም እኩል ሰዓት ያህል እንኳ እቤት ቆይቶ ቢሆን ኖሮ ፣ ስላደጋው እቤት የተደረገው ስልክ ጥሪ ይደርሰው ነበርና ነው ። ‘መጥፎ አጋጣሚ ነበር ። ለሽርሽር አልወጣም ብሎ የነበረው ወንድይራድ እንኳ ፣ በኔ ብስ ጭት ሳቢያ ወጣ ። ግን እኮ ! ከዚህ የባለ አደጋ ሊደርስ ይችል ነበር። እስቲ አንደበቁ ተይዞ በሽማግሌው ቦታ ሆስፒታል ያለው በለጠ ቢሆንስ ኖሮ ! አይጣል ፣ አይጣል ነው አይጣል ! እሳቸውስ በዕድሜም ገፍተዋል ! ብዙም ነገር አይተዋል ። በለጠ ገና ወጣት ፣ ወደ ፊት አገሩን ግንልገል የሚችል ፣ ገና ሕይወቱን ሲጀምር ፣ ገና ምንም ነገር ሳይፈጥር ቢቀዳፍ ፣ ስብሐት ለአብ ! አሁንም ቢሆን የገባበት ችግር ቅላል አይደለም ። ግን ፣ ከመሞት ወይም አካል ስንኩል ከመሆን ፣ ለበለጠ ፣ መታሰር ወይም ብዙ ገንዘብ መክፈል ዐሥር ጊዜ ይሻለዋል . . . ’ እያለ አበራ በበኩሉ በሐሳብ ይነጉዳል

ወንድይራድም ስላደጋውና ስለ ሕይወት ያውጠነጥናል ። ‘ከዐሥራ አንድ ዓመት መጣት በኋላ ራሱ ። ዕለቱን በመኪና ተመቱ ! ! አቤት የሕይወት ተረብ ፣ የኑሮ ፈቃ ! ገፋ ያዝ ! ለቀቅ

እያደረገችው ድመት በአይጥ እንደምትጫወተው ዐይነት ፈሊጥ ፤
 . . . የሰንት ዓመት መውጣት ፤ መውረድ ፤ መማሰን ፤ መልፋትና
 መደክም ። ድል ነሥቶ ፤ ድል መሆን የሕይወት ቀልድ — የኑሮ
 ዒልት ፤ አሳይቶ መንግት ። አረጋጂ ከሞቱ ፤ ዐረፉ ።
 ከተረፉ ፤ ጤናማ አካል አጥተው ፤ ገንዘብ . . . የሕይወት ዚቅ' . . .

ወጣቶቹ በየፊናቸው እንደዚህ ከየሐሳባቸው ተያይዘው ፤ በእ
 ጥቃ ቁርሳቸውን በልተው ሲጨርሱ ጥቂት ሲቀራቸው ፤ ስልክ
 ተንቃጭሉ ፤ በቤቱ ውስጥ ድምፅ ካለመኖሩ ተጨማሪ ኃይል አግኝቶ ፤
 በክፍሉ የሰፈነውን ጸጥታ እንዳከርግ እሁለት ሰነጠቀው ። የበለ
 ጠን ልብ አለበት አቆመው ። የጓደኞቹንም ልብና ሳንባዎች አለ
 ፍቃዳቸው አፈጠነባቸው ።

ከበደ ከሰልኩ ድፍረትን ያገኘ ይመስል ፤ የወጥ ቤቱን በር
 ከፍቶ መጫሚያውን እያንሸጠሸጠ ፤ በፈጥኖ — ርምጃና በሩጫ
 ማህል እየተምዘገዘገ ሔዶ ሰልኩን አነግረው ። ይኸ ሁኔታ ቤቱን
 ያሰረውን ምትህት እንደ ፈቃው ሁሉ ፤ በጠረጴዛው ዙሪያ ያሉት
 ወጣቶች ተነፈሱ ።

“ አሎ ” አለና ከበደ ፤ በለጠን ፤ “ ለርሰም ነው ” ብሎ ሰል
 ኩን አስቀምጦለት ሔደ ።

በለጠ ሔዶ ሰልኩን አንሥቶ ፤ “ ሃሎ ! ” አለና ወዲያው ፤
 “ እንደምን አረፈድክ ፤ አጉናፍር ” አለ ። “ በሰንት ኖሯል ፤ የደወ
 ልከው ? . . . አልነበርንም ። እኔም ቀደም ብዬ ወጥቼ በዚያን ሰዓት
 የት እንደ ነበርኩም እንጂ ፤ ምናልባት ትራፊክ ቢሮ ? . . . ምን እባ
 ከህ ፤ አንድ ተንኮለኛ ሰው ፤ እኔ መምጣቴን አይቶ አንድ አህያ
 ወደ መንገዱ ማህል አስገብቶ ፤ ከሰዋ አመልጣለሁ ብዬ ስጠመ
 ዘዝ አንድ ባለ ላንድሮቨር ገጭቶ ፤ አንድ እግረኛ ሽማግሌ አስገ
 ጩኝ ። እኔስ ደገና ነኝ ። ፍጹም ምንም አልሆንኩም ። ይገ
 ርምሃል ፤ እስካሁን ማመን አቅቶኛል ። መኪናዋ ግን በጣም ተጉ
 ድታለች ። ”

“አዎ ። ሽግግሌውም በጣም ተጉድተዋል ።” . . .

“አዎን ፣ አለን ።” . . .

“ጥሩ ፣ ብቅ በላ ።”

በለጠ ስልኩን ዘግቶ ወደ ሳቡን ሔደ ። የቀሩት ሻያቸውን እየ
ጨራረሱ ከጠረጴዛው ተነሡ ። በለጠ ጸጥታው እጅግ ከበደው ።
የተፈጠረው በርሱ ምክንያት ስለሆነ ማስወገዱ የሱ ግዴታ መሰ
ለው ። እርግጥ የጸጥታው ከብደት ከመጀመሪያው ቀለል ያለ ነው።
በስልኩ ምክንያት ትንሽ ቀንሰ ብሏል ። ከአጉናፍር በኋላ ስልኩ
እያከታተለ ይደውል ጀመር ። በለጠን የሚያውቁት ሰዎች ስላደ
ጋው እንደ ሰሙ፣ ‘እንኳን አተረፈህ’ ለማለትና ወሬውን ከምንጩ
ለማግኘት ይደውሉ ጀመር ። ‘አንዳንዶቹ ሰማን ብለው የሚነግ
ሩት ነገር በጣም አስደንቀው ። ከደረሰው አደጋ ጀምሮ ‘አይተር
ፍም’ ወይም ‘ሞቷል ፣ አሉ’ እስከሚለው የተነሳውን ተባራሪ
ወሬ ሁሉ በትዕግሥት አቆመጠ ። የመጨረሻውን ጥሪ መልሶ እንደ
ጨረሰ ስልኩን ዘግቶ ሶፋው ላይ ቆሞ አለ ።

“ትሰማላችሁ ይኸን ወሬ ፤” አለ በለጠ ። ሁሉም ፊታቸ
ቸውን ወደ እሱ አዘረው፣ ‘ምን ፤’ የሚል ጥያቄ ይዘው መል
ሱን የሚጠብቁ ሰድስት ዐይኖች አፈኑ ላይ ሰኩበት ።

“በለጠ በመኪና አደጋ ሞተ የሚል ወሬ ይወራል ነው እኮ
የሚለኝ ፣ አሰፋ ።”

“ሰው እኮ ‘እከሌ ወደቀ’ ሲባል የሰማ እንደሆነ ‘ተሰበረ’
ነው የሚል ተሰበረ የተባለ እንደሆነ ደግሞ ሞተ ተብሎ
ይወራል” አለ አበራ ።

ወሬ የሚያወራ ሰው እንዲጣፍጥ ምናምን ካልበረዘበት የት
ይሆናል ፤” አለ ተስፋዬ ።

ከዚያ በኋላ ጸጥታው እንደገና ተመለሰ ። ወደ ቴፕሪኮርደሩ
እያመራ ፣ ‘ይገርማል’ አለ አበራ ። አሁንም ነገሩ አልቀጣጠል አለ ።
ጸጥታው አሸነፈ ። አበራ ቴፕሪኮርደሩን አስነሥቶ ተመልሶ ተቀመጠ።

በለጠ ከጠበቃቸው ሁለት ስልኮች አንዱም ሳይደወል ቀረ ። በተለይ በተስፋ የጠበቀው አንደኛው ባለ መደወሉ ጥቂት አዘነ ። እሱም ለመደወል ተቸገረ ። ሆኖም ፣ ነገ ቢሮጥ ሕይወት — እስከዚያ ከሌላ ሰው ብትሰማም ባትሰማም — ስለ ቅጠሮዉ መሰናከል ሊያ ብራራላት ወስኖ መዘረቃ ወደ ማዳመጡ ሌላን አዞረ

ቆየች ብሎ ፣ ያጥሩ በር ተከፍቶ አንዲት መኪና አጥር ግቢው ስትገባ ፣ በለጠ በድምጹ ፎክሰኝን መሆኗን ለይቶ ማን እንደ መጣ ዐወቀ ። ተነሥቶ ወደ በረንዳው ወጣ ። ተስፋዬና አበራም ብድግ ብድግ እያሉ ተከታትለው ወጡ ። ወንድይራድ ግን ወደ መታ ጠቢያ ቤት አመራ ።

ለካሰ እውጭ በጣም ውብና ብሩህ ቀን ኖሯል ። ይኸን ልብ ሳይሉ እቤታቸው ውስጥ የየራሳቸው እስረኞች ሆነው እስካ ሁን አረፈዱ ። አሁን ግን ውጭውን ሲያዩት ጥቂት ሳይቆጫቸው አልቀረም ። ሆኖም ለየሩንና የልካባቢዉን ትዕይንት እስኪበቃ ቸው በሕዋሶቻቸው ተመግበው ሲረኩ አልቻሉም — እንግዳቸውን ወደ ቤት መምራት ነበረባቸውና ።

አጉናፍር ከመኪናው ወጣ ። እንደ ወንድይራድ መልክ ይጠይማል ። ቅመቱ ግን መካከለኛ ነው — አጭርም ረጅምም ለማለት አያስደፍርም ። መልክ መልካም አይባልም ። መልክ ጥፋ ነው ለማለትም ያስቸግራል ። እንዲያው ተራ መልክ ነው ። አጥንተ ሰፊ ፣ ወንዳወንድ ነው ። በለጠ ቀደም ቀደም ይል ነበርና አጉናፍር በመጀመሪያ ከርሱ ጋር ተጨባበጠ ። አጉናፍር በተለይ ጓደኝነቱም ለበለጠ ነው ። የቀሩትን ያወቃቸው በበለጠ ሳቢያ ነው ። ከዚያ ተስፋዬንና አበራን በየተራ ጨበጣቸው ። በዚህ ጊዜ ወንድ ይራድ ከቤት ብቅ ብሎ ነበርና ፣ በሩቅ “ሐይ” እለው ። አጉናፍርም ታጅቦ ወደ ቤት ሲመጣ ጨበጠው ።

“እንዳደጋው ከባድነት ውነትም ምንም እልሆንክም” አለ አጉናፍር ። በለጠ ፈገግብሎ የተጫረና የተላጠበትን ቦታ ደባብሶ ዝም አለ ።

“ ከሞት ጥርስ መኻል ነው የወጣው ” አለ አበራ ።

“ ምንም ነገር አልተሰማህም ያደጋው ጊዜ ? ” አለ አጉናፍፍ ፡ ሥጋት በሚታይበት አነጋገር ።

“ የመጀመሪያዎቹን ጥቂት ሴኮንዶች ያለሁበትን ወይም ምን እንደሆነ አላውቅም ነበር ። ሁሉም ነገር ድፍን ድፍንፍን ብሎብኝ ነበር — ምን አላይ ፡ ምን አልሰማ ። ከዚያ ዐይኔ ቀስ እያለ እየጠራ አካባቢዬ ታየኝ ። ጆሮዬ ግን ታሸገው እሁካታ ማህል በድንገት እሸገው የተቀደደ ያህል መጀመሪያ ሮክብኝ ። ከዚያ ቀጥሎ ሰውነቴን ብመለከት ምንም ቂስል አላገኘሁ ፤ ሕመምም አልተሰማኝ ። ይኸው እስካሁን ያሳና ነኝ ። ”

“ ነገ ሆስፒታል ሕያዝ ብትመረመር መልካም ይመስለኛል ” አለ አጉናፍፍ ፡ ሐሳብ ገብቶት ፊት ጥቂት ትጭም ብሎ ። “ ተመርምረህ ውጤቱን ሳታውቅ ያሳና ነኝ ብለህ ችላ አትበል — አይታወቅም ። ”

“ ጉዳት ቢኖር እስካሁን ይታወቅኝ ነበር ። ” በለጠ ‘ አልሕድም ’ ብሎ ክርክር መፍጠር አልፈለገም ።

“ ምን ይታወቃል ? ”

“ እንጂ ፤ እኔ ግን አይመስለኝም ” ብሎ ነገሩን ዘጋ ።

በዚህ ጊዜ ገብተው ሰሎን ተቀምጠዋል ። መዘቃወሚያ አላለቀም ። አጉናፍፍ አሳሎን ጠረጴዛው ላይ ያሉትን ጋዜጦችና መጽሔቶች እያገለበጠ እንደ ዘበት ሲመለከት ፤ ሰንበት ካሉት ጋዜጦች አንዱ ፡ ከውጪ አገር ስለተመለሱ ተማሪዎች ጥቂት ዜናና አንድነት ሆነው የተነሡት ፎቶግራፍ አለበት ። ከወጣቶቹ መካከል አንዲት የሚያውቃትን ልጅ አየ ። በአንድ ጊዜ ልቡ ተሸበረ ። ጋዜጣዊ የወጣበትን ቀን ቢያይ ወደ ታኅሣሥ መጀመሪያ ግድም ነው ። ጋዜጣውን መልሶ እያስቀመጠ ፤ ‘ የት ? እንዴት እገኛት ይሆን ? ’ አለ በሐሳቡ ።

“ ሻይ ወይ ቡና ይሻልሃል ? ” ብሎ በለጠ ፤ አጉናፍፍን ከሐሳብ ጉዞዉ አደረጠው ።

“ ቁርሴን አሁን ከረፈደ ነው የበላሁት — እሑድ አይደለ ? ”

“ አሁን የቡና ሰዓት ነው ፤ አምስት ሆኗል እኮ ” አለ ተስፋዬ ፤ ወደ በለጠ ዞሮ ።

“ አልሰማህም እንዴ ፤ ዛሬ እኮ እሑድ ነው ” አለ አበራ ፤ ተስፋዬን እየተመለከተው ።

“ ታዲያስ ? ” አለ ተስፋዬ ፤ ነገሩን ከቡናው ጋር ማዛመድ ሲገባው ግር ብሎት ።

“ ቢሮ አይደለህም ማለቴ ነዋ ፤ ”

“ በሠለጠኑት አገሮች በቅርብና በምሳ መኻል ቡና ፤ በምሳ በራት መኻል ሻይ ፤ ይጠጣል ” አለ ተስፋዬ በሰጪት እያለ ። ቀጥሎም ፡ “ ሰዓቱም ፤ ለቡና ከቀትር በፊት ከአምስት ሰዓት እስከ ተኩል ፤ ለሻይ ከቀትር በጳላ ከወሥር ሰዓት እስከ ተኩል ነው ’ አሰው አበራን ፤ በፈሸ ።

“ ምን ቆርጦኝ የሠለጠኑ ሰዎችን ልማድና ባህል እዘነጋለሁ ” አለ አበራ ፤ ፈገግ ብሎ ።

“ ይኸ ባህል ሊባል ይችላል ? ” ሲል ጠየቀ ወንድይራድ ።

“ ልማድ ይመስለኛል ” አለ አበራ ።

“ ልማድ ሁሉ ተደምሮ በጅምላ ሲሆን አይደለም እንዴ ታዲያ ባህል ተብሎ የሚጠራው ” አለ ተስፋዬ ።

“ እንዲህ ከተባለማ በዘመናችን የተለመደው አቢሮ ቡና መጋትም ያገራችን ባህል መሆኑ ነዋ ? ” አለ አበራ ።

“ አዎ — አዲስ እኛ የጨመርነው ” አለ ተስፋዬ ።

“ እርግጥ ያገር ባህል ነው ሊባል ይችላል ። ግን ፤ አዲስ እኛ የፈጠርነው አይደለም ። ይኸን ለመገንዘብ ፤ እስቲ በማናቸውም ሰዓት በየመንደሩ እንሒድ ። ወገኖቻችን ከአቦል እስከ በረካ እያሉ እጣን እያጨሱ ፤ ‘ የቡና ቁርስ ’ እየበሉ ፤ ቡና ሲያንቃርፉ እናገኛቸዋለን ። በልጅታነችን ወቅት ፤ ‘ኑ ቡና ጠጡ በል ’ እየተ

ባልን ስንኳትን አልኖርንምና ነው፤ አሁን አዲስ እኛ የፈጠርነው ልግድ ነው እያልን የምናስተጋባው ? ” አለ በለጠ፡ ጥቂት እንደ መንግሥት ብሎ፡ አጉል ከርከር መንግሥት ነው ብሎ ደስ አላለውም።

አበራም የተናገረው በቁም ነገር ሳይሆን እንዲያው ለክርክር ያህል ስሳ ነበር፤ የበለጠ አነጋገር ጥቂት ሳያስደንቀው አልቀረም።

“ ሆኖም፡ የወረሰነው ባህል ነው ብንልም፤ አንዳንድ ለውጥ አድርገንበታል። ለምሳሌ፡ ሐጣን በማጤስ ፋንታ ሲጋራ ነው የምናጤሰው። የምንጠጣውም አቦል ብቻ ነው፤ አቦል፤ ረጃ፤ በረካ ስንል እንውልም። ” ተስፋዬ ፈገግ ብሎ፡ በለጠን ተመለከተ።

“ ምንም ያደረግነው ለውጥ የለም። በፍ መጠጣቱ፤ ለቡና ቅርስ ሰው ማማቱ ያው ነው። ሲጃራ ማጨብ ለምትለውም ነገር፤ አባቶቻችን ሱረት ሲምጉ ጥምባሆ ሲጐርሱ፤ ጋያ ሲያጨሱ ኑረ ዋል ” አለ በለጠ፡ ትላልቅ ዐይኖቹን እያንከባለለ፡ “ ባሠመረልን ከብ ውስጥ የምንሸከረከር፤ እውነተኛ የኅብረተሰባችን ፍጡራን ነን። የቀነሰነው እንደሆነ እንጂ የጨመርነው ነገር የለም። ስለዚህ፤ አብዛኛው የሚሰነዘርብን ወቅሳና ዘለፋ — እንደ እውነቱ ከሆነ — አይመለከተንም። ታዲያ፤ ሌላው የሚለውን ሁሉ እኛ እንደ ገደል ማሚቶ ማስተጋባት ይገባናል ወይ ? ”

“ ጉድለት ፈጽሞ ስለሌለን፤ ከነቀፋ ነጻ ነን ነው የምትለው ? ” አለ ተስፋዬ ቆጣ ብሎ።

“ አልወጣኝም። እኔ የምለው ለትንሹ ለትልቁ፤ ለሆነ ላል ሆነው ነገር ሁሉ የኛ ትውልድ ተጠያቂ አይደለም። በኅብረተሰቡ ለሚገኘው ጉድለት ሁሉ እኛ ተወቃሾች አይደለንም . . . ያልተጣራ ትችትና ከንቱ ወሬ በረከተ ” አለ በለጠ፤ ነገሩን እያከረረ። ዳሩ ግን፤ ያልፈለገው ክርክር እንዲቀጥል አደረገ እንጂ እንደ ተመኘው ባጭሩ አልቀጨውም።

“ እንተ ባልከው መሠረት እኮ ከሐድን፤ በዚህ ማዘን የለብንም። ምክንያቱም፤ ያሉባልታ ፋብሪካ ያደረገን ኅብረተሰቡ ነዋ ! ” አለ አበራ፤ በምጸት።

የተስፋዬ ትዕግሥት እጅግ መንምናለች ። “ እኔ እንደሚታየኝ በለጠ የምትለው እርስ በርሱ የሚፋረስ ነገር ነው ። ባንድ በኩል ፣ ኅብረተሰቡ የፈጠረብንን የአሉባልታ መውደድ ፣ ነገር ላናጣራ ‘ ሆኗ ’ ወይም ‘ ነው ’ ማለታችንን ትቃወማለህ ። በሌላ በኩል ደግሞ ፣ የኅብረተሰባችን ፍጡራን ስለሆንን ፣ ብንማርም ፣ አንወቀስም ትላለህ ። ከሁሉቱ አንዱን መምረጥ አለብህ ። ሁሉን ወደ አይሆንም ። ”

በለጠኝ ተሸቅዳድሞ ፣ አገናኛር ቶሎ ጣልቃ ገባ ። “ በደፈናው ኅብረተሰቡ ሲባል ሌላ ነገር ይመስላል ። ማን ፣ ኅብረተሰቡ ምንድን ነው ፣ ወይም ማነው ፣ እኔ ፣ እንተ ፣ እሱ . . . ሁላችን ተደምረን አይደለ ፣ የእያንዳንዳችን ፈቃድ ፣ ስሜትና እምነት ፣ ዝንባሌና አስተያየት ተደምሮ አይደለ ፣ ይሁን እንጂ ፣ ኅብረተሰባችን ውስጥ እኛና የኛ አስተያየት ፣ እምነት ወዘተ . . . ምን ያህል ከብደት አለን ፣ የበለጠ ጥያቄ ይሽ ይመስለኛል ” አለ አገናኛር ፣ ቀዝቀዝ ባለ አራጋገር ።

“ የኅብረተሰቡን መቅላላ አመለካከት ለመለወጥ ተማርን የተባለው ብዛቱም ዐቅሙም አይኑረን ። ማን ፣ ባንዳንድ ነገር — ” ብሎ ተስፋዬ ሳይጨርስ ፣ ስልኩ ተንቃጫል ። በአቅራቢያው የነበረው አበራ ነበርና እነሣው ።

“ ሦሎ . . . አ ፣ እንቺ ነሽ ? ” አለ ፣ ከርዳዳ ጠጉሩን በግራ እጁ ወደ ጎሳው እንደ ማስተኛት እያለ ። ማን ፣ የሚተኛ ነገር የለም — ጠጉሩን አሳጥሮ ተቆርጦታል ። ደስ አለው ፣ የደወለችው ደብረቱ ነች።

“ ለምን ይከፋኛል ? ” አለ እስልኩ ጆሮ ውስጥ ፣ ድምፁን እሹከሹከታ አድርሶና ዝግ እያለ ። ደግሞ ብለው የነበሩትም ጓደኞቹ ድምፃቸውን ዝቅ አድርገው ወሬ ቀጠሉ ፣ የስልኩን ንግግር ላለ ማዳመጥ ።

“ የለም ፣ ፍጹም ደኅና ነው ። ” ምናልባት የደወለችው ስለበለጠ አደጋ ማወቅ ስትል ብቻ ይሆናል ብሎ ቅሬታ ገባው ። ስላደጋው ሊያብራራ አልፈቀደም ።

“አሁን አይመቸኝም፤ እንግዳ አለብኝ... ይልቅ ግታ ራት ልጋብዝኝ።”

“ግን ነኝ እስከዋ? ... አ — አያ።”

“ፖናሊ ታዲያ። ራታችንን በልተን ቀስ ብለን ለፋንቡ እን ደርሳለን።”

“እሼ... በይ እስኪደው፤ ሰላም።”

ተስፋዬ የግራውን ነገር ሲያሰላስል ነበርና፤ እንዲቀጥል የሚ ጠበቅ መሆኑን ሲገነዘብ፤ “በደረጃው ከምንከራከር እስቲ አንድ ነገር ወስደን እንመልከት። በአካባቢያችን ከገነኑት ነገሮች አንዱ አሉባልታ፤ ያልተጣራ ዜና ማዛመት፤ ባጭሩ ከንቱ ወሬ ነው። እንዲህ ፀይነት ሁኖቲ እይቱና ሥር ሰዶ የሚገኘው መሃደምነት በወፈነባቸው ኅብረተ-ሰቦች ዘንድ ነው፤ ይላሉ ሊቃውንት።

“ይህ አባባል፤ ትምህርትና ዕውቀት እየተስፋፋ ሲሒድ ይኸ ነገር እየመነመነ ሕዶ ይጠፋል ወደ ግለት ያደርሰናል። ምክንያ ቱም፤ አንደኛ፤ ግናቸውንም ጉዳይ በጽሑፍ የማሥረር ልማድ ከትምህርት ሊገኝ ይችላልና። ሁለተኛ፤ ዕውቀት ሲስፋፋ ‘እን ዴት? ምን? ለምን? ወዴት?’ የሚል የአስተሳሰብ ዝንባሌ ይፈ ጠራልና።

“በቃል የተነገረ ነገር፤ ካንዱ ወደ ሌላው ሲሸጋገር እየተጨ መረበትና እየተነሣለት ስለሆነ፤ መጀመሪያውና መጨረሻው ሁለት የተለያዩ ነገሮች ይሆናሉ። ለማገናዘብና ለማጣራትም ያዳግ ታሉ። በጽሑፍ ሲሆን ግን፤ ይህ ችግር አይኖርም። ትምህርት የተ ሰፋፋበት ኅብረተሰብ፤ ‘እንዴት? ምን? ለምን?’ የሚሉ ጥያቄዎች ስለሚያበዛ፤ ከንቱና ያልተጣራ ወሬ ማዛመት ይመነምናል የሚባልበት ስለዚህ ነው።

“እኛ ዘንድ ግን፤ ትምህርት በተስፋፋ ቁጥር አሉባልታና ከንቱ ወሬ፤ እንኳን ሊጠፋ—እረ እሱን እንተወው—እንኳን ሊመ

ነምን ፡ ከናካቱው እየተሰፋፋ ሲሔድ ነው የሚታየው ። ይህ መጥፎ ልማድ ቤቱን የወራው ‘አልተማረም’ እሚባለው ሕዝብ ላይ ብቻ ቢሆን እንኳ ፡ በጄ ። ግን ፡ ‘ተምረዋል’ እምንባለውም ሳይ ነው ። ታዲያ ይኸን ተገንዝበን ፡ አምነን ፡ ከራሳችን ለማስወገድ በመሞከር ፈንታ ፡ በኅብረተ - ሰቡ አመካኝተን እንዴት መቀ መጥ እንችላለን ፤ እንዴትስ የኛ ትውልድ ከወቀሳ ሊድን ይችላል ፤ ዐይናችንን ከፍተናል ካልን ማሻሻል አለብን ። ”

እበራ ቀበል አርጉ ፡ “ እሩቅ አትሒድ ፤ ቅድም እየደወሉ ‘ ሞተሃል ’ ተብሎ ይወራል ያሉህን ያዝልኝ ። እርግጥ ትናንት የመ ኪና አደጋ ደርሶብህ ነበር ። ይኸ አንድ ሐቅ ነገር ነው ። ደግሞ ፡ አደ ጋው ሲደርስብህ የተመለከተ የሚያውቅህ ሰው ነበር እንበል ። በለጠ ተጋጪ ብሎ አውርጥ ይሆናል ። ከዚያ ወሬው ሲሳመት ‘ከተጋጪ’ ወደ ‘ከፋኛ ቆሰለ’ ፤ ወደ ‘አይተርፍም’ ፤ በመጨረ ሻም ‘ሞተ’ አሉ እሚለው ደረጃ ደረሰ ። ታዲያ ይኸ አያሰገር ፍም ፤ ” አለ ።

ተሰፋዬ ቀበል ብሎ ፡ “ በጣም የሚያስደንቀው ደግሞ ፡ ‘እን ዲህ ሆነ አሉ’ ሲባል ፡ ‘ ባይኔ አይቻለሁ ፤ በጀሮዬ ሰምቻለሁ ’ የሚል አለመገኘቱ ነው ። አንዱ ተነሥቶ ፡ ‘ እንዲህ ሆነ አሉ ’ ሲል ፡ ሸረ ይገርማል ብሎ አድማጩ — ሲሆን ጨማምሮበት — በበኩሉ ያንኑ ያስተላልፋል እንጂ ፡ ‘ ማን ? ’ ፤ ‘ እንዴት ? ’ ብሎ አይጠይቅም ። አፋን አድጦት ድንገት ለሚጠይቅም ፡ እከሌ ነው ሲባል ፡ እከሌ ከከሌ ሲል ፡ በመጨረሻ ‘ እንዲህ ሆነ አሉ ’ ን ብቻ ጨብጦ ፡ ‘ ማን ? ግን እንዳለ ምንጩን ሳይደርስበት ይቀራል ” አለ ።

“ ክርክራ ይኸ አይደለም ። ትንሽ ትልቁ ፡ ወጣት ሽማግ ሌው ፡ ወንድ ሴቱ በወሬ ናዳ የሚነዳ መሆኑን አላወጣሁትም ። ‘ ሌላ ቢቀር ተማረ የሚባለው ወንድና ሴት ወጣት ሁሉ ለምን ባል ተጣራ ፡ ባልተረጋገጠ ወሬ ይመራል ። በቂ ማስረጃ ሳይጨብጥ ልቡ የሚመኘውንና እንዲሆን የሚፈልገውን ነገር ፡ ሳይሆን ‘ሆነ’ ብሎ ያወራል ፤ ወይም መስማት የሚመኘውን እንዲያውሉት ለምን

ይፈልጋል ? ” ነው የምትሉት ። “ አንድ ሰው ተማሪ ከተባለ ፣ መመራመር ፣ ማጣራት ፣ ሐቁን መሻት አለበት ” ነው ፣ የናጉተ አባባል ። እርግጥ በወሬኛነትና በአሉባልተኛነት የተማረና ያልተማረው ዛሬ አይለይም ፣ ሁሉም አንድ ሆኗል ። ከዚህ አስተያየታችሁ ጋር እኔ ጠብ የለኝም ። እኔ የምለው ተማሪ የሚባለው ወገን መወገዝ አለበት የምትሉትን አልቀበልም ነው የምለው ። ምክንያቱም ፣ ተማሪ የምትሉትን ካልተማረው እንዳይለይ ፣ እንዳልተማረ እንዲሆን ያደረገ ማነው ? ብትወዱም ብትጠሉም ኅብረተሰቡ ነው ፤ ” አላ በለጠ ።

አጎናፍር ፣ ተስፋፍን ተሸቀዳድሞ ፣ “ አስተዳደሯችንን እስኪአንዳፍቃ እንመልከት ” አላ ። እንዲቀጥል ተስፋፍ ዝም ማለቱን አይቶ ፣ “ በኛ ባህል ፣ አንድ ልጅ ብዙ ጥያቄ እንዲጠይቅ የሚያበረታታው የለም ። እንዲያውም ፣ ዐዋቂ የሚነግረውን መስማትና መቀበል ፣ ዐዋቂ እንደሚለው ማድረግ አለበት ።

“ ከልጁ የሚፈልገው ጥሩ ጣባይ ፣ አህ ብሎ መስማት ፣ አቤት ብሎ መላክ ’ እንጂ ፣ መጠየቅና መመራመር አይደለም ። ለሁሉ ነገር ጥያቄ ማቅረብ ካዘወተረ — ካበዛ — ጥሬ ፣ እርጩሜ ወይም ኩር ኩም ይቀምሳል ። ተማሪ ቤትም መሔድ ሲጀምር ይኸው ነገር ይቀጥላል ። መምህሩ የሚነግረውን መስማትና ማስታወስ ፣ በጥቂር ሰሌዳ ላይ የሚጽፈውን በደብተር ገልብጦ ማጥናት ነው ፣ ጥሩና ጎበዝ ተማሪ የሚያሰኘው ። ተማሪዉ በጥያቄ ብዛት መምህሩን ቢያውክ ፣ አስተማሪውን እንደ መፈታተን ተቈጥሮበት ጣጣ ያገኘዋል ። እንደዚህ ዐይነቱ አስተዳደግ ፣ የሰሙትንና የተነገሩትን መልሶ ማስማትንና መንገርን ያስከትላል እንጂ ፣ የመመራመርንና የማጣራትን ልምድ በወጣቱ አዕምሮ አይቀረጽም — ” እያለ ሊቀጥል ሲል ተስፋፍ አፍረጠው ።

“ አንደኛዉ ፣ አጎናፍር እንደምትለው ፣ ጥያቄ በጠየቀ ቁጥር ልጁ ወይም ተማሪዉ አይመታም ። ‘ ዝም በልም ’ አይባልም ። እርግጥ ፣ መልሱ ከወላጆቹና ከመምህሩ ዕውቀት የላቀ ዕውቀትን ለሚጠይቅ ጥያቄ ፣ ልጁ አጥጋቢ ወይም በቂ መልስ ላያገኝ ይችል ይሆናል ። ሁለተኛ ፣ በተማሪ ቤት ሳለን አስተማሪዎቻችንን ለመ

ፈታተንና ለማሳፈር የምንሞክር አንዳንድ ተግሪዎች እንደ ነበርን አንዘንጋ ። በቅንነት ለማወቅና ለመረዳት ሲሉ ብቻ የሚጠይቁትን ቅጣት አያገኛቸውም ። ስለዚህ — ” ብሎ ተስፋዬ ሲቀጥል ሲል ፡ በሰጠ “ ቆይ እንጂ ፡ አጉናፍርን አስጨርሰው መጀመሪያ ” ብሎ አደረጠው ።

አጉናፍርም በመቀጠል ፡ “ . . . ከትምህርት ዐልፎ ወደ ወራተኛነት ዓለም በሚገባ ጊዜም የሚገጥመው ያው ነው ። አንድ ወራተኛ ፡ አለቃው ከሚለው ተቃራኒ ሐሳብ እንዲያቀርብ አይፈቀድም ። የከገንያቱም ያለቃውን ሐሳብ መቃረን አስቸኳይን እራሱን እንደ መቃወም ይቀጠራልና ። አስቸኳይው እግዚአብሔርን ፈርቶ ወራተኛውን ሊጉዳው በይገባ እንኳ ፡ ያቅምበታል ። ወደፊትም ቁም ነገር ያለበት ጉዳይ ውስጥ እንዲሳተፍ ዕድል አይሰጠውም ። ስለዚህ ፡ ወራተኛው ስላንድ ጉዳይ አስተያየቱን እንዲሰጥ ወይም አጥንቶ ማስታወሻ እንዲያቀርብ ሲጠየቅ ፡ አለቃውን የሚያስደስተውን መርጦ ያቀርባል ። ስታገለግሉ የሚያስፈልገው ጥናት እንኳ ሊሆን አለቃው የሚፈልገውን ውጤት ማቅረብ ይቻላል ። ስለዚህ ፡ ወራተኛው የሚያጠናው ሃሳቡን ጉዳይ ሳይሆን አለቃውን ነው ። ማለት ፡ አለቃው የሚወደውንና የሚጠላውን — ሰው እንኳ ሳይቀር ። የወፊቹንታችን ፡ ‘ እንዲህ እሱ እሱን ’ ማዘውተራችን ከዚህ የመነጫ ነው ” ብሎ አጉናፍር ይመደወው ።

ስላለቃና ስለ ጭፍራ አጉናፍር የተናገረው ፡ የተስፋዬን ልብ በደንገት ደቃው ። ከመሥሪያ ቤቱ አንድ ትልቅ ሹም ጋር ከጥቂት ቀናት በፊት እስብሰባ ሳይ የደረሰው የሐሳቦች መቃረንና ፡ በዚህ ላቢያ ፡ ገጠር ሊዛወር ነው ፡ የሚለው የመሥሪያ ቤቱ የሰሞኑ ወሬ ተስፋዬን ትዝ አሉት ። ‘ ምናልባት የሚጠሉኝ ሰዎች ፈጥረው ፡ ወይም “ እንዲህ ከሆነ ፡ እንዲህ ይሆናል ” ብለው ገማቾች የሚያነፍሱት ወሬ ሊሆን ይችላል ’ አለ በልቡ ።

አበራ የተስፋዬን ዝምታ አይቆ ፡ “ አጉናፍር እኮ ይኸን የምትለው ፡ ልክ አዲስና በኛ ጎብረተሰብ ውስጥ ብቻ እንዳለ አድርገህ ነው ። የቱ ጎብረተሰብ ነው ፡ አባል ግለሰቦቹን ከደንገገው

የአባባልና ያደራረግ ሥርዓት ውጭ እንዲፈነዳው ወደ የለቀቃቸው፣ በድፍን ዓለም ታሪክ ውስጥ አንድ አታገኝም ። ታዲያ በሥጋዊ ሥልጣኑ ከደረጃ ወደ ደረጃ እየተሸጋገሩ ብዙዎቹ የሌዱት እንደት ነው። ፤ አንዳንድ ሰዎች ከባህላቸውና ከልማታቸው ውስጥ ጉጂ የሆኑትን ስመለወጥ ፈላጊቸውን መሥዋዕት በማድረጋቸው ነው ። አዲስ ሐሳብ ፡ አዲስ አሠራር ሲያጋጥማቸው ሰወገናቸው ፡ ለኅብረተሰባቸው የሚበጀውን እየመረጡ፣ ታግለው ተቀባይነት እንዲያገኙ እያደረጉ ነው ። ታዲያ እኛ ህም ብልን ኅብረተሰቡ ነው ሽባ ያረገን ብንል የሚመስል ነገር ነው። ፤ ” አለ ።

በሰጠ ፈጥሮ መመስሰ ጀመረ ። “ አበራ ለምን ለማለት የምሞክረውን ማየት ትፈራሰህ ፤ አንተ የምትለውን ለላጣሁትም ። የኔ ክርክር እኮ የምትላቸው ዐይነት ሰዎች ለምን ከመካከላችን የሉም ፤ ነው ። ለምሳሌ ፡ አንተ ኅብረተሰብ ወደ ፊት የሚራመድ በትን ምስጢር ያገኘህ መስሎህ ትናገራለህ ። ታዲያ ምን ያዘህ ፤ ልንገርህ ምን እንደ ያዘህ ። የያዘህ ኅብረተሰቡ ከልጅነትህ እስካሁን በህልውናህ ያገባልህ ረዳት ልንም ነው ። ”

“ ለምን ክርክሩን የአበራ የግል ጉዳይ ታደርገዋለህ ፤ ” አለ ተስፋዬ ፡ እንደ መናደድ እያለ ። “ የሁላችንም ጉዳይ ነው ። አበራን እንደ ጠየቅኸው እንተም ትጠየቃለህ ። ”

“ አዎ ፡ እጠየቃለሁ ። መልሴም ፡ ኅብረተሰብ እንደ ረጋ ኩፊ አይደለም ነው ። ዘወትር እንደ ተጓዘ ፤ እንደ ተለወጠ ነው ። ለውጥ የማይቆም ኃይል ነው ። የሚያቆመው አንዳች ዐይነት ኃይል በዓለም አይገኝም ። ስለዚህ ፡ ኅብረተሰባችን ተለውጧል ፤ አሁንም እየተለወጠ ነው ፤ ወደፊትም ይቀጥላል ። ማናቸውም ኅብረተሰብ ዘወትር የለውጥ ዘር እንዳረገዝ ነው ። ስለዚህ አትሳሳት” አለ በለጠ ።

“ ያንተ መልስ እንግዲህ እጃችንን አጣምረን መቀመጥ ብቻ ነው መሆኑ ነው ፤ ” አለ ተስፋዬ ፡ በፈዝ ።

“ አዎ ። እኔ እኔ በመሆኔ ብቻ ፤ የዕለት ተግባራን በማከናወኔ ብቻ ለለውጡ ድርሻዬን አካላለሁ ። እኛ እኮ ፤ አስተሳሰባችን ፤

አባባላችን ፡ አበባላችን ፡ አልባበላችን ፡ በጠቅላላው ፡ ስለ ዓለም ፡ ስለ ሕይወት ያለን አመለካከት ተለውጧል ። እርግጥ ለውጡ ፍጹም አይደለም ። ግን ፡ እንዳንመለስ ሆነን መለወጣችን መለወጥ ነው ። ብሎ በለጠ ቆመ ።

“ እንዴ ! ” አለ ተስፋዬ ፡ “ ክርክሩ መጀመሪያውን የተነሳው ፡ የተማርነው ፡ ትምህርት ምንም ለውጥ አላመጣም አልነበረም እንዴ ? ልክ እንዳልተማረ ሰው የማይመስል ወሬ አንቀባበል ፡ ከልብ ወለድ የሚቈጠረውን ነገር ማመን አጠቃን በማለት አልነበረም እንዴ ? ” አለ ተስፋዬ ፡ እየተበሳጨ ።

አጉናፍር ተሸቀዳድሞ ፡ “ ኢሱማ ነው — ክርክራችን መሥመሩን አሁንም አሰቀቅም ። በለጠ ያለው ፡ በብዙ ነገር ተለውጦ ነበር ፤ ለውጡ ግን ፍጹም አይደለም ነው ። በኔ አስተያየት ደግሞ ፡ ፍጹም መሆንም አይችልም ። ምክንያቱም ፡ ዘመናዊውን ትምህርት ለመቅሰም ከመነሳታችን አሰቀድሞ አእምሯችን የታነፀው በወላጆቻችንና በአካባቢያችን እማካይነት በኅብረተሰባችን ነው ። በኅብረተሰባችን የሠለጠነው ፡ ከልጅነት እስከውቀት ያላትን ፡ በጉልማስነት የመምህርን ፡ በሥራ ዓለምም የአሰቃን አስተያየት ፡ አሜን ብሎ የመቅበል ሥርዓት ነው ” ሲል አጉናፍር ፡

በለጠ አቋርጦ ፡ “ ስለዚህ ፡ የኅብረተሰቡን ልንም ጨርሰን አላወሰንም ። እስከ ዛሬም በዓለም ዝናው የተናኘ ፡ ለሰው ልጅ ደኅንነት የሚበጅ አንድ ሐሳብ ያመነጩ ወይም አንድ ነገር ፈልሰፎ ለዓለም ያበረከተ ፡ የሥነ - ፍጥረት ሊቅ (ሳይንቲስት) ያላፈራነውም ፡ በዚህ ምክንያት ነው ” ብሎ በለጠ ነገሩን ደመደመ ። ከዚህ በላይ ክርክር ለመቀጠል ልቡ አልፈቀደም ። ቴፕሬከርዶሩን አጥፍቶ ሲመለስ ፡ ከሳሎኗ ጠረጴዛ ላይ አጉናፍር ተመልክቶ ከላይ ያስቀመጠውን ጋዜጣ አንሥቶ ሶፋው ላይ ተቀመጠ . . .

“ እስከ ዛሬ በዓለም ዝነኛ የሆነ ሳይንቲስት ያላፈራነው እንኳ ዘመናዊ ትምህርት ወዳገራችን ከመጣ በጣም አጭር ጊዜው ስለሆነ ነው ” አለ ተስፋዬ ።

“እኔ ዋና ምክንያቱ ያክ አይመስለኝም ። ከዚህ በላይ ያለና መመሪያዬ ይመስለኛል ። የገሥ - ፍጥረት ሊቃውንት እንዴት ዐይነት ሰዎች እንደሆኑ እስቲ አንዳንድ እንመልከት ። በጥሞና ማድመጥና መመልከት ፣ ማውጠንጠን ፣ ማንበብና መመራመር ፣ ማገናዘብና ማረጋገጥ ፣ የምርምራቸውን ውጤት እውነትነት ያጋግም በልዩ ልዩ ዘዴ መረታን የሚወድ አእምሮ ያላቸው ሰዎች ናቸው ። ምንንም ነገር ፣ ማንንም ሰው በእምነት ብቻ አይቀበሉም ። ተመራምረው የደረሱበትን ነገርም ለመግለጥና ለማስረዳት ፣ ብዙኛ ኃያል ተቃዋሚ ቢኖርም ፣ ፈርተው ወደ ጌላ አይሉም ። እኔ በሆነ ነገር ገንዘብ ያደረገ ሰው ብቻ ነው ሊቅና በዋቂ መሆን የሚችል ። በሰዚህ ፣ ከልጅነት እስከ ፅውቀት የተነገሩትን ሳይመረምሩ ፣ ምክንያቱን ጠይቆ ሳያረዱ ፣ የመቀበልና ኬንዶ በቀቀን ያንኑ የመድገም ልምድ የገዛቸውን ንብረተሰብ ፣ የተባሉትን ዐይነት ሊቃውንት ሊያፈራ አይችልም ።” አሉ አጉናኖርም . . .

በዚህ ክርክር ማድመጥ ትቶ ፣ ጋዜጣውን ትክ ብሎ ይመልከታል ። ቀዶም ብሎ አጉናኖር አይቶት የነበረውን ፣ ከወጭ አገር የተመለሱ ወጣቶች እንድት የተነሡትን ፎቶግራፍ ነው የሚመልከተው ። እወጣቶቹ ማህል ታፈረች አሉች ። ዐይኖቹን ከላይ ሳይነቅል ፣ በቀን ሕልም ጭልጥ እሉ በሰጠ . . .

“ታዲያ! እኛ በቀቀን አንሁን አይደለም እንዴ የምንለው? ክርክርህ እኮ አልገባኝም ፣ አጉናኖር ። ተማርን የምንለው እንኳ የሰማነውን ከመናገራችን ወይም የተባልነውን ከመድገማችን በፊት እናጣራ ፣ እንመራመር ነው እኮ የምንለው እኔና አበራ —” ሲል ተስፋዬ ፣ ወንድያራድ አቋረጠው ።

የጓደኞቹ ክርክር ሲጋጋል ፣ ወንድያራድ ማዳመጡን ትቶ በሐሳብ ባሕር ሰጥሞ ነበር ። አሁን ግን ከሐደበት ተመልሶ ያዳምጥ ነበርና ፣ “የክርክራችሁ ዋናው ቁልፍ ‘የተማረ’ እሚለው ቃል ላይ ይመስለኛል ። ‘የተማረ’ የሚባለው ማነው? ትምህርት መስጫ ድርጅቶች ውስጥ ረጅም ጊዜ በማሳለፍ ብቻ ‘የተማረ’ ሊባል ይችላል ወይ? ወይስ ልዩ ልዩ የምስክር ወረቀቶች ያለው ሲሆን ነው?”

ወይንስ ፈተና ዐልፎ የምስክር ወረቀቱን ለማግኘት ሲል ለዚህ ዓላማ የሚያግዙትን መጻሕፍት አንብቦ በኋላ የሚረሳው ሁሉ ነው ‘የተማረ’ የሚባለው ? ” አለ ።

“ ገብተኛል ወዴት ለመሔድ እንደምታሰባ ። ዐውቃለሁ ፣ አብዛኛው ሰው ተማሪ ቤት የሚገባው ፣ መጻሕፍት የሚያነበው ፣ በዕውቀት ጉጉት ልቡ ቆሞ ሳይሆን ፣ ፈተና ዐልፎ ምስክር ወረቀት ለማግኘት መሆኑን ። ምስክር ወረቀቱን አግኝቶ ትምህርት ከተወ በኋላ በዓመት አንድ መጽሐፍ እንኳ የማያነበው የቀድሞ ተማሪ ቁጥር የበረከተ መሆኑን አላጣሁትም ። ሆኖም ከፍጹም ማይምን እኩል ልትሷጥራቸው አትችልም ። ደግሞም ፣ የኔና ያበራ ክርክር ይኸ ሁኔታ መለወጥ አለበት ነው ። እናስብ ፣ እንመራመር ነው ። የኢነበሰጠ ክርክር ፣ እንደዚህ ዐይነት ባሕርይ ያሳደረብን ጥበረተሰቡ ስለሆነ ፣ እኛ እንወቅስም ነው ” አለ ተስፋዬ ።

ተስፋዬ ስሙን ሲጠቅስ ፣ እንደ ሕልም የጓደኞቼን ክርክር ይሰማ የነበረው በሰጠ ነቃ ።

“የምስክር ወረቀት ሰው ሁሉ የሚያሳድደው እኮ በየቦታው ለሥራ አስፈላጊ ስለሆነ ነው ” አለ አገውናፍር ።

በሰጠ ቀበል አርገው ፣ “ አንድ ሰው ሲማር ዕውቀት ለማግኘት ፣ አእምሮውን ለማነፅ ሳይሆን ፣ ‘የምስክር ወረቀት እጁ ለማግባት ሲል ነው’ በሚባለው እስማማለሁ ። ነገር ግን ፣ ይኸን መጥፎ ልማድ የወለደውና እየኮተኮተ ያሳደገው ፣ ጥበረተሰቡ ለወረቀት የሚሰጠው ከፍተኛ ግምት ነው ። የዕድል በር ከፋች ቁልፍ ሰላደረገው ነው ። ስለዚህ ፣ በማናቸውም የግለሰብ ጉድለት በምትለው ውስጥ የጥበረተሰቡን እጅ ብትሻ ታገኘዋለህ ” አለ ።

“ ታዲያ ነገሩ አጉል መሆኑን ካወቅን መለወጥ የለብንም ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ ከጥበረተሰቡ ልንም አምልጧለሁ ካልክ ሞክር ። ማን ከለክለህ ? እኔ እንደሚታየኝ ግን ጥበረተሰቡ ኃያል ፣ ግለሰቡ ድኩም

ሆኖ ነው ። ሁላችንም መስለን የምናድር ነን ። የኅብረተሰቡ ተጽዕኖ ተዋሕዶናልና ግላዊ የምንለው አስተሳሰብና አመለካከት አይታየንም ። ስለዚህ የመጀመሪያው ትግል ከየራሳችን ጋር ይሆናል ። በበኩሌ ያለችንን አጭር ዕድሜ በዚህ ላይ ላባክናት አልፈችድም” ብሎ በሰጠ ጋዜጣውን ያዞ ወደ መኝታ ቤቱ ገባ ።

በሰጠ ክርክሩን ለመዝጋት አስቦ ቢሔድም ፣ አጉናፍር አንዴ ተናገሮ ለመደምደም ፈለገ ። “ አሁን በሰጠ እንዳለው ፣ የኅብረተሰቡ ተጽዕኖ ተዋሕዶናል ። ስለዚህ ነው አንድ ነገር ትክክል አሰመሆኑን እያወቅን ፣ በይፋም እየገለጥን ፣ ለማሻሻል ወይም ለመለወጥም እየፈለግን መቀየሩ የሚሳነን ። ቀላል ነገር ወስደን እንመልከት ። ሰው ማማት ። ሐሚት አሚውን የሚያቆሽሽ ፣ ታሚውን ምናልባት ሊጉዳ የሚችል መሆኑን ከመካከላችን የማያውቅ ፣ የማያምን ያለ አይመስለኝም ። ሆኖም ፣ ሁላችንም ዘወትር እናደርገዋለን ። ለምን ? ከትንግርት ከታምር የሚቈጠር ነገር ስንሰማ ፣ እንዲሆን የምንመኘው ፣ ወይም ቢሆን ደስ የሚለን ነገር ከሆነች ፣ ከመቀበልም ዐልፈን እያጋነንን እናስራጫለን ፣ ለምን ? መመራመር ፣ ማጣራት ፣ የማይመክል ነገር ሲመጣ መጠራጠር ይገባል ብለን እናምናለን ። ግን አናደርገውም ፣ ለምን ? በመገንዘብና ትክክለኛውን ነገር በግብር በመግለጥ መካከል ያለችውን ፈፋ መዝለል ታዲያ ለምን ያቅተናል ? መልሱ ፣ የሚይዘን ያካባቢያችን ፣ የኅብረተሰባችን ሰንሰለት ነው ወደ ማለት ይመራልና ። ”

“ ከኃላፊነታችን ማምለጫ ኅብረተሰቡን መውቀስ — ” ብሎ ጀመረና ፣ ተስፋዬ ቆመ . . .

አበራ መጥሪያውን ደውሎ ከበደ ሲመጣ ፣ “ ምሳ ” አለው ።

“ ቡና ፣ የትኛውን ላፍላ ? ”

“ የፈረንጅን ” ።

አጉናፍር ለጊዜው ግር ሰላለው ፣ “ ምን ማለት ነው የፈረንጅ ? ” ብሎ አበራን ጠየቀው ። ከበደ ወጥ ቤት ተመልሶዋል ።

“ ከበደ በጀበና የሚፈላውን ያበሻ ፣ በስኒ የሚፈላውን ደግሞ የፈረንጅ ቡና ነው የሚለው ። ”

“ እኔ ደግሞ በጥቂርና በነጭ ቡና ማህል — ” ብሎ አገናኛ ፍር ሳይጨርስ ፣ አበራ በግቅ ይንከተከት ጀመር ።

ግራ ገብቶት የሚመለከተውን አገናኛ ለያየ ፣ ግቷን ለየ ተናነቀ ፣ “ ከበደ መጀመሪያ የተቀጠረ ጊዜ ፣ አንድ ቀን ‘ ነጭ ቡና ሰጠኝ ’ አልኩት ። ያንሉት ብታየው ኖሮ ስቀህም አታባራ ነበር ። መጀመሪያ የሰማኝ አልመሰለውም ነበር ። ስደግምለት የምቀልድ መሰለው ። ከምራ የምናገር መሆኑን ሲረዳ እንዴት እንደ ተመለከተኝ አሁንም ይታየኛል ። ያበደኩ ነበር የመሰለው ። ‘ ያል ተቆላውን ማለትም ? ’ ብሎ ሲጀምር ፣ ‘ የሰም ፣ የቆርቆርውን ቡና በፈላ ወተት ሰጠኝ ማለቴ ነው ’ አልኩት ። የተገለገለው ዐይኑ ተመልሶ ገባ ” አለ አበራ ። ነገሩን በመቀጠልም ፣ “ ብታየው ፣ እንዴት ያለ ኩፋ ኢትዮጵያዊ ይመስልሃል ። ለሱ አለ ኢትዮጵያ አገር የለ ፣ የኢትዮጵያ ካልሆነ በቀር ሌላ ምንም ነገር አይጥመው ፤ አሁን ይኸን የፈረንጅ ቡና የሚለውን ሲያንቋሽሽ ብትሰማው ። ‘ ሰው እንዴት መቅ ውሃ ይጠጣል ? ’ ነው የሚለው እኛ የማንሰማው ሲመስለው ። ጣዕም የሌለው ምግብ ሁሉ የፈረንጅ ነው ። ለምሳሌ የማይፋጅ ታሪያ የሆነ እንደሆነ ‘ ይኸስ እንደ ፈረንጅ ታሪያ ነው ። ውሃ ውሃ ይላል ’ ፣ ይልሃል ” አለ አበራ ።

“ ይገርማል ? ‘ አንዱ ባንዱ ሲሥቅ ጀንበር ጥልቅ ’ የሚባለው እውነት ነው ። አሁን ፈረንጆች ፣ አፍሪቃውያን ዐይጥ ይበላሉ እያሉ ያንቋሽሻሉ ። እነሱ ግን ዕንቁራሪት ድንቅ ምግብ ብለው ይሰለቅጣሉ ። እስኪ ከዕንቁራሪትና ከዐይጥ ምኑ ይመረጣል ፣ ሁሉም ያው ናቸው ። የባሕር ቅንብርስ ፣ ጥሬ ያሣ ዕንቁላል ፣ የጌሊ ሾርባ ፣ ቀንድ አውጣ ፣ — እረ የማይበሉት ምን አለ ? ታዲያ የሌላውን ሕዝብ ምግብ ሲሆን ፣ የማያውቁት ነገር ሲሆን ፣ ፈጥነው ያጥላሉ ” አለ አገናኛ ።

“ እነሱ ጌታዬ መቼ በዚህ ብቻ ነው ፣ በሁሉም ነገር ነው እንጂ የራሳቸውን ከፍ ከፍ ፣ የሌላውን ዝቅ ዝቅ የሚያደርጉ ። ”

አንዳንድ ነገራቸው ታዲያ በጣም ያሥቀኛል ። ለምሳሌ ፡ የቀለምን ነገር እናስተውል ። ነጭ ቀለም ከጥቁር ይበልጣል እያሉ ይለፍሩሉ ። ግን ፡ በሙቀቱ ወራት ራቁታቸውን ፀሐይ ላይ ተሠጥተው ይውላሉ — ለመጥቆር ። እከሌ ወይም እከሊት ጥሩ ቡናማ ቀለም ሆኗል ወይም ሆናለች እየተባባሉ ይሞጋገሳሉ ። ባላቸው ቢክዱም በግብር የሚገልጡት በቆዳቸው አለመደሰታቸውን ነው . . . ደግሞም ፡ ብዙዎቹን ቆዳቸውን ስታየው እውነት አላቸው ያሰኝሃል ” አለ አበራ ።

“ በላ አንተ ደግሞ የኛ ቆዳ ከነጭ ይበልጣል እያልክ ስበክ ” አለ ወንድያራድ ፡ ዝም ብሎ ሲያደምጥ ቆይቶ ።

“ እኔ ምን አሰበኸኝ የሚበልጥ ይበልጣል ። ‘ጥሩ ጠጅ ያላት ፡ አሻሻጭ አያስፈልጋትም’ እንደሚባለው ነው ። ”

“ እንደውነቱ ከሆነ እኮ በቀለምና በዘር መኩራት ፡ ከታሪክና ከሥልጣኔ ደረጃ ጋር የተያያዘ ነው ። በሥጋዊ ሥልጣኔ ወደ ፊት የተራመዱት ነጭ ወገኖች ስለሆኑ ነው የቀረውን ዝቅ አድርገው የሚመለከቱት ። ሀብታሞቹ እነሱ ፡ ኃያሎቹ እነሱ ” አለ አጉናፍር ።

“ መናቁ በዕውቀት ብልጫ ቢሆን ኖሮማ ፡ እንዴት አንድ አውሮፓዊ ወይም አሜሪካዊ ነጭ ገጠሬ ወይም የሆቴል ቤት አሳላፊ ፡ ስንት ዲግሪ ያለውን ጥቁር ምሁር ሊንቅ ይችላል ? ግን ሲያደርጉት ኖረዋል ። እኔ እኮ የማይገባኝ — በስመ ነጭ ሁሉ አልበርት አይንስታይን አይደለ ! ስንት ሚሊዮን ከብት ነጭ አለ — ደንቆሮ ! ” አለ አበራ ።

“ ታልክስ ፡ ንቀትና ኩራት የሚያጠቃቸው ዐላዋቂዎቹን ነው ። ያወቁ የጠየቁማ እንደዚህ ዐይነቱ ጥቃቅን ልዩነት መሠረታዊ እንዳልሆነ ያውቃሉ ። አንዱን ሰው ከፍ ወይም ዝቅ የሚያደርገው ፡ ችሎታውና ጠባዩ መሆኑን ዐዋቂዎቹ ያውቃሉ ” አለ አጉናፍር ።

ተስፋዬ የወሬው አግጣጫ ከተለወጠ አንሥቶ ጣልቃ ሳይገባ ያዳምጥ ነበር ። አሁን ግን ዝም ማለት ስላልቻለ ተራ ይጠብቅ ። “ መናቅና ማክበር የማንም ዋናፖል አይለም ። በግለሰብ ፣ በኅብረተሰብ እንዲሁም በብሔሮች ደረጃ የኖረ ፣ ያለ ፣ የሚኖር ነገር ነው ። እርግጥ ፣ ምዕራባውያን የቀረውን ዓለም — ነጭ ያልሆነውን ዘር ሁሉ — ዝቅ አርገው ያያሉ ። ይኸም የመነጨው ከኃይል ፣ ከሀብትና ከሥልጣኔ ደረጃቸው ነው ። እኛ ታዲያ ፣ ‘ሁላችንም በአርአያ ሥላሴ የተፈጠርን ስለሆንን ፣ እኩል ነንና እባካችሁ እንደኩያችሁ ቁጠሩን’ እያልን ጉንጫችንን አናሰፋለን ። መከበርን ፣ እንደኩያ መቁጠርን ከፈለግን ፣ አይለን ፣ ሠልጥንን ከብረን መገኘት አለብን ። ይኸ ብቻ ነው የሚያዋጣው መንገድ ። ጌቶቹ ፣ ጃፓንን መመልከት ነው ። የቀለምና የዘር ልዩነት እሃይማኖት ደረጃ በደረሰበት አገር — ደቡብ አፍሪቃ — እንኳ ብጫዎቹ ጃፓኖች ነጮች ተብለው ተመዝግበዋል ። ቆዳቸው ወደ ነጭነት ይጠጋል በማለት አይደለም ። ‘ነጭ ያደረጓቸው’ ። በሱ ቢሆንማ ሰንቆች እነሱን የመሰሉ ብጫዎች በእስያ ሞልተዋል ። ዋናው ምክንያት ጃፓን ሁሉን ቀድሞ ከአሜሪካ የምትወዳደር አገር ስለሆነች ነው ። 1 . . . እኛ ግን ” አለ ወደ ቀድሞው ክርክራቸው አርእስተ-ነገር እያሰላ ፣ ‘ኅብረተሰቡ በረቂቅ ልጓም ይዞን ነው’ እንላለን ። የጃፓን ጠቅላላ አቋዋምና የሺ ዘመናት ታሪክና ባህል ያለው ኅብረተሰብ ከኛ ኅብረተሰብ የላላ ልጓም ኖሮት ነው ፤ አይደለም ። እነሱ ከቻሉ እኛን እንዴት ሊያቅተን ይችላል ፤ ያውም ጃፓንን በተፈጥሮ ሀብት ረገድ ያየናት እንደሆነ የኛን ያህል እንኳ አልታደለችም ” አለ ተስፋዬ ።

“ ምናልባት የጥያቄህ መልስ በመጨረሻ ያልከው እንደሆነ ፣ ‘ችግር ብልሃትን ይወልዳል’ ይባል የለ ፤ ” አለ አጐናፍር ።

“ ለሁሉ መሸሻ መንገድ ትፈልጋለህ ፣ አንተ ደግሞ ! ” አለው አጐናፍርን ፣ ተስፋዬ በማመናጨቅ ። “ የተፈጥሮ ሀብት ተነፍገን ቢሆን ኖሮ ፣ ይኸኔ በሥጋዊ ሥልጣኔ እንገፋ ነበር ማለትህ ነው ፤ የጃፓንን በዚህ አሳብብክ ፣ ያሜሪካንንስ — በተፈጥሮ ሀብት የበለጸገች ሆና በሥጋዊ ሥልጣኔም የገፋችውን ፤ ”

አጉሩና ራሱ ለገጽ ብሎ ፡ “ አሜሪካ ወጣት አገር ናት ። ደግሞ ሕዝቡ ከያለበት የመጣ ስለሆነ ፡ እስከዚህ ባህሉና ልማዱ ሥር የሰደደ አይደለም ። እንዲያውም ፡ አንድ ኅብረተሰብ አላት ለማለት መቻሉን አጠራጠራለሁ ። ማለቴ ፡ በዚህ ረገድ ከጥንታውያን አገሮች ጋር የምትወዳደር አይደለችም ። ስለዚህ ፡ አዲስ ነገር ለመቀበልና ለመከተል — ” ሲል ቀዝቀዝ ባለ አነጋገር ፡ ተስፋዬ ፈጥኖ አቋረጠው ።

“ መስኮብስ ? ”

“ በመሠረቱ የአውሮፓ አገር ናት ! ” አለ አጉሩና ።

“ ወሬ ሀብት ሆኖ የሚሸጥ ቢሆን ኖሮ ፡ እኛ ሀብታሞች እንሆን ነበር ” አለ ተስፋዬ ፡ በንዴት እየተባለለሰል ።

“ አሁን ገና አንጀት የሚያርስ ነገር ተናገርክ ። አንተ ብቻ ዛሬ ከነጋ ያፈሰሰከው እንኳ ተለቅጦ ቢሸጥ አገራችን ትኩብር ነበር ! ” አለ ወንድይራድ ፡ በምጽት ረገግታ ፊቴን አጉናጽፎ ።

ተስፋዬ ከቶኛ ገላመጠው ። ወንድይራድ ግን ረገግታው ቀጠለ ። ከዚያ አለንጋ ጣቶቹን ይጉነጉንና ይፈታ ጀመር ። ወንድይራድ እንዲህ ሲያደርግ ከርክር ሊያነሣ ነው ማለት ነው ። ሲያስብ ሲያነብና ሲጽፍ ጤሙን ይጉትታል ። ሲናገርና ሲከራከር ግን ጣቶቹን ይጉነጉናል ፤ ይተረትራል ። ይኸ የታወቀ ጠባዩ ስለሆነ ፡ አበራ ዐይን ዐይኑን እያየ የሚያመጣውን ይጠባበቅ ጀመር ።

“ እስኪ አንድ ነገር ሁላችሁንም ልጠይቃችሁ ። ዘወትር ወሬና ክርክራችሁ ፡ በሥልጣኔ ወደፊት ስለ መግፋት ነው ። የት ለመድረስ ነው ? ” አለ ወንድይራድ ።

“ የትም !! ” አለ ተስፋዬ ፡ በማመናጨት ።

“ እሠለጠኑት አገሮች ላይ ” አለ አበራ ፡ ወንድይራድ የሚያመጣውን እየተጠባበቀ ።

“ ለምን ? ” ሲል ጠየቀ ወንድይራድ ።

“ይኸን ለማስረዳት ጊዜም አይበቃ ። አንተም እስከዛሬ ካልተረዳኸው መቼም አይገባህ ። ነገር ግን ፣ ያዘጋጀኸው ዲሰኩር እንዳለ ፣ እንስማው ።” አለ ተስፋዬ ።

“እኔ እኮ ካንጀቴ ነው ።” አለ ወንድይራድ ።

“እኔ መቼ ካንገትህ ነው አልኩ ።”

“በሉ ተዉት !” ብሎ ወንድይራድ ብድግ አለ ። ወደ መጎታ ቤቱ አግጣጫ አመራ ።

ወንድይራድ ከሰሎን እንደ ወጣ ፣ በለጠ ጋዜጣውን ይዞ ሳሎን መጣ ። የወጣቶቹን ፎቶግራፍ ከጋዜጣው ላይ ቆርጦ መጎታ ቤቱ ትቶታል ። ጋዜጣውን መልሶ ሲያስቀምጥ ፣ አጎናፍር ትመለከተ ። በለጠ ፎቶውን ቆርጦ ማስቀረቱ ፣ አጎናፍርን ከነክነው ። እወጣቶቹ ማህል ያሉት ሁለት ሴቶች ብቻ ናቸው ። ‘ለየትኛዋ ሲል ነው የወሰደው ?’ የሚል ጥያቄ በልሁ ተተከለ ። በለጠ ግን ያጎናፍርን ጋዜጣውን ማየትና በልሁ ነገር መግባት አላስተዋለም

ምሳ ደረሰ ። አጎናፍር ‘ካሚሪካ ስለ ተመለሰችው ልጅ’ ፣ በለጠ ስለ ታፈረችና ስለ ተገጨት ዝማግሌ እያፈራረቀ ፣ ወንድይራድ ስለ ሥራ መተውና ወደፊት ማድረግ ስላለበት ነገር ፣ ተስፋዬ መሥሪያ ቤቱ ስለ ሰማው ወሬ ፣ እንዲሁም ፣ አበራ ስለ ደብራቱ ፣ ሁሉም በየፊናቸው እያሰላሰሉ ይበሉ ጀመር

ምሳቸውን ጨርሰው ቡናቸውን ሲጠጡ ፣ ስልክ ተደውሎ ፣ ከበደ ለበለጠ ሰጠው ። ከዳግማዊ ምኒልክ ሆስፒታል ነው ። የደወለው የበለጠ ጓደኛ የሆነው ዶክተር ነው ። ስልኩን ሲያስቀምጥ በለጠ ፊቱ ጥቁር አለ ። ጓደኞቹ ‘ምንድር ነው ?’ ሲሉ መልስ ሳይሰጣቸው መጎታ ቤቱ ገብቶ ቀረ

ከበደ ምሳ አብልቶ ፣ እሱም በልቶ ማድቤት ሲመጣ ፣ እነብርቂም ምሳቸውን ጨርሰው የቡናው ሁለተኛ ተቀድቶ ፣ ሦስተኛው ተጥዶ ደረሰ ። ብርቂ ዘመዴ ነው የምትለው ፣ ተላላኪው ወልደ ሥላሴ ሊጠይቃት መጥቷል ። ተላላኪነቱ እተስፋዬ መሥሪያ ቤት ስለሆነ ብርቂን እዚህ ቤት ያስቀጠራት እሱዉ ነው ።

“ ጠጣና ስኒህን ልይልህ ” አለችው ብርቄ ከበደን ።

“ ሁሌ ስኒ እንደ ዘቀዘቅሽ ” አንደዜ አይዝልሽ ” አለና ከበደ፤ ቡናውን ሩት ይል ጀመር ።

ዘበኛው ተሰማ ፡ ‘ መንገድ ይልዎታል ’ ብላው ተናዷል ። ወልደ ሥላሴን ግን ‘ ገንዘብ ታገኛለህ ’ ስላለችው ለመጣበት ዓላማ የጧቻዎች ስለ ሆነለት ደስ ብሎታል ።

ከበደ ቡናውን ጨልፎ ስኒውን አየሰጣት ፡ “ በይ መርዶ ውን ንገሪኝ ” አላት ።

ብርቄ ስኒውን አጠገቧ አለው ሳህን ላይ ዘቀዘቅችው ። ቅጥላ፤ የቀረውን የቡና ዝቃጭ ለማጠናፈፍ አረከቦቱ ላይ ደፍታ አስቀመጠችው ። ጥቂት ቆይታ አኑነችውና ከምሯ ትክ ብላ አስተዋለችው። ስታስተውል ቆየች ።

“ ምንው ዝም አልሽ ? እሱንም እንደኔው ‘ መንገድ ’ ይለዋል ! ” አለ ተሰማ ፡ ምሬት በተበረዘበት ፊዝ ።

“ ወይስ የባሰ ጉድ ነው ? ‘ ጉድጓድ ይልሃል ’ ብለሽ እንዳታግኢችብኝ ፤ ልባርጊ ” አለ ከበደ ሥጋትና ፍራቻ በተቀየጠበት የውሽት ቅልድ ።

ወልደ ሥላሴ ግን ፡ በተጨቆነ ፈገግታ ራቲን አልብሶ በት ዝብት ይመለከታቸዋል ። ብርቄ የሰኒ ማንበቡን ነገር በቁም ነገር ነው የያዘችው ።

“ ብዙ ገንዘብ ታገኛለህ ይልሃል ” አለች ብርቄ ፡ ኖራ ኖራ ።

“ ሁላችሁም ገንዘብ የምታገኙት ከየት መጥቶ ነው ? ” አለ ተሰማ ፡ በታከተ ድምፅ ።

“ እግዚር ላንዱ ሲሰጥ ከሌላው ወስዶ ነው ይባላል ” አለ ወልደ ሥላሴ ፡ ዛሬ ብርቄ ዘንድ የመጣበት ምክንያት ትዝ ብሎት ።

ከበደ በበኩሉ ደስ ደስ እያለው ፡ “ ሎተሪ ይደርሰን ይሆናል ” አለ ። ሎተሪ ግን አልገዛም ።

“ ሎተሪያ ቢሆን እኮ ፡ አሸናፊዎቹ የሚወስዱት ፡ ያልወጣላቸው ሰዎች ቲኬት ከገዙበት ገንዘብ ውስጥ ነው ። ያው እግዚር ካንዱ ወስዶ ለሌላው ሰጠው ማለት ነው ” አለ ወልደ ሥላሴ . . .

የሎተሪ ነገር ሲነሣ ብርቂ ስሜቷ ትቀሰቀሰ ። ከዱሮ ጀምራ ሎተሪ ዘወትር ትገዛለች ። መጀመሪያ ትገዛ የነበረው እንኳ ብዙ ሳታስብበት ዕድሌን ልዋክር በሚል ስሜት እየተመራች ነበር ። ከግርድና ወጥታ እመቤት ለመሆን ያላት የጋለ ፍላጎት በሎተሪ ላይ የተመሠረተ አልነበረም ። ሠርታ ፡ አጠራቅማ ከዚያ ጠጅ ነጋዴ ሆኖ ራሷን የቻለች እመቤት ለመሆን ነበር ። በዚህ በኩል እመቤት ለመሆን የነበራት ምኞት ከዓመት ወደ ዓመት እየመነ መነ ሒዶ ተስፋ ወደ መቁረጡ ተቃርቦ ሳለ ፡ እንደ ቀን እንደ ሊስ ትሮ የዐሥር ሺ ብር ሎተሪ ደረሰው የሚል ወሬ ሰማች ። ከዚያ ወዲያ የሎተሪ ነገር ሌላ መልክ ያዘ ። ዱሮ እንደ ሱስ ሆኖ የሎተሪ ቲኬት ትገዛ ነበር እንጂ ፡ ወጣ አልወጣ እንቅልፍ አይነሣትም ነበር ። እንዲያውም ‘ እኔ ዕጣ አይሆንኝም ’ ወይም ‘ ሎተሪ ላለው እንጂ ፡ ለደሃ አይወጣም ’ ባይ ነበረች ። ከሊስትሮው ዕድል ወዲህ ግን ከግርድና መንጥቆ እመቤትነት ደረጃ የሚያወጣት አለ ሎተሪ ሌላ ነገር የለም ብላ አምናለች ። ገዝታም እስኪወጣ ድረስ እንደ እርጉዝ ቀኑን ትቈጥራለች

ቡናው ፈልቶ እንደ ወጣ ፡ ተሰማ ፡ “ በይ ሰጪኝና ልሒድበት ” አለ በመቸኮል ።

“ ቆዩ እንጂ ይሰከን ፤ አተላውን አንጠጣ ፤ ” አለች ብርቂ ።

“ ለመጠንቆል ከናተላው ስትቀጂው አይሻልሽም ? ” አለ ተሰማ ።

“ ተቆጡ መሰለኝ ። እሷ የት ታውቃለች ብለው ነው ? እው ነተኛ ዐዋቂዎቹ ‘ ወይ ባቦል ወይ በሦስተኛ ነው የሚነግረው ’ ነው የሚሉት ። እሷ ግን ቡና የያዘ ስኢ ስታይ ብቻ ዝም ብላ መዘ ቅዘቅ ነው ፤ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ለምንድነው አቦልና ሦስተኛ ብቻ ሲሆን የሚይዘው ? ”
አለች ብርቄ : የማወቅ ፍላጎቷ ተቀስቅሶ ።

“አቦል ቡና እንደ ሕፃን ነው ። ሕፃን ንጹሕ ስለሆነ ፣ ይታየዋል ። ሦስተኛው ደግሞ ዕድሜውን አክትሞ ፣ ዐፈር ለመሆን እንደሚጠብቅ ሽማግሌ ነው ። ሁለቱ ውሽት አያውቁም ይላሉኖ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“የኔን ካላመናችሁ ተዉት ። እኔ አምንበታለሁ ” አለች ብርቄ በመናደድ ።

ከዚያ ቡናው ተቀዳ፤ ሁሉም ጠጡ ፤ ብርቄ እንደ ልማድዋ ስኒዎችን ዘቀዘቀች ። ያንኑ መልሳ ተናገረች ። ተሰማ ስለ ደገመች በት የባለውን ተናዶ ወጣ ። ከበደም ከእልፍኝ ተጠርቶ ወደዚያ ሲሔድ ፣ ብርቄና ወልደ ሥላሴ ብቻቸውን ቅሩ ።

“ በይ ልሔድ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ ምን አስተኩለህ ፣ ዛሬ እሔድ ነው ። ”

“ ዕቁብ አለብኝ . . . በያ ታዲያ ያን ያልኩሽን ? ”

“ እኔ ምንም የለኝ ። ”

“ምን ታደርጊዋለሽ በወር ሠላሳ አምስት ብር እየተቀበልሽ ? ”

“ አሳዳሪነትህ ከቀረ ቆይቷል እኮ ! ረሳኸው መሰለኝ . . . በገዛ ገንዘቤ የፈለግሁትን ባደርግ አንተ ምን አገባህ ! ”

“ የለም ይኸን ማለቴ አይደለም ። እኔ ሠላሳ አምስት ብሬን ለቤት ኪራይ ፣ ለቀለብ ፣ ለዕቁብ . . . ” ብሎ ሊቀጥል ሲል አቋርጣ፤

“ ለጠጅ !! ” አለችው ።

“ ምንው ስታውቁው ። እኔ ሰው ካልጋበዘኝ መች እጠጣና። ገንዘቡ እንዲያውም ዐመድ ነው ፤ ብን ብሎ ያልቃል ። ከዚያችው ላይ ተጠጥቶላትማ ምን ይኮናል ። ትንሽም የሚረዳኝ ብሪቱ ሽሮና

በርበሬ ፡ እንጀራ እየነገደች ፡ ጠላ እየሸጠች ከምታገኘው ጋር ሆኖ ነው ። አስዚያ የት ይቻላል ፤ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ ምን ? እንዳዝንልህ ነው ፤ እሱን እርሳው ። የምታሳዝነኝ ያቺ ብሪቱህ ነች ። ቂልዋ ፡ ባል ተገኘና በሳት ትቃጠላለች ። ልክ እንደኔ ምኑም ባልገባኝ ጊዜ አደርግ እንደ ነበር ። አንተማ ምን ይታዘንልሃል ። ማረግ አልወድልህ ብሎ ነው ከኔ ጋር የተጣላኸው። እኔ ፈረንጆች ቤት እየሠራሁ በወር በወር ሠላሳ ብር አምጥቼ በሙሉ አስረክብህ ነበር ። ልብሴን እንኳ የምገዛው ላመት ባል በሚሰጠኝ ጉርሻ ነበር ። የነሱን ውራጅ ሁሉ ነበር የምለብሰው ፤ ላንተ ስል ! አጅሬ ታዲያ ‘ አንዴ ለሰቆበ ከፈልኩት ፤ አንዴ ሰዓ ከፈልኩት ’ እያልክ የለፋሁበትን ገንዘቤን ሁሉ አጨበጤበክበት ካንተ ቤት ከወጣሁ ይኸው አለፈልኝ ። የማንንም ውራጅ አለብ ስም ። ”

ወልደ ሥላሴ ውስጥ ውስጡን በንዴት መበሰልሰል ጀመረ። ‘ ያ የለመደችው ያላ ቀርቶላት እኮ ነው እንዲህ የምትረገረግብኝ ’ እያለ ስትወርድበት ዝም ብሎ ይመለከታታል ። ነገር ግን ፡ ተቆ ጥቶ እንዳይጮድ ኪሱ ባዶ ስለሆነና ብርቄ ገንዘብ እንዳላት ስላወቀ እንደ ምንም ብሎ ትንሽ ገንዘብ ለማግኘት ፈለገ ። ስለዚህ ፡ በት ዕግሥት “ እኔና አንቺ እኮ ከእንግዲህ ወዲህ ባልና ሚስት ባን ሆንም ዘመድ ነን ” ሲል ፡

“ እረ ይኸ ከበደ የሚባለው ክፉ አሽከር ዐውቆአል መሰለኝ ። ‘ ውነት ምንሽ ነው ፤ ’ አለኝ ትላንት ” አለች ብርቄ ፡ ባልና ሚስት ሲል ነገሩ ትዝ ብሏት ።

“ እንዳያው በመላ ነው ፡ ወይስ በርግጥ ያውቃሉ ፤ ሁሉቱም? ” አለ ወልደ ሥላሴ ፡ ደንገጥ ያለ እየመሰለ ።

“ ዘበኛው እንኳ ምንም የሚጠረጥሩ አይመስለኝም ። ”

“ እባክሽ አበድሪኝና ልሒድበት ” አለ ወልደ ሥላሴ ፡ ኮሲ ተሮ ብሎ ፡ በጣም የተጣደፈም መሰሉ ።

“ ‘አበድሪኝ ?’ ” ብላ ከት ብላ ግቶች ። “ ይቺ ነች ጨዋታ ! ከመቼ ወዲህ ነው ደሞ እንዲህ የምትለው ? አንድ ጊዜ ከወሰድህ ወዲያ ለመሆኑ ትመልሳለህ እንዴ ? እንደ ልማድህ ‘ስጧኝ’ ብትል አይቻልም ? ”

“ አሁን የምጠይቅሽ ብድር ነው ” አለ አሁንም መልሶ ።

“ መቼ ልትሰጠኝ — ዕቁብ ስትቀበል ? ”

“ አዎ ፣ የቀረነው ምስት ብቻ ነን ። ”

“ በዚህ በቁብ ከኔ እንኳ ስንቱ ወሰድክበት ። ከሌላውላ የወሰድኸውን ያላንተና ያለእግዚር ማን ያውቃል ! ”

“ አሁን ታበድሪኛለሽ አታበድሪኝም ? ” አለ ወልደ ሥላሴ ቁርጥ ባለ አነጋገር ።

“ ስንት ? ”

“ ምንው ቅድም ነግራሽ — ዐሥር ብር ። ”

“ ይኸን ያህልስ የለኝም ። ግማሹን እሰጥላሁ ። ያውም ላመትባሉ ልብስ እገዛበታለሁ ካልኩት ላይ ቀንሼ ነው አምስት ብሬንም የምሰጥህ ። ሰማህ ? ‘እሰጥላሁ’ ፣ አላበድርህም ” አለች ብርቄ ።

ወልደ ሥላሴ ውስጡ ተነፈሰ ። የምትጎድለውን አምስት ብር ደግሞ የሚያሟላበት ዘዴ ፈጥኖ ተገለጠለት ። ግን ይኸን ዘዴ ላይ ሠራበት አስቀድሞ እሷ እንድትሞላለት ጠንክሮ መከራከር ፈለገ ። “ መልካም ፣ አምስቱን ስጦታ ካደረግሽው የቀረውን በብድር ስጧኝ ” አላት ።

“ እኔ አባቴ ይመት ፣ ቅዱስ ገብርኤልን ቀይ ሶልዲ ከዚህ በላይ አልሰጥህም ” አለችው ፣ ቁርጥ አድርጋ ።

“ እንግዲያው ያምስት ብር ሎተሪዎች አሉኝ ፣ ግዢኝ ። ”

“ ያንተ ገድ ሲኔ ሆኖኝም አያውቅም ” አለችው ፣ እያሰበች ።

“አንቺ ስትገዢኝ እኮ ያንች ዕድል ይሆናል” አለና ግቅ ብሎ፡
“ቅድም ስኒውን አንቺው ራስሽ አላንበብሽው ? ይቀናሻል ።”

አዎ ፡ ስኒው ፡ ትዝ አላት ። አስቀድማ እየገዛች ቅኑ እስቲ ደርሰ የሚያዛት ሲቃ አልቻል ስላላት ፡ መውጫው ቀን ሲቃረብ መግዛት ጀምራለች ። ስለዚህ ፡ የዚህን ወር ሎተሪ እስካውን አልገዛችም ። ‘ሳያልትብኝ ከሱ ዝም ብዬ ልግዛ’ ብላ ቆረጠች ። “ሁሉም አንድ ዐይነት ቁጥር ነው — አምስቱም ፤”

“ቆይ እስቲ” አለና ከመቅጽበት ከደረት ኪሱ ዐርሳውን አውጥቶ የሎተሪ ትኬቶቹን መዘዛቸው ። “ሁሉቱ አንድ ቁጥር ናቸው ። ሦስቱ ግን የተለያዩ ቁጥር ነው ያላቸው” አላት ወልደ ሥላሴ ፡ ቁጥራቸውን እያንበበና እያስተያየ ።

‘ግዴለም ፡ ካራቱ ቁጥሮች ባንዱ አላጣም’ ብላ በልቧ ፡ ቲኬቶቹን ተቀብላ ገንዘቡን ለማምጣት ወደ ሌላው ክፍል ሔደች ።

እሚቀጥለው ክፍል ውስጥ ብርቱ ቱልፏን አውጥታ ፡ ግጥኗን ከፈተች ። እጅዋን እግጥኑ ውስጥ ፡ ከልብዕቿ ሥር ሰደደችና በጣ ቶቿ ፈልጋ ገንዘቧን ያደረገችባትን ትንሽ አገልግል አወጣች ። የወርቅ ቀለበቶችና ጌጣጌጦችም አገልግሏ ውስጥ ይገኛሉ ። የሎተሪ ቲኬቶቹን እዚያ ውስጥ ካደረገች በኋላ ፡ ሁለት ቢጫ የአምስት ብር ወረቀቶች አውጥታ አገልግሏ ከድና እየታወ መለሰች ። ከዚያ ወልደ ሥላሴ ዘንድ ተመልሷ ፡ “ይኸውልህ የቲኬቱ አምስት ብር” ብላ ስትሰጠው ፡ እሱን ለመቀበል ቀኝ እጁን ዘርግቶ ፡ ዐይኑ ግን ሌላውን እጅዋን ይመለከታል ።

“ይኸውልህ ደግሞ አበድሪኝ ያልከኝ” ስትለው ጥቂት ሥቅቅ አለ ። “እኔ ግን ፡ ላመትባል ስጦታ ብዬ ልሰጥህ” ስትል ደግሞ ፊቱ ፈገግ አለ ።

ገንዘቡን ተቀብሎ ሲወጣ ፡ ባለቤቶቹ እውጭ አጎናፍርን ይሸኙ ስለ ነበረ ፡ ወደ ኋላ ቀረት አለ ። ከዚያ እንሱ ወደ ቤቱ ሲገቡ ተሰማን ተሰናብቶ ወጥቶ ሔደ ።

ምዕራፍ ሦስት

ወንድደረፎ ተፈረ

ተስፋዬ ገና ጠዋት ቢሮ እንደ ገባ ፡ ‘ ወደ ገጠር ሊዛወር ነው ’ የተባለውን ወረ እርግጠኛነት ለማጣራት ፡ በቀጥታ እተከበሩ እቶ ደፋባቸው ዘንድ ሔዶ አላቸውን ራሳቸውን ለመጠየቅ ቃጥ ቶት ነበር ። ነገር ግን ፡ ወረውን ቀጥቶው ለማሁ ብሎ ሹክ ያለ ለት ፡ ዘርፉ የሚባለው የሥራ ባልደረባው ሃይ ሃይ ብሎ አከላከለው። ግን ፡ በሌላ በብዙ በኩል ሞክሮ አንድ የሚጠበቅ ነገር ሳያገኝ ስለ ቀረ ፡ ‘ የጠላት ወረ ነው ’ ወደ ማለቱ አዘነበለ ። አድሮበት የነበረ ውን ሥጋት ተስፋዬ ከልቡ አውጥቶ ጣለው ።

አሁን በልቡ ውስጥ ያለው የብርቱካን ነገር ነው ። ዕጮኛዋ ልታስመስለኝ ሞከረች ብሎ በመቆጣት ፡ ዛሬ ማታ ሲጎማ ሊወስ ዳት ቀጥሯት የነበረውን ፡ ምክንያት ፈጥሮ አፍርሷል ። ‘ ጥፋቱ የገዛ እራሷ ነው ’ እለ በሐሳቡ ። ‘ መጀመሪያውኑ “ እኔ ካጋጅ ሴት ጋር ለመቆራኘት ዓላማ የለኝም ” ብዬ ካስጠነቀቅኋት ትኝላ ፡ “ ፍቅር ያዘኝ ” የምትለውን አቲሆ ባቲሆ አልቀበልም። ለመሆኑ ሴቶች ከመቼው ነው ፍቅር የሚይዛቸው ? ’ ብሎ በልቡ ተደነቀ ። በብር ተካን ፈንታ ትርንጉን ሲጎማ ይዞ ሊሔድ ጋብዟት እሺ ብላለች ። እሱንና ትርንጉን ያስተዋወቅቻቸው ብርቱካን እራሷ ናት ።

ይኸን እያሰበ ፡ በለጠ እሱን ወደሚጠብቅበት ሥፍራ ተስ ፋዬ ፔገጥውን ጋለበ

በለጠ በበኩሉ ፡ ዛሬ ሥራ ሳይገባ ነው የዋለው ። መጀመ ሬያ መኪናውን አስገቡትቶ ጋራሹ ካስገባ በኋላ ፡ ሳይወላውል

በቀጥታ ታፈረች ባንክው ቢሮ ሔዶ ነበር ። በ-ና ጋብዛው ፣ ቅጠ ሯቸውን ከላደናቀፈው አደጋ አጫውቷት ፣ በፈገግታዋ ረከቶ ዋለ። ግን እንደ ተመኘው ምሳ ሊጋብዛት ሳይችል ቀረ - እንዲት ባልን ጀራዋ ከሱ ቀድሞ ጋብዛት ነበርና ። ሆኖም ፣ የፈታቸው ቅዳሜ አብረው ሊንሸራሸሩ ተቃጥረው ተለያዩ ። እስከ ቅዳሜ እንዴት እንደሚደርስ ባያውቅም ፣ ስሜቱ እንደ መራው ከልክ ያለፈ ጉጉት ማሳየት አልፈቀደም ። ጉጉቱን ሰፊ ማሳወቁን ፣ ተኩስ ሳይጀመር እጅ እንደ መሰጠት ቁጠረው ። በተጨማሪም ፣ ታፈረች ነገሩን በቀዘቀዘ እርጋታ የያዘችው ስለ መሰለው ፣ ልሱ ነድዶ በያልቅም በሰ ፊት ቆጠብ ማለትን መረጠ ።

ቀጥሎ ፣ አደጋ አደረሰባቸው ሽማግሌ ዘንድ ሆስፒታል ሔዶ ሁኔታቸውን ጠየቀ ። ከትናንቱ አልባሰባቸውም ፣ አልተሻሻላቸውም። የትናንቱን ሌሊት አያድሩም ብሎ እጅግ ሠማታ ስለ ነበር ፣ ያሁኑ ሁኔታቸው የሚያስተማምን ባይሆንም ጥቂት ትስፋ ሰጠው ።

አሁን ፣ ወደ አንድ ዓደኛው ቤት ምሳ ግብዣ ለመሔድ ትስፋ ዩን እየጠበቀ የሽማግሌውን ብርታት ያደንቃል ። እርስታ ሻቸውን አሳስወስድም ብሎ ያን ያህል ዘመን ከባላጋራቸው ያቋቋማቸው ጽኑ ፈቃድ ፣ አሁንም ሞትን ገትሮ ለነፍሳቸው ይሟገታል ጠንካራ መንፈስ - ጽኑ ፈቃድ የሚመነጨው ከእምነት ነው ። እምነት ኃይል ነውና ። አባቶቻችን የሚያምኑ ባቸው ፣ ሕይወታቸውን አሳልፈው ለመስጠት የማይመለሱላቸው ነገሮች ነበሯቸው ። እኛ ልጆቻቸው ግን ይኸን ከነሱ መውረስ ያቃተን ይመስላል ። የሚያምንበት ፣ የሚቆምለት ፣ የሚሞትበት ዓላማ የሌለው ሰው ብኩን ነው

* * *

ወንድይራድ ትናንት ከማታ አንሥቶ ሌሊቱን ሁሉ መኝታ ቤቱ ተቀርቅሮ ያነብ ፣ ያስብ ፣ ይጽፍ ስለነበር ፣ ዓደኞቹ ከእኩለ ሌሊት በኋላ ከየሔዱበት ሲመለሱ ሁሉ ገና አልተኛም ነበር ። ሆኖም እነሱን ለማነጋገር ከመኝታ ቤቱ አንዴም አልወጣም ነበር ። እንደ ሮጠ ወይም እንደ ዘለለ ሰው ፣ ሰውነቱ እንደ ብረት ግሎ እያላበው ፣ ብዙ ዘመንና አያሌ አገር አብራው በነበረችው ፣ “ኢስ

ተርብሩክ ፣ ብዕሩ አንድ አንድ ነገር ጽፎ እንጂሎፕ ውስጥ አሽ ጎበት ፣ ኮምዲኖው ኪስ ውስጥ ከቆለፈበት በኋላ የመንፈስ ዕረፍት አግኝቶ ፣ ጎሐ ሲቀድ እንቅልፍ ወሰደው ። ጠዋት ለቅርስ ፣ በለዓት ለምሳ አልተነጣም ። ጓደኞቹ ዛሬ ለምሳ ቤት የማይመጡ ስለሆነ ፣ ከበደ ምሳ በስዓቱ ቢያዘጋጅም ሊቀሰቅሰው አልደፈረም ።

አሁን ፣ ከአንቅልፉ ሲነቃ ሰዓቱን ቢመለከት ፣ ዕለተ ሰኞ ቀን ያለ ፣ ሰዓቱ ወደ ዘጠኝ ተጠግቷል ። ካልጋው ወርዶ መቃጠቢያ ቤት ገባ ። መስተዋቱ ውስጥ የሚመለከተው ገጽ ለማያውቀው ያስ ደነግጣል ። ዐይኖቹ ሲጠጣ እድሮ እንቅልፍ እንዳጣ ሰካራም ዐይ ኖች በርበሬ መስለዋል ፣ ደፍርሰዋል ። የመከርከሚያው ቀን ዐልፎ የሰነበተው ጠጉሩም ብትንትን ፣ ጭብርርር ብሏል ። አንዴ በገራ ፣ አንዴ በቀኝ እጅ አውራና ሌላ ጣቶቹ ሲሰብና ሲያልመዘምዝ ያደ ረው ጢሙ እንዳይሆን ሆኗል ። ረጅም ፣ ቀጭን ፣ ጠይም ፊቱ የባ ሰውን ሞግጓል ። የጉንፎቹ አጥንቶች ፈጠጥ ብለዋል ፣ ይኸን አስ ተውሎ ዱሮ ተማሪ ቤት ፣ ‘ወንድይራድ ሞጌ’ ይሉት የነበረው ትዝ ሲለው ፣ መስተዋቱ ውስጥ ያለው ገጽ የጠወሰን ፈገግታ አሳየው ።

ፊቱን ታጥቦ ፣ ጥርሱን ጭቆ ፣ ጸጉሩን አበጥሮ ወደ ምግብ ቤቱ እስከ ነገጃማው ሕደ ። ከበደ ምሳውን ኣሙቆ እስኪያቀርብ ሳሎን ተመልሶ ፣ ቱፕሪኮርደሩን አስነሥቶ ያግርኛ መዚቃ ይሰማ ጀመረ ። አዎ ፣ ይሰማል እንጂ መዚቃውን አያዳምጥም ። ድንገት በፍጥነት ብድግ ብሎ ወደ መኝታ ቤቱ ተመለሰ ። ወዲያው አንድ መጽሐፍ ይዞ መጣ ። እልባቱን አደረገበት ቦታ ገልጦ መጽሐፉን ማንበዝ ጀመረ ። ሁለት አንቀጽ አንብቦ እንደ ጨረሰ ያነበበው አን ዱም ስላልገባው ፣ እንደገና ከመጀመሪያው ጀመረ ። አሁንም ውጤቱ ያው ሆነ—አእምሮው አንድም ነገር ከመጽሐፉ አላነሣም ። መጽሐፉን አሸቀንጥሮ ሊወረውር ሲቃጣ ፣ ከበደ ምሳ መቅረቡን ሲናገር አንድ ስለሆነ ፣ መጽሐፉን ሰፋጪ ላይ ጣል አርጎ ገበታ ቀረበ ።

ሆዱ ምግብ ይፈልጋል ። ጉሮሮጪ ግን ወደ ሆዱ ማስተላለፍ አቃተው ።

ጥቂት እንደቀማመሰ ሁሉንም ትቶ ተነሣና ፣ ከበደን “ ቡናውን አምጣ ” ብሎ ሳሎን ሕደ ።

ከበደ ያልተበላውን ምግብ ተመልከቶ፤ አልጣፈጠው እንደ ሆነ በማለት፤ “ ዕንቁላል ልጥበሰልዎት ? ” አለው፤ ቡናውን እፈቱ እያስቀመጠ ።

“ የለም፤ የለም ” አለ ወንድይራድ ። ከዚያ ተነሥቶ መዘ ፈን የቀጠለውን ቴፕሪኮርደር አጥፍቶ፤ የፈረንጅ መዝሃ ለመስ ግት ግራማፎኑን አስነሣ ። ‘ ከርመን ’ የሚባለውን የአፔራ መዝሃ በጣም ይወደዋል ። አሜሪካን አገር አንድ ሰው ቤት ራት ተጋብዞ ለመጀመሪያ ጊዜ የሰማውለት ልቡን ሰውሮት ነበር ። ዛሬ ግን ምንም የማይሰማው ሆነ የተረፈችውን ቡና ጭልጥ አድርጎ፤ ከበደ ድጋሚውን እስኪያመጣ ተነሥቶ ግራማፎኑን አጠ ፋው ። ሳሎኑ ውስጥ ይገኙራዶድ ጀመር ። ከበደ ቡናውን ድጋሚ አምጥቶ፤ ከተጠጣ በኋላ ሲነውን ይዞ ወደ ወጥ ቤት ሲመለስ፤ ወንድይራድ መኝታ ቤቱ ጉቤቱ ልብሱን ለበሰ ። ሳሎን ተመልሶ መንገራዶዱን ለጥቂት ጊዜ ቀጠለ ። ከዚያ ከቦደን ጠርቶ ውስኪ አስመጥቶ ትልቁ ሶፋ ላይ ቆጭ አለ ። ወንድይራድ በድንገት ውስ ኪውን ጭልጥ አድርጎ ተነሣ ። ጥቂት ወዲያ ወዲህ ካለ በኋላ፤ ጭንቀቱ አልቻለ ስላለው ከቤቱ ወጣ ።

በረንዳው ላይ ሳንድ ጭለት ደቂቃ ያህል ቆመ ። በጣም ብሩህ ቀን ነው ። ነፋስ ከወደ ሰሜን - ምሥራቅ ይነፍሳል ። ዳሩ ግን፤ የቀኑ ብሩህነት የውስጡን ደንዳናዩ የጭንቀት ጭለማ ሲያስወግድለት፤ ነፋሱንም ሊበትንለት አልቻለም

ተሰማ እየተግተረተረ ከውጪ ሲገባ ሲያየው፤ ወንድይራድ ተቆጥቶ ጠራው ። ተሰማ አራምባና ቆቦ እየረገጠ መጥቶ በረንዳው ደረጃ አጠገብ ሲደርስ ቆሞ ይዋዥቅ ጀመር ። “ አንተ ፈጽሞ አል ቻልም አልክ አደለ ? ” አለ ወንድይራድ ።

“ ም-ም-ን-ን-አጠ-ጠ-ፋውፋሁ ጌታዬ ? ” አለ ተሰማ።

“ ምን አጠፋሁ !! ‘ የሌባ ዐይን ደረቅ መልሶ ሌብ ያደርቅ ’ ። ስንቱ ነው የተነገርከው ስለዚህ ስለ ስካርህ ? ”

“እ - ረ - ረ እ - ፅ - ም - እ - ል - ጠ - ጡ - ጣ - ሁ ። ሰ - ው - ው - እ - ሻ - ሻ - ፍ - ፍ - መ - ም - ጣፅ - ቴ ነው ።”

“በል ተወው ። ነገ ዕቃህን ጠቅልለህ ሕድ ። ሕላብህን ፣ ተያ ሻህን ይዘህ ስትመጣ እክፍልሃለሁ ።” እያለ ወንድይራድ ፣ ደረጃ ዉን ወርዶ ወደ ውጪዉ በር አመራ ።

ባጠገቡ ሲያልፍ ፣ ተሰጣ እጅ ለመገጣት ጉንበስ ሲል የሰ ውነቅ ከብደት ወደ እንድ ርኩል አድልቶ ጉልሰስ አለ ። ወንድ ይራድ ዐልፎት በለ ነበር አላየውም ። ከበደና ብርፅ ግን ፣ በወጥ ቤቱ መስኮት ባኩል ተሸሽገው ያዩት ያዳምጡ ስለ ነበር ፣ ሁኔታውን ተመለከቱ ። ብርፅ ግቶች ። ከበደ ምንም ሳይል ራሱን ነቀነቀ ።

ከዚያ ተሰጣ ተነሥቶ እየተወሳከፈ ወንድይራድን ቅድሞ በሩን ለመከፈት መሮጥ ጀመረ ። ተሰጣ በሩ ዘንድ ሲደርስ ፣ ወን ድይራድ አንደኛዉ ትልቅ መዝጊያ ላይ እንደ ኪስ ፣ የተለጠፈችውን ለሰው መገበያና መውጫ የምታገለግለውን - በር ከፍቶ መውጣት ላይ ስለ ነበር ፣ ተሰጣ እበሩ ግዕዘን ላይ ከመደገፍ በስተቀር ምንም ጥድረግ አልቻለም ። ወንድይራድ እንደ ወጣ ፣ ተሰጣ ጉጂዉ ውስጥ ገብቶ በጀርባዉ አልጋዉ ላይ ተዘረረ ። ወንድይ ራድ አውራዉ መገዳድ ደርሶ ፣ ወደ ተግሪ ቤቱ አግጣጫ ፣ አንገቱን አቀርቅሮ መራመድ ጀመረ

እወረቀት ላይ አስፍሮ ፣ ኤንቬሎፕ ውስጥ አሽጉ ጠዋት ሲነጋጋ የተኛ ጊዜ ፣ ለብዙ ጊዜ የቆየበትን የመንፈስ ጦርነት እስከ ወዲያኛው ግቅም የቻለ መስሎት ነበር ። ግን ፣ ቅድም ካልጋው ሲነሣ ይኸ የሕልም እንጀራ ሆኖ አገኘው ። ጦርነቱ ቀጥሏል ፤ አሁን በውስጡ የሚያገኘው ጦርነት የተፀነሰው ፣ የመንፈስ ሰላም የተነፈገው ፣ እንደ ጥላው ቅራኛ የሆነዉ ፈተናዉ የተወለ ደው አሚሪካን በሔደ በሁለተኛዉ ዓመት ነበር ።

መጀመሪያ ፣ ስመ ጥር በሆነው ፕሪንስትን የኒቨርስቲ ሥፍራ አግኝቶ አሚሪካ አገር ሲሔድ ፣ በትምህርት ረገድ ከነበረው የም ኞቱ ቁንጮ ስለ ደረሰ ፣ እሱ ከዚያ አዘቅት ተነሥቶ ለፕሪንስ

ተን የኒቨርስቲ ከበቃ ፡ ‘ አንድ ሰው ከተጣጣረ እፈለገበት መድረስ ይችላል ። በሕይወትም መሻሻልና ወደፊት መራመድ አለ ። ለየ ችግሩ ሁሉ አጥጋቢ መፍትሔ አለ ። ይገኛል ’ ብሎ አማኝ ሆኖ ነበር ። በዚያን ወቅት ፡ ወንድይራድ ሕይወቱን ከልጅነት ወደ ዐዋቂነት ፡ ከድንቁርና ወደ ዕውቀት ፡ ከድህነትና ካሽከርነት ወደ ጌትነትና ወደ አዛዥነት የመሸጋገሪያ ጊዜ ሆኖ ነበር ያገኛት ። እርግጥ ፡ አያሌ ፈተና ነበረበት ። ግን ፡ ሁሉንም እያለፈው ፡ ከደረጃ ወደ ደረጃ እየወጣ ፡ እያሸነፈ ፡ የመጨረሻ ውጤቱ አምሮለት ነው። ይኸን አሰኝቶት የነገረው ።

ችግርስ ብዙ አይቷል ። ፈተናው ሲወለድ ነው አብሮት የተወለደው ። ወንድይራድ የተወለደ ፅላት አባቱ ሞቱ ። ‘ ገደቢስ ፡ ገሬ ነው ’ ተብሎ ፡ ባላወቀው ባላደረገው ፡ ታማ ። ወጣት አባቱ የሩቅ ዘመዳቸው ለሆነ ባለርስት ጢሰኛ ነበሩ ። ባለቤታቸው ሲሞቱ እናቱ አራሱን ወንድይራድን ታቅፈው ለባላቸው ዘመድ ጠቅልለው ግርድና ገቡ ። የወንድይራድ እናት ልጅ ግር ስል ነበሩና ፡ ‘ እሜቱ ’ ባለቤታቸውን ፡ ‘ ዐይናቸው እያርፍም ’ የሚል እምነት ስለነበራቸው ፡ በገና ለገናው ቀንተው ፡ የወንድይራድን እናት ፍጻሜውን ያላዩዋቸው ጀመር ። አዛባ መዛቅ ፡ እበት መጠፍጠፍ ፡ ኩብት መልቀም ፡ ዕንጨት መሰበር ፡ ከጅረት ውሃ ማመላለስ ፡ የወንድይራድን እናት የወጣትነት ጊዜ በፍጥነት አገባደደው ።

ወንድይራድ ከፍ እያለ ሲሔድ ፡ የናቱን ጥቃት እያየ ይቆጭ ጀመር ። ገና የሰባት ዓመት ልጅ ሆኖ ፡ አንድ ቀን እናቱ ሆድ ቁርጠት አሟቸው አዛባውን በጊዜ ሳይዝቱ በመቅረታቸው ፡ ‘ እሜቱ ’ ዱላ ቀረሽ ስድብ አውርደውባቸው እናቱ ሲያለቅሱ አይዱ ፡ ወንድይራድ እናቱን ካጽናና በኋላ ፡ ‘ እሜቱን ’ እያለቀሰ ሙልጭ አድርጎ ሰደባቸው ። በጠሉት አይሆን የሚባል አሽከር ታዞ ፡ ባልተወለደ አንጀቱ ወንድይራድን ጥብቆውን አውልቆ በአርጨሜ የልጅ ገላውን ሞሽለቀው ። ወንድይራድ በልጅ ልቡ ቂም አደረበት ። ለቢጠሉት አይሆንና ‘ ለእሜቱ ’ ያልተመኘላቸው ፡ ያላለመላቸው ዐይነት ‘ አሠቃቂ ’ አሟሟት አልነበረም

የጌታው፤ ልጆች አንድ ቂስ ተቀጥረውላቸው ያግርኛ ትምህርት ሲጀምሩ፤ ወንድይራድ አብሮ እንዲማር ባለቤቶቹም አላሰቡበት፤ ቂሱም የገረድ ልጅ በመሆኑ እሱን ማስተማር ግዴታቸው አላደረጉትም። ሆኖም፤ ማንም ሌብ ሳይለው፤ ወንድይራድ ልጆቹ ሲማሩ እየሔደ ይመለከት ጀመር። አንድ ቀን፤ ትልቁ የጌቶች ልጅ 'አቡጊዳ' ሲቂጥር ተሳስቶ፤ አጠገቡ የነበረው ወንድይራድ ሲያርመው መምህሩ ተመልከተው፤ ነገሩ ስለ ደነቃቸው፤ ቁጠር ብለው ወንድይራድን ቢሰጡት፤ አብዛኛውን ፊደል ለይቶ አገኙት። 'ሳይማር ይኸን ያህል ያወቀ ቢማርማ የት ይደርሳል' ብለው፤ ከሌሎች እኩል ያስተምሩት ጀመር። ያሳዩትን ሁሉ ባንዴ ትልብ እያደረገ አልቻለ አለ። መምህሩ፤ 'ወንድይራድ የቀለም ሰው ነው። ወደፊት ትልቅ ሊቅ ይወጣጥል' ብለው ሲተነብዩ 'አሜቱ' ስምተው፤ በቅጣ ወደ ጥጆች እረኝነት አመጣሩት።

በሥረኛ ዓመቱን እንዳጋመሰ፤ ከጥጆች ጥበቃ ተመርቆ፤ ከብት እረኝነት ሲዛወር፤ የጌታው ልጆች ዳዊት ደግመው አዲስ አበባ ተልከው ነበርና፤ ስለ አዳሪ ተማሪ ቤትና ስላዲሳባ ኑሮ እውነቱንም ውሸቱንም እያጋነኑ ሲተርኩሉት፤ ወንድይራድ ሌቡ ወደ አዲስ አበባ ይኮበልል ነበር። ከረምት መጥቶ በሔደ ቁጥር፤ ጠፍቶ አዲስ አበባ የመሔድ ስሜቱ እጅግ እየበረታ ሔደ። ዳሩ ግን፤ 'እመንገድ አንዱ አፍኖ ይወስደኛል' በማለት አጥብቆ ፈራ። ያዲስ አበባ መንገድ ጨለማ ሆነበት።

ወንድይራድ እንደዚህ በምንታታ ሌቡ ሲከፈል፤ አንድ ቀን አንድ አጋጣሚ ነገር ሐሳቡን ቆረጠለት። ከሚያግዳቸው በጉች አንዷን ቀበሮ በላት፤ ምርጫው፤ ከቢጠሉት አይሆን አርጨሜና እንደ ጨለማ ከሚታየው ካዲስ አበባ መንገድ ሆነ። አንድ ዋና የማይችል ሰው ከአንበሳ ሲሸሽ ዐይኑ እያየ ባሕር ውስጥ ዘሎ እንደሚገባ፤ ወንድይራድም ከቢጠሉት አይሆን አለንጋ ሲሸሽ አዲስ አበባ ገብቶ፤ ማደሪያውን ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን፤ ማኅበሩን ከለማኞች አደረገ። የሞትና የሽረት ጉዳይ ነበር። በልመና ጥበብ ፈጥኖ ሠለጠነ። ያልቆሰሉ ቅልጥሞቹን በቆሻሻ ጨርቆ እያሰረ፤ ሳይሰበር እያነከሰ፤ ቃሎቹን እያዘመ፤ መንግ

ሥተ ሰማይን እመጽዋችሁ ፊት እንደ መስተዋት እየደቀን ፡ ልዑኩን አሳመረ...

ከሰለቃት አንድ ቀን ፡ እመት ጫልቱ የሚባሉ ባለቤት የግርያምን ቤተክሲያን ሲሰሙ መጥተው ወንድይራድን ሲለምን እየት ። ልባቸው ድንግጥ አለባቸው ። ዐሥር ሳንቲም ከሰጡት በኋላ ይጠይቁት ጀመር ። ወንድይራድ ፡ ግርያም ትስጥልኝ ፣ ብሎ ትቷቸው ሲሄድ ከጅሉ ነበር ። ግን እርሱንም አንድ ነገር ያዘው ። መልስ ይሰጥ ገባ ። ያነጋገራቸው መለስለስ ፡ የፈታቸው ርኅራኄና ደግነት መጥፋታቸው ለእናት ፍቅርና ልሴብሳቢ ወገን ትቃትት የነበረችውን የልጅ ልቡን ፃገድ ጊዜ ጣረኳት ። እርግጥ ፡ ወንድይራድ ለሰውነቱ አጅግ በሰላም ፡ ጠጥሯል ፡ ሰውን ከሰውነቱ ያበልጥፈተና ያበሰልጥልና ። ቤት ሲያገኝ ልጅ የሚመርጥ የሰምና እመት ጫልቱን ተክትሎ ቤታቸው ገባ ። ሁለቱም ተደስቱ ። እመት ጫልቱ ፡ ወንድይራድ ፡ በጣም ይመስለዋል ፣ የሚሉት ትንሹ ልጃቸው አባዲና ፖሊስ ኮሌጅ በመግባት ብቻቸውን ስለ ነበሩ ፣ የሚያነጋግሩት ሰው ፡ የሚሉት ልጅ አንጉ ። ወንድይራድ ፡ በጉልባቸው ከመደብደብና ከመቆጣት ፡ ካቅም የሚበልጡትን አዘንግቶ መቶቶ ከመሸሸ ፡ ካሁን አሁን ያሁኝ ብሎ ከመጨነቅ ዐረፈ ።

እመት ጫልቱ ዘንድ በሐደ በሆኑትኛው ወር ፡ ጉረቤታቸው ይኖር የነበረ ፣ አንድ የተፈሪ መኮንን ትምህርት ቤት አስተማሪ መኪናውን ሲያጥብ አንድ ቀን አይቶ ወንድይራድ ላገዝ አለ ። አጥበው ሲጨርሱ ፈረንጁ ስሙኒ ሰጠውና ሰወደራቱ ሥራዬ ብሎ በያጥብለት በሳምንት ሁለት ብር እንደሚከፍለው ነገረው ። ወንድይራድ ተግባሩ ሲሠራ ፈረንጁ ባየ ጊዜ ፡ አበባ ግጠጣቱንም ደርቦ እንዲሠራ በወር ዐሥር ብር ቀጠረው ። ቤተኛ ሆነ ። ፈረንጁ ፡ ወንድይራድ በጽንጽው ሊያነጋግረው መጣጣሩን አይቶ ፡ በብልህነቱና ፡ በተለይም በታሪክነቱ ተደንቆ ፡ ሲመቸው ያስተምረው ጀመር ። ወንድይራድ ከሰውዬው ልጆች ጋር ተስማምቶ ፡ አብሯቸውም ለማጥናት ይጥክር ጀመር ። ከሌት ልጆቹ ጋር ወንድይራድ መደባለቁን ፈረንጁ አልወደደም ። በሌላ በኩል ደግሞ ፡ ወን

ድይራድ ለትምህርት ያለውን ጉጉትና ተቀባይነት 'እያየ ዞር' በልማላቱ ከበደው ። ስለዚህ አስታራቂ ዘዴ ፈልጎ አገኘለት ።

ወንድይራድ ተፈሪ መኮንን ትምህርት ቤት ቦታ ተገኘለት ስላለች አራት ቀን ጦሙን ከርጥ እህል ለመጀመሪያ ጊዜ እንዳየ ሰው ፡ እየተሰገበገበ ትምህርቱን ይኮመኩም ገባ ። ከአምስት ዓመት በኋላ ከስድስተኛ ክፍል ሰባተኛና ስምንተኛ ዘሎ ዘጠነኛ ክፍል ሲገባ አዳሪ ሆነ። በጊዜያቱ ትምህርቱን የጀመረ ኮሌጅ በሚጨርስበት ዕድሜ ፣ ወንድይራድ ከታናናሽ የትምህርት ቤት ጓደኞቹ ከአበራ ፣ ከተሰፋዬና ከበለጠ ጋር የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን አጠናቀው የኒቨርስቲ ኮሌጅ ገቡ ። ጓደኞቹን እንደ ልማዱ በትምህርት እንደ ቀደማቸው ፣ የኒቨርስቲ ኮሌጅን ጨርሶ እሱ ፣ ፕሪንስተን የኒቨርስቲ ፣ አሜሪካ ፣ ጓደኞቹ ወደ አውሮፓና ወደ ሕንድ ተበቃተኑ ።

ስለዚህ ፣ ወንድይራድ አሜሪካን አገር ሲሔድ ፣ ተስፋውና ምኞቱ ሰማይጠቀሱ ፣ ሕይወትም የዕድገት መሰላል ሆኖ እየታየ ችው ስለ ነበር ፣ ለጨለመ ሰሜት ጊዜ አልነበረውም ። ትልቁ ሐሳቡ ትምህርቱን ጨርሶ ፣ አገሩ ተመልሶ በልፋት ብዛት የወጣት እሮ ጊት የሆኑትን እናቱን አቀማገሉ ለማጥፋት ነበር ።

ግን ምን ይሆናል ፣ ሞት ቀደመው ፣ አሜሪካ በሔደ በሁለተኛው ዓመት አጋማሽ ላይ ፣ እናቱ ማረፋቸውን ሰማ ። መሪር ለቅሶ አለቀሰ ። ከየኒቨርስቲ ኮሌጅ እንደ ወጣ ሥራ ይዞ እናቱን አዲስ አበባ ለማምጣት የወሰነውን ለውጦ ወደ አሜሪካን አገር ለመሔድ የመረጠበትን ቀን አማረረ ። አልጠገብ ላይ ልቡንም ረገመ ።

የናቱ ሞት መርዶ ለወንድይራድ ሕይወት አዲስ ምዕራፍ ፣ ለኮሮው ጉዞ ትልቅ መገንጠያ ሆነ ። በሕይወት መሰከ ላይ ሩሜውን ገታ አድርጎ ፣ ወደ ጸላና ወደ ፊት ፣ ግራና ቀኝ ፣ ማስተዋል ጀመረ ። የሩቅ ዓላማውን ፣ የቅርብ ዕቅዱን ዋጋ አውጠነጠነ ። የሕይወትን ትርጉም ጠየቀ ። እነሆ ያኔ ሁለተኛው ወንድይራድ ተወለደ ።

የማጉሊያ መንጥር ሲያደርግ ፡ ዳሮ የማይታዩት አያሌ ነገሮች ለመጀመሪያ ጊዜ እንደሚታዩት ዐይነት - ድኩም ሰው ፡ የሕይወት ሁለተኛዋና ፡ ለልብ ባይ በቅጥ ያልተሰወረው መልክዋ ፡ ለወንድይ ራድ በዘያን ጊዜ ተገልጦለት ። ሰዎችን ፡ ድርጊቶችንና ሐሳቦችን ከልዩ አቅጣጫ ይመለከት ገባ ።

ከሰዎች ጋር የነበረውን ግንኙነት ቀንሰ ፡ በዕለት ኑሮውም ሰብ ሰብ ፡ ቆጠብ ማለት አመጣ ። አሚሪካ መጀመሪያ እንደ መጣ ፡ እገ ሬውን ለመምሰል ፡ ለትንሽ ለትልቁ ይገለፍጥ የነበረውን ፡ ከትንሽ ከትልቁ ጋር በሰላምታ ትክክለኛ በመጻፍ ይጻፍ የነበረውን ደንገት በማቆመ ፡ ባካባቢው ያሉት ሰዎች ጥቂት ግር አሳቸው ። የአእምሮውን ጤንነት መጠራጠር ጀመሩ ። የማስተርስ ዲግሪውን ዘኢኮኖሚ ልማት ሊያገኝ ጥቂት ወራት ሲተረው ፡ እሱን ትቶ ወደ ሳይኮሎጂ ትምህርት ሲዛወር እና ጤሙን ማሳደግ ፡ ጤኑን ማስረዘም ሲጀምር ፡ ስለ ማበዱ የነበራቸው ጥርጣሬ ፈጽሞ ተወገደ ። አመኑ።

አንዳንዴ ሲያሰኘው ደግሞ ፡ ከርክራቸው ማህል የገባ እንደሆነ የማይባለውን አያሌ ይበጠብጣቸው ነበር ። ለምሳሌ ፡ ብርብ ነገሠበት ዘመንና ዋና ቤተ መንግሥቱን እንደበት እገር እየኖረ፣ የገንዘብን ዋጋ ቢስነት ይተቻል ። አደማሮቹ ይኸን ሰምተው ፡ ‘ ልቡ ወደ ምሥራቅ ከድቷል ’ ሲሉ ፡ ‘ በየገብረተሰቡ ውስጥ ጉዝገዝ ለሆነው ለአብዛኛው ዜጋ ደኅንነት የሚያመጣው ሥርዓትና አቋም ገና ወደ ፊት ይመጣል ’ ፡ ብሎ ይኸ ሰፊ ነጭ ይጠላል ያሰኛቸዋል ። ባጭሩ በሚለውና በሚያደርገው ባካባቢው ካሉት ሰዎች ጋር አልጣጣም አለ ።

የጥንቱ ወንድይራድ ዐልፎ ዐልፎ ብቅ ይል የነበረው ፡ ከበለጠ ዘንድ ከለንደን ፡ ከአበራ ዘንድ ከፓሪስ ፡ ከተስፋዬ ዘንድ ከዮምቤይ ደብዳቤዎች ሲደርሱትና ፡ ወዲያው ቁጭ ብሎ ለነሱ መልስ ሲጽፍ ነበር ። ያኔ ፡ በሐሳቡ ፡ ጊዜና አገር አቋርጦ አዲስ አበባ ይመለሳል ። ከጥንቱ ወንድይራድ ጋ የሚያገናኙት ሰንበላቶች ጓደኞቹና ደብዳቤዎቻቸው ነበሩ ። ደብዳቤዎቹን ሲያነቡ አስተያየቱ እንደ የራሳቸው አስተያየት በብዙ መንገድ መለወጡን ጓደኞቹ ሊገነዘቡ ቢችሉም፤

በዚህን ወቅት የቱን ያህል ወንድይራድ እንደ ተለወጠ አላወቁም።
ወንድይራድም በበኩሉ ፡ ይህ በውስጡ የሚፈለው ሐሳብ ሁሉ ፡
አብዛኛው ሰው ተቀብሎ ፡ በኑሮው ከሚመራበት ሐሳብ ሁሉ ጋር
የሚቃረን ከመሆኑም በላይ ፡ የራሱንም የአዘዘበት አባባልና አኗኗር
የሚጋጭ በመሆኑ ጓደኞቹ እንዲያውቁ ለማድረግ አልደፈረም ።

ሆኖም ፡ እንደማይመለስ ሆኖ መለወጡ መለወጥ ነበር ። ስለ
ተለወጠ ተሠቃዩ ፤ መንፈሱ ተጨነቀ ። የምክር መድኃኒት ፍለጋ
ታላላቅ ፈላስፎች የተባሉትን ሰዎች መጸሕፍት ሳይታክት አነበበ ፤
ተመራመረ ። ሥራቸው ሁሉ የቃላት ጨዋታ መስሎ ታየው ወሰውና
ኑሮው ከጥንት እስከሁን አለመለወጣቸውንና ለውጥ ፡ መሻሻል ፡
የወደፊት እርምጃ የሚባለው ሁሉ ከንቱ ፈዝ ነው ፡ ብሎ አመነ ።

ወዳገሩ ሊመለስ አንድ ዓመት ያህል ሲቀረው ፡ መንፈሱ ጨርላ
ቆሰለች ። አልችል አለ ። አንድ ቀን ‘ አፓርትመንቱ ’ መሻታ ቤት
ተጋድሞ ሲያውጠንጥን ፡ በመኻሉ በደንገት ተነሥቶ ጮኸ ። ‘ አረ
አንተ ማነህ ? አንተ ምን አገባህ ? እስከዚህ በማደግህ ዕድልህን ማመ
ስገን ይገባሃል . . . እንደ ሌላው ሁሉ ባገኘኸው ዕድል ተጠቀምበት
. . . በዓለም መኖር ዓለምን መስሎ ነው ’ አለ ። በዚች ዕለት ሦስ
ተኛው ወንድይራድ ተፀነሰ ፤ ቀስ በቀስ በሚቀጥሉት ወራት ፅንሱ
አድጎ ተወለደ ።

ወንድይራድ ባንድ አካል ሦስት ሆነ ። እነዚህ ሦስቱ በተዋሕዶ
ሳይሆን በደባልነት እውስጡ ገብተው ፡ አገሩ አብረውት ገቡ ። የመ
ጀመሪያው ፡ ‘ ትልቅ መሥራትና ትልቅ መሆን ’ የሚለውና ፡ ሁለ
ተኛው ፡ ‘ ሁሉም ነገር ዋጋቢስና ከንቱ ነው ’ የሚለው ፡ በው
ስጡ ተፋትገው ሳይሸናኑ ፡ ሦስተኛው ፡ ‘ ማወቁ የማይበጅህን
ነገር ከመከታተል ፡ ከመመራመር እንደ ሌላው ሁሉ ዓለምን ምስል’
የሚለው ፍልስፍና ገብቶ ተዘፈዘፈባቸው ። ቀላል መውጫን ስለሚያ
መለከት ሁለቱን ጨርሶ ባይደመስሳቸውም አላላውስ ብሏቸው ቆዩ . . .

ዛሬ ሌሊት ተነሥተው ጦርነት አድርገው ፡ ‘ ሁሉም ነገር ዋጋ
ቢስ ነው ’ ባዩ ወንድይራድ አይሎ ፡ የቀሩትን ሁለቱን ተጫናቸው ።

በዚህ እምነት ላይ የተመሠረተ ውሳኔውም ፡ ጌላ እንዳይካድ ፡ በወረቀት ሰፍሮ ታሸገበት ።

ቅድም ከቤቱ ከመውጣቱ በፊት ፡ ውሳኔውን ለመሰረዝ ማወላ ወል ጀመረ ። ስለዚህ ፡ ችግሩ መልሶ እሥር ገባ ። አሁንም ጦርነቱ ቀጥሏል ። አንዴ አንዱ ወገኑ ፡ አንዴ ሌላው ፡ አንዴ ሦስተኛው ፡ ‘እኔ አንተ ነኝ’ ። አንተ እኔ ነህ ። እኔ የምልህን ስማ ! የምልህን እድርግ ’ እያሉ በተራ ቀስፈው ይዙት

በዚህ ጊዜ ፡ አንድ ሰውዬ ሦስት አህዮች እያንዳ ፡ አራተኛዋ ላይ ቁጭ ብሎ ፡ እየዘፈነ ከወደ ጌላው ደረሰ ። ወንድይራድ ለመጀመሪያ ጊዜ የውስጡን ዘግቶ የውጭ ዐይኑን ከፍቶ ዞር ብሎ አየው ። ሰውዬው በሶድሜ ምናልባት እኩያው ይሆናል ። ብሩህ ሰማያዊ ኮትና ቁምጣ ሰራ ለብሏል ። አንገቱ ላይ ነጠላውን እንደ ፎጣ ጠም ጥምታል ። እራሱ ላይ በጅ የተሠራ የስንደያ ባርኔጣ አድርጓል ። እግሩ ላይ ሰማያዊና ነጭ ቀለም የሆነ የሸራ መጫሚያ ሰክቷል ። በጁ የባሕር ዛፍ ዘንግ ይዟል ። ሁለቱ አህዮች ሌጣ ናቸው ። ሦስተኛዋ ግን ባዶ ስልኾችና መጫኛዎች ተጭናለች ። ይኸ ወጣት ገጠፊ እንደ ዘበት ወደ ወንድይራድ አግጣጫ ዐይኖቹን ሲወረወር ፡ ወንድይራድ ሲመለከተው ስላየ ዐይኑን ሰበረ ። ከዚያ አንድ ነገር ትዝ ያለው ይመስል ከተቀመጠባት አህያ ላይ ዱብ ብሎ ፡ ከሌጦቹ አንዱን ይዞ ተቀመጠባትና ዘፈኑን እየዘፈነ ጉዞውን ቀጠለ

ወንድይራድ ፡ ‘አንተ የታደልክ ነህ ። የምትፈልገውን ታውቃለህ’ አለ በሐሳቡ ፡ ‘የምትፈልገውንም ስታገኝ በቀላሉ ትደሰታለህ ። ምኞትህና ፍላጎትህ ካቅምህ በላይ አይደለም ። በኔና ባንተ መካከል ያለው ገደል እጅግ ሰፊ ነው ። መነሾዉ ግን ጥቂት መጻሕፍት ናቸው ። እንሱን ስላላነበብህ ምን ቀረብህ ? እኔስ አንብቤ ምን አገኘሁ ?’

ሰውየው እየራቀ ሔደ ። ዘፈኑና ድምፁ ግን እየደከሙ ሔዱ እንጂ ጨርሰው ገና አልጠፉም ።

ወንድይራድ ፡ ‘ይህ ሰው ይኸን ጊዜ እቤቱ እስከዚህ አይመቸው ይሆናል ። ግን ወደ ቤቱ የሚሔደው እየዘፈነ ነው ። እኔ ቤቱ

በጣም ይመቸኛል፤ የሥጋ ኑሮዬ ይደላኛል ። ነገር ግን፣ ወደ ቤቴ ስሔድ እንደዚህ ደስ ብሎኝ አያዘፍንኝም፣ አለ፤ አሁንም በልቡ ።

ፊሱን ከገጠሬው በሐሳብ ማነጻጸሩን ቀጠለ ። ‘አሁን ከሁለታችን ግንኙ የታደለ? እሱ ቢጠየኝ የኔን ኑሮ ይመርጥ ይሆናል ። በበኩል ግን፣ የሱ ኑሮ ከኔው የተሻለ ነው ብዬ እመርጣለሁ ። ድካም ቢቀድመውና ቢከተሉትም፣ የሱ ኑሮ ደስታ አለበት ። ምኞቱና ፍላጎቱ ዳር ድንበር አለው ። ለማይሆን ነገር አይጨነቅም ። ካቅሙ በላይ አይንጠራራም ። በሕይወቱ ውስጥ ፍቺ የማያገኝለት ዕንቁቅልሽ የለበትም ። ለሁሉ ነገር መንፈሱን የሚያረካ ምክንያትና መልስ አለው ። እኔ ይኸ ሁሉ የሐኝም ።’

‘ብስጭት የለበትም፣ መከራ አያጋጥመውም ማለት አይደለም፤ አለበት ሻግር ። ሆኖም፣ ሻግሩ መፍትሔ ማግኘት የሚችል ነው ። አይቆጣም፣ አይናደድም፣ ዘወትር ሰላም ነው ማለትም አይደለም። ግን፣ ቁጣው እንደ ፈላ ቡና ገንፍሎ ሲበቃው ያከትማል ። በጭንቅ ላቴና በልቤ የሚፈላው የኔው ሐሳብና ስሜት ግን፣ እንደ ወጥ ይንተኩትካል፤ ነፍሴንም በገጣታ እንደ ነቀዝ ይበላዋል . . . እኔ የተማርኩ፣ እሱ ግን መሃይምን ነው ተባለ ። ታዲያ የየትኛችን ተሻለ? መማር ጥሩ ነው፣ ዐይን መከፈት ነው፣ ይባላል—ደርሶ የተከፈተ ዐይንን የሚያረካ ድንቅ ትርፌት እንዳለ ሁሉ ዘ የፍየሎቼን ጉሮኖ እቆጠራ ሥር ሳደረገው ሰው፣ ለሽታ የሰላ አፍንጫ፣ በሽታ ለመሸመቻ እንደሁ እንጂ ለምን ይረባዋል? እንዲሁም፣ ድርጊት የማይከተለው ማወቅም የመንፈስ ጤንነት ጤር እንጂ ለማንም የሚረባ አይደለም በምን ምክንያት ማወቅ ካለማወቅ ይሻላል? . . . የሕይወትን ፈዝ መሰተዋል፣ የኑሮን ርኅራኄቢስና ጭራቃዊ ገጽ መመልከት ምን ይናፈቃል? ተማርኩ ብሎ፣ ያወቀ መስሎት ላይ ላይን ለሚጋልብም ቢሆን፣ መማር ማለት፣ ምኞትንና ፍላጎትን ማሳደግና ማዳበር ነው ። የዚህ ዐይነት ትምህርት ውጤት፣ ምኞቱ ችሎታውን፣ ፍላጎቱ ዐቅሙን፣ ቀጽመው፣ ጎላ ትተው፣ ርቀው እንዲሕዱ ማድረግ ነው ። መንጠራራት፣ መንጠራራት፣ ከልደት እስከ ሞት እጅ መዘርጋት ። ይኸም ቢሆን ያው ሥቃይ ነው ። ምክንያቱም መመኘት፣ የተመኘትን ሲያገኝ፣ ያንን ትቶ ሌላ

መሻት ። ያንን ሲያገኙ እንደገና እንደገና ሌላ መመኘት ፣ እጅ መዘርጋት ይኸ ሁሉ የት ለመድረስ ፣ ምን ለማግኘት ነው ፣ ሩቅ ሆኖ የሚያምረው ፣ ያለ የሚመስለው ፣ ቀርበው ሲያዩት አስከፊ ነው ፣ ሲጨብጡትም ጉም ነው ። ስለዚህ ፣ ሕይወት ትርጉም የሌላት የቀን ቅዠት ናት ። የሚታሰበው ሐሳብና የሚፈጸመው ድርጊት ሁሉ ባዶና ከንቱ ነው ።

‘ሁሉ ከንቱ’ የሚለው ወንድይራድ እነሆ ለጊዜው አይሎ ፣ በወረቀት ሰፍሮ በኤንቮሎፕ ተደፍኖ የተቀመጠው ውሳኔ ጸና ።

‘አሁን ? አለ ወንድይራድ ፣ በድንገት የቀኝ ጳሊት ዞሮ ፣ ወደ ቤቱ መመለሻውን አግጣጫ ይዞ ፣ ‘አንድ ልብ ድፍን ፣ ቆዳ ደንዳና ፣ በውስ የሚተራመሰውን ሐሳብ ቢሰማ ፣ ከለለት ይበልጥ አንጀት የሚቆርጥ ሣቂን ይለቅብኛል . . . አንዱ ባንዱ ሲሥቅ ጀንበር ጥልቅ ! -

* * *

ከበደና ብርቄ እማድ ቤት ናቸው ። ብርቄ ቡና ቆልታ ትወቅጣለች ። ጀበናው ተጥዶ ፣ ውሃው ይፈላል ። “ ጨርሶ ከልቤ አልወጣ አለ ” አላት ከበደ ።

“ ምን ? - የሰኘው ነገር ? ” ስትል ጠየቀችው ብርቄ ።
“እኔ!”

“ እኔ አልነገርኩህም ? አንተ የሰው ነገር አትሰማም እንጂ ! ” አለች ብርቄ ፣ ድል አድራጊነት እየተሰማት ፣ “ አያላስትም ስልህ ሰኘው የሚለው አንዱ መሬት ጠብ አይልም ። ”

“ ይገርማል እኮ ! ”
“ ብቻ ፣ እንደዚህ ቶሎ መድረሱ ደግሞ አያስገርምም ? ”
“ እሱን እኮ ነው የምልሽ ። ”
“ ጋሼ ተሰማ ግን በጣም አሳዘኝ . . . ብቻ ፣ አበዙት እኮ ። ስንት ቀን ተመክረው አይሰሙም ” እያለች ፣ ቡናውን ወቅጣ ጨረሰች ። እጀበናው ጨመረችውና ዕጣን ፍለጋ ተነሣች ።

ከበደም ተሰማን ለመቀስቀስ ወጣ ። ወደ ዘበኛዉ ቤት ሲጠጋ የተሰማን የጉረኝን ኩርፊያ ሰማ ። ደርሶ ፤ ዘበኛ ቤቷ ውስጥ አንገቱን ቢያገባ ፤ ተሰማ አልተነጠፈ አልጋው ላይ በጀርባው ተንጋ ሷል ። አፋ ከፈት ብሏል ። ለሀጩ በግራ አገጩ ላይ ወርዷል ። ኩርፊያውንም በሰፊው ይዟል ። ከበደ ለመቀስቀስ ጥቂት አመነታ ። ባንዱ በኩል ፤ ጥቂት ቢተኛ ስካሩ ጨርሶ ያልፍለት ይሆናል ብሎ ገመተ ።

ማመንታቱን የብርቄ ከማድቢት መጣራት አስወገደው ። ሁሉም ነገር መዘጋጀቱን በማወቅ ፤ አሳቡን ቆርጦ ተሰማን እንዲነሣ ጠራው ። ተሰማም ፤ ‘ አቤት ! አቤት ! ’ ብሎ ደንብሮ ሲነሣ ፤ ከበደን እበሩ ላይ ቆሞ አየው ። አግሩ መሬት እንደረገጠ ፤ አልጋው ላይ ቁጭ አለና በግራ እጁ ፤ አፋን አገጩን እያባበሰ መንቃት ጀመረ ። ለጥቂት ሰዓት ያህል ድብን አርጎ እንቅልፍ ይዞት ስለተኛ ስካሩ በርዶለታል ። ግን ፤ ስካር በዚያ ሰፈር ማለፉን ለማስታወስ ያህል ራስ ምታት ተከቶለት ሔዷል ። ተሰማ ራሱን በሁለት እጆቹ ይዞ በይኖቹን ጨፍኖ ጥቂት አዳመጠው ። ይከካዋል ! ይፈልጠዋል ! !

“ ቡና ሲጠጡበት ይሻልዎታል ። ይምጡ ፤ ፈልቷል ” አለ ከበደ ፤ የተሰማን ሐሳብ ያነበበ ይመስል ።

ተሰማ ምንም ሳይናገር ከበደን ተከትሎት ወደ ማድ ቤት ሔደ ። የዕጣኑ ጭስ ቤቱን አውዶታል ። እብርቄ ፊት ስድስት ስኒዎች እረክቦቱ ላይ ተደርድረዋል ። አተላቸውን ይጠብቃሉ ። ዕድለኞቹ የትኞቹ ሦስቶች እንደሆኑ ገና አልታወቀም ። እረከቦቱ ጉን ከብርቄ ቀኝ የቡና አተላ ማጠራቀሚያዉ ፤ የተላላጠ ሳህን ተቀምጧል ። “ ትንሽ ተሻለዎት ? ” አለች ብርቄ ፤ ያዘነ ሰው በሚመስል ድምፅ ።

ተሰማ ገና የተላላጠውን ሳህን ሲያይ አገልግሎቱ ምን መሆኑን ስለሚያውቅና ፤ በቅርብ ጊዜ ደግሞ ፤ ‘ መንገድ ይልዎታል ’ ያለችው ትዝ ብሎት ሰውነቱ ሁሉ ተለዋውጦ ፤ በጉመልስ መስጠት አልቻለም ። ዝም አለ ።

ብርቄም ስትፈራ ስትቸር ደግማ ጠየቀችው ።

“ ምን ይሻለኛል አንቺ እያለሽ ። በሽታዬ አንቺ . . . ” አለ ተሰማ ፣ ቆጣ ብሎ ።

“ ምን አጠፋሁ እኔ ? ” አለች ብርቄ ፣ ደንገጥ ብላ ።

“ ምን አደረግሁ ! ‘ መንገድ ይልሃል ’ እያልሽ ስታሟርች ብኝ አልከረምሽም ? ” አላት በንዴት እየጋለ ። ራስ ምታቱም በተጨማሪ ያበሳጨዋል ።

“ ስኂው ያለውን አነቡብኩ እንጂ ሌላ ምን አልኩ ? ”

“ ምናባትሽ ታነቢያለሽ ፣ ታሟርቻለሽ እንጂ ! ! ”

“ በንጉሥ አይስደቡኝ ! በሕግ አምላክ ! ”

በዚህ ጊዜ ፣ በተሰማና በብርቄ መካከል ቆመና ፣ “ ይተዉ አባክዎ ፣ ጋሼ ተሰማ ። እሷ ምን ታውቃለች ብለው ነው ? ” አለ ከበደ ።

“ ማወቃ መቼ ነው ፣ ማሟረቷ ነው እንጂ . . . ሰውየው ፣ ‘ በእልሜ ጭራ ይዜ ዝንብ እሽ ስል አደርኩ ’ ቢለው ፣ እልም - ፈቺው ‘ ልትቆመጥ ነው ’ ብሎ አሟርቶበት አልተቆመጠም እንዴ ! ! ታዲያ ሰውየው ምን ሆንከ ቢሉት ‘ እልም - ፈቺ ቆመጠኝ ’ አለ ይባላል ። አሁንም ፣ ይቺ ፣ ‘ መንገድ ይልሃል ፣ መንገድ ይልሃል ’ እያለች ስታሟርት ብኝ ፣ ይኸው ከደኅና ሥራዬ ወጣሁ - መንገድ ይበልሽ የጐዴቲዉ ገብራል ! ! ”

“ እኔ ጠጅ ተጋቱ ብዬዎታለሁ እንዴ ታዲያ ! ” አለች ብርቄ፣ ከበደ መካከላቸው መቆሙ ድፍረት ሰጣትና ። “ አሁንስ አበዙት ! ምንው እቴ ፣ ኤይጭ ! ”

“ በሽታ ይጋትሽና ደሞ እንዴት ትናገራለች ! ” አለና ተሰማ ፣ ከበደን ሳያስበው ገፍትሮት ዐልፎ ፣ አከታትሎ በጥሬ አንድ ሁለት ጊዜ አጮላት ። ብርቄም ሳታስበው ነበርና የሆነው ፣ የመጀመሪያዉ ጥሬ ሲያርፍባት በርግጋ ወደ ጓላ እንደ ተለጠጠች ፣ ሁለተኛዉ ስላገኛት ፣ ሚዛኗን አሳጥቶ ፣ ከነበርጨማዋ በጀርባዋ ወለሉ

ላይ ተዘረጋች ። የግራ እግሯ ረከቦቱን ከሥሩ አንሥቶ አየር ላይ ስለ ሰቀቀው ፣ ረከቦቱ በጉኑ ወርዶ ወለሉ ላይ ተተመተመ ። ስድስቱ ሲጎድድድ ፣ እያንዳንዳቸው ዘጠኝ ትንንሽ ሆኑ ፤ ተሰማ እወደቀች በች ሊረግጣት እግሩን አነሣ ። ከበደ ፈጥኖ ከኋላ ጥርቅም አርጉ ይዞ ካጨናገፈው በኋላ ፣ “ ጋሺ ተሰማ ምን መሆንዎ ነው ? እረ አይሆንም ! ” አለ ።

“ ልቀቀኝ ነው የምልህ ! እሷ ከወገቦች ቆይታለች ! ” እያለ ከከበደ ለማምለጥ ፣ ይኸ ሲያቅተው ፣ እንደ ምንም በርግጫ አንዴ ሊላት ተሰማ ይታገል ጀመር ።

ብርቂም ፣ የመጀመሪያው ድንጋጤ ፀልፎላት ቀልፏን ገዘታ ፣ ፈጥኖ ተነሥታ ርቃ ቆማ ፣ “ አልተረፍኩም ! ተፈንክቻለሁ ! ” እያለች ፣ ከኋላ ራስዋን እየሳበሰች እጅዋን ታይ ጀመር ። እውነትም ጥቂት ደም ወጥቷት ኖሯል — ስትወድቅ እራስዋ ያረፈው አንድ ግርንቡድ ላይ ነበርና ! ደሙን ስታይ ‘ እሪ ! አለች ። ‘ ሞትኩ ! አልተረፍኩም አለች ! !

ከበደ በጣም ተጨነቀ ። ባንድ በኩል ተሰማን ፣ ‘ ይተዉ ’ እያለ ይታገላል ። ነገር ግን ፣ ተሰማ መጋበዙን ፣ ብርቂ ማነብነቧን አንተው አሉ ። ሆኖም ፣ ሽማግሌዉ ተሰማ ከከበደ ዕቅፍ ማምለጥ ቀርቶ ፣ ከበደ አመቻችሩ ከያዘው በኋላ መላወስ አልቻለም ። ከዚያ ፣ ከበደ ተሰማን ተሸክሞት ወደ ውጭ ሲወጡ ፣ ወንድይራድ በወጣበት በር ሾልኮ ሲገባ ፣ አንድ ሆነ ። ሁለቱ አሽከሮች ተደና ግጠው እንደዚያው ቀሩ ።

ወንድይራድ ከሐደበት የሐሳብ ዓለም ፈጥኖ ተመለሰ ። ነገሩ ባይገባውም ፣ አኳኋናቸው አሥቂኝ መስሎ ታየው ፤ ሆኖም ምንም ሳይል ወደ ቤት ሲያመራ ፣ የብርቂ የጉላ ማነብነ ብተሰማው ።

ከበደ ፣ ተሰማን እመራት አቁሞ ፈጥኖ ማድቤት ገብቶ ብር ቄን ዝም ማለኝት ይሞክር ጀመር ። ‘ ፖሊስ ጣቢያ አስወስጄ ቁንጫ ሲበላው ያድራል ’ እያለች ትፎክራላች ። እርሷን አግባብቷት በረድ

ሲልላት ወደ አልፍኝ ሊሔድ ተነሣ ። ተሰማ ዘበኛ ቤቷ በር ላይ ራሱን ይዞ ቆሞ አየውና ፡ ‘ አስፕሪን ያስፈልገዋል ’ ብሎ እያሰበ ከበደ አልፍኝ ገባ ። እምግብ ቤቱ ብቅ ሲል ፡ ወንድይራድ ከመኝታ ቤቱ ወደ ሳሎን ሲደርስ አገኘው ።

“ ውስኪ ሰጠኝ ” አለ ወንድይራድ ፡ ሶፋ ላይ እየተቀመጠ ።

ከበደ ፈጥኖ የታዘዘውን እያቀረበ ፡ “ ጌታዬ ፡ እንድ የዛሬን ቢያልጁቸው ፣ እሳቸው እንዲያው አስኮናኝ ናቸው ። እንዲያው የዛሬን ይማሯቸው ። እሳቸው መቼም አስኮናኝ ናቸው ” አለ ።

“ ስንቱ ነው ይቅርታ የማይረግሉት ፣ እስከ መቼ — እስከን ዘረፍ ድረስ ? . . . ከዚህ ቀደም ስክሮ ተኝቶ ፡ ሌሊት በሌባ ግቢያችንን አስደረረ ። ”

“ ጥፋቱስ ጥፋት ነው ። እንዲያው መውደቂያ የሌላቸው አስኮናኝ ናቸው የማለት ነው እንጂ ። ”

“ የሰካራም ዘበኛነት ዳሮውንም ቀልድ ነው ” አለና ወንድይራድ ፡ ውስኪውን ተጉነጩ ። ‘ ሰካራም ’ የሚለው ቃል አለም ሮወ ውስጥ እንደ መረዋ ደወለ ።

“ አዎ ጌታዬ የውነትዎን ነው ። እረ የሚናገሩበት አፍም የላቸው ። ብቻ መቼም ፡ ለነፍስዎ ሲሉ ማለቱ ነው ” ሲል ከበደ ፡ ወንድይራድ ዝምታውን ቀጠለ ። ሐሳብ እንደገባው ከበደ ሲመለከት ፡ መራራቱ ሳይሆን አይቀርም በማለት ፡ “ ቢያዩ ጌታዬ ፡ ሰውዬው ሰማይ ተደፍቶባቸዋል ። እጅግ ሆድ ብሷቸው ፡ ቅድም ልጅ ቱን በትንሽ ነገር በጣም አምርረው ተጣሏት ። እንዲያው በቋፍ ስለሆኑ ትንሽ ትልቁ ያበሳጩቸዋል ” አለ ከበደ ።

“ ከበደ ፤ ምንድር ነው የምትለው ፣ ሲነግሩህ አይገባህም ? ” አለ ወንድይራድ ፡ ቆጣ ብሎ እያየው ። ከበደ እንደ መደንገጥም እንደ ማፈርም ፊቱ ለወጥ ብሎ ወደ ወጥቤቱ ሲያመራ ፡ ወንድይራድ አይቶ ፡ ንዴቱ መለስ አለ ። ጸጸት ገባውና ፡ “ ሰማ ፤ ከበደ ” አለው ። ከበደ ቆም ሲል ፡ “ አስብበታለሁ ” አለ ። ከበደ እጅ ነሥቶ ወጣ . . .

ወንድይራድ የተበሳጨው በከበደ አልነበረም ። እረ በተሰማም አልነበረም ። የተበሳጨው በራሱና በሁኔታው ምጽት ነው ። ተሰማን ጠጅ ጠጣህ ብሎ ከሥራ ሲያሰናብተው ፣ ራሱ ውስኪ ጨልጦ ወጥቶ ነበር ። አሁንም ውስኪ ጨብጧል ። ባሽከር የሚያጽይፈው ስካር ፣ በባለቤት ያምራልን ? ወይስ እሱ አሳዳሪ ስለሆነ ገማች እንጂ ተገማች አለመሆኑ ነው ? . . .

ከበደ ገና ማድቢቱ ሳይገባ ፣ ብርቁን እውስጥ ሆና ብቻዋን ስትዝትና ስትፎክር ፣ ስታነበንብ ሰማ ። ሲገባ ልብሷን ለውጣ ፣ ቫሽዋን ስታሳስር ደረሰባት ። አግባብቷት ነገሩን የተወቸው መስሎት ነበረ ። ለካ እስከ አልተወቸውም ። ስለዚህ ፣ ጥቂት እንደ መበሳጨት አሰብሰቡ ። እሱን ገን ፣ “የት ለመሔድ ነው እንዲህ የምትሽቀረቀረው ? ” አላት ። በቀልድ ደምፅ ።

“ ዛሬ እኛን አርጌ ሰካራም ፣ ፖሊስ ጣቢያ ቁንጫ ሲበላቸው ያደሯታል ። ማ ማንን ይፈነክታል ? ይኸ እኮ የመንግሥት አገር ነው ። ለጥጋቢና እሱ ቀጪ ዳኛ አለ ። እንዲህ ነችና ብርቁ ፣ እኔ ነኝ ተፈንክቼ የምተረው ፣ ”

“ እባክሽ ብርቁ ፣ ደኅና የበረደውን ነገር እንደገና አትቆስ ቁሺ ። ጋሼ ተሰማ ተበሳጭተው ነው ” አላት ከበደ ፣ በማስተካዘን ከንፈሩን እየመጠጠ ።

“ ታዲያ የተበሳጨ እንደሆነሽ ? እኔ ሳይ ነው እንዴ ብስጭ ታቸውን የሚወጡት ? ደሮውኑ ከጠጁ ቀነሰ ማረግ ነበራ ፣ እኔ እስቲ ምን አልኳቸው ? ለስካራቸው ማብረጃ ቡና ባፈላሁላቸው ነው ? የለም ፣ ዛሬ አልለቃቸውም ። ”

“ አሁን መሸቷል ፣ ፖሊስ ጣቢያውም ሩቅ ነው ። ቅርብም ቢሆን አይሆንም ። በደም ፍላት የሆነ ነገር ስለሆነ መርሳት ይሻላል ” ሲላት ከበደ — ተናጸ ፣ “ አዎ ። ያልተነካ ግልግል ያውቃል ። ከተናደዱ ለምን ባንተ ንዴታቸውን አልተወጡብህም ? እኔ ደካማ ሴት ሆንኩና ለኔ በረቱ ። ወንድ ብሆን ኖሮ እንኳን በጥፈ ሊመቱኝ ዝንቢን እንኳ እሽ አይሏትም ነበር ። ዕድሜ ለመንግሥት ለደካማም

አጋዥ ሕግ አለ ። አንተም ብትሆን አይተሃል ፤ ለማተብህ ስትል
እውነቱን ትመሰክራለህ ። ”

“ ይልቅስ እራስሽ እንዴት ነው ? ተገድተኛል ? ” አላት ፤
የነገሩን አቅጣጫ ለውጦ ።

“ ምን ተርፌያለሁ ! ”

“ እስቲ ልይልሽ ? ”

ነጭ ሻሽዋን ፈታች ። ራስዋን በብርሃኑ በኩል አድርጋለት ፤
ከኋላ ተመለከተው ። ጠጉሯ አጭር ስለሆነ ፤ በጣቷ ያመለከተች
በትን ቦታ ገላልጦ ለማየት አላወከውም ። ትንሽ ቁስል ናት ። ደግሞ
ቆሟል ። ከበደን በጣም ያስደነቀው ፤ ነጭ ሻሽዋን ለማሰር ስትል
ከመቸው ራስዋን ታጥባው እንደ ነበረ ነው ። እንዳልተገዳች ካረጋ
ገጠ በኋላ ትከሻዋን ያዝ አድርጎ ። “ በይ ዐርፈሽ ተቀመጭ ፤
ደኅና ነሽ ” አላት ።

“ ምን ደኅና ነኝ ፤ ቁስሉን እያየኸው ? ”

“ ፖሊስ ይኸን ቢያይ ‘ አትቀልጅ ’ ነው የሚልሽ ። እኔም ፖሊስ
ብሆን የምለው ይኸንኑ ነው ” እያለ ትከሻዋን እየዳሰሰ ያግባባት
ጀመር ። ያ ሁሉ ጩኸትና ድንፋታ ሰከነ ። ከበደ ይኸኛው እንደ
ተላካለት ከተገነዘበ በኋላ ፤ “ በይ እንግዲህ ይኸንን ጠጡኝ እያለ
የሚለምነንን ቡና እኔ ከእልፍኝ ስኒ አምጥቼ በኋላ እንጠጣለን ”
አላት ።

ትዝ አላት የቡናው ነገር ። ለካስ ቡናው ተረስቶ ኖሯል ፤ ዕጣኑ
ጫሶ አልቋል ። ቡናውም ከትሞ ቀዝቅዞአል ። ምድረ ስኒ ግን ደቅ
ቋል ።

“ የዚህ የጥቁር ቡና አምላክ ይይላቸው ፤ እኝህ ክፉ ሰው ”
አለች ብርቄ ፤ እንደገና ነገር ለመጀመር ።

“ በይ በኔ ይሁንብሽ ። ሁሉንም ተዬው ” አለና ከበደ ፤ ወደ
ርሱ ላብ አርጎ ጉንጫን ሳም አደረጋት ።

“ እንደሳቸው ቢሆን ግን — ” ስትል አቋርጦ ፡ “ እንደዚህ ነው እንጂ ፤ ጐሽ የኔ ሸጋ ” አላትና ወጣ ። እውጭ ላይን ይዞአል ። ተሰማን እጉጅው አጠገብ ተክህ አገኘው ። ያስጥሪኑ ነገር ትዝ አለውና ፤ ተመልሶ ካንድ ብርጭቆ ውሃ ጋር ይዞለት ሔደ ።

“ ታዲያስ ? ” አለው ከበደ ።

“ ምን ታዲያስ አለው ? ”

“ ምን አሰቡ ? ” አለው ፤ አስጥሪኑንና ውሃውን እየሰጠው ።

“ ምን አሰባለሁ ? ” አለ ተሰማ ፤ እየተቀበለ ።

“ እንዴ ፤ ይቅርታ ይለምኗል ። እንዲያው ዝም ይላሉ ? . . . ይልቅ ቶሎ ይግቡና ፤ ‘ የዛሬን ይማሩኝ ’ በሏቸው ። ”

“ ከዚህ ቀደም ብዙ ጊዜ አሳልፈውልኛል ። አሁንስ በጄ አይሉኝም ። አፈን በከንቱ አላጠፋም ። እኔ እህል ውሃዬ ከዚህ ቤት ያለቀው ያቺ ከይሲ የተቀጠረችለት ነው ። እኔ ጥቁር ሰው ኩኮቢ አደለም ። ገፈዬ እንደሆነች ገና ስትመጣ ፀውቄዋለሁ ! ” አለ ፤ የመጣበት አበላ የማይታለፍ መሆኑን በማመን ።

“ እባክዎ ይሒዱና እጫማቸው ላይ ወድቀው ይለምኗቸው ፤ አይጨክኑብዎትም ። ”

“ ተወኝ እባክህ ፤ አይሆንም ። አሁንስ እንዳቸውም እሺ አይሉኝ ። ከንቱ ነው ። እኔ ዱሮውኑ ፀውቄዋለሁ ፤ እህል ውሃዬ አልቆአል ። ”

“ ይልቅ ፤ ‘ ሔደው ከእንግዲህ ወዲህ አይለምደኝም ፤ የዛሬን ’ ይተውኝ ይበሏቸው ። ”

“ ውሸት አታናግረኝ ፤ ‘ ጠጅ እተዋለሁ ’ ብዬ አልናገርም ። ብፈልግም አልችልም እንጂ ! ”

“ ምን ያረግልዎታል ? ከሥራዎ ፤ ከጤንነትዎ ይበልጣል ጠጅ ? ”

“ አባክህ ወንድሜ ልተውም ብል አልችልም ስለህ ። ከልጅነት እስከ ዕውቀት የኖርኩበትን አሁን በስተርጅና ልተውህ ብለው የት ይሆናል ። ከዚህ ቀደም ያልሞከርኩ ይመስልሃል ? ብቻ አይሆንም ። ”

“ ታዲያ ቢጠጡሽ ፡ በልክ ቢሆን ምናል ? ሁሉም ነገር በልኩ ሲሆን ጥሩ ነው ። ከልኩ ካለፈ ማር ይመራል ይባላል ። ጨርሰው ለመተው ካልቻሉ በልኩ ያርጉት . . . አሁን ለማናቸውም ይምጡና ጋሼ ወንድይራድን ይቅርታ ይጠይቁ ። በኔ ይሁንብም . . . ታዲያ አደራምን ፡ ‘ጠጅና ሀረፄ መጠጣቴን የምቀጥል መሆኔን ይወቁልኝ’ እንዳይሏቸው ” ብሎ ከበደ አጥብቆ ያዘ ።

“ አይ አላቸው ‘ሁለተኛ ጠጅ እልቀምስም ብለህ ማል’ ካላሉኝ አላነሣውም ። ‘ማል’ ካሉኝ ግን አይሆንም ። እኔ እንዲያውም እንደዚህ ያባሰብኝ ማላጭን ደጋግሜ ማፍረሱ ነው ። ስንቱ ማላጭን አፍርሻለሁ ፡ ስንቱ ተሰዩ አቃተኝ መሰለህ ። ከንቱ ነው ። ሳልተሳልኩት ታቦት የለም ። ብቻ ፡ አቃተኝ ተሸነፍኩ ! ”

“ ታዲያ ቢጠጡም በፈቃድም ቀን ፡ ሌላ ሠረር ሔደው ፡ ማንም ሳያይም ቢሆን ምናለበት ? እርስዎስ ቢሆን በእኩል ቀን መጠጣትም የሚገባ ነው ? ”

“ አሁን ዛሬ ያን ዘመዴን ልሸኝ ሔጄ ስንቱ ተግደረደርኩ መሰለህ — አልጠጣም ብዬ ? በመጨረሻው ያው እንዳየኸው ሆነ ። እንዲያውም የሚበሰብኝ ዛሬ ምንም እልቀምስም ያልኩለት ነው ። ”

“ ግዴለም ። ይበሉ አሁን እንሐድና ጌቶችን ይለምኗቸው ። አሁን ዋናው ነገር ይሄ ነው ” አለና ከበደ ፡ ወንድይራድ ወደ ተቀመጠበት ሳሎን አመራ ።

ተሰማ ከበደን ተከተለ ። እበሩ ዘንድ ሲደርስ ከበደ ቆም አለና ፡ “ ይበሉ ይግቡ ፡ ሳሎን ናቸው ” አለው ። ተሰማ ፈራ ተባ እያለ በሩን ከፍቶ ሲገባ ፡ ወንድይራድን ፈት ለፈት ፎቱው ላይ ቁጭ ብሎ አየው ። ፈጥኖ ሔዶ እግሩ ላይ ወደቀ ። “ ጌታዬ ጥፋተኝ ነኝ ፤ ይማሩኝ ። ”

ይኸ የሆነው ወንድይራድ ሳያስበው ድንገት ስለ ነበረ ፣ ለጊዜው የሚያስበውና የሚለው ተሳነው ። ብቻ ፣ በዘልማድ እግሩን ለማሸሽ ሞከረ ። ነገር ግን ተሰማ ጥርቅም አርጎ ይዞታል ።

“ ምን መሆንህ ነው ? ”

“ ይማሩኝ ፣ ጥፋተኛ ነኝ ” አለ ተሰማ አሁንም ።

“ እንዴ ጡር ልታደርግብኝ ነው ፣ እግሬ ላይ የምትወድቀው ? ተነሣ ባክህ — በል እኮ ልቀቀኝ ፣ — በል እሺ ፣ ”

“ ይቅር — ”

“ እሺ አልኩህ እኮ ፣ እሺ ፣ እሺ ፣ ” ብሎ ወንድይራድ ወተወተ ። የሸማግሌዉ እግሩ ላይ መውደቅ መንፈሱን አሸበረው ።

ተሰማ ፈጽሞ አይሆንም ብሎ ያመነው ነገር እንዲህ ባንዴ በመሆኑ በጣም ደስ አለው ። “ ዋጋዎን በሰማይ ያገኙታል ። እኔማ በምን ዐቅሜ መክፈል እችላለሁ ” አለ ከወደቀበት እየተነሣ ።

“ ትችላለህ ” አለው ወንድይራድ ።

“ አዩ ፣ እንዴታባቴ አርጌ ። ብችልማ ምናባቴ ቆርጦኝ ። ብቻ አልችልም እንጂ ። የናንተን ውለታ ሊከፍልልኝ የሚችል አንድዬ ብቻ ነው ። ”

“ አንተው ትችላለህ — ይኸን መጠጥህን በመተው ፣ ”

ተሰማ አሞቱ ፈሰሰ ። ተስፋው እንደገና መነመነ ። ውለታዬን ለመክፈል መጠጥህን አቁም ያለውን ዱብ ዕዳ መመለስ አለበት ። ስለዚህ ጥቂት ጸጥ ካለ በኋላ ፣ በትካሄ ዝግ ብሎ “ አዩ ጌታዬ አሱንስ — ” ብሎ ሳይጨርስ ፣ እበሩ ጥግ እውጭ ሆኖ ያዳምጥ የነበረው ከበደ ፣ ተሰማ ‘ ይኸን ማድረግስ አልችልም ’ ብሎ ነገር ሊያበላሽ ነው ብሎ ፣ በሩን አንኳኩቶ ዘው አለ ።

“ ምንድር ነው ? ” አለው ወንድይራድ ።

“ የለም ምንም አይደለም ። በሩ ገርቦብ ብሎ ሳይ ጊዜ ለመ ምጋት ነው ።” አለ ከበደ ። ቀጥሎም ወደ ተሰማ እያየ ፣ “ ይበሉ እንጂ እበሩ ዘንድ ይሁኑ ። እነ ጌቶች መምጫቸው ደርሰዋል ። ከበር ይጠብቁ ።” አለው ።

ተሰማ ምንም ሳይል እጅ ነሥቶ ውልቅ አለ ።

ወንድይራድ ፣ ከበደ ወደ ወጥቤት ሲያመራ ጠራውና ፣ “ ከገሬ ጀምሮ ፣ ” ብሎ ሲጀምር ከበደ ያነገጠ ። ሲያሰናብተኝ ነው ብሎ አመነ ። ወንድይራድ ግን ነገሩን በመቀጠል ፣ “ ‘ ውስኪ ስጠኝ’ ስልህ ፣ ከነጠርመሱ አታቅርብልኝ ። በብርቁቅ ቀድተህ አምጣ” አለው ።

ከበደ ነፍሱ ተመልሳ ፣ ጠርመሱን እያነሣ ፣ “ ልጩምርልም ከመውሰዴ በፊት ፤ ” አለው ።

“ በቃኝ ” አለ ወንድይራድ ። በሐሳቡና በድርጊቱ መካከል ዘወትር የሚገነዘበው መቃረንና መፋረስ አሁንም ተደገመበት ። ‘ ኑሮ ትርጉም የለውም ፣ ሁሉ ነገር ከገብ ነው የሚለውን ካመነ የሽማግሌው መጠጣት ወይ አለመጠጣት ምን ልዩነት አለው ፤ ወይም ፣ መጠጥ ጥሩ ነው ካለ ፣ እሱ ሲጠጣ ለምን ሽማግሌውን ይከለክለዋል ፤ የለም መጥፎ ነው ካለ ደግሞ ፣ መጠጥ መጥፎነቱ ለሽማግሌው ብቻ ሲሆን ነው ወይ ፤ በሌላ ላይ ስናየው ያስከፋል የምንለውን ነገር ፣ እኛ ስናደርግ ፣ በኛ ላይ ሲሆን ያምራል ብለን ነውን ፤ . . . ሽማግሌውስ መጠጥ የሚጠጣው ደስታን ለማግኘት ነው ። እኔ ግን ከኑሮ ውጥንቅጥ ለመሸሽ ነው ። እርግጥ ፣ በመጨረሻ የሁለቱም ውጤት አንድ ሊሆን ይችላል ። ብቻ ፣ የትኛው ዓላማ የተሻለ ነው ?’ ወንድይራድ ይኸን እያውጠነጠነ ወደ መኝታ ቤቱ ገባ

* * *

አጐናፍር ፣ ትናንት እነተስፋዬ ቤት ፣ እጋዜጣ ላይ የልጅቱን ፎቶ ካየበት ጊዜ አንሥቶ እስካሁን ከሐሳቡ አልጠፋችኝ ። ስለ ሌላ ጉዳይ ሲያስብ ፣ ሌላ ነገር ሲያደርግ ውሎ ፣ ዞሮ ዞሮ ልቡ እሷ።

ላይ ይመለሳል። ቁርጥ ያለ ሐሳብ የለውም እንዴ ፈልጎ ሊያገኛት ያስባል ። እንዴ ደግሞ እስከዋን የሚፈልግበት በቂ ምክንያት ያጣና ይተወዋል ።

እሁን እቢሮው ተቀምጦ — የቀትር ጓላ ሻዩን ፉት እያለ — ስለርስዋ ያስባል ። ትዝ ይለዋል — የዛሬ ሦስት ዓመት ግድም — የዕረፍቱን ወራት ከጓደኛው ከአድማሱ ጋር ለማሳለፍ እንግሊዝ አገር ሐይቅ — ለንደን ከተማ ነበር መጀመሪያ ያያት ። ያኔ ነበር ፡ በሕይወቱ ጠፈር ላይ እንደ ተወርዋሪ ከኩባ ድንገት በራ ገብታ ታይታ ፡ በትጽበት ወጥታ ጠፍታ የቀረችው ። መጀመሪያ እንኳ ፡ ወደር የሌለውን ውበቷን ተመልከቶ ፡ ‘ይህች የቧልትና የጨዋታ ሰው እንዴቱም ነገር ሲገኝላት ቀርቶ ባጠገቧም አያልፍ’ ብሎ ፡ ሲቀርባት አልፈቀደም ነበር ። ውበቷን ፡ ርቱዕ እንደበቷና ከአሜሪካን አገር መመለሷን ፡ አንድነት ሲደምራቸው ያገኘው የሐሳብ ግምት ፡ ተንደላቀውና ተሞላቀው ኖረው ፡ ብልሹ ከሆኑ ሴቶች አንደኛዋ መሆን አለባት የሚል ነበር ። አጋጣሚ በግድ አቅራቢቸው ካወቃት በኋላ ግን ፡ በሕርይዋን ፡ እምነትዋንና የኑሮ ዓላማዋን ሲረዳ ፡ አንድን ሰው በሩቅ ላይ ላዩን ብቻ አይቶ ፡ ‘የዚህ ዐይነቶች አብዛኛዎቹ እንዲህ ከሆኑ ፡ ይኸም እንደዚያው ነው’ ብሎ መፍረድ ከፍተኛ ስሕተትና በደል ነው ወደ ማለት ደረሰ . . .

ቆንጆ ሴቶች ፡ ገና ከሕፃንነታቸው ወቅት ጀምሮ ወንዶች ሁሉ ዐይናቸውን ስለሚጥሉባቸውና ፡ ጥቂት ከፍ ሲሉም ስለሚራከቱባቸው ፡ ‘አለኔ ማን አለ?’ ብለው ፡ ዓለም የምትዞረው በዐሐይ ዙሪያ መሆኑ ቀርቶ ፡ በነሱ ዙሪያ የምትከረከር ስለሚመስላቸው ፡ ቁም ነገርና ትምህርት ሳይዘልቃቸው አእምሮአቸውና አስተያየታቸው እንጭጭ ሆኖ ይቀራል ። ስለዚህ ፡ በቅርብ ላለና ለሚታይ ፡ ለሚዳሰስ ነገር ተገዢዎች ሆነው ይኖራሉ ። ‘እግዚር ሲሰጥ ሁሉ ንም አሟልቶ አይደለም’ እንደሚባለው ውበትን ተጎናጽፈው ፡ አንጉላቸው ግን ለዕድሜያቸው ተገቢ የሆነ የዕውቀትና የአስተያየት ብስለት አይኖረውም ። ምክንያቱም ፡ የአእምሮአቸው ዕድገት ፡ በወንዶች ዘንድ ተፈላጊ መሆናቸውን በተገነዘቡበት ጊዜ እነ በረበት ደረጃ ቆሞ ስለሚቀር ነው ።

ይች ወጣት ግን በጣም ቆንጆ ነች ። ምንም አይወጣላት ።
 ቁመቷ ልክኛ ፡ ሰውነቷ ሳይወፍር ሳይቀጥን ተመዝኖ የተወራ ፡
 አፍንጫዋ ስንደዶ ፡ ዐይኗ የሚያባብል ጥቁር አሎሎ ፡ አፍና ከን
 ፈረፈረ የመላእክት ፡ አንገት ብርሌ ፡ ተረከዘ ሎሚ ፡ ባተ ትርንጎ
 ‘ የቱ ተገልጾ የቱ ይተዋል ። እንዲያውም በደፈናው ለሌሎች አንድ
 ወይ ሁለት ውብ ነገሮች ሲሰጥ ፡ ለሰዋ አንድም ሳይቀር ሁሉንም
 ለግደታል ። ከሁሉ የሚያንቀው እግራ ነው ። ያገራችን ቆንጆዎች
 ውበታቸው ከአንገት በላይ ነው ። የእግር ነገር እያንግም ። እንዲ
 ያውም ነውር ነው ፡ እግር አይታይም ። ‘ ምን እግር እግር ያያል ፡
 ውሻ ይመስል ? ’ ነው የሚባለው እስተናኮኮው ! እግር ማየት
 የመጣው ከፈረንጆች ተለምዶ ነው እንጂ ያገራችን ልማድ አይደ
 ለም ይላሉ ። እዚህ ሳይ የሚረሰው ፡ የዱሮ ወንዶች ስለ እግር ብዙ
 ያልተጨነቁት ፡ ሴቶቻችን ረጅም ተሚስ ይለብሱ ስለ ነበር ቅልጥ
 ማቸው አይታይም ነበርና ነው ። ስለሚታየው የእግር መግቸው
 ግን ፡ እከሊት ያላት ፡ የሴት ወይዘሮ እግር ’ ወይም ‘ ካቢላ የወንድ
 እግር ’ ነው እያሉ አስተያየት መስጠታቸው አልቀረም ። ምንስ
 ጥንታዊ ወንድ ቢሆን ፡ በዘመኑ የነበሩት ሴቶች እንደ ዛሬዎቹ ልጆ
 ቻቸው እግሮቻቸውን እስከ ጉልበቶቻቸው በላይ የቀሚስ መጋረ
 ጆቻቸውን ገፈው ለተመልካች ዐይን ቢያቀርቧቸው ኖሮ ፡ ‘ ይኸ
 መቀመጫ ነው ፡ ይች ስንበሌጥ ፤ ይህ ደጋን ነው ፡ ይኸ ደግሞ ቀጥ
 ያለ ፡ ይኸ ቅርጽ አለው ፡ ይህ ግን ቅርጽ የለኸ ነው ’ ማለቱ ይቀር
 ኖሯል ! ሆኖም ቁንጅናም ሆነ አስቀያሚነት ፡ ባለቤቶቹ ራሳ
 ቸው ያልፈጠሩት ስለሆነ ፡ ሊመሰገኑበትም ሊወቀሱበትም አይ
 ገባም . . .

አጎናፍር ስለ ወጣቷ ቁንጅና ያንላት የተሰማው ፡ ‘ ለምን
 ቆንጆ ሆነች ’ የሚል ስሜት ሳይሆን ፡ ‘ ቆንጆ ስለሆነች ቆንጆዎች
 የሚደርስባቸው ነገር ሁሉ ይደርስባታል ፤ ይኸ ደግሞ ፡ ቁም ነገር
 የሚገኝባት አይደለችም ’ የሚል ስሜት ነበር ። በኋላ ሲያውቃት
 ስለ ርስዋ የነበረውን አስተያየት መለወጥ ተገደደ ።

በእንግሊዝና በጀርመን አገር አብረው ላንድ ሳምንት ያህል
 እየተዘዋወሩ አገር ሲጎበኙ ፡ የስሜት መሳብ ደርሶበት ነበር ።

ነገር ግን ፡ ስሜቱን እልቡ ውስጥ አርቆ ቀብሮ ፡ ሌላ ወሬ ሲያወራላት ባጀ ። ይኸን ያደረገበትን ምክንያት አሁን እያስታወሰ ፡
 ‘ ምክንያቱም እጅግ ደፍሬ ሳንዲት ደቂቃ ፡ ለመጀመሪያና ለመጨረሻ ጊዜ ያሰብኩ ጊዜ ፡ ያገኘሁት መልስ ርኅራኄ ስላልነበረው ነው ። ነገሩን ያኔ ስመለክተው ፡ ባጭሩ እንደሚከተለው ሆኖ ታየኝ ።
 ልጅቱ እጮኛ አላት ወይም የላትም ። ካላት ነገሩ ባጭሩ ተቆረጠ ።
 ከሌላት እስኖን የመሰለች ወጣት አዲስ አበባ የታጀበው ተኩላ ገና እኔ ትምህርቱን ፈጽሜ ወደ አገሬ ከመመለሴ በፊት ይናጠቃታል ።
 ስለዚህ ፡ አፈን ከግጠፋ በሰላም ተሰነባብተን ነገሩን እንደሚጣፍጥ ሕልም መቁጠር ይሻላል ብዬ ነገሩ በዚህ አቆመ ’ አለ አጌ ፍፍር ፡ በሐሳቡ ።

ሆኖም ፡ አሁን ፈልጎ ያለችበትን ሁኔታ ማወቅ ራሳን ። ‘ መቼ ነው ውጭ አገር ተመልሳ የሔደችው ? አሁን እንዴት ትሆን ? ሌጣናት ወይስ አግብታለች ? ’

ምዕራፍ አራት

“ሐሙስ የቀን ቀዳስ”

በመሥሪያ ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ ያሉት ሠራተኞች ፡ ሦስት ዘበኞች ፡ ሁለት አትክልተኞችና አንዳንድ የቢሮ ጽዳት ሠራተኞች ናቸው ። እጅና እግር የሚቈርጠው የሌሊት ብርድ ፡ ለፀሐይ ዋ መቀት ሥፍራ እየሰቀቀ ገለል በማለት ላይ ይሁን እንጂ ፡ ጨርሶ አልሐደም ። በሰዚህ ዘበኞቹ አሁንም ገና ከሌሊቱ ሙሉ ትጥቃቸው ጋር ናቸው ። ወፋፍራም ነጠላዎቻቸው ሥር ሙሉ የቀን ልብስ እንደ ለበሱ ናቸው ። አንዱ የሽራ መጫሚያ ፡ ሁለቱ የላስቲክ ቦት መጫሚያዎች አድርገዋል ። የቀሩት ደግሞ ከሞቃት ቤቶቻቸው የመጡት ጠዋት ስለሆነ ፡ ብርዱን በሙሉ ትጥቅ እንደሚጋፈጡት ጠላት ባይቈጥሩትም ፡ እነሱም በቀን ልብሳቸው ላይ ነጠላ ደረብ ማድረጋቸው አልቀረም ።

የቢሮ ሠራተኞቹ መምጫ ሰዓት ገና ስለሆነ ፡ ሰዎቹ ተሰብስበው ፀሐይ እየሞቁ ያወጋሉ ። ሽምገል ያሉት ዘበኛ ፡ ተረካቢዎቹ የቀን ዘበኞች ስላልመጡላቸው ይነጫነጫሉ ፤ ይበሳጫሉ ። ባለቤታቸው ታመዋል ። ወረፋ ሳይበዛ በጠዋት ወደ ዳግማዊ ምኒልክ ሆስፒታል ወስደው ለማሳካም አቅደው ነበር ።

ሽማግሌው መቁነጥነጣቸውን አይቶ አንደኛው አትክልተኛ ፡ “ለምን እርስዎ ወደ ቤት አደሒዱም ? እነሱ ሁለቱ ያስረክቡ” አላቸው ።

“አላስረከበኝም እሱ ብሎ ይከሰኛል — አስተዳዳሪው ላይ . . . ከንፉ እንኳን ይህን ያህል ምክንያት አግኝቶ ትንሽ ነገር ነው የሚፈልገው” አሉ ሽማግሌው ዘበኛ ።

“ ታዲያ ቢከስዎህ? ” እሱ በጊዜ አልመጣም’ አይሉም እንዴ : እርሱም ? ” አለ ሁለተኛው አትክልተኛ ።

“ ጊዜውስ ገና ነው ። ከእህ ቀደም ተካሰን : አስተዳዳሪው የቀኑ ዘበኛ በሁለት ተኩል ይግባ ብለው በይነዋል ” አሉ ሽማግሌው ።

“ ታዲያ ይኸ ትክክል ፍርድ ነው እንዴ ? እርሱም ማታ ከዐ ሥራ ሁለት ጀምረው : ሌሊቱን ሁሉ በብርድ ተኮራምተው አድረው : ደሞ ጠዋት እንደገና እስከ ሁለት ተኩል ? ” አለ የመጀመሪያው አትክልተኛ ።

“ እሱስ ለኔም ጊዜ ያው ነው ። ተራዬ ሰደርስ በሁለት ተኩል ነው የምገባው ። ብቻ ትላንት ማታ : ‘ እባክህ በአንድ ሰዓት ተረክበኝ ። ሚስቴን አሟላልና አኪም ጋ እወስዳታለሁ ’ ብዬው እሺ ብሎኝ ነበር ። ታዲያ ይኸው እስካሁን አልመጣም ” አሉ : እየተቋነጠነጠ ።

“ ምናልባት አንድ ነገር አግኝቶት እንደሆነ ? ” አለ ባለሽራ መጫሚያው ዘበኛ ።

“ ምን ያገኘዋል ። እንዲያው ረሱቶት ይሆናል እንጂ ! ” አሉ ሽማግሌው ዘበኛ : ተከዝ እያሉ ።

“ ምን ይታወቃል ? ወይ ጎረቤት ሰው ሞቶ ይሆናል — ስንት ነገር አለ ! ” አለ ሁለተኛው አትክልተኛ ።

“ ምንም ሆነ ምን : እኔን ምንም አልበጀኝ ” ሲሉ ሽማግሌው : አንድ አምስት የሚሆኑ ሰዎች አጥር ግቢው ገብተው እያወሩ ቀስ ብለው ወደ ዘበኞቹ ዘንድ ያዘግማሉ ። ሽማግሌው ዞር ብለው እንደ ዘበት ባይናቸው ታኙዋቸው ። ከመካከላቸው አንድም የቀን ዘበኛ የለም ። ሁሉም የጽዳት ሠራተኞችና አንዳንድ ተላላኪዎች ናቸው ። ሽማግሌው ከሰዎቹ መካከል አንደኛውን መለየት አቃታቸው ። ዐይናቸው በመድከሙ መስጧቸው : ቀረብ ሲል ለመለየት : ዐይናቸውን ከላዩ ሳይነቅሉ ይመለከቱት ጀመር ። ነገር ግን :

ሰዎቹ እየቀረቡ ቢሒዱም ፡ ማን እንደሆነ ማወቅ አልቻሉም ። ስለ
ዚህ አንደኛውን ዘበኛ ጠየቁት ። እሱም አያውቀውም ። በኋላ እን
ደኛው አትክልተኛ ፤ “ የትኛውን ነው የሚሉት ፤ ” አላቸው ።

“ ያ ቀይ ሹራብና ጥቁር ሱሪ የለበሰው ። ”

አትክልተኛው ትኩር ብሎ አየውና ፤ “ ፈቱን አይቸዋለህ —
እዚህ ግቢ ውስጥ — ማን እንደሆነ ግን እንጂ ” አለና ፤ ሁለተኛ
ውን አትክልተኛ እያየ ፤ “ አንተ ታውቀዋለህ ፤ ” አለው ።

“ አዎን ፤ የቡና ቤቱ ሠራተኛ ነው ። ቅርብ ቀን ነው የተቀ
ጠረው ። ምናልባት ሳምንት ቢሆነው ነው . . . ነገረኛ ብጢ ነው”
አለ ሁለተኛው አትክልተኛ ። “ ተትላንት ወዲያ ጠዋት ተው
ሰለው ፤ አበባ የማጠጣበትን ላስቲክ እሳዩ እየቆመ ውሃ እንዳይተላለፍ
እያደረገ ሲያስቸግረኝ ነበር ። የገንዘብ ቤቱ ኃላፊ የሚሰታቸው ወን
ድም ይሁን ዘመድ ነው እሉ መሰለኝ ። ”

ከዚያ ሰዎቹ አጠገባቸው ደርሰው የተለመደውን የሀገር ሰላ
ምታ እጅ እየተነሣሡ ከተሰጣጡ በኋላ ፤ የፈረንጆቹ መጨባበጥ
ሰላምታ ትርምስ ለጠቀ ። ሰዎቹ ዐልፈው ሒዱ ። ሰዓቱ ወደ ሁለት
ግድም ሰለሆነ ፤ አትክልተኞቹና የጽዳት ሠራተኞቹ ወደ ሥራቸው
ተራማሩ ። ሌሎች ሠራተኞችም ከየአቅጣጫው እየተንጠባጠቡ
መምጣት ቀጠሉ ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ፤ የቀን ዘበኞቹ ሹም መጥቶ
የሌሊቶቹ ወደየቤቶቻቸው ማዝገም ጀመሩ

ሁለት ሰዓት ተኩል ሳይ ፤ አገ-ናፍር ፎልክሰቫገኑን እያሠገረ
መጣ ። መኪናዋን ደህና ቦታ አቋምና በጥንቃቄ ቆልፎ ወደ ቢሮ
ገባ ። እቢሮው ውስጥ የጽዳት ሠራተኛዋ ስታጸዳ አገኛት ። ገና
በሩን ሲገባ ለጥ ብላ እጅ ነጣች ። እጅግም ልብ ሳይል ፤ ሰላምታ
ሰጣትና ሒዶ እወንበሩ ላይ ቁጭ አለ ። ሹልክ ብላ ወጣች ።
ይኸንንም ልብ አላለም . . .

የአጉናፍርን ደረጃና ማዕረግ ለመረዳት፣ የሱን ዋና መሥሪያ ቤትና እንዲሁም የሌሎቹንም አቋምና አከፋፈል መመልከት ይጠቅማል። በየመሥሪያ ቤቱ የፕሮፋኦሉ አኪያሔድ እንደሚከተለው ነው።

አንደኛ ፡ ጠቅላይ ሹም
 ሁለተኛ ፡ ጠቅላይ - ሹም - አክል
 ሦስተኛ ፡ ምክትል ጠቅላይ ሹም
 አራተኛ ፡ ረዳት ጠቅላይ ሹም
 አምስተኛ ፡ ዋና ሹም
 ስድስተኛ ፡ ምክትል ዋና ሹም
 ሰባተኛ ፡ ረዳት ዋና ሹም
 ስምንተኛ ፡ ሹም
 ዘጠነኛ ፡ ምክትል ሹም
 ዐሥረኛ ፡ ረዳት ሹም
 ዐሥራ አንደኛ ፡ ኃላፊ
 ዐሥራ ሁለተኛ ፡ ምክትል ኃላፊ
 ዐሥራ ሦስተኛ ፡ ረዳት ኃላፊ

በየመሥሪያ ቤቱ ካንድ ጠቅላይ ሹም በላይ አይኖርም፤ ከዚህ በታች ማዕረግ ያላቸው ግን ሁለትም ሦስትም ሊኖሩ ይችላሉ። እንዲያውም ፡ ደረጃውና ማዕረጉ ዝቅ እያለ ሲወርድ፣ የሹሙም ቁጥር ይበዛል። ስለዚህ ፡ እንዳጋጣሚ ሆኖ አንድ ሆኑ እንጂ ፡ በአጉናፍር መሥሪያ ቤትም ሁለት ወይም ሦስት ጠቅላይ - ሹም አከሎች ሊኖሩ ይችላሉ ነበር። ምክትል ጠቅላይ ሹማምንት ግን አንድ አምስት ያህል አሉ።

አጉናፍር የጠቅላይ ረዳት ዋና ሹም ነው። ከበታች አንድ ዐሥር ሰዎች ከበላዩ ምክትል ዋና ሹሙና ዋና ሹሙ አሉ። ስለዚህ በማዕረግና በሥልጣን በከፍሎ ሦስተኛ መሆኑ ነው። ይችን ማዕረግና ደረጃ ያገኘው መሥሪያ ቤቱ በገባ ባጭር ጊዜ ውስጥ ስለሆነ፣ ገንዘብና የሥራ ባልደረቦቹ ላይ፣ የቅናትና የምቀኝነት መንፈስ ማሳ

ደሩ አልቀረም ። ‘ሥፍራው ይገባናል፤ ብዙ ዘመን አገልግለናል’ የሚሉ ፣ የከፍሉና የመሥሪያ ቤቱ ነባር ወራተኞች አሉ ።

አጉናፍርንም የሚመለከቱት እንደ ‘ውጪ ሰው’ ነው ። አጉናፍር ከጀርመን አገር እንደ ተመለሰ፣ መጀመሪያ ሥራ የያዘው እዚህ መሥሪያ ቤት አልነበረም ። ሥራ የጀመረው ቢመንስ እሚባለው ጀርመን ኩባንያ ውስጥ ነበር ። ወደዚህ መሥሪያ ቤት ካንድ ዓመት ተመንፈቅ በፊት ሊዛወር የበቃው ፣ በቴክኒክ ምክትል ጠቅላይ ሹም ማግባባት ምክንያት ነበር ። የተገናኙትም ፣ የጀርመን የባህል እኒስቴቲውት አድርጉት እነበረ አንድ ኮከቱል ግብሣ ላይ ነበር ። የኮከቱል ግብሣ ፣ የዕድሜንና የማዕረግን ግድብ እየናደ ፣ ትንሽ ትልቁን ማገናኘት ጠባቂ ነው። አጉናፍርና የቴክኒክ ምክትል ጠቅላይ ሹሙ ተዋውቀው ረዘም ሳለ ጊዜ በሰፊው አወጉ ። የኮከቱል ሌላ ጠባቂ ደግሞ ፣ ምላሱን ከማሰሩ በፊት መፍታት ስለሆነ ፣ አጉናፍር ተዝናኝቶ ለወትሮው ከሚያደርገው ዐልፎ ስለ ብዙ ጉዳዮች አስተያየቱን ይሰነዝርና ይተች ነበር ። በመጨረሻ ሹሙ በድንገት ፣ መሥሪያ ቤታቸው ለመዛወር ፈቃደኛ እንደሆነ ሲጠይቁት ፣ አቅማማ ። እግባቡት ። ‘... እርግጥ መንግሥት ከግል ድርጅቶችና ከኩባንያዎች የሚተካከል ደሞዝ መክፈል አይችልም ። ግን ፣ መንግሥት በመሾም ፣ ማዕረግ በመስጠትና በመሸለም ይከሳል ። ደግሞም ፣ በነጻ የተማሩ ወጣቶች ፣ ግብር ከፍሎ ላስተማራቸው ሕዝብ ግንልገል ግዴታቸውም ፣ ዕድላቸውም ነው ። ከገንዘቡም ከሹመቱም ብልሜ ያለው ፣ ወገንን በቅንነት ከግንልገል የሚገኘው የመንፈስ እርካታ ነው...’ እያሉ ወጥረው ያዙት ።

ኩባንያው ዓደኞቹ ዘወትር የሚሰማውና ፣ ብዙ ጊዜ እሱም ፣ ‘ራሴን አገልግሎ ከተጠቀምኩ ፣ ራሴን ከቻልኩ ፣ ወገኔን አገዝኩ ማለት ነው ። እኔና የቅርብ ዘመዶቼ በኅብረተሰቡ ላይ ሽክም እንዳንሆን ማድረግ ራሱ በቂ አገልግሎት ነው ። ከዚህ በላይ ግዴታ የለብኝም ። የኩባንያ የሰላም ኑሮ እያለ ፣ ማን ፈተናና ትግል ውስጥ ይገባል...’ የሚለው ሐሳብ — አንጉሉ ውስጥ ቢጉላላም — ሲገልጸው አልደፈረም ። ራስ ወዳድነቱን በግብር የሚገልጠው

እንሰ ፡ ለኝህ ሰው በእንደበቱ ተናግሮ ማረጋገጠው አሳፈረው ። እስ
ሶበት መልስ ሊሰጣቸው ተስማምተው ተለያዩ ። ዳግመኛ ሲገ
ናኙ የረዳት ዋና ሹምነት ማዕረግ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ሊያስጡት
ቃል ገብተውለት ተዛወረ ። ቃላቸውንም አክብረው በገባ በዘጠነኛ
ወሩ ተሾመ ። ምክትል ጠቅላይ ሹሙን — አቶ ደርቤን — ቃላ
ቸውን በሙሉ በማክበራቸው አጎናፍር አከበራቸው ።

የረዳት ዋና ሹምነቱን ሥፍራ የለቀቁለት ፣ እዚያው ከፍ ብለው
ምክትል ዋና ሹም የሆኑት የቅርብ አለቃው ፣ አቶ ጀንበሬ ናቸው ።
አቶ ጀንበሬ በመሥሪያ ቤቱ የሻያ ዘጠኝ ዓመት የሥራ ልምድ ያላ
ቸውና የብዙ 'ጉዳይ ማሳደር' ናቸው ።

ከአቶ ጀንበሬ በላይ ዋና ሹሙ አቶ ዮናስ አሉ ። እሳቸውም
ቢሆኑ በመሥሪያ ቤቱ በመቆየትም ሆነ በዕድሜ ከምክትላቸው
ያንሳሉ ። አቶ ዮናስ ዕድሜያቸው ወደ ዐርባ ሰባቱ ስለሚጠጋ ፣ አቶ
ጀንበሬ ቢያንስ ዐሥራ አንድ ፣ ዐሥራ ሁለት ዓመት ይበልጧቸዋል ።
በመሥሪያ ቤቱም ያገለገሉት ዐሥራ አራት ዓመት ያህል ነው ።
ያረጃቸው ከክፍላቸው አንደኛ ይሁን እንጂ ፣ እመሥሪያ ቤታቸው
ባለሥልጣኖች መካከል ገብተው ሊሰለፉ አምስተኛ የማዕረግ ደረጃ
ነው ። በመሥሪያ ቤቱ ፣ የፕሮቶኮል አነጋገር ፣ አቶ ዮናስ 'ዝቅ
ተኛ ሹማምንት' ከሚባሉት ውስጥ ናቸው ። ከዚህ ወጥተው ከፍ
ተኛ ሹማምንት ከሚባሉት ጋር ለመደባለቅ እንዲት እርምጃ ቀር
ታቸዋል ፤ ግን እንዲት እርምጃ ሲባል ቀላል ይመስላል ። እርግጥ ፣
የቀናቸው ከስድስት ወር ባንሰ ጊዜ ይራመድዋታል ። ጨርሶ የዘ
ለሏትም አይጠፋም ። እንደ አጎናፍር አለቃ ብዙ ጊዜ የምትፈ
ጅባቸውም አሉ ። እግራቸው እንደ ተንጠለጠለ ሳይራመዱት የቀ
ሩም አይታጡም . . . ደግሞ ዋና ሹም ሲባል ፣ ሁሉም እኩል አይደ
ሉም ። እንደ ክፍሉና እንደ ሰውዬው ነው ። ይኸውም ፣ የክፍሉ ትልቅነ
ትና ትንሽነት ፣ እንዲሁም በመሥሪያ ቤቱ ውስጥ የክፍሉ ቁልፍ
ነት ሲሆን ፣ የሰውዬው ደግሞ ፣ በቦታው ላይ ነባርነትና አዲስ መጭ
ነት ፣ በተለይ ደግሞ ሹሙ ከክፍተኛ ሹማምንት ጋር ያለው መቀራረብ
ወይም የሚያገኘው ድጋፍ ነው ። ስለዚህ ፣ ያንዱን ሹም እውነ
ተኛ ሥልጣን ወይም የመወሰንና የመፈጸም ዐቅም ፣ በመንበሩ ብቻ

ለመገመት አይቻልም ። አንድ ረዳት ኃላፊ ካንድ ዋና ሹም የበለጠ በሹማምንት ዘንድ ተደማጭነት ሲያገኝ፣ ወይም እሱ ከፍል ያልሆኑትን ሠራተኞች ጭምር ግዘዝ ሲችል፣ ደግሞም አንዳንድ ካቅጡ በላይ ናቸው የሚባሉ ጉዳዮችን ሲፈጽም፣ ከከፍሉ ውጭ የሆኑ ነገሮችን ሲያደርግ መመልከት የሚያስደንቅ ሆኖ አይታይም ። በሁሉም ዘንድ የታወቀ፣ የተለመደ ነውና . . .

አጉናፍር ወንበሩ ሳይ ከተቀመጠ በኋላ ከቦርሳው ውስጥ መጽሐፉን አወጣ፣ አልባቱን ያደረገበትን ገጽ ገልጦ ግንብብ ጀመረ ። ጥቂት እንዳንበበ ቀና አለና ወደ ፊት ለፊት የማይመለከቱ ዐይኖችን ወረወረ ። ከጠረጴዛው ትይዩ ያለው በሩ ነው ። ተዘግቷል ። ከፍሉ ከዳር እስከ ዳር ምንጣፍ ለብሰዋል ።

አጉናፍር ከቀሩት ሁለት ሲጋራዎች አንድዋን አቀጣጠለ ። ለጥቂት ጊዜ ሳይተነፍስ ጢሱን አምቆ ከያዘ በኋላ፣ መጀመሪያ ባፍንጫው፣ ቀጥሎ ባቶ፣ በተጭኑ አሽቀንጥሮ አስወጣው ። ቆና ተነረሰ ። ግን ጭንቀቱን አንደ ጢሱ ከውሰጡ ግስወጣት አልቻለም ። እንደዚህ ዐይነት ነገር ሲገጥም ከአንድ ከሚታመን ወዳጅ ጋር ሲወያዩት ጥቂት ይቀላል ። አለበለዚያ በአልምሮ ውስጥ የሚተራመሰውን ሐሳብ አንድ ደብተር ሳይ ግስፈር ጥቂት ያገዛል ። አጉናፍር ግን ወረቀት ሳይ ግስፈርን ይፈራል — ድንገት እለው እጅ የወደቀ እንደ ሆነ በማለት ።

በለዚህ፣ ምሥጢሩን ሊያካፍለው የሚችለው ጓደኛዉ ስለሌለ፣ ችግሩን ራሱ ለመቋቋም ወሰነ ። እንዲያው ለነገሩ ግለት ነው እንጂ ችግሩ እንኳ በወሬ የሚወገድ ዐይነት አይደለም ። ለባቱ ደብራቦ ካለው እርስታቸው ላይ፣ ሁለመናቸው ለብጦ የአልጋ ቁራኛ ከሆኑ ዓመት ዐልፎታል ። ከዚያ ለውጥቶ ሊያሳክግቸው ያደረገው ሙከራ ሁሉ እስካሁን አልተሳካለትም ።

አጉናፍር ከሒደበት የሐሳብ ዓለም ወደዚህኛው ተመለሰ ። እራቱ የተከፈተውን መጽሐፍ አይቶ ለግንብብ ተነሣ ። ወዲያው ሲጋራ ለማቀጣጠል የሲጋራውን ፓኬ አነሣ ። ግራ እጁን አንሥቶ

ጣቶችን ዘርገቶ ፓኮውን እተበረጋው እጁ ላይ ለተም አደረገው ።
ምንም እልወጣለትም ። ቢመለከት ኔውስጡ ምንም የለም ። ጨፍ
ልቆ እቆሻሻ ወረቀት ማጠራቀሟል ውስጥ ጣለና ፣ የኤልክት
ሪክ ደውሉን ተማኝው ። ጥቂት ጠብቆ ሰዓቱን አየ ። ወደ አራት
ሰዓት ተኩል ግድም ተቃርቧል ። አንደገና ደወለ ። ጥቂት ቆየች
ብሎ ገብራ አንኳኩቶ ገባ ።

“ እባክህ ሲጋራ ግዛልኝ ” ብሎ አንድ ብር ሰጠው ። ገብራም
በሁለት እጁ ተቃብሎ ሊወጣ ሲል ፡ “ ገብራ ፣ ዋና ሹሙ ገብተ
ዋል ? ” ብሎ ጠየቀው ።

“ አልገቡም ፣ ጉባኤ አለባቸው ፣ እዚያ ሐደዋል ። ”

“ የት ? ”

“ እኔ እንጂ ፣ ሌላ መሥሪያ ቤት ነው መሰለኝ ” አለ ገብራ
እያሰበ ፡ “ ምክትል ዋና ሹሙ ገብተዋል ” ብሎት ወጣ ።

አጉናፍር አንደገና ደወለና ገብራ ሲመለስ ፡ “ እባክህ መጀ
መሪያ ቡና እንዳያመጡልኝ እዘዝና ሐድ ” አለው ። ገብራም ‘ እሺ ’
ብሎ እንደ ወጣ ፣ እንደ ልሱ የሚባለው ተሳላክ መጥቶ ፡ “ ምክትል
ዋና ሹሙ ይምጡ ብለዋል ” አለው አጉናፍርን ። አጉናፍርም
አንድ ፋይል ከጠረጴዛው ላይ አንሥቶ ወደ ምክትል ዋና ሹሙ
ቢሮ ሐድ ።

አንኳኩቶ ሲገባ ፣ ምክትል ዋና ሹሙ አቀርቅረው ይጽፋሉ ።
አጉናፍር ወደ ጠረጴዛው ቀረብ ብሎ ቢቆምም ፣ ዝም ብለው ጽሕፈ
ፈታቸውን ቀጠሉ ። አጉናፍር እጠረጴዛው አጠገብ ካሉት ወን
በሮች አንዱ ላይ ቁጭ አለና ሲጋራ ለማውጣት የለመደ እጁ
እኪሉ ዘው ቢል ከብሪት ብቻ አገኘ ። ሲጋራው እንዳለቀበት ትዝ
ብሎት በስጩት አለ ። ከዚያ ሥራ ከመፍታት ብሎ አጭሯ ጠረ
ጴዛ ላይ ካሉት እሮጌ መጽሐፋች አንዱን እንሥቶ ማገላበጥ ጀመረ ።
ጥቂት ቆየ ። ምክትል ዋና ሹሙ እንዳላየ ፣ እንዳልሰማ ሆነው ጽሕፈ
ፈታቸውን ቀጠሉ ። አጉናፍር ውስጥ ውስጡን ይገምን ጀመር ።

“ ሥራዎን ሲጨርሱ እመለሳለሁ ” ብሎ ለመውጣት ከጀለ ። ግን ሰውየው ሁልጊዜ ይንቀኛል የሚል ሰሜት ስላለባቸው ፣ የሚያደርገውንና የሚናገረውን ሁሉ የሚመለከቱትና የሚተረጉሙት ከዚህ አንጻር በለሆነ ፣ መታገሥን መረጠ ። ቢሰለቸው ፣ ሁሉን ትቶ ሁሉ ቀንም ዐይኖቹን ፈታቸው ላይ ሰክቶ ትክ ብሎ ሲጽፉ ያስተውላቸው ጀመር ። ምክትል ዋና ሹመ የአጉናፍር ዐይኖች ጨረር ተሰምቷቸው ቀና ሲሉ ዐይን ላይን ግጥም አሉ ። ብድግ ብለው እጃቸውን ሰጡትና ፣ “እንደ ምን አረፈድክ ፣ ልጅ አገናፍር ” አሉት ።

እሱም ብድግ ብሎ እየጨበጣቸው ፣ “ እንደምን አደሩ ” አላቸው ። ቀጥሎም ፣ “ ይፈለጉኛል ብለውኝ ነው የመጣሁት ” አላቸው ።

“ አዎን ፈልጊህ ነበር ። ብቻ ፣ አሁን አንድ አስቸኳይ ሥራ ክቡር ጠቅላይ-ሹም-አክሱ ሰላሳውን ፣ በኋላ ብንነጋገረው ፣ በሰልክ አሁን ጠርተው ነው ያዘዙኝ ። የፈለጉት አንኳ ዋና ሹመን ነበር ። አላቸው ስለ ጠፉ አንተው ሥራው ብለውኝ ነው ። ይቅርታ አድርግልኝ ፣ እንደ ጨረሰኩ እጠራሃለሁ ። የትም አትሒድ ። ”

አገናፍርም እሺ ብሎ ወደ ቢሮው ሲሒድ ፣ ንብሪ ሲጋራውን እምጥቶ እመንገድ ሰጠው ። እቢሮው ንብቶ ብዙ ጊዜ ሳይቆይ ቴሌፎኑ ተንቃጫል ። አገናፍር በዝግታ ስልኩን አነሣው ። ም/ዋና ሹመ ናቸው ። “ አንዴ ብቅ ብትል ሲመኝህ ” አሉት ። እሱም በነገሩ ተደንቆ ፣ “ እኔ አሁንም ልመጣ እችላለሁ ። ብቻ እርስዎ ሥራ አለብኝ አሉ እንጂ ” አላቸው ... ቢሮአቸው ሲደርስ ፣ አሁንም እሚጽፉት ወረቀት ላይ ተደፍተዋል ። አገናፍር ዐይኑን ከላያቸው ሳይነቅል ሒዶ እቅድሟ ወንበር ላይ ቁጭ አለ ። እጁን እኪሱ ውስጥ ሰዶ ሲጋራና ክብሪቱን እውጥቶ አቀጣጠለ ። በአፍንጫውና ባፉ እውጥቶ የሲጋራ ጭስ ጉም እጠረጴሃው ፊት ፈጠረ ። ምክትል ዋና ሹመ ቀና አሉ ። በግራ እጃቸው ሸፍነው ይጽፉት የነበረውን ወረቀት እጠረጴሃው ላይ ደፉና ፣ ነፋስ ያነሣው ይመስል ፣ ብዕሩን ጫኑበት ። ከዚያ ብድግ ብለው እንደገና እጃቸውን ወደ አገናፍር ዘረጉ ። አገናፍር ሲጋራውን በቀኙ ይዞ ነበርና ፣ ወደ ግራ

እጁ አስኪያጋባ ድረስ፤ ሹሙ በመቆምና በመቀመጥ መካከል ላን ዳፍታ ተንጠልጥሰው ቆዩ ። አጉናፍር በልቡ፡ ‘እኚህ ሰውዬ ምን ሽር አቅደውልኝ ወይም ሠርተውብኝ ይሆን፤ እንደዚህ የሚቅበጠበ ጡብኝ?’ አለ ። መሽቆጥቆጥና መቅበጥበጥ ወይም ትሕትና ሲያ በዙ፤ ዘወትር አንድ ተንኮል ከሥሩ አይጠፋም ።

“ዐረፍ በል፤ ልጅ አጉናፍር ። ለብርቱ ጉዳይ ነው የፈለግሁህ ። እንዲያውም እንደ ልቡ ቡና ያምጣልን” አሉና ደወሉ ። አጉናፍር ምን ሊነግሩት እንደ ፈለጉ ማወቅ በጣም ችኩሉ፤ “እኔ እሁን ጠጥ ጃለሁ፤ እግዚአብሔር ይሰጥልኝ” ሲል፤ እንደ ልቡ አንኳኩቶ ዘው አለ ።

“ተወው” አሉትና ዘግቶ እንደ ወጣ፤ እንደገና ተንኳኩቶ በሩ ተከፈተ። ቀይ ሹራብ፤ ጥቁር ሱሪ የለበሰ የቡና ቤት ሠራተኛ፤ አጉናፍርን እቢሮው አጥቶት እዚህ ቢሮ መሆኑን ሰምቶ፤ ቡናውን ይዞ ለት መምጣቱ ነው ። አጉናፍር ቡናውን የጠጣው መስሎታል ። ሲያየው በጣም ዐፈረ፤ ምክትል ዋና ሹሙ የርሳቸውን ቡና ለመጠጣት ስላልፈለጉ የዋሽ መስፈቸው፤ በርሳቸውና በዋና ሹሙ መካከል ባለው እንካ ስላንቲያ ውስጥ፤ እስካሁን ገለልተኛ የመስላቸው ወጣት፤ ሽኩቻው ውስጥ ገብቶ፤ የዋና ሹሙና የቴክኒክ ምክትል ጠቅላይ ሹሙ ወገንና ደጋፊ መስሎ ታያቸው ። ፊታቸው ጠቆረ፤ ጠሉት፤

አጉናፍር ነገር እንደ ተበላሽ ገባው ። ስለዚህ፤ ይሽ ከንቱ ነገር ሥር ሳይሰድ ባጭሩ ለመቅጨትና እውነተኛውን ሁኔታ ገልጾ ለም/ዋና ሹሙ ለማስረዳት ፈልጎ፤ “ለካ ያዘገዙትን ነው የጠጣሁት የመሰለኝ” አለ፤ እንደ ዘበት የተናገረው ለማስመሰል እየሞከረ ።

“ሥራ ስለሚበዛብህ’ኮ ነው” አሉት ምክትል ዋና ሹሙ፤ በምጸት ። በዚህ ጊዜ ስልኩ ተደውሎ ሊከተል ከሚችለው አጉል ነገር ሁለቱንም አዳናቸው ። ስልኩን እንደ ዘጉ፤ “በል ተጠርቼ መፈዴ ስለሆነ፤ ሊመቸኝ አጠራሃለሁ — በሌላ ጊዜ” ብለው፤ እዚያው ጉልተውት ተነሥተው ውልቅ አሉ — ያቺን ወረቀታቸውን አጣጥፈው እኪሳቸው ከተው ።

አጉናፍር ቡናውን ሳይቀምሰው ከምክትል ዋና ሹመ. ቢሮ
 ወጥቶ በቀጥታ ወደ መኪናው አመራ ። ባለፉት ዐሥራ ህለት ሰዓ
 ቶች ውስጥ የደረሰበትን የመንፈስ መበጥበጥ እቢሮው ተመልሶ
 ለመጋተር አልፈቀደም ። መጀመሪያ ወደ መኪናው ሲያመራ ወደጎ
 እንደሚሔድ እንኳ አልወሰነም ። ብቻ ፣ መሔድ ፣ መንቀሳቀስ ፈላጊ
 እመኪናው ውስጥ ከገባ በኋላ ግን ፣ ወደ አንዱ ጓደኛው ቢሮ ለመ
 ሔድ አሰበ ። ሆኖም ፣ የመሥሪያ ቤቱን አጥር ግቢ ወጥቶ እመኪናው
 መንገድ እንደ ገባ ፣ ሐሳቡን ለውጦ እራሱ መከላከልን ድልድይ አት
 ራቢያ አለችው ቢንዚን ማደያ ቡና ቤት ለመሔድ ቆረጠ ። አሰበ
 በት ሥፍራ እስኪደርስ ድረስ መኪናውን በዘልማድ ይነዳ ነበር
 እንጂ ፣ ብዙ ነገር ሌብ አይልም ነበር ።

እንደ ደረሰም መኪናውን አንድ ምቹ ስፍራ አግኝቶ ካቆመ
 በኋላ ከላክሱን ነፋ ። ብጫ የለበሰ ቡና አሳሳፊ ሮጦ ከተፍ አለ ።
 አጉናፍር አንድ ደረቅ ውስኪ ለማዘዝ ቃጥቶት ነበር ። ግን ፣ ጊዜው
 ካለመሆኑም በላይ ፣ ከብስጭትና ከጭንቀት በውስኪ ኃይል ለመ
 ገላገል መሞከር ፣ ከንቱ መከራና ታላቅ መንፈሰ-ድኩም መሆን
 ስለ መሰለው ፣ “አንድ ቡና ማኪያቶ አምጣልኝ” አለው ። ልጁም
 ከመቅጽበት ተፈትልኮ ቡና ቤቷ ተመልሶ ዘው አለ ።

አጉናፍር ያዘዘው እስኪመጣ ከመንፈሱ ጋር እየታገለ ሲጠ
 ብቅ ፣ አንድ ዕድሜው በግምት ወደ ዐሥራ ስድስት ዓመት የሚ
 ጠጋ ልጅ አንድ ዐሥራምስት የሚሆኑ በአማርኛ ፣ በእንግሊዝኛና
 በፈረንሳይኛ ቋንቋዎች የተጻፉ መጻሕፍት ይዞ ቀረብ አለ ። “ጥፋ
 ጥፋ የእንግሊዝኛ መጻሕፍት አሉኝ” አለና አንዱን ፣ አንዴ ሌላ
 ውን እያነሣ ያሳየው ጀመር ።

“የአማርኛው መጻሕፍት ምን ምን አለህ ?”

“የአማርኛም ብዙ አለኝ ።” አሁንም ፣ አንድ ባንድ እያነሣ
 ለአጉናፍር ሰጠው ። አጉናፍርም አብዛኛዎቹን እርእስታቸውንና
 የደራሲዎቹን ስም ብቻ እያነበበ በዝምታ ለልጁ መለሰለት ።
 አንዳንዶቹን ግን ፣ እያገለባበጠ ተመልክቶ ምንም ሳይናገር መለሰ
 ለት ። ልጁም ባሰመሰልቸት ፣ በሱ አስተያየት ዋጋ አላቸው ፣ ጥፋ

መጽሐፍት ናቸው የሚላቸውን እያንዳንዱ ዋጋ ቅናሽ እያደረገ ግዛች ብሎ ወጥሮ ያዘው ።

“ ወዳጄ ፡ እኔ የምፈልገው መጽሐፍ የለህም ” አለው አጉ ናፍር ፡ በመታከት ።

“ ምንድነው እርስዎ የሚፈልጉት ፡ ጌታዬ ፡ ”

“ ‘ ጦቢያን ’ ነው የምፈልገው ወይም ‘ ልብ ወለድ ታሪክ ’ የሚባለውን ፡ በአፈወርቅ ገብረየሱስ የተጻፈውን ። ”

“ እሱስ የለኝም ” ካለ በኋላ ፡ “ የእንግሊዝኛ ጥሩ ጥሩ አለኝ ” እለና ልጄ እንደገና እያንዳንዱ ማሳየቱን ቀጠለ ።

“ አይቼዋለሁ ። ብቻ እኔ እሱን አልፈልግም ” አለው አጉ ናፍር ፡ ቁርጥ ባለ አነጋገር ።

“ ያማርኛም ፡ ይኸ በጣም ጥሩ ነው ። ሰው ሁሉ ሰሞኑን የሚገዛው ይኸን ነው ” አለ ልጄ ፡ ተስፋ ባለመቁረጥ ።

“ አንብቤዋለሁ ” አለው አጉናፍር ፡ በዝግታ ።

“ ይችንስ ? — እኛም በጣም ጥሩ ነች ” አለ ልጄ ፡ ቶሎ ያን መልሶ ሌላ ደግሞ አንሥቶ — በማይሞት ተስፋ ።

በዚህን ጊዜ የቡና ቤቱ ልጅ ማኪያቸውን ይዞ መጥቶ ነበርና ፤ የያዘውን ላጉናፍር እየሰጠ ፡ “ አንተ ፤ ምን ደንበኞቻችን ታስቶግራለህ ፤ አትሒድም ! ? ” አለው ።

መጽሐፍ ሺያጩም ዞር ብሎ በንቀት እየተመለከተው ፡ “ ዝም ብለህ ቡናህን አታሳልፍም ? አንተን ማን ጠራህ ? ምን ታጉበጉባለህ ? እኔ እሳቸው አሳየኝ ብለውኝ ነው ” አለው ፡ ፍጹም ዋሽቶ ።

“ እንዳንተ እየዞሩ ሰው ከማስቸገር የኔ ቡና ማሳለፍ አይሻልም ? የኔ ሥራ ከአንተ ሱቅ በደረቴነት ያነሰ ሥራ ነው ? በል ሒድ እሁን ፤ ፤ ”

“ አልሔድም ! እኔ ቡና ቤትህ ውስጥ አደለም ያለሁት ፣ ደጃ ነው . . . ከፈለግህ ክሰሰኝ ! ”

“ አንቺን ደም ማን ይከሳል ? ” አለና ተንደርድሮ እጁን ቃጥቶ ተጠጋው ። ልጁ መጸሐፍቶቹን ደርድሮ የያዘው በግራ ከንዱና እጁ ስለሆነ ፣ የቀኝ እጁን ጨብጦ ከቦታው ሳይንቀሳቀስ ቆሞ ጠበቀው ። ቡና አሳላፊው በዕድሜውም ሆነ በሰውነት ከልጁ ይበልጣል ። መጸሐፍት ሺያጩ ሰውነቱ ቀጫጫ ፣ በዕድሜ ትንሽ ፣ ሰውነቱም ለጋ ነው ። ሆኖም ዐይኖቹ ደም ለብሰው ለመደባደብ ተዘጋጅቶ ቆመ ። ገራገር የሚመስለው ቡና አሳላፊ እጁን እንደ ቃጣ ፣ “ አሁን ቢሷት ! አስኮኖኝ ! ” አለ ።

“ በላ ወንድ ከሆንክ ተማታ ! ” አለው ትንሹ ልጅ ።

ቡና አሳላፊው ገፈተረውና ፣ “ ምን ልትሆኝ ነው ታዲያ ? ” አለ ።

በዚህ ጊዜ ቤንዚን ከሚቀዱት አንዱ ድምፁን ከፍ አድርጎ ፣ “ እግዚርን አትፈራም ? አንተን የሚያህል ደንደሳም ይችን አንድ ፍሬ ልጅ ለመደብደብ የምትነግው ? ” አለው ቡና አሳላፊውን ።

“ አንተን ደም ማን ጠራህ ? አርፈህ ቤንዚንህን አትቀዳም ! ”

“ ዋ ! ዝም ብትል ይሻልሃል ። አሳይሃለሁ ! ታውቀኛለህ ። ”

“ ምን እንዳታደርገኝ ነው ? ጉረኛ ! ”

አጎናፍር ማኪያቶውን ፋት እያለ ያዳምጥ ነበርና መጽሐፍ ሺያጩን ጠርቶ አንድዋን ያግርኛ መጽሐፍ ወስዶ ፣ ዋጋዋን ከፈለውና ፣ “ በል ወዳጄ ፣ ሔድ ” አለው ። መጽሐፉን እኋላ መቀመጫው ሳይጣል አድርጎ መጠጣቱን ቀጠለ ። ልጁ ሔደ ። ቡና አሳላፊውም እያጉረመረመ ወደ ቡና ቤቷ ገባ ።

አጎናፍር የመኪናውን ፊዲሃ ቢከፍት የሚያገኘው ሁሉ የማይገባው የዐረቢኛ ጣቢያ ስለሆነበት አጠፋው ። ማኪያቶውን ጨረሰ ። ድጋሚ ሲያዝ ዞር እንዳለ ፣ አንዲት ፊያት ፣ ስምንት መቶ ሃምሳ

ቢንዚን ስትወጣ አየ ። እውስጧ አንዲት ወጣት ቁጭ ብላለች ። የሲስተር ትሁንዘር መኪና መሰለችውና ደስ አለው ። ትናንት ሲስተር ትሁንዘርን እመንገድ አይቷት ሊያቆማት ተከታትሏት ነበር — ‘የልጅቱን’ ስልክ ወይም አድራሻ ለመጠየቅ ። ለንደን እሱንና አድማሱን ‘ከልጅቱ’ ጋር ያስተዋወቀቻቸው እሷ ነበረችና ። ግን ትናንት አሳድዶ መጠየቅ ነውር ስለ መሰለው ነበር የተወው ። አሁን ግን ፣ መኪናው ውስጥ ያለችው ወጣት ሲስተር ትሁን ዘር አለመሆኗን ወዲያው ተገነዘበና ተሳቀቀ ።

ሁለተኛውን ማከያቶ ሳይሰማው ጠጥቶ ጨረሰ ‘ልጅቱ እመኛ እንዳላትስ ? እረ አግብታስ እንደሆነ ! . . . ከተለያዩ ጊዜወ አጭር አይደለም ። ‘ልጅቱ’ ውበና የተማረች ናት ጭልጥ አለ — በሐሳብ ስመመን ውስጥ

የቡና ቤቱ ልጅ ሒሳቡንና ሶቃውን ይዞ እንደ ሐደ ፣ አጎናፍር መኪናውን ወደ ራስ መኮንን ድልድይ አዙሮ ፣ ደርሶ ቀጠሮ እንዳለው ሰው ገደገደ ። ድልድዩ ላይ አንድ እግረኛ ሮጦ ሲያቋርጥ ሊድጠው ነበር ። ለጥቂት ሰአት ነበረ የሳተው ሰውነቱን ዘግንኖት አንቀጠቀጠው ። አፋን ደም ደም አለው ። ከዚያ በኋላ ዝግ ብሎ እየነሳ አርቲስቲክ ሕንፃ ፊት ለፊት ፣ ያልተያዘ ሥፍራ አግኝቶ ፣ መኪናውን ካቆመ በኋላ ፣ ወደ ኮስሞስ መጸሕፍት መደብር ራመድ ራመድ አለ ።

እበሩ ዘንድ ደርሶ ሲገባ ሲል ፣ ከውስጥ አንዲት ቆንጆት ወጣት ስትወጣ ፣ በራፉ ላይ አንድነት ደርሰው ዐይን ላይን ግጥም አሉ ። አሉ ፣ ማን እንደ ሆነች ፣ እርሷ ፣ ማን እንደሆነ ፣ ሲገነዘቡ ፣ ቃላት ፣ ያፍ ልማድ የሆነው ‘ይቅርታ’ እንኳ — ጠፍተውባቸው ለቅጽበት እንደዚያው ተፋጠው ቀሩ ። የሐሳቡን ሚዛን የደፋበትን ይኸን ያልተጠበቀ ድንገተኛ ስሜት ተቋቋሞ ቀልቡን ሲገዛ ፣ አጎናፍር ፣ “እንደ ምንድነኸ ?” ብሎ እጁን ዘረጋ ።

“ጤና ይስጥልኝ” ብላ ሙሉ እጅዋን ሰጠችው ።

ከበራፉ ላይ የኋሊት እየተራመደ ፣ “ስለ መምጣትሽ በቅርብ ቀን ጋዜጣ ላይ አስተዋልኩ” አላት ። ቤቱ ጥግ እየቆመም ለቅጽበት

ልብ ብሎ አስተዋላት ። በመጨረሻ ካያት ጊዜ ጥቂት ቅን የጨረሻ አልመሰለችውም ። እንዲያውም ያበልጥ ሰጋ ሉጋ ሆነችበት ።

“ ከመጣህ ከወር በላይ ሆኖኛል ። የጋዜጣው ዘግይቶ ነው... ”

“ ይገርማል ! ታዲያ እስከ ዛሬ መንገድ ላይ እንኳ — ” አለና ሳይጨርስ ተወው ። የሚቀጥለው ሌላ ነገርም ስጊዜው ጠፋበት ።

እርስዋ ግን ፡ “ ሳይታወቅ ከተማችን ትልቅ እኮ ሆኗል ” ብላ ፡ ያልጨረሰውን ጥያቄ መለስችለት ። በልቧ ግን ሌላ ነገር ነበር ። ከመጣች ፡ ብዙ ጊዜ መንገድ ላይ አይታዋለች ። የመጀመሪያዉ ጊዜማ ፡ የሚመጣው ክፊት ለፊቷ ስለ ነበር ፡ ሰላምታ ልትሰጠው ቃጥቷት ነበር ። እርስዋ ፡ ያያት ቢመስላትም ፡ ፊቱ ሳይ የማስታወስ ምልክት ምንም ሰላጣችበት ፡ በገጽጥ ላይ ሊፈካ የጀመረውን ፈገግታ ድርግም ፡ ግንባሯን ቁጥር ፡ ለፈጣን መኪናዋ ከቢንዚኦ ሰጠት አድርጋ ኸው ብላ ያለፈችው ትውስ አላት ። ሆኖም ፡ “ እኔ እያቺ ሃለሁ ” ልትሰው አልፈቀደችም — እንኳን ይኸን ልትነግረው ። ስለዚህ ፡ ሰበቡን ወደ ከተማው አዞረች ።

“ ከተማውስ በጣም ሰፍቷል ። ሰው ፡ መኪናዉ ፡ ምኑ ፡ እጅግ በርክ ል — በጥቂት ግመታት ውስጥ ” አለ ፡ ከዚህ ሌላ የሚለው ነገር እያሰላሰለ ፡

“ በዚያው ልክ ፍጭም በዝቷል ” አለችና ሰዓቷን እየት አደረገች ።

ለመሔድ መፈለጓን በመገመትና የጣቆያ ምክንያት ለመፍጠር በመሞከር ፡ “ ትቸኩያለች መሰለኝ ? እኔንኳ ድንገት ጊዜ ቢኖርሽ ቡና እንጠጣለን ብዬ አሰቢ ነበር ” አላት ።

እርሷ ማናቸውንም የመጀመሪያ ግብዣ ወዲያው እሽ ግለት አይሆንላትም ። “ አዎን ፡ እቸኩላለሁ ። ቢሮዬ ቶሎ መመለስ አለብኝ ። ለቡናው እግዚር ይስጥልኝ ። ”

ቅሬታውን ዋጥ አድርጎ ፡ “ ባይሆን መኪናሽ ድረስ ልሸኝሽ ” ብሎ መንገድ ጀመረ ፡ መኪናዋን ያቆመችበትን ቦታ እንደሚያውቅ ሰው ሁሉ ።

“ መኪናዬን ቢሮ ትቼ በታክሲ ነው የመጣሁት ። ”

“ መኪናሽ ድረስ ልሸኝ ያልኩት ቅርብ ሆነች እሩቅ ሳልል እኮ ነው ” አለ ፡ ፊቱ ፈገግታ ለብሶ ።

“ እሺ ፡ እግዚር ይስጥልኝ ” አለች ፡ ለመጀመሪያ ጊዜ የፈገግታ ጭላንጭል ዐይኖቿ ላይ እየታየባት ።

አጐናፍር መኪና ዘንድ ሲደርሱ ፡ ወጣቷ ዞራ በመኪና መተላለፊያው በኩል ገባች ። በልቧም ፡ ‘ ፎክሰቫን ብሎ መኪና በምን አስወደደው ? ጀርመን አገር የነበረ ጊዜ እንኳ ፡ ‘ ተማሪ ስለ ነበረና መኪናዋም የምትሠራው እዚያው አገር ስለሆነ ነው ’ ይባላል ። እዚህ ግን ስንት ምርጫ እያለው ይችን ጨባጭ ይመርጣል ? አትደላ ፡ አታምር — ቅርስዋ የጥንዝዛ ! ’ ትላለች ። እንደ ትንሽ ፊያት መኪኖችና እንደ ፎክሰቫን የምትጠላው የመኪና ዘር የለም !

አጐናፍር የትኛው መሥሪያ ቤት ሳይል መኪናውን አስነሥቶ ወደፊት ሲቀጥል ፡ ወደኋላ መመለስ እንዳለባቸው ስላስገነዘበችው ፡ ሲኒማ አምፔር ፊት ዞሮ ወደ መጣበት አግጣጫ አመራ ። እቢሮዋ እስኪደርሱ ድረስ የነበረው ንግግር የሚቆምና የሚቀጥል ከመሆኑም በላይ ፡ አጐናፍር እንደ ተመኘው አልሠመረም ። ሆኖም ፡ አጀማመሩ ይጥፋቸው እንጂ ፡ ሁለቱም በየፊናቸው ይህ ያጋጣሚ መገናኘት የመጀመሪያና የመጨረሻው እንዲሆን ፍላጎት አልነበራቸውም ። ስለዚህ ፡ በአጐናፍር አጥብቆ ጠያቂነት ምሳ አብረው ሊበሉ ተስማምተው ተለያዩ

እቢሮዋ ገብታ እንደ ተቀመጠች ፡ ወጣቷ ስልክ ደወለች ። መልስ አገኘች ። “ ዘኔ ፡ እባክሽ ዛሬ ለምሳ መምጣት የቻልኩ አልመሰለኝም ። ” . . .

“ አንቺ ደሞ አለ መልክ መልካም ጎረምሳ ወሬ የለሽም ? . . .

“ እሱስ ነው ፡ ብቻ መልክ መልካም የሚባል አይደለም . . .

“ አታውቁውም . . . ”

“ ከምሳ በኋላ እደውልልሻለሁ . . .

“ ዘኔ ደሞ ታበኸዋለሽ ! በኋላ እደውልልሻለሁ አልኩሽ . . .

“ ምንድር ነው ችላው ? . . .

“ በይ ደህና ዋይ ። ” ስልኩን ዘጋችውና ራሱን ነቀነቀች ፤ በመታዘብ ሳይሆን በመደኅክ ።

ከዚያ ዐይኖችዋ ይዘዝ ብለው አትዝታ ንልም ውስጥ ሰጠ መች ። ሐሳቧ በጊዜ ወደ ሦስት ዓመት ሣድም ወደ ጌላ ተመልሶ እንግሊዝና ጀርመን አገር ተሻገረ ። . . . ከአሜሪካን አገር ወደ ኢትዮጵያ ስትመለስ ፤ እግረ መንገድዋን ትሁንዘር የምትባል ጓደኛዋን ጥያቄ ነበር ሁለት ቀኖች ያህል ለማደር ሎንደን ከተማ የሒደችው ። ቀኑ ዐርብ ነው ። ጠዋት በሁለት ሰዓት ተኩል ሎንደን ገብታ ፤ ከቀትር በጌላ ከጓደኛዋ ጋር ኢትዮጵያውያን ከማይጠሩባቸው ሦስት ቡና ቤቶች አንድዋ ፤ ‘ ኤል ባሪኖ ’ እምትባለው ሐዱ ። ሰዓቱ ከሰምንት ተኩል ቢያልፍም ፤ ጥቂት ሰዎች ገና ምሳቸውን ይበላሉ ። አብዛኞቹ ግን ፤ ቡና ወይም ሻይ ይዘው ያወጋሉ ። ጥቂት ሐሰቾችም አሉ ። ሁለት ሰው ብቻ እምታስቀምጥ አገዳች ትንሽ ጠረጴዛ ላይ ፤ አጉናፍርና ጓደኛው አድማሱ ምሳቸውን በልተው ወደ መጨረሱ ላይ ናቸው ። ትሁንዘር ሰላምታ ሰጥታቸው ከጓደኛዋም ጋር አስተዋወቀችው ።

ሁለቱን መጣቶች ስትተዋወቅ ፤ አድማሱ ከልብ የመነጨ የሚመስል ሰላምታ ሰጣት ። የደግ ሰው ፈት ያለው ፤ ፈገግታና ጪዋታ የማይለየው ፤ የዋህ ሰው ይመስላል ብላ ታፈረች ገመተች ። ሰው ነቷ ወዲያው ተቀበለው ። የአጉናፍር ሰላምታ አሰጣጥ ግን ፤ የግብር ይውጣ መምሰል ብቻ ሳይሆን ፤ መፃረርም የተበረዘበት መስሎ በለ ተሰማት ፤ ግር አላት ። ስለዚህ ፤ ሳትወድ ፤ ሳታስበው ትክ ብላ ለቅጽበት አስተዋለችው ። እጅጌው ረጅም ፤ አንገቱ ከብና ታጣፈ ፤ ከፍት ሰማያዊ ሹራብ ለብሱዋል ። ገዴ ከጠይምነት ይልቅ ወደ ጥቂረት የሚያደላ ፤ ዳሩ ግን ፤ ‘ የጥቂር ሰው መልኩ ዐይነት ጥርሱ ነው ’ የማይባልለት ሆኖ አገኘችው ። ቁመናው ምንም የማይል ፤ ጥቂት ግርማ ሞገስ ያለው መስሎ ቢታያትም ፤ አብዙ ሰዎች መካከል ቢቆም በተለይ ዐይን የሚሰብ ዐይነት አልመሰላትም ። ከዚህ ቀደም አይታው እንደማታውቅ እርግጠኛ ሆነች ። ‘ ታዲያ ለምን የመፃረር መንፈስ አላየኝ ? ’ ብላ ፤ እንቅጥልኩን ሳትፈታ ፤ አላለፈዋ መጥታ በትሁንዘር አማካሪነት የምትበላውና የምትጠጣው

ታዘዘ ። . . . ትሁንዘር ከአድማሱ ጋር ወሬ ስትቀጥል ፣ ታፈረች ቡና ቤቷን በዐይኗ ታንቻት ። ከፍሏ በጣም ትንሽ ነች ። ግን ፣ አንድ ስንዝር ዞላ የዋለ ፣ ሥራ የፈታ ቦታ እንዳይገኝ — በማሰብ መሰላት — ወንበሮችና ጠረጴዛዎች ግጥግጥ ብለውባታል ። ቀጫ ጭን አሳሳፊዎቹ ፣ የሚበላና የሚጠጣውን አምጥተው ሲያሰቀምጡ ፣ የተጋባውን ሲያነሡ ፣ በስንት ዘይና ብልሃት ነው ። ከዳሌዋ ኮራ ያለች ሴት ፣ እዚህ ቡና ቤት ያሳሳፊነት ሥራ ለማግኘት መቻሏን ታፈረች ተጠራጠረች ።

“ ቀጫወች እንጂ ምንው ዝም አልሽ ? ” ብላ ትሁንዘር ታፈረችና በወሬው ተሳታፊ እንደትሆን አደረገችት ። አድማሱ ሰላሜ ሪካን አገር ፣ እዚያ ሰላሱ ኢትዮጵያውያን ተማሪዎች . . . ወዘተ . . . እየጠየቃት እወሬው ግህል ገባች ። አጉናፍር ግን ፣ ሐሳብ የገባው መስሎ ፣ አንዴ አቅርቅሮ ጠረጴዛውን ፣ አንዴ ቅና ብሎ በአንጻሩ ያለ ግርግዳውን እየተመለከተ ወሬያቸውን በደንብ እያዳምጥም ። እንዲህ እያለ ጥቂት ከቆየ በኋላ ፣ አድማሱን ፣ “ ማታዜትላንድ እንገናኝ ” ብሎት ፣ እስከገና ትሁንዘርን ያንገት በላይ የሚመስል ሰላ ምታ ሰጥቷቸው ውልቅ አለ ። የአጉናፍር እኳኋን ታፈረችን ከነከ ናት ። ወንድ እንኳን እንደዚህ ችላ ሊላት ይችላል ምስቲ እንኳ እይቷት አይጠቅመውም ። ጥቂት ነደዳት ! !

በማግሥቱ አራቱም ሌልበሪኖ ቡና ቤት ሳይቆጣጠሩ ተገናኝተው ፣ እንዳጋጣሚ ታፈረችና አፋናፍር ጉን ለጉን ስለተቀመጡ ያንጋግራት ጀመር ። በላይ በላይ ሌሎች ኢትዮጵያውያንም መጥተው የወሬ ገበያዉ ደራ ። በመጨረሻ አድማሱና አጉናፍር ፣ ትሁን ዘርንና ጓደኛዋን ራት ጋበዟቸው ። ከራት በኋላ ዳንሰ ቤት ኬደው እስከ ውድቅት ሲደንሱ አመቹ ።

በማግሥቱ አሕድ ፣ ወደ ኢትዮጵያ ለመምጣት እንዳቀደችው ከሎንዶን ባውሮፕላን መነሣቷ ቅርቶ ፣ ከጓደኛዋ ፣ ከአጉናፍርና ካድማሱ ጋር ፣ ከሎንዶን ርቀቷ ከአዲስ አበባ እስከ ሞጆ ያህል የሆነውን ፣ አድማሱ የሚማርባትን ፣ ደብረዘይትን እምታህለውን የኬ ምብራጅ ከተማ ለመጉብኘት በባቡር ሕጻ ። ዘወትር የሚከፋውን

የእንግሊዝ ሰማይ እንኳ የነዚህ የአራት ወጣቶች ደስታ ጉጫ በትኖ ፈገግታ ተካበት ። ብሩህ ቀን ሆኖ ዋለ ። በዚያ በጠራ ሰማይ ሥር የእንግሊዝ ገጠር ልምላሚ እንግዳዋን በጣም አስደሰታት ። የዩኒቨርሲቲ ከተማዋም ውበት በጣም አስደነታት ።

አድግሱ ከተማው ስለሆነች አስተናባሪያቸው እሱ ነው ። ስለ ከተማው ፡ ስለ የኒቨርሲቲውና ስለ ኮሌጆቹ የሚያውቀውን እስ ረዳቸው ፤ ተረከላቸው ። በ19ኛው መቶ ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ እንደ የባቡር ኩባንያ ፡ እነሱ ሳሪ የመጡበትን የባቡር ሐዲድ መሥመር ከለንደን ወደዚች ከተማ ለመዘርጋት የፈለገ ጊዜ ፡ ከዩኒቨርሲቲው ባለሥልጣኖች ጋር ስለ ነበረው ንትርክ ተረከላቸው ። የዩኒቨርሲቲውም ም/ቻንሰለር ለኩባንያው ቦርድ ሊቀ መንበር እንዲህ ብሎ ጻፈለት ይባላል ። “ ይድረስ ለኩባንያው ቦርድ ሊቀ መንበር ። ኩባንያዎ ከለንደን እስከዚህ የባቡር ሐዲድ ለመዘርጋትና የውጭ አገር ተወላጆችንና ሌሎችንም የማይረቡ ሰዎችን በሰንበት ቀን ወደዚች ከተማ ለማጓጓዝ አቅድሞል ማለትን ሰምተናል ። ይህ አድራጉት መድኃኒት ዓለምን የሚያስቀይመውን ያህል ፡ የዩኒቨርሲቲውን ም/ቻንሰለር የሚያስቆጣው መሆኑን እንዲገነዘቡት ይሁን ።”

እንደዚህ ሊሥቁ ፡ ሲደሰቱ ውለው እዚያው ራታቸውን በልተው በሁለት ሰዓት ተኩል ላይ ፡ አድግሱ እዚያው ሲቀር ምስቅ ባቡር ተሳፍረው ወደ ለንደን ተመለሱ ።

ታፈረች ሰኞን ፡ ማከሰኞንና ሮብን በለንደን — ይበልጡን ጊዜ ከአጉናፍር ጋር — አሳለፈች ። በሱ አስጉብኝነትም የከተማውን ታሪካዊ ቦታዎችና ሕንፃዎች ፡ ቤተ መዘክሮች ፡ የኪነ ጥበባት ሥራዎች መንበሮች ፡ እንዲሁም ልዩ ልዩ ሰቆች ስትጉበኝ ውላ አደረች ።

ሐመስለት ማልዳ ተነሥታ ጓደኛዋን ትሁንዘርን ተሰናብታ ፡ ካጉናፍር ጋር በባቡር ዶቮር እስከሚባለው የንግሊዝ የባሕር ወደብ ተጓዙ ። ከዚያ ባንዲት ትንሽ መርከብ የእንግሊዝን ባሕረ ሰላጤ አቋርጠው እስኪንድ እምትባለው ቢልጅግ ወደብ ወርደው ፡ ከዚያ

ጥብአቸውን እንደገና በባቡር ቅጠሉ ። ኮሎኝ እምትባለው ጀርመን ከተማ ጥብተው አደሩ ። በማግሥቱ መኪና ተከራይተው ወደ በርሊን አመሩ ። ያጉናፍር ዩኒቨርሲቲ እምትገኝበት ምዕራብ በርሊን ከተማ ደረሱ ። አጉናፍር ብዙ ዓመታት የቆየባት ከተማ በመሆኗ ሁሉን ነገር እያሞረ አስገብኛት ።

በበርሊን ከተማ ጉበኝቷ ላይ ፡ ለአጉናፍር ያደረባት ለሜት ሰፊ ጥላውን ዘረጋበት ። ኩርፉርስተንጻም ጉዳና ላይ ባለችው ሰዋኑን በሚያዘውትሯት ቡና ቤት ታዛ ተቀምጠው ሲያወጉ ፡ 'ቲርጋር ተን' ሐይው ሲናፈሱ ፡ የምዕራብ በርሊንን ምክር ቤት ሕንፃ ሲጉበኙ ሁሉ ፡ በቃልም ሆነ በድርጊት ያልተገለጸ ስሜቷ ልክ እንደ አንድ ሕያው ነገር በውስጥ እያደገ ሲሐድ ተሰማት ። አጉናፍር እንደሰዋ ይህ ዐይነት ስሜት ለርስዋ ይደርበት አይደርበት ማወቅ አልቻለችም ። ለመጠርጠር የሚያስችሏት አንድ ነገር እንኳ አላደረገም ፡ አልተናገረም ። ስለዚህ ስሜቷን ፈራች ። ሆኖም ፡ አጉናፍርን ጥላ ወደ አገሯ መብረሩንም ጠላች ። ምክንያቱም ፡ ስሜቷ ባንድ በኩል ያስጨንቃት እንጂ ፡ በሌላ በኩል ደግሞ ፡ ከዚህ ቀደም ተሰምቷት የማያውቀውን ያህል ጣፋጭ ደስታ ይሰጣት ነበርና ነው ። የዚህን 'የደስታ - ጭንቀት' ዕድሜ ለማሳጠር አመነታች ።

በመጨረሻ ግን ፡ ፕረሺያ ከፈረንሣይ ጋር እ. ኤ. አ. በ1870 ተዋግታ ላገኘችው ድል መታሰቢያ የቆመውን ፡ የምስሶ ሐውልት ያስገብኛት ዕለት ወደ አገሯ በመመለስዋ ቆረጠች ። ሐውልቱ አናት ላይ ሆኖ ፡ ምዕራብና ምሥራቅ በርሊንን ለማየት ፡ በሐውልቱ ሆድ ውስጥ ባሉት ደረጃዎች ሲወጡና ሲወርዱ እየደከማት ጉልበቷ ስለዛለ ፡ አጉናፍር በመደገፍ እጅዋን ሲይዛት ፡ የተሰማት ስሜት ካሁን አሁን አጋለጠኝ ብላ ሠጋች ። ስለዚህ ወደ አገሯ ፈጥና በመመለስዋ ቆረጠች ። አጉናፍር ለምን ጥቂት አትሰነብችም ብሎ ባለማግደርደሩ ተበሳጨች ።

ሆኖም ፡ በማግሥቱ ማልደው ባጉናፍር ፎክሰቫንን ወደ ፍራንክፈርት አመሩ ። አጉናፍር በዕረፍት ጊዜው የተለመደ የፋብሪካ ሥራውን የሚጀምርበት ቀን ገና ነው ። ዘንድሮም

እንዳያው ይህ ያንድ ወር ተኩል ሥራው በዱሉልዶርፍ ከተማ ነው ። ስለዚህ ወጣቷን ለመሸጥ ጊዜ ነበረው ፤ ዱሉልዶርፍ ከበርሊን ይልቅ ለፍራንክፈርት ቅርብ ነው ።

ያንሉቱ ግታ ፡ በኢትዮጵያ አየር መንገድ ጄት ለማሳፈር አውሮፕላን ጣቢያ ይዞአት ሐደ ። አውሮፕላኑ ላይ ልትወጣ ስትል ‘ጉንጭ ለጉንጭ ተሳስመን ነው ወይስ፣ እጅ ለጅ ተወባብጠን እምነሱን ባበተው’ እያሉት ስታስባስል ፡ አጉናፍር ፡ ‘ በይ እንግዲህ በደ ላይ ያግባሽ ? ብሎ እጁን ዘርግቶ ከአንገቱ ወደፊት ዘንበል ዝቅ አለ ። እስከም እጁን ወብጣ ፡ ጉንጩን ስታተርብለት በጉንጩ ይጠብቃት ስለ ነበረ ፤ ጉንጩች ተሳሳጡ ። ውሉትኛ ዙር ላይ ሁለቱም ሰሐተታቸውን ለማረም ሲሞክሩ ፡ ከንፈሮቻቸው ተገናኙ ። ሦስተኛው ላይ አሁንም ጉንጩች ደገጡ ። እራ ኛው ላይ ግን የሁለተኛው ዙር ነገር ዐይነት እንዳይገኝማቸው እሱም እሱን ፣ እሷም እሱን ፡ ‘የሁለተኛውን ትደግማለች ፤ ይደግማል’ ብለው በመገመት ጉንጮቻቸውን አቀረቡ

ከዚያ ተነሥታ መለስ ቀለስ ሳትል ወደ አውሮፕላኑ አመራች ። የልቧን ውስጥ ሁኔታ አጉናፍር እሰመጠርጠፍን እርግጠኛ አልነበረችም ። አውሮፕላኑ ውስጥ ስትገባ ሐሳቧ ሁሉ ምስቅልቅል አለባት ። እንደዚህ መሆኗን በጣም ጠላችው

የቢሮዋ በር ተንኳኩቶ ሲከፈት ፡ እንደ መባኘን ብላ ፡ ታፈረች ካለፈው ጊዜ ወደ አሁኑ ሰዓት ፡ ከአውሮጳ ወዳለችበት ቢሮዋ ተመለሰች ። እንደ ተላላኪ ገብች እንደ ፋይል ጠረጴዛዋ ላይ እስቅም ጠላት ቃል ሳይተነፍስ ወጣ ። እስከም እጅዋን ሰዳ ዶሴውን ወደ ርስዋ ስባ እርእሰቱን ካነበበች በኋላ ፡ ማንደሩን ወደ ጠረጴዛው ጫፍ ወደ ጉን ገፋችው ። ከዚያ ቀና ብላ የማይመለከቱ ዐይኖቿን እፊት ለፊት ግርግዳ ላይ እተሰቀለው ቀን መቁጠሪያ ሥዕል ላይ ሰካቸው ። ሐሳቧ አሁንም በጊዜ ወደ ኋላ ተመለሰ ። እትዝታ ዓለም ተመልሳ ገባች

ያኔ — ወደ አዲስ አበባ ካሜራካን አገር መጀመሪያ እንደ ተመለሰች — አጉናፍርን ከሐሳቧ ወዲያው አውጥታ ለመጣል

እንደ ገመተኛው እስከዚህ ቀላል ሆኖ ሳታገኘው ቀረች ። ተስፋ እንዳደረገችው ፣ የዕራምኛ የእንዳሻህ ዘመዴ ጨዋታና ዋዛ ፈዛዛ ፣ አጉናፍርን ካይነ ሕሊናዋ ራት እስከወገዶ ሊያስረሳት አልቻለም ። እንዲያውም ፣ እንዳሻህን ከአጉናፍር ጋር በሐሳቧ እያንዳደረገችው ፣ እራምኛን ከወትሮዋ ይበልጥ ከውስጧ ትርቀውና ትንቀውም ጀመር ። ጥንቱንም ቢሆን ፣ እንዳሻህ ዘመዴ የርስዋ ምርጫ አልነበረም ፣ የቤተሰቧ ፣ በተለይም ያባቷ ታላቅ ወንድም ምርጫ ነበር እንጂ ። ይሁን እንጂ ፣ ያኔ ሆላተኛ ደረጃ ተማሪ ስለ ነበረች እንዳሻህ ዘመዴን ለመልኩ ፣ ለሀብቱ ፣ ለበሩ ሲሉ የሚመኙት ብዙዎች ስለ ነበሩ ፣ ታራረች የወላጆችዋን ፈቃድ ለመፈጸም ፣ ያደረገችውን የቃል ኪዳን ቀለበት ለማክበር ችላ ነበር ። የእንዳሻህም መልክ መልካምነት ፣ ማራኪ ጨዋታ ዐዋቂነትና ኸርኸር ፣ እንዲሁም ጨዋታ ቦታዎች እንደ ልብ ሊወሰዱት መቻሉ ፣ ቀስ በቀስ ወደርሱ ሊሰቧት ችለው ነበር ። ይኸ ያኔ የሀላተኛ ደረጃ አዳሪ ተማሪ የነበረች ጊዜ ነው ። ከምሁራን ጋር ውላ ፣ ከባሕር ማዶ እንደ አጉናፍር ካሉ ወጣት ኢትዮጵያውያን ጋር ተደባልቃ ሞራ ፣ በሐሳብም በሰላ ፣ ከጥቂት ዓመታት በኋላ ከአሜሪካን አገር ወዳገሯ በተመለሰች ጊዜ ግን ፣ እንዳሻህ ዘመዴ በግምቷ ወድቆ ፣ ቀሎ ፣ ትንሽ ሆኖ ታያት ። ከብዙ አግጣጫ አስተውላው ናቸው ። ስለዚህ ፣ በማስረሳት ፈንታ ያጉናፍርን ትዝታ ለጥቂት ጊዜ እስከና ካቴው አብሶባት ነበር ።

ሆኖም ፣ አጉናፍር ስለ ርስዋ ስላደረበት ስሜት የሚጨበጥ ምልክት ቀርቶ ምንም ዐይነት ፍንጭ አላሳያት ስለ ነበር ፣ የርስዋ ነገር እንዲያው በባዶ ሜዳ መማሰን ስለ መሰላት ፣ አጉናፍርንም ከሕይወቷ ውስጥ አውጥታ ለመጣል ቆረጠች ። ይህ ውሳኔዋ እንዲፈጸም ፣ ከጥቂት ጊዜ በኋላ በወርግና ጋብቻዋ ጉዳይ ላይ የተፈጠረው ከባድ ችግርና አለመግባባት በጣም አገዘ ። ከችግሩ በኋላ ፣ አጉናፍርን ለማስታወስና ስለርሱ ለማሰብ ቀልቡም ፣ ጊዜውም ፣ አልነበራት ። በዚህ ዐይነት አዲስ አበባ ጥቂት ጊዜ ከርማ አሜሪካን አገር ለሀላተኛ ጊዜ ሔደች ። የአጉናፍርም ትዝታ እንደ ጉም በነነ ።

በቅርብ ቀን ዳግመኛ አዲስ አበባ የመጣች ሰዋን ፣ አጉናፍርን ከሰንት ዓመታት በኋላ ለመጀመሪያ ጊዜ ፎክሰኛነቱ ውስጥ

ብቻውን ስታየው ነው ፡ ስለርሱ ያሁን ሁኔታና የኑሮ አቋዋም የማወቅ ጉጉት የተቀሰቀሰባት ። ዳሩ ግን ፡ የመጀመሪያው ቀን ወደ ርስዋ አግጣጫ ቢያይም ፡ ዝም ብሎ ስላለፉት ረስቶኛል ብላ ነደት ተወችው ።

ቅድም እንዳጋጣሚ ሊተላለፉ በማይችሉበት አኳኋን ተገናኙ ። የአጉናፍር ጠቅላላ ሁናቴና አቀራረብ ፡ የነበራትን ስለርሱ የማወቅ ጉጉት እንደገና ቀሰቀሰባት ። ለርሱ የነበራት ስሜትም ዳሩ እንዳመነችው ዐመድ የሆነ ሳይሆን ፡ ጊዜውን ሲጠብቅ የኖረ የተዳፈነ እሳት መሆኑን ወዳያው ተረዳችው

* * *

ልጅቱን እቢሮዋ አድርሶ ወደራሱ ቢሮ ለመመለስ ሆነ ፡ ወዳ ንድ ዳደኛው ቢሮ ሐ.ዶ. ለመጫወት ስላላለችው ፡ አጉናፍር አንድ የመጸሕፍት መደብር ከጉብኝ በኋላ ፡ የቀጠሮ ሰዓቱ እስኪደርስ ለት ድረስ ፎክሎርን ሽቅብ ቅልቅል ሲጋልብ ቆየ ። አሁን ወደ መሥሪያ ቤቷ ሲገመግሥ ፡ የሚያስላስለውና ራሱንም የሚጠይቀው ፡ ያኔ እውነተኛ ስሜቱን ደብቆ ፡ ስለርሱም አንድም ዐይነት ስሜት ፈጽሞ ያላደረበት አስመስሎ ፡ ከጀርመን አገር ወዳገሯ ፡ የግራው ንም የቀኙንም ሳይል ፡ ስለ ሸኘበት እውነተኛ ምክንያት ነው ። እስከ ዛሬ ለራሱ ሲያቀርበው የቆየውን ምክንያት ፡ አሁን ሊቀበለው አልቻለም ፤ ‘ እጮኛ ይኖራታል ፤ ለጊዜው ባይኖራትም እኔ ሀገሬ እስከ መለስ አንዱ ይቀልባታል ’ የሚለው ሰብብ ፡ ሕሊናውን አላጠግብ ስላለው ፡ ‘ ሐቂ ነገር ፡ ምክንያቱ ፈሪነቴ ነበር ’ ብሎ ፡ ለመጀመሪያ ጊዜ ራሱን በሙሉ ዐይኑ ለማየት ደፈረ ። ‘ ስሜቴን ያለ ልግም ለቅቄ ፡ በርስዋ በኩል አጸፋው የሌለ እንደሆነ ከሚደርሱበኝ የስሜትና የመንፈስ ውድቀት እንደገና አላንሠራራም በሚል ፍራቻ ነበር ፡ ነገሩን ሳይበቅል ቆርጫ የተውሁት ። ’

አጉናፍር ፡ ፈርቶ ከሚጠላቸው ዐቢይ ነገሮች አንዱ ፡ የአሉታ መልስ ነው ። እርሱ ‘ ያሁን ’ ሲል፤ እምቢ ’ ፡ ‘ ሰላም ’ ‘ ሲል ’ ‘ ዝም ’ ፡ ሲሰጥ አንቀበልም እንዲሉት አይወድም ። ይኸ ዐይነት ነገር እንዳይደርስበት በጣም ይጠነቀቃል ። ስለዚህ አንድን ነገር ከማድረግ አለማድረግን ይመርጣል . . .

‘ የቀሩት ምክንያቶች ሁሉ ’ ቅጠለ በሐሳቡ ፡ ‘ ካንዱ በስተ ቀር ፡ ይኸን ያህል ከቁጥር የሚገቡ አልነበሩም ። ከቀሩት ከበድ ያለው ምክንያት ፡ ከዚች ወጣት ጋር ፡ ከመገናኘቱ ጥቂት ወራት አስ ቀድሞ ፡ ካንድ ጀርመን ቤተሰብ ጋር ገጥሟ የነበረው ትግልና ውዝ ግብ ፡ ያኔ ገና በጃፍ መቆሙ ስለ ነበር ፡ ከዚያ ገና ከመውጣቱ ሌላ ትግል ውስጥ መስጠም አለ መፈለጌ ነበር ’ . . .

አጉናፍር በሕይወቱ ከማይፈልጋቸው ዐቢይ ነገሮች ሁለተኛው ፡ ሰላምን ማጣት ነው ። ውድድርና ትግል ውስጥ ከገቡ ሰላም የለም ። ስለዚህ ፡ ሰላም ፍለጋ ከማናቸውም ውድድር ከሚያስ ከትል ግንኙነት ሁሉ ይሸሻል

መ/ቤትዋ ቅጥር ግቢ ገብቶ ፡ ያልተያዘ የመኪና ማቆሚያ ካገኘ በኋላ ፡ ለምሳ ወደ ውጪ እሚገብረው ሠራተኛ መካከል ወጣቷን ባይኑ እየፈለገ አጉናፍር ቁጭ አለ ። ፀሐይዋ እመኪናው ላይ ያለ ርሳራጌ ትወርድበት ጀመረ ።

ጥቂት እንደ ጠበቀ ወጣቷ አይታው ወደርሱ ስትራመድ ተመለከታት ። ልቡ ድንግጥ አለ ።

ቀይ ጉርድ ቀሚስ ከነጭ ሸሚዝ ጋር ለብሳ ቀይ ሹራብ ደርባለች ። ጥቁር ሐር ጠጉሯን መኻል ከፍላ ቁልቁል ሰቃዉ ፡ እረጅም አንገቷ አጋማሽ ሲደርስ በቀይ ኤፋፋ አንድነት አስራዋለች ። ተረከከ ረጅም ጥቁር መጫሚያ አድርጋለች ። አጉናፍርም ቅድም ይኸን ሁሉ ልብ አላለም ነበር ።

የመኪናውን በር ከፍቶላት ገብታ እጉኑ እንደ ተቀመጠች ፡ ወላንድ ያገር ምግብ ቤት ለመሔድ ተስማምተው ፡ ወደ እንጦጦ አግጣጫ መንገዳቸውን አቅኑ ። ዝም ዝም ተባብለው ብዙ መንገድ ተጓዙ ።

“ ተጫወች እንጂ ” አለ አጉናፍር ፡ ጸጥታው ከበደውና ።

ቀደም ሲል ፡ መኪናው ውስጥ ቁጭ ብሎ ሲጠብቃት ፡ እንደ ነገር በሐሳቡ ወሰኗል ። ይኸውም ፡ አሁንም ቢሆን እውነተኛ ስሜቱን በመቸኮል ያለጊዜው ላለመግለጥና ፡ እስከም ቀድሞ እንዳታው

ቅበት ለመጠንቀቅ ነው። ‘ያመነታ ተመታ’ የሚባለው ተረት እንዲደርስበት ባይፈልግም፤ መጀመሪያው ላይ የዝንባሌውንና የስሜኑን ልግም መጨበጥን መርጧል።

“ምነው ዝም አልሽ?” አላት ቀጥሎ።

“ከማን ጋር ልነጋገር፤ አንተ ከራስህ ጋር ጨዋታ ይዘገል” ብላ መለሰች፤ ራገግ እንደ ማለት ብላ።

ታፈረችም በበኩሏ፤ ከርሱ አንድ ዐይነት ፍንጭ አስከታገኝ ድረስ ስሜቷን ቀብራ ለመቆየት ቆርጣለች። ግን፤ አጉናፍርን ልታርቀው ወይም ያራቀችው እንዲመስለውም አትፈልግም።

እነሆ፤ ሁሉም ወጣቶች፤ ያደረባቸውን አንዱን ወደ ሌላው የሚሰብ ውስጣዊ ስሜት ሳለመግለጥ፤ ሳለማሳወቅ አስበዋል። የተለየ ደንታ አንዳቸውም የሌላቸው ለመምሰል በየፊናቸው ታጥቀዋል . . .

ለሰጠችው መልስ አጉናፍር አጸፋውን ሊመልስ አልፈቀደም። ለጊዜው ሌላ የሚለው አጣፍ ዝም አለ። እርስዋም በበኩሏ ከልክ ያለፈች መስጧት ዝም አለች።

“እጋዜጣው ፎቶግራፍ ላይ እጉንሽ የነበረችው ማን ኖራለች?” አለ፤ ወሬ ለመጀመር።

እርስዋን አጠገቡ አስቀምጦ ስለሌላ ሴት ዘሎ በመጠየቁ ቅርብ ሷት፤ “አላውቃትም!” ብላ ዘጋች። የምሳ ግብዣው ዓላማ ስለዚያችኛዋ ለማወቅ ይሆን የሚል ሐሳብም ሽው አለባት።

አጉናፍር አባባሏ ጎሽም አድርጉት፤ ነገር ለማስተካከል በመሞከር፤ “እዚያ ሁሉ ወንድ ማህል ሴቶች እናንተ ሁለታችሁ ብቻ ነበራችሁ . . . ይገርማል —” አላት። በልቡ ግን በለጠ የጋዜጣውን ፎቶ ቆርጦ መኝታ ቤቱ ማስቀመጡ በድንገት ትዝ ብሎት፤ ‘ያስቀመጠበት ምክንያት ምን ይሆን?’ የሚል ጥያቄ ከልቡ ገባ። ‘ሴቶቹ ሁለት ብቻ ነበሩ፤ ወይስ አንድ ጓደኛዉ ከወንዶቹ መካከል ነበር?’

“ ምን ያስገርማል ? በትምህርት ገበታ ላይ የሴቶች ቁጥር የሚያንስበት ምክንያት የታወቀና ግልጽ ነው ። ሴቶች የምንኖረው በወንድ ዓለም ነው ” አሉት ፤ ነገሯን አረቅ አድርጋ ።

“ እንደ ውነቱስ ከሆነ ፤ ዓለማችን የሴቶች እንጂ የወንዶች ዓለም ልትባል አይገባም ። በዓለም ላይ ከሚኖረው ሕዝብ ውስጥ ከግማሽ በላይ የሚሆነው እንስት እኮ ነው ። በእያንዳንዱ አገርም ቢሆን የሚታየው ከሞላ ጉዳል ይኸው ሁኔታ ነው ። በሀገራችንም ያለው ይኸው ነው ። ታዲያ ፤ በትምህርትና በሥራ ገበታ ላይ ሲሆን የእንስት ቁጥር ለምን ያንሳል ነው ፤ ጥያቄው ። በሀገራችን ደግሞ ፤ የዘመናዊ ትምህርት ከተጀመረ ጀምሮ ፤ ለወንድም ለሴትም ዕድል የተሰጠው እኩል ነው ” አሉ ፤ በዚህ እንደ ያላትን አስተያየት ለመቆሰቅሰ ።

“ የወንድ ዓለም በሌላ መሆኑ በኖገር ወንዶች በቁጥር ይበልጣሉ ለማለት አለመሆኑን ፤ እርግጠኛ ነኝ ገብቶሃል ። እኔ የምለው ፤ የየኅብረተሰቡን መመሪያ የሚያወጡና ሥልጣኑን ጨብጠው የሚመሩ ወንዶች ናቸው ። በሚያስተዳድሩት ኅብረተሰብ ውስጥ ደግሞ ፤ ለኛ ለሴቶች የተሰጠን ሥፍራ ገዝቅ ያለ ነው ። ያገራችን ሴቶች ችግር ከዚህ ሁኔታ የተወለደ ነው ። ከዚህ ነው ችግራችን የሚመነጩት ። ከዚህ ውጭ የሚመነጭ አንድ ችግር የለብንም ። ለምሳሌ ፤ በርከት የሚሉት ሴቶች በትምህርት አለመግፋታቸውንና በሥራ ገበታ ላይ በብዛት አለመገኘታቸውን ጠቆም አድርገዋል ። የዘመኑ ትምህርት መጀመሪያ ሀገራችን ሲገባ ፤ እርግጥ ለወንድም ሆነ ለሴት መግር ቀላል አልነበረም ። ወላጆች በልዩ ልዩ ምክንያት ልጆቻቸውን እንዳይማሩ ይከለክሉ እንደ ኔበር የታወቀ ነገር ነው ። ይሁን እንጂ ፤ ለወንዶች ይኸ ጭቆና ፈጥኖ ቀረላቸው ። ለሴቶች ግን ፤ በጋብቻ ዕድሜ መሰናከልነትም ጭምር ለብዙ ዘመን የትምህርት ዕድላቸው ሲጨናገፍ ኖሯል ። በሥራም በኩል ቢሆን ፤ ለሴቶች የታመነላቸው ሙያ የመኪና ጸሐፊነት ብቻ ነው — ” እያሉ በማያወላውል አነጋገር አስተያየቷን ለትደረድር ፤ አቋረጣት ።

“ መቼም ፤ በዐዋጅ — ” ብሎ ሲጀምር ፤

በፋንታዋ አድርገዋል፤ “አልወጣኝም” አለች፤ ከቃሏ ጋር ወያሮ የሱን በግረታ ረድሞ።

“እኚ በዚህ ተስማማን። ሴቶቻችን ከወንድ እኩል ነን ይላሉ — ባፋቸው። በግብር የሚገልጡት ግን የዚህን ተቃራኒ ነው። በየዕለቱ ሥራቸውና አኳኋቸው የሚገልጡት፤ በአፋቸው የሚሉትን በልባቸው አለማመናቸውን ነው። ማለት፤ ከመቶ ዘጠና ዘጠኝ በአኳኋቸውና በአድራጎታቸው የሚያሳዩት እኩልነታቸውን አለማመናቸውን ነው። ለምሳሌ፤ ከትምህርት ቤት ጀምሮ፤ ወንዶችና ሴቶች በአንድነት አሚማሩባቸው ትምህርት ቤቶች ሁሉ፤ የተማሪ ማኅበሮችን የሚያቋቁሙ፤ የሚያፈርሱና የሚያበጁ፤ ኃላፊነት ለመቀበል የሚደፍሩ ወንዶች ናቸው። ሴቶቹ በስንት ማግባባት አባሎች ይሆኑ ይሆናል። ቢበዛም፤ አንዳንዶቹን፤ ማለት ትንሽ ደፈር የሚሉትን፤ ወንዶቹ ራሳቸው ለጌጥ ያህል የማኅበራቸው ም/ፕሬዚዳንት ወይም ም/ፌዴራል ያደርጓቸው ይሆናል አንጂ፤ ሴቶቹ በራሳቸው ፈላጊነትና ታታሪነት ምንም የኃላፊነት ቦታ ለመያዝ ወይም የትም ለመድረስ ሲሞክሩ አይታዩም። ‘የሚያወጣብ እንጀራ ከምጣዱ ያበታውቃል’ እንደሚባለው፤ ከሰጠሁት ምሳሌ እንኳ መረዳት ይቻላል። በሥራ ገበታ ላይም ቢሆን፤ የሚያሳዩት ይኸንኑዝን ባሌና አድራጎት ነው።” አለ አጉናፍር፤ እንደ ዘበት ሳያስበው የገባበትን ክርክር በመቀጠል።

“የምትለው ብዙ እውነት አለበት። ሆኖም መዘንጋት የሌለበት፤ ከስንት መቶ ዓመታት ጀምሮ፤ በወንዶች ዓለም ውስጥ ሴቶቹ ተጨቁነው መኖራቸው፤ የቴን ያህል የመንፈስ ደካማነት እንዳደረሰባቸው ነው። ባሬ አንዳንድ ሴቶች፤ የታሰሩበትን የኅብረተሰባችንን የሕሊና እግርብረት ለማውለቅ ሲጣጣሩ፤ የሚደርስባቸውን ፈተና አስበው፤ የሚደርስባቸውን የነቀፋ፤ የዘለፋና የትችት ውርጅብኝ አስተውለው፤ የኅብረተሰቧን አጉል የልማድ ሰንሰለትና በንከላ ለመበጠስ እየታገለች፤ በመጠኑ እንኳ በሕሳቧ ነጻ ወጥታ እምነቷን በሥራ ላይ ለማዋል ስትሞክር፤ አንዲት ሴት የታየች እንደሆነ፤ ‘እገሊት ዐይናውጣ ነች፤ ባለጌ ነች፤ ወንዲላ ነች’ ትሏታላችሁ። ወንድ የፈለገውን ቢል፤ የፈቀደውን ቢያደርግ፤ ነገሩ እስከዚህ እንግዳ

የሚሆንበት ወይም ወንድን የሚያወግዘው የለም ። ኅብረተሰቡ ከሌሎች ለየት ፣ ለወጥ ያለ ነገር መሰሉ የሚታየውን አድራጉት የፈጸመችው ፣ ሴት ሆና ከተገኘች ግን ፣ አይጣል ነው የሚጠርድባት እጅ ግግንና ውግዘት . . . ላንድ ድርጊት የተለያየ ፍርድ ፤

“ ባገራችን ከሴት የሚፈለገው አንገቷን ደፋ ፣ ዐይኗን ሰበር ፣ ድምፅዋን ገባች ፣ ንግግሯን ለሰለስ እንድታደርግ ነው — ለመከበር ፣ ጨዋ ለመባል ፣ ለትዳር ለመታጨት ከፈለገች ።

“ ባገራችን ልማድ ነጻነቱ ሁሉ የወንድ ነው ። ወንድ የፈለጋትን ፣ የፈቀዳትን ወጣት ሲጎግ ወይም ሽርሽር ልውሰድሽ ብሎ ሊጋብዛት ይችላል ። ‘እንጋባ’ ብሎ የመጠየቅ መብት የወንድ ብቻ ነው ። ሴት እነዚህን ነገሮች አትደፍርም እንጂ ፣ ብትደፍርና ብታደርግ ፣ ተመልካች ወይም ሰሚ ብቻ ሳይሆን ወጣቱ ራሱ ጉድ ይላል . . . ‘ሴትን እኔ ስከታተላት ነው እንጂ ስትከታተለኝ አልወድም’ የሚሉ ሰንት ወንዶች ስምቻለሁ ። ስለዚህ ፣ ‘ዘመናዊ’ ለምትባለው ሴት እንኳ የተፈቀደላት መብት ፣ ‘አምቢ’ የማለት ነው ። ለሽርሽር ፣ ለሲኒማ ሆነ ለጋብቻ እስክትጠየቅ መጠበቅ እንጂ ፣ ወንዱን መጠየቅ ‘ያገር ባህል’ አይፈቅድላትም ። ለምሳሌ ፣ በጋብቻ ረገድ ‘ለዘመናዊ’ ሴት የተሰጣት የምርጫ ዕድል ፣ የመረጣትን ወንድ ካልፈቀደችው ፣ ‘አልፈልግም’ አላገባህም’ የማለት ዕድል ነው እንጂ ፣ የፈቀደችውን ለመምረጥና ‘እንጋባ’ ለማለት አይደለም ። በገጠር ያለችው ማ እስከዚህም መብት የላትም ” አለች ፣ በክርክሩ እየተሟሟቀች ።

አገናኛ ፣ ካለችው ውስጥ ፍጹም ስሕተት ነው የሚለው አጣ ። በተለይም እርሱ ራሱ ለንደን ለመጀመሪያ ጊዜ አይቷት ፣ ‘ይህች ቆንጆት ወጣት አትረባም’ ብሎ የፈረደባት ትውስ አለውና ፣ እም ትለውን ለመካድ አእምሮው ተሳነው ፣ ያላቀደው ክርክርም ቢሆን እንዲቆም ግን አልፈቀደም ።

ሆኖም ፣ ካለቡበት ቦታ ደርሰው ስለ ነበር ፣ መኪናውን የሚያቆምበት ምቹ ሥፍራ ፍለጋ ላይ ቀልቡን አዞረ ።

ከመኪናዋ መጥተው ቅልቅል ወደ መመገቢያ ዳሶቹ ሲያመሩ ፣ ቀደም ብለው መጥተው የነበሩ እራት ባደኛሞች ወደ መኪናቸው ሸቅብ ሲመጡ ፣ ታፈረችን ያለ ይሉኝታ አፍጥመው አዩዋት ። ሁኔታው አጉናፍርን በስጦት በያደርገውም ፣ ነገሩ ለስዋ እንግዳ ስላልሆነ ፣ ከጉዳያም አልጣፈችው ። ከዚያ ፣ ወደ አንዲት ዳስ ሲያመሩ ፣ አስተናባሪውን ስላጋጠማቸው ፣ የሚመገቡትን አዘው ሐደው በታቸውን ያዙ ። ብቻቸውን ፣ ያለ ደባል ናቸው — ዳሱ ውስጥ ።

ስለዚህ ፣ አጉናፍር ሲያሰላስል የነበረውን ነገር ተጠለ ። “ወንድህ ሴት እኩል ናቸው ስንል ፣ እንደ ፍጡርነታቸው በእግዚአብሔር ፊት ፣ እንደ ሰብዕነታቸው በቤተ ፈጣሪ ፊት ፣ እንደ ዜግነታቸው በሕግ ፊት ፣ በመብትና ግዴታ ትክክል ናቸው ማለት ነው እንጂ ፣ በማናቸውም ረገድ ከወንድ ጋር ሳይለዩ አንድ ናቸው ማለት አይደለም ። በጽታቸው ልዩነት ሳይሆን እንኳ የሚፈጠሩ ብዙ ልዩነቶች አሉ ።”

“እንደዚህ ዐይነቱ ልዩነት ግ በርግጥ አለ ። ለምሳሌ ፣ በመሠረቱ ሴትና ወንድ በግዙፍ አካል ዐቅም አንድ አይደሉም ። በዚህ ረገድ ሴት ደካማ ናት ።” ስትል አዳረጣትና ፡

“እዚህ ሳይ እንኳ መላ በመላ እርግጠኛ አይደለሁም” አለ አጉናፍር ፈገግ ብሎ ፡ “ባሉቻቸውን አጋድመው በክርን የሚደቁሱ እኔ እንኳ የማውቃቸው ብዙ ሚስቶች አሉ ።”

“በአእምሮ ጉልበት ከወንዶች የሚልቁ ደሞ ፣ እኔ የማውቃቸው ብዙ ሴቶች አሉ ። ችግሩ ፣ አንደኛ ፣ ወንዶች ይኸን በያውቁም በድርጊታቸው ይከዳሉ ። ለሴቶችም ችሎታቸው የሚፈቅድላቸውን ሥፍራ ይነፍጓቸዋል ። ሁለተኛ ፣ በብልህነቷ በግልጽ የታወቀችን ሴት ፣ በብዙ ኅብረተሰቦች ብዙውን ጊዜ ትዳር ይሸሻታል ። እምልህ ፣ በኛ ወንዶች ዘንድ ብቻ ግለቴ እንዳይመስልህ ። በሥጋዊ ሥልጣኔ ገፍተዋል ፣ ተዎረዋል ከሚባሉት ኅብረተሰቦች አንዱ ለሚሄካንንም ጭምር ግለቴ ነው ። ስለዚህ ፣ ያልተማረ ኅብረተሰቧ እንዲቀበላት ከፈለገች ፣ አንዲት ያገራችን ወጣት ሴት ተቀብራ መኖር አለባት” አለች ታፈረች ።

“ በተማሩት መካከል ይኸ ሊገጥማት አይችልም ” አለ አጉናፍር ፡ ከክርክሩ ጥልቀት መውጫ መንገድ እያሰላሰለ ። የቀረውን አጭር ጊዜ በክርክር ለማሳለፍ አልፈለገም ።

“ ‘ ተማረ ’ በሚባለው ወጣት ይብላል እንጂ ። ሌሎቹንስ ምናልባት ለንፈርድባቸው አይገባም ይሆናል ። የሚመሩት በዚያው በሚያውቁት በለመዱት ስለሆነ ። እኔ የምፈርድው ተምራክለሁ ፣ ዐውቂያለሁ በሚለው ወገን ነው ። ”

“ ታውቂያለሽ ፣ እንደኛ ትውልድ ሰድብና ወቀላ የበዛበት ሌላ የነበረ ወደም ያለ አይመስለኝም ። የዳሮዎቹ ፣ ‘ የዘመኑ ልጆች ብላሾች ናቸው ’ ይሉናል ። እኛ ራሳችን ‘ አንረባም ’ እንላለን ። በውኃት ይኸ ሁሉ ሊደርሱበን ይገባል ፤ ወንዶች ብቻ ማለቂ አይደለም ፣ ሴቶቹንም ነው ” አለ አጉናፍር ፣ አርእስተ ነገሩን ቀደሮ ።

ልጅቱ ክርክር ውስጥ ሰጥማ ፣ ስለ አጉናፍር ለግወቅ ያቀደችውን ረስታው ነበር ፤ አሁን ግን የወሬውን አግጣጫ ሲለውጥ መቀጠሉን ትታ ፣ ወደ መጀመሪያዉ ዓላማዋ የምትደርስበትን ዘዴ ግሰላሰል ጀመረች ። እስካሁንም ስትከራከር ልብ ሳትል ራስዋን ያጋለጠች መሰላት ።

አጉናፍር ዝምታዋን ተገንዝቦ ፣ ክርክሩን ዘዴ በጉደለው አኳኋን ማቆሙን አመኑ ። ስለዚህ ፣ የጀመረውን ተወና ወደ ምግቡ ዞረ ። ለካ ምግቡ ተረስቶ ሳይበላ ቀዝቅዞአል ። “ በችጋር ገደልኩሽ አይደለም እንዴ ፤ ” አለና አሳላፊ መጥሪያ ደወሉን እያከታተለ ደወለ ።

አሳላፊው እየሮጠ መጣ ። ምግባቸው እንዳልተነካ ተመልክቶ ፣ “ አልተስማማዎትም ፤ ” አለ በትሕትና ፣ ፊቱ ሳይ ግን ሥጋት እየታየ ።

“ የለም ፣ ምግቡ ምንም አልገደለው ። ብቻ ፣ ቀዝቀዝበን ሳንበላው ። ሌላ ብታመጣልን ፤ ” አለው አጉናፍር ። ልጁ ትንሽ አመኑታ ።

“ ግድ የለም ” የዚህን እኮ እክፍላለሁ ” ሲለው ፡ አሳላፊው ይዞ እየሮጠ ሔደ ።

“ ችጋር አለቅን አይደለም እንዴ ! ” አለ አጉናፍር ፡ ልጄ ይዞ እንደ ሔደ ።

“ እኔ ነኝ — ”

“ የለም ፡ እኔ ነኝ ፡ ክርክሩን ስከታተል የምሳውን ነገር ያስረሳሁሽ ” አለ አጉናፍር ። ከዚያ ዝምታ ተከተለ ።

“ አውሮፓ ለብዙ ዘመን ተቀምጦ ለመጣ ሰው አዲስ አበባ ችን እንዴት ነው ? ” አለችው ፡ አዲስ አርእስት አንሥታ ።

“ እባክሽ የኔ ኑሮ ምንም እስከዚህ ከተራ ኑሮ የሚለይ ነገር የለበትም ” ፡ ይመሻል ይነጋል ፤ እንዲህ እንዲህ ሲሉ ፡ ጊዜ ሞት ይደርሳል ፡ ነው የኔ ኑሮ ። ”

“ ምንው ! ምንው ! ከተማችንን እንዲህ የሚሰለች ከተማ አስመሰልከው ፣ ለወንዶች በጣም የሚመች ከተማ ነው ፤ መጥፎም ቢሆን ለሴት ነው እንጂ ፤ እንዲያውም አንዳንድ የውጭ ታዛቢዎች ፣ ‘የወንዶች ዓለም’ ብለው ወይመዋት በሰሟም አይጠሯት ” አለች ፡ ለማወቅ ወደ ፈለገችው ጉዳይ አግጣጫ ነገሯን እያመራች ።

“እኔ እንኳ በተለይ በዚህ አግጣጫ አልሔድኩም ነበር። ቢሆንም ፣ አንቺ ባልሺው አንጻርም ከሔድን ፣ ለወንድ የሚመች ከሆነ ፣ ለሴትም ይመቻል። ለሴት ካልተመች ለወንድም አይመችም ማለት ነው። ”

“ ይኸ የሚያስኬድ አንኳ አይመስለኝም ” ይሁንና ፣ ባጭሩ በዚህ ረገድም ቢሆን እኮ መሪው ወንድ ነው ። ”

“ እሱ ዱሮ ቀረ ” አሁን ወንዱ ሴቱ ሆኗል ። የከተማ ሴቶች ችን ዐይናውጣ ሆነዋል ” አለ ፣ በፈገግታ ።

“ ታዲያ ሥራህን እንደዚህ ሲያቃልሉልህ ምን ያስከፋሃል ፣ ደስ ሊልህ ይገባል እንጂ ! ” አለችው በምጽት ፣ ግን እንደ ርሰው

ፈገግ ብላ ። ‘ ዐይናውጣ ’ ያለው ቃል በልቧ ገብቶ ተሸነቀረ ።
ወንድ ‘ ዐይናውጣ የሚባልበት ጊዜ ለመሆኑ አለ ? ’ የሚል ጥያቄ
ሸው ብሎባት ዐለፈ ።

“ አንዳንዶቹ ስልክ እየደወሉ የሚሉትን ለጀሮ የሚቀፍ ነገር
ብትሰሚ ሴትነትሽን ያስጠላሻል ። ”

በዚህን ጊዜ እንዳቀረቀረ ገጹን ሰቅጽበት ትክ ብላ አስተዋ
ለችው ። በልቧም ‘ ይኸን ያህል ዘመን አውሮጳ ተቀምጦ እስተያ
የቱ ጥንታዊ ነው ? ’ አለች ። “ ወንዶች፣ ይኸን ሴቶች አሉት የምት
ለውን፣ ስልክ ደውለው ሴቶችን ሲሏቸው ወንድነትህ የሚያስጠ
ላህ ከሆን፣ አዎ እኔም ሴትነቱን ሲያስጠላኝ ይችላል ። አለበለዚያ
ግን — ” ብላ ሳትጨርስ ተወችው ።

“ ምንው ከወንድ እኩል መሆንህ ቢባል ውድድሩ በዚህ ነው
እንዴ ታዲያ ? ”

ፈገግ ብላ ከሰጋ የመሰሉትን የእጆቿን ጣቶች እየተመለከ
ተች ጥቂት ዝም ካሰች በኋላ ። “ አንድ ቀን ሴቶች ተሰብስበው ስለ
ዘመኑ ወንዶች ሲያወሩ፣ አንድዋ እንደዚህ አለች ። የዘመኑ ወንዶች
የሚፈልጉትን አያውቁም ። “ አይሆንም ” ሲሏቸው፣ “ ባላገርነት፣
ጥሬ ነች ” ይላሉ ። “ ይሁን ” ሲሏቸው ደግሞ፣ “ እስከ አትረባም፣ እን
ዲህ ነች ” ይላሉ ። ስለዚህ ሴቶችን ምን አድርጉ ነው የሚሉን ? ለምን
ሐሳባቸውን አይቆርጡም ? ባንድ ጊዜ ጥንታዊም ዘመናዊም ሁኑ
እያሉ ለምን ግራ ያጋቡናል ? ’ ይኸ ብዙ እውነት አለበት ። በዚህ
ላይ እኔ የምጨምረው ነገር አለ ። ይኸውም ሚስት ያገባ ወንድ
እንኳ ልክ እንደ ወንድላጌ ከሌሎች ሴቶች ዘንድ በሚሰቱ ላይ ሲሔድ
‘ ነውር ’ አይባልም ። ያገባች ሴት ግን፣ እንኳን ከሌላ ወንድ ጋር ማግጣ
ይቅርና፣ በሐሰት የተጠረጠረች እንኳ እንደሆነ፣ ሐሜቱና ስድቡ አይ
ጣል ነው ። ሁሉም ለባልየው ያዝኑለታል፣ ይፈርዱለታል ። እሱ
ራሱ ጨዋ ላልሆነው እኮ ነው፣ እስቲ አንተ ራስህ ‘ የእኩሉ ሚስት
መጥፎ ናት — ዘጥሪ ናት ’ ሲባል እንጂ፣ ‘ የእኩሉ ባል መጥፎ ዘጥሪ
ነው ’ ሲባል ለምትህ ታውቃለህ ? እርግጥ አንዳንዴ ‘ እኩሉ እኮ ዋና

ነው፡፡ ይባላል — በፈገግታ ። በማውገዝ አይደለም፡፡ በማድነት፡፡ ለምን ቢሉ፡፡ የወንድ ዓለም ነዋ፡፡ ”

በዚህን ጊዜ፡ አሳሳፊው ምግቡን አምጥቶ አስቀምጦላቸው ሔደ ።

ምግቡን እየበላ፡ አገናኛል ስለ ተናገረችው ያሰብ ነበር ። በእላም ካቀረቀረበት ቀና ብሎ፡ “አሁን ያልሸጠው እውነት ነው ።” ወንዶች የሚፈልጉትን ነገር አያውቁም፡፡ የተባለው በከፈል ሐሰት አይደለም ። ዘመኑ ነው ። የመሸጋገሪያ ዘመን ስለሆነ ነው ። ባህላችን፡ ከውጭው ጋር ሲጋጭ፡ የጥንቱ መሠረቱ በናጋም፡ አዲሱ በጥንቱ ሥፍራ ለመተካት አልቻለም ። ከሁሉቱ የተውጣጣ የመተዳደሪያ ሥርዓት ጎብረተሰባችን ወስኖ እስኪተበል፡ ይኸ ችግር አብሮን ይከርማል ። ለምሳሌ፡” ከለ፡ ለራሱም የወደፊቱን እያሰበ፡ “ስለ ዘመናችን ሠርግ አሠራረግ እንመልከት ። እንግራችን ደንብ እቤት ይደገሳል፡፡ የፈረንጆቹም እንዳይቀር ኮከቱል ሆቱል ይደረጋል ። እቤት እንጀራና ዳቦ፡ ጠላና ጠጅ — እንዳበሻ ደንብ፡ ሆቱል ኬክ ውስኪና ሻፓኝ — እንደ ፈረንጅ ደንብ ። ይጣም፡ ‘የማር ጨረቃም’ እንደ ፈረንጆቹ በተጨማሪ ። እንደዚህ ዐይነት፡ የጉጆ ወጪን ጫንቃ የሚቆለምም ሆኗል፡፡ የሠርግ ነገር ። በሌላጤም ረገድ፡ ሥራችን እንደዚህ የተሻገገው ረገጥ ነው ። ስለዚህ ነው አንድ ወጣት ዕረጦኛው አደባባይ ስትወጣ፡ እንደናቶቻችን ዐይን አፋር፡ እንደ ፈረንጆቹም ያፋር ባንድ ጊዜ እንድትሆን የሚፈልገው ።

“ሆኖም የሴቶቻችን አካሄድ እጅግ ይበዛል ። መሸከርመም ይቅር፡፡ መቅረቱ መልካም ነው ። ግን ከብርን መጠበቅ ይረሳ፡፡ የለም በጣም ተበላሽተዋል ።”

“በየትኛው ሚዛን ሲለካ ነው ከልክ ዐለፈ የሚባለው፡፡ እንዳልከው የዱሮዉ ሚዛንና ከውጭ የመጣው መለኪያ አይሠሩም — ሁለቱም ። ሦስተኛው ‘ገና ተደንግጎ’ አልወጣም ። ታዲያ በምን ይለካል፡፡”

“ጎብረተሰብ ሲባል እንዲያው ነፍስ የለሽ፡፡ ግልጽ ያልሆነ ጉም ይመስላል ። ግን፡ ጎብረተሰብ መመሪያውን ያወጣል ሲባል

እኮ፡ እንዲያው ከሰማይ እንደ በረዶ ዳብ፡ ዳብ ወይም ከገጽ ውስጥ መመሪያው ተዘጋጅቶ ብቅ አይልም ። ሰው ነው የሚመራው ። እኛው ራሳችን ነን እምንወስነው ። ስለዚህ ሥርዓቱን መደንገጉ የእኛ ኃላፊነት ነው ። የኔ፡ ያንቺ፡ በጠቅላላው የዘመኑ ሰዎች ግዴታ ነው ። ስለዚህ የዘመኑ ጥፋት ነው ያልኩት፡ ያለው ሁኔታ ያሁኑን ችግራችንን እስከተሰለጠነው ሰዎች ነው እንጂ፡ ካሉበት ኃላፊነትና ግዴታ ለማፈግፈግ አይደለም ። እሌ፡ እሉም ክርክሩ እየጣመው ።

“ ማን ለማን ይወስናል ፤ እንዴት የሚሰማማው ሌላውን አይሰማማውም ። እንደዚህ ዐይነት ነገር ደግሞ በፀጥጅ አይወጣም ። ”

“ ለሁሉም የሚሰማማው ከተባለማ ጽንም ደንብ ሊበጅ አይችልም ። ‘ ለአብዛኛው የሚሰማማ ’ ማለት መሆን አለበት እንጂ ። የባብረተሰቦች መተዳደሪያ ደንቦች፡ ዘወትር፡ በየትም ሀገር ወይም በየትኛውም ዘመን ቢሆን፡ የሚመነጩት ከጥቂት ሰዎች ነው ። ከዚያ አብዛኛው ከተቀበላቸው ለመላው ገብረተሰብ ያገለግላሉ ። ለሁሉ ነገር እመንጮ ያስፈልገዋል ። ‘ ፀጥጅ ’ ስላልሸው ደግሞ፡ ለምን ስለ እንዳንዶቹ ነገሮች ፀጥጅ ሊወጣ አይችልም — ይችላል እንጂ ። ”

“ ለዚህ ሁሉ እኮ አስቀድሞ የሚፈልጉትን ማወቅ ነው ። መጀመሪያ የሚፈልጉትን መወሰን ያስፈልጋል ። እንዲሁን ‘ የባቂላ ፍሬ እሸትም፡ ቆሉም ‘ ገናይም ሆኖ ልብላት ’ ማለት አይሆንም ። የዘመኑ፡ ወንዶች ነገር ግን እግዚአብሔር ዐይነት ነው ” አለች ነገሯን አሳጥራ ።

“ እስከዚህ ፤ እርግጥ ፤ ምን ያህል መሆናቸው ያስራክር ይሆናል ። ግን ፤ እነሱም በዙሞ የሚፈልጉትን የሚያውቁ እንዳሉ በስኩሌ አልጠራጠርም ። ሌላው ቢቀር ፤ እኔ በበኩሌ የምፈልገውን ዐውቃለሁ ። እስከ ዛሬም ወንደላጤ ሆኜ የቆየውት ስለዚህ ነው ። ” ይኸን ሲል አጉናፍር ዐይኗን ለማየት አልደፈረም ።

አጉናፍር እንደ ርሰዋው ነጻ መሆኑን ስትሰማ ታፈረች ልቧ በደ ስታ ረካ ። ነገር ግን ፤ ለሜቷ ከመንገድ እንዲወጣ አልፈቀደችም ። ገና ምኑን ዐውቃ ፤ ስለዚህ ፤ ሐሳቧን በክርክራቸው ላይ ብቻ ዐይኑን እንዲጥሉ ፤ ወደ ሌላ አግጣሚ እንዳይሳክን ፤ ነገሯን ቀጠለች ።

“ ብዙ ወጣቶች የሚፈልጉትን ዐይነት የትዳር ጓደኛ ሳያገኙ የሚቀሩበት ምክንያት ብዙ ሊሆን ይችላል ። በኔ አስተያየት ግን አንድ የሚያደርጉት ትልቅ ስሕተት አለ ። ምናልባት በኛ በሴቶችም በኩል ይኸ ስሕተት እይጠፋም ። ይሁንና ፡ ለምሳሌ ብዙ ወንዶች ከብዙ ሴቶች ከተዋወቁ በኋላ ፡ የሚፈልጓትን ሚስት ከነዚህ ሁሉ ሴቶች ጥሩ ብለው የሚገምቱትን ነገር ወስደው ፡ አውጣጥተው በሐሳባቸው ይፈጥሯታል ። እምልህ ፡ ካንዴ አንገት ፡ ከሌላዋ ጠጉር ፡ ከሦስተኛዋ ዐይን ፡ ከአራተኛዋ ጠባይ ፡ ካምስተኛዋ ትምህርት ፡ ከስድስተኛዋ ዘር ፡ ከሰባተኛዋ ሀብት ወስደው አንድ የሌላች ፡ ወያፊትም የማትኖር ሴት ይፈጥሩና ፡ እስከም ሲፈልጉ ፡ ሲጠብቁ ዕድሜያቸውን ያገባድዳሉ ። እንዲህ ሆኖ ነው እንጂ እንግዲያውማ ፡ ወንዱ ‘ ሚስት ሚስት ’ ሲል ፡ ሴቱ ‘ ባል ባል ’ ሲል እንዴት ሁለቱም የሚፈልጉትን ያጣሉ ? ”

“ አዎ ፡ ምናልባት ተማሪ ሴት በነበርን ጊዜ እንደዚህ ዐይነት የቀን ሕልም አይተን ይሆናል ። ይህ የልጅነት ነገር ነው ። አሁን ግን የማሟውትሽ ፡ በቁም ነገር ፡ አግብተው ትዳር ለመያዝ ለሚሹ ፡ በከተማው ሚስት ጠፍቷል ” ከማለቱ ወዲያው ተጸድቶ ፡ እስከም ‘ ከሌሎች ጋር የደመርከውት ’ ይመስላታል ብሎ ። ግን አንዱ አመለጠው ። ካፍ ከወጣ አፋፍ ።

“ የከተማው ሴት ሁሉ ተበላሽቷል ፤ ሚስት ጠፋ ማለት በከተማው ባል የሚሆን ወንድ ጠፍቷል ማለት ነው ። ምክንያቱም ፡ ለመበላሸት ሁለት ያስፈልጋል ። ሴት ብቻዋን አትበላሽም ። የሚያበላሻት ወንድ ነው ። አንድ ወንድ እንዲት ሴት ያባልግና ፡ ዞር ብሎ እስከ ባለፈ ነች ብሎ ያወራል ። የሱስ ብልግና ? እረ ምነው የወንዱ ብልግና እንደ ብልግና አለመቁጠሩ ? እ — ኔ ይ — ሽ — ን ን — አ — ል — ቀ — በ — ል — ም — ” አለች የመጨረሻ ጧን ዐረፍተ ነገር ፡ እያንዳንዱን ፊደል እያረቀች ።

አጉናፍር ፡ እንደዚህ ትዕግሥቷን ያመነመነው የክርክሩ ፍሬ ነገር ሳይሆን ፡ በሴቶች ላይ የሰነዘረው አጠቃላይ አስተያየት ለ፲ም ጭምር የታዋቂ ነው ብላ ስላመነች መሆኑን አልተጠራጠረም ። ስለ

ዚህ ፡ ይህ አለመሆኑን የሚገልጽበትን መንገድ እያሳለለ ክርክሩን ቀጠለ ። “ለተፈጠረው ሁኔታ ፡ መቶ በመቶ ጥፋቱ የሴቶች ነው ባይባልም ፤ ይበልጡ ጥፋት የነሱ መሆኑ ብዙ የሚያከራክር አይመስለኝም ። ምክንያቱም ፡ ወንድ ሁል ጊዜ የሚደፍረው የሴትን ግንባር እያየ ነው ። ወንድ የሚደፍረው ፊት ሲሰጡት ብቻ ነው ። ባለጊዜ ወንድ የተጻጠረ የሴት ግንባር ሲያይ መስቀል እንዳየ አርኩስ መንፈስ ደራሹ ይጠፋል ። ስለዚህ ፡ ለመባለግና ላለመባለግ ቁልፉ አሁንም እሴቶች እጅ ነው ። ስለዚህ አስተያየት እውነትነት ጥሩ ማስረጃ አንቺ ራስሽ ነሽ” አለ አጉናፍር ። ያበላሸውን ነገር ማቃኛ ዘዴ ያገኘ መሰለው ። ግን ስለርስዋ ጨዋነት የተናገረው የሚያውቀው ነገር ኖሮ አይደለም ። ራሱን ሳይታዘብም አልቀረም ። ‘ምን ነካኝ?’ አለ በልቡ ። ‘እንዴት ትታዘብኝ?’ አለ በሐሳቡ ። ነደደው ። ነደደው ። ሰውነቱ ተሸወጠ ።

ታፈረች ነገሩ ከጠቅሳላነት ተነሥቶ አስዋላይ ሳትጠባበቅ ቀውስ ሰላረፈ ፡ ትንሽ ተደናገረች ። የጨበጠችውን ብርጭቆ ቀስ ብባ ስታስቀምጥ እጅዋ ሲንቀጠቀጥ አገኘችው ። ‘ለምን ጨዋ ነት ሁልጊዜ በሴቶች ተከላካይነት ላይ ብቻ ይጣላል? የወንዶች ለማባለግ መሞከር ለምን አይወገዝም? እህ ፡ ወንዱ ይሞክር ፡ ሴቷ ትከላከል? ጥፋተኛ አስዋላይ ነች ። ለምን? ለምን ቀድሞውኑ ወንዱ እጁን ዘርግቶ ፡ እጁን ሰብስቦ ይቀመጥ እንጂ!’ ይህ ሐሳብ በአእምሮዋ ውስጥ ይጉላላ እንጂ ፡ ድምፅዋን ከፍ አድርጋ ሰርሱ ምንም አልተናገረችም ።

አጉናፍር የባሰውን ነገር ያጠፋ መስሎት ፡ “ምንው ገዝኞ አልሽ?” አላት ።

“የለም ፤ ክርክሩ ማለቂያ የለውም ብዬ ነው ።”

“ውነትሽን ነው ። የኔ ነገር ዘወትር ክርክር ነው ። አዝናለሁ በክርክር ገና ከመገናኘታችን ስለ ጠመድሁሽ . . . ምላሽን አላስበላ አልኩሽ . . .” እንዳያማህ ጥራው ፡ እንዳይበላ ግፋው ፡ ሆነ” እያለ ወተወተ ።

“ይገባለሁ” አለች ። ‘ማስረጃዋ አንቺ ነሽ’ ያላት ነገር እልቧ ውስጥ ከባድ ሸክም ሆኖ አስተክዛት ። ስለርሷ ‘ብዙ ካወቀ በኋላ ሆኖ ቢሆን’ አለ ፡ ልቧ ።

ከዚያ ጸጥ ብለው ምላሻውን ጨረሱ ። አሳላፊው ተጠርቶ ሲመጣ አጎናፍር ጠየቀው ። ልጁ መጀመሪያ ሳይበለ ቀዝቅዞ የተመለሰውን ምግብ ዋጋ ሳይደምር ፣ የተበላውን ምግብ ዋጋ ብቻ አስቦ ነገረው ። አጎናፍር ፣ አሳላፊው ጠቀም ያለ ጉርሻ ሰጥቶት ተነሥተው ወጡ ።

እመኪናው ውስጥ ሆነው አንዳንዴ ብቻ ሲነጋገሩ ፣ አባዛኛውን ጊዜ ግን ፣ ከየግል ሐሳባቸው ጋር እየተጨዋውቱ ወደ መሥሪያ ቤቷ አቆለቆሉ ። ምንም እንኳን የሥራ ሰዓቱ ቢያልፍም ፣ አጎናፍር ለመጀነኛ የማትመቸውን ፎክሎርን የሚነፃ ዝግ አድርጎ ነው ። እመሥሪያ ቤቷ አጥር ግቢ ሲደርሱ ፣ ወጣቷን ለቅዳሜ ቀጠሮ ጠየቃት ።

“ ቅዳሜ አይመቸኝም ። ቀጠሮ አለብኝ ። ”

“ ታዲያ መቼ እንገናኝ ? ”

“ ከቅዳሜ ሌላ ነጻ ነኝ ። ”

“ ዛሬ ከሥራ በኋላ ለምን አንገናኝም ? ”

“ ከአንዲት ጓደኛዬ ጋር ቀጠሮ አለኝ ። ”

“ እሷ ደግሞ ሁልጊዜ ነው እንዴ ! የቅዳሜ ከሰዓት በኋላው አይበቃትም ? ” አለ ቅዳሜ ከማን ጋር እንደ ተቃጠረች ለማወጣት ።

“ አይ ቅዳሜ ከሷ ጋር አይደለም የተቃጠርኩት ይኸሌላ ሰው ጋር ነው ” ብላ መንገዱን ዘጋችበት ።

ከማን ጋር ብሎ መጠየቅ ነውር ስለ መሰለውና ‘ አጥብቆ ጠያቂ የገፍቱን ሞት ይረዳል ’ እንደሚባለው ፣ የማይሆን ነገር ምናልባት እንዳይሰማ በመፍራትም ፣ አጎናፍር ነገሩን እዚሁ ላይ ተወው ።

ልጅቱ ለማወጣጣት መሞከሩ ገብቷታል ። በመከራው ተያዘ ሰባት ። ግን ፣ በሰጠ ከሚባል ወጣት ጋር መቃጠሯን ለመግለጽ እንዴት ትችላለች ?

“ለምን ነገ ማታ ራስ ሆኑል አናመሽም ?” አላት አጉናፍር በድገት ።

“እሺ ። እስኪ ለሁሉም ነገር ያውልልኝ” ብለው ሰላምታ ተሰጣጥተው ፣ ከመኪና ወጥታ ወደ ቢሮዋ ማዘገም ጀመረች ። በአ ካባቢው የነበሩት ሰዎች የወጣችበትን መኪናና የሚነዳውን ሰው። ልብ ብለው ተመለከቱ ። አጉናፍርም ፣ ሕንገው ውስጥ እስክትገባ በዐይኑ ሸኝቷት መኪናውን ወደ ቢሮዉ አስፈታለክ ።

ወንድይራድ እሑድ ሌሊት ስለ ወሰነው ጉዳይ እስካሁን ምንም አላደረገም ። አንድ ሁለቱ ያህል ውሳኔውን በሥራ ላይ ለማዋል ቆርጦ አፋፍ ላይ ከደረሰ በኋላ ወኔው እየከዳው ወደ ኋላ ተመልሷል ። እቅጩ ሲመጣ ድፍሪት አጣ ። ዐይኔን ጨፍኜ በወሰንኩት መሠረት እርምጃዋን ልውሰድ ብሎ ከተነሣ በኋላ ፣ ፈርቶ ለሌላ ጊዜ ባስተላለፈው ቁጥር ሊገልጸው የማይችለው እጮታ ሁለመናውን ሲያለብሰው ፣ ልዩ ደስታ ከውስጡ ሲመነጭ ይሰማዋል ። ልክ አንድ ሰው መጥፎ ሕልም ካየ በኋላ ፣ ባንኖ ሲነቃ የሚሰማው እጪ ይቃና ደስታ ዐይነት ።

አምኖበት የወሰነውን ነገር ፣ እስከ ዛሬ ለምን እንዳላደረገው ሰራሱ ልዩ ልዩ ምክንያቶች በማቅረብ — ማለት ፣ ምቹ ጊዜ ፣ ተስ ማሟረቱ . . . እያለ — ሕሊናውን ለመደለል ይሞክራል ። ሌላ ውን ብቻ ሳይሆን ፣ ራሳቸውንም ጭምር የማታለል ተሰጦ ያላቸው እጅግ ጥቂቶች በመሆናቸው ፣ ወንድይራድ ራሱን ማታለል ተሳነው ። ስለዚህ ፣ ትክክለኛውንና እውነተኛውን ምክንያት — ማለት ፣ እንደን ነገር በመገንዘብና በማመን ፣ በመወሰንና ቆርጦ በውሳኔው መሠረት በመፈጸም መካከል ያለውን ልዩነት አምኖ እንዲቀበል የገዛ ሕሊናው ወጣረው ።

ሳይሆንለት ከሕሊናው ወቀሳ ለመሸሽ ሲጥር ፣ ትናንት ማታ ማንበብ የጀመረው መጽሐፍ ትውስ አለው ። ተነሥቶ ከመኝታ ቤቱ ሔዶ ሊያመጣው አልፈቀደም ። በሐሳቡ ግን ፣ የመጽሐፉን

ፍሬ ነገር ያወጣ ያወርድ ጀመር ። መጽሐፉን ፡ የቪክሰፒርን “ሐምለት” ፡ ከተማሪነቱ ወቅት አንሥቶ አሰከ ዛሬ ሰንት ጊዜ አንብቦ እንደ ወጣው አረጋግጦ ቁጥሩን ባያውቅም ፡ አያሌ ጊዜ ወጥቶታል ። አሁን በተለይ ሐሳቡ ያረፈበት አንቀጽ ፡ በገቢር ሦስት በመጀመሪያው ትእይንት ውስጥ የሚገኘው ፡ “ መሆን ወይም አለመሆን ” የሚለው ነው ። ለራሱ ሆኖቱ ተስማሚ ሆኖ አግኝቶታል ። የዚህን አንቀጽ መልእክት አውጠነጠነ ። ‘ ከሞት ወዲያ ማዶ ያለው ፡ ሐደው የማይመለሱበት ዓለም ፡ መጨለም ፡ ወኔቢሰ አርጉን ፡ ከነፈተናውና ከነውርደቱ የመጥኝ እንድንለው ያደርገናል ፡ ከሞት ወዲያ ማዶ ያለነውን ።’ በሀገራችንም አባባል ፡ “ ከማያውቁት መላክ የሚያውቁት ሰይጣን ይሻሳል ” የሚለው የፍርሃት ጉዳና አለ ። እዚህ ሐሳብ ሳይ ረዘም ሳለ ጊዜ ቆየ ። . . . በሰዓት ምሳውን ሲበላ የአሐድሉቱን ውሳኔ ለመሻር ሐሳቡ በጣም ወዳንድ ወገን አጋደለ ። በውስጡ ተዳብለው የኖሩት ሦስት ወንድይራዶች ማለት ፡ “ ሁን እንዳለም ” ፡ እና “ ትልቅ ለመሆን ፡ ትፈቅ መከወን ” የሚሉት ሁለት ዓለም ወዳዶች ወንድይራዶች ፡ ባንድ ወገን ፡ “ ሁሉ ከንቁ ” ባዩ ወንድይራድ በሌላው ወገን ሆነው በውስጡ ሲፋተጉ ከርመው ፡ ፊት አይሉ የነበረው ሁለተኛው ወገኑ አሁን ተረታ ። ከወዲያኛው ዓለም የዚህኛው ዓለም ስበት አየለ ። ውሳኔው ተሻረ ። ከጀመረው የሽሽት ጉዳና ወደ ጎሳ እንዳይመለስ አዲሱ ሐሳብ ከምሳ በጎሳ በኮኛክ ተደገፈ . . .

ከምሳው በጎሳ ወንበር አውጥቶ በረንዳው ላይ ሦስተኛውን ኮኛክ ይዩ ተቀመጠ ። በሐሳቡ ፡ ‘ አዎ ፡ ከሁለት ነገሮች አንዱን ለመምረጥ ፡ ለማንጻጸር የሚያስችል ስለ ሁለቱም በቂ ማበረሻ በጅመጨበጥ ያስፈልጋል ። ጨለማ ሊያውቅ የሚችል ብርሃንንም ያይኖረው ያወቀ ነው ።’ ወስኖት ከነበረው እርምጃ አጀግ ርፋ ሐደ ። ከባድ ሽክም ከሚንቃው እንደ ወረደለት ተሸካሚ ወንድይራድ ሰውነቱን ቀለለው ።

ተሰማ ከወደ ማድቤት በኩል ሲመጣ አየውና ወንድይራድ የሰዋሉቱ ነገር ትገባ ብሎት ተሰማን ጠራው ። “ እስቲ እንድ ነገር ልጠይቅህ ? ” አለው ፡ ተሰማ እበረንዳው ሥር ያርሶ እንደ ቆመ ።

ተሰማ ጥያቄውን ሲጠብቅ፡ “ለምንድር ነው የምትጠጣው?”
የሚል ቦምብ ወንድይራድ ጣለበት።

“እረ እኔ ከነጋ ምንም አልቀመስኩ ዛሬ ።”

“የለም፡ ዛሬ ግለቱ አይደለም ። እረ፡ እንዲያው በሌላው
ጊዜ?” ተሰማ እራሱን እያከከ ዝም አለ።

“በል እኮ ንገረኝ ። ችግር አለብህ?”

“ከደሃ ችግር መቼ ይጠፋል ።”

“ለዚህ ነፃ የምትጠጣው?”

ተሰማ አልገባውም ። አንገቱን አቀርቅሮ እንደገና ራሱን
አከከ አከከ ግድረግ ጀመረ።

“ነው?”

“ምን፡ ጌታዬ?”

“በል ተወው፡ የተገባህን አልመሰለኝም” አለ ወንድይ
ራድ።

ተሰማ በልቡ፡ “ምንድን ነው የሚሉት እኝህ ሰውዬ? ችግር
ንኛ ጠጅ መጠጣትን ምን አገናኛቸው? ሰው የሚጠጣው ከወዳጅ
ከዘመድ ጋር ሆኖ ላለም ለደስታ ነው። ለችግር? ሀብታም ጠጅ የሚ
ጠጣው ምን ተችግሮ ነው? የለም፡ አግርኛቸው አልገባኝም’
እያለ መንገዱን ወደ ጉጀው አዘቀዘቀ።

ተሰማ ወደ ዘበኛ ቤቷ ሲንቆረሰስ ወንድይራድ እያስተዋ
ለው፡ “ለተሰማ ጠጅ መጠጣት ልማድ ነው፡ ዓላማ የለውም። . . .
“ችግር ከደሃ መቼ ይጠፋል” አለ። በምሬት አይደለም ያለው።
ያለውን፡ የኖረውን፡ የሚኖረውን ሕይወት እውነታ ለመግለጽ ነው
እንዲህ ያለው። ችግር ሲልም የሀብት እጦትንና፡ ጣጣት የሚያ
ስከትለውን ጣጣ ግለቱ ነው እንጂ፤ እኔ ችግር የምለውን ዐይነት—
ግለት፡ በውስኪና በኮኖክ ለማስጠም የሚሞክሩትን ዐይነት ችግር—

አይደለም ። እሱ የሚለው ዐይነት የሚያስጠጣው ዐይነት አይደለም ። ምክንያቱም ደሃና ችግር ተስማምተው አበረው ለመኖር ቃል ኪዳን ገብተዋልና 'እያለ ወደ ሐሳብ ዓለም ወንድይራድ ዘለቀ' ...

የአበራ ፊያት መኪና ግቢው ስትገባ ወንድይራድ ከሐሳቡ ነቃ ሰዓቱን ቢመለከት ዘጠኝ ሰዓት ተራብ ግድም ሆኗል ። ዕቃ ረስቶ ይሆናል የሚል ሐሳብ ሽው ሲልበት ወንድይራድ ፡ አበራ መኪና ዋን መኪናዎቹ ቤት አቁሞ ሲመጣ አንድ ሆነ ። ለምን አለሰዓቱ አበራ እንደ መጣ የማወቅ ጉጉት አደረበት ።

ወዲያው ደግሞ ፡ 'በለጠ የዳጣቸው ሽግግሪ ሞተው ይሆን?' የሚል ሐሳብ መጥቶ ልቡ ተተክሏልና ፡ በሥጋት የልቡ ምቃት ፈጠነ ።

አበራ በረንዳውን እየወጣ ፡ “ ፈቃድ ወስደሃል እንዴ ! ለንቲ እጠይቅሃለሁ እያልኩ ፡ ሰሞኑን ሳልጠይቅህ ” አለ ።

“ የለም ” አለ ወንድይራድ በደፈናው ። ሥራውን መተዉን እስከ ዛሬ ለማናቸውም አልነገረም። ይኸን ተወት አድርጎ ፡ “ ምንው ፡ ባሁን ሰዓት — ደኅና መጣህ ? ” ብሎ ጠየቀው ወንድይራድ ፡ በጉጉት ።

“ ይህን ስለ አማርኛ ሥነ ጽሑፍ የጀመርኩትን ጥናት ሁለተኛ ክፍል እያዘጋጀሁ ነው ። እየኒቨርስቲ የኢትዮጵያ ጥናት ቤት መዳሕፍት ለመሔድ ነበር ከቢሮዬ የቀረሁት ። በኋላ ግን ፡ ‘ የሚያስፈልገኝን መረጃ ሁሉ ሰብስቤያለሁ ፤ ታዲያ ቤቴ ሔጄ ብጽፈው አይሻልም ወይ ’ ብዬ ነው የመጣሁት ” አለ አበራ ፡ እቤት ተከታትለው እንደ ገቡ ። “ ከሁሉ አስቀድሞ ግን አንድ ኮኛክ ያስፈልገኛል ” አለ አበራ ፡ ቦርሳውን አስቀምጦ ፡ መጥሪያውን እየደወለ ።

“ በሥራህ እንድትመሰጥ እንዲያደርግህ ነው ? ወይስ የተቆራኘህን መጥፎ ሐሳብ ለማስጠም ነው — ኮኛኩ ? ” አለ ወንድይራድ ፡ የያዘውን ብርጭቆ ኮኛክ እየጨለጠ ።

“ የተደገነባትን ጠመንጃ ስታይ ፡ ራስዋን አሸዋ ውስጥ ቀብራ የሚከተለውን በሥጋት የምትጠብቀውን ሰጉን ለመምሰል ነው ። ”

በዚህን ጊዜ ወንድይራድ የባሰውን ሠጋ ስለ ሽማግሌው ነገር ።
“ ምነው ፣ ምን አዲስ ነገር መጣ ? ” ሲል ከበደ ኮኛኩን አመጣ ።
“ ለኔም ጨምርልኝ ” አለው ወንድይራድ ።

አበራ ኮኛኩን ጠቀም አድርጎ ከተጉነጩ በኋላ ብርጭቆ
ውን አስቀመጠው ። ፊቱን በሁለት እጆቹ ሦስት አራቴ ሞኸቆ ፣
ዝም አለ ። ወንድይራድ ሥራውን በዝግ ፈቃዱ ባለፈው ሳምንት
መጨረሻ እንደ ለቀቀ ዛሬ ጠዋት አበራ ሰምቷል ። ወንድይራድ
እስካሁን ለምን እንዳልተናገረ ገርሞታል ፤ በተለይ ደግሞ ለርሱ
ለምን እንዳልነገረው ። ምክንያቱም ፣ ወንድይራድ ከሁለቱ ጓደኞቹ
ቻቸው ይበልጥ ‘ እኔን ያቀርበኛል ፣ ይቀርበኛል ’ ብሎ አበራ ያምና
ልና ። ይሁን እንጂ ፣ አበራ አሁን ልሱ የሚሸበረው ስለዚህ ጉዳይ
አልነበረም ።

“ ምነው ፣ ዝም አልክላ ? ”

“ እባክህ ዛሬ እንደበት የሚያሲዝ ነገር ገጠመኝ ” አለና አበራ
ነገሩን ዝግ ብሎ ጀመረ ። ወንድይራድም በጥያቄ አላዳረጠውም ።

“ ምሳዬን ከደብራቱ ጋር ምንታምር ይፋት ነበር የበላሁት ።
እዚያ እነማንን እየን ይመስልሃል ? አጉናፍርንና ታፈረችን ! ! ”

‘ ማነች ታፈረች ? ’ ብሎ ወንድይራድ ሊጠይቅ ከቃጣ በኋላ ፣
በለጠ የመኪና አደጋ የደረሰበት የአንዲት ወጣት ቅጠሮ ለማክበር
ሲጣደፍ መሆኑ ትዝ አለው ። እስካሁን ስሟ ታፈረች መሆኑን አያ
ውቅም ነበር ። “ አዲሷ የበለጠ እንትን መሆኗ ነው ? ” አለ ወንድ
ይራድ ፣ ለማረጋገጥ ።

“ አዎ ። ”

“ ካደጋው ወዲህ አላገኛትም ነበር ? ”

“ እረ ለፊታችን ቅዳሜ ተቀጣጥረናልና መኪናህን እንድትሰጠኝ
ብሎኛል ! ”

“ ምናልባት እንዳንተና እንደ ደብራቱ ስምምነት አድርገው
እንደሆን ? ”

“ምንድር ነው የኔና የደብሪቱ ስምምነት፣ የኛ ሳይኮሎጂስት፣”
አለ አበራ፡ በምጽት ።

“ ባለፉት ሁለት ሦስት ሳምንታት ብቻ ነው፣ ደጋግመህ ስት
ጋብዛት ያየሁት ። በፊት ግን፣ እያለፋችሁ፣ ሌላ ሰዎችም በጣልቃ
እያስገባችሁ ነበር የምትገባበዙት ማለቱ ነው ። እና፣ ታፈረችና
በለጣም እንደዚሁ ተስማምተው እንደሆነ፣ እሱ ከሷ ይበልጥ የም
ትስማማው ቢያገኝ፣ ወይም እሷ ከርሱ ይበልጥ የሚስማማት
ብታገኝ እንዳቸው ለሌላቸው እንቅፋት እንዳይሆኑ ያደረጉት እን
ደሆን ? ” አለ ወንድይራድ ።

“ አበሾች ናቸው እኮ፣ ፈረንጆች አይደሉም ። እኛ ዘንድ ነው፣
እንደዚህ ዐይነት ስምምነት የሚደረገው፣ ለምን ትቀልጻለህ ? ”

“ አንተና ደብሪቱ ፈረንጅ ናችኋ ! ” አለ ወንድይራድ ተራውን
በምጽት ።

“ እኔና በለጣ ስለዚህ ጉዳይ ያለን አቀራረብ አንድ አይደለም ።
እኔ ደብሪቱን ገና ስንተዋወቅ ለሌሎች እንደምለው ሁሉ፣ ‘ ሚስት
አላገባም ’ ብዬ አስጠንቅቄያታለሁ ። ይኸንኑ በማያጠራጥር መን
ገድ ለመግለጽ ነው ከሌሎችም ጋር አሼሼ ገዳሜ የምለው፣ እሷም
በበኩሏ ስትል ደንታ የማላሳየው ። በለጣን ግን ታውቀዋለህ —
እንኳን ተዋውቆ ባፈቀራት፣ ገና ባሰባት እንኳ እንዴት እንደሚ
ቀና ። ዱሮ ገና የታፈረች ፍቅር ይዞታል ። ፍቅር ሲይዘው ደግሞ
ለምንም ነገር አይመለስም ! ” አለ አበራ ።

“ እሷ ፍቅሩ አልያዛትስ እንደሆን ? እንዲያውም፣ ያጉናፍር
ፍቅር ይዟትስ እንደሆን ? ”

“ በለጣ ደንታ የሚኖረው አይመስለኝም ። ይኸ ነው የሚያ
ስፈራኝ ። እርግጥ ካጉናፍር ጋር አብሮ አደግ ናቸው ። ከኛ በፊት
የሚያውቀው እሱን ነው ። ግን በዚች ልጅ ሳቢያ የሚመጣውን
መዘዝ ማን ያውቃል ” አለና አበራ፣ ቁና ተነፈሰ ። ኮኛኩንም፣ የቀ
ረውን ጨለማ ።

“ ውነትም ውሉ የጠፋ ድር ነው እባክህ ። ታዲያ ምን ይሻ ላል ? ”

“ ጉዳ መቼ ይኸ ብቻ ሆነልህ ። ደብራቱ እስከዚህ ወዳጆች ባይሆኑም ፣ ታፈረችንና የቅርብ ጓደኞቿን ታውቃቸዋለች ። እሷ እንደምትለው ከሆነ ፈጽሞ የማትረባ ልጅ ነች ። አንደኛ ፣ እርሷን አላት ፣ አምባጓሮኛ የሆነ ፣ ደግሞም ባለ ሀብት ። ታፈረች ግን እሱን አላት ባም ትላለች አለች ። እሱ ቢሆን ገና እቲጊ መነን ትምህርት በህት ተማሪ የነበረች ጊዜ ነው አሉ ከልክ ያለፈ ወደት — ሐኪም ቤት እስከ መግባት ድርሶ — በሰንት መከራ ያጫት ። በቀላሉ የሚለቃት ዐይነት አይደለም ነው የምትለኝ ። ሁለተኛ ደግሞ ፣ መጀመሪያ ካሜሪካን አገር እንደ ተመለሰች ካንድ ጠና ያሉ የሰንት ልጆች አባት ከሆኑ ሽማግሌ ጋር እሼሼ-ገዳሚ ሰትል ነበር አሉ ፣ ድፍን አዲስ አበባ ጉድ እስኪል ። ሌላውን ጉረምላማ ምን ትጠይቃለህ . . . ስለዚህ ፣ ለበለጠም ሆነ ለአጉናፍር መርባቷን እንጂ . . . ” አለ አበራ ።

“ ምናልባት ፣ ሴቶች ቀንተውባት ፣ በሐሰት ሰሟን ለማጥፋት እንደሆነ የሚያወራባት ? ያንለት ለተስፋዬ ‘ በጣም ቆንጆ ናት ’ ሰትል ሰምቻለሁ ” አለ ወንድይራድ ፣ አበራ በዚህ ጉዳይ በደብራቱ ምን ያህል እንደ ተመራ ገምቶ ።

‘ ቆንጆ ስለ ሆነች ሴቶቿ ቀንተውባት ይሆናል ’ ያለው ፣ ደብራቱን ለመንካት ይሆን ብሎ ጥቂት ጥርጣሬና ንዴት በአበራ ሽውብለውበት ዐለፉ ። “ ለቁንጅናዋስ አንድና ሁለት የለውም ። ግን ፣ ‘እሳት እሌለበት ጭስ አይጨስም’ እንደሚባለው ምናልባት እንደ ተወራውም ባይሆን ፣ ነገር አይጠፋም ይሆናል ። ለምሳሌ ፣ የዕራኞቹ ነገር የፈጠራ ወሬ ሊሆን አይችልም — ሌላውን ሁሉ ችል ብንለው ። ስለዚህ ፣ በበለጠና በአጉናፍር መካከል ከተፈጠረው ውስብስብ ጉዳይ ሌላ ይኸም በተጨማሪ አለ ። ”

“ ታዲያ ምን ብናደርግ ይሻላል ? ” አለ ወንድይራድ ።

“ ምን ልናደርግ እንችላለን ? ለበለጠ መንገር አንችልም ። አጉናፍርንስ ቢሆን ምን ልንለው እንችላለን ? . . . ምናልባት ፣ የፈ

ታችን ቅዳሜ ቀጠሯቸው የነገሩን አዝግጧል ይገልጽልን ይሆናል ።
እስከዚያ ዝም ብሎ መጠበቅ ሳይችል አይቀርም ። . . . ለተስፋፋ
ስለዚህ ጉዳይ ምንም አለማለት ይቻላል ። የሱ ነገር አይታወቅም ፤
ከአጉዳፍር ጋር አምባገር ለማንሣት አይመለስም ” አለ አበራ ፤
እያሰበ ።

“ በለጠ ግን፣ በዚች ልጅ ሳቢያ ግጥ ውስጥ ነው የገባው ።
በሷ ሳቢያ አደጋው ደርሶበት መኪናው እንዲያ ሆነች ፤ ሽማግሌው
ይመብ ይትረፉ ገና አልሰየም ፤ አሁን ደግሞ ከአብሮ አደጉ ጋር
ትግል ሊገጥም ነው ፤ በዚህ ላይ ደግሞ ዕጩኛዋ — ሽረ እንዴት
ያለ መጥፎ አጋጣሚ ነው — እሷን ያገናኘው ? ” አለ ወንድይራድ ።

አበራ ለበለጠና ለታረፈች መገናኘት ምክንያቱ የሆነው እሱ
ያንለት ወጥሮ ዳንስ ግብጥው ላይ በለጠን መውሰዱ ስለሆነ ፤ ለተ
ፈጠረው ሁኔታ የሩቅ ምክንያት ራሱን አደረገ ። ለበለጠ በጉ ያደ
ረገ መስሎት ጣጣ ውስጥ የጨመረው እሱ መሆኑን አምኖ ፤ ከዚህ
ሐሳብ ለመሸሽ ፈለገ ። ስለዚህ ፤ አንድ ኮኖክ ደገመ ። የነገሩንም
አግጣጫ እየለወጠ ፤ “ አንት ከመጣህ ዓመት ዐለፈህ ። ግን፣ ከንዲት
ቆንጆ ጋር እንኳ አላየሁህም ። ለመመንኮስ ሐሳብ አለህ ? ” አለ ወን
ድይራድን እየተመለከተ ።

“ በሌት ምክንያት የሚደርሰውን ውጥንቅጥ እያየህ ፤ እኔንም
ግብበት ነው የምትለኝ ? እኔ መኝ ሥራ አጣሁ አልሁህ ? ”

“ ቅዠት ተፈርቶ መኛት አይቀርም ይባላልኮ ። ”

“ ምሳሌህ በከፊል አይሰምርም ። ሰው ላለመተኛት አይች
ልም ፤ እለ ሴት ግን ሊኖር ይችላል ። የመጀመሪያው ፤ ምርጫ የለ
ውም ፤ ሁለተኛው ግን አለው ። ”

“ ለጤናማ ሰው ሁለተኛውም ምርጫ የለውም ። ”

“ እኔ አልሰማማም ፤ ‘ ጤናማ ’ በሚለው ቃል ያገድሞሽ
የምትጠቁመውንም ነገር ፤ የመፋለሚያ ምክንያት አድርጌ አልቀበ

ለውም ። አንድ ሰው ማድረግ የማይፈልገውን ነገር በግድ እንዲያደርግ መሞከሪያ አጉል ዘዴ አድርጎ ነው የምረዳው” አለ ወንድይራድ ፤ ጥቂት ኮስተር ብሎ ።

“የምረግ ነው የምልህ ፤ ለምን አንዲት ልጅ አትፈልግም ?”

“እውነቱን ማወቅ ከፈለግህ ልንገርህ ። እውነተኛ ፍቅር በሕይወት አንድ ጊዜ ብቻ ነው የሚይዝ ፤ ባይ ነኝ ። እኔም የሕይወቴን አንድዋን ፍቅሩን ጨርቻለሁ ። ፕሪንስተን የኒቨርስቲ ካንዲድ ልጅ ጋር ተቆይቶ ነበር ። የመጀመሪያዬም የመጨረሻዬም እሷ ናት” አለ ወንድይራድ ፤ ዐይኖቹ ጥቂት ቦዝ ብለው ። ከዚያ ሳይተነፍስ ፤ ሳይንቀሳቀስ ለረጅም ደቂቃዎች ቁጭ አለ

አበራን ነገሩ በከርን መታው ፤ ጨርሶ ያልጠረጠረው ፤ ያላለበው ነገር ። ያኔ ውጭ አገር ተማሪዎች የነበሩ ጊዜ ሲጻጻፉ ስለ አንዲት ሰብራዊት ወጣት አንዴ ይሁን ሁለቴ ጠቅሶለት እንደ ነበረ ትዝይለዋል ። ግን እስከዚህ የከረረ ፍቅር እንደ ነበራቸው ፈጽሞ አላውቅም ነበር ። ለጊዜው የሚለው ጠፋው ።

አበራ ጸጥ እንዳለ ትቶት ፤ ወንድይራድ በደንገት ኮኸኩን ጭልጥ አድርጎ “ሽርሽር መሐዴ ነው” ብሎት ውልቅ አለ ። አውራ ጉዳዩ ውጥፋት ወደ ትምህርት ቤቱ አግጣጫ ወደ ምሥራቅ ፊቱን መለሰ።

በንዴት ፤ “ስለ ፍቅር ፤ እነተስፋዬና እነበለጠምን ያውቃሉ ? እረ እዚህ የፍቅርና የፍትወት ትርጉም ተወራራኬ እሆነበት ከተማ ፤ ስለ ፍቅር የሚያውቅ ማን ሰው አለ ? በዚህ ከተማ የነገሠው ፍትወት ነው ፤ ፍቅር አይደለም . . .” እያለ እርምጃውን ቀጠለ ።

ሐሳቡ ፤ ካንድ ነገር እሌላ ነገር ላይ ሲሸጋገር ፤ ለረጅም ጊዜ ከሐደ በኋላ የቀኝ ጳሊት ዞሮ ወደ ቤቱ መንገድ ጀመረ ። በመምህራን ማሠልጠኛ ትምህርት ቤት በር ላይ አንዲት ቅጠልያ ቀለም አፔል መኪና ወደ ቀኝ ምልክቷን እያሳየች ቆማ አየ ። አጠገቧ ሲደርስ ፤ የሚነዳት ሰው ፤ “ልጅ ወንድይራድ” ብሎ ጠራው ። ዞር ብሎ ቢያይ ዱር ትምህርት ቤት የሚያውቀው ወጣት ኖሯል ። ቀረበ ፤ ተወላባቢ ።

“ ምንው በግርህ ፡ መኪናህ ተበላሽች እንዴ ? ” አለው ባለ መኪናው ወጣት ፡ በወንድይራድ ደረጃ ያለ ሰው መኪና እንዲናረው ግዴታ እንደሆነ ሁሉ ።

“ የለኝም ፤ ለሽርሽር በግራ ወደዚያ ዐልፌ መመለሴ ነው። ”

“ ልውሰድሃ ፡ ግባ። ”

“ እግዚር ይስጥልኝ። . . . ይገርምሃል ዛሬ አለወትሮው በግር መራመዱ አደከመኝ ” አለ ወንድይራድ ። ቀጥሎም ፡ “ እዚህ አስ ተግሪ ነህ እንዴ ? ” ሲል ጠየቀው ወጣቱን ።

“ የለም ፤ እንደ ዲሬክተር ቢጤ ነኝ ” አለ ፤ ፈገግ ብሎ ።

“ ይቅርታ ፤ አላወቅሁም። ”

“ ምን ይቅርታ መጠየቅ ያስፈልገዋል ፤ ስንት ዓመታችን ላንገናኝ ” አለ የትምህርት ቤቱ ዲሬክተር ።

“ አዎ ፤ ጊዜውስ ብዙ ሆነው ፤ ዐሥር ዓመት አይሆነውም ? ”

“ አረ ይበልጣል። ”

“ እዚህ ከተዛወርክ ስንት ጊዜ ሆነህ ? ”

“ ሁለተኛ ዓመቴን ይዣለሁ ፤ ግን ዐሥር ዓመት የሆነኝ ይመ ስለኛል ። ከተግሪ ጋር መዳረቁ ልብ ያቆስላል። ”

“ እኛም ተግሪዎች የነበርን ጊዜ ይሄኔ የኛም አስተግሪዎችና ዲሬክተሮች እንደዚሁ አማረውብን ይሆናል። ”

“ በበኩሌ ይኸው የተበደርኩትን እከፍላለሁ። ግን እባክህ እኛ እንደዚህ አናስቸግርም ነበር ። አይመስለኝም። ”

“ ዘወትር ይኸው ነው እባክህ። ሁልጊዜ ያለፈው ወይም የሚ መጣው አሁን ካለው የሚሻል ፤ የሚልቅ መስሎ ይታያል። ሆኖም ፤ እኔም እንዳንተው ነው የሚሰማኝ — ከኛ ያሁኖቹ ላይብሉ እይቀ ፋም ። ለታላቆቻቸው ያላቸው አስተያየት ዱሮ እኛ ከነበረን የተለየ

ነው ። ቢሆንም ፣ የየኅብረተሰቡን ታሪክ ስንመለከት መንገዱ ይኸው ስለሆነ ብዙም ልንመረር አይገባም ። ”

“ ይሆናል ። ብቻ ፣ አንዳንድ ጊዜ እኔን በጣም ያስመርረኛል ። እኔ ተግሪ የነበርኩ ጊዜ ፣ አስተማሪዎቼንና የትምህርት ቤቱን አስተዳዳሪዎች አንደዚህ ልባቸውን አቁስዬ እንደሆነ ፣ በውነቱ ይቅርታቸውን እስኖናለሁ ” አለ ዲሬክተሩ ፣ ጠዋት ያጋጠመው የተማሪዎችና የአስተማሪዎች ግንኙነት በመንፈሱ ትኩስ ሆኖ እየተሰማው ።

“ ‘የተማሪዎቼ የትምህርት ደረጃና ዕውቀት ካሉበት ክፍል ጋር ተመጣጣኝ አይደለም’ የሚል ሐሜት በሰፊው ይሰማል ። ምን ድነው ያንተ አስተያየት ፣ እውነት ነው ? ” አለ ወንድይራድ ፣ ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ከነበረበት የጭንቀት ዓለም ሸሽቶ ያመለጠ እየመለለው ።

“ ይኸ ከባድ ጥያቄ ነው ። ጊዜያዊ አይበቃን አሁን ። ብቻ ፣ ባጭሩ የተባለው እውነት አለበት ። እርግጥ ፣ ዐልፎ ዐልፎ በጣም ጉብዝ ተማሪዎች ያጋጥማል ። ጠቅላላውን የወሰድነው እንደሆነ ግን በኛ ጊዜ ከነበረው ያሁኑ ዝቅ ያለ ይመስላል ። ምክን — ን — ያቱ — ቀም ብዙ ነው ። አሁን ባንድ ክፍል ውስጥ ብዙ ተማሪ አለ ። አስተማሪዎች ሌላ ሥራ እስኪያገኙ ነው እንጂ ለማስተማር እስከዚህ ፍላጎት የላቸውም ። ለድካማቸው በቂ አይክፈላቸውም ። የማስተማሩ ሸክምም በዛባቸው ። አስተማሪነት ከተከበሩት ሥራዎች አንዱ ነው ተብሎ አይገመትም . . . ስንቱን ልንገርህ ። ዝርዝር ውስጥ የገባን እንደሆነማ ስንት ዝብዝብ አለበት ። ሆኖም ይኸን ነገር ለመረዳት ከፈለግህ ለምን ሲመችህ አንድ ቀን ብቅ ብለህ አናወጋውም ፣ ሌሎች ሰዎች ፣ የትምህርት ቤቱ አስተማሪዎች ፣ ጉዳዩን ያጠኑ የዩኒቨርሲቲ ምሩቃንም አሉ ። ተሰብስበን ለምን እኔ ቤት እገወያየውም ፣ . . . እኛ ከናንተ ከወጣቶቹ መካከል ስለ ችግራችን ለማወቅ የሚፈልጉ ሰናገኝ በጣም ደስ ይለናል ። ብቻ ” አለ ፈገግ እያለ ። “አስተማሪነት እንደ መንግሥት መሥሪያ ቤት ወጣቶችን አይስብም ። ሹመት ፣ ግዕረግና ሥልጣን አይገኝበትምና ። ቢበዛ የትምህርት ቤት ዲሬክተር ነው የሚኮነው ። እሱ ደግሞ እስከዚህ ሹመት

ተብሎ የሚገመት አይደለም ። ደግሞም ከሚሰጠው ጥቅም ፣ የሚያሸከመው ከባድ ኃላፊነት ያመዝናል . . . ” እያለ ቀጠለ ፣ ፈገግታው ከፊት ሳይጠፋ ፣ ወጣቱ ዲሬክተር ።

የዚህን ወጣት ስም ለማስታወስ ወንድይራድ ሞክሮ ስለ አቃተው ዝም ብሎ ሲያዳምጥ ቤቱን ዐልፎት ሔደ ። ወደ ጎሳ ከመመለስ ወደ ማህል ከተማ ዘልቆ ተሰፋዬ ቢሮ ለመሔድ ወዲያው በሐሳቡ፣ ወስኖ ፣ ግዳመጤን ቀጠለ . . . ወጣቱ ሲጨርስ ፣ “ ጥሩ ነው ። ልምጣና እንወያየሃ ፣ መቼ ይመችሃል ? እኔ ሰሞኑን ምን ጊዜም ይመቻል ። ስለዚህ ፣ አንተ የሚመችህን ጊዜ መርጠህ ንገረኝ ” አለ ወንድይራድ ። እንዲያውም ያሩ ልማድ እየመራው እንጂ በስብሰባው ለመገኘትም ሆነ ፣ ስለ ጠየቀው ጉዳይ ለመወያየት ፍላጎትም ፣ ይንታዎ አልነበረውም ። ግን ጩዋ መሆን አለበት ።

“ እኔ ያው ቅዳሜና እሑድ ነው የሚመቸው ። ብቻ ሰሞኑን ፣ ትምህርት ቤት ለገና መዘጋጀት ስለ ደረሰና የፈተና ጣጣ ስላለብን ፣ ትንሽ ሥራ ይበዛብኛል ። ስለዚህ በዕረፍቱ ውስጥ አንዱን ቀን እናድርገው ? ” አለ ዲሬክተሩ ።

“ እሺ ፣ ደስ ይለኛል ” አለ ወንድይራድ ። አሁንም ፣ የዚህን ወጣት ስም ለማስታወስ አእምሮውን በጥብጦ አቃተው ። ለመጠየቅም ዐፈረ ። ወደ ማህል ከተማ ተቃርበው ስለ ነበር ፣ መኪናውና እግረኛው በርከት ብሏል ። ወንድይራድ ጥቂት ወዲያና ወዲህ እየተመለከተ ፣ ዝም አለ ።

“ ወንድይራድ ፣ አንድ ያልገባኝ ነገር ፣ ከየት ጀምረህ ነው እዚያች ድረስ በግርህ የሔድከው ? ” አለው ዲሬክተሩ በድንገት ።

“ ከቤቴ ። ቤቴ ከተማሪ ቤቱ እኮ እስከዚህ አይርቅም ። ”

“ አሃ ! ከመንገዱ በላይ ያለው ? ብዙ ጊዜ ሦስት መኪናች ሲገቡና ሲወጡ አይቻለህ ። አንተን ግን አይቼህ አላውቅም ። ”

“ አዎ ። መኪና የለኝም ። ነጂውን እንጂ እጉኑ ወይም ጎላው ያለውን ባው አብዛኛውን ጊዜ ልብ የሚል የለም . . . በነገራችን

ላይ ፡ እንዴት ስግን አስታወሰክ ? እኔን ስዎ ግስታወስ ያስቸገረ ኛል ” አለ ወንድይራድ ፡ ደገና አድርጎ ያውቅው የነበረውን የዚህን ወጣት ስዎ ፈጽሞ በመርሳቱ እያረረ ።

“ እኔ ስዎና ፊት ፡ እንዲጋጣጧ ሆኖ ያላንዳች ጥረት ነው የግስታወሰው ። ለሥራዬ ስጣሙ ጠቅሞኛል ። በፊት ሙያህር በነበርኩበት ጊዜ ከተግራዎች ጋር በጣሙ ያቀራርበኝ ነበር ። አሁንግ የሰለጠ ያገለግለኛል ። አጥር ግቢው ውስጥ ሲጫወቱ ፡ ሳያስበው እንዴን ተግሪ በሰሙ በጠራው እንዴት ደስ ይለው ይመስለኛል ። ትዝ ይልሃል ፡ የዚያን ጭንቅላት ትልቅ የትምህርት ቤት ዲሪክተራችንን ከፍ ያለ የግስታወስ ሻሎታ ? ”

“ አዎ ። ግስታወስ ጥሩ ነው ። ቆይታ እንዴት ? ”

በዚህን ጊዜ ግህል ከተግ ዘልቀው ስለ ነበር ፡ ወደ ተስፋዬ በሮ እንዲወስደው ሙሥሪያ ሌኬን ወንድይራድ ነግሮት ወደዚያ አመሩ ።

“ በነገራችን ላይ ፡ እዚያ ነው የምትሠራው ? ስለኔ ስናወራ ያንተን እስካሁን ሳልጠይቅህ ። ”

“ የለም ። እኔ ሌላ ቦታ ነኝ ። የኔስ ሙሥሪያ ቤት ከዚህኛው በጣም የዎታንስ ናት ። ” ወንድይራድ የት እንደሆነና ፡ ምን ከፍል እንደሚሠራ ባጭሩ ነገረው ። ከዚያ ተስፋዬ ሙሥሪያ ቤት ደርሰው ፡ ወንድይራድ አመስግኖ ፡ ሲደዋወሉ ስልክ ቁጥሮቻቸውን ተሰጣጥተው ተለያዩ ። ወንድይራድ ወደ ተስፋዬ ቢሮ አመራ ።

ወንድይራድ በቀጥታ ተስፋዬ ቢሮ ለመግባት ሲገሠግሥ ፡ እበሩ ላይ የቆመው አዲሱ ተላላኪ እንዳይገባ በሩን እየጋረደ ፡ “በዘሐፊዎ በኩል ” ብሎ በእጁ አመለከተው ።

“ እኔ ከዘሐፊዎ ጉዳይ የለኝም ። ጉዳዩ ከእት ተስፋዬ ጋር ነው ” አለው ፡ ሁለት ዐይኖቹ የተላላኪውን ፊት ተሥረው ይዘው።

ተላላኪውም ፡ አነጋገሩንና አስተያየቱን ሲመለከት ፡ ‘ምናልባት ሹም ይሆን ? ’ ብሎ ጥቂት ሠጋ ። በሌላ በኩል ደግሞ ፡ የአለባበሱ

አልባሌነትና ያለ ክራሻት መሆኑ ሹም ያለመሆኑ ምልክት መሰለው ።
ዋና ሹሙ ከእንግዶች ጋር ናቸው ። ጸሐፊዋ ዘንድ ቢገቡ እሷ ታን
ጋገረዎታለች ። ቀጠሯቸውን እሷ ነች የምታውቀው ” አለ ተላላ
ኪዳ : በበሩ ላለማስገባት ጠንክሮ ።

“ እንግዲያው እንግዶቼ እስኪወጡ እዚች እጠብቃለሁ ”
አለ ወንድይራድ : የግያውቀው ንዴትና እልህ ይዞት ።

“ እዚህ መቆም ከልክል ነው ። ”

“ ግንው ‘ደጅ አትጥና’ ብሎ የከለከለው ? ” የግያውቀው ሰው
ቢያየው ኖሮ ‘ወንድይራድ ምን ነገው ?’ ይል ነበር ።

“ ጌታዬ ለምን ያስቸግሩኛል ። እኔ ብቀጣ ምን ይጠቀማሉ ?
ለርስዎም ጸሐፊዋ ቢሮ ቢያርፉ ይሻልዎታል ” አለ ተላላኪዳ :
በልመና ድምፅ ።

“ መቼ ነው ለመሆኑ የተቀጠርከው ? እንግዳ ነህ መለላኝ ”
አለው ወንድይራድ : ኮስተር ባለ አነጋገር ።

ይኸኔ ተላላኪው ወገቱ : “ ግን ብዬ ልንገራቸው ? — ግን !
ከሰዎች ጋር ናቸው ” አለ ፈጠን ብሎ ደግሞ ።

“ ወንድይራድ ” አለው በግመናዊት ።

“ እሺ ! እዚሁ ይጠብቁ ” ብሎ ለመክፈት እያመነታ : በሩን
ያዘ ።

ወንድይራድ መጀመሪያ ትንሽ እንደ መናደድ ብሎ ነበር ። እረ
ጥሶትም ቢገባ ቃጥቶት ነበር ። አሁን ግን : ተላላኪው ‘እኔ ብቀጣ’
ያለው ነገር ተሰዎቶት : በራሱ አድራጎት ወንድይራድ ተገረመ ።
‘ሰውዬው የተቀጠረበትን ተግባር ፈጸመ እንጂ ...’ እያለ ራሱን ሲታ
ዘብ : ተላላኪው በፍጥነት በሩን ከፍቶ “ ይገቡ ብለዋል ” አለው ።

“ እግዚር ይሰጥልኝ ” ብሎ : ተላላኪው ከፍቶ በያዘለት በሮ
ወንድይራድ ሲገባ : ተስፋዬ ወደ በሩ በኩል እየመጣ : “ ወንዱ
ከየት መጣህ ? ” ብሎ ጨበጠው ።

ወንድይራድ እቢሮዉ ውስጥ ያሉትን ሰዎች አይቶ ፡ “ እውነትም እንግዶች አሉብህና — ” ብሎ ወደ ውጭ ለመመለስ አሰላ ።

“ የለም ፣ የለም ቁጭ በል ፣ እኛ ጨርሰናል ” አለ ተስፋዬ ። ተነሥተው ለቆሙት ሰዎች ፡ “ በሉ እንግዲህ በዚህ በተባባልነው መሠረት ይጥከር ። እኔ በበኩሌ የሚያዋጣ ይመስለኛል ። ” ሰዎቹ እጅ ነሥተው ወጡ ።

“ ይኸውልህ ፣ እነዚህ ፣ የመሥሪያ ቤታችንን ባልደረባህ ሁሉ የሚፈውስሻይ ፣ ቡና እና የመሳሰለውን የሚያቀርበው ቡና ቤት የሥራ አስኪያጅ ኮሚቴ አባሎች ናቸው ” አለ ተስፋዬ ፣ ደረቱን ነፍቶ ።

“ ታዲያ ጉባኤው አንተ ቢሮ የሚሆንበትስ ምክንያት ፣ ግላ በረተኛ ነኝ እንዳትለኝ ። ”

“ ብሆን ምናለበት . . . ግን አይደለሁም ። ‘ መጣኔ-ሀብት ’ እንደ መሆኔ መጠን ‘ የድርጅቱ አግካሪ ’ ነኝ ” አለ እየሣቀ ።

“ አበልም አለኝ በለኛ ፣ ” አለ ወንድይራድም ፣ ፈገግ እያለ ።

“ አዎ ፣ እርግጥ ። ቡናና ሻይ በነጻ ነው የማገኘው ። ስለዚህ ፣ በነጻ በማገኘቱ ለቡናና ለሻይ ከማወጣት የማድነው ገንዘብ ነው ከነርሱ የማገኘው አበል ። ”

“ ለምን ምክርህን በነጻ አትሰጣቸውም ? ”

“ ለምን በነጻ ? ምን አይተህ ። ቡና ቤቱ ደርጅቶ በርከት ያለ ገቢ ማገኘት ሲጀምር ፣ ቀጥታ የገንዘብ አበል እቀበላለሁ ” አለ ተስፋዬ ፣ በቁም ነገር ።

“ ስንት ሊሰጡህ ይችላሉ ? ይልቅስ ስም ከሚሆንብህ የአበሉ ነገር ይቅርብህ ። ”

“ ለምንድር ነው ስም የሚሆንብኝ ? ለምሰጠው አገልግሎት የጋ ስለ ተቀበልሁ ? እንግዲያው ፣ ዋናዉ ነገር እዚህ ላይ ነው ። እነዚህ ሰዎች ቡና ቤቱን በዘመናዊ የንግድ ዕቅድ እንዲይዙት ያስፈልጋል ”

ልጋል ። እንደ ዕቃ ወይም አገልግሎት ፣ ዋጋ እንዳለው እንዲታወቅ ያስፈልገዋል ። በብላሽ የተሰጠ ነገር ደግሞ ሁልጊዜ ዋጋው አይታወቅም . . . ” ብሎ ተስፋዬ ፡ በሰፊው ዲስኩር ሊያደርግ ሲል—

“ ለመሆኑ አንተ እዚህ ነገር ውስጥ መጀመሪያውት እንዴት ገባህ ? ” ብሎ ወንድይራድ በጥያቄ አዳረገው ። ወንድይራድ ነፍ አልጣመውም ።

ተስፋዬ ፡ በደስታ ነገሩን ከሥር አንሥቶ ተረከለት ። መጀመሪያ ቡና ቤቱ በንጽሕና ባለመያዙ ፣ ደንበኛ አገልግሎት ባለመስጠቱና ፣ ከመሥሪያ ቤቱ ዝቅተኛ ሹማምንትና ሠራተኞች መካከል ባለገብረት የሆኑት ፣ ዘወትር እየተጣሉና እየተካሰሱ የአስተዳደር ሹማን ስላወኩ ፣ ቡና ቤቱ ተዘግቶ ፣ ሌላ ከውጭ ሊመጣ እንደ ነበረና ፣ እሱ እንዴት በነገሩ ገብቶ ሁሉን ነገር እንዳቃናው አጫወተው ።

“ ይኸ ሁሉ መልካም ነው ። ብቻ አበል መተበልህን አልወደድኩም ” አለ ወንድይራድ ።

“ ምንው ሰዎች ! እየነገርሁህ ! የንግድ ሥራ ሐሳብ እንዲገባቸው ነው አልኩህ ። ገንዘብ ካላወጡ ገንዘብ አለመገኘቱን ግወት አለባቸው ። ዋናው ነገር የሚያወጡት እያንዳንዱ ሳንቲም ሁለት ሦስት አጥፍ ገቢ እንዲሆን ለማድረግ እንዲታትሩ ማሳመን ነው ። ገቢን መልሶ ባለማውጣት ገንዘብ ለማከማቸት መኖከር ሳይሆን ፣ የብልጽግና ጉዳና ገንዘብን ሊያፈራ በሚችልበት መልክና ሥፍራ ማውጣት ፣ መዝራት . . . ” አለ ተስፋዬ ፡ ውስጡ በንዴት መብሰል ልሰል ጀምሮ ።

“ ሳንዲ ሰዓት መንግሥት የሚከፍልህ አይበቃህም ? ለምን ሁለቱ ትከፈላለህ ? አሁን እኮ አገልግሎት የሸጥክላቸው መንግሥት ካንተ በገዛው ሰዓትህ ነው ። ስለዚህ ፣ ለዚህ ሰዓት ከሁለቱም መብላትህ መሆኑ ነው ። ”

“ በመሠረቱ የምትለው ልክ ነው ። ሆኖም አንተ የተጫነችሽው ለየትኛው ነው ? ለመንግሥቱ ሰዓት ወይስ ስለኔ መክፈል ”

ምክንያቱም ፡ ብከፈልኩም ባልከፈልኩም ያልከው የመንግሥት ሰዓት መወሰዱ አይቀርም ። ነገር ግን ፡ ዋናው ነገር ብዙና የሚያጣድፍ ሥራ ባለኝ ጊዜ እኮ ቀድሞ ገብቼ ፡ ዘግይቼ ወጥቼ ፡ አንዳንዴም እቤቴ ወስጄም ቢሆን በማናቸውም ሰዓት እሠራለሁ ። ስለዚህ ፡ ወደ መንግሥት ያልፍ እንደሆነ ነው እንጂ ወደኔ የሚያልፍብኝ ነገር የለም ። ስለዚህ ፡ የጥራል ስብከትህን ተወኝ ። ”

“ ቢሆንም ከነሱ ገንዘብ ባትበላ ፤ ”

“ አሁን አንተ የምርህን ነው እንዴ ፤ እኔ ያልኩህን መሠረ ፆቂ የንግድ ሥራ ሐሳብ በሚገባቸው መልክ ለማስተማር ነው እንጂ የነሱ ቡናና ሻይ አምሮኝ ይመስልሃል ፤ ” አለ ተስፋዬ ፡ ወደ ማምረሩ አዘንብለሁ ።

ወንድይራድ ከርከሩ እንደ ዘበት ተጀምሮ መከረፍን ተገንዝቦ የወሬያቸውን አርእስት በፍጥነት ለመለወጥ ፡ “ በነገራችን ላይ ፡ በለጠን ሐኪሙ ምናለው ፤ ” ብሎ ጠየቀው ።

“ ቅድም ደውሎ ነበር ፤ አልሐደም ። በለጠን ታውቀዋለህ ፤ ማድረግ የማይፈልገውን ነገር ሁልጊዜ ‘ነገ’ ነው ። አሁን የዚህን የሐኪሙን ጉዳይ ሰኞ ብሎ ነበር ። ሰኞ ሲደርስ መጀመሪያ መኪናው ዘንድ ሔደ ፤ ከሐኪሙ ቀርቶ ። ሐኪሙ ዘንድ ነገ እሐዳለሁ አለሁ ከዚያ ረቡዕ ሲል ሐሙስ ሲል አሁን ደግሞ ፡ ‘ጊዜ ሳገኝ ጠቅላላ ምር መራ አድርጋለሁ’ ማለት እምጥቷል ። ”

በዚህን ጊዜ ጸሐፊው ገብታ ፡ “ የቀጠሯቸው ሰውዬ መጥተዋል ” አለች ።

“ አንድ ደቂቃ ሰዉኝና ከዚያ በኋላ አስገቢያቸው ። ”

“ በል ፡ አንተም ባለጉዳዩን አነጋግር ። እኔም አጉናፍርን ሰላም ልበለው — እዚህ ከደረስሁ ዘንዳ ። ሰዓት ሲደርስ እመጣለሁ ” ብሎ ወንድይራድ ወጣ ። ተላላኪው በትሕትና ዝቅ ብሎ እጅ ነጣው ። ‘አሁን እጅ የምትነሺው እኔን አይደለም ፤ ተስፋዬን ነው ። አንቺ ወለላታ’ ብሎ በልቡ ፤ ድምፁን ከፍ አድርጎ ግን ፡ “ እግዚር ይስጥልኝ ” ብሎ ወደ አጉናፍር ቢሮ አቀና . . .

የአጉ-ናፍር ቢሮ እዚያው እግቢው ውስጥ ነው ። አጉ-ናፍርም አለ ። በምሳ ሰዓት ከታረረች ጋር ባሳለፈው ጊዜ በጣም ተደስቶ ፣ ጠዋት በውስጡ ታምቆ የነበረውን ጭንቀት በሙሉ በትናለት ፣ ሕይወትም አዲስ መልክ አግኝታ ነበር ። እቢሮዉ ሲመጣ ። ግን ፣ እቢሮዉ ገብቶ ብዙ ሳይቆይ ፣ የተከበሩ ጠቅላይ-ሹም-አከሉ ጠዋት እንደ ወጣ አስፈለገው አጥተውት እጅግ እንደ ተቆጡ ሰግ ። ቀጥሎም ፣ የከፍሉ ምክትል ዋና ሹም ደውለው ይኸንኑ ጉዳይ በመጥቀስ ፣ አንዳንድ ሊገቡት ያልቻሉ ነገሮችንም በአሽሙር ተናግረው ፣ ስልካቸውን ዘጉ ። ከዚያ ምንም ያህል ሳይቆይ ፣ በጠቅላይ-ሹም-አከሉ የተፈረመ ፣ በሥራ ግበታው ላይ ተፈልጎ መጥፋቱንና ለጠቅላይ ሹማምንት ጉባዔ አንዲቀርብ አዘጋጅ የተባለውን ማስታወሻ አለማዘጋጀቱን የሚያትት የግሣዓ ደብዳቤ ደረሰው ። በዚህ ተበላጭቶ ሊያነጋግራቸው ቢሔድ ፣ በቀጠሮ የመጡ ብዙ ሰዎች ስለ ነበሩ ፣ ሳይላካሉት ቅረ ። እየተነጋግረው እቢሮው ተመልሶ ቁጭ አለ ። ከዚያ የአድማሱ ወዳጅ ስልክ ደውላ ፣ አድማሱ ወረቀት ልኮ ለት እንደሆነ ጠይቃው ፣ መናደዱን ከድምፁ አንዳትረዳ ፣ ባጭሩ እንዳልጻፈለትና አሁንም ተጠርቶ ወደ አለቃው ቢሮ መሔዱ መሆኑን ዋሽቷት ስልኩን ዘጋባት ።

አሁን ግን ቁጭ ብሎ አንድ ማስታወሻ ያረቅቃል ። የረቂቁን አምስተኛ ገጽ ሲጀምር ቆም አለ ። አራተኛውን ገጽ እንደገና ያነብ ጀመር ። አንዳንድ ነገሮች እያስተካከለ ንባቡን ሲጨርስ የመጥሪያውን ደወል ደወለ ። ገብራ ሲገባ ፣ ቡና እንዲያስመግለት ካዘዘ በኋላ ፣ ሲጋራውን አቀጣጥሎ ትሕፈቱን ቆጠለ . . .

ገብራም ቡና ቤቱ ደርሶ ሲያዝ ፣ የነበረው ያ ባለቀይ ሹራብና ጥቁር ሱሪ ፣ ቡና አመላላሽ ወጣት ነበር ። ገብራ ይኸን ልጅ በጣም ይጠላዋል ። ልጁ ቡናውን ይዞ ከገብራ ጋር ሲመጡ ፣ ገብራን እመንገድ ፣ “ በዱቤ የጠጣኸውን አሁንም አልከፈልክም እኮ ” አለው ።

“ ምንው አንተ ፣ ለሠላላ ሳንቲም ነው እንዲህ የምታዋርደኝ ፣ አሁን እስቲ ሰው ቢሰማህሰ ፤ ” አለ ገብራ ፣ እንደ መቆጣት ብሎ ።

“እሱስ ግንኙ አልሰግ ። ደኖ ግንሰ ቢሰግ ፣ እኔ ኖንጢ ቀኝ... ‘ለወላሳ ሳንቲም’ የምትለው ፣ እሱን አጥተህ አደለም በዱቢ የጠጣኸው ፤” ቢል መለሰ የቡና ቤቱ ወጣት ።

“አንተ ገና በእንግዳነትህ እንዲህ የሆንክ ፣ ጳላግ አትቻልም” አለ ገብሬ ፣ በመገረም እየተመልከተው ። “ካሁኑ ሰው ሁሉ አፍ ገብተሃል ፣ ጥሩ አይደለም ።”

ልጁም ወደ ገብሬ ዞር ብሎ ፣ “ተላላኪ ሥራ ሲያጣ ሁሌ ሰው እንዳግ ነው” አለው በንቀት ። “ደምስ ይኸው ምስት ቀን ሙሉ ዱቢ ሰጠሁህ ። ከዚህ በላይ ምን ላርግልህ ፣ ጫግ ልሳም ፤”

“ትሕትና መጥፎ አይምሰልህ ፣ ጥሩ ነው ። ሰው የጠላው ሰው አይቀናውም ።”

“እባክህ አትቀልድ ። እስከ ሳሬ የኖርኩት በልፋቴ ነው ፣ ሰው ስለ ወደደኝ አይደለም ። ቡና ቤቱም የቀጠሩኝ ወደውኝ መለሰህ ፤ አይደለም ፤ ለጉልበቴ ነው ።”

“ዋ ሰወልዶ ሥላሴ እንግርልሃለሁ ። ወዳጄ ነው ። ደንገት አታውቅ እንደሆነ ልንገርህ ፣ እሱ እኮ እቡና ቤቱ ውስጥ ብዙ ዕጣ አለው ፣ ተላላኪ ነው ብለህ አትናቀው ። እሱ ቀልድ አያውቅም ። ሥራህን እንዳታጣ” አለ ገብሬ ።

አዎ ። ወልደ ሥላሴ የዋሳ ሰው አይደለም ። ከብርቅ ጋር በነበረ ጊዜ ፣ እሷ እፈረንጅ ቤት እየሠራች የምትሰጠውን ሙሉ የወር ደምዟን ፣ ዕቁብ ደብቆ እየጠጣ ሲያስቀምጥና ሲያጠራትም ኖሮ ፣ ከሷ ከተለያዩ በኋላ እዚች ቡና ቤት ባለዕጣ ሆኖ ገባ ። በመሥሪያ ቤቱም ፣ ‘እኔ ቀን ጥሎኝ ነው እንጂ ፣ የትልቅ ሰው ወገን ነኝ’ እያለ ጉራ ይነፋል ። ‘እርስትም ጥቂት አለኝ’ ይላል ። በብዙ ምች ዘንድ ባለንብረት ፣ የጫዋ ልጅ ነው ተብሎ ታምኗል ። ያን ዕቁብ የጠጣበትን ገንዘብ አምጥቶ ፣ ቡና ቤቱ ውስጥ ባለ ብዙ ዕጣ መሆኑ ፣ የሚያወራውን ሁሉ እውነት ነው አሰኝቷል ። እሱም ጥቂት በጥቂት ከቸገራቸው ሰዎች ላይ ገዝቶ ቡና ቤቱን ለመጠቀል የጋለ ምጥት አለው ።

ወልደ ሥላሴ ሁለተኛ ምኞቱ ፡ ከተላላኪነት ወጥቶ ወደ ጽሕፈት ሥራ ለመዞር ነው ። ስለዚህ የማታ ትምህርቱን በርትቶ ከመግራም ሌላ ፡ ለመታየት የሚጥረው ከመዝገብ ቤት ሠራተኞች ጋር ነው ። ፈጣንና ቀልጣፋ በመሆኑ ተመርጦ የተከበሩ ጠቅላይ ሹም ተላላኪ ስለሆነ ፡ በዚች ምክንያት ራሱን እንደ ተላላኪዎች አለቃ አስቆጥሯል ። ጠቅላይ ሹሙ ቢሮ ገቢ ወጪ መሆኑን ፡ ባለው የገንዘብ ሀብት ላይ ተጨማሪ ሀብት አድርጎ ፡ የሚፈልገውን ለማግኘት ከመጠቀም አልባዘነም ። ስለዚህ ፡ ወልደ ሥላሴ በእኩዮቹ ጠንድ ከፍ ያለ ግምገማ ይሰጠዋል ።

ገና አዲስ ተቃጣሪ የነበረ ጊዜ ፡ ገብራ ለወልደ ሥላሴ ያደረገ ለትን የማሰማመድ ውለታ ፡ በማሰብና ፡ ከዚያም ወዲህ ራሱ ወልደ ሥላሴ የሚያሳየውን ገብራን የማትረብ ዝንባሌ በመመልከት ፡ ብዙዎች ገብራን እንደ ምስጢረኛ ወዳጅ ያዩታል ። ገብራም ወዳጅነቱ ያኮራዋል ። እንደ መክታም አድርጎታል ። በተለይም ወልደ ሥላሴ ወደ ጽሕፈት ሥራ ሲዞር ፡ ለጠቅላይ ሹሙ አመልክቶ ገብራ በሱ እግር እንዲተካ እድርጋለሁ ብሎ ታል የገባለትን እያስታወሰ ደስ ይለዋል ።

የቡና ቤቱ ወጣት ግን ፡ እንኳን ተላላኪ ማንንም የማይፈራ ፡ በዚህ በጥጋቡና በረብሸኝነቱ ከትምህርት ቤት የተወገደ ፡ ልቡ የተደፈነ ነው ። ሌላ ሊሠራው የሚችለው ሥራ ስለ ጠፋ ፡ ተላላኪ ነት እንዲቀጠር ፡ ቦታ እስኪገኝለት ድግሞ ፡ እዚች ቡና ቤት ወዲያውም ለወደፊት ሥራው የሚጠቅመው ነገር በመመልከት እንዲግር በአጎቱ አማካይነት ተቀጥሮ ገባ ። እሱ ግን ከሕፃንነቱ ጀምሮ ለመሆን ይመኝ የነበረው — የወንድ ልጅ ሥራ ነው ብሎ የሚወደውን — ፖሊስ ወይም ወታደር ስለ ነበረ ፡ ወላጆቹ ስለ ከለከሉት አልማርያ ያለው ለዚህ ነበር ። ከዚያ ወዲያ ሕይወቱ መንገድ ለወጠች . . .

ይሁንና ፡ ይኸ ወጣት ፡ የወልደ ሥላሴን ስም ገብራ ስለነግበት ተቆጥቶ ፡ “ይኸን ገንዘብ አልሰጥ ካልክኝ ሹሙ ላይ እከሰሃለሁ!” አለው ።

ገብራም ይህ ነገር ለጠቅላይ ሹሙ ተላላኪነት የወደፊት ዕቅዱ እንቅፋት እንዳይሆንበት በመሥጋት ፡ “እባክህን ነገ እጥፍ አድርጌ እሰጥሃለሁ” አለው ።

“ ነገ ሠላሳ ሣንቲሙን ካላመጣህ አልምርህም ፣ እከስሃለሁ ” ብሎ ፣ አንኳኩቶ አጐናፍር ቢሮ ዘው አለ — ቡናውን ይዞ . . .

አጐናፍር ፣ አምስተኛውን ገጽ አርሞ መጨረሱ ላይ ነበር ። ሁሉን ነገር ትቶ ቡናውን ተቀበለ ። ወዲያው ወንድይራድ ፣ ገብሬ በሩን ከፍቶለት ገባ ። አጐናፍርም ተነሥቶ እየጨበጠው ፣ “ ከየት ተገኘህ ? ፀረፍ በላ ። ልጁ ሳይሔድ ፣ ቡና ወይ ሻይ ? ” አለው ።

“ እሺ ። ”

የቡና ቤቱ ወጣት ፣ “ ለሌላ ሰው ያመጣሁት ቡና አለ ” ብሎ ፣ ቀድቶ ሰጠው ።

አጐናፍር ፣ “ ስንት ነው ያለብኝ ? ከዚህ በፊት ያልከፈልኩህም አለ ፣ አይደለም ? ” አለው ።

“ አዎ ፣ የጠዋት አንድ አለ ። ከዚህ ጋራ ሦስት ነው ። ”

“ በል ከዚህ ላይ ለራስህ ያንድ ቡና መጠጫ ጭምር ቀንስ ” ብሎ አጐናፍር ፣ አንድ ብር ሰጠው ።

ልጁም ብሩን ከተቀበለ በኋላ ፣ መልስ ለመፈለግ እኪሱ ውስጥ እጁን እየሰደደ ፣ “ ጌታዬ ፣ ተላላኪዎ በዱቤ የጠጣበትን ሳንቲም አልከፍልም ብሎ ከደሞዜ ሊያስቆርጥብኝ ነው ። ልጥራውና እንዲከፍለኝ ይቆጡልኝ ” አለ ። ይኸን ይበል እንጂ ፣ ገብሬን ለመጥራት አልሞከረም ።

“ የሱንም ጭምር ከሱ ላይ ውሰድ ” አለ አጐናፍር ።

እጅ ነሥቶ ፣ በሩን ዘግቶ ከወጣ በኋላ ፣ ገብሬን ቀረብ ብሎ ፣ “ በል ነገ ይዘህ እንድትመጣ ። አለበለዚያ ታውቀዋለህ ምን እንደሚደርስብህ ” ብሎ ዝቶበት ሔደ ። ገብሬ ተበድሮም ቢሆን ከፍሎ ፣ ከዚህ ከነገረኛ ልጅ መገላገል ቆረጠ ። በዱቤ ቡና ምክንያት ለተከበሩ ጠቅላይ ሹሙ ተላላኪ የመሆን ዕድሉ እንዲደናቀፍበት አልፈለገም

እቢሮው ውስጥ ሁለቱ ወጣቶች ቡናቸውን ፋት እያሉ ወጋ
ቸውን ጀምረዋል ።

ወንድይራድ ፡ ቅድም አበራ የነገረው ነገር ድንገት መጥቶ
ፊቱ ድቅን አለበት ። ወሬውን ለማድመጥ አስመስሎ አጉናፍርን
ትኩር ብሎ ላንዳፍታ ተመለከተው ። ‘ ከሱና ከበለጠ ልጅቱ ማንኛ
ቸውን ትመርጥ ይሆን ? ’ አለ በልሱ . . .

አጉናፍር ፡ ወንድይራድ ነገር ሆዱ እንደ ገባ ሲመለከት የሚ
ለውን ነገር ትቶ ዝም አለ ። ወዲያው ስልኩ ተደወለ ። አጉናፍር
ተነሥቶ “ አሎ ! ቦ ! በለው እንዴነህ ? እ . . . ድምፅህ እኮ እው
ነትም ለወጥ ብሏል ። አሁን ነው የጀመረህ ? ምንህን ነው ? መጣህ ”
ብሎ ፡ ስልኩን ቁጭ አደረገውና ወደ ወንድይራድ ዞር አለ ።

“ ‘ ትንሽ ብርድ ብርድ ይለኛልና ፡ ቤት ውስጥኝ መተኛት እፈ
ልጋለሁ ’ ነው የሚለው ። ‘ አበራን አጣሁት ፡ ተስፋዬም ስልኩ ተያ
ዘብኝ ’ አለ ” እያለ ፡ አጉናፍር ከመቀመጫው ብድግ አለ ። “ ታዲ
ያስ አብረን እንሒድ ? ” አለው ወንድይራድን ።

“ መልካም ፡ አብረን እንሒድ ። ግን መጀመሪያ ለተስፋዬ ልን
ገረው ። ግታ አብረን እንሒዳለን ብዬው ነበር ” አለ ወንድይራድ ።

ተያይዘው እንደ ወጡ ስልኩ ተደወለ ። አጉናፍር ከገብሬ ቀድሞ
አነጣው ፡ በችኩላ ፡ “ አሎ ” አለ ። ምክትል ዋና ሹመ ናቸው ።

“ ጓደኛዬ ታም እሱን ከቢሮው ለመውሰድ መሔዴ ነው . . .
ለዛሬ የሚደርስ አይመስለኝም ። ሰዓቱም ደርሶአል ” ብሎ ስል
ኩን እንደ ዘጋ ፈጠን ብሎ ወጣ ። ወንድይራድን እተስፋዬ ቢሮ አጠ
ገብ ደርሶ አየው ። አጉናፍር መኪናውን አስነሥቶ ተከተለው ።

ወንድይራድ ፡ ተስፋዬ ቢሮ ሲደርስ ፡ ተላላኪው አላስገባም
ለማለትና ላለማለት ግራ ገብቶት ፡ “ ሁለት የመሥሪያ ቤቱ
ከፍተኛ ሹማምንት አሉ ” አለ ።

ወንድይራድ ግን ፡ “ ብዙ አልቆይም ። አንድ ነገር ነገሬው
ለመውጣት ነው ” ብሎት ገባ ። እውነትም ሁለት ሰዎች አሉ ። አን

ዴን ያውቀዋል ። በቅርብ ጊዜ ረዳት ጠቅላይ ሹም ሆኖ የተሾመ ነው ። ሁለተኛውንም በመልክ ያውቀዋል ። እሱም ረዳት ጠቅላይ ሹም ነው ። ሆኖም እንደ ዘበት ሰላም ካላቸው በኋላ ፣ ተስፋዬን ፣ “ ከአጐናፍር ጋር በለጠን እቤት ልንወሰደው መሔዳችን ነው ” አለው ።

“ ምንው ደኅና አይደለም አንዴ ? ” አለ ተስፋዬ ጥቂት ደን ገጥ ብሎ ።

“ ‘ ብርድ ብርድ ይለኛል አለ ’ አለኝ አጐናፍር ። ትኩሳት ይዞ ታል ማለት ነው ። ከአጐናፍር ጋር በዚያው እቤት መሔዴ ነው ፤ ልልህ ነው የመጣሁት ” ብሎ ወንድይራድ ፣ ሰዎቹንም ሰላም ሳይል ወጥቶ እብስ አለ ።

ተስፋዬም ወደ ስልኩ ሔዶ ጸሐፊውን ፡ “ አቶ በለጠን አገና ኘኝ ” ብሏት ፡ ወደ ቆሙት የሥራ ጓደኞቹ ዘወር ብሎ ፡ “ ቆዩ አት ሒዱ ፣ ነገሩን ላጣራ ” አላቸው ።

ወዲያው ጸሐፊው ፡ “ አቶ በለጠ ቀርበዋል ” አለችው ።

“ በለጠ ፣ ምንው ምን ሆነ ? ” አለ ተስፋዬ ፡ ሥጋት እፈቱ ላይ እየታዩ ።

“ እንዴት ነው የሚያደርግህ ? ... ‘ ብርድ ፣ ብርድ ? ’ ... ለምን ሐኪም ቤት አልወሰድህም ? ... እንዴ ትኩሳት ዋናው ሕመም አይደለም ፣ ምልክቱ እንጂ ፤ ስለዚህ ሐኪም ቤታይህ ይሻላል ... ”

“ አዎ ። አጐናፍርና ወንድይራድ አሁን አብረው ወጡ ፣ ወዳንተ ለመምጣት መልካም እንግዲያው — ግን እርግጠኛ ነህ ? ተው ልምጣና ልውሰድህ ። አዎ ፣ አሁን እዚህ ሊነግረኝ መጥቶ ነበር ... መ — — ልካም ። እቤት በቀጥታ ነው የምመጣው ፣ እዚያው አይሄለሁ ። ”

“ እንዴት ነው ፣ ደኅና ነው ” አለ አዲሱ ረዳት ጠ/ሹም ።

“ ደኅና ይመስለኛል ” አለ ተስፋዬ ፣ የወንድይራድ አኳኋን ትዝ እያለው ።

“ ያለፈው ቅዳሜ የመኪና አደጋ የደረሰበት አይደለም ? ”
አለ ነባሩ ረዳት ጠቅላይ ሹም ።

“ አዎ ። ”

“ ይገርምሃል ። አይተርፍም ሲባል ነበር እኮ መጀመሪያ የሰማሁት ” አለ ብርሃኔ ፡ አዲሱ ረዳት ጠቅላይ ሹም ።

“ እኔስ ከዚያ የባሰም ሰሞኔ ነበር ። በሦስተኛው ቀን አንዲት ነገር አልሆነም የሚል ወሬ ደግሞ ሰማሁ ” አለ ዘርፉ ፡ ነባሩ ረዳት ጠቅላይ ሹም ።

“ ሰው ወሬውን ከየት እንደሚያመጣው ነው የሚገርመኝ ” አለ ብርሃኔ ፡ አዲሱ ረዳት ጠቅላይ ሹም ።

“ እሱ ደኅና ነው ፤ ሰው ዝም ብሎ ነው ሲዘባርቅ የሰነበተው ። ይልቅ አሁን ይህን ጉዳይ ምን ማድረግ ይሻላል ? ” አለ ተስፋዬ ወደ ቀድሞው ነገራቸው ተመልሶ ።

“ ፈረስ ያደርሳል እንጂ አይዋጋም ይባላል ። እኔም የሰማሁትን ነገርኩህ ። መውጫውን መፈለጉ ያንተ ፋንታ ነው ” አለ ዘርፉ ፡ ነባሩ ረ/ ጠ/ ሹም ።

“ እሱማ ነው ። ብቻ ጉባዔው ውስጥ የምትገኘው አንተ እንጂ እኔ አይደለሁም ። ስለዚህ ፡ እዚያ ልታግዘኝ ትችላለህ ” አለ ተስፋዬ ።

“ መሞከራማ የት ይቀራል ። ብቻ ፡ ብቻዬን ሰውየውን ልቋ ቋማቸው አልችልም ማለቱ ነው እንጂ ። ታውቃቸዋለህ ፤ አንዴ ከተ ነሡ የፈለጉትን እስቲያገኙ እንደማይተኙ ” አለ ዘርፉ ።

“ እኔም እኮ የጉባዔው ተካፋይ እንደሆን ታዝዣለሁ ። እኔ እንደዚህ ዐይነት ነገር መኖሩን ግን ጨርሶ አልጠረጠርኩም ነበር ። ለማናቸውም የኔንም ድጋፍ ታገኛለህ . . . ይኸው እዚህ እንኳ ሁለት ደጋፊዎች አሉህ ማለት ነው ። ኧረ ለመሆኑ የኰሚቴው አባሎች ስንት ናቸው ? ” አለ ብርሃኔ ፡ ወደ ዘርፉ ዞር ብሎ ።

“ ከነሊቀ ጋንባሩ አምስት ። ”

“ አንድ በተጨማሪ ካገሃህ ለመልህ ግለት ነው ” አለው ተስፋዬን ፡ ብርሃኑ ።

“ ላንተ ተስፋዬን መደገፍ ተባል ነው ። ፖክንያቱም ገና አሁን መጀምሩ ስለሆነ ፡ የሚቀጥለውን እርሃሽ ለመውሰድ ቢያንስ ቢያንስ ምስት ዓመት ተኩል አራት ዓመት ያስፈልግሃል ። አሁን ምንም ብታደርግ እስከዚህ ያበላሸሽውን ልትጠግነው ትችላለህ ። እኔ ግን ረዳት ጠቅላይ ሹም ከሆንኩ ይኸው አምስት ዓመት የዛሬ ወር ዐለፈ ። የደረጃ ዕድገት ግጥሚያ ጊዜ ነው ። ስለዚህ የተከበሩ እቶ ደፋገቸው የዕድገት ኩሚቴው ሊቀ መንበር ስለሆኑ ፡ ሊጉዱኝ ይችላሉ ” አለ ዘርፉ ።

“ ታዲያ ለምን ትደግፈኛለህ? ይኸን ከፈራህ ተወዋ! ” አለ ተስፋዬ ፡ ልግ ብሎ ።

“ አንዳንድ ወንድ ይውግኝ ብሎ ነዋለ ” አለ ዘርፉ ፈገገ ብሎ ፡ ራሱን አከከ እያደረገ ።

“ እኔ ዘርፉ ፤ ላንተ ሲሆን መሥጥዕትነት ያለበት ነገር ይሆናል ፤ ለኔ ግን ሲሆን ምንም አይደለም ” ። እስከ አራት ዓመት ይጠገናል የምትለው ፤ አንዳንድ ነገር አንድ ነቃ ብርሌ እየባሰ ሔዶ ብዙ ጣጣ ሊያስከትል ይችላል ። ‘ ብርሌ ከነቃ አይሆንም ዕቃ ’ እንደሚባለው ፤ የሆነው ሆኖ አሁን ጥያቄው ይኸ አይደለም — ተስፋዬ ፡ ሌላ የሚደግፍህ አባል የለም ፤ እኮሚቴው ውስጥ ? ” አለ ብርሃኑ ፡ ዘር ብሎ ተስፋዬን እያየ ።

“ ተስፋዬ ላይ ላይን ያልተሻረከው አንድ ሰው የለም ፤ እዚህ መሥሪያ ቤት ። ብቻ ፤ እንዳልኩት ላይ ላይን ነው ። እንደዚህ ዐይነት ጉዳይ ሲመጣ ደግሞ ሁሉም አስቀድሞ የየራሱን ጥቅም ነው የሚያስበው ። ስለዚህ እንደዚህ ዐይነት ዕውቀት ለንዲህ ያለው ጊዜ አምብዛም አይጠቅምም ። ተስፋዬ እኮ ግንም ያላደረገውን ልማድረግ እየሞከረ ነው እዚህ ሁሉ ጣጣ የገባው — ” ሲል ዘርፉ ፡ ተስፋዬ አቋርጦ ፡

“ ምንድር ነው ሰው ‘ ያላደረገውን ለማድረግ, የምሞከረው? ” አለ ቋጣው ገና እንዳልበረደለት እየታየ ።

“ያንዱ ኃያል ጥገኛ ሳይሆኑ ሌላውን ኃያል ለመጋፋት መጥክር” አለ ዘርፉ ፡ ፈገግ ብሎ ።

“እኔ ግንንም አልተጋፋሁም” ሰድብ ግን ከግንንም አልቀበልም” ። ጠቅላይ-ሹም-አከሉ አለቃዬ ስለሆኑ ፡ ሳጠፉ መቅጣት ይችላሉ ፤ ሊሰድቡኝ ግን አይገባም” ከላቸው ዝቅ ያለ ቢሆንም ፡ እኔም እኮ የመንግሥት ሹም ነኝ ፡ ፕሮቶኮል ያወቀኝ ።”

“አንተ እኮ ከላቸው አልተሻልከም” ፣ የንጉሥ ኃይለ መለኮት ዘመን ጉፋት ፣ ትላቸዋለህ እንዴ ? . . . አንተም አጥፍተሃል ።”

“እኔ ‘ጉፋት’ አይደለም ያልኳቸው ። ዘርፉ ደግሞ ፣ የተሳሳተ ወራይዘህ አታጋንን” ። ትክክለኛውን ነገር አልሰማህም” ። እሳቸው ‘እኛ ንተ የዘመኑ ልጆች’ አሉ ፤ ልጆች የሚለውን ቃል ረገጥ እድርገው ። ሁሉን ነገር ታቃልላላችሁ ። ሁሉን ያወቃችሁ ይመስላችኋል ፤ አንዱን ሳታውቁት ። ዳሩ ምን ታደርጉ ፤ ብዙ ዘመንና አገልግሎት የሚያስፈልገውን ሥልጣንና ማዕረግ ከተማሪ ቤት ወጥታችሁ ምንም ያህል ሳትቆዩ ታገኛላችሁ ። እኛ ስንት ዘመን አገልግለን ፤ ለፍተን ፣ የረጅም ዘመን የሥራ ልምድ ኖርን ነው እዚህ ደረጃ የደረሰነው ። በልእስቲ አንተ ‘አሉኝ’ ጣታቸውን ወደኔ ቅስረው ፤ ‘ከተማሪ ቤት ከወጣህ ሰንት ጊዜህ ነው ? ሁለት ዓመት ? በሁለት ዓመት አንድ ሕፃን ጡት ከመጥባት አያልፍም ። አንተም በሥራ ገበታ ላይ ያለህ ዕውቀትና ልምድ ፤ አንድ ሕፃን ፤ በዚያን ዕድሜው ስለ ሕይወት ያለው ዕውቀትና ልምድ ነው’ አሉኝ ።

“እኔም ፣ ‘አይ ጌታዬ ፤ ተወስኖ የተሰጠን ሥራ ለመልመድ ጊዜ ቢያስፈልግም እስከ ዕድሜልክ አይመስለኝም” ። እንደ ሰውዬው ነገር ተቀባይነት ነው እንጂ ፤ እንደ ርጉዝ ቤት ቀን የመቁጠሩ ጉዳይ አልመስለኝም” ። አንዳንድ ሰው ዳዊት ለመድገም ሰባት ዓመት ይፈጅበታል ። ሌላዉ ሁሉ እንደዚህ ነው ማለት አይደለም ። ሌላዉ በሰባት ወር ዳዊት መድገም አይችልም ማለት አይደለም ። በሥራ ገበታ ላይም እንደዚሁ ነው ። አንዳንድ ሰው እንደ ተማሪ ቤት ጥቁር ሰሌዳ ነው ። ጥቁር ሰሌዳ በላዩ የሚጻፈውን ዕውቀት አያስቀርም ። ብዙ ሺተማሪዎች ግን ፤ በርሱ ላይ የተጻፈውን እየተረፉ እዚያው ትተውት ይሄላሉ ።

ጥቁር ሰለዳው እዚያ ሥፍራ ብዙ ጊዜ ስለኖረ ፣ ስለቆየዐዋቂ ነው ሊባል ይችላል ፣ ' አልኳቸው ' እንዲህ በመናገርህ ጥፋተኛ ነህ ብለው ፣ የተከበሩ ጠቅላይ ሹመ ፣ ተቆጥተው ያው መቶ ብር ቅጡኝ ፣ ዕድገትኛ ተዘሰልኩኝ ። ከዚህ የበለጠ ምን ይፈልጋሉ ፣ ”

“ አቶ ድፋባቸው እኮ እንደዚህ የዋሳ ሰው አይደሉም ” አለ ዘርፉ ፣ “ ለምሳሌ ያንሰት ስብሰባ ውስጥ አንተን ለምን የጨመሩህ ይመስልሃል ፣ እዚያ የነበሩት ሁሉ በሹመት ካንተ በላይ ነበሩ ፣ ትዝ ይልህ እንደሆን ። ታዲያ አንተን ለምን ይመስልሃል የጨመሩህ ፣ የዕድገት ኮሚቴው አሁን በቅርብ ከተሾሙት ከነብርሃኔ ጋር አንተም ረዳት ጠ/ሹም እንድትሆን የወሰነው ፣ ለተከበሩ ጠቅላይ ሹመ ያቀርብ የነበረው ፣ በዚያች በመጓተኛ ስብሰባ ግጥሥት ነበር ። አቶ ድፋባቸው ይኸን ዐውቀው አንተን ለመፈተን ፈልገው ነበር ፣ እዚያች ስብሰባ ያስገቡህ ። ያን ከፍ ያለ ጉዳይም ያነሡት ለዚህ ሲሉ ነበር ። የቀረው ይሁን ብሎ ሲታወቅ ፣ አንተ ከሁሉም ዝቅተኛ የነበርከው ሹም ፣ እዚያ ከነበራችሁት ሁሉ ከፍተኛ የሆኑትን ሹም ፣ ጉባዔ መኻል ተፈታተንኳቸው ። በጥብቅ የሚያምኑበትን መሠረታዊ ሐሳብ አቃለልክባቸው ። ”

“ በጉዳዩ ሐሳብ እንድሰጥ ፣ አስተያየቴን እንዳቅርብ ካልተፈለገ ለምን ስብሰባ ይጠሩኛል ፣ እኔ ደግሞ ፣ በተለይ እሳቸውን ለመቃወም ሳይሆን ፣ ለማራጭ ሐሳብ አቀረብሁ ፣ ያኛው የግደሻል የመሰለኝ ለምን እንደሆነ አስረዳሁ እንጂ ፣ እሳቸውን ግላዊ የሆነ ምን ተናገርኳቸው ፣ ስብሰባ ለዚህ ካልሆነም መሰብሰቡ ምን ይጠቅማል ፣ እሳቸው ወስነው ፣ ይኸን ወስኛለሁና እከሌ ይኸን ፈጽሞ ፣ እከሌ ደግሞ ያንን አድርገን ብለው አያዙም ፣ ” አለ እየተብሰለሰለ ።

“ ምንው ሰዎች ፣ ፈተና ነበር ስልህ ፣ ፣ በየስብሰባውም ምን እንዳልክ በየጊዜው ይሰማሉ ፣ ይከታተላሉ ። ስላንተም ከዚህ ቀደም ብዙ የሰሙት ነገር አይጠፋም ። ስለዚህ ፣ የማትሆናቸው ዐይነት ሰው መሆን አለመሆኑን አረጋግጠው ለማወቅ ፈልገው ነው ። አንተ ታዲያ ፣ ‘ ይቺ ጥሬ ያደረች እንደሆነ አትቆረጠምም ’ አሰጥሃቸዋለሁ ። ” አለ ዘርፉ ።

“ ምንድር ነው የምትለው ? ስብሰባ ሔደህ ዝም ብለህ አድምጠህ ውጣ ነው እንዴ የምትለው ፡ ዘርፉ ደግሞ ? ” አለ ተስፋዬ ፡ በንዴት እየገመነ ።

“ አይደለም ፤ አባባል አለው ፤ ዐይነት ዐይነት አለው ። እስከ ዛሬ በ/’ራ ላይ ቆይተህ ይኸን እንዴት አልተረዳህም ? እስብሰባ ላይ — አየህ — አሳብን መጀመሪያ ሰንዘር አድርጎ መፈተን ነው ። ከዚያ በኋላ ሁኖቱውን አይቶ መግፋት ወይም መልሶ መሰብሰብ ነው ” አለ ዘርፉ ፡ ነባር ረዳት ጠቅላይ ሹመ ።

“ ከዚህስ ዝም ብሎ አድምጦ መውጣቱ ይሻላል ” አለ ተስፋዬ ።

“ አንተ እንዳደረግኸው ከማድረግ ፡ አዎ ፤ ይሻላል ” አለ ዘርፉ ።

“ ያለፈው ዐለፊ አሁን መፍትሔ ለማግኘት መሞከር ያለብን ስለ ነገው ጉባዔ ነው ። ሲላ ማን የሚደግፍህ ታገኛለህ ? ” አለ ብርሃኔ ፡ እተስፋዬ ላይ ዐይኖቼ እንዳረፉ ።

“ እኔ እንጃ ” አለ ተስፋዬ ፡ በሐሳብ ከቢሮጪ ወጥቶ ሌላ ነገር የሚያስብ እየመሰለ ፡ “ ለማናቸውም ሁለታችሁን በጣም ማመስገን ይገባኛል ። ዘርፉ ደግሞ ስለ ጮሁብህ ይቅርታ አድርግልኝ ። ነገሩ ትዝ ሲለኝ እያናደደኝ ነው ። እንዴት ያለ ትዕቢት ነው ፤ ደግሞ ‘ ጡት ያልጠገበ ሕፃን ! ’ ወይድ ባክህ ፤ መሥሪያ ቤቱን ለቅቄ እሔዳለሁ ፤ እንዲያውም ፤ አሁን የሰንብት ደብዳቤዬን ለተከበሩ ጠቅላይ ሹመ አዘጋጃለሁ ” አለ ተስፋዬ ፡ እንደገና እያገረሸ በት ።

“ ይኸን ካደረግህ ጭራሽ አትረባም ማለት ነው ። ይኸማ ገና እጦር ሚዳው ሳይደርሱ ሽሽት መጀመር ነው ። ይልቅስ ብርሃኔ እንዳለው መሞከር ይሻላል ። ሌሎች ያሉት ሁለት ብቻ ናቸው ፤ መርዓዊና የተከበሩ አቶ ደርቤ ። የቴክኒክ ክፍል ምክትል ጠቅላይ ሹመን — አቶ ደርቤን — ለምን አታነጋግራቸውም ? ካቶ ድፋባቸው ጋር እንደምታውቀው ከፍ ያለ ትግል ይዘዋል ። ስለዚህ ያግ

ዙህ ይሆናል ። በዚህ ላይ ደግሞ ከተጠጋገጥ ፡ ነገሩ ይሠጥራል”
አለ ዘርፉ ።

“ የሳቸው ድጋፍስ ቢገኝ ችግራችን ቀላል መፍትሔ አገኘ
ማለት ነበር ” አለ ብርሃኔ ።

“ እኔ እንደዚህ ዐይነት ነገር ደስ አይለኝም ” አለ ተስፋዬ ።

“ ወዳጄ ፣ ግዴታ እኮ ነው ሁሉንም በየቀዳዳው የሚያለው ፤
ውዴታ አይደለም ። እንዲሁ መንገዋለል ፍጻሜው አጥል ነው ። አንድ
ቀን ፣ ጉርፍ እንደ ተፋው የፅንጨት ግንድ የትም ወድቆ መቅረት
አለ ። ስለዚህ ፣ ሞኝ አትሁን ፤ ሐሳብህን ቁረጥና ካንዱ ሁን ። እነ
ዚህ ሁሉቱ ሹማምንት በየበኩላቸው እጃቸውን ለማጠንከር ፣ የየ
ራሳቸውን ሰዎች ነው በየቦታው ለመትከል የሚፈልጉት ። ለምሳሌ፣
ጠቅላይ - ሹም - አከሉ አንተን ከዚህ አንሥተው ያጉናፍርን ከፍል
ምክትል ዋና ሹም ባንተ ቦታ ለማድረግ ስለሆነ ፣ የቴክኒክ
ከፍል ም/ጠ/ ሹም ደግሞ አጉናፍር እኛኛው የለቀቁትን ቦታ ለማ
ሲያዝ ዐቅደዋል ይባላል ። ጠቅላይ - ሹም - አከሉ ባንድ እርምጃ
አንተንም አንሥተው ፣ አቶ ጀንበሬንም ባንተ ቦታ ካሾሙ ደስ
ስለሚላቸው፣ የአጉናፍርን ወደፊት አንድ ርምጃ መሔድ ለማገድ እስ
ከዚህ እይጥሩም ተብሎ ተገምቷል ። የገበጣ ጨዋታዉ ባጭሩ ይኸ
ነው ። ”

“ ከጊዜ ጋር እሸቅድምድም ይዘዋል ፤ ወዳጃቸውን የጡረታ
ጊዜያቸው ሳይቀድማቸው ዋና ሹም ለማድረግ ነዋ ፤ ” አለ ተስፋዬ ፤
መሪር ሣቅ እየሣቀ ።

“ ይኸ ከሆነማ አቶ ደርቤ ምንም አይረዱን ። እንዲያውም
ሰውዬውን ይሆናል የሚደግፉት ” አለ ብርሃኔ፣ የነገሩ አካሄድ አሥ
ግቶት ።

“ አዎ ፤ ካልክስ ‘አንድ ለኔ ፣ አንድ ባንተ’ ተባብለዋል አሉ ።
ብቻ ለተከፈሩት አቶ ደርቤ ፣ አጉናፍር እንዳሰቡት የሾረላቸው እል
መሰለኝም ። ደግሞ ፣ ዛሬ የተከበሩ አቶ ድፋባቸው ፈልገውት ጭፍቶ

ጠንከር ያለ ደብዳቤ ጽፈውለት ነበር አሉ ። ስለዚህ ፡ አሁን ቦታዉ ክፍት ቢሆንም ፡ አጉናፍር ምናልባት ሊገባበት አይችልም ይሆናል ። አቶ ደርቤ ፡ አጉናፍር ደጋፊያቸው መሆንና አለመሆኑ እስኪጣራ ምንም ለውጥ አለማድረጉን ሳይመርጡ አይቀሩም ። በተለይ ደግሞ ፡ አጉናፍር ከፍ ሲል የሚለቀውን ሥፍራ ለመውሰድ ከሚፍጨረጩ ሩት ውስጥ የክፍሉ ዋና ሹም የሚደግፉት ሰው ደካማ ነው ። ያጉናፍር ዋነኛው አሰቃ — አቶ ዮናስ — ያቶ ደርቤ ወገን ናቸው ፡ እንደምታውቁት ። እሳቸው ከሌላ ክፍል ለቦታው የሚመጥን ለማዛወር በመሞከር ሳይ ናቸው ስለሚባል ፡ ጥቂት ወራት ሁሉም ነገር እንዳለ መቆየቱን አቶ ደርቤ የሚጠሉ አይመስለኝም ” አለ ዘርፉ ።

“ መርዓዊስ ? ” አለ ብርሃኔ ።

“ አም ። ብቻ እሱ እሱሳ ቦታ ተሾሞ መዛወሩ ስለሆነ ከኮሚቴዉ መውጣት የሚፈልግ ይመስለኛል ” ሲል መለሰ ዘርፉ ።

“ መርዓዊን ይልቅ ከዱሮ ጀምራ ዐውቀዋለሁ ። ብቻ ፡ እሱ ነፋስ ወደሚነፍስበት የሚነፍስ ሰው ነው ። ልታምነው አትችልም ” አለ ተስፋዬ ።

“ ምርጫ እኮ ያለን አልመስለኝም ። ደግሞም ፡ መሔዱ ከሆነ ይደፍር ይሆናል ። ከእነዚህ ከሁሉቱ አንዱን ብናገኝ በቃ ሁሉም ይሳካልን ነበር ” አለ ብርሃኔ ፤ ይኸ የመመሳጠር ጉዳይ እያደረ እያስደሰተውና እያሟሟቀው ።

“ አሁንግ ችግርህ በማለት ፈንታ ችግራችን ትሉ ጀመር . . . ” አለ ተስፋዬ ፈገግ እያለ ።

“ ነውና ። ነግ በኔ ነው እኮ ። ዛሬች መጥረቢያ ጨረሰን ብለው አደረጉት ሸንጉ ላይ አንድ የዛፍ አረጋዊ እንዲህ አሉ ይባላል . . . ሁሉ በየተራ እየተነሡ ፤ ‘እንሰንጥረው ፤ መጥረቢያን እንስበረው ፤ ገደል አውርደን እንጣለው ፤ እንቅበረው ’ ሲሉ ፤ አረጋዊዉ ዛፍ አዳምጠው ሲሰለቻቸው ፤ ‘እባካችሁ ተዉኝ ፤ ከንቱ አታውሩልኝ ፤ መጥረቢያ ብቻውን ዛፍችን በሞላ ፤ እይነካንም ነበር ጉባጦች ባንሞላ ። እኛው ነን ራሳችን እጆታ እየሆነው ፤ ወገኖቻችንን የምናስጨርሰው ፤ ! ! ’

ከዚህ ፡ ለኔ ሲሉ ጣጣ ገቡ ብለህ ውለታዉ አይክበድህ ፤ ለራሳችንም ጭምር ስንል ነው ። ”

“ መልካም አስበሃል ። . . . እስቲ ለማናቸውም ላስብበትና ነገ እናያለን ” አለና ተስፋዬ ሰዓቱን እየ ። ለካ ሰዓቱ ሔድዋል ። ስለንድ ሰዓት ዐሥር ጉዳይ ሆኗል ። ቅድም መብራቱን ተላላኪው ሲያበራ ፤ የጨለመው የገና ጀንበር በመሆኑ እንጂ ጊዜው በመሔዱ አልመሰላቸውም ነበር ።

ከዚያ ፡ ብርሃኔና ዘርፉ ሲወጡ ፤ ተስፋዬ ጠረጴዛው ላይ ያለውን ፋይልና ወረቀት ባይኑ ታችኛው የፈለገውን አገኘ ። ግን ላለመውሰድ ወዲያው ወሰኖ ፤ ሁሉንም ትቶ ከበረዳ ወጣ ። ተላላኪው እበሩ ላይ ቆሞ ይጠብቃል ።

ሲወጣ “ ደኅና እደር ” ብሎት ተስፋዬ ሔደ ። ተላላኪዉ እጅ ነሥቶ ወደ ቢሮው ውስጥ ገባ ።

* * *

አጉናፍር ወደ በለጠ ቢሮ ፎክስቫገኑን ሲያሮጥ ፤ ልዩ ልዩ ሐሳቦች በአእምሮው ውስጥ ይሮጣሉ ።

“ አቶ ጀንበሬ ባሁን ሰዓት ያንን ሥራ ማዘዛቸው ፤ ምን ማለታቸው ነው ? የት ከርመው ነው — እስከ ዛሬ ! . . . የተከበሩ አቶ ድፋ ባቸው የጻፉልኝን ደብዳቤ ፤ እርግጠኛ ነኝ ፤ እኝህ ሰው ናቸው ያረቀቁት ። ያስጠመዱኝም እሳቸዉ ናቸው . . . ከዚያ ፤ ዛሬ ከቀትር በኋላ በጊዜ ቢሮዉ ላለመገኘት ምክንያት የሆነችውን ፤ ታፈረችን አስታወሰ ። ለዐይኑ ሕሊናው ሥዕሏ ሲከሠት ፤ አንድ ዐይነት የደስታ ስሜት በሠራ አካላቱ ናኝበት ። ልቡ ሮጠ ። ሰውነቱን ሞቀው . . . ከዚህ ዐልፎ ፤ በለጠ እሑድ ከጋዜጣ የቆረጠው ትዝ ብሎት ፤ እስከ ዛሬ ለማረጋገጥ እንዳልጠየቀው ታወሰው ። አጉናፍር ነገሩን ሲያስታውሰው ፤ ወይ በለጠ የለም ፤ ወይ ሁለቱም ከሰዎች ጋር ናቸው ። ብቸውን ያጋጠመው እንደሁ ፤ ያኔ ነገሩን አያስታውሰውም ። እንዲህ ሲልና ሲሆን እስካሁን ነገሩን አላጣራም ። አሁንም ወንድይ ራድ ስላለ ፤ እሱ ፊት ነገሩን ለማንግት አይችልም ። ለዚያውም

በለጠ ታሟል . . . ስለ ሕመሙ ፣ ሐኪም ቤት ቢሔድ ይሻላል እንጂ
ቤት መውሰዱ ምን ይጠቅመዋል ? . . . ' ይላል አጉናፍር በሐ
ሳብ . . .

ወንድይራድ በበኩሉ ደግሞ አልጠላም ። የሚያስበውም
ስለ በለጠና ስለ አጉናፍር ነው ። 'ሁለት አብሮ አደጉኝ ፣ ሁለት
ጣውንቶኝ ! የሕይወት ዚቅ ' አለ በሐሳቡ ። ስንት ሺ ሴት እያለ
እዚች አንዱ ላይ ሁለቱም ይውደቁ ? ' አለ ። ነገሩ ሲገለጽ ምን
ይከተላል ? . . .

በለጠን ለዐሥር ደቂቃ ያህል አንጀቱን ሰንጉ ያስጨነቀውና ፣
በሐሳብ ሰውነቱን ያጠመቀው ሕመም ፣ አሁን ዐልፎለታል ። መቆ
ምም መቀመጥም ተቸግሮ ፣ ራሱን እየሰረቀው ፣ እቢሮዉ ምንጣፍ ላይ
በልቡ ተሰጥቶ በነበረበት ወቅት ፣ በአእምሮዉ ውስጥ ያለ ፈቃዱ
ሽው እያለ የሚያልፈው የሞት ሐሳብ ብቻ ነበር ። ስለዚህ ሕመሙ
ለቆት ሲሔድ ፣ ሕይወት ታደሳ ፣ በጣም ጣፋጭ ሆናበታለች ። . . .
የሕመሙ ምክንያት ምን እንደሆነ ደርሶበታል ። መፍትሔውንም
ያውቀዋል . . .

አጉናፍርና ወንድይራድ ሲደርሱ ፣ አብዛኞች ሠራተኞች የዕ
ለት ተግባራቸውን ፈጽመው ሔደዋል ። ቢሮዉ ሲገቡ ፣ በለጠን
ቁጭ ብሎ አገኙት ። ጤና ነው ። ብድግ ብሎ ፣ " እንዳላሸበርኳ
ችሁ ተስፋ አለኝ " አለ ። ወደ አጉናፍር ሆሮ ፣ " በሰልክ ከድም
ፅህ የድንጋጤ ምልክት የተላለፈልኝ መሰለኝ " አለው ።

" ሰው ታሟል ሲባል መደንገጥ የት ይቀራል ። ብቻ ዋናው
ነገር አሁን ደኅና መሆኑን ነው " አለ አጉናፍር ።

የየወሩ ' በሽታዬ ' ኖሯል ፣ አሁን ዐውጭዋለሁ ። ግን ሲጀምረኝ
ብርድ ብርድ ሲለኝ ጊዜ ሌላ ነገር መስሎኝ ነበር " አለ በለጠ ።

ተያይዘው ወደ አጉናፍር ፎክሰቫገን ሔዱ ።

★ ★ ★

ዘንመች ሲሳይ ከቢሮዋ ተመልሳ እቤቷ ሆና ታፈረችን ትጠብ
ታለች ። ከቢሮዋ ከመጣች እኩል ሰዓት ዐልፏታል ። ምንም እንኳ
የቀጠሮው ሰዓት ገና ከሩብ ሰዓት በኋላ ቢሆን ፣ የታፈረችን ወራ

ለመስማት በጣም ስለ ቸኩለች ፡ ትቅበጠበጣለች ። ቀን ስለ ቀጠሮአ ቸው ደውላለች ፡ ‘ አንድ ይሆንኛል ብዬ የምገምተው ሰው ዛሬ በድንገት ተገናኝቶን ምሳ ጋብሆኝ ነበር ’ ስትላት ታፈረች ፡ ዘንመች ሁሉን ነገር በሰልክ አዘክዝካ ለማወቅ በብዙ ዘዴ ሞክራ ነበር ። ያሩ ግን ፡ ታፈረች ‘ ዝርዝሩን ማታ አጫውትሻለሁ ’ ብላ ስለ ዘጋች ባት ፡ ከቀትር በኋላ ጀምሮ አንዲሁ ሲታ አንድ ያዛት አለች ። ሥራውም አልተሠራለች ። ዳሮ በሁለትና ሦስት ሙከራ አንድ ደብዳቤ ያለ ስሕተት የምትጽፈዋ ሴትየ ፡ ዛሬ አምስት ጊዜ ሞክራ አምስት ጊዜም ስሕተት እያደረገች በመጻፍዋ ፡ አለቃዋ ፡ “ ቁልቁል ነው እንዴ እንደገና የምትሕጃው ? ” ብሏት ተበላጭታ ነበር . . .

የታፈረች ነገር አይሆንላትም ። አብሮ እያጣ ያንድ ሠፈር ልጆች ነበሩ ፡ ትምህርት ቤትም የተማሩት እስከ ሁለተኛ ደረጃ መጨረሻ ድረስ አንድነት ነበር ። አንድነታቸው እዚህ ላይ ይቆማል ። ልዩነታቸው ግን ብዙ ነው ። ታፈረች የሀብታም ወገን ነች ፡ ዘንመች ግን የደሀ ። ታፈረች ቆንጆ ናት ፡ ዘንመች መልካም ቅርፅና ትክለ - ሰውነት ብቻ ነው ያላት ። በዚህ ላይ ደግሞ ፡ ታፈረች አእምሮዋ ብሩህ ከመሆኑም በላይ ለፅውቀት ብርቱ ታታሪ ነች ። ዘንመች ‘ አንጐል ’ ባያንሳትም ፡ የፅውቀት ጉጉት የላትም ። ስለዚህ ፡ ሁለተኛ ደረጃን መልቀቂያ ፈተና ላይ ፡ በአንድ ዐቢይ ትምህርት ወድታ መድገም ባለመፍተዷ ትምህርቷ ባጭሩ ተቆረጠ ።

ዘንመች ይታያት የነበረው ፡ የጓደኛዋ የታፈረች ዘወትር የፈለገችውን እንደ ልቧ መግዛት መቻል ብቻ ነበር ። ከተማሪነቷ ጊዜ ጀምሮ ታፈረች በየምክንያቱ ውድ የሆኑ ስጦታዎች እየገዛች ስትሰጣት ፡ ዘንመች እጅግ ትበላጭ ነበር ። አንዳንዴማ ፡ የከንፈር ወዳጆችዋ ለራሷ የሰጧትን ገጸ - በረከት እሷ ለታፈረች ‘ የገዛች ’ እያስመሰለች ትሰጣታለች ። የታፈረች ፡ የርሷን ስጦታዎች ለመቀበል ማመንታት እያናደዳት ፡ ዘንመች እስከ ማከረፍ የደረሰችበት ጊዜ ነበር ። የታፈረች ምንታታ ከምን የመነጨ መሆኑን የዘንመች ልብ ቢያውቀውም ፡ ልትቀበለው አትፈቅድም ። እንዲያውም የባሰውን ያበላጫት ነበር ።

ለወላጆችዋ ዘንመች አንድ ልጃቸው በመሆኗ ፡ ያቺኑ ያለቻቸውን ካፋቸው እየቀሙ ለርሷ ያደርጉ ነበር ። ምኞታቸው ከፍተኛ

ትምህርት አግኝታ ፡ ደኅና ሰው አግብታ እንድትጠራቸው ነበር ።
 ዳሩ ግን ፡ ገና ተማሪ ቤት እንዳለች የሕይወቷ ጉዳና አግጣጫውን
 ለመጠባቸው ። ልጃቸውም ቶሎ በሰለችባቸው ። የኑሮ ፍልስፍናዋ
 እንግዳ ሆነባቸው ። ‘ጊዜው ነው’ ብለው ፡ ራሳቸውን እያጸናኑ
 ዝም አሉ ። ቀስ በቀስ ሁሉም ነገር እሷ እንዳለች ሆነ ።

ዘነመች ፡ በአንድ በኩል ፡ ሁለተኛ ደረጃን ስላልፈጸመች ፡ በሌላ
 በኩል ፡ የመኪና ጽሕፈት ባለማወቅ ፡ ከተማሪ ቤት እንደ መጣች ሥራ
 አጥታ ለጥቂት ጊዜ ተቸግራ ነበር ። ወዳጅ ዘመድ አይጥፋ ፡ ገና
 ዱሮ ብዙ አፍርታ ስለ ነበር ፡ ከነርሱ አንዱ ሥራና ደሞዝ እንደ
 ምንም ብሎ አገኘላት ። የጽሕፈት መኪናውን ፡ አንድ ሁለት እያ
 ለች ፡ ቆጥራ ደሞዝ እየበላች እቢሮ ተማሪች ። እነሆ አሁን ካለችበት ፡
 የአንድ ዋና ክፍል ሹም ልዩ ጸሐፊነት ደረጃ ይረሰች ። ደሞዝም በጣም
 ተሻሽሏል ። ‘የማይገባትን ቢሮና ደሞዝ ነው የተሰጣት’ እያሉ
 የሚያሟኝ ሞልተዋል ። እሷ ግን ፡ ‘ምቅኝነት ይዟቸው ነው’ ትላ
 ለች ። ያም ሆነ ይህ ፡ አሁን በገንዘብ በኩል ችግር የለባትም ። ከደ
 ሞዝም ሌላ ጠቃሚ የገቢ ምንጭ አበጅታለች ። ሌላው ቀርቶ ፡ የምት
 ኖርበትን ዘመናዊ ቤት ኪራይ እንኳ አትከፍልም ። ቤቱ ፡ ሦስት
 መኝታ ቤት ያለው ፡ ትልቅ የሚባል ነው ። በሚገባ አስጊጣ ይዛ
 ዋለች ።

ታፈረች መጀመሪያ ከሜሪካን አገር የመጣች ጊዜ ፡ ዘነመች ፡
 ያቺው የድሮዋ ነች ብላ ነበር የገመተችው ። በኋላ ግን ፡ ከውጪ ፡ ብዙ
 ወሬ ትሰማ ጀመር ። ሆኖም አልተቀበለችውም ነበር ። ነገር ግን ፡
 ታፈረች ከቤተሰቧ ተጣልታ ፡ አብራት ተቀምጣ የነበረ ጊዜ ያየ
 ችው አንዳንድ ነገር ፡ ‘የሚወራው ወሬ እውነት ይሆን?’ ሳያ
 ሰኛት አልቀረም ። ታፈረች ዳግመኛ ከአሜሪካን አገር በቅርቡ
 ስትመለስ ፡ ዘነመች ቢቷን ቀይራ ፡ እዚህ ትልቅ ቤት ገብታ አገኘችት ።
 አኗኗሪና ስለ ሕይወት ያላት አስተሳሰብ የባለ ተለውጦ አገኘ
 ችው ። አብሮ አደግ ባልንጀራዬ ነችና እርሷን ከዚህ ካገል መገ
 ገድ መመለስ አለብኝ ብላ ታፈረች ለገዛ ራሷ ቃል ገባች ። ስለዚህ ፡
 ቶሎ ቶሎ ይገናኛሉ ። የባሬዉ ቀጠሮ በዚህ ሳምንት ውስጥ ሁለተ
 ኛቸው ነው . . .

ሐይች፡ ያጥር በሩ ተከፍቶ መኪና ግቢው ውስጥ ሲገባ ሰማች ። ቶሎ ብላ፡ የያዘችውን ብርጭቆ ከንጹሐቱ ጋር ደባልቃ-አኖረችውና፡ ሲጋራ ሞን አንጎሥታ አቀጣጥሳ በዝግታ ወደ በሩ አመራች ። ከታፈረች ጋር በረንዳው ላይ ተገናኙ፤ ተሳሳሙ ። ተያይዘው ግሉን ገቡ ።

“ ምንው ቆየሽ ? ”

“ ወንድሜ ቤት መጥቶ ስለ ነበር እሱን ለማድረስ ሐጄ ነው። ”

“ ከራባቸው ባንጃው ! ” አለች ስሞቹን እያደቀቀች ። “ እሱ ልጅ፡ ታውቂያለሽ በጣም ትዕቢተኛ ሆኗል ። ሲያነጋግረኝ ሁልጊዜ ቁጣና ንቃት በተቀላቀለበት እንደበት ነው። ” አለች ዘነመች ።

ታፈረች፡ ወንድሟ ስለ ዘነመች ምን ዐይነት አስተያየት እንዳለው ታውቃለች ። እስከዋንም ከዘነመች ጋር ጓደኝነቱን እንድታቋርጥ ዘወትር ይጨቅጭቃታል ። ቅድምም እሱን አድርሳ ወደዚህ እንደምትመጣ ሲያውቅ፡ ብዙ ተነታርከው ነው የተለያዩት ። ሆኖም፡ ወንድሟን እንኳን ጓደኛዬ የምትላት፡ ሌላም ሰው ቢሆን እንዲጣላው፡ ክፉ እንዲያስብበት ስለማትወድ፡ “ እሱ ገና ልጅ ነው ። በሁሉ ነገር የርሱ አስተያየት ከሌሎች የሚሻል ይመስለዋል ። ከኔም ጋር በተገናኘን ቁጥር እንደዚሁ እንኳ ስላንታ ነው ። ታዲያ፡ ከቤተሰባችን ሰው ሁሉ ከኔ ጋር ነው ‘ ይግባባል ’ የሚባለው ። ስለዚህ፡ ላንቺ በተለይ የሚያደርገው ነገር አይደለም ” አለች

ይኸ ከአንደበቷ ገና እንደ ወጣ፡ ታፈረች ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት ከከራባቸው ጋር የተባባለችውና፡ የወንድሟ ነገር በአጠቃላይ በዐይነ ሕሊናዋ ፊት ዐለፉ

ከራባቸው ባንጃው፡ የኮሌጅ ተማሪ ከመሆኑ በፊት ጀምሮ፡ ጥያቄ መጠየቅ፡ ከርከር ማንነት የሚወድ ተማሪ ነበር ። በዚህ ጠባዩ ከብዙዎች አይስማማም ። ከዱሮ ጀምሮ ከታፈረች ጋር ሲሆን ነበር ደስ የሚለው ። ታላቅ እኅቱ በመሆኗ ብቻ ሳይሆን፡ ከርከር ሲያነሣ ሳታፈገፍግ የምትገጥመው፡ ብዙ ጊዜም የምትረታው፡ ስትረታም የምታምንለት በመሆኗም በጣም ከሚያደንቃቸው ጥቂት ሰዎች

እንዴ ነች ። አንዳንድም በክርክር መንገድ ሳይሆን በምክር መንገድ
' ተቆጥታ ልክ የምታገባው ' ከቤተሰብ መካከል እሷ ነች ።

ይሁን እንጂ ፡ በዕድሜም በትምህርትም እየገፋ ሲሔድ የሚ
ለያዩባቸው ሐሳቦች ብዛትና ጥልቀት እየጨመረ መሔዱ አልቀ
ረም ። ያም ሆኖ ግን ፡ እሷ የርሱ ሐሳብ ፡ እሱ የሷ ሐሳብ ይታዩዋ
ቸዋል ። በልፎ በልፎ የከፈረ ክርክር አድርገው መስማማት ሲያ
ቅት ፡ በተለይ ሐሳቧ ሲያይልበት ፡ ' አባዬ ፤ እንቺ ' ኮሁለንም ነገር
በግድ እንዲሰማማ ፡ እንዲገጥም ነው መንገድ የምትፈልገህ ፤ ከከፋ
ነገር ውስጥ በጐ በጐ ወገኑን እየፈለግሽ ለማውጣትና ለማግለጥ
ነው የምትጥረ — ሁልጊዜ ' ይላታል ። እሷም የሱ ክርክር ሲጠነክ
ርባት ፡ ' አየ ኩፋ ' ትለዋለች ፡ ለዘብ ባለ ምክር ለበለ አንድበት ፡
' ልክ የሚመስለው ነገር ሁሉ ፡ እንደሚመስለው ሁሉ ልክ አይሆንም፤
በእርግጥ ልክ የሆነ ቢሆን እንኳ ያለ ቦታው አይሆንም ' ትለዋለች ።

ወደዘንመች ከመምጣቷ በፊት ይኸን ብለው ነው የተለያዩት

“ የምን ልጅ እባክሽ ፤ ኮልጅ ከገባ ወዲያ ደም ፤ ለምን እን
ደቢህ እንደሚያደርግ ይገባኛል ። የኛን ባልንጀርነትም እንደ ማይ
ወድ አምናለሁ ። እንቺም ወንድምሽ ነው ፡ ባፍሽ ተከራክራለት ፤
በሆድሽ ግን እውነቱን ታውቂያለሽ . . . የሆነ ሆኖ ፤ አሁን ምን
ልጋብዝሽ ? ” አለች ዘንመች ፡ ወደ ዋናው ነገር ለመድረስ

የከፈባቸው ዘንመችን መናቅና ከርፏ ጋር የእጎቱን ጓደኝነት
አለመፈለግ ርግጥ ነው ። ግን ፡ ዘንመች ባሰበችው መንገድ አለመ
ሆኑን ታፈረች ታውቃለች ። ሆኖም ከዘንመች ጋር በመግባባት የምት
ወያይበት ጉዳይ ሆኖ አላገኘችውም ። ' ሰው እንዴት ሥጋዊ ሰሜት
ማርካትን ብቻ ትልቅ ነገር አድርጎ ይኸን ሥራዬ ብሎ ይይዛል ? '
የሚል አመለካከት አለው ። ስለዚህ ፡ ይኸ ከዘንመች ጋር ብቻ ሳይ
ሆን ከሌሎች መሰሎቿ ጋር የማያጣየመው አምነት አልሆነም ።

ከቤተሰቦቿ ጋርም አይግላባም የተባለው ሐሰት የለበትም ። ቤተሰ
ቡን ባጠቃላይ ፡ ከነገሩ ሁሉ የሚያላዝናቸው ፤ ከመሰሎቹ ጋር በመግ
ጠም ፋንታ ፤ የትምህርት ገበታ ካገናኘው ፤ ' የእገሌ ልጅ ነው ' ከማይ
ባሉ ጋር መወዳጀቱ ብቻ ሳይሆን ፤ በምንም በምንም ከነሱ ጋር አንድ

መሆኑ ነው ። በተለይ የአባቱ ታላቅ ወንድም ቁጣ ፣ ‘ ከደሃ ልጆች ጋር አብሮ እየዋለ የነሱን መሠሪ ሐሳብ ይከተላል ፤ እንደ ገደል ግሚቶ ያስተጋባል ፤ ለጢሰኛ ራሳቸውን ጥብቅና ከወለዱ የድሃ ሞልቃቆች መንጋ መኻል ገብቷል ’ ነው — ምራታቸው ። የአባቱ እናት ቅሬታ ግን ፣ ያለ ዕድሜው የሚያገረጅፈውን መላ የሌለው ጢሙን ለምን ያሳድጋል ነው እንጂ ፣ ‘ ይኸ ስለ ጢሰኞች ቅብጥርስ የሚለው ፍሬከርሲኪና ሌላ ሌላ የልጅ ነገሩ ፣ ነፍስ ሲያውቅ ትዳር ሲይዝ የሚቀር ነው ’ የሚል ነው

“ እኔ ምንም አልፈልግ ። ”

“ ታዲያ እንዲሁ ቁጭ ልንል ነው ? እባክሽ አንድ ነገር ጠጪ ። ”

“ እንዲያውም ፣ ሜክስኮ አደባባይ እንዲድና እኔ ቡና ልጋብ ዝሽ ” አለች ታፈረች ።

“ እኔ የተሻለ አሳብ አለኝ ። ራታችንን እዚህ በልተን ቡና ውን እዚያ እንጠጣ ። ”

“ ጥሩ ። ”

ዘንመች መጥሪያዋን ደውላ ገረዷቱ ስትመጣ ፣ “ ሰማሽ ? ” አለችት ።

“ እመት ። ”

“ እራታችሁን ጨረሳችሁ ? ”

“ የለም ገና እየሞቀ ነው ። ”

“ እንግዲያው ፣ እኛ እንቸኩላለንና ቶሎ የኛን ሰጪን ። ቶሎ በይ ! ”

“ እሺ ” ብላ ገረዷ ወጣች ።

“ በያ ወስፋት የሚከፍት አንድ ነገር እንጠጣ ። ምን ይሻል ካል ? ” አለችት ታፈረች ።

“ምን ትጠይቁኛለሽ፤ ከጠጣሁማ ያችኑ ግርቴኒዬን ሰጧኝ።”

መጠጡ እንደ ቀረበ፡ “በይ እንጂ ትልቁን ወሬ ንገሪኝ?” አለች ዘንመች።

“እስከዚህ አደለም እኮ” አለች ታፈረች፡ ግርቴኒዋን ፋት እያለች።

“አንድ ሁነኛ ሰው ማግኘት፤ በከተማችን፤ ባሁኑ ጊዜ፤ ቀላል አይደለም እኮ፤ እርግጥ ከተገኘ።”

“ብዙም ባይሆን ደኅና ሰው ዐልፎ ዐልፎ የት ይጠፋል። ብቻ እንዳጋጣሚ ሁለት የሚኳኋኑት አብዛኛውን ጊዜ አይገጣጠሙም እንጂ” አለች ታፈረች።

“አሁን እናንተ የምትኳኋኑት ተገናኝታችኋል?” አለች ዘንመች፤ በምጸት።

“ይመስለኛል” አለች ታፈረች፤ ተከዝ እያለች።

“የለም አንቺ ልጅ! ባንድ ቀን ፍቅር ያዘሽ መሰለኝ” አለች ዘንመች እያዘነች።

“እስከዚያስ አልደረስኩም።”

“ማንው እሱ ለመሆኑ?”

“የምታውቁው አይመስለኝም።”

“እኔ የማላውቀው ወንድ እዚህ ከተማ ውስጥ ብዙ ያለ አይመስለኝም” አለች ዘንመች፤ እርግጠኛነት በተሞላበት አነጋገር። እንዲያውም፤ ‘የማላውቀው ብዙ ያለ አይመስለኝም’ ስትል ‘የማላውቀው አንድም የለም’ በሚል መንፈስ ነበር።

ጥቂት ዝም ካሉ በኋላ፡ “ማን ይባላል?” አለች ዘንመች።

“አጐናፍር” ብላ፤ ታፈረች የሚሠራበትን መሥሪያ ቤት ነገረችት።

“አጐናፍር ማ?”

ታፈረች ስታስበው ጊዜ፡ ያባቱን ስም አታውቀውም። በጣም ገረጣት። አንዴት ያባቱን ስም ሳታውቀው? እሷ የምታውቀው የሱን ስም ብቻ ነው። እሱ ለመሆኑ የሷን ያባት ስም ያውቅ ይሆን? ይህ ሐሳብ በአእምሮዋ ፊት ሲያልፍ ዝም ብላ ስለ ነበረና፡ መልስም እንዳልሰጠች እንደ ሕልም ትዝ ሲላት፡ “እንጂ” የሚለው ቃል ካፍዋ ወጣ።

ዘንመች አንዴ ማድን አቀቀችው!! በሰፊው በሣቅ ትንክተክት ጀመር። ታፈረች፡ ዘንመች በድንገት በሣቅ ስትንክተክት ደንግጣ፡ መስጠም ከጀመረችበት የሐሳብ ባሕር በቅጽበት ወጣች። ቀና ብላ ዘንመችን ትክ ብላ አየቻት። አንጀቷም ተከመግተረ። ያችኛዋ ማድን ቀጠለች። ዐይኗንም እንባ ሞላው።

“ምኑ ነው እንደዚህ የሚያንከተክትሽ?” አለች ታፈረች፡ ኮስተር ባለ ድምፅ።

“አንቺ ነሻ የምታሥቂኝ! ገና ስሙን እንኳ አጥርተሽ የማታውቁውን ሰው፡ ባንድ ቀን ዕውቀት ይሆንኛል ብለሽ ስትቆርጫና ፍቅሩም ሲይዝሽ። ኩምኮና አይደለም እንዴ” አለች ማድ ታፍኖ ወደ ፈገግታ እየተለወጠ። የአጉናፍርና የታፈረች ዕውቀትና ግንኙነት እስከዚህ ያልጠበቅ ስለ መሰላት ዘንመች ተደሰተች። ዘንመች የታፈረችን ማግባት አትወድም። ብታገባም፡ ታፈረች የምታገባው ሰው በርሷ በኩል የመጣ፡ ለርሷ የሚሰማማ እንዲሆን ትፈልጋለች። ታፈረች ምንም እንኳ ዘንመች በብዙ ነገር እንደምትቀናባት ብታውቅ፡ እስከዚህ ድረስ እንደምታስብ እንኳን ለመጠርጠር ባሕል ሟም አይመጣ።

ታፈረች ጸጥ ማለቷን ስትገነዘብ፡ ዘንመች ቶሎ ፈገግታዋን አስወገደች፡ “ይቅርታ አርጊልኝ ስለ ሣቄ። እንደምታውቁው እኔ ሁልጊዜ የማስበው ሰላንቺ ደህንነት ነው። ወንዶች አታላዩች ናቸው”

“ሰማሽ ዘንመች! እኔ ሕፃን አይደለሁም። ስለ ወንዶች እኔም አንቺ የምታውቁውን ያህል ሳላውቅ አልቀርም። እኔ ይሆንኛል አይሆንኝም የምለውና የማገባው ስሙን አይደለም። የሆነው ሆኖ፡ ገና ወሬዬን ሰምተሽ ሳትጨርሻ ከርከር ለማንሣት ማዘንበልሽ ትክክል አይመስለኝም” ስትል ታፈረች፡ ዘንመችን አቋረጠቻት።

“ ወውቃለሁ ። በብዙ ነገር ከኔ ትበልጧለሽ ። ከኔ የበለጠ ትምህርት አለሽ ። ስለ ወንዶች — በተለይ ስለ አገራችን ወንዶች — ከኔ እኩል የምታውቁ ግን አይመስለኝም ። የምልሽ እውነት ለመሆኑ ልቦናሽም ያውቀዋል . . . ስላቋረጥኩሽ ይቅርታ ፣ በይ ቀጥይ ። ”

“ ምንም የሚቀጠል የለም ። ዛሬ ጠዋት ምናምን ልገዛ ኮስ ሞስ መደብር ሔጀ ፣ ከሦስት ዓመት በፊት እንግሊዝ አገር ድንገት ተገናኝተን የተዋወቅሁትን ሰው — አጉናፍርን — እበሩ ላይ ዛሬም በድንገት አገኘሁት ። ከዚያ ጥቂት ካወራን በኋላ ምላ ጋበዘኝ ። ነገ ማታ ራስ ሆቴል ልንሔድ ተቃጥረን ተለያየን ። ያውልሽ እስከዚህ ትልቅ ነገር አይደለም ” አለች ታፈረች ። አስባ የነበረውን ነገር ሁሉ ቁምጥምጥ አድርጋ ።

ከዚህ በፊት መተዋወቃቸውን በትሰማ ድንግጥ አለች ። ነገሩ ምናልባት የጠበቀ ይሆናል ብላ ሠጋች ። ግን ፣ ነገር ቢኖር እንዴት ታፈረች እስከ ዛሬ አንድ ጊዜ እንኳ ሳትጠቅሰልኝ ገደብ አንድ ጊዜ ተገናኝተው በዚያው ነው የቆመው ፣ እያለች ካወጣች ካወረደች በኋላ ፣ ዘንመች “ እንግሊዝ አገር ስረጅም ጊዜ አብራችሁ ቆይታችሁ ኖሯል ? ” አለች ።

“ አንድ አራት ቀን ያህል ” ስትል ታፈረች ፣ ዘንመች በሐሳቧ ፣ “ አዎ ትንሽ ጊዜ አይደለም ፣ በተለይ ሰውየው ጮሴ ከሆነ ። ግን አጉናፍር የቱ ነው ? አጉናፍር ? አጉናፍር ? . . . እውነትም አላውቀውም መሰለኝ ፣ እያለች ታስብ ጀመር ።

ታፈረችም ፣ ዘንመች ጸጥ ማለቷ ስለ ከበዳት እንደ ዘበት ወሬዋን በመቀጠል ፣ “ ለንድን ትሁንዘርን እግረመንገዴን ለመጠየቅ ሔጄ በርሷ ምክንያት ነበር የተዋወቅነው ። በኋላ የጀርመን አገርን ላንድ ሳምንት ያህል አስገብኝኝ ” አለች ።

የጀርመን አገሩን ጐብኝት ስትሰማ ዘንመች ከው አለች ። “ ይኸማ ከባድ ነገር ነው ። ነገር አለ ። እንዲያውም በምስጢር ቀለበት አድርገው ተጫውተው ይሆናል ። አሃ ፣ ለዚህ ነዋ ፣ ያኔ እንደ

ተመለሰች የእንደሻህ ዘመዴን ቀለበት አውልቃ የጣለችው ፤ አሁን ገባች ። አዲስ ሰው አደለም ፤ የቆየ ነው ። ፡፡ በሐሳብ ጋለበች ።

ታፈረች ፡ “ ምንው ዝም አልሽ ? ” ስትላት ከሔደችበት ተመለሰች ። “ ምን ታስቢያለሽ ? ያዘንሽ ትመስለያለሽ ። ”

“ አይ ቅድም በችኮላ ሳለውት በመናገሪ ነው የግዝነው ። ድሮውንስ ባሰብበት ኖሮ ፤ እንዳልሺው አንቺ በቀላሉ እንደግት ታለይ ዐውት አልነበረ ” አለች ዘንመች ።

“ ምንም አይደል ” አለች ታፈረች ፤ የጀመራት ቁጣ ጠፍቶ ።

“ እንጂ ልጄ ፤ እኔ ልክ እንደ ታናሽ እኅቴ ስለሆነ የምቶጥርሽ አንድ መጥፎ ነገር እንዳይደርሱበሽ ሁልጊዜ አስባለሁ ። ”

“ ምን ይደርሱበኛል ብለሽ ነው ? እንደምታውቂው ብዙ ፈተና ደርሶብኝ ዐልፈዋለሁ ። ”

“ እንቺ ልጄ ፤ ብዙ ጊዜ ፈረንጅ አገር ኖረሽ የኛን ወንዶች ነገር ረስተሽዋል ። እንደምታውቂው ብዙ ወንዶች ፀውቃለሁ— ያገቡም ያላገቡም ። ከሚስቱ ጋር በቤቱ ወይም ባደባባይ ሲታይ ጫዋ ፤ ሚስቱን የሚወድ ፤ የሚያከብር የሚመስለው ሁሉ ፤ እኔ ዘንድ ሲመጣ ስለ ሚስቱ የሚለውን ፤ የሚያሰበውን ብትሰሚ ወንድ እስከ ወዲያኛው ያስጠላሻል . . . ለወንዶች መበለጥ አያስፈልግም ። እነሱ የሚሞኝላቸው ታገኙ ጩካኝ ናቸው ። ሁልጊዜ የሚያስቡት ራሳቸውን ብቻ ነው ። እንደዚህ እንዳይጥና እንደ ድመት ተጠባ ብቆ ፤ የቤተሰብ ኑሮ ነው ብዬ አላምንም ። ስለዚህ ነው እኔ ፈጽሜ አላገባም ብዬ ብዙ ጊዜ የግስበው ” አለች ዘንመች ፤ በምሬት ።

“ ሰው ለሰው ካልተግመነ ኑሮ እንዴት ይዘለቃል ። እርግጥ ፤ አያሌ መጥፎ ወንዶች እንዳሉ ዐውቃለሁ ። ነገር ግን ዐልፎ ዐልፎ እንዳንድ ደገና ሰው እንዴት ይጠፋል ? . . . አጉናፍር ከነዚህ ከጥቂቱ አንዱ ነው ባይ ነኝ ” አለች ታፈረች ።

“ ይሆን ይሆናል ። ብቻ ፤ እኔ አላምንም ። በበኩሌ እስከ ዛሬ ለመሐላ እንኳ አንድ ደገና ነው ፤ ጥሩ ባል ይሆናል የምለው ወንድ

አጋጥሞኝ አያውቅም ። እኔ ዘንድ ከሚመጡት መኻል ማለቱ እንዳይመስልኝ — እነሱማ እዚህ መምጣታቸው ብቻ በቂ ምስክር ነው ። እረ እኔ የምልኝ በጠቅላላው በውጪ ከዘመዶቼና ከማውቃቸው ሰዎች ሁሉ ነው . . . ይኸስ ቢሆን ያው አይደለም ? ምን ይለዩዋል ?” አለች ዘነመች ።

“ አጎናፍር — እኔ እንጂ ብቻ — እንደ ሌሎቹ አይመስለኝም ። ብቻ እንዳልሽው መቶ በመቶ እርግጠኛ ሆኜ አፌን ሞልቼ እሱ የተለየ ነጥ ብዬ ልከራከርኝ አልችልም ። ”

“ አይምስልኝ ! ያው ነው ! ” አለች በእርግጠኛነት አነጋገር ።

“ እንዴት እንዲህ ትያለኝ ሳታነጋግረው — ሳታዩው እንኳ ? ”

“ እንዴን ያገራችን ወገድ ካየኝ ሁሉንም እንዳየሻቸው ቆጠረው ። አንድ ናቸው ። ትክክል ግልባጭ . . . ዋናው ነገር ታፈረች : እውነቱን ንገራኝ : ፍቅር ይዞሻል — የሱ ? ” ብላ ዘነመች ትኩር ብላ ታያት ጀመር ።

ታፈረችም እንደ ማፈር ብላ : “ እኔ እንጂ ” እያለች ታቅማማ ጀመር ። “ ተዩው ። ግድ የለኝም : ፍቅር ይዞሻል ። ባይዝኝ ኖሮ ልታመነቼ አትችይም ነበር ። ይዞሻል : አትጠራጠሪ ! ” አለች ዘነመች : የራሷን ሐሳብ ወስና ።

“ እኔ ምንም ዐሳውቀው . . . በውነቱ እኮ ስለንደዚሁ ዐይነት ወሬ ከአጉናፍር ጋር እንኳን ልናነሳ ባጠገብም ሔደን አናውቅም ። ”

“ ዐውቆ ለብልሃት እኮ ነው ። ቆዳውን ሲያዋድድ ነው ። ይኸኔ በልቡ ስንት ተንኮል አስቦብሻል ። ማሸንክ ሳይሆን አይቀርም ! ” አለች ዘነመች : እየተብሰለሰለች ።

መሣቂ የታፈረች ተራ ሆነ ። ከት ብላ እየሣቀች : “ ምንውዘኔ ? እንዴት ስለማታውቂው ሰው እንዲህ እርግጠኛ ሆነኝ ትናገራያለኝ ? . . . ብታነጋግረው ፈጽሞ ከምታውቂያቸው ሁሉ የተለየ ሆኖ ነው የምታገኘው ። ዋናው ነገር : እኔ ስንቀለቀል ! ‘ ባሌ ቢሆን ደስ የሚለኝ ሰው አገኘሁ ’ አልኩ እንጂ ! በመካከላችን ፈጽሞ ምንም ነገር የለም ’ ኮ ” አለች ።

“እንዴት?” አለች ዘንመች ጆሮዋን አቆቋራ፡ “እሱን ባለው ቀውም የሱን ዐይነቶችን ብዙ ዐውቃለሁ” ለማለት ያሰበችውን ጥላ ።

“ምንም ነገር የለማ ።”

“ታዲያ ስለምን ጥሯል፤ እስካሁን ልባችንን እንደዚህ ስናቆስል የነበረው?”

“አንቺ ነሻ ለዚህ ያደረገው ።”

“በይ እቴ፤ ራታችንን እንብላና ያቺን ቡና አጠጪኝ ።”

“ጥሩ” አለች ታፈረች ።

በዚህን ጊዜ ገረዲቷ ሮጥ እያለች ገባች ። “ጌቶች ስልክ ላይ ናቸው፤ ወደዚህ ላዙርልዎት?” አለች ።

“‘አለች’ አልሽ እንዴት?” አለች ዘንመች በቁጣ ።

“የለም ድምጻቸውን ስላወቅሁት፤ ገና ሳይጠይቁኝ ‘ጌታዬ ላንድ ደቂቃ ይጠብቁኝ፤ የጣደኩት ገንፈለብኝ’ ብያቸው ነው የመጣሁት ።”

“ታዲያ ዛሬ ማታ ማንም ቢደውል የለሁም ብዬ አልነገርኩሽም? ለምናባሽ ይመስልሻል፤ ስልኩን ከዚህ ዘግቼ በዚያ በዕቃ ቤት በኩል የከፈትኩት! አሁንም የለሁም፤ ውጪ ወጥቻለሁ ።”

“እንዳንድ ቀኑ እንዳይቆጡኝ ላጣራ ብዬ ነው” ብላ ገረዲቷ፤ እያጉረመረመች፤ በሆዱ እየተሳደበች ወጣች ።

“ይኸውልሽ አንዱ ቤትና ትዳሩን የሚወድ ነው ። ቸር ሰው ነው ። የቤቴን ኪራይ እሱ ነው የሚከፍልልኝ ። አንድ ሰባት ልጆች አሉት” አለች፤ በማፈዝ ።

“እኔ መቼም የማልሰማማበት ነገ እንደሆነ ታውቂያለሽ ። ካልጠፋ ወንድ፤ ካገቡት ጋር መወዳጀት ለን ምናል ብተይ?”

“ካገባ ወንድ ጋር መሔድ ብዙ ጥቅም አለው ። ጉዳ እንዳይታወቅበት ስፈልግ፤ መልካም ታዛዥሽ ይሆናል ። ደግሞ፤ ሲሳይም”

ያላቸው አብዛኛዎቹ የሚገኙት ካገቡት መኻል ነው ። ርሰት ያላቸው ፡ የቤት ኪራይ ገቢ ያላቸው ። ብላ ሳትጨርስ ሣቋ አቋርጧት ትገፈራፈር ጀመር ። ሣቁ ጋብ ሲልላት ፡ ግራ ገብቷት የምትመለከቷትን ታፈረችን እያየች ፡ “ ይቅርታ አድርጊልኝ ። አንድ ነገር ትዝ ብሎኝ ነው ። እዚህ ቤት ከመግባቴ በፊት አንዲት አነስተኛ ሺላ ውስጥ ነበር የምኖረው ፡ 375 ብር የምትከራይ ። እኔን ያስቀመጠኝ የሺላዋ ባለቤት ነበር ፤ ስለኔ ሆኖ ኪራይዋን ከቀኝ ኪሶ ለግራ ኪሶ የሚከፍል ። እኔ ልጅቱ ታዲያ ፡ ከዚህ አሁን ከደመለው ገልጃጃ ፡ ለዚያች ቤት ኪራይ በወር 375 ብር እየተቀበልኩ ፡ የሺላዋ ባለቤት የሚሰጠኝን የውሸት ደረሰኝ እያሳየሁ ገንዘቡን እኪሴ ! ” ብላ አሁንም በሣቅ ጭልጥ አለች ።

“ የደረሰኝ ጋጋታ ደግሞ ፡ ለምንድር ነው ፡ እባክሽን ? ”

“ ለዚህኛው እንዳሳየው ብሎ መሰለኝ ያኛው ደረሰኝን የሚሰጠኝ ? የለም ፡ አደለም ። ደረሰኝ የኔ የራሴ ሐሳብ ነበር ። አንደኛ ፡ አሁን እንዳልሸው በየወሩ ከዚህኛው ለምቀበለው ገንዘብ ማስረጃ ነበረ — ወይም የመሥሪያ ቤት ሰዎች እንደሚሉት ፡ ‘ ሐሳብ ማወራረጃ ነበር ። ግን ፡ ዋናው ሁለተኛው ምክንያት ነበር ። ይኸውም አንድ ቀን የሰውየው ሚስት ይኸን ጉዳይ ዐውቃ ፡ ወይም ብንጣላ እሱ ራሱ ፡ ‘ ነገ ዛሬ ስትይ እስከ ዛሬ ቆየኸ ። አሁን በይ ከፈይ ’ ብሎ ቢከሰኝ ምን ማስረጃ አቀርባለሁ በማለት ነበር ። የደረሰኝ ቁም ነገር እዚህ ላይ ነበር ። ስለዚህ ፡ ባለቤቱ ይመጣና ገንዘቡን ሰጥቶኝ ይሒዳል ። በማግሥቱ አሽኪር ገንዘቡን ተቀብለህ ደረሰኝን ሰጣት ተብሎ ይላካል ። አሽኪሩም ደረሰኝን ሰጥቶኝ ገንዘቡን ወስዶ ለጌታው ፡ እሜቱ ባሉበት ይሰጣል ። እሜቱም ኪራዩን መክፈሉን በዚህ ዘዴ ይረዳሉ ። አይጠራጠሩም ምንም ነገር ” ብላ ፈገግታ ያልተለየውን ፊቷን ወደ ታፈረች አዞረች ።

“ ይኸኛውስ የቤት ክራይሽን እየተከታተለ ለምን ይከፍላል ? በሱ የተወሰነሽ መስሎት ነው ? ”

“ ይኸኛው ? — ለምን እንደሚከፍል ? — የቤት ኪራዩን ? . . . ምክንያቱን እስከ ዛሬ አልደረሰሽበትም ? ”

“ ለኔማን ይነግረኛል ። ጓደኛሽ መሆኔን ስለሚያውቁ ስላንቺ የሚያነግብኝ የለም ። ቢነግሩኝም እኔም እሺ ብዬ አልሰማቸውም ። አለች ታፈረች ፡ ሐቁን ወደ ጉን ትታ ።

ጥቂት ካመነታች በኋላ ፡ ዘንመች ከገበታው ብድግ ብላ ወደ መንታ ቤቷ ገባች ። በርሳዋን ይዛ ተመለሰች ። ከፍታዉ ሦስት ፎቶግራፎች አወጣችና ለታፈረች ሰጠችት ። ታፈረችም ደኅና አድርጋ ምስክርነቷን በየተራ ተመለከተችቸውና መልላ ሰጠችት ።

“ ታዲያስ ገባሽ — አሁን ? ” አለችት ዘንመች ።

ታፈረች ራስዋን በመናቅ አምንታ ገልጸ ጸጥ አለች ። ዘንመችም ዝም አለች ። ሁለቱም ከየግል ሐሳባቸው ጋር ቀሩ

ታፈረች በጓደኛዋና በርሷ መካከል የተደረመሰው ገደል የቱን ያህል ሰፊ እንደሆነ ጉልቶ ታያች ። ዘንመችን ምን እንደዚህ ፍጹም እንደ ለወጣት ሊገባት አልቻለም ። ዘንመችን ወላጆቿ እንዳይናቸው ብሌን ያይዋት እንደ ነበር ፡ በቅማቸው እቻለ ድረስ ምንም ሳይበ ድሏት ተደስታ አየተማረች እንድታደግ እጅግ ይጥሩ እንደ ነበር ፡ ታፈረች ትዝ ይላታል ። ለልጃቸው ይሆኑላት የነበረውን እያየች ታፈረች ራሷ በጣም ትቀና ነበር ። ታፈረች ፡ የራሷ ወላጆች አንድ ነገር እንዳይገድላት ፡ የፈለገችውን እንድታገኝ ቢያደርጉም ፡ ወላጆችዋ የሚወዷት አይመለስላትም ነበር ። እንዲያውም ታፈረች ከፍ እያለች ስትሐድ ፡ የሚያደርጉላት ነገር ሁሉ እሷን እንዲያ ስደስታት ሳይሆን ፡ የራሳቸውን ክብር ለመጠበቅ ነው የሚል እም ነት አድሮባት ነበር ። ወላጆቿ ያደርጉባት የነበረውን የግልጽና የሰውር ቁጥጥር ፡ ከዘንመች ጋር እያነጻጸረች ፡ ዘወትር የአሰረኝነት ስሜት ይሰማት ነበር ። ዘንመችም ስትመታ ወይም ስትገዛ ታፈረች አይታም ሰምታም አታውቅም ። እንዲያውም ተይዛ ፡ የነበረው እንደሚሰበር ዕቃ በማንከባከብ ነበር ።

ዘንመች እወላጆቿ ፊት ‘መልአክ’ ነበረች ። እቤቷ ውስጥ ‘እቤት እመት’ ብላ አንገቷን ደፍታ ነበር የምትታየው ። ወላጆቿም ፡ ‘እኛ አንድ ብቻ ሆነችብን ። እግቤር ምንው አንድ ሁለት ልጅ ጩምሮ

በሰውን ብለን ለምን እናማርራለን ፤ ይኼን አንድን ባርከልናል ፤
 ከሺ ባለፈ አንድ ግብረገብ ያለው ልጅ ይሻላል ፤ እያሉ ይደሰቱ ነበር ።
 ሆኖም ዘንመች በቤትና በውጭ አንድ አልነበረችም ። ከቤት ውጭ
 የነበረው ፤ ከወላጆች ግን የተሠወረው ፤ ባሕርይዋ በቤትዋ ውስጥ
 የምታሳየው ተቃራኒ ነበር ። የቤቱና የውጪው ባሕርይዋ ሁለቱን
 ደረጃ ትምህርት ቤት በገባች በሦስተኛው ዓመት መቀራረብ ጀመረ ፤
 የቤቱ የውጭውን መምሰል ጀመረ ። በዚያን ጊዜ ፤ ሁሉ ነገር መደ
 ከከም ከጀመሩት ወላጆቹ ልቅም በላይ ሆነ ። ትምህርት እጅግ
 ሥራ ከያዘች ይኳ ቤት ተስራይታ ወጣች

ዘንመች ፡ ዊንስተን ሲጋራዋን አቀጣጥላ የግል ትዝታዋን ቀጠ
 ለች ። ታፈረች ሮቶውን ሳታይና ፡ ስለ ዘንመች ወዳጆች ስትሰማ
 ያላየችው ሁኔታ አሥቂኝ መስላት ። ‘ ለምን ቲያትር ትወራለች?
 እኔ ልጅቱ እንኳን ይችን የዝነብ ጠንጋራ ዐውቃለሁ ። አሁን
 ማይሙት ይኸን ሁሉ ሳትሰማና ሳታውት ቀርታ ነው ? እንዲያው
 ለማስመሰል ነው እንጂ ! እሷስ ከዚያ ከሽማግሌ አለቃዋ ጋር ስትማ
 ግጥ አልነበረም ? ታዲያ ይኸ ሁሉ ቅድስት መስሎ መጠጸደቅ
 ማን ለማምኘት ነው ? ድሮስ ቢሆን ፡ ተማሪ የነበርን ጊዜ ፡ “ ሞት
 ኩልሽ አበድኩልሽ ” የሚለው ተማሪና ጐረምሳ ሁሉ ይጽፍላት
 የነበረውን ደብዳቤ ሳመጣላት ! በመጀመሪያ ስትማደረደር አልቀ
 በለም ካለች ሷላ ፡ በመጨረሻ እያሳደደችኝ ወስዶ ታነብ አልነ
 በረም ? ልቧ ካልፈለገ ለምን ትቀበል ነበር ? ከሁሉም የሚያን
 ዝግግን የመጀመሪያውን ደብዳቤ ስወስድላት ያደረገችኝ ነገር
 ነው . . . እንዳልሸጥ እንዳልሰወጥ አድርጋ የሰደበችኝ ። “ አቃጣሪ
 ትበለኝ ? ” ብላ በሐሳቧ ፡ ዘንመች ሳታውቀው ሲጋራውን በጋ
 ይል መጠጠችው ። የሐሳብ ጉዞዋንም በመቀጠል ፡ ‘ ምን ታድ
 ሮግ ፡ የልብ ልብ በቅቷት ነበር እኮ . . . ከክፍላችን በትምህርት እን
 ደኛ ፡ ምድረ ጐረምሳ በቁንጅናዋ ሲያመልካት ፡ አስተማሪው ሁሉ በት
 ምህርት ጐብዝናዋ ሆይ ሆይ ሆይ ሲላት ፡ እኔን አንዲት ምስኪን ብታ
 ስቀይም ምን ሊመጣባት ኖሯል ? ወይ እኔ ልጅቱ ! ጥይት መሆኔን
 ማን በነገራቸው ኖሮ ፡ ስትል በሐሳቧ ፡ አንድ ነገር ትውስ ብሏት
 ከት ብላ ፡ ልብ ሳትለው ፡ ሙከራ ማቀች . . .

የዘንመች ሣቅ ታፈረችን ከሐደችበት፤ ዓለም መለሳት ። ዐይኖቿን እዘንመች ላይ አሳርፋ ‘ ምን ያሥቅሻል ? ’ የሚል ጥያቄ የያዘ ገጽ አቀረበችላት ። ዘንመች በቃል ያልተጠየቀው ጥያቄ ገብቷት፡ “ የዱሮ ነገር ትዝ ብሎኝ ነው የምሥቀው ” ብላ መለሰች ። አሁንም ታፈረች ‘ ምን ? ’ ብሎ የሚጠይቅ ፊቷን እንበረበት ተወችው ። ዘንመች ምን ልበላት እያለች፡ አእምሮዋ ጓዳ ገብታ የሚያሥቅ የጥንት ወሬ ስትፈልግ ቆይታ አልሆነላት ስላለና፡ የታፈረች ጠያቂ ገጽ አልገድላት በማለቱ፡ ይኸ የደወለው ሽማግሌ ሚስቱንና ሰባት ልጆቹን፡ በድምሩ ስምንት ቤተሰብ፡ ትቺ ጠቅ ልየሽ ልቀመጥ’ ያለኝ ትዝ ብሎኝ ነው ” አለች፡ ውሸቷን ።

“ ይኸ ታዲያ ምን ያሥቃል፡ ያሳዝናል እንጂ ? ” አለች ታፈረች ።

“ ምን ያሳዝናል ። ሀብቱ እንደሆነ፡ እንኳ ላሥር ላሥራ ሁለት ሰው ለሺም ይበቃል ። ግን፡ ያሥቃል፡ ዕድሜዉ የኔን እጥፍ የሆነ አሮጌ፡ እኩያ ሚስቱን፡ ቤት ሙሉ ልጆቹን፡ ጥሎ እኛን ፍለጋ ይወጣል ። እኔ የሱ ሚስት ልሆን ? ይኸን ማሰቡ ከምክና አይደለም እንዴ ? ” ብላ የውሸት ሣቅ ሣቆች ። “ ሴቶችህ ቢሆኑ እነኝህ ልጆቹ አይደሉም እንዴ ? ”

እውነት ትዝ ብሎ ያጣቃት ይኸ አልነበረም ። ትዝ ያላት፡ እሷና ታፈረች፡ ሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች የነበሩ ጊዜ፡ በታፈረች ፍቅር ተነደፍን ከሚሉት አንዱ የትምህርት ቤታቸው የሒላብ አስተማሪ ነበረ ። ወንደላጤ ወጣት መምህር ነበር ። በዘንመች በኩል ደብዳቤና ገጽ በረከት ለታፈረች ሲልክ፡ ዘንመች ምንም ሳትል ለደብዳቤው ራሷ ጽፋ ይኸውልህ ለደብዳቤህ መልስ የላክችልህ ትለው ነበር ። እሱም በደስታ እየፈነደቀ ለዘንመች የማይገዛላት የሰጠታ ዐይነት አልነበረም ። በበዓላት ቀን እሷው በየሜካው እየቀጠረችው፡ ስለ ታፈረች በርሱ ፍቅር መነደፍ ትዋሽለት ነበር ። እሱም በፍቅር ስሜት እየተቃጠለ፡ ሜካው ሣር ላይ እየተንደባለለ፡ ቁና ቁና እየተነፈሰ፡ ከታፈረች ጋር ብቻ ለብቻ ተገናኝተው ስለ ፍቅራቸው ስለ ሚወያዩበት ቀን ያልጣል ።

‘ ስታፈረኝ ጋር መገናኘት አለብኝ ፡ ቅጠሮ አድርጌልኝ ! ’ እያለ ዘንመችን ሲጨቁቁቃት ፡ ብዙ ሳምንታት ካለፉ በኋላ ፡ ዘንመች ፡ “ በዚህ ቀን ፡ በዚህ ሰዓት ፡ እዚህ ቦታ ፡ ጠብቀኝ ብላሃለች ” እያለችው ፡ መምህሩ ፡ በተባለው ቀንና ሰዓት ፡ እተባለበት ሥፍራ እየሐደ ሲሳቁቅ ጥቂት ጊዜ ፀለፈ ። በኋላ ሰለችው ። መጠራጠር ጀመረ። ዘንመች እንደ ሌማዷ ‘ የለም ፡ አልፈልግም ’ አለች ብላ ሳታረገው ፡ እንዳጋጣሚ አንድ ቀን ቦርሳዋ ተከፍቶ ፡ ከደብዳቤዎቿ ውስጥ ሁለቱ ዱብ ብለው ፡ በነሱ ምክንያት መምህሩ እውነቱን ዐወቀ። ዘንመችን በአርጨሜ ልቧ እስኪጠፋ ገርፎ ለቀቃት ! . . .

ይኸ የመጀመሪያዋ ወይም የመጨረሻዋ ማታለል አልነበረም ። ከዚያ በፊት ፡ በዚህ ዘዴ ብዙ ጊዜ ጦርታበታለች ። ከዚያ በኋላም አላቋረጠችም ፡ ቀጥላ ነበር ። ለመጨረሻ ጊዜ በዚህ ፀይነት ያታለላችው መልክ መልካም ጉረምሳ ፡ የንግድ ሥራ ትምህርት ቤት ተማሪ ነበር ። በጥቂት ጊዜ ውስጥ ሁኔታዋ አጠራጥሮት ፡ ለማጣራት ፈተና ሰጣት . . . በቀጠሯቸው ባንዱ ቀን ፡ ወጣቱ ደንገት ተነሣ፤ እየተንጉራደደ በቃሉ ይገጥም ጀመር ። በኋላ ፡ ዞር ብሎ ፡ ‘ ይኸን ሁሉ ቅኔ ለትውልድ ማቆየት አለብሽና ዳፊ ’ አላት በቀልድ ። እሷም ምንም ሳትጠራጠር አንድ ገጽ ሙሉ ዳፊች ፡ ተቀበላትና ተመለከተው ። ስታፈረች ፡ ስም ፡ የተላኩላት ደብዳቤዎች ፊደል አጣጣልና የብዕሩ ቀለም ፡ አሁን ዘንመች ከዳፊቸው ጋር አንድ ነው ! ‘ ግሩም ነው ! ’ አለ ልጁ ።

“ አዎ ፡ ጥሩ ትገጥማለህ ። ስታፈረኝ የምትጽፈውም እንደዚህ ከሐሳብ እያወጣህ ነው ? ” አለች ዘንመች ፡ አምልጧት !

“ ስታፈረኝ ግጥም መጻፈን በምን ዐወቅሽ ልጄ ? ” አለ ድምፁን ፡ ሳይቀይር ።

ዘንመች ደንገጥ ብላ ፡ “ ታላየኛለች ” አለች አፏ ፈራ ተባለች ።

“ አዎ ! ጥሩ ጓደኞች መሆን አለባችሁ ! ሌላው ቀርቶ እኛ ጽሕፈታችሁ እንኳ አንድ ነው ” አለ ፡ በለዘብታ ።

በዚህ ጊዜ ዘንመች ከፋኛ ደንገጦች ። ያስተግራዉ አርገው
ትዝ አላት ። ጀርባዋን ይቀነቅናት ጀመር ። ሆኖም ፣ መሸበሯ እን
ዳይታወቅ እየጣረች፡ “አንዳንድ ጊዜም ልክ አሁን አንተ እንዳይ
ረግሽው እየነገረችኝ ደብዳቤዎቿን ታጽፈኛለች ። እጅ ጽሕፈታ
ችንም እንዳልከው በጣም ስለሚመሳሰል ፣ እኔ የጸፍኩትን እሷ ከጸፈ
ችው መለየት ያስቸግራል—ሁለታችንንም ደኅና አድርጎ ለግረዎቅ
ሰው እንኳ ። ”

“ ቀጣፊ ! ” ሲላት በርገጋ ብድግ አለች ። “ ቁጭ በይ ! ”
አላት ፣ በትእዛዝ ድምፅ ።

አመነታች ። “ ሮጠሽ የምታመልጧ መስሎሽ እንደሆነ ፣ ተስፋ
ቁረጭ ! በድንጋይ ነው ኮቴሽን የምሰብረው ! ” አላት ። ዘንመች
ትምል ትገዛት ጀመር ፤ “ ቁጭ በይ ነው የምልሽ ዛሬ ! ” አላት አሁ
ንም በቁጣ ትእዛዝ ። ቁጭ አለች ።

“ ይኸኔ ደብዳቤዎቼ ሁሉ እዚህ ቦርሳሽ ውስጥ ይሆናሉ ። ”

“ አግዚአብሔርን ምንም የለ ። ”

ቦርሳዋን ነጥቆ ፣ ውስጡ ቢፈልግ ደብዳቤዎቿን አጣ። ግን ፣ ከታ
ፈረች ተላክ የተባለውን ደብዳቤ ረቂቅና ፣ ቀለሙ የሚመስለውን ብዕር
አስተዋለ ። “ ይኸን አንቺ አደለሽም የጸፍሺጢ? እውነቱን ብትናገሪ
ይሻልሻል ! ” አላት ።

“ ነኝ ” አለች ሌላ መውጫ እንደሌላት ስትገነዘብ ።

“ ደብዳቤዎቼን አንዱንም አልሰጠሻትም ። አይደለም ! ”

“ የመጀመሪያዉን ስወስድላት . . . እምቢ ስትል ጊዜ . . .
እኔ ላንተ አዝኘ . . . ተስፋ ትቆርጥ ” ስትል ፣ አቋርጦ ፣

“ ቀጣፊ ! ” አላት ፣ በቁጣ ።

“ ሙት ሙት ! ”

“ እኔ አልዋትም ፣ አንቺጢ ድርቅ በይ ! ! . . . ”

“እኔ በበኩሴ ልጪቶቼ ታች ፡ እሼ እስክትል ድረስ ፤ ግን ፡ አንተ ተስፋ እስተዚያ እንዳትቆርጥ ብዬ ነበር ። ካጠፋው ይቅርታ።”

“አዬ ይቅርታ ፤ የለም ይቅርታ ፤ ሰራሴ ያለኝን አክብሮት ገፈ ሸኛል ። ከብረን አጥርደኛል ። ስለዚህ ፡ ይኸን የምትክሺኝ ባፍጉሶ አይደለም ። ከብረን የምትመልሸው በክብርሽ ነው።” ብሎ ሲጠ ጋት ፡ ብድግ ብላ ሮጣ ለማምሰጥ ጥከረች ። ዳሩ ግን ፡ አልሆነላትም። የዘነመች አዲስ ሕይወቷ በዚያች ዕለት ፡ በዚያች ሰዓት ፡ በዚያች ጫካ ጀመረች

ታፈረች ይኸን ሁሉ ጉድ አታውቅም ። አሁን ፡ ዘነመች ፣ ሽማ ግሌው ላግባቸው ያለች ትዝብሎች ነው። ያሳቅኝ ስትላት አምናታለች ። ይኸም ሆኖ ፡ ዳደኛዋ የአገድ ቤተሰብ መፍረሻ እስከ መሆን መድ ረሷ አላዘናት ። በጠቅላላው ፡ በዚች ሐሙስ ምሽት የሰማችው ነገር ሁሉ ስላላስደሰታት ፡ ወደ ቤቷ በፍጥነት ለመሄድ ፈለገች ።

“እኔ ይኼ ማርቲኒሽ ራሴ ላይ ወጣ። ሕጂ ብተኛ ይኛል መሰ ለኝ ።”

ዘነመች ዳደኛዋ ለመሄድ ምክንያት መፍጠሯ ገባት ። ግን ፈጽሞ እንዳላወቀና እንዳልጠረጠረ ሆነ ፡ “ለምን እኔ አልጋ ላይ ጥቂት ጋደም ብሰሽ ሲኛልሽ አትሒጅም፤ ለጅቱ ጥቂር ቡና ታፍ ላልን ፤ እስከዚያ አስጥሪን ውጠሽ ጋደም በይ” አለች ፡ የሠጋች እስ መስላ ድምጿን ።

ታፈረች ግን ፡ ብድግ ብላ በግራ እጇዋ ራሷን እየደባበሰች ቆመ ሽና መሄድ መምረጧን ገለጸች ፡ “እራትሽን ስለ አበላሸሁብሽ ይቅርታ ።”

“አይ ፤ ካመመሽማ ምን ይደረጋል ። ለማናቸውም አስጥሪን ጥ።” አለቻትና ፡ እሱን ፍለጋ ተነሣች ።

ታፈረች ሐሳቧ ሁሉ ተመሳቀለባት ። የዘነመች አደጋና እስ ተላሰብ ፈጽሞ አዲስ ወይም እንግዳ ነገር አልነበረም ። ብቻ የዛሬ ማታዉ እነጋገሯ ፡ በተለይ ታሎቹን የምታከናገባቸው የድምፅ ልብስ አስደነገጣት ።

ዘንመች ግን፡ ውስኪዋን ቀድታ መኝታ ቤቷ ገባች ። ቁጥሩ በቂ ሴፎን ግወጫ ውስጥ ያልተመዘገበውን ሁለተኛ ቴሌፎኒን አንሥታ ደወለች ። የመያዝ ዎልክት ሰጣት ። ቁጭ አርጋ ውስኪዋን ተጉኝ ጩች ። ደግሞ ተጉኝጩች ። በልኩን እንደገና አንሥታ ደወለች ። መልስ አገኘች ።

“ ሃሎ ጌቶች፤ እንደዎን ነዎ? ” አለች እየተመደቀች፤ “ ቆይ ቆይ፤ ቆይ፤ ያስጩሉኝ እንጂ... አዎ፤ ”

“ ሔደች ። እንዴ፤ እኔ ታዲያ ምን ላድርጋት፤ አላስራት፤ ራሷን አሟት ” አለች፡ “ አሟት፤ የሚለውን ቃል እያዘመች ። “ እኔ እንጂ ። አዎ ። ‘ አጉናፍሮ ’ የሚባል ነው ። የሚወራው አንተ ጓደኛ መሥሪያ ቤት ነው ። ታውቀዋለህ፤ ያባቱን ስም፤ እንኳን እኔ እሷም አታውቀው ” ብላ፡ በግቅ ተንከተከተች ። “ እረ፤ ማ ነገረህ፤ እሷ መሥሪያ ቤት ያለው ጀሮ ጠቢህ ነው? ” አለች እንደ ማሽሚጠጥም ጭምር ።

“ የለም፤ የለም ። ምሳ ነበር የጋበዛት — እውጭ ። ... ከዚህ በፊት አውሮፓ ይተዋወቁ ነበር ። ያኔ ያንተን ቀለበትም አውልቃ የጣለችልህ፤ ከሱ ጋር ጀርመን አገር እሽክም ስትል ከርግ ከመጣች በኋላ ነው ” አለች፤ ፊቷን ፈገግ አርጋ ።

“ አዝናለሁ፤ እንደ ተባባልነው ሳይሆን በመቅረቱ... ”
“ ሰማህ፤ እንዳሻህ ዘመዴ፤ እኔ እኮ ላግዝህ ብዬ ነው እንጂ ያባት ዕዳ የለብኝም... ከነጭራሹም ልተወደ እችላለሁ፤ ገባህ? ” አለች፤ ትንሽ በተናገረው እንደ መቆጣት ብላ፤ ፊቷም ለወጥ ብሎ ።

“ የለም አሁን አልችልም ። ደክሞኛል፤ መተኛቴ ነው ። ”
“ ገና ጊዜስ የሆነ እንደሆነ፤ ያህና እደር ” ብላ ልትዘጋ ካለች በኋላ፤
“ አ፤ ነገ ማታ ራስ ሆቴል አሸጌ ገዳሜ ሊሉ ልታየው ትችላለህ፤ ” አለችውና፤ ሣጽን ለቀቀችው ።

“ መልካም ። ነገ ደውልልኝ ። ” በልኩን ዘጋችና ውስኪዋን ጩልጣ ሌላ ለመመላት ሔደች ። መጥረያዋን ደውላ ገረዷታን፤

“ዕቃውን ሁሉ አነሣሺ ፤ መብራቱንም አጥፈ ፤ በሩን ዝጊ ። እኔ መቶ
 ኛቴ ነው ። አንድ ረብሻና ጨኸት አልፈልግም” አለቻት ። ዱሮ
 ገና ውስኪው በደም ሥሯ መሠራጨት ጀምሯል ። ብርጭቆዋን
 ሞልታ መኝታ ቤቷ ገባች ። አልጋዋ ላይ ቁጭ እንዳለች ደኅና አድ
 ርጋ ተገንጭታ ብርጭቆዋን ኮሞዲኖው ላይ አደረገች ። የቀን ልብ
 ሷን አውልቃ ፣ የሌሊት ልብሷን አጠለቀች ። አልጋዋ ውስጥ አንድ
 ገባች ፣ ከውስኪዋ እንደገና አንድ ተገንጫች ። ወደ ፊት ለፊቷ ቀና
 ብላ በትመለከት ፣ ዐይኖቿ እግርግዳው ላይ እተሰቀለው የግርያም
 ሥዕል ላይ ዐረፉ ። እዚያው ተሰክተው ቀሩ ። ጥቂት እንደ ቆዩ
 ሥዕሉ እየደበዘዘ ከግድግዳው ጋር ተዋህዶ አንድ ሆነ . . .

ምዕራፍ አምስት

‘ብርሃኑ ዝነቃ . . .’

ግድቤት ፡ ብርሃኑ ለሁለተኛ ጊዜ ቡና አፍልታለች ። ከበደና ተሰማ ቁጭ ብለው እያወጉ ቡናውን ይጠጣሉ ። ተሰማ ፡ በከበደ አማካይነት ፡ ከብርሃኑ ጋር ‘ይቅር ለእግዚአብሔር’ ተባብለዋል ። ብርሃኑ እንደ ልማዷ ስኒዋን መመልከቷን ቀጥላለች ። ብቻ ፡ ዛሬ ስኒው ‘መንገድ’ ያለው እሷን ስለሆነ ፊቷን አጥቂራለች ። በልቧም ተሰማ መሔድ ሲኖርበት ይቅርታ ተደርጉለት በመቅረቱ ፡ ‘የሱ ጦስ ነው ወደኔ የዞረው’ ብላ አምናለች ። ነገሩ በጣም አበሳጭቷታል ።

ከበደ እልቧ ውስጥ ያለውን ሳያውቅ ፡ “ብርሃኑ ! ምንው ዝም አልሽ ? ስኒው ምናለ ? ” አላት ።

“ ምን ያረግልሃል ! አንተ አታምንለት ። ”

“ ይልቅስ ንገረኝ ። ከገንዘቡ አካፍሊኝ እንዳልልሽ ነው የፈራሽው ? ገና እጅሽ ሳይገባ እንዲህ የሳሳሽለት ፡ ጳላማ ምን ልትሆኝ ነው ? ”

“ ሲወጣልኝ አምስት ብር እሰጥሃለሁ ” አለች ብርሃኑ ፡ “ በልቧ ምንው ይኸ ሰው ቢተወኝ ’ እያለች ።

“ አምሳው ሺም ቢወጣልሽ ፡ ይኸን ብቻ ነው የምትሰጠኝህ ”

“ መቼ አነሰህ . . ምን አውጥተህበታል ? ” አለች ብርሃኑ ።

“ አቤት ስለት ! ” አለ ከበደ ፡ በዜማ ።

“ በሙሉ ለመውሰድ ከፈለግህ ፡ ለምን ሎተሪውን ራሱ አትገዛም ? ”

“አምስት ብርስ ይቅርብኝ። አንቺ ግን ዋና ስስታሟ ነሽ፤ ሰው ብዙ ሲያገኝ ቸር ይሆናል፣ ይሷታል፣ እሷ ታዲያ ገና ለገና—” ብሎ ከበደ ቆመ።

“ሀብታም ነው እንጂ ስስታም፤ ደሀማ ምኑን ይሰስታል—የሴ ለውን፣ ደግ፣ ታልሰሱቱ ሀብታም መሆን ያታስ፤” አለች ብርቄ።

“ያጣ ሲያገኝ ይበልጡን ለገንዘብ ይሳላል” አለ ተሰማ።

“ምንው ለርስዎ ደግ ስንት ልስጥዎ?—አምስት ብር አይበ ቃዎትም? ወይስ ከገብርኤል እኩል ሊካፈሉ ይፈልጋሉ? ለሱ የተ ሳልኩት ዐሥር ብር ነው” አለች ብርቄ።

“እኔ ለመሆኑ፣ ስንት ይወጣልሽ ዐውቀሽ ነው፣ ይኸን ሁሉ የምትይው?” አለ ተሰማ።

እውነትም ትዝ ሲሳት ገዚ ሲወጣላት ቢውል አምላ ሺ ብር አይወጣላትም። ካሉዋት የአምስት ብር ዕጣዎች አንዱም ሙሉ ዕጣ አይደለም። ካራቱ ዕጣዎች ትልቁ ካምስት ሁለት ብቻ ያለው ነው። ስለዚህ፣ እሱ አንደኛው ዕጣ ቢሆንም እንኳ ካያ ሺ ብቻ ነው የምታገኘው፤ በጣም አበሳጭት። ከአምስት እጅ ሦስቱን እጅ ማጣቱ ነው ብላ ተቆጧች። ልክ ከጅዋ ውስጥ ፈልቅቀው እንደ ወሰዱት ያህል ነገሩ አንገበገባት። “ድሮውንስ ከዚያ ከሰላቢ ከወልደ ሥላሴ ጋር ገጥሜ ሌላ ምን ሊሆን ኖሯል?” ብላ በሆዱ ረገመችው።

ብርቄ ነገርሆኗ እንደ ገባ ዐውቆ ከበደ፡ “ዕድለኛ ሆና እን ደኛው ዕጣ ከወጣላት አምላ ሺ ነዋ!” አለው ተሰማን።

“አይደለም። ሙሉ ዕጣ የለኝም። ሁሉም ጐዶሉ ነው—እግ ዘር ያጉድለውና ያ ወልደ ሥላሴ። ሦስቱ አንዳንድ ናቸው። አንዱ ደግሞ፣ ሁለት።”

“ዛሬ ማታ እሱ ከወጣልሽ ነገ ካያ ሺ ታገኛለሽ” አለ ከበደ።

“ወየ ጉድ፤ እናንተ ደግ በግዜር ሥራ ገብታችሁ፣ ይኸ ይወ ጣል፣ ያ ይወጣል ትላላችሁ” አለ ተሰማ።

“ እባክዎ እኔ እንደ ሆንኩ የዕድሌን አላጣም = ደግሞ ፣ ምናልባት በሉኝ ፣ የዛሬው ሎተሪ ይደርሰኛል = በሕልሜ ታይቶኛል = ትላንት ሌሊት በሕልሜ አንድ ፀሐይ የመሰሉ ሽማግሌ በትልቅ ስልቻ ሙሉ ሙሉ ሙሉ ተሸክመው መጥተው ፣ ለኔ አንድ ባንድ እያወጡ ሲሰጡኝ ብንን አልኩ ” አለች ብርቂ ፣ ደስ ደስ እያላት ።

“ እንዳፍሽ ያርግልሽ ” አለ ተሰማ ።

“ አሜን ” አለች ፣ ከልቧ ።

በዚህን ጊዜ የውጪው በር ሲደበደብ ሰሙ ። ከዚያ ተከትሎም ፣ የልፍኙ የመጥሪያ ደወል ተደወለ ። ስለዚህ ፣ ተሰማ ወደ ውጪ በር ፣ ከበደ ወደ እልፍኝ ተረፋጠው ሔዱ ።

እውጪው በር እንደ ደረሰ ፣ ተሰማ ትንሿን በር ከፈተ ። የቤቱ ባለቤት አሽከር ነው ።

“ ምንው ወዳጄ ደወሉን መደወሉ አይሻልም ፣ ለምን እንደዚህ ታንኳኳለህ ፣ ጌቶች ተኝተው ነበር ፣ ቀሰቀሰካቸው ፤ ”

አሽከርየው ተሰማን አየት አድርጎ መልስ ሳይሰጠው ፣ “ ጌቶች ካሉማ መልካም ነው ። ይኸን ደብዳቤ ቀኛማች ለምሳ ሲገቡ እንዲደርሳቸው ‘ ወስደህ ስጥ ’ ብለውኝ ነበር ። ታሉ ልስጣቸውና መልሱን ወዲያው ይገፍ እሔዳለሁ ። ጉሽ ፣ ከመመላለስ ዐረፍኩ ” አለ ፣ ገሚሱን ሲተሰማ ፣ ገሚሱን ለራሱ ።

“ አምጣ ፣ ሲነሡ እሰጥልሃለሁ ። ”

“ ምንው አሁን በር አንኳኩትህ አስነግሃቸው አላልከኝም፤ ”

“ ‘ ቀሰቀሰካቸው ’ ነው ያልኩት ። ሲነሡም እኔ እሰጣቸዋለሁ ፤ ስጠኝ ። መልሱን ነገ ናና ውሰድ ። ”

“ ለምንድር ነው እኔ ገብኼ የማልሰጠው ። አሆሆሆ ፤ ፤ ‘ በገዛ ዳቦዬ ልብ ልቡን አጣሁት ’ አለ ሰውየው ፣ እንደኔ ዐይነት ነገር አጋጥሞት . . . ሰማህ ጌታው ፣ ቤቱና ሀብቱ እኮ የቀኛማች ነው ”

እኔ ታማኝ አሽከራቸው ነኝ ። ቤቴ ነው ። እኔ ተከልክዬ ማን ሊገባኝ”
እያለ ሊቀጥል ሲል ፡ ተሰማ አዳርጦ ፡

“ ይኸ ሁሉ ንግግር ምን ያረጋል ። እስካለንበት ድረስ ቤቴ
የኛ ነው ። የምንኖርበትም በብላሽ አይደለምና ፤ እስካለንበት
የምናገበት እኛ ነን ። ይልቅስ ወረቀቱን አምጣ !! ”

“ የለም ላንተ አልሰጥም ‘ በጃቸው ስጥ’ ነው የተባልኩት ። ! ”

“ ለየትኛው ጌቶች ? . . . ምንው አሁን ለምሳ ሲመጡ እንዲያ
ገኙት ወስደህ አድርስ ነው የተባልኩት አላልክም ? ”

“ ብልስ ታዲያ ! አሁን መኖራቸውን ሳውቅ ፤ በጃቸው ነው
የምሰጠው ስልስ ጊዜ ! ማን ያዘኛል ! ”

“ ወንድሜ ለነገር ነው የመጣኸው ? እኔ ብዙ ሥራ አለብኝ ፤
ትሰጠኝ እንደሆነ ሰጠኝ ፤ አሰጠኝ እንደሆነ ይዘኸው ሒድ ! ” ብሎ
ተሰማ ፤ በሯን ዘግቶ ቀረቀረ ።

አሽከሩ መልሶ መላልሶ በሩን በኃይል ያንኳኳ ጀመር ። ውሻጩ
ከቤቴ ወጥቶ ፤ ሰንሰለቱን ለመበጠስ እየቃጣው ፤ እየዘለለ ይጮህ
ጀመር ። ተሰማም ፤ አሽከርየውን ማንኳኳቱን እንዲያቆም ፤ አለበለ
ዚያ ውሻጩን ፈትቶ እንደሚላቅበት አስጠነቀቀው ። አሽከርየው
ማንኳኳቱን ተወ ። ውሻጩ ግን ጨካኝቱን ቀጠለ ። ከበደ ፤ ምን
ነገር እንደሆነ እንዲያጣራ ታዞ ፤ ከሣሎን እበረንዳ ላይ ወጣ ። አሽከ
ርየውም ፤ ድምፁን ከፍ አድርጎ መልክቱን ተሰማ አልቀበል ያለው
አስመስሎ ይናገር ጀመር ።

“ ምንድነው ጋሼ ተሰማ ? ” ብሎ ከበደ ጠየቀ ።

“ ‘ መልክት ከቤቴ ጌታ ይገዛሁ ’ ነው የሚለው ” አለ ተሰማ ፤
ዝርዝር ውስጥ ሳይገባ ፤ ወደ ውሻጩ እያመራ ።

“ ታዲያ ለምን አይቀበሉትም ? ” አለ ከበደ ፤ የበረንዳውን
ደረጃ ወርዶ ወደ ውጪው በር እየመጣ ።

“ አልሰጥም አለኝ ። ”

“እኔ መቼ እንቢ አልኩ። እሳቸው፣ ውሻውን እለቅብሃለሁ፣ አትሒድኝ ወይ ነው የሚሉኝ ! ።”

“በላ ለሱ ስጠው” አለ ተሰማ፣ ውሻውን ዝም አሰኝቶ ወደ ከበደ እየተራመደ ።

“‘እኔ ለዘበኛ አልሰጥም፣ ለልፍኝ አሽከር ነው የማስረከበው’ ነው ያልኩት” ብሎ ለከበደ ሰጥቶ፣ ተሰማን እየተሳደበ መልሱን ሳይጠብቅ መንገዱን ያዘ ።

“ቆይ እንጂ መልስ እንዳለው ጠብቅ” አለ ከበደ ።

“የሰም መልሱን በኋላ መጥቼ እወስዳለሁ ። ሌላ የማደርሰው መልክት አለኝ” ብሎ መንገዱን ቀጠለ ።

“ለምን ተጣላችሁ፣ ስምደሰበት ኖሯል ቢገባ ?”

“ጥጋበኛ ነው ። ደግሞ፣ ሌላ የሚመሩብህ እንደቢህ ዐይነቶቹ የቤቱ ባለቤት አሽከርኝ ናቸው ። መውጫያ መግቢያን ያውቁታል፤ በቢህ ሳይ ደግሞ፣ እንደቢህ ቀን ተልከው ሲመጡ ዕቃው ሁሉ የት የት እንዳለ ይሰልሱና ግታ ሌላ ይመሩብሃል ። የቢህ ዐይነት ስንት ዐውቃለሁ ። አደለ ! እሱ ‘ካልገባሁ’ ብሎ እንዲህ የደረቀው ለምንድነው ? የተላከው፣ እቤት ወስደህ ስጥ ነው እንጂ ‘ለከሌ በጅ ስጥ አልተባለ ?’ ታዲያ፣ አጥር ግቢ ካልገባሁ፣ እቤት ካልገባሁ፣ ምን ያሰኛል ! ሌላ ያሰበው ቢኖር ነው እንጂ” አለ ተሰማ ።

“ቢሆንም ። ከቤቱ ባለቤት ተልኮ የመጣ ነው ። ሰውየው ደግሞ እንደሚያውቋቸው ጨቅጫቃ ቢጠራ ናቸው ። ‘ለማን ሰጠህ ? እቤት ከነበሩ ለምን ላሽከር ሰጠህ ? ለምን በጃቸው አልሰጠህም ነበር ?’ ብለው ይቆጡት እንደሁ ?” አለ ከበደ ።

“ይዝ የኔ ጉዳይ አዶለም ። እኔ እንጀራዬ ሌላ ግቢውን እንዳይደፍር ግድረግ ነው . . . ለመሆኑ ተነሥተዋል ? ለምተዋል ?” አለ ተሰማ ።

“አዎ” አለና ከበደ፣ ወደ ቤት ተፈተለከ ። ማሉን ቢገባ ወንድራድን ቁጭ ብሎ አገኘው ። “ምንድር ኖሯል ?” ብሎ ጠየቀ ወንድራድ ።

ከበደ ፡ “ የቤቱ ጌታ አሽከር ነበር ። ይኸን ይዞ መጥቶ ነው።”
አለ ። ወረቀቱን ለወንድይራድ ሰጠና ፡ “ ቁርስ ላቅርብ ? ” አለው።

“ አሁንማ የምሳ ሰዓት መድረሱ ነው ። እንደኛውን ጥቂት
ቆየት በልና ፡ ምሳ ሰጠኝ ” አለ ፡ ሰዓቱን አየት ካደረገ በኋላ ፡ እን
ሾል፣ን እየከፈተ ። ከበደ ወደ ወጥ ቤት ገባ ።

ወንድይራድ ወረቀቱን አውጥቶ ያነበው ጀመር ። አጭር ነው ፤
መልእክቱም የሚከተለው ነው ፡

“ ለክቡር ልጅ አበራ

እንደምን ውለው አድረዋል ። እኔ ፈጣሪ ይክበር ይመስገን
ደኅና ነኝ። ዓመት ባል መዋያ ስለ ቸገረኝ የቤቱን ኪራይ ሰው ማታ
እልካለሁና ፡ ሁለት መቶ ሰባ አምስቱን ብር አደራ ይላኩልኝ ። ደረ
ሰኙን ገንዘቡን ተቀብሎ እንዲሰጥዎ አስይገዩ እልካለሁ ። አደራ ፤

አክባሪዎ

(ፊርማ) ቅኛዝማች ውቤ ዳኘው ። ”

ደብዳቤውን አንብቦ እንደ ጨረሰ ወንድይራድ ከት ብሎ ሣቀ።
‘ በዝግ ገንዘባቸው ደግሞ ምን ምክንያት መፍጠር ያስፈልጋቸዋል ?
‘ ዓመትባል መዋያ ቸግሮኛል ’ ፤ ምን አሰኛቸው ? እህሉ ፡ ከብቱ ፡
ቅቤዉ ፡ በርበሬዉ የሚመጣው ከርስታቸው ። እንዲህ ሲሉ ፡ የዚ
ችን የቤት ኪራይ ብቻ በየወሩ እየጠበቁ የሚኖሩ አይመስልም ?
ይኸኔ ለቀሩትም ቤቶቻቸውን ለተከራይት ሰዎች ሁሉ ፡ ‘ ቸግሮኛልና
ኪራዩን ክፈሉ ’ ብለው ጽፈው ይሆናል ። ደግሞ ፡ ‘ ሰባት ቀን አስቀ
ድመው መጸፋቸው ልክ በቀኗ ገንዘቧ እንድትገባ ነው። ሀ ሀ ሀ ሀ ! ’

ይኸን ሁሉ ከበደ ወጥ ቤት ሆኖ ምሳ እያደራጀ ይሰማል ።
በለጠም ቅድም በሩ በኃይል ሲንኳኳ ነቅቶ ነበር ። ዳሩ ግን ፡ ካል
ጋው ውስጥ አልወጣም ። ሌሊት ሲተኛ ቀላል የነበረው ሕመም
በርታ ብሎበታል ። ግን ፡ ጥርሱን ነክሶ ማንም ሳያውቅበት ለማሳ
ለፍ ቆርጧል ። ስለዚህ ፡ አልጋዉ ውስጥ ሆኖ ፡ ወንድይራድ

ሲሥቅና ሲነጋገር ፡ የሚለውን ነገርና ከማን ጋር እንደሆነ ለይቶ ባያውቅም ፡ ይሰማ ነበር ።

ወንድይራድ ፡ በለጠ እንደ ሌሎች አቢሮዉ የሐይ መስሎታል እንጂ ፡ እቤት መኖሩን ፡ እንኳን ሊያውቅ ፡ ጨርሶ አልጠረጠረም ። ስለዚህ ፡ እያወራ የሚሥቀው በሰብት ብቻውን ሆኖ ነው ። እየተንገራደደ መዘታ ሲሰማ ከበደ ጠረጴዛው ላይ ለሁለት ሰው ምላ መብ ሊያ ሲያደራጅ አይቶ ጥቂት ግር እለው ። ለሁላችንም እንዳይልገበታዉ የሚያራጅው ለሁለት እንጂ ለአራት ሰው አይደለም ። ከበደ አብሮ ለመቅረብ ያደረገው ነው ለማለት ደግሞ ፡ ትንሽ የማይመስል ነገር መሰለው ። ነገሩን ለገዢው ተወት አርጎ በኋላ የሚሆነውን ለማየት አስቦ ነበር ። ግን አላስችል ሰላለው ወደ ምግብ ቤቱ ሐይ ፡ “ ሁለቱኛው ደግሞ ለማን ነው ? ” አለው ።

“ ለጌቶች ነው ። አሉ እኮ ጋሼ በለጠ ። ”

“ በለጠ አለ እንዴ ! ” አለ ፡ በመደነቅም በመሥጋትም ።

“ አዎ ” አለ ከበደ ፡ ማቀራረቡን ሳያቋርጥ ።

የወንድይራድ የመጀመሪያ ስሜት ፡ በለጠን ሐይ ለማየት ነበር ። ግን ፡ በለጠ መኝታ ቤቱ ስለሆነና ፡ ምንም ዐይነት ድምፅ ከመኝታ ቤቱ በኩል ስላልሰማ ፡ ዝም ብሎ መጠበቅ ግድ ሆነበት ።

ግድ የሆነበትም ምክንያት ፡ እነዚህ አራት ወጣቶች አብረው ለመኖር የወሰኑ ጊዜ በጥበቅ ሊከተሏቸው ከተስማሙባቸው ዐቢይ ነገሮች አንዱ ፡ ‘ መኛ ቤቱ ፡ ቤተ መንግሥቱ ’ የሚሉት ነው ። ይኸውም አንዱ መኝታ ቤት ሌሎች በፍጹም እንዳይገቡ ነው ። በየመኝታ ቤታቸው እያንዳንዳቸው ፍጹም ባለቤቶች ናቸው ። ከዓለም ፡ ከባድ ፡ ከጠላት ፡ ከወዳጅም ጭምር ፡ የሚሸሸጉበት ገዳማቸው ፡ መኝታ ቤታቸው ነች ። ይችን መብት ሁሉም በየፊናቸው የማያስደፍሯት በመሆናቸው ፡ አንዱ የሌላውን ለማክበር አላዳገታቸውም ። ይኸን ለማድረግ ያበቃቸው ፡ ብዙ ጓደኛዎች አብረው ለመኖር ተስማምተው ሲኖሩ ፡ ባጭር ጊዜ ውስጥ በየምክንያቱ ተጣልተው እስከ መደባደብ ፡ እስከ መቆራረጥ የደረሱትን በማየትና ፡ እንኳን አራት ሰውና ሁለት እንኳ ሆነው ሲኖሩ ፡ በሁለቱ ሰዎች

መሠረታዊ ስሜትና ዝንባሌ ላይ በቅርበት አብሮ መኖር የሚጠይቀውን ሸክም፡ በመገመትና ችግሩንም በመረዳት ነው ። አንድ ሰው፡ ሰው ማየት የሚጠላበት፡ ወሬ መስማት፡ ሰው ማነጋገር የማይፈቅድበት ጊዜ አለ ። ከሕሊናውና ከሐሳቡ ጋር ብቻ ለመቅረት የሚሻበት ጊዜ አለ ። ወይም የትዕግሥቱ ገመድ ሰልሰላ በትንሽ ነገር የምትበጠ ስበት ጊዜ አለ ። አብሮ መኖር ቀላል ነገር አይደለም — ለፍቅረኞች እንኳ !

ስለዚህ ፡ ባንድ ቤት አብሮ መኖር የሚፈጥራቸውን ችግሮች ለመቋቋም እስቀድመው ከተሰማሙባቸው ነገሮች አንዱ፡ ‘መኛ/ቤቴ ፡ ቤተ መንግሥቴ’ ነው ። ሁለተኛ ፡ ቤቴን ለማስተዳደር ፡ ‘የወር - ተራ’ መግባት ነው ። አንዱ ‘በወር - ተራው’ ቤቴን በማስተዳደር ፡ ሠራተኛ በመቅጠርና በማሰናበት ሙሉ ሥልጣን አለው ። ባጭሩ በዚያች ወር ፈላጭ ቅራጭ እሱ ነው ። ሦስተኛ ፡ እያንዳንዳቸው የወር ድርሻቸውን ፡ አንድ መቶ ሰባ አምስት ብር ፡ ቢዘገይ ወር በገባ በአምስት ፡ ‘ዛሬ እነሰኝ ተረፈኝ’ ላይሱ ፡ በኢትዮጵያ ንግድ ባንክ ቅርፅ እተሠራቸው ገንዘብ ማጠራቀሚያ ውስጥ ማኖር አለባቸው ። ባለ ወር - ተራው ፡ ቅልፋንና የገቢ - ወጪ መዝገቡን ቢቀበል ፡ ገንዘቡን በየቦታው የሚያውለው እሱ ነው ። እነኝህንና እነኝህን የመሰሉ ጽኑ የመተዳደሪያ ደንቦች ተስማምተው ሠርተው ነው አብረው የሚኖሩት ።

ስለዚህ ፡ ምሳው ደርሶ ከበደ ሒዶ የበለጠን የመኝታ ቤት በር አንኳኩቶ ፡ ‘ምሳ ደርሷል’ እስኪል ወንድይራድ ታግሦ ቆየ ። ምናልባት አሞት እንደሆነ ብሎ ጥቂት ሠጋ ማለቱ አልቀረም ። ካንዴ ሁለቴም አንኳኩቶ ደኅና እንደሆነ ውጪ ሆኖ ለመጠየቅ ከጅሎ ነበር ። ሆኖም እስካሁን ዝም ብሎ ጠበቀ ።

በለጠ ተነሥቶ ተጣጠቦ ወደ ምግብ ቤት መጣ ። “ከማን ጋር ኖሯል ቅድም ስትሥቅ የነበረው ?” አለ ወንድይራድን ተሸቀዳል ።

“የቀኝዝማች ነገር ነው ብቻዬን እንደ ቂል ያሳቀኝ” አለ ። ነገሩ ትዝ ሲለው አሁንም ሊሥቅ እየታጣው ።

“ ቀኛዝማች ? ” አለ በለጠ ፡ በጥያቄ ።

“ ቀኛዝማች ውቤ ዳኛው ፡ የቤቴ ጌታ ። ”

“ እእእ — ምን ይላሉ ? ”

“ ‘ ቸግሮኛልና ቤት ኪራዩን ክፈሉኝ ’ ይላሉ ” ብሎ ወንድይ ራድ ጣቅ አገረሸበትና ይንከተከት ጀመር ።

“ ባይቸግራቸው አያስከፍሉንም ፕሯል ? ” አለ በለጠ ፈገግ ለማለት እየሞከረ ። “ ግን እኮ ” አለ እያሰበ ፡ “ የጫዋ አባ ባል ነው ። ‘ አለባችሁና ክፈሉኝ ’ ከማለት ‘ ቸግሮኛልና ስሙኝ — ግን ፡ የራሴን ገንዘብ ፡ የቤቴን ኪራይ ’ ማለታቸው ነው ። ስለዚህ እኛንም ባለፅዳ ሳይሉ ራሳቸውንም የሰው ገንዘብ ፈላጊ ሳያስመስሉ በዘዴ ገንዘባቸውን መጠየቃቸው ነው ” አለ በለጠ ፡ ለቤቴ ጌታ ጥብቅና ቆሞ ።

“ ገንዘባቸው ለማለት እንኳ አይችሉም ። ወሩ እኮ ለማለቅ ገና ሰባት ቀን ይቀረዋል ። ልደታ ገና የፈታችን ሐሙስ ናት ። እኔ የምለው ሀብታቸው ሠፊ ፡ ግቢያቸው ብዙ ነው ። ታዲያ ይችን ለምታህል ገንዘብ ምን እንደዚህ ያስገቡግባቸዋል ? ”

“ አስቀድመው ጠየቁ ስላልከው ፡ የጠየቁበት ምክንያት ግልጽ ይመስለኛል ። በዓመት በዓሉ ምክንያት ሰው ሁሉ ደመመዙን ዘሬና ነገ ይቀበላል ። ገና ማስከኛ ነው ። በማህሉ ቅዳሜና እሑድ አሉ ። ወንድላጤዎች እጅ ገንዘብ ዓርብ ገብቶ እስከሚቀጥለው ሐሙስ መጠበቅ አስተዋይ ሰው የሚያደርገው ነገር አልመሰላቸው ይሆናል እንጂ ቀኑ ገና መሆኑን ሰተውት አይመስለኝም ። ይቺን ያህል ገንዘብ ያልከውን ደግሞ አይቀበሉትም ። የገንዘብ ትንሽ የለውም ። ገቢን በቅጥ መስብ ሰብ ፡ ወጪን በጥብቅ መቈጣጠር ፡ ገንዘብን መቆጣጠርና መንከባከብ ነው ። ይኸ ብቻ ነው የጌትነት ጉዳና ። ገቢ ቢበዛ ወጪ ከበለጠ ጌትነት አይከተልም ” አለ በለጠ ።

“ እሺ ያልከው ሁሉ ይሁን ። ግን ፡ ሰውጪው ብዙ ሀብት እያላቸው የሚኖሩት እንዳንድ መጠነኛ ገቢ ያለው ተራ ሰው ነው ። በዚህ አድራጉታቸው መጀመሪያ ላደንቃቸው ቃጥቶኝ ነበር ።

አሁን ግን እንደ ተገነዘብኩት ፡ እያላቸው እንደሌለው የሚኖሩት ድሎችን በመናቅ ሳይሆን ገንዘብን በማፍቀር ነው እንዳሁኑ አወጣጣቸው ያላቸው ሀብት አምስት መቶ ዓመት ያኖራቸዋል ። ዕድሜያቸውም ሒ.ዲ.ል ። ገንዘብ ምን ያደርግላቸዋል ታዲያ ? ” አለ ወንድይራድ ።

“ እየነገርኩህ ! ጌታ ፡ የጌታ ጌታ ያደርጋቸዋል ” አለ በለጠ ።

“ የጌታ ጌታ ቢሆኑስ ? ቁም ነገሩ እምን ላይ ነው ! ? ” አለ ወንድይራድ ፡ ረዘም ላለ ክርክር እየተዘጋጀ ።

“ የጌታነት ፡ የባለገንዘብ መሆን ቁም ነገር ? በገንዘብ ኃይል የማይገኝ ምን ነገር አለ ? እሚረካኖች እንደሚሉትማ ለገንዘብ ኃይል የማይገዛ ኩዩ ማን አለ ? ‘ ዋጋው ይበላለጣል እንጂ ፡ ሁሉም ራሱን ለገንዘብ ይሸጣል — የሚስማማውን ዋጋ ካገኘ ’ ይላሉ ። ገንዘብ ሳያስገኘው የሚችል ስንት ነገር አለ ? ሁሉን ያስገኛል ማለት ይቻላል ። መከበርን ፡ መፈራትን ፡ ኃይልና ሥልጣንን ፡ ማዕረግን። እስኪ ምን የሚቀር ነገር አለ ? ይኸ ነው የገንዘብ ቁም ነገሩ ” አለ በለጠ ።

“ ያልከውን ነገር ሁሉ ገንዘብ ያስገኛል እንበል ። ከዚያ በኋላ ላስ ? ”

“ ምን ከዚያ በኋላስ አለ ? አንድ ሰው ሠፊ ሀብት ካለው ፡ ከተፈራ ፡ ከተከበረ ፡ ኃይል ፡ ሥልጣንና ማዕረግ ካለው ፡ ከዚህ በላይ ምናል ? የሰው ምኞትና ፍላጎት ቁንጮው ይህ ነው ። ”

“ ጥያቄዬን አሁንም አልመለስክም ። ሰዎች ፈርተውት ቢንቀጠቀጡ ፡ አክብረውት ቢሰግዱ ፡ ኃይልና ፡ ሥልጣን ኖሮት ቢፈልጉ ቢቋርጥ ከፍ ያለ ማዕረግ እግኝቶ መላው ዓለም ቢያደንቀውና ቢተርክላት፡ ታዲያስ ? ከዚያ በኋላስ ? ” ሲል ፡ ጥያቄውን ቀጠለ ወንድይራድ ።

“ ወንዱ ። አሁንስ ደረቅህ ። አንድ ሰው የፈለገውን ካገኘ ፡ የፈለገውን ታደረገ ፡ ከዚያ በላይ ምን ይፈልጋል ። ይልቅ ችግሩ ፡ ሰው ቡተፈጥሮው በቃኝን አያውቅምና ፡ የበለጠ ሀብት ፡ ከሁሉ

የላቀ ሥልጣን ፣ ማዕረግና ኃይል ለማግኘት ፣ እንዲሁ እንደ ታተ ይኖራል ። በታኝ እሚልበት ደረጃ ሳይደርስ ፣ ሞት ይጠልፈዋል ። ችግሩ ይልቅ ይኸ ነው ። ”

“ ግዴላም ። ለክርክራችን ያህል ሁሉንም አገኘ ። ደረሰበት እንበል ። እኔ ከዚያ በኋላስ ? ነው የምለው ። ”

“ ተዝናንቶ መደሰት ነው ! ዓለምን መቅጨት ነዋ ! ”

“ ፕሪንስተን ዩኒቨርሲቲ መጀመሪያ እንደ ሔድኩ ፣ የጀመርኩት ትምህርት ‘ አኮኖሚ ልማትና ዕድገት ’ የሚል ነበር ። ያኔ አንደኛው መጽሐፍ ውስጥ ያነበብኩት ምሳሌ ፣ እስከ መቼም ከልቤ አይጠፋም ። ጸሐፊው ለአኮኖሚ ልማት መሰናከል ናቸው የሚላቸውን ፣ ልማዶችና አስተያየቶች ሲተች ነው ፣ ምሳሌው የመጣው ። አንድ ምዕራብ አፍሪቃ ሀገር ፣ አንድ አውሮጳዊ ፣ አንድ አፍሪቃዊ የፍሬ ዛፍ ሥር ተኝቶ አየውና ቀረበው ።

አውሮጳዊው ፡ ‘ ዛፍ ሥር ከመተኛት ለምን እሳቱ ያለውን ፍሬ ለቅመህ ገበያ ወስደህ አትሸጥም ’ አለው አፍሪቃዊውን ።

ያም ዛፍ ጥላ ሥር ጋደም ብሎ እንደ ተዝናና ፣ ‘ ለምን ? ’ አለው ባጭሩ ።

‘ ገንዘብ ታገኛለሃ ’ ሲል መለሰ አውሮጳዊው ።

‘ አግኝቼስ ? ’

‘ የፈለግኸውን ትገዛለህ ፣ ቀሪውንም ታጠራቅማለህ ። ’

‘ አጠራቅሜስ ? ’

‘ የራሴህን ሱቅ ትከፍታለህ ።

‘ ሱቅ ኖሮኝስ ? ’

‘ ነገደህ ትልቅ አስመጫና ላኪ መሆን ትችላለህ ። ’

‘ ትልቅ ነጋዴ ሆኘስ ? ’

‘ በንግድ ሥራህ ሳቢያ ዓለምን ትዞራለህ ፤ ብዙ ትልቅ ሰዎችም ትተዋወቃለህ ! ’

‘ ከዚያስ ? ’

‘ ከትንሽ ተነሥተህ እዚያ ደረጃ በመድረስ ትደሰታለህ ፣
አለው አውጥታለሁ ። ’

‘ አሁን ምን የማድረግ ይመስልሃል ? ’ አለው ይባላል ። አለ
ወንድይራድ ። ቀጠል አርገው ፡ “ የዚህ ሁሉ ዘራያ ጥምጥም ፣
ጥረት ግረት ዓላማ ፣ ደስታ ለማግኘት ከሆነ ፣ ተሰማና መስለውቹ ባዳ
ራጭ በሁለት ብርሌ ዘመትር ይሸጥቷል ” አለ ።

“ ወዴት ወዴት ሕድክ ? ሰው ጠጥቶ የሚሰክረው ደስታን
ለማግኘት ብለው ሳይሆን ከችግሩም ለማምለጥ ሲል ነው ። ያለመ
ጠጥ ድጋፍ የኑሮን ትግል መቋቋም የሚያትተው ነው የሚጠ
ጣው ” አለ በሰጠ ፣ አዲስ ክርክር መጀመር ቅርፉ ፣ የተጀመረ
ውን ማቆሚያ ዘዴ ይፈልግ ስለ ነበር ተስፋ ቆርጦ ። አሞታል ።
ግን ፣ ወንድይራድ እንዲያውቅበት አልፈለገም ።

“ አንተ የምትለው እንደኛ ዐይነቱን ጠጪዎች ነው ። እኔ
የምለው ፣ እንደ ተሰማ ያሉት ለመደሰት በማግኘት ፣ ወይም ከወዳጆች
ቸው ጋር ሆነው የሚጠጡትን ነው ። ለነሱ ጠጅ መጠጣት ከሕ
ይወት ከፍሎች አንዱ ነው ። የሚጠጡት ለመደሰት ነው ” አለ
ወንድይራድ ።

“ ታዲያ እውነተኛ ደስታ ያገኛሉ ነው የምትለው ? ስካር
ደስታ አይደለም ” አለ በሰጠ ፣ ባጭሩ ።

“ አንተ ያልከውስ ቢሆን ፣ ያው አይደለም ? ሰዎችን በማን
ቀጥቀጥ ፣ በማሰገድ ፣ የፈቃድ ተገዢዎችና ታዛዦች በማድረግ
ወይም ከፍ ያለ ማዕረግ ፣ ብዙ ገንዘብ አለው በመባል ፣ በሌሎች
ሰዎች ላይ በሚያሳድሩት ስሜትና አስተያየት ለመስከር አይደለምን ”

“ አንተ የምትለው ባጭሩ ፣ አንድ ሰው ምንም ከፍተኛ ዓላ
ማና ምኞት አይነረው ፣ እንዲሁ እንደ ከብት ይኑር ነው ፣ ማለት
ነው ። ግን ፣ በሕይወቱ ውስጥ ምንም ምኞት የሌለው ሰው እጉርፍ
ውሃ ላይ እንደምትንሳፈፍ ቀጠል ነው ። በዚህ ዐይነት ሕይወት
ትርጉም ታጣለች ” አለ በሰጠ ። ሕመሙ መበርታቱን ቀጥሏል።

ወንድይራድ በክርስቲያን አርእስት ተውጦ ፡ የበለጠን መታመም አላወቀም ፤ አንዳንዴ ምግቡን ሸካው ላይ ለጥቂት ደቂቃዎች ይረሳል ። “የሕይወት ትርጉም ምንድር ነው ፣ ቀድሞ ምን ትርጉም አለውና ነው ይጠቁል ተብሎ የሚፈራው ። አንድ ሰው ፡ ያለ ፈቃዱ ይወሰዳል ። የሚፈልገውን ሳይመርጥ ፣ ጥቂር ወይ ቀይ ፣ ረጅም ወይ ድንክ ፣ መልክ መልካም ወይ መልክ ጥሩ ፣ ብለህ ወይ ያደብ ይሆናል ። ሳይፈቅድ ያረጃል ። በመውረሻም ፣ በርጅና ወይ በአደጋ ወይ በጽኑ ደዌ ሳቢያ ሳይወድ ይሞታል . . . በውነትኑ” ለሰው ወንድይራድ በሐሳብ ጉም እየዋገጥ፤ “ሰው መሞት የሚጀምረው የተወለደ ዕለት ነው ። ከልደቱ አንሥቶ የምታልፈው እያንዳንዱ ደቂቃ ወደ ጊዜ ሞቱ ታቀርበዋለች ። ታዲያስ ፣ ሰው እንደ ተሳለችው ቅጠል አይደለምን ፣ በጊዜ ጅረት ላይ አለፈቃዱ ተገድቶ ፣ ለሰው ምርጫ እየተንሳፈፈ እጉዞው ጫፍ ወደሚጠብቀው—ወደማያውቀው ፣ በፍ ውቅውም መርጦ መቅረት እማይችልበት—ፍጆሜ ይሐዳል ። በበልማድ ሕይወት የምንለው ፣ ጥቂት በጥቂት የምንሞትበትን ወቅት ነው ፤ ደቂቃዎች ተከማችተው ሰዓት ፣ ሰዓታት ተጠፈቅመው ፣ ቀን ፣ ቀናት ተደማምረው ወር ፣ ወራት ፣ ዓመት ፣ ዓመታት ዕድሜ ይባላሉ ። ሕይወት የምንለው ፣ ከልደቱ ተነሥቶ ወደ ሞት የሚደረገውን የማያወሳወል የጉዞ ጊዜ ነው ።”

“ምንም ላለመሥራት ጥሩ ፍልስፍና ነው ። ይኸ የሰነድችና ማለምና ማውራት እንጂ ማድረግ የማይችሉ ወይም የማይፈልጉ ሰዎች ፈሊጥ ይመስላሉ ። ጠንካራ ፈተና እሞላበት ዓለም ውስጥ ገብቶ ፣ ለማሸነፍ ከመታገል ፣ መረታትን ለስቀድም በመፍራት ቀላል መውጫ የሚፈልጉ የድኩማን ጎዳና ነው” ለሰው በለጠ ። ሕመሙ ሽል አያለው መሐድ ጀምሯል ።

“እርግጥ ይኸን ታምናለህ ፣ የሕይወትን ከንቱነት ትከላለህ ገብዝና ፣ ጀግንነት የምትለው ምንድር ነው ፣ ለምሳሌ ፣ አንድ ተራ ምሳሌ ልስጥህ ። አንዲት ሴትኛ አዳሪ ቤት ተገናኝተው ሁለት ሰዎች ይጣላሉ ። ‘እንደሳደብ’ የሚለው ነው ገብዝ ፣ ‘ዐታውቀኝ ዐላውቅህ’ ‘አንጣላ ፣ አንቱ ውሰዳት’ የሚለውስ ፣ ፈሪ ነው ደካማ ፣ የነገሩን ከንቱነት አስተውሎ መቶው ሽሽት ነው ፣ ፈሪነት ፣” ለሰው ወንድይራድ ።

“ በዓለም ለመኖር ዓለምን መሰላት የሚያደርገውን እያደረጉ ነው ። አለበለዚያ ሲኖር አይቻልም ” አለ በለጠ ፡ በክርክሩ ወደ መታከቱ ተቃርቦ ።

ወንድይራድ ፈጠን ብሎ ፡ “ ይልቅ ይኸኛው የድኩማን ጉዳና አይደለም ፤ በሰላም ለመኖር ሲባል ዓለም የሚያደርገውን ማድረግ ፤ ይኸኛው ይልቅ አይቀልም ፤ ከንቱውን አይቶ ከንቱ ብሎ ካለም ከመጋጨት ፤ የማይቆበሉትን ከመቋቋም ፤ ሰላም በመፈለግ አብሮ ማዝገም ። ቀላል መውጫ ይኸ ነው ፡ የፈሪዎች የድኩማን ጉዳና ” አለ ወንድይራድ ፡ ቆርጥ አርጉ ።

“ የምንም ጉዳና ይህን ፡ እኔ ደንታ የለኝም ። እንዴትና ለምን እዚህ ዓለም እንደ መጣህ አሳውቅም ። መቼና ወዴት እንደምሒ ድም እርግጠኛ አይደለሁም ። ሲገዢው የማውቀው ፡ አሁን ፡ እዚህ መሆኔን ነው ። የማምነውም ፡ እያንዳንዱን ሰዓትና ቀን ለኔ ትርጉም በምትሰጠኝ መልክ መኖር እንዳለብኝ ነው ” ብሎ ሲጨርስ በለጠ ፡ ወንድይራድ ቀኛ ብሎ አስተዋለው ፤ አነጋገሩ በጥኑ እምነት ላይ የተመሠረተ መሆኑ ተሰምቶት ።

የበለጠን ፊት ሲያየው ከሐሳብ ዓለም ተመልሶ ፡ “ እንዴት ነው ፤ መልክህ ትንሽ ለመጥ ብሏል ። በደገና ነው ከሥራህ የቀረኸው ፤ ” አለ ፡ አፋፈራ ተባ እያለ ። እንደ ተገናኙ ሳይጠይቀው ክርክር መጀመሩ ታስቦት ጥቂት ጸጸት ገባው ።

“ ባከህ የትናንት ማታው ውስኪ ነው እንዲህ ያደረገኝ ። እና ንተ ከተኛችሁ በኋላ እኔና ተስፋዬ እየተጨቃጨቅን በንለጋው እነጋን ። ጠዋት ታዲያ ተነሥቼ ነበር ። ሲደክመኝ ጊዜ ተመልሼ ተኛሁ ” ደግሞ ፡ ለዚያ ለምናምንቴ ከሆዴ ውስጥ ማጠቢያ ወዋት መድኃኒት ቀምሻለሁ ” አለ በለጠ ።

“ ደግ አላደረግህም ። በዚያ ላይ መድኃኒት እንዴት ትውጣለህ ፤ ተስፋዬ ግን ጠዋት ተነሥቶ ሥራ ሐደ ! ” አለ ወንድይራድ ፡ በአድናቆት ።

“ ተስፋሽ እኮ ብረት ነው ። መጠጥ ምንም አይነካው ። ሲጋት ውሎ ፤ ሲጋት ቢያድር ልክ ዐሣ ማለት ነው ፤ ፍንክችም አይል ። ”

እኔ ግን ትላንት ግታ ጥንብዝ ብዬ ነበር ። ነፍሴንም አላውቃት ነበር ስተኛ ። ለውስኪው ፣ ተስፋዬን ከማስከር ፣ ጦርሙሴን ግስከር ሳይቀለው አይቀርም !” አለ በለጠ ፣ ፈገግ ብሎ ።

“ አንተ ሰከርኩ ካልክ እሱ መስከሩንና አለመስከሩን በምን ታውቃለህ ። ታወቅህ አልሰከርክም ግለት ነው ! ! . . . በል ብቻ አሁን ደህና አርገህ ምናምን ብላበት ” አለ ወንድይራድ ።

“ እውነቱን ለመናገር ከሆነ ፣ ትላንት ለተስፋሽ ስል ነው ያን ሁሉ የተጋትኩትና ያን ያህል ያመሸሁት ። በእልህና በብስጭት አእምሮው ተናውጦ ነበር ። የመሥሪያ ቤቱ ጠቅላይ-ሹም-አከል ጠምደው ይዘውታል ፤ ያለፈው ጊዜ ሹመቱ እንዲተላለፍበት ከማድረጋቸው በላይ ፣ አሁን የመሥሪያ ቤቱ የገሙጐፋ ቅርንጫፍ ሹም ሆኖ እንዲሔድ ለማድረግ በመጣር ላይ ናቸው አሉ ። እንዲያውም ቁርጡን ዛሬ ሳያውቀው አይቀርም ። በጣም ተበላሽቷል ! የሱን ቦታ ላንድ የሳቸው ወገን ለሆነ ሰው ሊሰጡት ነው አሉ ። ስለዚህ ሳይሆን አይቀርም ጠጥት ለመነሣትም የቻለው ። ”

ወንድይራድ ጸጥ ብሎ ወደ ሶፋው ሔደ ። ጥቂት ካሰበ በኋላ ፣
“ በምን ምክንያት ጠመዱት ይሆን ? ” አለ ።

“ ምን እሱ መላሱ አያርፍ ። የተናገራቸው ነገር እንዳለ ? ”

“ በውነት እኮ ተስፋዬ ብርቱ ሠራተኛ ነው ። ”

“ ነውና ። ሲያዛውሩትህ ይኸን አሰኝተው አይደለም ። ‘ የገሙጐፋ ቅርንጫፋችን ሥራ በጣም ተበላሽቷል ። እሱን ለማቃናትና በደንብ ለማቆም ብርቱ ሰው ያስፈልገዋል ። ለዚህ ሥራ የሚመጥነው አቶ ተስፋዬ ነው ’ ተብሎ እኮ ነው ! ! በመሻር መልክ መቼ ሆነ ። ግን ውጤቱ ያው ነው ። እሳቸው የሚሹት የሱን ካጠገባቸው መወገድ ብቻ ነው ! ”

“ ግን ፣ የሚሉት እርግጥ ከሆነ ፣ ታዲያ የሱ መሔድ መጥፎ ነው ? እርግጥ ለኛ ጓደኞችን ሲለየን ደስ አይለንም ። ግን ፣ ለሀገሪቱ እርግጥ የሚጠቅም እንደሆንህ የሱ እዚያ መሔድ ? ” አለ ወንድይራድ ።

“ ሌላ ሰንት ሰው እስ ሊልኩት የሚችሉ ። ለምን ተስፋዬ ? ለምን ሌላ አይሔድም ? ”

“ ሌላ ማ ? ወዳጅ ! ዘመድ ጓደኛ የሌለው ? እሱስ ምን በወጣው ። ሁሉም እኮ ለምን እኔን ? ካለ ፡ ማን ከከተማ ይውጣ ? ይቅርታ አርግልኝና ሐቁን እንናገር ያልክ እንደሆን ሁላችንም ከተማ እንቀን ቁጭ እንበል አልን ። ታዲያ ማን ይሔድ ? ” አለ ወንድይራድ ፡ የበለጠ ፍርድ - ገምድልነት ቆስቁሶት ።

“ አሁን አንተ ሔድ ቢሉህ ደስ ይልሃል ? ትሐዳለህ ? ” አለ በለጠ ፡ ትዕግሥት ባነሰው ድምፅ ።

“ ደስ አይለኝም ፡ አልሔድምም ይሆናል ። ግን ፡ ይኸ አስቱ ያየትና ዝንባሌ ልክ አይደለም ። የትምህርት ታክስ ከፍሎ በነጻ እንድንማር ያደረገው ፡ ገጠሬው ! ታዲያ የእኛ እገጠር ገብተን እንሠራም ማለት ትክክል ነው ? ”

“ የትምህርት ታክስ የሚከፍለው ፡ ባለርስትና ደሞዝተኛ ነው ፤ ትክክለኛውን ነገር ለመናገር ያህል ነው ። ባለርስት ደግሞ በገጠር ብቻ ሳይሆን እከተማም ሞልቷል ። እሱን እንተወው ። ዋናው ነገር ፡ ልጅ ወንድይራድ ፡ ማሰብና መስበክ ቀላል ነው ። እቅጩ ላይ ሲደረስ ፡ የሚሰብኩትን በሥራ ላይ ለማዋል ሲሆን ፡ ሌላ ነው ። ‘ ልክ አይደለም የማደርገው ’ ብለህ ታመንህ ፡ ታወቅኸው ስሐተት ነቱን ፡ እንደ ውዳሴ ማርያም መድገም ምን ያሻል ። ስሐተቱን ማረም ነው ። ገጠር ገብቶ ማገልገል ነው ። በቃ ፡ ገጠር ግባ ። በል ሔድ ፤ ይኸን ካላደረግህ ግን ተስፋዬ ይሔድ አትበል ” አለ በለጠ ፡ ኮስተር ብሎ ።

“ እኔ ይሔድ አላልኩም ” ሲል ወንድይራድ ፡ በለጠ አቋርጦ ፡

“ የለም ይሔድ አላልኩም ፡ ‘ ለምን አልሔድም ይላል ፡ ይኸ ስሐተት ነው ’ ያልከው ! ታዲያስ ይኸ ምን ማለት ነው ? ይሔድ ማለት አይደለም ? እባክህ በቃላት አትጫወት ። ትርጉሙ ግልጽ ነው ። ‘ በሰው ቁስል ዕንጨት ስደድበት ’ ነው ፤ በቃ እንተ ወው ” ብሎ ነገሩን ይመደመ

እጥ ብለው ፡ ሁለቱም ቡናቸውን ሣሎን ይጠጡ ጀመር

አጎናፍር ልክ በምስት ሰዓት ቢሮዉ ገባ ። የመጀመሪያ ሲጋራውን አጭሶ ሳይጨርስ፣ የተከበሩ አቶ ድፋባቸው ተላላኪ ሲንደረደር መጥቶ እንደሚፈልጉት ነገረው ። አጎናፍር ፈጥኖ እንደ ያረሰም ፣ ሌላኛዉ ተላላኪያቸው ወዲያ አስገባው ።

ቢሮው ውስጥ ሲገባ፣ አቶ ድፋባቸው ትልቅ ፣ ጥቁር የሚሽክረክረው ወንበራቸው ላይ ቁጭ ብለዋል ። እፈታቸው ፣ ወፍራም መስተዋት የሰበሰበው ሰፊ ጠረጴዛቸው ጥቂት ወፍፍራም ፋይሎች ተሸከሟል ። ጠረጴዛው ራት ሁለት የሚያሉ በቆዳ - መሰል የተለበዱ ወንበሮች አሉ ። በመግባቸው አንዲት ትንሽ ጠረጴዛ አለች። ከዚያ ጥቂት አለፍ ብሎ ፣ ባንድ በኩል ፣ ሶፋዎች ዙሪያውን የከበሩት፣ በደንብ የተከመሩ ጋዜጦችና መጽሔቶች የተሸከሙ ፣ ጠረጴዛ አለ ። ባንድ በኩል ደግሞ ከሰ ትይዩ ፣ በሩን ሲገቡ በስተግራ ፣ ጉባዔ ማድረጊያ ዐሥራ ሁለት ሰው የሚያስቀምጥ ጠረጴዛና ወንበሮች አሉ ። ከፍሎ እንኝህን ሁሉ ይዞ የተጨነቀ አይደለም ። በቂ ስፋት አለው ።

አጎናፍር ገብቶ ቆመ ። አቶ ድፋባቸው እንዴት አደርክም ፣ ተቀመጥም ሳይሉ ፡ “ ምንው እንደዚህ ታውከኛለህ ? ” አሉት ።

“ ምን አጠፋሁ ? ”

“ የለም ። ምንም አላጠፋህ ። ብቻ ታውከኛለህ ። ”

“ ትናንትና ራሴን አሞኝ ከቢሮ ወጣ ብዬ ንበር ” አለ አጎናፍር ። ይኸ አነጋገሩ ፣ ሐሰት ይሁን ሐቅ በአእምሮው ለመወሰን ጊዜ አልነበረውም ።

“ ምን ትናንት ብቻ ፣ እኔ አንድ ጊዜ ፈልጌህ ሥራ ገበታህ ላይ አግኝቼህ አላውቅም ። ”

“ እረጌታዬ እኔ ሁልጊዜ እቢሮዬ ነኝ ። እንዲያው እንዳጋጣሚ ለሥራ ጉዳይ ወደ ሌላ ቢሮ ስሔድ እንደሆነ ነው እንጂ ፣ ተላላኪያ መጥቶ የሚያጣኝ ” አለ አጎናፍር ፣ አሁንም እንደ ቀዘቀዘ ።

“ ሰው ቀድሞውኑ ለምን ከቢሮዉ ጠፍቶ ። አንዱ ቢሮ እየተሰበሰባችሁ ቡና እንድትጠጡ አይደለም እኮ መንግሥት የወር

ደምዝ የሚከፍላችሁ ። ጠዋት ከሦስት አንጾቶች እስከ ሰባት ፣ ከቀ ትር በኋላ ከዘጠኝ እስከ ዐሥራ ሁለት ፣ አንድ ሰው ከቢሮው መጥ ፋት የለበትም ። ለተባሉት ሰዓቶችም ፣ መንግሥት ሠራተኞች በጉልበታቸው ለሕዝብ እንዲከፍሉ ነው ። በግብር-ከፋይ ገንዘብ ጉልበታቸውንና ስጦታቸውን የሚገባው ። የወር ደምዘ እየተ ቀበሉ ሲሆኑ መጥል አይገባም ። አንተም እንደዚህ ስታደርግ የም ትቀልያው በኔ ወይ በጠቅላይ ሹመ ላይ አይምሰልህ ። በሀገርህ ሕዝብ ላይ ነው ። ”

“ ጌታዬ ሰው መሆኔን አይታወቅም መገኘት የሚገባው ያለውን ሥራ እንዲሠራ ነው እንጂ ፣ እንዲያው ቢሮጪ ሳይ እንዳይሆን በሚ ለት አይመስለኝም ። እኔ ሥራ እያለኝ ሥራዬን ትቼ በምንም ምክ ንያት ከቢሮዬ ወጥቼ አላውቅም ። አብዛኛውን ጊዜም ቢሮዬ ስቀ መጥ ሥራ ኖሮኝ አይደለም ። እንዲያው ለወጥ ነው ” አለ አጉና ፍሮ ፣ በአተካሮ አነጋገር ።

“ እንዴት ሥራ የለኝም ትላለህ ፣ ያንድ ክፍል ረዳት ዋና ሹም ሆነህ ፣ ሥራ የለኝም ትላለህ ፣ አታፍርም እንደዚህ ስትል፤ ሥራ የለም ፤ የማይባለውን ነገር ፣ እኛ መሥሪያ ቤት የሥራው ብዛት ቀድሞ መቼ ፋታ ይሰጥና ነው ” ሲሉ ጠቅላይ-ሹም-አከሉ ፣ ሌላ ሳይጀምሩ በማለት ፈጠን ብሎ አገናኛል ።

“ እኔ ፣ ሌሎቹ ይበዛባቸዋል ፣ አይበዛባቸውም ሳይሆን የም ሰው ፣ እኔ ሥራ አጥቼ ቢሮዬ ቁጭ ብዬ የምውልበት ብዙ ጊዜ ሞልቷል ነው ። ”

“ መሥራት አልፈለግሁም በል እንጂ ፣ የምሠራው አጣሁ አትበል ። የቅርብ አለቃህ በሥራ ብዛት እራሴ ዞረ አይደለም እንዴ ሁልጊዜ የሚለው ። ለመሥራት ጩሮ በጉ ፈቃድ ባይኖርህ ነው እንጂ ፣ ቢኖርህም እሱን ልትረዳ አልነበረም እዚያ ክፍል የገባኸውን ”

“ ጌታዬ ይቅርታ ያርጉልኝና የኛ ክፍል የሥራው ብዛት ናላ የሚያዞር አይመስለኝም ። እንዲያውም ”

አንሶ ነው ፣ ብዙዎቻችን እጃችንን አጥ

ያለው ሥራ ካሉት ሠራተኞች ለሩቡ እንኳ ሲያንሳቸው ነው፤ ይኸን ስለ ማንንም ለማማት ወይም ለመንቀፍ አይደለም፤ እውነቱን ለጌታዬ ለማሳወቅ ስለ ብቻ ነው።”

“እሱን እንኳ ተወው፤ ሥራ-ፈት ሥራጢ፤ ሰውን ማማት ነው። መንቀፊ አይደለም የምትለው፤ የመንቀፍ ቦታ የለው። “ሠራተኛ ቁጥራችሁ ሥራ አትሰጡም፤ ወይም ሥራ ሳይኖር ሰው ይቀጠራል፤ ወይም ሠራተኛም ሥራም ሞልቶ፤ ሠራተኛው ሥራ ፈቶ፤ ሥራውም ሳይሠራ ይቅራል” ማለት፤ ነቀፈታ እንጂ ሌላ ምን ሊባል ይችላል? መሥራት እንጂ መንቀፍ አያቅትም። ከፋ መናገርና ቂጣ መጋገር አያቅትም ይባላል። እናንተ ወጣቶች ደግሞ መንቀፍን ሞያ አድርጋችሁ ይታችሁታል። ይኸ ለኔ አዲስ አይደለም . . . ለመሆኑ መቼ የተሰጠህን ሥራ ሠራህና ነው ሥራ ጠፋ የምትለው? ” አሉ ቆጣ ብለው።

“ምን ተሰጥቶኝ ሳልገራ ቀረሁ? ”

“ገና ያለፈው ሳምንት ለዛሬ የጠቅላይ ሹማምንት ጉባዔ የሚቀርበውን ማስታወሻ አዘጋጅ ብዬ ልኬልህ አልነበረም? ታዲያ መቼ ተሠራ? ቢቸግረኝ፤ ትናንት የቅርብ አለቃህን፤ ጀንበሬን፤ እሱው እንዲሠራው አዘዝ። መቼም ተምራችኋል፤ ትችላላችሁ ተብላችሁ ትመጡና ሥራው ላይ ሲሆን ዐይናችሁ ይፈጣል።”

“የምን ማስታወሻ? ለማን ነው እንዲሰጠኝ ያዘዙት? ” አለ አጎናፍር በፍጹም መደንቅ።

“ሠራተኛ የሚታዘዘው ባለቃው አማካይነት ነው። ምንም እንኳ የአስተዳደር ችሎታ የለውም ብትሉኝም፤ እኔ የማውቀው ይኸንን ነው። ሁሉም በየአለቃው።”

“አዎ ደንብ ነው፤ ሁሉም ነገር ሥርዓት ይዞ በየመሥመሩ መደረጉ። ነገር ግን!! እኔ እስካሁን ትዛዝዎ አልደረሰኝም። ምንም የማውቀው ነገር የለም።”

“ሰው ቀድሞ እቢሮው ሲገኝ አይደለም ትእዛዝ ለመስማት፤ ሥራ ለመቀበልም የሚችለው። አንተ መች ተገኘህ . . . አሁን

የምስጢር የመጨረሻ ማስጠንቀቂያ ነው ። አንድ ጊዜ እንኳ ፡ ከእ
ንግዲህ ወዲያ ፈልጊህ ብትጠፋ አስፈላጊውን እርምጃ ለመውሰድ
እንደምገደድ አስቀድመህ እንድታውቀው ” አሉት ነገራቸውን
ቁርጥ አድርገው ። አጎናፍርም ለመናገር ቃጥቶ ነበር ። በኋላ ግን
ሐሳቡን ለውጦ በሩን ከፍቶ ወጣ ።

አጎናፍር እየተበሰጫል ተመልሶ እቢሮው ሲገባ ፡ ‘ ላዩ
አጎናፍር ’ የሚል ላዩ የተጻፈበት አንድ ፖስታ ጠረጴዛ ላይ
አየ ። ብድግ አድርጎ ቀዶ እውስጡ ያለውን ፡ እሁላት የታጠፈ
ብጣሽ ወረቀት አወጣ ። አነበበው ። ደግሞ አነበበው ። የተጻፈውም
የሚከተለው ነው ፡

“ ልጅ አጎናፍር ፡ ጤና ይስጥልኝ ፤ የሚበጅህን የምታውቅ
እንደሆነ ታፈረኝ ባንጃውን ተዋት ። ካልተወከ ብዙ እንቅልፍ
አታገኝም ፡ ወይስ ብዙ እንቅልፍ ታገኛለህ ልበል ! ”

በጽሕፈት መኪና ነው የተጻፈው ። ቀንም ፡ ፊርማም ፡ አድ
ራሻም የለውም ። አገላብጦ አየው ። ከግን እንደ ተላከ ፡ በግን
እንደ ተጻፈ ለማወቅ የሚያስችል ምንም መረጃ የለውም ። አጎናፍር
አንቦልኩን አየው ። ቴምብር የለበትም ። ስለዚህ መጥሪያውን
ደወለና ገብሬ ገባ ።

“ ይኸን ወረቀት ማነው እዚህ ያስቀመጠው ? ”

“ እኔ ነኝ ። ”

“ ማን ሰጠህ ? ”

“ እዚህ እውጭ ካሉት ጫማ - ጠራጊዎች አንዱ ነው ። ”

“ ታውቀዋለህ ፡ ታስታውሰዋለህ ? ”

“ አዎ ። ”

“ ጥራው ። ”

“ እሺ ። ”

ልጁ ተጠርቶ መጣ ።

“ አንተ ነህ ይኸን አንቦልክ ወረቀት ያመጣኸው ? ”

“ አዎ ፡ ጌታዬ ። ”

“ ከየት አመጣኸው ? ”

“የሰጡኝ አንድ ሰውዬ ናቸው ። ‘ይኸን ላቶ አጉናፍር ስጥልኝ፤ እኔ ቸኩላለሁ’ ብለው ሰጡኝ” አለ ልጁ፤ ወረቀቱን እንዲያደርስ የተሰጠውን ጉርሻ ያውቅብኝ ያህን ብሎ እየወጋ ።

“እንዴት ዐይነት ሰው ነው? በመኪና ኖሯል? ምን ዐይነት መኪና?” እያለ አጉናፍር አጣደፈው ።

“ደኅና አርጌ አላየኋቸውም ። ብቻ፤ ቀይ ናቸው ። በመርቆ ዲስ ነው የሚሒዱት፤ ሰማያዊ መርቆዲስ” አለ ልጁ ።

“በል እግዚአብሔር ይስጥልኝ ። ደኅና ዋል” አለ አጉናፍር።

“አጠፋሁ እንዴ ጌታዬ?” አለ ልጁ በሥጋት ።

“የለም! የለም!!! ምንም አላጠፋህም” አለ አጉናፍር ፈጠን ብ ።

ልጁና ገብሬ ወጡ ። አጉናፍር አንድ ኒያላ አቀጣጥሎ እቢሮው ውስጥ ይገጉራደድ ጀመር ። ምንም ያህል ሳይቆይ፤ ተላላኪው፤ እንደ ልቡ፤ መጥቶ፤ ዋና ሹሙ ይፈልጉሃል’ አለው ። አጉናፍር፤ ዋና ሹሙን ካያቸው ቢያንስ ፀሥር ቀን ያህል ዐልፎት ስለ ነበረ፤ ለምን እንደ ጠፋት መላ መጣል አልቻለም ።

ሲገባ ኖር ብለው በትሕትና ተቀበሉት ። ተቀመጡ ። “ጠቅላይ - ሹም - አክሉ አሁን ደውለውልኝ ነበር” አሉ ዋና ሹሙ። አጉናፍር ዝም አለ፤ የሚከተለውን እየጠበቀ ።

“አበጋጅ ያልኩትን ማስታወሻ ሳያዘጋጅ ቀረ ይላሉ ። እንዴት ነው?” አሉ ዋና ሹሙ ።

“እኔ መቼ ደረሰኝና ። ነገሩ መኖሩንም ዛሬ ጠዋት ከላቸው እፍ ለመጀመሪያ ጊዜ መስማቴ ነው፤ ፤፤” አለ አጉናፍር ።

“እንዴት? አቶ ጀንበሬ አልሰጠህም?” አሉ ዋና ሹሙ ።

“የለም፤ አልሰጡኝም ።”

“እኔ፤ ከጠቅላይ - ሹም - አክሉ እንደ ተቀበልኩ ላንተ ስጥ ብዬ ምንው ሰጥቼው” አሉና ዋና ሹሙ ስልክ አንሥተው ደወሉ ።

ከምከትል ዋና ሹሙ ጋር ከተነጋገሩ በኋላ ፣ ስልኩን ዘግተው ፡
“ ልሰጠው ብጠራው አሁን አይመቸኝም ” ብሎ እምቢ አለኝ ነው
የሚለው ፡ ጀንበሬ ” አሉ ዋና ሹሙ ።

“ መቼ ? ! ” ብሎ ጠየቀ አጉናፍር ።

“ እኔ ይኸን ሁሉ አልጠየቅሁትም ። ብቻ ለማናቸውም
የዛሬው የጠቅላይ ሹማምንት ስብሰባ ለረቡዕ ስለ ተላለፈ ፣ አሁን
ፋይሉን ከጀንበሬ ተተበልና ለዚያን ዕለት ግስታወሻውን አዘጋጅ ። ”

አጉናፍር ፣ አቶ ጀንበሬ የሠሩት ሽር መኖሩን ዋና ሹሙ መገንዘባቸውን ከአኳኋናቸው ስለ ተረዳ ፣ ብዙ ንትርክ ሳያበዛ ዝም ብሎ ወጣ ።

እቢርዉ እንደ ተመለሰ ፣ ያንን ስም የለሽ ደብዳቤ ከኪሱ አውጥቶ እንደገና መላልሶ ተመለከተው ። አሳብ ገባው ። ‘ ግን ይሆን ? ምን ይሆን ? ’ እያለ በሐሳብ ይዋልል ጀመር ።

‘ ሰው ሁሉ ዐይኑን የጣለበትን ነገር መፈለግ እንግዲህ ጣጣው ይኸ ነው ፤ እሷ ፈላጊዋ ብዙ ነው ። በማንኛውም ረገድ ቢሆን ከኔ የተሻለ ፈላጊዎች ሞልተዋታል ። ሁለት ያላቸው ፣ ከኔ የላቀ ትምህርት ያላቸው ፣ ግዕረግ ያላቸው ፣ የትልቅ ወገን የሆኑ ፣ ሞልተዋል ! ለሱ አትገባውም የሚል ሞልቷል . . . ግን እኔና እሷ ከተሰማማን እኔ ስለ ሌላው ምን ጨነቀኝ ። ከሆነልኝ የምወስዳት ከነጻ ውድድር በኋላ ነው ። ከሷ ይመጣል ለማለት ነው ወይስ ይችን ወረቀት ከጸፈው ሰው ነው የሚመጣው ? . . . እኔ ምን ጨነቀኝ ! እንዳቀድኩት ዛሬ ማታ አብሪያት አመሻለሁ ። ከዚያ በኋላ ነገሩ ሁሉ በግድ ከጨለማ ወደ ብርሃን ይወጣል ። ይለይለታል ! ” ብሎ በሐሳብ ከቆረጠ በኋላ ለታፈረች ስልክ ደወለ ።

“ አሎ ። ወይዘሪት ታፈረች ባንጃውን ፣ እባክዎን . . . እሺ ። ” ጠበቀ ።

“ አሎ ። አጉናፍር ነኝ ። እንዴት አደርሽ ? . . . ዛሬ ማታ ታዲያ የት እንገናኝ ? . . . ምን ? ” ብሎ ፈቅ ቅጭም አለ ። ጽምፁን አልቀየረም ።

“ ደስ ይለኛል ። መጥቼ እወስድሻለሁ በሰዓት ተሩብ ላይ . . . ግን ምንድር ነው ነገሩ ? . . . ጫፉን እንኳ በሰልክ እትነግራኝያ ? ”

“ እሼ ይሁን ። በሰዓት እንገናኝ ” ብሎ ስልኩን ዘጋ ። ከዚያ በነገሩ እንዳያስብበት ከሐሳቡ ለመሸሽ ወደ ምክትል ጥና ሹሙ ቢሮ ውሰድ የተባለውን ፋይል ለመጠየቅ ሔደ . . .

* * *

ተስፋዬ እቢሮው ሆኖ የአእምሮው ጓዳ በሐሳብ ይታመሳል ። ጠዋት በምስት ሰዓት ተሩብ ላይ የገባ እስካሁን ፡ እስከ ሰድስት ፡ ሰዓት ተኩል ድረስ ። አንዲት ሥራ ሕልውናም ። ጠዋት ሲገባ እሐ ፈውን “ ከውጭ ስልክ ቢደወል ወይ ባለ ጉዳይ ቢመጣ ፡ ‘ ጉባዔ ላይ ነኝ ፤ ከመሥሪያ ቤቱ ፡ ለዘርፋና ለብርሃኔ ካልሆነ በቀር ፡ ለሌ ላው ሁሉ ፡ ‘ እስኸኳይ ሥራ ታዝዝያለሁ ’ እንዳታገናኝኝ ! ” ብሏት ስለነበረ፡ እንደ ልማዱ ከተላላኪው ጋር ሆነው ያልተፈለጉ ትን ሰዎችና ጥሪዎች እስካሁን ገትረው ይከላከላሉ ።

ዳሐፊውና ተላላኪው ከውጭ ሰውና ከስልክ ሊጋርዱት ቢች ሉም ፡ አላርፍ ካለው ሐሳቡ ሊያላትብት አይችሉም ። ካቶ ድፋባ ችው ቢሮ አጉናፍር ሲወጣ ፡ ጠዋት ወደ ቢሮው ሲመጣ ተስፋዬ አይቶታል ። ለምን እንደ ጠፋት ለማወቅ እጅግ ጓጉቶ ነበር ። ሆኖም ቢሮው ሔዶም ሆነ ደውሎ ለመጠየቅ ፡ ውርደት ስለ መሰለው ፡ አል ፈቀደም ። ነባር ረዳት - ጠቅላይ - ሹም ጓደኛውን ፡ ዘርፋን ፡ ለማ ነጋዢ እሱ ቢሮ እንደ ደረሰ ፡ ዘርፋን ጠቅላይ - ሹም - እኩሉ ለስ ጠርተውት ሔዶ በዚያው ለስብሰባው ቀረ ። ብርሃኔ ፡ አዲሱ ረዳት ጠቅላይ ሹም ግን ደውሎ ፡ ‘ እስኪ እግዚር ይቅናን ’ ብሎት ነበር ወደ ስብሰባው የሔደው ። ይኸው እሁን ከሁለት ሰዓት በላይ ተሰ ብስበዋል ። ተስፋዬ ውጤቱን በሥጋት ይጠባበቃል ።

ስላንድ ጉዳይ በቅድሚያ መረጃ ማግኘት የሚበጀው ፡ በሱ ተጠቅሞ አስፈላጊውን እርምጃ ለመውሰድ ሲቻል ነው እንጂ ፡ አለበለዚያ ትርፉ ፡ የተባለው ነገር እስኪሆን በከንቱ መንፈስን ማወክ ነው ። ተስፋዬ ትናንት ከቀትር በኋላ ይኸን ወረ ባይለማ ኖሮ ፡ ይኸኔ መንፈሱ እንደዚህ አይበጠበጥም ነበር ። ሆኖም ተስ ፋዬ በቅድሚያ በመለማቱ አልተበሳጠም ። እንዲያውም ደስ ብሎ

ታል ። ምክንያቱም በእርግጥ ተወስኖ ተዛወር ቢባል፣ በነገሩ ተዘጋጅቶ ለመጠበቅ ስላስቻለው ነው ። ስለዚህ ፡ ምንም እንኳ ስለ ሰግነፋ እንዳይዳረስ አንድ እርምጃ ወስዶ ለማወናገፍ ባይችልም ፡ ነገሩ ሲደርስ ተገቢ አጸፋውን ለመስጠት በሐሳቡ ወስኗል ።

ይኸ ሁሉ ሲሆን ፡ ተስፋዬ ቆርጠው ያዛውሩኛል የሚለው ሐሳብ አይሎ አልተሰማውም ፤ ግን ፡ ድንገት ሰውዬው ሸራቸው የተላካላቸውና ተዛወር የተባልኩ እንደሆነ ብሎ ለመጠንቀቅ ፡ ሥራ ለመፈለግ ወሰነ ። አንድ ሌላ መሥሪያ ቤት እሚያውቀው ሹም ዘንድ ደውሎ አገኘው ። ስነገው ቅዳሜ ቀጠሮ አገኘ ። ቀጥሎ አንድ ኩባንያ እሚሠራ ጓደኛው ዘንድ ደወለ ። አጣው ። መልእክት ተወ ። ምስተኛ ስልክ ደወለ ። ትርጉሙን አገኛት ። ለግታ ቀጠራት።

ከጠረጴዛው መሳቢያ ውስጥ ሁለት መስቲካዎች አውጥቶ ጉረሰ ። ከመቀመጫው ብድግ ብሎ እያገኘ እቢሮው ውስጥ መን ጉራደድ ጀመረ ። አእምሮውና መንጋጋው እኩል ይሠራሉ ። በእ እምሮው ውስጥ ያቸ ድፋሳቸው ተንኮልና ትዕቢት የሚለው ሐሳብ ሽው ሲል ፡ መንጋጋው ደግሞ ፈጠን ፈጠን ብሎ መስቲካውን ጭፍልቅ ጭፍልቅ ያረገጥል ። እንደዚህ ሲል ፡ ሲያደርግ ሰባት ሰዓት ሆነ ። ስብሰባው ግን ቀጠለ ። እስከ ሰባት ተኩል ከቆየ አሐዳለሁ ብሎ ወስኖ ወንበሩ ላይ ተመልሶ ቁጭ አለ ። ሰባት ተሩብ ሲሆን ብርሃኔ መጣ ።

“ አለቀ ? ” አለ ተስፋዬ ፡ በጉጉት ።

“ አዎን አለቀ ” አለ ብርሃኔ ።

“ ዘርፉ ታዲያ የት ቀረ ? ” ብሎ ጠየቀ ተስፋዬ ።

“ ዶሴዉን እቢሮዉ አስቀምጦ ወደ ቤቱ ለመሔድ ችኩኋል — ሰው ምሳ ጋብገላለሁ አለ ” አለ ብርሃኔ ።

ተስፋዬ ገባው ። ግን ፡ ምንም እንዳልጠረጠረ አስመስሎ ዘርፉን ለማነጋገር ስልክ ደወለ ። የሚያነግ አልነበረም ። ጥቂት ስልኩን ይዞ ከጠበቀ በኋላ ዘጋው ።

“ ብርሃኔ ። ቀጠሮ አለብህ አንተም? ” አለ ተስፋዬ ወሽጦጦ ተበጥሶ ፡ በቅያሜ ።

“ የለብኝም ። ”

“ እንግዲያው አውሮፕላን ማረፊያ ምግብ ቤት ምላችንን እንብላ—ልጋብዝህ ። ”

“ ደስ ይለኛል ” አለ ብርሃኔ ።

“ በኔ መኪና እንሒድ ” አለ ተስፋዬ ።

ብርሃኔ ግን ‘ በኔዋ ’ ካልሒድን ሞቼ እገኛለሁ አለ ። ተስፋዬም ስለ ስብሰባው ዝርዝሩን ለመስማት ስለ ነበር የቸኮለው ፡ ብርሃኔ መኪና ውስጥ ዝም ብሎ ገባ ። ጸጥ ብለው አጥር ግቢውን ወጡ ።

“ እንድሒድ ተፈረድብኝ አይደለም? ” አለ ተስፋዬ ፡ መራር ፈገግታ ፊቱ ላይ እያሳየ ።

በቀጥታ ወደፊቱ መንገዱን እያየ ፡ “ አዎ ፡ ኮሚቴው ወስኗል ፡ ለተከበሩ ጠቅላይ ሹመ የመጨረሻ ውሳኔ እንዲቀርብ ” አለ ብርሃኔ ። ምንም አስተያየት ሳይጨምር ጸጥ ብሎ መኪናውን ወደ አዲሱ አውሮፕላን ማረፊያ አስፈተለክ ። ተስፋዬ ጸጥ ብሎ ከመኪናዋ ውጭ የግይመለክቱ ዐይኖቼን ወርውሮ በሐሳብ ባሕር ይዋኝ ነበር ።

የነገው ቀጠሮ አዲሱ መሥሪያ ቤት ሥራ የሚያስገኝለት መሆኑን ተጠራጠረ ። ብዙ እንቅፋት ታየው ። ዋናው የሹመቱ ጉዳይ ነው ። ያንድ መሥሪያ ቤት የክፍል ዋና ሹም ሆኖ ወደ ሌላ መሥሪያ ቤት እንደዚሁ ሒዶ መቀጠር የማይሆን መሰለው ። ዝውውሩ በአፈሲየል መሆን አለበት ። ይኸን ለማድረግ ደግሞ ብዙ ጣጣ ስላለው ፡ ሹመ እሱን ለመርዳት ሲል ፡ በነገሩ ምን ያህል ለመግፋት እንደሚፈቅድ እርግጠኛ አይደለም ። ስለዚህ ፡ የሚያግጣው የመንግሥት ያልሆነ ድርጅት ብቻ ፡ መስሎ ታየው ። ለጊዜው ይኸንን ሁሉ ሐሳብ ከአእምሮው አስወግዶ ፡ ስለ ስብሰባው ለማወቅ ፈለገ ። እስካሁንም ሲያመነታ ነበር ፡ ወደሱ ከመግባት ሌላ ሌላ ሐሳብ የሚያመጣው ። ምክንያቱም ባንድ ፊት ምን እንደ ተባለ እን

ዴት እንደ ተባለ ማወቅ ሲሻ፡ በሌላ በኩል ደግሞ ‘የባሰውን ያበላ ጨኛል፡ ያገብነኛል፡ ምንም ስለማይጠቅመኝ ይቅር’ ይላል።

ብርሃኔ በበኩሉ ይኸንን የማያስደሰት ነገር እንዴ ተናግሮ እንዲወጣለት እጅግ ፈልጓል። ስለዚህ ተስፋዬ ዝም ስላለ እሱ ለማንግት ፈለገ። “ጠቅላይ-ሹም-አክሱ በጣም ኃይለኛ ሰው ናቸው” ብሎ ጀመረ።

“የሳቸውን ሥልጣን ስጠኝኛ፡ እሱኑ እኔ ከሳቸው የበለጥሁ ኃይለኛ አለመሆኔን ታያለህ። ሥልጣን ካለህ፡ ጌታዬ፡ ኃይል አለህ” አለ ተስፋዬ።

“የለም። እኔ የምለው፡ የፈለጉትን ነገር ለማግኘት እንዴት እንደሚያቀርቡት ማለቴ ነው።”

“እባክህ የግል ፍላጎትን የሕዝብ ወይም የመሥሪያ ቤቱ ፍላጎት አስመስሎ ማቅረብ ብዙ ማሰብ አይጠይቅም። በተለይ የኖርክበት ከሆነማ የቃል ትምህርት ማለት ነው።” አለ ተስፋዬ፤ እኚህን የሚጠላቸውን ሰው እንድም ዋጋ ላለመስጠት።

ብርሃኔም፡ ይኸ ስለ ገባውና ተስፋዬን እንደዚህ ለመከራከር ያበቃው ትኩስ ንዴቱና ጥላቻው መሆኑን ስለ ተገነዘበ፡ ተጨማሪ አስተያየት፡ ሳይሰጥበት የሰውዬዉ አቀራረብ በሰብሰባው ላይ እንዴት እንደ ነበረ ብቻ ይገልጽለት ጀመረ...

“ገና ሰብሰባውን ሲከፍቱ መንግሥት ያወጀውን የአምስት ዓመት ጥላን ዓላማ ለመፈጸምና እተፈለገው ግብ ለመድረስ፡ እያንዳንዱ መሥሪያ ቤት ድርሻውን መሥራት እንዳለበት፡ እኛም ድርሻችንን በጊዜው ለማከናወን የመሥሪያ ቤታችን አቁዋም -ከዋናው መሥሪያ ቤት ጀምሮ እስከ ጠቅላይ ግዛት፡ ወረዳ ቅርን ጫርቻችን ድረስ፡ ማሻሻል እንደሚኖርብንና የተሰበሰብነውም ስዚህ ትልቅ ጉዳይ መሆኑን፡ የተከበሩ ጠቅላይ ሹሙ የኮሚቴዉን ራፖርት ነገ ጠዋት ጠረጴዛቸው ላይ እንዲደርስ ማዘዛቸውን፡ እሳቸው ራሳቸውም ነገሩን ከብዙ ጊዜ ጀምሮ ያለቡበት ከመሆኑም

በላይ ፡ በዐዋቂዎችም ስላሰጡት ፡ በዛሬው ጠዋት ስብሰባችን ልን
ጨርስ እንችላለን ብለው መገመታቸውን ፡ ጠዋት ባንጨርስ ከሰ
ዓት በኋላ ፡ ካስፈለገ ማታም እስከ ውድቅት እንደምንቀጥልና ነገ
ለተከበሩ ጠቅላይ ሹመ መቅረብ እንዳለበት አትተው—” ሲል
ብርሃኔ ፡ ተስፋዬ አዳርጦ ...

“ መልካም ብለዋል—አንተ እያስተካከልክላቸው ካልሆነ የም
ትነግረኝ ። ”

“ ቆይ ልጨርስልህ ” አለ ብርሃኔ ፡ ዝርዝር የተጀመረ እንደ
ሆነ የነገሩ መሥመር እንዳይለቅ ። ይኸን ካሉ በኋላ ፡ ይህ ጉዳይ ከፍ ያለ
ምስጢር ነው ፤ የተከበሩ ጠቅላይ ሹመ የመጨረሻ ውሳኔ ሰጥተውበት
በአፌሊዬል እስኪገለጥ ድረስ፡ “ብለው አንድ ባንድ አፈጠጡብንና እን
ዲያው ልጥቀስው ብዬ ነው” አሉ ። እዚህ ላይ አቶ ደርቤ ፡ “ ይኸ ጉዳይ
መሠረታዊ ውሳኔን የሚያስከትል ስልሆነ ፡ ለነገ እንዲደርስ ተብሎ
ብዙ ሳይታሰብበትና ሳይጠና የሆነ እንደሆነ ፡ ጉዳት እንዳያስከ
ትል ሰፊ ያለ ጊዜ በመደብለት አይከፋም ” አሉ ። አቶ ድፋባ
ቸው ፡ “ ጉዳዩ በሊቃውንት የተጠናና እዚህ የቀረበው ዝርዝር ነገር
ሳይሆን ዐቢይ ጉዳዮች ብቻ ናቸው ። ስለዚህ ብዙ ጊዜ የሚወ
ስድ አይደለም ። ጊዜ እንስጠው ከተባለ አንድ ትንሽ ነገር ዓመ
ትም ሊፈጅ ይችላል ። አሁን የትችትና የውይይት ጊዜ አይደለም ፤
የሥራ ጊዜ ነው ። የወሬው ጊዜ ዐልፏል ” አሉ ፡ እኔን ትኩር ብለው
አያዩ ። እኔ ደነገጥሁ ። እሸሚዜ ኮሊታ ሥር አንገቴ እንደ ሳት ጋለ ።
“እንደዚህ መሰለህ እንዴ አስተያየታቸው ! ”

“ የተለመደ ብልሃት ነው ። ለማስደንገጥ ነው ” አለ ተስፋዬ...

በዚህን ጊዜ ደርሰው ስለ ነበር ፡ ብርሃኔ ቦታ ፈልጎ አዲስ ፔጥ
ዉን አቆመ ። ከወረዱ በኋላ መኪናውን ቆልፎ ፡ ቁልፎቹን በጁ ይዞ
በነሱ እየተጫወተ ወደ ምግብ ቤቱ አመሩ ።

“ ምን መለሱ ታዲያ እኛኛው ? ”

“ ምን ይመልሳሉ ፡ ዝም ነው እንጂ ። ”

“ በጄ ፡ ቀጥል ” አለ ተስፋዬ ፡ በታከተ ድምፅ ።

“ሁለተኛው እንካ ለላንቲያ መጀመሪያ ሰው እንምረጥ ወይስ ከፍሎቹን እንመድብ ነበር ። እዚህ ላይ አቶ ደርቤ ፣ ‘ ሰው ከመመረጡ በፊት የክፍሎቹን ዐይነት ፣ ብዛትና ለእያንዳንዱ ክፍል የሚያስፈልገው ሰው ቁጥር ፣ ሊኖረው የሚገባው የትምህርት ደረጃና የሥራ ልምድ ፣ መወሰን አለባቸው ። ከዚያ በኋላ ፣ ይኸ ለዚህ ይመጥናል ተብሎ ሰው ሊመረጥ ይቻላል አሉ ።’ ብቻ ምናልባህ በመጨረሻ የአቶ ድፋባቸው ድምፅ አይሉ በላቸው ሐሳብ መሠረት ቀጠልን . . . ”

ከዚያ ገብተው የተዘጋጀ ጠረጴዛ አጋጥሟቸው ተቀመጡ። የምግብ ዝርዝር ወረቀቱን አገላበጡ ። ተስፋዬ የሚፈልገውን ዱሮ ወስኗል ። ወረቀቱን የሚያየው ለልማድ ነው ። አሳላፊው እርሳስና ወረቀቱን ይዞ ቀረበ

“ ምን ልታዘዝ ? ”

“ ለኔ አንድ ሾርባ - ሚኒስትሮኒ - እና የጭቅና ጥብስ አምጣልኝ ። በኋላ ቡና እፈልጋለሁ ” አለ ተስፋዬ ።

“ ለኔም እንዲሁ ፣ ብቻ ሾርባውን ፣ የቲማቲም አድርግልኝ ” አለ ብርሃኔ ።

“ ምንው ያ ዘርፉ መጥቶ ቢሆን ኖሮ ! ይኸን የተጠበሰ እንጉል ነበር የምጋብዘው ! ” አለ ተስፋዬ ።

“ ያልተጠበሰው አይሻልም ? ” አለ ብርሃኔ ። አሳላፊው እየጻፈ ጀሮውን ጣል አርጎ የሚያወፋትንም ያዳምጥ ኖሮ ፣ ፈገግ አለ ። ጽፎ ከጨረሰ በኋላ ፣ “ አንድ ሚኒስትሮኒ ፣ አንድ የቲማቲም ሾርባና ፣ ሁለት ጭቅናና ሁለት ቡና ” አለ ።

“ አዎ ። በል ፈጠን በል ! ” አለው ተስፋዬ ፣ ኮስተር ባለድምፅ ።

ፊቱ በፈገግታ ሞልቶ የነበረው ልጅ ፣ ተስፋዬ እንዲህ ሲለው ፊቱ ወዲያው ቅጭም አለና ፣ ተስፋዬን አየት አርጉት የታዘዘውን ለማዘዝ ሔደ ።

የምግብ አዳራሽ በዚህን ሰዓት እንደ ልማዱ ጧም ብሏል ። ተስፋዬ ከገባ ለመጀመሪያ ጊዜ የነዚህን ሰዎች ሁሉ መኖር ተገኝ ዘበ ። አዳራሹን ከዳር እዳር ባይኑ ከቃኘ በኋላ ፣ ወደ ቀኝ ሲዞር ከመስኮቱ ውጭ ሁለት የኢትዮጵያ አየር መንገድ አነስተኛ አውሮፕላኖች ተመለከተ ። ቆመዋል ። ሠራተኞች ይገባሉ ፣ ይወጣሉ። በዙርያውም እንደ ጉንዳን ይርመሰመሳሉ ። ትዝ አለው—ገመገሞፋ ። ‘ገመገሞፋ አውሮፕላን በሳምንት ስንት ጊዜ ይሒዳል?’

“ ታዲያ ይኸውልህ ፣ ዋናው ነገር ” አለ ብርሃኔ ፣ ተስፋዬ በመንፈሱ አጠገቡ እንደሌለ ተረድቶ ከሒደበት ለመመለስ ።

“ እእ - እ - ሺ ” አለ ተስፋዬ ፣ በክፍል ተመልሶ ።

“ የመረጧቸውን ሰዎችና የደለደሉበትን ቦታ ካንድ ብጣሽ ወረቀት ላይ አነበቡልን ። እዚያ ዝርዝር ውስጥ ቀደምተኞቹ እን ተና አጐናፍር ናችሁ ። ”

“ አጐናፍር !!! ” አለ ተስፋዬ ፣ ጮህ ።

ባቅራቢያቸው የነበሩ ሰዎች ቀና ቀና አሉ ። ሰዎች እንደሚ ያዩት ሲገነዘብ ፣ ድምፁን ዝቅ አድርጐ ፣ “ አጐናፍርም ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ አዎ ። ”

“ ምንው ያቶ ደርቤ ሰው አልነበረም እንዴ ? ”

“ እሱስ የቻሉትን ያህል ተከራክረውለት ነበር ። ‘ጎበዝና ችሎታ ያለው ሰው ስለሆነ ነው ፣ እኔ ራሴ ለምኘ እዚህ መሥሪያ ቤት ያመጣሁት ። አሁን ባሌ ሒድ ስንለው መሥሪያ ቤቱን ለቆ ይሒዳል እንጂ ባሌን ንክችም አያደርጋት ። ታዲያ ከዚያም ሳይሆን ከዚህም ሳይሆን ከሁለቱም ሥፍራ ደገና ሠራተኞችንን ልናጣ ነው። ደግሞም እዚህ ደገና ይዟል ’ አሉ ። እኛኛውም ሲመልሱ ፣ ‘አንድ የመንግሥት ሠራተኛ እኔ እፈለግሁበት ቦታ ካልሆነ በቀር ሌላ ሥፍራ አልሠራም ካለ ፣ ከመንግሥት ሥራ መውጣቱ ይበጃል። ደግሞ ፣ “እዚህ ደገና ይሠራል የሚባለውን ነገር ለመቀበል ያስቸግ ሬል ። ቅድም ቢሮዬ መጥቶ ለምን ከቢሮህ ትጠፋለህ ብለው

ቢሮዬ ሥራ ስለሌለኝ መቀመጥ ሰልችቶኝ ነው የምዘረው ። የመሥሪያ ቤቱን መሉ ሥራ ካሉት ሠራተኞች ሲሰው ሊሠሩት ይችላሉ።” አለኝ ። ይኸ ከሆነ ችሎታውንና ስጦታውን የሚያሳይበት የጠራሚያ ይሰጠው ተባለ እንጂ ምን ተበደለ ? እርግጥ ዳንስ ምናምን ይቀርባት ይሆናል ። ከከተማ ለመውጣት ከዚህ ሌላ ምን ችግር አለበት? - ልጅ የለው ፣ ጓዝ የለው ፣ ሴጣ ፤ ፤” አሉ ። ‘ ሳይስማማው ቀርቶ ከወጣ ጉዳት ነው ለመሥሪያ ቤቱ’ ቢሉም ምክትል ጠቅላይ ሹመ፣ “ ቢወጣ ምንም ጉዳት የለም ። ደሮ ነበር እንጂ ችግሩ ፣ አሁን ውጭ አገር ተምረው የመጡ ስንት እሳት የላሉ ልጆች አሉ ። የማይፈልገውን እያስወጡ እነሱን ሠተካት ነው ።” አሉ ጠቅላይ - ሹም - አከሉ ።” አለ ብርሃኔ . . .

አሳላፊው ሾርባዎቹን ይዞ መጣ ። አስቀመጠና ፣ “ የሚጠጣ ምን ላምጣ ? ” አለ ።

“ ምን ይምጣልህ ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ እንደ ቤራ—ጊዮርጊስ ፣ ትንሿን ” አለ ብርሃኔ ።

“ በል እሱንና ለፊ ሜሎቲ አምጣልኝ ” አለ ተስፋዬ ። ቀጥሎም ፣ ብርሃኔን “ ሁለቱ ብቻ ኖረዋል ስብስባው ውስጥ የሚናገሩት ። የቀራችሁት ታዛቢ ነበራችሁ ማለት ነው ።” አለው ።

“ እሱስ ሁላችንም እንደያቅማችን አስተያየታችንን ሳንሰነዝር አልቀረንም ። ብቻ የእኛ ምን ይቈጠራል ብለህ ነው ? ”

“ ባለቤት ያቃለለውን አሞሌ ባለ ዕዳ አይቀበለውም ይባላል። አስተያየትህን አንተዉ ዝቅተኛ ግምት ከሰጠኸው ቀድሞውኑ ለምን ትናገረዋለህ ። ዝም ማለቱ አይቻልም ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ ያንድ አስተያየትን ቁም—ነገር መጮህ ወይም ዐሥር ጊዜ መድገም ፣ የበለጠ ቁም ነገር—ወይም ተደማጭ አያደርገውም . . . ለማናቸውም ጠቅላይ—ሹም—አከሉ በሥርዓት ተዘጋጅተው መጥተው ፣ ነጥብ በነጥብ እያሸነፉን ፣ እየዳመጡን ቀጠሉ ። ራሳቸውን ለውጥ ፈለጉ ፣ ቶሎ ቶሎ ሥራ እንዲሠራ ታታሪ ፣ የቀረነው ግን

ያለው እንዲቆይ ፣ መሻሻልንና ለውጥን የምንቃወም ፣ ዛሬ ግለቅ
ያለበትን ይደር ፣ ይቆይ ባዮች ሆነን እንድንታይ አደረጉ ። ፍጹም
ሥፍራ የተቀያየርን መስለና ቁጭ አለ ። በመጨረሻ ሁላችንም
'አሜን' ብለን ተቀብለን መጣን" አለ ብርሃኔ ፣ አንድ ነገር ግድ
ረግ ተስኖት ፣ ሁለት ዐይኑ ፈጥጠው እያዩ ፣ ረግረግ ውስጥ የሚሰ
ጥም ሰው ስሜት እንደ ተሰማው ፣ ከፊቱ ላይ እየታየ ።

“ አይ ተስፍሽ ፣ አንድ የሚከራከርልሽ ሰው እንኳ አልነበ
ረም ! ” ብሎ ተስፋዬ ፣ መሪር ሣቅ ሣቅ ።

“ እሱስ በመጠኑ እኔ ተከራክራለሁ ነበር ። ብቻ ደጋፊ ጠፋ። ”

“ ዘርፉስ ? ዝም አለ ? ”

ብርሃኔ ዝም አለ ፣ የተጋባኝውን የሾርባ ሣህን በዝግታ በማ
ንኪያዋ እያንኳኳ ።

“ ምንው ? የምታሳጣው መስሎህ እንደሆነ ፣ አሁንም ቢሆን
በዝምታህ አሳጥቶኝክዋል ። ይልቅስ ያደረገውን ንገረኝ ” አለ ተስ
ፋዬ ።

ጥቂት ከተከዘ በኋላ ፣ “ እባክህ እኔ ሰው በቃኝ ። ዘርፉን ተወው ”
አለ ብርሃኔ ።

“ ንገረኝ ፣ ምን አለ ? ”

“ እሳቸውን ነበር የሚደግፈው እባክህ ። ከስብሰባው በፊት
ያሉት ነገር አለ ። ጠዋት ከቢሯቸው ስገባ ፣ ያገኘሁት እሱን ብቻ
ነበር ። ሶፋ ላይ ፊት ለፊት ቁጭ ብለው ሲያወሩ ነበር ። እኔ ስገባ
ዝም አሉ ። እኔ ከገባሁ በኋላ እሳቸው ወጣ ብለው ነበር ። ያኔ ፣ ‘ እባ
ክህን ትላንት የተባባልነው ነገር የሚሆን አልመሰለኝም ። ሰው
ዬው ቆርጠዋል ። ስለዚህ ፣ እሱንም ላላድነው ዕድገቴንም አደና
ቅፌ ከሁለቱም ሳልሆን እቀራለሁ ። እንደኔ ፣ አንተም ብትሆን ባት
ቃወም መልካም ይመስለኛል ’ አለኝ ። እኔ ምንም ልለው አልቻል
ኩም ። እሳቸውም ወዲያው ተመልሰው ገቡ ። ሌሎችም መጥተው
ስብሰባው ተጀመረ እልሃለሁ ። ”

“ ምክትል ጠቅላይ ሹም እንድትሆን አደርጋለሁ ብለውት ይሆናል ። ይኸ ወላግዬ ፣ በሁለት ቢላዋ በል ፤ ”

ብርሃኔ ዝም አለ ።

“ አልሰግኸውም ትናንት ፣ ‘ አንዳንዴ ወንድ ይውጣኝ ብዬ ነው ፣ ነገ በኔ ነው ’ እያለ ሲወሻክት ። የታባቱ የሞተ ፤ ፤ ”

ብርሃኔ አሁንም ዝም አለ ።

“ ዱሮውንስ እኔ ነኝ እንጂ ፣ የግልረባ ከሱ ጋር መመሳጠል ፤ ”

የብርሃኔ ዝምታ ተጠለ ።

“ የታባቱ ፣ የለግኝ ልጅ ፤ ”

ብርሃኔ ጸጥ አለ ።

“ ምክትል ጠቅላይ ሹም ቢያደርጉት ምን የሚሆን መሰለው። ከብትነቱ አይለቀው ፤ ”

“ ተስፋዬ ፣ ይኸ ሁሉ አሁን ምንም የሚለውጠው ነገር የለም። ስለዚህ ፣ የሚበጀውን ነገር ግድረግ ነው ። በኔ አስተያየት ያለህ ምርጫ ሁለት ነው ፤ ግለት ፣ ዝም ብለህ ገሙ ገፋ መሔድ ፤ ካልፈለግህ ፣ አንድ ፣ መሥሪያ ቤቱን ለቀህ መውጣት ፣ ሁለት ፣ ጠቅላይ ሹሙ ዘንድ ራፖሩ ደርሶ ሳይወሰን ሔደህ በጠቅላይ - ሹም አከሉ ሳይ አቤቱታ ግቅረብ ነው ። ከዚህ በፊት ግጭት እንዳደረጋችሁ ስለሚያውቁ ፣ ጠቅላይ - ሹም - አከሉ ስላንተ ሲያነሡባቸው ይጠነቀቃሉ ” አለው ብርሃኔ ።

ተስፋዬ የብርሃኔን ምክር ጠንቅቆ አደመጠ ። የነገሩ አካሔድ ገባው ጭቅናው መጣ ። ሁለቱም ጸጥ ብለው ተያያዙት ። ከየግል ሐሳባቸው እየተጨዋወቱ ጭቅናቸውን ጨረሱ ።

“ ከልብ ላመሰግንህ ይገባኛል ። የኔን ጦር አንሥተህ ከመከራ ከርህም በላይ ስለ ሰጠኸኝ ምክር ” አለ ተስፋዬ ።

“ አንተን ላመሰግን እንጂ እኔ ፣ ስለ ግሩም ምሳህ ” አለ ብርሃኔ ፣ ፈገግ ብሎ ።

“አሁን እኮ አንድ እርምጃ ብወስድ ማን ነገረው ይመጣል።
ዘርፉ ‘ምስጢር ያወጣው ብርሃኔ ነው’ ብሎ አንተን ለማጋለጥ ወይም
ለማሳጣት የሚመስሉ አይመስሉኝም” አለ ተስፋዬ፤ እያሰላሰለ።

“ግዴለህም የሆነው ይሁን ። አንተ ግን፤ ለተከበሩ ጠቅላይ
ሹመ አንዲህ ሊያደርጉኝ ነው አትበል ። ድፍን አርገህ ብቻ
አላስቀምጥ አሉኝ፤ ጨቆኑኝ፤ እርሴዎ ያስጥሉኝ’ በላቸው ። ደግሞ፤
ከሆነ ዛሬ ከቀትር በኋላ፤ ካልሆነ ነገ ጠዋት፤ ማንም ሳይቀድምህ ገብ
ተህ አሰማ ። ዋናው ነገር የኮሚቴው ራፖርት እጃቸው ደርሶ ከመው
ሰናቸው በፊት መሆን አለበት . . .”

ከዚያ ቡናው መጣ ። ተጠጣ ። ተስፋዬ ከፍሎ ወጡ ። ብዙ
ሳያወሩ ወደ መሥሪያ ቤታቸው አመሩ ። ብርሃኔ ይኸን ዐይነት የየ
መሥሪያ ቤቱ የገበጣ ጨዋታ፤ ተሳታፊ ሲሆን የመጀመሪያ ጊዜው
ስለሆነ፤ ነገሩ የከሸፈ እንደሆነ ከሁለት ያጣ እንዳይሆን ቢሠጋም፤
ጨዋታው ልቡን አመቆታል ። የጀማሪዎች ደስታም ይህታል ።
ተስፋዬም በበኩሉ የትግሉን ዘዴ ያውጠነጥናል ።

“እዚህ አውርድኝ” አለ ተስፋዬ በድንገት፤ ገና ሳይደርሱ ።

“ለምን? የት ትሔዳለህ?”

“እዚህ መውረድ እፈልጋለሁ ። እግዚአብሔር ይስጥልኝ
ለውለታህ ሁሉ ። እኔንም ብድር ከፋይ ያርገኝ ።”

ብርሃኔ ነገሩ ግር ቢለውም፤ አጥብቆ ለመጠየቅ አልደፈረም።
ዝም ብሎ መኪናውን አቆመ ። ተስፋዬ ከመኪናው ወርዶ ብርሃኔ
ከሔደ በኋላ፤ ግራና ቀኝ እንደ ዘበት፤ ያያቸው፤ የመሥሪያ ቤቱ ሰው
እንዳለ ቃኝ ። ማንም የለ ። ቅድም ተያይዘው ሲወጡ ሰው ሳያያ
ቸው እንዳልቀረ ተገነዘበ ። ‘አብረው ወጥተው አብረው ተመለሱ
ከሚባል አብረን መውጣታችን ብቻ መታየቱ ይሻላል ። ምናልባ
ትም አርፍደን ስለነበረ ከቢሮ ያወጣነው፤ ልብ ያለን ላይኖርም ይች
ላል’ ብሎ አሰበ ።

ተስፋዬ በብርሃኔ አድራጎች ልቡ ተነካ ። ምንም የዘርፉ
ሁኔታ ‘ሰው ሁሉ ከይሰነው’ ሊያሰኘው ቢያስቃጣውም፤ የብርሃኔ
እንደዚህ መሆን ደግሞ ነገሩን ቀለል አደረገው ።

ሰይፋችን ተግባራት ። “ ደርሰዋል እኮ ጌታዬ ለምን ገን ዘብ በከንቱ ያወጣሉ ? ” አለ ባለ ሰይፍንቶ። ተስፋዬ ከገባ በኋላ የሚሔድበትን አድራሻ ሲነግረው ።

“ ዐውቃለሁ ፡ ቅርብ ነው ። ብቻ የቀረችዋን መንገድ በግራ መጨረስ ታከተኝ ። ‘ አይጥ ወልዳ ወልዳ ጭራዋ ሲቀር ሲጥ ’ እንደ ተባለው መሆኑ ነው ” አለ ተስፋዬ ።

ሁለቱም ግብ ። አፍታ ሳይቆዩ ደረሱ ። ዘጠኝ ሊሞላ አንድ ደቂቃ ሲቀረው ነው የደረሱት ። ሰዎች እንዳያዩት አድርጎ ከሰይፍን ቶ። ወረደ ። ሐያ አምስት ሳንቲሙን ውሰድ ሲለው ፡ ሰውዬ። ‘ ለዚች መንገድ ብዬ አላስከፍልዎትም ’ ብሎ ድርቅ አለ ፤ ቢለው ቢሠራው አሻፈረኝ አለ ። በኋላ በመስኮት ፡ መኪናው ውስጥ እራት መቀመጫ ላይ ጣለለትና እብስ አለ ። ባለ ሰይፍንቶ አዙሮ ሔደ ።

የዚህም ሰውዬ አድራጎችም ፡ ተስፋዬ ስለ ሰው ያለውን ወደ መጥፎ የሚያጋድል የአስተያየት ሚዛን ለማስተካከል አገዘው ። ዘርፉ ቢኖር ፡ በርሃኔ አለ ። ድፋባቸው ቢኖር ፡ ባለሰይፍንቶ አለ ።

ወደ ቢሮ። መሔዱን ገትቶ ወደ ዘርፉ ቢሮ አቀና። የዘርፉ መኪና ውጭ ቆማ ስላየ ፡ ቢሮ መኖሩን አልተጠራጠረም ። አንኳኩቱ ገባ ። እውነትም ዘርፉ እቢሮ። ነው ። ተስፋዬን ሲያይ ደነገጠ ። ግን እንዲታወቅበት አልፈለገም ። ስለዚህ ቶሎ ብድግ አለና ፡ “ ተስፍሽ እንደምን ዋልክ ? ” ብሎ ጨበጠው ።

“ ደኅና ። አንተስ እንዴት ያረግሃል ? ”

“ ምን . . . ” አለ ዘርፉ ።

“ እንኳን ደስ ያለህ ለማለት ነው የመጣሁት ” አለ ተስፋዬ።

“ ስለምኑ ? ” አለ ፡ ሆዱ ሽብር ብሎ ።

“ ‘ ምክትል ጠቅላይ ሹም አረገዋለሁ ’ ሲሉ ፡ ‘ አቶ ድፋባቸውን በጆሮ ሰማኋቸው ’ ብሎ አንድ ሰው ነገረኝ ። ”

“ መቼ ? የት ? ለማ ? ” አለ ዘርፉ ፡ አቶ እየተርበተበተ ።

“ ‘የትም ፍጨው ዱቄቱን አምጨው’ ነው። ለማ ሆነ የት፣ ወይም እንዴት፣ እንተ ምን ጨነቀህ ? ሲመጣ ብቻ ትከሻህን አይንድነህ መቀበል ነው። ” አለ ተስፋዬ፣ የምሩን የሚናገር አስመስሎ።

“ አይመስለኝም። በተለይም ከዛሬ ንትርካችን በኋላ ” አለ ዘርፉ።

“ የምን ‘ንትርካ’ ተነታሪካችሁ እንዴት መቼ ? . . . የት ? ” አለ ተስፋዬ፣ በውሸት መደነቅና ጉጉት።

ዘርፉ፣ መጀመሪያ ‘ጠዋቱ ጉባዔ ላይ’ ለማለት ቃጥቶት ነበር። ነገር ግን፣ ‘ድንገት ብርሃኔ እውነቱን ነግሮት እንደሆን’ ብሎ በመሥጋት፣ ‘ካንተ ጋር የነበርን ጊዜ፣ ጠዋት አስጠርተውኝ፣ እቢሯቸው ከስብሰባዉ በፊት’ ለማለትም ከጀሰ። በኋላ ግን ‘ብርሃኔ ሲያወራ ቢውል፣ የኮሚቴው ራፖር ሥራ ላይ ከመዋሱ በፊት ስለማይሆንና፣ በዚያን ጊዜ ተስፋዬ ወደ ስለሚዛወር፣ አለበለዚያም ስለሚወጣ፣ ያኔ በያውቅ ምን ችግረኝ’ ብሎ በመጀመሪያ ውሸቱ፣ ልቡ ጸና።

“ እጉባዔው ላይ ከፉኛ ተነታሪክን። በኋላማ ያንተ ነገር ትዝ አለኝ። እንተን ስመክር አምሸቼ ትላንት፣ ዛሬ እኔዉ እስሕተት ውስጥ ወደቅሁ። ‘ጠንቋይ ለሰው እንጂ ለራሱ አያውቅም’ የሚባለው ሐሰት የለውም ” አለ ዘርፉ፣ በገዛ ውሸቱ እያመነ።

“ ግዴለህም ትሾማለህ ” አለና ተስፋዬ ዐይኑን ወደ ውጭ በመስኮት ወርወር ሲያደርግ፣ የተከበሩ ጠቅላይ ሹመ መኪና ስታልፍ ታየው። “ በል ዕድሜውን ይሰጠን ” ብሎ፣ ትኩር አድርጎ ካየው በኋላ ወጣ።

ተስፋዬ፣ ስለ መዛወሩ ጉዳይ ስላላነሣበት፣ ምን እንደ ተወሰነ ስላልጠየቀው ዘርፉ ግር አለው። ‘ሰምቷል አልሰማም?’ ብሎ ልቡ ሠጋ፣ እንደገና።

ተስፋዬ፣ የተከበሩ ጠቅላይ ሹመ ከመኪና ወርደው ወደ ቢሯቸው ታጅቦው ሲሒዱ አየ፤ እሱም ወደዚያው አመራ። እሱ ሲደርስ፣ ጦረሱ አጃቢ ሲመለስ፣ የቀረው ደግሞ እልዩ ጸሐፊዉ ቢሮ ገብቶ

ሲያወራ አገኘ ። ተስፋዬ ልዩ ጸሐፊውን ማን እንደገባ ጠይቆ ፣ ማንም ለጊዜው እንዳልገባና ፣ ከውጭ የሚመጣ ባለ ቀጠሮ እንዳለ ተረዳ። ተስፋዬ ከልዩ ጸሐፊው ቢሮ ወጣ ።

ተላላኪውን እንዳላየ ሆኖ ፣ አንኳኩት ጠቅላይ ሹሙ ቢሮ ዘው አለ ። ተላላኪው ፣ ወልደ ሥላሴ ፣ አይቶ እንዳላየ ሆነ ። ተስፋዬ ቢሮ እንደ ገባ እጅ ነጣ ።

“ እንደምን ዋልህ ” አሉ ።

“ እግዚአብሔር ይመስገን ” ብሎ ፣ አሁንም እጅ ነጣ ። ዝም አሉ ።

“ ጌታዬ ይፍቀዱልኝ ፣ ችግሪን ልናገር ። ”

“ ደግሞ ከማን ተጋጩኸ ? . . . ለምን ሞያ ሳያንስህ ጠባይ ህን ማሳመር አቃተህ ? ” አሉት ጠቅላይ ሹሙ ።

“ ጌታዬ ጉዳዬን ሳልናገር ፣ አስቀድመው በኔ ፈረዱብኝ !! ”

“ በል እሺ ፣ ልሰማው ። ”

“ ጌታዬ ፣ እኔ የተከበሩ አቶ ድፋሳቸውን — ” ሲል አቋርጠው ፣

“ በቃ ። ይኸን መስማት አልፈልግም . . . የሰንት የበላይህ የሆነውን ተንጠራርተህ ትጋጫለህ ? . . . አልሰማም ” አሉ ቁርጥ ፣ ባለ ቃል ።

“ እሳቸው ናቸው እንጂ ፣ እኔ የሰንት የበቃቸውን ከከፍተኛ ቦታቸው ወርደው ሊተናኮሉኝ የሚጥሩ ። ”

“ በቃህ ፣ አልኩህ ። ”

“ ጌታዬ ፣ የበላይ የበቃቸን ሲከሰና ሲቀጣ ‘ይሁን’ የበቃች ግን የበላዩ ሲበድለው ‘ችሎ ይቀመጥ’ ማለትዎ ከሆነ ፣ ይኸንኑ ማወቁ ብቻ ፣ ለኔ በቂዬ ነው ። ለጌታዬ ሳላሰማ አንድ እርምጃ መውሰድ ጥሩ አልመስለኝም ነበርና ነው ። ሆኖም ፣ ችግር እንዳለብኝ ፣ ዝርዝሩን ባይሰሙኝም ፣ ከዚህ ቀደምም ያውቃሉ ። ሰውዬዉ እኔን ለማጥፋት ታጥቀው ተነሥተዋል ። ይኸን ብቻ ይገንዘቡልኝ ” ብሎ ቅኝ ጳሊት ዘሮ ወጣ ። በቀጥታ ወደ ቢሮው ሔደ

ተስፋዬና ብርሃኔ አዲሱ አውሮፕላን ግረፊያ የደረሱ ጊዜ ፣ አጐናፍርና ታፈረች ወደ ገፈርሣ አቅጣጫ በመጓዝ ላይ ነበሩ። በአጐናፍር ፎክሰሻገን ፣ አሁንም መንገድ ላይ ናቸው። ታፈረች ያው ጋትን ጉዳይ በመንገድ ልትነግረው አልፈቀደችም። ነገሩን ሲያውቅ እንዴት እንደሚሆን ሠግታለች። አጐናፍርም ምንም እንኳን ጉዳዩን ለማወቅ የነበረው ጉጉት ከፍ ያለ ቢሆንም፣ በመቸኮሉ እንድትታዘበው ስላልፈቀደ፣ በርጋታ ሌላ ሌላ ወሬ ለማውጋት በመጥከር ላይ ነው።

የገፈርሣ መንገድ ጠመዝግዞ ከመሆኑም በላይ ፣ የሰው የእንስሳትና የማመላለሻ መኪናዎች ትራፊክ ይበዛዋል። ስለዚህ ልቡ እንደሚመኘው ቆሎ ለመድረስ በሰማኒያና በዘጠና ለመፈራረስ አልቻለም። ቅጠልና ዕንጨታቸውን፣ እጅርባቸው ላይ አግድም እያዘለ፣ ለሁለት ወይም ሦስት ሰው የሚበቃውን ቦታ፣ እያንዳንዳቸው የሚይዙት ሴቶች፣ ጭድና ዕንጨት ተሸክመው፣ እጅብ ብለው መንገድ ማህል የሚገቡት አህዮች፣ እንደ ጐርፍ ውሃ አንዴ ወዲህ አንዴ ወዲያ እየፈለሱ፣ መንገዱን የሚያሉባቸው ባጐች፣ መንገዳቸው ሲዘጋባቸው በሱ መንገድ የሚመጡበት ተሸከርካሪዎች፣ አጐናፍር አቀደበት ቦታ ፈጥኖ እንዳይደርስ ትልቅ እንቅፋት ሆኑበት። ካንዴ ሁለቱ እዚህ ለመምጣት የመረጠባትን ደቂቃ ሳይረግም አልቀረም። ሆኖም፣ አንድ አህያ በመግፋት ወይም አንድ በግ በመዳገ፣ ጣጣ ውስጥ ከመግባት ፣ ቢረፍድበት መሻሉን በመገንዘብ ፣ ንዴ ቱንና ጉጉቱን ውጦ በትዕግሥት ይነዳል . . .

መድረስ አይቀርምና ደረሰ። ከከተማ ዐሥር ኪሎ ሜትር ያህል ወጥቷል። ጊዜው ወደ ስምንት ሰዓት ተጠግቷል። መኪናውን ፣ ከመንገድ በላይ ፊቱን ወደ ሰሜን መልሶ ፣ ሁለት መኪናዎች ማህል ቦታ አግኝቶ አቆመ። ክላክሱን ነፋ ፣ ልጁ መጣ። እመኪናው ውስጥ እንዳሉ ፣ የሚበላ ፣ ለታፈረች አንድ የታመሰ ክትፎ በአይብ ከእንጀራ ጋር ፣ ለራሱ አንድ ቅባቱ ያላነሰ ጥሬ ክትፎ ያለ አይብ ከቆጮ ጋር ፣ የሚጠጣ ደግሞ ፣ ለታፈረች አንድ ኮካ ኮላ ፣ ለራሱ አንድ ትንሿን ጊዮርጊስ ቢራ ፣ እዘዘ። ብትን በር በሬውን ክትፎው ውስጥ ሳይጨምር በሌላ ዕቃ ፣ ከመንገዱ በታች

አለው መብሊያ አንድ ዳስ ዘንድ እንዲያመጣ በጣቱ እየጠቆመ ነገረው። ልጁ የታዘዘውን ለማምጣት ወደ ቤት ሽቅብ ሲንደረደር፣ አጉናፍፍና ታፈረች ከመከናወኑ ወጥተው ወደ መብሊያው ዳስ አቆለቆሉ።

“እዚህ ቦታ መጥቼም አላውቅ። የመጀመሪያ ጊዜዬ ነው።” አለች ታፈረች።

“እኔስ ብዙ ጊዜዬ ነው። አንድ ሥጋ - በል ጓደኛዬ ነው። ያላየኝ ብቻ፣ ቅዳሜና እሑድ ካልሆነ፣ ለሌላው ጊዜ በውኑቱ በጣም እሩቅ ነው። ግን፣ ጠጅም ስለሚገኝ፣ ቅዳሜና እሑድ ደግሞ አጓጉል ሰዎች ዐልፎ ዐልፎ ያጋጥማሉ። ከዚህ ሌላ ደኅና ቦታ ነው።” አለ አጉናፍፍ።

ለዓቷን አየች። “አቤት! እንዴት ረፍዷል። ስምንት ሊሆን ምንም አልቀረፈ።” አለች።

“የቢሮ ሰዓት እንደሚያልፍብኝ አይጠረጠርም... አለ ቃዬም ድንገት ፈልገው ታጡኝ እብድ ይሆናሉ። በተለይም፣ ትናንት የግሣዜ ደብዳቤ፣ ዛሬ ጠዋት የዘለፉ ቃል ከሰጡኝ በኋላ፣ ወዲያውኑ ሳረፍድ!”

“ምንው ተጣላችሁ እንዴት?” አለች ድንገጥ ብላ።

“እባክሽ እንዲያው ነው።” አለ፣ እዚህ ነገር ውስጥ ገብተው ጊዜ እንዳይባክን በማሰብ።

“ትናንት ስላረፈድህ ነው?” “በኔ ሰብብ ችግር ገጠመው የሚል ሥጋት ያዛት።”

“ያጋጣሚ ነገር ነው። ትናንት ጠዋት ፈልገውኝ አጡኝ። እንደገና ከሰዓት በኋላ ልክ በዘጠኝ ሰዓት አስፈለጉኝና ስላልነበርሁ ደብዳቤ ጻፋልኝ። ዛሬ ጠዋት ጠርተው ደግሞ ግሣዜና ማስጠንቀቂያ ሰጡኝ... እኔ ወጣ ስል የሚያሳብቅ ሰው ያለ ይመስለኛል” አለ አጉናፍፍ፣ ነገሩን ሁሉ አሳጥሮ።

“አሁንስ ‘ዕድል በሚባለው ነገር’ ላምን ነው። ገና ትናንት ብንገናኝ፣ ይኸው ይኸ ሁሉ ነገር በሐያ አራት ሰዓት ውስጥ ደረሰ...”

እኔም የያዝኩት ችግር አንተንም የሚጨምር ነው። ብላ፣ እየተከ
ዘች ከቦርሳዋ አውጥታ፣ የተቀደደ አንቦልክ ከነወረቀቱ ሰጠችው።

ወረቀቱን ከቦርሳዋ ውስጥ ለማውጣት ዐይኖቿ ተሰብረው ቦር
ሳዋ ውስጥ ስለ ነበሩ፣ ምቹ ሆነለት፣ የተከዘ ፊቷን፣ ሰልካካ እፍ
ንጫዋን፣ በጠቅላላው፣ ቀይ ሱፍ ሹራቧ ሳያጠብቅ ሳያላላ ያቀረውን፣
ሰውነቷን ሲመለከት፣ ልቡ ይሸበርበት ጀመር። ሆኖም፣ አዚያው
እንደዚያ አንገቷን ቀለሰ እንዳለ፣ አይቶ እስኪጠግባት ድረስ እንድ
ትቆይ፣ ወረቀቱ የተሸከመውን መዳት ይዞ ቢሰወር ፈቃ ነበር።
ዳሩ ግን፣ አልተሰወረም፤ ተገኘ። ይዛ ቀና ስትል ዐይን ለዐይን
ግጥም አሉ። ልቧ ትርክክ አለ... ወረቀቱን ሰጠችው። ተቀበላትና
ያንብበው ጀመር፤

“ ለወይዘሮ ታፈረች ባንሻው

ሰላም ላንቺ ይሁን። አቶ አጉኖፍርን በከንቱ እንቅልፍ አታ
ላጪው፤ አለበለዚያ የሚከተለው ነገር ለሁለታችሁም ደገነነት
መጥፎ ይሆናል። ”

አገላብጦ መረመረው። ልክ ለሱ እንደ ደረሰው፣ ስምና አድራሻ
የለውም። አንቦልኩ ቴምብር የለውም። የተጻፈውም በጽሕፈት
መኪና ነው። የአዳደሩ ስልት ልክ እንደ ሱ ወደ ዐይነት ነው። ፀላ
ቱንም የላከው አንድ ሰው መሆን አሰበት ብሎ አመነ። ይኸን በሐ
ሳቡ ሲያውጠነጥን፣ በግራ እጁ አቀኝ የውስጥ ደረት ኪሱ ገብቶ፣
ለሱ የተላከለትን ደብዳቤ፣ እሱ ወረቀቱን ሲያነብ፣ ግምባሩን በሥ
ጋት ታነብ ለነበረችው፣ ስታፈረች ሰጣት። እርሷ የሰጣትን ስታነብ፣
እሱ ደግሞ በተራው ገጷን ያነብ ጀመር። አንብባ ቀና ስትል፣ ዐይን
ሳይን ሲያያዙ ልቡ ትርትር ሲል ተሰማው። ዐይኑን ሰበር አደረገ።

በዚህ ጊዜ፣ ልጁ ቢራና ኮካ ኮላውን ይዞ መጣ። አስቀምጦ
ሲሔድ፣ “ ምግቡን ፈጠን ብለህ አምጣልን፣ ረፍዷል ” አለው አጉ
ኖፍር፣ ከወደ ጎሳው። ልጁ ሰምቶ፣ መልስ ሳይሰጥ ወደፊቱ ሽቅብ
ሽመጠጠ።

“ የደብዳቤሽ አንቦልክ ቴምብር የለውም። ስለዚህ፣ በጅ ነው
ግለት ነው፣ የተላከው... ማን እቢሮሽ እንዳመጣው ዐውቀሻል?”

“ የለም፤ አላውቅም ” ጠረጴዛዬ ላይ ነገር ያገኘሁት ። ተላላኪው፤
‘ ቢሮውን ስከፍት በበሩ ሥር ተወርውሮ አገኘሁትና አንሥቼ ጠረ
ጴዛው ላይ አደረግሁት ’ አለኝ ” አለች ታፈረች ።

“ የሁለታችንንም የጻፈው አንድ ሰው ነው ። አይመስልሽም?
አጻጻፉ፣ ወረቀቱ፣ በፖስታ አለመላኩ፣ በተለይ ደግሞ፣ የአጻጻፉ
ሥልት ? ”

“ ይመስለኛል ” አለች ታፈረች ።

“ በቅርብ የሚከታተልሽ ሰው መሆን አለበት ። አለበለዚያ፣
ሐያ አራት ሰዓት በማይሞላ ጊዜ ውስጥ፣ ነገሩ እዚህ ሲደርስ አይች
ልም ነበር አዎ፣ ደግሞ፣ እኔ ጠየት እሱ ወረቀት ሲደርሰኝ
አጠያይቄ፣ በተላላኪዬ **አቶጥቶ** የሰጠው ጫማ ጠራጊ፣ ‘ አንድ ባለ
ሰማያዊ መርሴዲስ፣ ቀይ ሰውዬ ናቸው ላንተ ስጥ ያሉኝ ’ አለ ።
ስለዚህ፣ የሁለታችንንም የጻፈው አንድ ሰው ከሆነ፣ ያንቺንም እሱ ነው
የጻፈው ግለት ነው ” አህ አጉናፍሮ . . .

በዚህ ጊዜ፣ ልጄ ከትፎውን ይህ ወደ ዳሱ ቀረበ ። ልጄ አስቀ
ምጦ እስኪሔድ ድረስ ሁለቱም ዝም አሉ ። ልጄ ከሔደም በኋላ፣
አጉናፍሮ ነገሩን በምን አኳኋን እንደሚቀጥል ግራ ነገው ። ዝም
አለ ። ታፈረችም፣ እሱ ዝም ስላለ፣ ጸጥታውን ላለግደፍረስና፣
እሷም ነገሯን እያሰላሰለች፣ ዝም አለች ።

ከትፎው ሲደርስ፣ የሁለቱም ወስፋታቸው ተዘግቷል ። ግን፣
በመተፋፈር፣ ታፈረች ጥቂት፣ አጉናፍሮ ብዙ በርበሬ እየነሰነሱ፣
ጣዕሙ ሳይታወቃቸው ይበሉ ጀመር ። ጥቂት እንደ ቀግመሰች
መብላት አቃቃት ። ልጄ ሲቃዘዝ፣ ‘ ትንሿን ’ ስላልተባለ፣ የትልቅ
ጠርሙሱን ኮካ ኮካ ስለሆነ ያመጣላት፣ ብትጠጣው ብትጠጣው
የማይጉድል መሰላት ። ነገር ግን፣ ‘ ግብዣውን ያልወደድኩት መስ
ሎት ይቀየማል ’ ብላ በመሥጋት፣ ሁለቱንም ትተናነቅ ጀመር ። አጉ
ናፍሮ፣ ይህ ሁሉ ሲሆን አጉንብሶ ከትፎውን እየቆነጠረ በዘግታ
ይጉርሳል ። ቀና ብሎ አላያትም ። ታፈረች ሰረቅ እያደረገች ስታ
የው ‘ ምን ይሆን የሚያስበው ’ የሚል ሐሳብ በእእምሮቿ ግለፉ አል
ቀረም ። ይሁንና፣ ከትፎውን ሦስት ሩብ፣ ኮካ ኮካውን ግማሽ ያህል

ከበላችኛ ከጠጣች በኋላ ፡ ላለመቅጠል ቆረጠች ። ቀና ብላ አገና
 ፍርን ብታየው ፡ እንደዚያው እንዳቀረቀረ ነው ፡ ጥቂት ዐይኖቿ ገጹ
 ላይ ከተንቀጥለሉ በኋላ ፡ ከፍ አድርጋ ወደ መኪና መንገዱ እቅ
 ጣጫ ወረወረቻቸው ። ባለችበት የምግብ ዳስ አጥር ግቢና ፡ በማይ
 ታየው መኪና መንገድ መካከል ባለው የመኪና ማቆሚያ ሰፍራ
 ጥቂት መኪናዎች ቆመው የሚታየው ጀርባቸው ብቻ ነው ። ሁለቱ
 ግን ፡ ፊታቸውን ወደ ደቡብ ፡ እሷ ወዳለችበት ዳስ መልሰው ፡ ጀርባ
 ቸውን ለመኪናው መንገድ ሰጥተው ቆመዋል ። ከሁለቱ አንዱ
 የመርሴዲስ አፍንጫ መሆኑን ስትገነዘብና ፡ አጥርታ ሰው
 ዩው ግን እንደሆነ ለመለየት ባትችልም ፡ ሰው እንዳለ ስትመለከት
 ልቧ ቀጥ አለ ፤ በደም ሥጅም ፡ የጥቅ ደም ሳይሆን ፡ የበረዶ ውሀ
 ተሠራጪ ። ባንድ አፍታ ብርድ ብርድ አሳት ፤ ተሮሮዋ ደረቀ ።
 ዐይኗን ከመኪናው ግንባር ላይ ሳትነቅል እጅዋ የኮሳ ፡ ኮላውን
 ጠርሙስ ፈለገ ። አንገቱን እንቅ አርጋ ወደ አፏ አቅረበች ።
 እጅና እገሯ እጅግ ተርበደበዳ ።

ያቀረቀረው አገናፍር ይኸን ሁሉ ልብ አሳለም ። ጀርባውን
 ለመንገዱ ሰጥቶ ፡ ፊቱ ወደ ደቡብ ነው የቀረው ። ፊት ለፊቱ ያለችው
 ታፈረች ፡ ከሷ ጀርባ ከጥሩ ፡ ካጥሩ ውጪ የባሕር ዛፍ ነው ያለው ።
 እሱ ግን ከሌላው ቀርቶ እንዲሆንም አያይም ። ከሐሳብ ባሕር ሰምጦ
 ያለበትንም ፡ ከግን ጋር እንደሆነም ዘንግቶታል ። የመጀመሪያው
 ሐሳብ ፡ ታፈረችን ለመተውና ፡ የሰላም ኮሮውን ለመቅጠል ነበር ።
 ነገር ግን ፡ በሰላም ጭትጭት ተፈርቶ ፡ ሰላም ተወዶ ይዘለቃል ወይን
 እረ ይቻላል ወይ ፤ ብሎ እራሱን ሲጠይቅ ያገኘው መልስ ወላዋይ
 ሆነበት ። ‘ እኔ ዐቅሜን ዐውቄ ፡ ቢጠቡን ፈልጌ መኖር ይቻለኛል
 እንጂ ፡ ያላቅሜ ተገጠራርኛ እንዲህ ዐይነት ሽኩቻ ውስጥ መግባት
 የለብኝም ። እኔ ፡ ለዚህ ዐይነት ሕይወት የተዘጋጀሁ ሰው አይደለ
 ሁም ፡ ሲል ፡ በሌላ በኩል ደግሞ ፡ ‘ ሰው ሁሉ በሕይወቱ የሚፈልግ
 ጋቸው ነገሮች አሉ ። ስለዚህ ፡ የሚፈልገው ነገር እስካለ ድረስ
 ከሌሎች ጋር መጋጨቱ የማይቀር ነው ። መጋጨትና መታገል
 ካለ ፡ ግንም ቢሆን ጥረቱ ትግሉን ለማሸነፍ ነው ። ነገር ግን አንድ
 ሰው ምንም የሚፈልገው ፡ የሚመኘው ነገር ከሌለ ፡ በዓለም መኖር
 ምን ያስፈልገዋል ፤ ስለዚህ ፡ ማንኛውም ጤነኛ ሰው የሚፈልገው

መኖሩ ስለማይካድፍ፣ ይኸም ትግል ውስጥ የሚያስገባው መሆኑ የታወቀ ስለሆነ፣ ሰላምና ጸጥታ አይገኝም፤ ግለት፣ ላልሞተ ሰው፣ ስሕተት የማያደርግ የማይሠራ ሰው ብቻ ነው፤ ትግል የሌለበትም የሞተ ሰው ብቻ ነው። አልሞትኩም ካልኩ መታገል አለብኝ። ይኛል፤ ይገኛል፤ ወደኔ ባታዘነብል እስከዚህ አትደርስም ነበር፤ ይላል። አጎናፍር መጀመሪያ ታፈረች? ልተዋትና ልገላገል፤ ከዚህ ጭቅጭቅ ልሸሽ የሚለውን ሐሳብ **ለቅጽበት** እገኝ መቅበሉ እሳ ፍርት ነው፤ እስካሁን ቀና ብሎ ሊያያት ያልደፈረው። ዐይኖቹ የሚያሳጡት መሰለው። አሁን ግን፤ በሕይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ፤ ላንድ ለሚፈልገው ነገር፤ ቆሞ ለመክራክርና ለመታገል፤ በሐሳቡ ቆረጠ። የልብ ደስታ እጅግ ተሰማው። ከጭንቀቱ ተገላገለ። ‘ከእንግዲህ ወዲያ፤’ እንደም ነገር ላይ እላፈገፍግም ብሎ ተነሣ። የታፈረችንም ነገር፤ ለሌላ በወደፊት ሕይወቴ ለሚከተለው ሁሉ መግቢያ፤ መፈተኛ አደረገው። ‘ከእንግዲህ ወዲያ ሽሽትና ገለልተኛነት የለም፤’ አለ በልቡ።

ቀና ብሎ ሰላምና ጸጥታ በተጎናጸፉ ዐይኖቹ ታፈረችን ተመለከታት። እሷም በሠጥና በትሸበሩ ዐይኖች ፊቱን ስታጠናው ያዛት። ዐይን ሳይን ግጥም አሉ። ልሉ እንደ ልማዱ ናረ። ዐይኖቹም እንደ ልማዳቸው፤ ለመሰበርና አቅጣጫ ለመለወጥ ሞከሩ። አእምሮው ግን፤ የልቡን መናፈር ለመቁጣጠር ያቅተው እንጂ፤ ዐይኖቹን እንዳይታጠፉ ለማስገደድ አልተሳነውም፤ ዐይኖቿ ሳይ ቀሩ። አጎናፍር ግንባሩና ጉንጮቹ በምቅ ፈላሽ ከውስጥ ሲታጠቡ ተሰማው። ሆኖም በረታ። ከልብ የመነጨ ደስታ የሞላው ፈገግታ ገጹን እበራው። ታፈረችም ለጥቂት ጊዜ ዐይኖቹን ባይኖቿ ያዘች። በሕይወቷ ለመጀመሪያ ጊዜ ልቧ ግራ ጉድፈን ከውስጥ ሲደቃው ተሰማት። ዐይኖቿ ፈጥነው ስበር አሉ። አንገቷን ደፋች። አጎናፍር፤ የውጭ አገር ሥነ ጽሑፍ ሲያጠና፤ ያነበባቸው ልብ ወለድ ወገኖች እንደ መነጽር ዐይኖቹ ላይ ተጋርደው ይሁን፤ ወይም በእርግጥ ዐይኖቹ አይተው ይሁን እንጂ፤ የታፈረች ጉንጮች እንሰስላ ሆኑበት። እስከ ዛሬ፤ እምቢ አሻፈረኝ ብሎ የቀበረው እሳት፤ ከተሳፈነበት ወጥቶ ይነድ ጀመር። መልሶ፤ ከእንግዲህ ለመቅበር አጎናፍር ፈቃድም ዝንባሌም አልነበረው። እንዲያውም፤ ‘አልገታውም፤ ይለይለት፤ ይውጣለት!’ አለ፤ በልቡ።

ሳያስበው ቀኝ እጁን ዘርገቶ ጠረጴዛው ላይ የነበረውን ግራ እጁን ዳሰሰው ። እጁን ቀዝቅዟል ።

“ እጅሽ እንዴት ቀዝቅዟል ። በረደሽ እንዴ ? ” አለ አጉና ፍር፣ ፀሐይዋ ቀኑን ሙሉ በርታ መዋልዋንና፣ ሰዓቱም ለዘጠኝ ሐያ አምስት ጉዳይ መሆኑን ሳያስብበት ።

“ ደገና ነኝ ። አልበረድኝም ” አለች ታፈረች ።

“ ፈረንጆች ናቸው ወይስ የኛ ሰዎች፣ ‘ አንድ ሰው እጁ ሲቀ ዘቅዝ፣ ልቡ ሙቅ ነው ማለት ነው’ የሚሉት ? ” አለ ፈገግ እያለ ።

ዝም አለች ። ግር ብሎት እጁን ሰበሰበ ። የሷ እዚያው ቀረ ። ልብ ሲል ጊዜ፣ ለካ ከትፎ ሲበላበት ቅባት በነካው እጁ ነው፣ የዳ ሰላት ! እጁን ሲያይ የጁ ቅባት ቀብቷታል ። “ ይቅርታ ። ቅባ ቱን ለቀለቅሁሽ አይደለም እንዴ ? ” አለ አፈር ብሎ ።

“ ምንም አይደለም ” አለች፣ በዚህ ቅር እንዳላላት ለማ ሳየት ፈገግ ብላ ።

“ ምንም አልበላሽ፣ አልጣፈጠሽም መለለኝ ? ”

“ እሱስ ጥሩ ነው ። ብቻ . . . ወስፋቴ ተዘግቷል ። ”

“ ምንው ? ” አለ፣ ነገሩ ያልገባው መስሎ፣ እና ከርሷ እንዲ መጣ ።

“ ይሽ ነገር መንፈሴን በጠበጠውና — ” ብላ ቆመች፣ ከልሷ እየተከዘች ።

“ በውነቱ፣ ዋናው ነገር እኛ የምናስበው ነው እንጂ፣ የሰምየለሽ ደብዳቤዎቼን ነገር እስከዚህ ልንጨነቅበት አይገባም ” አለ አጉና ፍር፣ ነገሩን እስከዚህ ግልጽ ሳያደርግ ።

ታፈረች ግን ነገር ልሷ ገብቶ ስለ ነበር፣ ያጉናፍርን ነገር ለመ ተንተን ጊዜ አልነበራትም ። ሆኖም ሰምታዋለች ። “ አንድ ልጅ ግርህ የሚገባኝ ነገር አለ ። ብዙ ዝብዝብ ይበዛዋል ። ግን ፍሬ ነገሩን እንድንልጥለህ ሕሊናዬ ያስገድደኛል ” አለች ታፈረች፣ መንፈሷ እየተጨነቀ ።

አጉዳፍር መላ ሕዋሳቱ ነቅተው፤ ልቡ አታም እየመታ፤ የምት ቁጥለውን በሥጋት ይጠባበቅ ጀመር። አስተያየቱ የባሰውን ሰው ነቷን አርበደበደው። አንዴ ልትወጣው ወስኖ ነገሩን ጀመረች...

“ያኔ አውሮጳ ሸኝተኸኝ የመጣሁ ጊዜ፤ እዚህ የሚጠብቀኝ እጮኛ ነበረኝ። በበኩሉ ፈቅጂ ያጪሁት ሰው አልነበረም። ወላጆቻችን — በተለይ በኔ በኩል ያጣቱ ታላቅ ወንድም — ተስማምተው ያደረጉት ነገር ነበር... ታዲያ፤ እሱ ‘ወደድኩሽ’ ይበል እንጂ እኔ ልቤ አልተቀበለውም ነበር። ግን፤ ገና የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ ስለ ነበርኩ፤ ‘የሴት ዕጣጥ ይኸው ነው’ ብዬ በማመን፤ አንድ ዕቃ ሲያስማሙኝ ፀይኔ እያየ፤ ‘አሜን’ ብዬ ዝም አልኩ... አሁን ሳስበው ይገርመኛል... ከዚያ፤ ከብዙ ትግል በኋላ አሜሪካን ሔድኩ። ስመስሰ፤ ሰውዬው የማይስማማኝ፤ ጋብቻውም ሊዘልቅ የማይችል መሆኑ ተልህ ሆኖ እየታየኝ ሔደ። ይጠጣል፤ አምባጓሮ ይወዳል፤ ዘጠቅር ሽጉጥ ይዞ ነው የሚዞረው፤ የሴት ወዳጆቹ አበዛዝ ቁጥር ሥፍር የለውም። በዚህ ላይ ቅናቱ እያድርስ ነው። ‘ከማን ጋር ነው የምትታያዬው? ማንን ነው የምትጠቅሺው?’ ይላል ተመራት ተነሥቶ። እኛም ልህ፤ መቼስ ሰው ፀይኑን ጨፍኖ አይሔድ። ፀይኑ ከተሰፈተ ፊቱ ያለውን ማየቱ ይቀራል? ብቻ ነገሩን ለማሳጠር፤ የሠርግ ጥሪ ወረቀቱ ከታተመ በኋላም ቢሆን መቁረጥ ተገድጄ ቆረጥሁ።

“ምን ልበልህ፤ ዓለም ፀልፈች። ታላቁ አጎቱ፤ ‘ተዋረድን፤ የዓለም መሣቂያ፤ መሣሰቂያ ሆንን’ አሉ። ቤተ ዘመድ፤ ‘አም፤ እርግጥ ተዋረድን’ አለ። እረ ትታሰርም ተብሎ ነበር። ያግኑቱ ዘመኑ ዛሬ መሆኑና፤ ዕድሜዬም ከሐያ አንድ በላይ ስለ ነበር፤ ከቤቴ በማስወጣት ብቻ ተወሰኑ...

“ከዚያ አንድ አብሮ እደግ ጓደኛዬ ዘንድ ደባልነት ገባሁ። እኔን የጠቀመችና፤ ያገዘች መስሏት፤ አንዴ፤ ካንዶ፤ አንዴ ከሌላዉ ጋር ልታቆራኝ ተግታ ትሠራ ጀመር። ብነግራትም አልሰማም ስላልችኝ፤ አፓርትመንት ተከፊይቼ የገባሁት ያኔ ነበር።

“ከዚያ፤ ምድረ ጎረምሳ ፍዳዬን አሳየኝ። በመንገድ ሰሔድ፤ አንድ ነገር ጣል፤ ወይ ጠቀስ ሳያደርጉኝ ወይም ሳያፋጩብኝ አያሳል

ፋኝም ነበር ። የተከናተርኩትን ሰይጅንቶ ነጂ ፣ አንዳንዶቹ ገንዘብ ጸየሰጡት እመንገድ እያሳፈራቸው ያውኩኝ ጀመር ። ምናለፋህ ፣ ሁሉም የታላቁ አገጥኞች መስለው ታዩኝ ። ተመርሬ ፣ ‘እሺ’ ብዬ እንድታረቅ የተደረገ አድማ መሰለኝ ።

“ ይሁንና ፣ አንድ የመሥሪያ ቤቱ ባልደረባ እኔ እምኖርበት ሕገ ውስጥ ይኖር የነበረ ፣ ‘ላመላልሰሽ’ አለኝ ” ስትል ፣ አገናኛል ፣ አሁንም የልቡ ምት እንደገና መፍጠን ጀመረ ።

“ እኔም ‘ይሻል ይሆናል’ ብዬ ተስማማሁ ። የሚከተለውን ሕሉባልታ ሳልፈራ አልቀረሁም ። ግን ፣ የልቤን እኔና እግዚር እና ውቃሉን በማለት ነበር ። እሱንም ቢሆን በሙሉ ልብ አላመንኩ ትምህርት ፣ ‘አንድ መሥሪያ ቤት ስለሆንን ፣ ክብሩን ይጠብቃል’ ብዬ በመገመት ነበር ። ቢሆንም ፣ የመጀመሪያዉን ሁለት ሦስት ቀን ነቅቼ ስጠብቀው ፣ ጩዋ ሆነ ። ጥቂት ተዝናኖሁ ። በአራተኛዉ ቀን ይመስለኛል ፣ በሰዓፍ አንዳንድ ነገር ጣል ማድረግ ሊጀምር ፣ እኔም እንዲገባው ለማድረግ ጥከርኩ ። በመጨረሻዉ ፣ አንድ ቀን አመጣዋ የጭቃ ጅራፋን ፤ ፤ ”

ይኸን ጊዜ አገናኛል ልቡ ሽምጥ ይጋልብ ጀመር ። ዐይኖቹን ሳያስበው ከሐዱበት መልሶ ፊቷ ላይ አሳረፋቸው ። ታፈረች አቀርቅራ አይታዩዋት እንጂ ጥያቄ እንደ ሞላቸው ተስማት ። ‘የጭቃ ጅራፋን’ ማብራራት ጠቃሚ መሆኑን ገመተች ።

“ . . . ማታ ከቢሮ ስንወጣ ፣ በቅጥታ ወደ ቤቱ በመውሰድ ፋኝታ ደሴ መንገድ ገብቶ ይነዳ ጀመር ። እኔም ፣ ‘ሌላ የምትሔድበት ጉዳይ ካለህ’ እኔን አውርደኝና በሰይጅንቶ እሔዳለሁ ፣ ብለውም ፣ አልሰማ አለ ። እንዲያውም ፣ ‘እኔ እኮ ሾፌርሽ እይደለሁም ፣ እኔ ከማን አንሳለሁ ፣ አሁን ደርሶ መነኩሲት መምሰል . . . ምንትስ ምንትስ’ እያለ ፣ ገዢውን ቀጠለ ። እኔም ፣ ‘ብታቆምም ባታቆምም ከመኪናዋ ዘልዬ እወርዳለሁ’ አልኩና የመኪናውን በር ልከኛት ስል ፣ በግዱ አቆመ ። ወርጺ እቤቱ ሔደኩ ። ከዚያ ‘ይቅርታ ፣ እንዲህ እንዲያ’ ቢልም አሻፈረኝ አልኩ ። ሰይጅንቶ ጥበቃዬ ተመለሰኩ ።

“የክፍል አለቃዬ አንድ ሁለት ጊዜ ሰዶችን ብቻ ስጠብቅ ወረ በሎች ሲያስቸግሩኝ አይተው ካመጡኝ በኋላ ሲመቸኝ እኔ እወስ ድሻለሁ። አሉኝ ። እኔም እንቢም እሺም ሳልል ቢሮዬ ገባሁ ። ነገሩ አስቸገረኝ ። ‘እንቢ’ እንዳልል ማስቀየም ሆነብኝ ፤ ሰውዬውን ። ‘እሺ’ እንዳልል ሠጋሁ ። ምክንያቱም ፤ ሰውዬው አምስት የወለደ ችላቸውን የልጅነት ሚስታቸውን ፈትተው ፤ ዕድሜዋ ከኔ ያነሰ ዘመናዊ ወጣት በማግባታቸው ፤ ጨዋነታቸውን ተጠራጠርኩና ነው ። በሌላ በኩል ደግሞ ፤ አንድ ቀን ፤ ከመሥመር የወጣ ነገር ብለውኝ ወይም ሲያደርጉ አላየሁም ነበር ።

“ ብቻ ፤ ሐሜትና ወራ አጅግ በዛ ። አሽሟጣጩ ፤ አሽሙረ ኛዉ ፤ ‘አሁን አባቷ ከሚሆኑ ሰው ጋር’ ይል ጀመር ። አፋቸውን አውጥተው ፤ ‘ዛሬ ያ ሽማግሌሽ የት ሒዶ ነው ፤ በሰዶችንቶ የምትሔጅው? እረ ለመሆኑ ፍቅር ይዞሽ ነው ፤ ብር ፍለጋ ?’ ያሉኝም ነበሩ ። ምን ልበልህ ተጨነቅሁ ። በመጨረሻዉ ያቺ ወጣት ሚስታቸው ፤ በስልክ እንዳልሸጥ እንዳልሰወጥ አድርጋ ሙልጭ አርጋ ሰደበችኝ ። በዚህ ላይ ፤ ያ እሙኛሽ ነኝ ባዩ ይህትብኛል ፤ ‘ ቆይ ፤ አንድ ቀን አለኝ በይ !’ ይለኛል ። ‘ የኔን የእንዳሸን ቀለበት አውልቀሽ ፤ የሌላ አደርጋለሁ ብለሽ አትመኚ ። ቆመሽ ትቀሪያታለሽ ’ ይለኛል ። ምን ልበልህ ።

“ በመጨረሻዉ ፤ እስኮላርሽፕ ፊልጌ አሜሪካን አገር ተመለስኩ አልሃለሁ ” አለች በረጅሙ ተንፍሳ ። ሳታስበው ወራዋን በሙሉ ዘከረኝለት ።

አጎናፍር አሜሪካን አገር ያረገችውን ለማወቅ ልቡ በጣም ተመኘ ። ሲያስቀጥላት የሚችልበትን ዘዴ ያሰላሰል ጀመር ። “ . . . አሜሪካን አገር የተሻለ ዕድል እንደ ገጠመሽ ተስፋ አደርጋለሁ ” አለ አጎናፍር ።

“ አዎ ። በጣም የተሻለ እንጂ ። ምንም እንኳ ዱሮ እነበርኩ በት ከተማ ባልሒድ ፤ የአሜሪካንን አገር የማውቀው ስለሆነ ችግር አልገጠመኝም ። አንዱን ያሜሪካን ከተማ ከለመድህ ሌላዉን ሁሉ ባንዴ ነው የምትለምደው ። የኑሮው አኪያሒድ በጣም ተመሳሳይ

ነው። ስለዚህ ምንም ግር አላለኝም። . . . ብቻ፡ መጀመሪያ እንደ ደረሰሁ ሰው አስጠልቶኝ ስለ ነበር፡ ብዙ ጊዜ እሆቱሌ፡ በኋላም አፓርትመንቱ ነበር እምቀመጠው። እዚያ የደረሰኩት ትምህርት ከመጀመሩ በፊት ስለ ነበረና፡ ሌላ እማደርገው ስላልነበረኝ፡ ብዙ የልብ ወለድ መጻሕፍት አነበብሁ። በልብ ወለድ ዓለም ገብቼ ስን ፈላሰስ፡ ሳላውቀው ተማሪ ቤት ተከፈተ። ከሰዎች ጋርም ቀስ በቀስ መቀላቀል ጀመርኩ። ደንበኛ ያዘዩት ኑሮዬን ቀጠልኩ” ብላ ቆም አለች።

አጎናፍር ወሬው ገና አላጠገበውም። ስላሚረካን አገር ኑሮዋ ዝርዝር ነገር ማወቅ ልቡ ይመኛልና። ግን፡ ምን ልትነግረው ትችላለች? መቼም ከብዙ ወንዶች ተማሪዎች መተዋወቃ የማይጠረጠር ነው። ታዲያ፡ ‘እከሌ ከንፈር ወዳጄ’ ነበር ልትለው ነው፤ ዝም አለ።

“በሐድኩ በሰዓተኛ ይሁን በስምንተኛ ወሬ . . .” ስትል አጎናፍር ፈጥኖ ነቃ። ታፈረች ነገሯን ለመቅጠል የተነሣችው፡ በአ ጋጣሚ ለመገናኘት ያበቃቸው ነገር፡ አንድ ሌላ ነገር አስታውሷት ነው። “... አንድ ቀን ካንድ የምግብ ሸቀጣሸቀጥ መደብር፡ የሳምንት ቀለቤን ለመሸመት ሔጄ፡ ባንድ ትንሽ ነገር ሳቢያ ካንድ ሀብታም ቤተሰብ ጋር ተዋወቅሁ።

“ቀኑ ቅዳሜ ነበር። የሸቀጣሸቀጥ መጫኛ፡ የሚገፋው ጋሪ ሁሉ ተወስዶ ነበር። ስለዚህ፡ የጨረሱት የሚያጋቡትን ለመውሰድ፡ ወረፋ መጠበቅ ነበረብኝ። ከኔ ጎላ፡ አንዲት ጠና ያለች አሮጊትና፡ እጐኗ በዕድሜ ከሷ የማታንስ ወፈር ያለች ሴት ቆመው ያወጋሉ። ከወደፊቱ አንዲት ሴት ዕቃዋን ከጋሪው ላይ እያነሣች፡ አስከፋይዋ ጠረጴዛ ላይ ትከምራለች። እኔም እጠብቅ የነበረው፡ ዕቃዎቿን አውጥታ ስት ጨርስ፤ ያንን ጋሪ ለመውሰድ ነበር። ሴትዬዋ ልትጨርስ ገና አንድ ሁለት ነገር እንደ ቀራት ወፍራሟ ሴት፡ ራመድ ብላ ጋሪውን ለቀም አረገችው። ባለዕቃዋ ቀና ብላ አየቻትና፡ ቀጥላ ደግሞ ዐይኗን ወደኔ ወርወር አረገች። በዚህ ጊዜ ከጎላዬ የነበረችው አሮጊት፡ እክ ሊት 1 ‘የሷ ተራ ነው፤ እኛ እሚቀጥለውን እንጠብቅ’ ብትላትም

እንዳልሰማ ሆኖ ጋራውን ያዘች ፤ አሮጊቷ ጠጋ ብላ ስትደግም ላት ፤ ያኔ ፣ ይቅርታ ፣ ብላ ለቀቀችው ። እኔ ግን ጊዜ ስለ ነበረኝ ፣ በተለይም ያበሻ ይሹኝታ ይዞኝ ፣ ‘ትውስድ’ ብዬ ድርቅ አልኩ ።

“ በዚህ ሳቢያ ካሮጊቷ ጋር ተዋወቅን ። ቤተኛ እስከ መሆን ድረስሁ ። በኋላ እንደ ተገነዘብኩት ፣ አሮጊቷ ያምላ ስምንት ፣ ባሏ የሰልሳ አምስት ሰድሜ ያላቸው ፣ እጅግ በጣም ሀብታም የሆኑ ፣ የዕብ ሬዊ ቤተሰብ ናቸው ። አራት ልጆች — ወንዶች ብቻ — ወልደዋል ። ከነዚህ ሁለቱ ሞተዋል ። አንዱ ፣ በሁለተኛው ዓለም ጦርነት ፣ አው ሮፓ ከጀርመኖች ጋር ሲዋጋ ፣ ሌላው ፣ በዚያው ጦርነት እስያ ከጃ ፓኖች ጋር ሲዋጋ ። የተረፉት ሁለቱ ደሞ ባገር የሉም ። የልጅ ልጅ ቻቸውን በሙሉ ሰብስበው የሚያስተዳድሩ አሮጊቷና ሽማግሌው ናቸው ።

“ ‘ሀብታም’ ስልህ እንዲህ ቀልድ ነገር አይምሰልህ ። እኔ ዱሮ የኔ ቤተሰብ ‘ሀብታም ነው’ ሲባል ፣ ‘ጌታ’ ማለት እንደኛ ያለ ማለት ይመስለኝ ነበር ። የጋሻ መሬት ብዛት — ቁጥሩ — ይመስለኝ ነበር ። ያንን ቤተሰብና ፣ በጠቅላላው አሜሪካን አገር ‘ሀብታም’ የሚሉት ፣ እንዴት ዐይነት ያለ መሆኑን ካወቅሁ ወዲህ ፣ ስለ ጌታ ልጅነቱ ሳሱበ ወይም ሰዎች ሲናገሩ ግብ ይመጣል እነኝ ወንድሜ በጋሻ እሚለካ አጥር ግቢ ውስጥ የሚኖሩበትን ፣ ሦስት ፎቅ ፣ ትልቅ ግንብ ቤት ፣ በውስጡና በግቢው ያለው ፣ ለድሎት የተደራጀው ፣ ነገር ፣ ሌላ ነው ። ያሏቸው አክሲዮን ፣ ያክሲዮንና የሽርክና ኩባንያዎች ፣ በያይነቱ የማይንቀሳቀስበት ንብረት . . .

“ አሁን እኔ አንድ ትልቅ ሺላ ፣ አንድ ሁለት መኪናዎች ፣ እና በተጨማሪ ትንሽ እርስትና ትንሽ የከተማ ቦታ ቢኖረኝ ፣ ሰውም ‘ሀብታም ነች’ ብሎ ፣ እኔም ይኸንኑ አምኖ ልባችን ውልቅ ይል ነበር ። ግን ፣ እውነት ይህ ሁሉ ቢኖረኝ ፣ ደህ አልባልም ፣ ሀብታም ግን አያሰኝኝም . . . ” ብላ ቆም አለች ፣ ላንድ አፍታ ። አጎ ናፍር ዝም አለ ፣ ያላቸውን ሁሉ እያሰላሰለ ።

“ . . . ወደ ዋናው ነገር ልመለስ ። አሮጊቷ መውለድ ተመኝታ ባልታደለቻት ቤት ልጅዋ ቦታ አረገችኝ ። ያልወለዱት ቤት ልጆቿ

ውን ሆንኩኝ . . . ያቺም ወፍራም ጥቂር አርጊት፤ በዚያ እኔ በምኖርበት ከተማ አላቸው የሰማይ ስባሪ የሚያህል የአፓርተማ ሕንፃ ውስጥ የምትኖር ሠራተኛቸው ናት ። እሕንፃው ውስጥ፤ ለራሳቸው፤ ለቅዳሜና - እሑድ ማረፊያ የሚያገለግል ባለ አራት መኝታ ቤት አፓርትመንት ስላላቸው፤ እሱን ጠባቂ ናት ። እሷና የሟሽ እገታ ልጅ የሚኖሩበት ባለ ሁለት መኝታ ቤት አፓርትመንት፤ እዚያው ሕንፃ ውስጥ አላት ። ለብዙ ዘመን አብራቸው የኖረች ስለሆነች እንደ ዘመድ ትቂጥራቸዋለች ። የእገታን ልጅም ያስተማሩትና፤ ከኩባንያ ምቻቸው አንዱ ውስጥ ሥራ ያስገዙት እነሱዉ ናቸው ።” እዚህ ላይ ቆም አለች ። ግንባሯም ጥቂት ደጠር አለ ።

ዝምታው በመቀጠሉ አገናኛቸው ቀና ብሎ ፡ “ መልካም እጋ ጣሚ ነበር ! ” አለ በማዳኔቅ ።

ታፈረች ፡ “ አዎ፤ እሱስ በጣም የሚያስደንቅ ነበር ። ግን፤ እኔ አርጊቷን ባየሁ ቁጥር እምዬ ትዝ እያለችኝ በመደሰት ፈንታ አዝን ነበር ። ዐይኗን ባሳየው ትምታለች እያልሁ በጣም እጨነቅና እሠጋ ነበር ። ”

“ እርግጥ ፡ አባቴ በታላቅ ወንድሙ ተመርቶ — እረ ታዝቦ ልበል እንጂ — እንዳንድ ውዳቂ ነገር አዱር አውጥቶ የጣለኝ ትዝ ሲለኝ፤ ሆኔ ቅደም ይልቅ፤ አዲሱ ቤተሰቤን ብቻ ነው፤ ‘ማሰብ የሚገባኝ’ እያልኩ አራሴን ለማሳመን እሞክር ነበር . . . አገሪ ላለመመለስ እንኳ ያሰብኩበት ጊዜ ነበር ። ለማመን የምትችል አይመስለኝም፤ ምን ያህል አርጊቷ ትወደኝ እንደ ነበር ብታይ ፤ እኔ እንጂ . . . የገዛ ልጅዋ እንኳ ብሆን ከዚያ የበለጠ የምትወደኝ አይመስለኝም ። እኔም በጣም ወደድኳት ። ”

“ ግን፤ የእምዬ ነገር ትዝ ሲለኝ አእምሮዬን ያናውጠው ነበር ። እኔ ዘመዶቼ በሙሉ — እረ ዓለም በሙሉ — ቢጣላኝ ቢያርቀኝ ደንታ የለኝም ። የእምዬን ፊቷን መመለስ ግን አልችለውም ። ‘ዐይንሽን እንዳላየው’ ብላለች ያሉትን፤ ለማጣራት ሞክራ ነበር ፤ ወደ አሜሪካ ከመሔድ በፊት ። ግን እንዳላገኛት ተከለከለሁ ። ”

“ይህ ሁሉ ታዲያ ያገኘው ሥራ ነው ። እኔን የሚደንቀኝ ፣ እኛን ተወን ልጆች ነን — ወንድሞቼና እናቶቼ ፣ የወለዱ የከበዱ ፣ የራሳቸው ትዳር ያላቸው እንኳ ፣ ከሱ ታላ ውልፍት ለማለት አለመድ ፈራቸው ነው ። ሁሉም የሱን ፈቃድ ፈጽሟልናቸው ናቸው ። አንድ ዘመድ ፣ እሱ የሚታወመውን የሚያደርግ አታገኝም ። እኔ እኮ እምልህ፣ ምን ዐይነት መቶት ነው ? አንድ ሰው ይኸን ያህል ተጽዕኖ በሌሎች ላይ ሲኖረው አያስገርምም ?

“ታዲያ በኔ እንደዚህ የጨካኝብኝ፣ ‘ለምን እኔ ያልኩትን ሁሉ እንደ ሌሎቹ አሜን ብላ አትቀበልም’ ብሎ ነው ። የመጀመሪያ ግጭቶችን፣ የሁለተኛ ደረጃ ተማሪ የነበርኩ ጊዜ ነበር፣ የደረሰው ። እኔ መካከል ትምህርት ቤት አዳሪነት መግባት ፈለግሁ ። እሱ ግን በመኪና እየተመላለሰች ትማር ብሎ መከራ ። ተወሰነብኝ ። እኔ ግን ጠዋት ማታ እያለቀሁ እምጭን አስጨንቁ ያዝኳት ። ያኔ እንደ ዛሬ አልደከመችም ነበር ። በጣም ትፈራ ስለ ነበር ፣ በርሷ ብርታት አዳሪነት ገብሁ ። ቀጥሎ ፣ ዐሥራ ሁለተኛ ክፍል እንዳለሁ ፣ ከዚህ ሰውጭ ጋር አስተማሪዎች ፣ ሠርጉንም ወዲያው ሲያስከትል ፈልጎ ነበር — ወደ ውጭ አገር እንዳልሔድ ። ሐተታው ብዙ ነው ፣ ብቻ ፣ ይኸው ያም ሳይሳካለት ቀረ ።

“እሱን ማሸነፊያ መሳሪያዬ እምጭ ነበረች ። አሁን ምን ይህ ናል፣ የማይለይ ጓደኛዋ መቁጠሪያ ብቻ ሆነ ! . . . ስለዚህ፣ አሜሪካ ሆኖ ፣ ሙሉ የመንፈስ ዕረፍት ላገኝ ያልቻልኩት እኔን እያሰበኩ ፣ ከነገ ዛሬ ‘ሳላያት ትሞታለች’ እያልኩ ነበር ። ‘ደብዳቤ ብጽፍ ማን ያሳያታል ፣ ስልክ ብደውል ማን ያቀርባታል ብዬ ፣ ማታ ማታ እያለቀሰኩ ፣ ጠዋት ማታ እየጸለይኩ ኑሮዬን ቀጠልኩ ። ምክንያቱም ፣ ለታናሽ ወንድሜ አንድ ሁለቱ ብጽፍለት፣ ከርሱም እንኳ መልስ አጣሁ ። አሁን እሰማለሁ ፣ ጨርሶ አልደረሰውም ። ለካ በዚያን ጊዜ አንዴ ፣ ታሰሮ ፣ በሌላ ጊዜ ደግሞ ፣ ወደገጠር በቤተሰብ ተልኮ ኖሯል ።

አጎናፍር ነገሩ ጥያቄ እንዲያቀርብ ቢገፋፋውም ፣ ለጊዜው ገታው ።

“በዙ ጊዜ ካለፈው በኋላ መሔዴን ሰምተው ፣ ያለሁበትን በሰንት ጣር አግኝተው ፣ ደብዳቤ ጻፉልኝ ፣ በእምዬ ስም = እኔም በርሷ ስም መለስኩ = እንደዚህ ላንድ ዓመት ያህል ቀጠልን = በመጨረሻው ‘አባትሽ በጠና ታሟል = በነፍሱ ድረሽ’ የሚል ደብዳቤ ካገብኩ መጣ = እኔ እምዬ ነች አልኩ = ሞታለች ብዬ አመንኩ = ሌላ ማን ንም ምንንም አልጠረጠርኩ . . . ‘እሷ ከሞተች ፣ ምን አስኬደኝ’ ብዬ እስከወደያኛው እዚያው ለመቅረት ሳላስብ አልቀረሁም = ወንድሜም እንደሆነ ከአዲስ አበባ ሲጨርስ አሜሪካን ለትምርት መምጣቱ አይቀርምና ያኔ አገኘዋለሁ ፣ እሱንም አስቀረዋለሁ ብዬ አቀድኩ =”

አሁንም ስለ ወንድሟ ለመጠየቅ ያደረበትን ጉጉት ሞጥ አደረገው ።

“‘ግን ፣ እውነት ታማ እንደሆንሽ ? አልሞተችሽ እንደሆነ?’ የሚል ሐሳብ መጣብኝና ፣ ስጽጹት እንዳልኖር ፈርጥጧል መጣሁ = ብደርስ ፣ ማንም ሰው ምንም አልሆነ = ግን አያቴን በሕይወት በማግኘቴ በጣም ደስ ስላለኝ ፣ ማታለላቸውን አላጤንኩትም . . . አሁን እንደምሰማው ፣ እሷ ጠዋት ማታ እያለቀሰች ፣ አልበላ አልጠጣ እያለች ስላስቸገረችቸውና ፣ ለዚህም ምክንያት እኔ መሆኔን ስላወቁ ነው አሉ ፣ ዘዴ ፈጥረው እንድመጣ ያደረጉት . . .

“ ያቺም አሮጊት ፈረንጅ እናቴ ፣ ያልወለዱት ልጅ ቢወዱትም ያው ባዕድ መሆኑን በስተርፎናዋ ተጨማሪ ማስረጃ አገኘች” ብላ ታፈረች ፣ ትከዝ አለች ።

“ ይኸ የተፈጥሮ ሕግ ነው = ባንቺ አዲስ አልተጀመረም = ስለዚህ ፣ በደለኛነት ሊሰማሽ አይገባም” አለ አገናኛር ፈጠን ብሎ ።

“ እሱስ ነው = እንዲያው ነገሩን አልኩህ እንጂ = ደግሞም እንጸጸፋለን = ከመጣሁ እንኳ ሦስቱ ጽፈላታለሁ = ካልክስ ዱሮ ገና ትናፍቀኛለች . . . ኮስሞስ መደብር ከሔድኩባቸው ዋና ምክንያቶች አንዱ ፣ ለርሷ የምልከው አንድ ነገር ለመግዛት ነበር . . . ለእና ላንተ ትናንት መገናኘት ፣ ምክንያት የሆነችው እሷ ነች!” ብላ ታፈረች ፣ ፈገግ አለች ።

አጉኖፍርኛ ፈገግ አለ ።

“ ይኸዉልህ ፡ የሕይወት ታሪክ ይኸ ነው — ባጭሩ ። ”

“ የሚያስደንቅ ነው ። አሁን ሁሉም ነገር እንደ ዱሮው እንደ ተመለሰ ተስፋ አለኝ ? ” አላት ፡ እንደ መጠየቅም ጭምር ።

“ ብርሉ ከነታ አይሆንም ዕቃ ፡ እንደሚባለው ነው ። እርግጥ አሁን የምኖረው ቤቱ ነው ። መውጣት መግባቱን የሚቁጣጠረኝ የለም ። የሚናገረኝ የሚቁጣኝ የለም ። የፈለግሁት ይደረጋል ። ግን ፡ እንደ ዱሮው አይደለም ። አንድ የማይታይ ፡ የማይዳሰስ የጠፋ ነገር አለ ።

“ እምልህ ፡ በዘመናችን ቀለበት መመለስ እስከዚህ ያልተለ መደ ነገር አይመስለኝም ። እስከዚያ ሲያደርሳቸው አይገባም ። ነበር ። ለመሆኑ ያኔ አስወጥተው እመንገድ ሲጥሉኝ ፡ የቤት ወሮበላ ሆኜ ብቀርሰ ነኝ ? የባሰ አይዋረዱም ነበር ? እውነቱን ለመናገር እነሱን ለመጉዳትና ፡ ለመበተል ሐሳቡ ኸዉ ሳይልብኝ አልቀረም ። ብቻ ፡ ‘ ከብር ለራሴ ውረደት ለራሴ ’ ብዬ ተወኩት እንጂ !! ... ደግሞ ፡ ከቤታቸው ፡ አሰወጡኝ ፡ ግን ፡ ‘ የባንጃው ልጅ ’ መባሉ ይቀራል ? ”

አጉኖፍር ጥቂት ተቁነጠነጠ ። ስለ ዘመዶቿ አንዳች ነገር ለመናገር እፉ እየፈራ ፡ “ ከደናታል ይባል እንደሆነ ? ” አለ ። የፈለገው በዘዴ እርእስት ለመለወጥ ነበር ። ግን ፡ ‘ ካፍ ከወጣ አፋፍ ’ ነውና ፡ እንዴ አመለጠው ፡ አይመልስም ። ስለዚህ ፡ ታፈረች ደግሞ ፡ “ ቀለበት ማውለቅ አዲስ ነገር ነው ወይ ? በዘመናችን ልጅ የሚከዱ በት በቂ ምክንያት ይሆናል ወይ ? ” ስትል ፡ አጉኖፍር ጥቂት እየተንቆራጠጠ ዝም አለ ።

ሁለቱ ወጣቶች ያላወቁት ፡ ለታፈረች አጉት ዋናው ጥያቄ የሷ ቀለበት መመለስ አለመሆኑን ነው ። ታፈረች እንዳለችው ፡ ይኸ ዛሬ ‘ ተራ ነገር ’ ሆኗል ። አጉት ይኸን አላጡትም ። ለላቸው ዋናው ነገር ፡ እጮኛዋ የነበረው ፡ የእንዳሻህ አባት ፡ ፊታውራሪ ዘመዴ መልካም ፡ ገና እሷ ላትፈጠር የዋሉላቸው ትልቅ ውለታ ነበር ። ከባድ ምስጢር ነው ። ከሁለቱ ሌላ ይኸን ምስጢር የሚያውቁት

ሌሎች ሦስት ሰዎች ብቻ ነበሩ ። አሁን ግን የሉም ፣ ከባዱ ምስጢር ገድሏቸዋል ። ስለዚህ ፣ አሁን ምስጢሩን የሚያውቁ ሁለቱ ብቻ ናቸው ። ከዚህ የተነሣ የታፈረች አጎት የፊታውራሪ ዘመዴ መልክምን ፈቃድ ፈጽሟ ሆነዋል ።

ፈታውራሪም ፡ በበኩላቸው ልጃቸው የሚፈልገውንና የሚመኘውን ሁሉ ያያርጉለታል ። ‘ጨረቃን አውርድልኝ’ ቢላቸው ለማውረድ ከመሞከር አይመለሱም ። እጅግ ይወዱታል ፣ የምኑበታል ።

እንዳሻህ ዘመዴ ግን ፡ እውነተኛ መልኩ ፡ አባቱ ዐይናቸውን ጨፍነው የሚያዩት መልኩ አይደለም ። ሁለቱ አውሮፓ ቢሻገርም ፡ ከቆነጃጅት ጋር ለመግባቢያ ያህል ሁለት ቋንቋዎች ይወቅ እንጂ ፡ በትምህርት ረገድ ፡ ካገሩ ይዞ የሒደውን ነው ይዞ የተመለሰው ። ትምህርት አይጠላም ። አእምሮውም ደንዝ አይደለም ። ግን ለመማር ጊዜ ያጥረዋል ። እሱም ያለው እንደ ሌላው ሰው ሁሉ ፡ በቀን ሐያ አራት ሰዓት ብቻ ነውና ። እንዳሻህ ዘመዴ ፡ ለውበት ዐይኑ ፡ ለፍቅር ልቡ ዘወትር ንቁ ናቸው ። ቆነጃጅትና እንዳሻህ ተያይተው አይተላለፉም ። እንደ ኩራዝና እንደ ሳትራት ይሳሳባሉ ። ሴት የሚማርኩ ፡ መልክ ፡ ጨዋታና ማግባባት የሚችል እንደበት እና ወፍራም ኪስ አሉት ። ፍቅር ሲይዘውም ፡ ሲለቀውም እንደ ደቂቃ አይፈጅበትም ።

የፈታውራሪ ወዳጅ ዘመድ በሙሉ ፡ “ተው” በለው ። ሥራና ትዳርም አሲዘው ። ከማይረቡ ሰዎች ጋር ገጥሞ ይኸው ከኩዮቹ ሁሉ በታች ሆነ ። ምን እስቲሆን ነው የምትጠብቀው ?’ ሲሏቸው ፡ ‘ልጅነት ፡ ጉርምስና ይዞት ነው እንጂ እንዲህ አይምሰላችሁ ። በጣም ብልህና አስተዋይ ልጅ ነው ። እኔን እንኳን የሚመክረኝን ብትሰሙ ትደነቃላችሁ’ እያሉ ፡ የዘመድ ምክር አልቀበልም ይላሉ ።

ያባት እምላክ ረድቷቸው ጥሩ አጋጣሚ ተፈጠረ ። እንዳሻህ ፡ ታፈረችን እንደ ሠርግ ዳንስ ላይ አይቷት ወዲያው በፍቅር ተነደፈ ። የታፈረች ችላ ማለት አባሰበት ፤ አበደ ! ሰው ቢልክ ፡ ደብዳቤ ቢልክ ፡ ገጸ በረከት ቢልክ ፡ አልበገር አለች ። ሳምንታት ወደ ወራት ቢለወጡም ፡ የታፈረች ‘እምቢታ’ አልለወጥ አለ ።

እንዳሻህ ዘመዴ በፈንጠዝያ ዓለም ጠፈር ላይ ፡ አሉ ከሚባሉት ትላልቅ ከዋክብት አንዱ በመሆኑ፣ ወሬዉ ፈጥኖ ተሠራጨ። ስንቱን ሴት የሚያስለቅሰው ጀግና ፡ እነሆ ‘አንዲት የእቴጌ መነን ተማሪ ታስለቅሰው ጀመር’ ተባለ። ባንድ ፊት በገጠመው ዕድል ሲደሰቱ ፡ በሌላ በኩል ደግሞ ፡ የተበቀለችላቸውን ወጣት ተማሪ ቀንተውባት ፡ ላያውቁት አያሌ ሴቶች ጠጧት !!

ይኸን ሁሉ አሉባልታ ፡ ሁሉቱ ፡ እንዳሻህና ታፈረች ፡ ከጉዳይ አልጣፉትም ። ታፈረች ፡ እንዳሻህ ዘመዴን ዘወትር ከሚያስቸግሯት ጐረምቦች እንዳንዱ ቆጥራው ፡ ነገሩን ትታዋለች ። የሁለተኛ ደረጃን መልቀቂያ ፈተና ፡ በስምንት ወር ውስጥ ስለምትፈተን ፡ መልካም ውጤት ለማግኘት ሙሉ መንፈሷን በዚያ ላይ አውላለች። እንዳሻህ ደግሞ ፡ ሐሳቡን በሙሉ ያዋለው ታፈረች ፡ ‘ካልተሸነፈችልኝ ገድያት እሞታለሁ !!’ ላይ ነበር ።

በማህሉ ታሞ አኪም ቤት ገባ ። አባት ምክንያቱን ተረዱ ። ልጅቱም የማን ወገን እንደ ሆነች ሲያውቁ ደስ አላቸው ። ወዳጅ ዘመድን ማስታገሺያ ፡ ልጃቸውን ማሰሪያ ፡ የወርቅ እግር ብረት አገኙ ። የታፈረች አገጥሞ ሁሉን አስተካክለው ጨረሱ ። ታፈረች ተሸነፈች ፤ እንዳሻህም የልቡ ደረሰ ። ሆኖም ፡ ታፈረችን በቀኝ እጁ ጨብጦ ፡ ወዲያው በግራ እጁ ሴሎችን መዳሰሱን ቀጠለ ። እሱ ፡ እጮኛን መውደድና ፡ በጉን ደግሞ ፡ ከሌሎች ጋር መማገጥ ፡ ‘ሁለት የተለያዩና የማይቃረኑ ነገሮች ናቸው’ ባይ ነው ። ባይናገሩትም ፡ የታፈረች አገጥሞና የእንዳሻህ አባትም አስተያየት ፡ ከዚህ ብዙ አይርቅም ። ስለዚህ ፡ ቀለበት ለመመለስ የሚያበቃ ምክንያት መስሎ አልታያቸውም ። ያውም ሠርጉ ተደግሶ ፤ ድፍን ኢትዮጵያ ሠርግ ተጠርቶ !!

አሁን ፡ በዕድሜም በዕውቀትም ለበሰለችው ታፈረች ባንጀው ግን ፡ ይኸን የማትቀበለው ነገር ስለሆነ ፡ ቀለበት መለሰች ። አንዱ እዚህ ላይ ነው ፡ የርሷና ያጉቷ ሐሳብ የማይገናኙት ... ታፈረችም ቀጠለች ፡ “እሺ ልጅን ለመካድ በቂ ምክንያት ነው እንበል፤ ግን ፡ ልጅን መካድ እኮ ልጅነቱን ሊፍቅ አይችልም ። እርግጥ ፤

ከመውረስ ያግደው ይሆናል ። ነገር ግን ፡ ጥያቄው የውርስ ጉዳይ አይደለም ።

“ ሰው እኮ ሲያወራ ፡ ‘ የእኩል ልጅ እከሊት ፡ ወይም የተካፀ ችው ያቶ እኩል ልጅ ’ እያለ ነው ። አስቀድሞ ልጅነቱ ከተጠቀሰ በኋላ ነው ፡ የቀረው ዝብዝብ የሚቀጥለው . . . እኔም እነሱም ልንፍቀው አንችልም !!! ”

“ ካልሸሰ እውነተኛ ልጅ የሆነውን ፡ ‘ ልጄ አይደለም ’ ብሎ መላ ዓለምን ጭምር ቢያሳምኑ ፡ በርግጥ ልጅነቱ አይፋቅም ” ከማለቱ ፡ አገሩናፍር ሰውነቱ ስትጥጥ አለ ። ትዝ አለው !!!

“ እኔ እኮ እምለው ይኸን ነው ” አለች ታፈረች ፡ “ ያለፈው ዐለፈ ፡ ላያቲ ስል ተመልሼ መጣሁ ። ግን ሁሉም ነገር እንደ ዱሮው አልመለስ አለ ” አለች እየተከዘች ።

“ እውነትሽን ነው ፡ መርሳት ነው ደጉ ፡ እንደዚህ ዐይነቱን ነገር ። ”

“ ነገርን በሆድ ቋጥሮ መያዝ ጥሩ አይደለም የሚባለው እውነትም ፡ እውነት ነው ። ለሰው ማካፈል የሐሳብ ሸክምን ያቃልላል እንደ ተባለው እኔም እሁን ትንሽ ቀለለኝ ። ግን ፡ ይቅርታ መጠየቅ ይገባኛል - የምላ ጊዜህን ስላበላሸሁብህ ” አለችው ፡ የደከመ ፈገግታ እፊቷ ላይ እየታየ ። ገና በሁለተኛ ጊዜያቸው ፡ ይኸን ሁሉ ስላወራችለት ጥቂት ራሷን ታዘበች ። “ ያስለፍልፍ መድኃኒት ይዟል ልበል ? ” አለች በልቧ ። ተራውን እንዲናዘዝ ለማድረግ አሰበች ። ግን ፡ በድንገት ቀና ብላ ወደ መንገዱ አቅጣጫ ስትመለከት ፡ የመርቹዲሱ አፍንጫ ታያት ፤ የማናዘዙ ነገር ወዲያው ተረስቶ የዱሮ እጮኛዋ ነገር በሐሳቧ ተተካ ። በዱሮ ወሬ ተመስጣ ጠፍቶ የነበረው ሥጋቷ ተመልሶ መጣ ። ለጊዜው የምትለው ጠፍቷት ዝም አለች ።

“ የቀድሞውን ብቻሽን ተወጣሽው ፤ የወደፊቱን ግን እን ተጋገዝበታ ! ? ወረቀት የተላከልን ሁለታችንም ነን ። የጋራ ችግራችን ነው ” አለና ፡ ፈገግ ለማለት ሞከረ ።

“ በጣም መንቻካ ሰው ነው ። እንዲያው ነገር ይወዳል ። ሌላ ምን ሥራ አለው ፣ ይኸው ነው ሥራው ” አለች ታፈረች ፣ በሹ ክሸክታ ፣ ለራሷ ።

“ ‘ አልፈልግህም ’ ሲሉት የማይገባው ወንድ ፣ በእውነቱ በቁመ የሞተ ነው ። ፍቅርስ የያዘው ቢሆን ፣ ‘ በግድ አፍቅሪኝ ’ ማለት እንዴት ይችላል ። ‘ አፍቅሪኝ ’ አልተባለ ። ፍቅርን እንደ ምክንያት እየሰጡ የሚሟዘዙ ሰዎችን ልቤ ክፉኛ ይንቃቸዋል ። አጻፋውን ካላገኙ ዐርፈው አይቀመጡም ? ” አለ አጉናፍር ።

“ የኛ አገር ወንዶች ፣ አብዛኛዎቹ ፣ እንዲያውም ‘ አልፈልግህም ’ ሲሏቸው ነው የሚብስባቸው ። የሴትን እምቢታ ውርደት ፣ እንዲያውም ሞት አድርገው ነው የሚቈጥሩት . . . ይኸ ሰውዬ ቀለበቱን ያወለቅሁለት ጊዜ ዝቅብኛል ። ‘ እንደ እርኩስ ውሻ ሰው እንዳይቀርብኸ አድርጌ ፣ ቆመኸ ትቀሪያለኸ እንጂ እዚች አገር አንድ ወንድ አያገባኸም ’ ብሎኛል . . . ሴት አላጣ ፣ መዓቱን ነው የሚያግዘው ። ብርም ሞልቶታል ፣ ያፈሰዋል ። ታዲያ ለምን ይመስልሃል እንደዚህ የሚያስቸግረኝ? ‘ ሴት እኔን ትታ አትሔድም ፣ ሲበቃኝ እኔ ነኝ የምተዋት ’ ባይነው ” አለች ታፈረች ፣ ሳታስበው አሁንም ወደ አውራ ጉዳናዉ ገልመጥ ብላ ።

“ መልካም ነዋ ። እስቲ የሚያደርገውን እናያለን ! ” አለ አጉናፍር ፣ ኮስተር ለማለት እየሞከረ ። ታፈረች ፣ ‘ ይኸ ሰውዬ ለምን? ’ አለች? ‘ ለምንስ ደጋግማ ወደ መንገዱ ታያለች ? ’ አለና በልቡ ፣ “ ምንው ይኸ ልጅ እንደዚህ ቆየ ” ብሎ ብድግ አለ ፣ ወደ መንገዱ አግጣጫ ዞር ሲል ፣ አጉናፍርም የመርሲዲሱ አፍንጫ ታየው ። ሥጋት ልቡ ተተከለ ። ፊቱን ወደ ምዕራብ መልሶ ቆመ ። ታፈረችም ፣ መኪናውም አሁን ከቆመበት ይታዩታል ። ራሱን ወይም ሰውነቱን ሳያዞር ፣ ዐይኖቹን ብቻ ፣ እንዴ ወደ ደቡብ ፣ እንዴ ወደ ሰሜን ወርወር ማድረግ ብቻ ነው ።

መርሲዲሱ ቅጠልያ ሰማያዊ ነው ። እውስጡ የምስት ሰዎች እራስ ይታየዋል ። ‘ ሁለት ሰው ይዟል ። መግሪያ ይዘው ይሆን ? ’ የሚል ሥጋት አለቀው አለ ።

“ እኔ እምለው ፡ አንተን ጣጣ ውስጥ ከምጩምርህ ፡ ባንተያይ ይሻላል ነው ። ”

“ ለምን ተብሎ ፤ አንቺ የማትፈልገህ ከሆነ ፤ ሌላ ነገር ነው ። ግን ፤ በሱ ዛቻ እንደሆነ ፈጽሞ የማልቀበለው ነገር ነው ። እኔ በበኩሌ ለሱ ዛቻ ደንታ የለኝም ” አለ አጉናፍር ፤ ምናልባት ይኸን ያለችው ስሜቱን አንብባበት እንደሆነ ፤ ጨርሶ ከአእምሮዋ ውስጥ ለመደምሰስ ።

“ እኔ ምን ይኸን እፈልጋለሁ ። ብቻ በኔ ጦስ አንተም ችግር ውስጥ እንዳትገባ በመሥጋት ነው እንጂ ። ”

“ እንግዲያው በኔ ይሁንብኸ አትሥገ ። ሕግ አልጣስን ፤ ሰው አልነካን ፤ ለምን ጓደኛዎች ለመሆን ትሞክራላችሁ ’ የሚል ቢመጣ እሺ ልንል ይገባል እንዴ ታዲያ ፤ ለይሆንም ፤ ደግሞስ እሱ ማነውና ፤ ” አለ ፤ አጉናፍር በማንቋሸሽ ።

አነጋገሩ ታፈረችን አጽናናት ። ብቻ መርሴዲሱ አለ መሔዱ ልቧን አወከው ። አጉናፍርም አነጋገሩ ከርሷ ይልቅ ለራሱ ስለ ነበረ ፤ የገዛ ንግግሩ ትንሽ አበረታታው ። የታፈረች ፈገግታና ብሩህ ገጽ ደግሞ ፤ ፈጽሞ ልቡን አደንደነው ፤ ‘ ይኸ መርሴዲስ ውስጥ ያለ ጥጋበኛ ከነጓደኞቹ ገጥሜ ፤ ሱሪ የታጠቀ ወንድ ምን እንደሆነ ፤ እዚህ ፤ አሁን አረጋግጥላታለሁ ’ የሚል ሐሳብ በአእምሮው ውስጥ አየለ ። ይኸን በማሰቡ ብቻ እጅግ ተደሰተ

እጃቸውን ታጠቡ ። ልጁ መጥቶ ፤ ዕቃውንና ሒሳቡን ይዞ ሒደ ። መልሱን እስኪያመጣ ወደ መኪናቸው ግዝገም ጀመሩ ። ሁለቱም በየበኩላቸው እየሰረቁ ወደ መርሴዲሱ ያዩ ነበር ። ቀረብ እንዳሉ ታፈረች የእንደሻው ዘመዴ መኪና አለ መሆኑንና ፤ እውስጡ ያለውም ሰውዬ ሌላ መሆኑን ስትገነዘብ ፤ ያንጃብብባት የነበረው ክፉ ጥላ ተከላላት ። ደስ አላት ። ተነፈሰች ። አጉናፍርም ቢሆን በበኩሉ የሰውዬውን ጥቂረትና መመለጥ ሲመለከት ባላን ጣው እንዳልሆነ ገመተው ።

በተለይ ደግሞ፣ እሱና ታፈረች ወደ መኪናዉ ሲቀርቡ፣ የሰዎች አኳኋንና አስተያየትም፣ የግወቅን ምልክት አሳሳየም ። ወረበሰፊው ይዘዋል ። ተነፈሰ ።

መኪናቸው አንደ ገቡ፣ ልጁ መልሱን አምጥቶ ጉርሻውን ተቀብሎ ሔደ ። ሰዓቱ በጠኝ ከአምስት ነበር ።

አየተጩዋወቅ ሲመለሱ፣ ታፈረች የነገ ቀጠሮዋ ትዝ አላት። ዛሬ ከትናንቱ የበለጠ፣ አጉናፍሮ ቀርቦ ተሰግት ። ጓደኝነታቸው የሚዘልቅ መሰላት ። ያን ጊዜ፣ ጀርመን አገር፣ ያሳያት ገለልተኝነት ተወግዶ፣ እንዳሻው ዘመዴ ሊያራርቃቸው ላደረገው የመጀመሪያ ቀላል መከራ አጉናፍሮ የሰጠው መልስ፣ ልዪን አረካው ። ስለዚህ ግጭረቷን ትታ እሱ ላይ ተወስኖ ለመቀመጥ ለመቅረጥ ፈለገች፤ ግን፣ ትናንት ስለ ነገ ቀጠሮዋ አጥብቆ አለመጠየቅ፣ የጩወነት ይሁን የገለልተኝነት ደኅና አድርጎ ስላልገባት፣ ላለመቸኮል መምረጡ ደኅና መሰላት ። በሌላ በኩል ደግሞ፣ ድንገት ከበለጠ ጋር ያየኝ እንደሆነ ወላዎይ ነች ብሎ ይርቀኛል ብላ ሠጋች ።

ስለ በለጠ ያላት ስሜት የተዘበራረቀ ነበር ። አንዳንዴ፣ ሲልና ሲያደርግ የነበረው፣ ‘ጩዋ ሰው ነው፣ የበሰለ ሰው ነው’ ሲያሰኛት፣ ሌላ ድርጊቱ ደግሞ፤ ‘አይረባም’ አሰኝቷት ነበር ። ሆኖም፣ ካጋጠሟት ብዙ ወንዶች የተሻለ መስሎ ስለ ታያት፣ ያለፈው ቅዳሜ ቀጥራው ነበር ። ይኸ የሆነው አጉናፍሮን ሳታገኘው ነበር እንጂ፣ ቀድሞ ከሱ ጋር ተገናኝታ ቢሆን ኖሮ፣ ከበለጠ ጋር ለአንዴም መቃጠሯን ትጠራጠራለች ። ነገር ግን፣ አሁን በርሷ ቀጠሮ ምክንያት የመኪና አደጋ ስለ ደረሰበት፣ ሁለተኛ ቀጠሮዉን ተቀብላለች ። ይኸም ቢሆን ከአጉናፍሮ ጋር ከመገናኘታቸው በፊት ነው ። አሁን፣ ወደኋላ ለማለትም ተቸገረችበት ። ከሁሉም ከሁሉም፣ ለመኪና አደጋዉ ምክንያት መሆኗ ከበዳት !!

“ ግን፣ አጉናፍሮን፣ ይኸንን ባሰረዳው ይገባው ይሆን ? ወይስ ከሆነ በኋላ ብነግረው ይሻላል ? ዕውቀታችን እስከዚህ የጠለቀ ስላልሆነ፣ አሁን መንገዱ ድንገት ያራርቀን ይሆናል . . . የበኋላ

ውም ቢሆን፤ ምናልባት ከዚህ የተሻለ አይሆንም ይሆናል” እያለች ተጨነቀች ።

ድንገት ይተዋወቁ እንደሆነሽ !

ሐሳቡ ብቻ አስደነገጣት ! ለማወቅ የነበራት ጉጉት በጣም አየለ ።

ሆኖም፤ እውነቱን አውጥታ የነገው ከቀትር በኋላ ቀጠሮዋ ከበ ለጠ ጋር፤ ከሌላ ወንድ ጋር፤ መሆኑን የመንገሩ አደጋ፤ እንዳልጠ ነከረ ሕፃን ሮርቃ የሆነውን፤ ይህን መሳሳባቸውን፤ መፋቀራቸውን፤ ወገቡን የሚቆርጠው ነው ብላ አመነች ። በሌላ በኩል ደግሞ፤ አጉናፍር በተማሪነቱ ወቅት ብዙ ጊዜ እንግሊዝ አገር ይመላለስ ስለ ነበረ፤ በለጠን ሳያውቀው ስለማይቀር ይኸንን ማረ ጋገጥ ፈለገች ። በዘዴ ለመጠየቅና ለማወቅ ወሰነች ። “ በለጠ የሚባል ሰው ታውቃለህ ? ” አለችዉ፤ ስታመነታ ከቆየች በኋላ፤ በድንገት !!

“ በለጠ ስንት አለ ። ብዙ ነው ። እኔ እንኳ እማውቃቸው አንድ አራት ይሆናሉ ። በለጠ ማ? ” አለ አጉናፍር ፈገግ እያለ ። ጥያቄው ምን እንደሚያስከትልም ለማወቅ ችለ ።

“ ያባቱን ስም አላውቀውም ። እንግሊዝ አገር ነው መሰለኝ የተማረው” አለች በነገሩ የተጨነቀችበት ላለመምሰል እየሞከረች፤ አነጋገሯ፤ ሊያገረግር የነበረውን የአጉናፍርን ልብ አረጋጋው ።

“ በለጠ ደበላ ! እሱማ አብሮ አደግ ጓደኛዬ ነው ። አሁንም በጣም ወዳጆች ነን ። ለምን ? ” አለ አጉናፍር ።

“ አይ ! አንድ የቅርብ ወዳጄ ስለሱ ጠይቃኝ ነበር ። እንግሊዝ አገር ከነበረ ትተዋወቃላችሁ ብዬ በመገመት ነው” አለች ታፈረች ! የድምጿ አወራረድ ምንም ሳያጋልጣት ።

“ ስለ በሌ የፈለግኸውን ጠይቂኝ ። እነግርሻለሁ ። በጣም ቅርቦቼ ናቸው ከምላቸው ሁለት ሦስት ሰዎች አንዱ ነው ። አስተዋውቃችኋለሁ ። እንደዚህ እንዳይመስልሽ፤ በጣም ጥሩ ሰው ነው” አለ አጉናፍር ። ወዲያው ያደጋው ነገር ትዝ አለው ። “ ካንቺ

ዘመድ ጋር ተቃጥሮ ኖሯል ያገለቅ እንደዚያ ሲከለፈለፍ አደጋ
 ያገኘው ! . . . ገና አልጠየቅሁትም ስለሱ ጉዳይ ፡ እሱም አላነግ
 ብኝም ” ብሎ ፡ በለጠ ለምን ስለዚህ ጉዳይ ለሱ እንዳላነግበት ፡
 አጎናፍር የሚጠረጥረውን ምክንያት ሊገልጽላት አልፈቀደም ።
 ምክንያቱም አጎናፍር ሁልጊዜ በለጠ ፡ ‘ አንዲት ልጅ አገኘሁ ’
 ሲለው ‘ እስከ መቼ የምትዘልቅ ’ ይለው ስለ ነበረ ፡ ‘ ስለዚችኛዋ በደ
 ንብ ካጣራና ሐሳቡን ከወሰነ በኋላ ፡ ሊነግረኝ ፈልጎ ነው ’ የሚል ነበር ።
 ስለዚህ ፡ ይኸን መግለጽ የበለጠን ዕድል የሚዘጋ መሰለው ።

“ ጥሩ ነው ” አለች ታፈረች ። በልቧ ግን በጣም አዘነች ።
 መጥሮ አጋጣሚ ሆነባት ። በዝግ እጅዋ ችግር ውስጥ ገባች ። ‘ አጥብቆ
 ጠያቂ የእናቱን ሞት ይረዳል ’ ። በጠዋት ሐሳቧ ቦታ ፡ ይኸኛው ተተ
 ክቶ ወደ ቢሮዋ ተመለሰች ። አጎናፍር ግን በጣም ተደስቶ ነበር ።
 በመንፈስ እንደገና ታድሶ የተወለደ ያህል ተሰማው ። እቢሮዉ
 ሲደርስ ፡ ላሥር ሰዓት ሩብ ጉዳይ አልፎታል ። ምንም አልሠጋበትም ።
 ቢሮው ገብቶ እንደ ተቀመጠ ገብሬ ገብቶ ፡ “ አቶ ተስፋዬ ሁለት
 ጊዜ ደውለው ነበር ። እንደ ገቡ እንዲደውሉልኝ ብለዋል ” አለው ።

አጎናፍር ፡ “ ተስፋዬ ፡ ከመቼ ወዲህ ነው ደግሞ እንደዚህ አጥ
 ብቆ የሚፈልገኝ ” ብሎ እየተገረመ በዝግታ ስልኩን አነግ ። የው
 ስጥ ቁጥሩን ለመጠየቅ ስልክኛዋ ዘንድ ደወለ ። ነገረችው ። ደወለ
 ለተስፋዬ ። “ አሎ ። እንደምን ዋልክ ፤ ፈልገኸኝ ነበረ አሎ ።
 ምንው ደኅና ፤ . . . አሁን ገና መግባቱ ስለሆነ እቢሮዬ — ” ብሎ
 ሳይጨርስ ፡ ተስፋዬ ግዴለም እኔ እመጣለሁ ብሎት ስልኩን ዘጋ።
 ‘ ምንድር ነው የሚፈልገው ፤ እንደ ልማዱ ጉራውን ሊነሰንስ
 ብኝ እንዳልሆነ ተስፋ አደርጋለሁ . . . ድንገት በለጠን አሞት ይሆን
 እንዴት ’ ብሎ ደንገጥ እንደ ማለት ካለ በኋላ ፡ ‘ ይኸ ቢሆን እን
 ደኛ በስልክ ሊነግረኝ ይችል ነበር ፤ ሁለተኛ ከበድ ያለ ነገር
 ቢሆን ፡ እሱ ራሱ እቢሮዉ ባልተገኘ ነበር ’ ብሎ የዚህን ሐሳብ
 ከአእምሮው አውጥቶ ጣለ ።

አጎናፍር ፡ ያቀጣጠለውን ሲጋራ ሳይጨርስ ፡ ተስፋዬ ከተፍ
 አለ ። “ እንደምን ዋልክ አጎናፍር ። የት ጠፋህ ፤ ስፈልግህ ዋልኩ ”
 አለ ተስፋዬ ።

“እስከ ሰዓት እዚህ ነበርኩ” አለ አጉናፍር፤ ተስፋዬን እንደዚህ ያቁነጠነጠው ነገር ምን እንደሆነ ለማወቅ የነበረው ጉጉት እጅግ ከፍ ያለ ቢሆንም፡ አሱን ትቶ፡ “ቡና እንጠጣ?” ብሎ መጥሪያውን ደወለ ። ገብሬ ዘው አለ ።

“ሁለት ቡና አምጣልን” አለ አጉናፍር ።

“የለም ። ለኔ አንድ ቀጭን ሻይ አምጣልኝ” አለ ተስፋዬ ።

ገብሬ ሊያመጣ ሲወጣ አጉናፍር የሚለው ጠፋው ። ተስፋዬ ጥቂት አሱብ ካደረገ በኋላ፡ “ሰሞኑን በመሥሪያ ቤታችን ሲያለት የነበረውን ሁሉ ሰምተሃል?” አለው አጉናፍርን ።

“ምን ልጂ?” አለ አጉናፍር፡ አዲስ የቼም ሽር ወሬ፡ መንፈስ የጀመረ መስሎት ።

“ምንም አልሰማህም?” አለ ተስፋዬ፡ በመደነቅ ።

“የለም፡ ምንም አልሰማሁም ።”

“ሰሞኑን ምን እንደ ተደገሰሰት ሳያውቅ፡ ለፋሲካ ወደ ቁራ እንደሚነዳ በሬ ጊዜውን እየጠበቀ ቁጭ ብሏል ። ደግሞም፡ ዛሬ ፊቱ ሁሉ አብርቷል ። አምሮበታል፡ እንዳሰቡት በሬ ። አይ ሞኞ!” ብሎ አዘነለት ። ተስፋዬ የበላይነት ስሜት ተሰማው ።

“እንንግዳያው ልንገርህ ። ዛሬ ጠዋት የከፍተኛ ሹማምንት ጉባዔ ተደርጎ አንድ ሰዓት የሆኑ የመሥሪያ ቤታችን ዝቅተኛ ሹማምንት —” ብሎ ዐረፍተ ነገሩን ሳይጨርስ፡ አስነጠሰው ።

አጉናፍር በሆዱ፡ “እንዲሾሙ ተወሰነ ። ከነሱ ውስጥ አንዱ እኔ መሆኔ ነዋ!” ብሎ ደስ አለው ። ታፈረች ገዴ ነች አለ ። ተስፋዬም ለምን እንደዚህ እንደ ፈለገው ገባው ፤

ተስፋዬ ደጋግሞ ካስነጠሰው በኋላ፡ ከኪሱ መሐረብ አውጥቶ አፍንጫውን አብሶ፡ ወሬውን ለመቀጠል ሲያሰላ ስልኩ ተደወለ ። ምክትል ጠቅላይ ሽሙ ናቸው ። አጉናፍርን፡ ‘ቢሮዬና’

ነው የሚሉት። “እኚ” ብሎ ከዘጋ በኋላ፡ “በላ ጨርሰልኝ። ሲታው ሊገድለኝ እኮ ነው!” አለ፡ ተስፋዬ የሚቀጥለው እሱ የሚያስበውን መሆኑን እርግጥኛ በመሆን ገጹ ብርሃን ጨምሮ። ምክትል ጠቅላይ ሹመም የጠሩት፡ ይኸንን መልካም ወሬ ሲያበሥሩት መሆኑን ፍጹም አልተጠራጠረም። እንዲያውም ከሰልኩ በኋላ ‘በመሾም’ ግምቱ እርግጠኛ ሆነ።

“አንድ ሰባት ዝቅተኛ ሹማምንት፡ አንተም ጭምር፡ ወደ የጠቅላይ ግዛቱ ሊመድቡ ነው” አለ ተስፋዬ፡ ኮስተር ብሎ።

አጉናፍር በመዳደሩ ዙጋ አለ!! እንኳን ያሰበው ረጽሞ ያላለመው ነገር ነው። ባንድ አፍታ ሕይወት መሱ ጨለማ ወረሰት። ሐሳብና ቃላት ለገዜው ተሰወሩ፡ ከአእምሮው ጠፉ!!

“እንዴት? ለምን? መቼ?” የሚሉት ቃላት፡ ዝም ብለው ካፉ ሲወጡ ተሰሙት፡ ልክ ሌላ ሰው፡ በሌላ ድምፅ የተናገራችው እንጂ ከሱ የወጡ አልመሰለውም። አስቀድሞ በጠረጠረ፡ ይኸን ያህል ድንጋጤ ባልደረሰበት። ዳሩ ግን፡ አስቀድሞ በግ አሰበ። በዚያ ያላንዳች ጥርጣሬ አመኘ። ፍጹም ተቃራኒው ሆኖ ሲያገኘው ተመነጠረ። ይህ ነገር የሆነው፡ ከአንድ ሳምንት በፊት — ከትናንት በስቲያ ረቡዕ ዕለት እንኳ — ቢሆን ኖሮ፡ እንደዚህ አያደርገውም ነበር። ምናልባትም ያስደስተው ይሆናል። አሁን ግን፡ ከታፈረች ጋር የጀመረው ነገር፡ በጋብቻ ሳይታሰር፡ ምንም እንቅፋት አይፈቅድም። ሌላው ቀርቶ፡ ‘ለስብሰባ ለንድ ሳምንት፡ እውጭ አገር ሐድ’ ቢሉት እንኳ ደስ አይለውም።

ተስፋዬ፡ የአጉናፍርን አኳኋን ሲያይ፡ የበለጠ ናቀው። እስከ ዚህ መደንገጡም አስደንቀው። ሆኖም፡ ይኸን ሁሉ ሊገልጽ ወይም እንዲታወቅበት አልፈለገም። ስለዚህ ዝግ ብሎ፡ “ይኸውልህ ዛሬ ይኸንን ወሰኑ አሉ። ነገ ለጠቅላይ ሹመ ይቀርብና እሳቸው ካጸደቁት አለቀ ማለት ነው” አለ፡ አጉናፍርን ትኩር ብሎ እያየ።

አጉናፍር ድንጋጤዉ ድንገት እንደ መጣ፡ ድንገት ጠፍቶ፡ በሥፍራው ኃፍረት፡ ንዴትና ቁጣ ተተኩ። ‘ተስፋዬ፡ እንደዚህ

እኔን ለማግኘት ሲቃ የያዘው ለካ ለዚህ ነው ። መልአክ መግት ለመሆን ራሱን መርጦ ነው ። እኔም ፡ ልክ እንዳቀደው ፡ ደንግጤ አስደሰትሁት ! ወይኔ ! በይፋ እስኪነገር ለመቆየት አላስችል ብሎት ነው ...
... አሃ ! ውሸቱንስ እንደሆን ? ለቀልድብኝ ? እንዴት እንደምሆን ለማየት ? — እራሴን አጋስጥሁ !! ' ... ስሜቱንና ድምፁን በቁጥጥሩ ውስጥ አግብቶ ፡ “ ማን ነገረህ ? ” አለ አጐናፍር ፡ ኮስተር ብሎ ።

“ የጉባዔ ተካፋይ ከነበሩት አንዱ ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ መልካም ነው ። ሲሆን እናያለና ! ” አለ አጐናፍር ።

“ እሱን አትጠርጥር ! በፍጥነት አንድ እርምጃ ካልወሰድን የማይቀር ነው ? ”

“ “ካልወሰድን ? ” አለ አጐናፍር ፡ ግር ብሎት ።

“ እኔም እኮ ገመጉፋ መሔዴ ነው ! ” አለ ተስፋዬ ።

“ አንተም አንዱ ነህ ? ” አለ አጐናፍር ፡ ባለማመን ።

“ አዎ ። ብቻ እኔ መሥሪያ ቤቱን ለመልቀቅ ወስኛለሁ ። ”

“ እሱስ እኔም ይኸንኑ ነው የማደርገው ። ብቻ ፡ ምክንያቱ ምንድር ነው ? ”

“ ጠቅላይ-ሹም-አከሉ ናቸው ምክንያቱ ” አለ ተስፋዬ ።

አጐናፍር ሰዓቱን አየና ፡ “ አሁን የደወሉት ምክትል ጠቅላይ ሹሙ ናቸው ። ቢሮአቸው ጠርተውኛል ። ይቅርታ ታደርግልኛለህ ? ” አለው ተስፋዬን ።

“ በደንብ እንጂ ! ” አለ ተስፋዬም እየተነሣ ፡ “ ታውቃለህ ፤ እሳቸው ሰውዬ ስላንተ ተከራክረው ነበር አሉ ። ‘ ባሌ ሒድ ፡ የተባለ እንደሆነ ፡ መሥሪያ ቤቱን ለቅቆ ነው የሚሔደው ’ ብለው አስጠንቅቀዋል ። አሉ ። ጠቅላይ-ሹም-አከሉ ናቸው ድርቅ ብለው ፡ ‘ ይዛወር ፡ በወጣም ይውጣ ’ ያሉት አሉ ” አለ ተስፋዬ ።

ከቢሮ ወጥተው ጥቂት እንደ ተራመዱ ፡ አንድ የቡና ቤት ልጅ ሻይና ቡናውን ይዞ ሲመጣ መንገድ ተገናኙ ። አጐናፍር ፡ ገብሬን ጠርቶ እሱና እንደልቡ እንዲጠጡት ነግሮ እርምጃውን ቀጠለ ። ተስፋዬ አሁን ያለው ነገር አስደሰተው ። ስለ ምክትል ጠቅላይ

ሹሙ ያለው ከፍተኛ ግምት የበለጠ አደገ ። ስለ ተስፋዬ ያሰበው መጥፎ ነገር ግን እጅግ ጸጸተው ። ተስፋዬ የቀድሞ አለመጣጣማ ቸውን ወደ ጉን ብሎ ፡ አጉናፍርን ፈልጎ አስቀድሞ ሊነግረው የፈለገበት ምክንያት ፡ መልአክ መዓት ለመሆን ፈልጎ ሳይሆን ፡ ‘ የጥ ታት ጓዱ ’ አድርጎ በመቁጠር መሆኑን ተገነዘበ ። ተስፋዬም ፡ ‘ ልን ገረው አልነገረው ’ እያለ ማመንታቱን ትቶ ፡ አጉናፍርን ማስጠንቀቁን አንድ በጉ ተግባር እንደ ፈጸመ አድርጎ በመቁጠር ፍጹም ደስታ ተሰማው ። ምንም ሳይባባሉ በዚህ ተለያዩ

* * *

ወንድይራድም ፡ ምሳውን ከበላ በኋላ ፡ እንደ ልማዱ በእግሩ ለመንሸርሸር ከቤት ወጥቶ እስካሁን በግሩ ሲሄትን ቆይቶ ፡ በመመለስ ላይ ነው ። እምሳ ላይ ከበለጠ ጋር የተባባሉት ነገር ፡ እስካሁን ከልቡ አልወጣም ። በአእምሮ የሚታሰበውና በጉብር የሚገለጠው ፡ ብዙ ጊዜ የተለያየ ነው ። በአእምሮ ደረጃ ሲመለከተው ፡ ለምሳሌ የተስፋዬ ወደ ገመጉፋ ታዞ ወይም ተሾሞ መሔድ መልካም ነገር መሰለው ። ምክንያቱም ፡ ተስፋዬ ብልህና ጠንካራ ሠራተኛ በመሆኑ በተላከበት ቦታ ፡ ቢወደውም ቢጠላውም ፡ ያለ ዕረፍት ሠርቶ መልካም ውጤት የሚያስገኝ መሆኑን ያምናልና ። የዚያ ጠቅላይ ግዛት ሕዝብም የሚገባውን ፡ የተስፋዬን አገልግሎት ፡ ሊያገኝ ይችላል ። ይኸ ውጤት ተፈላጊና ጥሩ ነው ። እርግጥ ፡ ከሥራው ውጭ ተደላና ደስታን አጥብቆ ተከታታዩ ተስፋዬ ፡ ገጠር ፡ ያውም ገመጉፋ ገጠር ፡ ቢገባ ብዙ የሚፈልገውን ምችትና ሥጋዊ ደስታ አያገኝም ይሆናል ። ነገር ግን ፡ ለርሱ የሚቀርበት ጥቅም እሱ ለሕዝቡ ሊያስገኝ ከሚችለው ጥቅም ጋር ሲመዛዘን ፡ ጉዳቱ አንሶ የሀገር ጥቅሙ በዝቶ ይታያል . . . በሰሜት ደረጃ ሲመለከተው ደግሞ ፡ ‘ ተስፋዬ ከጓደኞቹ ሁሉ ተነጥሎ ይሔድ ’ የሚባለውን ነገር ለመቀበል ያስቸግረዋል ። ከመለየቱም ይልቅ ደግሞ ፡ ማለፍ የሚኖርበትን ፈተና ሲመለከተው ፡ ‘ ለምን ተስፋዬ ገለጻል ሌላ አይሔድም ? ’ የሚለው ስሜት ፡ በልቡ ያይልበታል ።

ነገሩን ወደራስ ቀረብ አድርገው ሲመለከቱት ፡ ይህ የሐሳብና የሰሜት መዛባት የበለጠ ሆኖ ፡ እንዲያውም ስሜቱ አይሱ ሐሳቡ

ደክሞ ይገኛል ። ለምሳሌ ጉዳዩ በጠቅላላው ፡ ፊትማሩ ወጣቶች በየጠቅላይ ግዛቱ እየተሰማሩ አገራቸውን ቢያገለግሉ ጥሩ ነው ፡ የሚል ሆኖ ሲቀርብ ፡ ተቃራኒ አይኖረውም ። ነገር ግን ፡ ‘ እንተ ገጠር ገብተህ አገልግል ’ ወደሚባል ሲተረጉም ፡ ተቀባይ ያንሳል ፤ እንዲያውም ይጠፋል ። ያንድን ነገር እውነትን በሐሳብ ተቀብሎ በልብ አምኖ ፡ በሥራ ግን ያለመግለጥ ልማዳችንን ለማሳየት ይህ በቂ ማስረጃ ነው ። ለሌላውም ሁሉ እንደዚህ ነው ። በሕይወት አብዛኛው ነገር እንደዚህ ነው ።

ስለዚህ ፡ ቅድም በለጠ እንዳለው ፡ ‘ ነገሩ ይኸ ነው ። ስለዚህ ፡ የማደርገው ልክ አለመሆኑን አምናለሁ ’ ብሎ ከመናገር ፡ ዝም ማለት ይሻላል ። ምክንያቱም ትክክል ነው የምንለውን ካሳደረግን ፡ ትክክልነቱን ግወቃችን ብቻ ወይም ትክክል አለማድረጋችንን መገንዘብ ብቻ ለምን ይጠቅማል ፤ ማውራቱስ ምን ይበጃል ፤ ‘ ብሎ በዚህ ሐሳብ ወንድይራድ መንፈሱ ረጋ ፤ ቆመ ።

ቀጥሎም ፡ ከዚያ በማያያዝ ፡ ስለ ሕይወት ፍቺ ሲያውጠንጥን የከረመውን ፡ በሐሳቡ መከለስ ጀመረ ። በመጨረሻ የደረሰበትም ሐሳብ ፡ ሕይወት ፍቺ የሌላት መሆኗን ነው ። ‘ ይኸን ለመረዳት ይኸን ያህል ጊዜ መፍጀት ፡ የአእምሮ ጉልበት ከማባከን ምን ያደርሳል ፤ የደረሰ ኩባትም ሐሳብ አዲስ ሐሳብ አይደለም ። እጅግ እርጊ ነው ፡ የሚለኝ ሞልቷል ። ነገር ግን ፡ አንዱ ያለውን አምኖ መቀበልና ፡ እዚያው ሐሳብ ላይ ራስ በአእምሮ ተጉዞ መድረስ አንድ አይደለም ። አሁን ለኔ መኖር ዋጋ የሌለው ፡ ዓላማ የሌለው መሆኑ ፡ ሥጋና ደም እንደ ለበሰ ፍጡር ፡ ሕያው ነው ። ግዙፍ ፡ የሚዳሰስ ነው ። ሰው ለማግኘት የሚጣጣረው ነገር ፡ ለኔ ስሜት አይሰጠኝም — የሚደሰትበት አያስደስተኝም ፤ የሚያዝንበትም አያሳዝነኝም ። የሚኮራበት አያኮራኝም ፤ የሚያፍርበት አያሳፍረኝም ። ባጭሩ ፡ ሕዋሳት እንደ ሌሎች በድን ነኝ ። ለኔ ፡ ሕይወት መዓዛ እንደሌላት አበባ ፡ ጭምርም እንደሌለው ወጥ ናት ። ስለዚህ ፡ የጭንቀቴና የሥጋቴ መነሻ ፡ አእምሮዬ ይኸን እየተቀበለ ፡ ልቤ ይኸን እያመነ ፡ ከሰው ጋር ልኑር ብዬ ፡ መላሴ የሚናገረው የልማድ ውሸትና በየዕለቱ የምፈጽመው ባዶ ድርጊት ነው ።

‘እንደ እውነቱ ከሆነ፣ ተስፋዬ ከተማ ኖረ ገጠር፣ በለጠ ከመ ኪና አደጋው ተረፈ አልተረፈ፣ ምን ትርጉም አለው? እንዲያው ባዶ ነገር ነው። እኔስ ሕይወቴ ብትኖር ብትጠፋ ምን ልዩነት አለው? አስቤ፣ ፈቅጂ፣ ፈልጊ ያልመጣሁበትን ዓለም፣ የሙጥኝ የምልበ ትም ምን ምክንያት አለ?!’ እያለ እያውጠነጠነ፣ ሳያስበው እቤቱ ደረሰ። ሰዓቱ፣ ዐሥር ሰዓት ተኩል ሆኗል፣ ዓርብ።

የውጭ በር መጥሪያውን በዘልማድ የቀኝ እጅ ጣቱ ተጫነ። ተሰማ እንደ ወትሮው ከጉጀው ወይም ከማድቤት ሳይሆን፣ ከዋናው ቤት እየሮጠ ወጣ። ከበደም ተከትሎት መጣ። ተሰማ በሩን ከፍቶ ወንድይራድ ወደ በረንዳው ደረጃ እርምጃውን ሲያቀና፣ ከበደ ጮሀ ብሎ፣ ‘እረ ጌቶች ጉድ፣ ፈላብን! እረ መዓት ወረደብን! እረ እግ ዚያሄር ቋጣውን ጣሉብን።’ ምንው ዛሬ እኔ ሞቼ ዐፈር በሆንኩት” እያለ ይወተውት ጀመር።

“ምንው! ምን ጉድ ተወለደ?” አለ ወንድይራድ እርምጃውን ፈጠን እያደረገ — ከሐደበት የሐሳብ ዓለም፣ ወደዚህኛው ወደ ግዙፉ፣ በቅጽበት ተመልሶ ልቡ እየተሸበረ።

“እረ ጌቶች በጠና ተይህዋል። ከሳሎን እኔና ጋሼ ተሰማ ነን ተሸከመን አልጋቸው ሳይ ያደረግናቸው። ምንው እኔው ዐፈር በሆንኩት!” አለ ከበደ፣ ወደ ጉን ዞር ብሎ፣ ወንድይራድን እያስቀ ደመ።

በዚህ ጊዜ የፍጥነት እርምጃው ወደ እሩጫ ተቀይሮ፣ “መቼ? በስንት ሰዓት ነው የጀመረው? ለነተስፋዬ ደውላችኋል?” እያለ ወንድይራድ፣ መልስ ሳይጠብቅ እቤት ዘው አለ። ብርቱ ድምፁን ስትሰማ፣ ከምግብ ቤት ቶሎ ወደ ወጥቤት ገብታ ተሸሽጋ ቆመች። ወንድይራድ በቀጥታ ወደ በለጠ መኝታ ቤት ገባ።

በለጠ በጀርባው ተንጋልሎ ተኝቷል። ፊቱ በላብ ተዘፍቋል፣ የዛሉ እጆቹ ከአንሶላና የብርድልብሱ ውጭ እጉኑ ተጋድመዋል፣ ሁለት ዐይኖቹ ጣራው ላይ ተሰከተዋል። በላብ የታጠበው ገጹ በሕመም ቁንቀት ተጨማትሯል። ደረቱን የሸፈነት፣ ካናት ወደ

ታች የተቀበሉት አንሰላና የበርድ ልብስ ከሳንባዉ እንቅስቃሴ ጋር በመተባበር ቁጭ ብድግ ይላሉ ።

ይኸን ሁሉ ሲያይ ወንድይራድ ከው ፡ ድርቅ አለ ። ላንድ አፍታ የሚለው ፡ የሚያደርገው ፡ የሚያዘው ቅጡ ጠፋው ። “ በሌ ! በሌ ምንው ፡ ምን ነካህ ? ” አለ ። በሰጠ አፋን ከፍቶ ከንፈሮቹ ዝግ ብለው ተንቀሳቅሱ ። መላሉ ግን ከላንቃው ጋር ተላክካ አትንቀሳ ቀስም ። ድምፅም አይሰማም ። ወንድይራድ የበለጠን እጅ አንሥቶ ባንድ ጣቱ የልብ አመቃቅን ለመፅጣጠር የደም ሥር ይፈልግ ጀመር ። የበለጠ እጅ ይሞቃል ። ደምሥሩን ካንኘ በኋላ ንዝረቱን ጥቂት አዳመጠ ። ይኸን ግድረጉ ምንም እንደማይጠቅም እንደ ሕልም ስለ ተሰማው ፡ በፍጥነት ወደ ስልኩ ሮጠ ። በቃሉ የሚያው ቃቸው ስልክ ቁጥሮች ሁሉ ከአእምሮው ውስጥ በረው ጠፋበት ። ስለዚህ ፡ እስልክ ግስቀመጧው ላይ ያለችውን ደብተር አንሥቶ ፡ እየተርበተበተ በችኮላ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ ፡ ከመጨረሻ ወደ ኋላ እስከ መጀመሪያ ገጽ ድረስ አገላበጦ ወጣት ። ለሚመለከተው ሰው ፡ ወንድይራድ ደብተሯን ለምን እንደሚያገላበጥ የሚ ያውቀው አይመስልም ። ይሁንና ፡ ለሁለተኛ ጊዜ ከመጀመሪያው ገጽ በኩል ሲከፍታት ፡ ለመጀመሪያ ጊዜ ዓላማውን ያስታወሰ መሰለ ። ወዲያው ቁጥሮቹን አግኝቶ ፡ ለአበራ ፡ ለተስፋዬና ለሌሎችም ቅርብ ጓደኞቻቸው እያከታተለ ደወለ ። የደረሰውን አደጋና ቶሎ እንዲመጡ በሰሜን ኃይል በሚርበደበድ አንደበት ገለጠላቸው ። ቀጥሎ ዜሮ ሰባት ደውሎ የነጻ አንቡላንስ አገልግሎት ቁጥር ጠይቆ ፡ አግኝቶ ደወለ ። ድንገተኛ ከመሆኑም በላይ ፡ የአካል መቄ ሰል ሳይሆን ፡ ሕይወትን አደጋ ላይ የሚጥል ድንገተኛ በሽታ መሆኑን አጠንክሮ ነግሮ ፡ አድራሻውን ሰጥቶ ዘጋ ። የአደጋ ጥሪ መቀበልና መስማት የዕለት ተግባራቸው የሆኑት ሰዎች በወሬው ያልተሸበሩ ባለመምሰላቸውና ባለመደንገጣቸው ፡ ጥሪውን እንደ ቁምነገር የቈጠሩት መስሎ ለወንድይራድ አልተሰማውም ። ሆኖም ፡ ይኸን ሁሉ ለማውጣት ጊዜ አልነበረውም ።

ተመልሶ በለጠ ዘንድ ገባ ። ምንም የተለወጠ ነገር የለም ። ሁኔታውና አስተኛኘቱም እንደዚያው እንደ ቅድመ ሆኖ አገኘው ። ወዲያና ወዲህ እየተንጉራደደ ፡ አእምሮው አጥሮቶ ለማሰብ እንዲችል

ለቅም ብለው እፊቱ እየተርመሰመሱ ቢያስቸግሩት ፣ ፍሬን አጥብቆ መያዝ ስለግንደድና ፣ እንዲህ ሲያደርግ ደግሞ በለጠን በኃይል ነቅንቆ ሕመሙን እንዳያብስበት ስለ ፈራ ፣ ዝግብሎ ለመሔድ ተገድዶ ነበር ። ተስፋዬ ግን ከላክሱን በኃይል እየነፋ ዐይኑን አፍጥጦ ፣ የመኪናውን መብራት አብርቶ ሲመጣጣቸው ፣ ፍሬኑ የተበጠሰ በት መኪና የመጣ እየመሰላቸው ፣ ሰዎቹ በጎቻቸውንና ራሳቸውን ከመኪና መንገዱ እያስወገዱ ይጠብቁት ጀመር ። በዚህ አኳኋን እየገሠገሡ ዳግማዊ ምኒልክ ሆስፒታል ደረሱ ።

እዚያም ፣ ዱሮ የትምህርት ቤት ጓደኞቻቸው የነበሩት ፣ ሁለት ኢትዮጵያውያን ዶክተሮች ፣ ቀደም ብሎ ፣ ተስፋዬ የበለጠን መታመም ከወንድይራድ እንደ ሰማ ደውሎላቸው ስለ ነበረ ፣ ይጠብቁ ነበርና ምርመራ አደረጉለት ። በለጠ ግን የምርመራው ውጤት ሳይታወቅ ፣ አንድ ቃል ሳይተነፍስ ወዲያው ሞተ ፤

አንደኛው ዶክተር ቢሮ ይጠባበቁ ለነበሩት ወጣቶች ፣ የበለጠን ማረፍ መራራ ወሬ አረዳቸው ። ወሬውን ሲሰማ ፣ አበራ ቁጭ አለበት እንደ ጩው ማሙቶ አነሰ ። ሁለት እጆቹን ገምዶ እደረቱ ላይ አጣበቃቸው ። አንገቱን አቀረቀረ ። እፊቱ ሥር አፈጠጠት ጉልበቶቹ ላይ ዐይኖቹ ዐረፉ ። ጡጫ ጡጫ የሚያህሉ እንባዎች ከላያቸው ይወድቁ ጀመር... ቆሞ የነበረው ወንድይራድ ሲሰማ መላ ሰውነቱ ተኮማተረ ። ዐይኖቹና ጉሮሮው ደረቁ ። ደገፍ ብሎት የነበረውን ግድግዳ በኃይል ተጫነው ። በጎንና በጎኑ የተንጠለጠሉት እጆቹን ጭብጥ አደረጋቸው ።

ተስፋዬ እየተንጎራደደ ፣ እየጮኸ ‘እዬ ዬ’ ይል ጀመር ። ዕንባው በአራት ማዕዘን ይፈሳል ። ከዶክተሮቹ አንዱ እሱ ራሱም ዐይኖቹን በመሐረቡ እያበሰ ፣ “ ተው እንጂ ተስፋዬ ። መቻል ነው ። ዐረፍ በል ” እያለ ይጋብዘው ጀመር ። ተስፋዬ ግን ሰሜቱን ሳይገታ እየተንሠቀሠቀሠ አለቀሰ ።

አጎናፍር አንድ ጎን ቆሞ ፣ ግድግዳውን በቀኝ ትከሻው ተደግፎ ፊቱን በሁለት እጆቹ ሸፍኖ በጽጉታ ያነባል ። አንዳንዴም የሆነው ሁሉ ሕልም እንጂ ፣ እውነት የሆነ አይመስለውም ። በለጠ አል

ሞተም ። እንዴት እንዲህ ሊሆን ይችላል ? ! የሚል ስሜት ይመጣበታል ። ሆኖም ፣ እውነቱ እያፈጠጠ ምኞቱን እየደመሰሰ አስቸገረው ።

ተስፋዬ ፣ የበለጠን ታም ማጣጣር ሲለማ ፣ የደወለው ለዶክተሮች ብቻ አልነበረም ። ለአንዳንድ ቅርብ ጓደኞቻቸውም ጭምር ነበር ። በዚህ ላይ ይግሞ ፣ አጐናፍር ተላላኪውን ፣ ገብሬን ፣ በለጠን አላደጉት አጐቱ ዘንድ ልኮ አስነግሮ ነበር ። ስለዚህ ፣ አሁን አጐቱ ከነባለቤታቸው ፣ አንዳንድ የቅርብ ጎረቤቶቻቸውን ጨምረው ሆስፒታል ያረሱ ። መሞቱን ወዲያው ሰሙ ። አገር ተሸበረ ! !

ቅጡ ጠፍቶ ሲተራመሱ ፣ ለቀብሩና ለጎዘኑ የሚያስፈልገው ዝግጅት መደረግ እንዳለበት ተዘነጋ ። ነገር ግን ፣ በእንዲህ ዐይነት ሰዓት ሁኔታው የሚወልዳቸው ሰዎች ስለማይታጡ ፣ አሁንም አቶ ገረመው ሸዋ ብቅ አሉ ። ምን መደረግ እንዳለበት ፣ ማ እንደሚያደርገው ፣ ቀጥሎ ምንና እንዴት እንደሚሆን የማደራጀቱንና የማደላደሉን መሪነት በገዛ ፈቃዳቸው ያዙ ። በእንደዚህ ዐይነቱ ትርምስምስ ጊዜ ፣ አንድ ሰው የሚለውንና የሚያደርገውን የሚያውቅ መስሎ ሲገኝ ፣ ሁሉም ታዛዥና ተባባሪው ይሆናልና ፣ ሁሉም ነገር አቶ ገረመው ሸዋ እንዳሉት ፣ ይፈጸም ጀመር ።

አስከሬኑ ፣ እዚያዉ ሐኪም ቤት የሚያድር ስለሆነ ፣ የሚቼ በለጠን አጐትና ባለቤታቸውን ፣ አንድ ሁለት ሰው ጨምሮ ፣ ተስፋዬ ወደ ቤታቸው እንዲያደርስ ፣ እሳቸውንና ጥቂት ሌሎች ሰዎች ፣ አበራይዞ ወደ ሠፈር እንዲመለስ ፣ አጐናፍርና ወንድይራድ ለጓደኞቻቸው ስለ በለጠ ማረፍና ፣ ቀብሩ የሴፍ ፣ ጠዋት ወደ ስድስት ሰዓት ላይ መሆኑን ፣ እየደወሉ እንዲነግሩ ፣ አቶ ገረመው ሸዋ አደረጉ ።

እሠፈር ከተመለሱ በኋላ ፣ አቶ ገረመው ሸዋ ዕድር ሹሙ ዘንድ ሰው ልከው ድንኳኑ እንዲተከል ፣ ዕድርተኛዉ ስለ ቀብሩ እንዲነገረው ፣ ቀብሩ በታ ዕድርተኛውን የሚወስዱ አውቶቡሶች እንዲዘጋጁና ፣ ሌላ በዕድራቸው ደንብ መሠረት መፈጸም ያለባቸው ነገሮች ሁሉ እንዲደረጉ አስነገሩ ። የበለጠ አጐት የነፍስ-አባት

ዘንድ ሰው ላኩ ። አበራና ተስፋዬም ፣ በነሱ በኩል ስለሚደረገው ነገር፣ ካቶ ገረመው ሸዋ ተነገሩ ። ለምሳሌ ዕድርተኞቹ የሚገዙት የሬሳ ሣጥን ዐይነት በደንባቸው የተወሰነ ስለሆነ ፣ ከዚያ የተሻለ ዐይነት ለመግዛት ከፈለጉ፣ ከራሳቸው ጩምረው እንዲገዛ፣ አልቃሽ እንዲያመጡ ፣ የሚቹ ትልቅ ፎተግራፍ — በተለይ ትምህርቱን ሲፈጽም የተመረቀበትን ልብስ እንደ ለበሰ የተነሣው እንዳለ — እሱን ከሕይወት ታሪኩ ጋር ዜና ዕረፍቱ በጋዜጣ እንዲወጣ ፣ የሐውልቱ ነገር ደግሞ ካሁኑ ታስቦበት ፣ የጉድጓዱ መሠረት ፣ የታሰበውን ሐውልት ለመሸከም እንዲችል፣ ጠንክሮ በአሸዋና፣ በሲቢርቶ፣ መሠራት እንዳለበት . . . ወዘተ . . . አበራና ተስፋዬ እዚህ ዝርዝር ነገር ውስጥ ገብተው ሲመካከሩ ፣ የደረሰው አደጋ ለጊዜው ርቆ ተሰማቸው። አንዳንዶችም የበለጠ መጥቶ እውነት አይመስላቸውም ።

አበራና ተስፋዬ፣ ከምሽቱ ሁለት ሰዓት ሲሆን ተከታትለው እቤታቸው ደረሱ ። ሁለቱም ታዛቢ የሌለበት እመንገድ ሲያነቡት ነበር ። ከመኪናቸው ሲወርዱ ግን፣ ሁለቱም የቀሉ ዐይኖቻቸውን አድርቀው ነበር ። ሆኖም ፣ የሰውነታቸው መጉሳቆልና ጭርማለት እንደ መጥፎ ነገር እንደ ደረሰ በግልጽ ለነከበደ ነገራቸው ። ለመጠየቅ ግን ፈርተው አመኑቱ ። በኋላ ፣ ከበደ አምጦ አምጦ የጥቅ ሞቱን ደፍሮ “ጌቶች ! - ተሻላቸው ?” አለ ፣ ወደ አበራ ጠጋ ብሎ ። አበራ መልስ ሳይሰጥ እንባው ከየት እንደ መጣ ሳያውቅ መጥቶ ዐይኑ ላይ ከትር አለ ። ከኪሱ መሐረቡን አውጥቶ ዐይኑን ጠረገ ።

“እዬዬ ! ጌታዬ ! ጋሼ በለጠ ! ምንው እንዲህ አደረጉ ! አቤት ! ጌታዬ ! ጌታዬ !” ብሎ ከበደ በሁለት እጆቹ ራሱን ይዞ ይጮኸ ጀመር ። ተሰማና ብርቂም ተከተሉ ። አበራም ሶፋ ላይ ቁጭ ብሎ ያለቅስ ጀመር ። በጣም ዝቅ ብሎ፣ በማይሰማ ድምፅ፣ በሌ ምንው እንደዚህ ጨከንክ ?’ እያለ ለቅሶውን ቀጠለ ። ዐልፎ መኝታ ቤቱ ገብቶ የነበረው ተስፋዬም፣ እዚያው ሆኖ እየጮኸ ያለቅስ ጀመር ።

ጥቂት እንዳለቀሱ ከበደ ፣ “በቃዎት ጌቶች ። እዚያሄር ያመጣውን ምን ይደረጋል ፣ መቻል ነው እንጂ ። እንዲያው ሆኖ አል

ኛል እያለ ነው እንጂ ፡ ለቅሶ ምን ይጠቅማቸዋል . . . ጥይ ! ጥይ !
እረ ስንት ሞት የሚመኝ እያለ እሳቸውን እንዲህ ቀጭቸው ! ! ”
አለ ከዚያ ተስፋዬና አበራ ተኙ ። እነብርቂ ማድቤት ተሰብ
ለበው ስለ በለጠ ሕይወትና ሞት እነሱ የሚያውቁትን ያህል ካወሩ ፡
ከንፈራቸውን ከመጠጡ በኋላ ፡ እራታቸውን በልተው ተለያዩ ።

* * *

የበለጠ ሞት ወሬ እንደ ሰደድ እሳት ወዲያው ከተማውን አዳ
ረለ ። ተስፋዬ ደውሎ የነገራቸው በበኩላቸው ካዳረሱት ሌላ ፡ የነ
አጎናፍር ስልክ ማድረግ ፡ ወሬዉ ባጭር ጊዜ እንዲዛመት አደ
ረገ ። ባለፈው ሳምንት ፡ ‘ በመኪና አደጋ ሞቷል ’ ተብሎ ከተወራ
በኋላ ፡ ‘ የለም ደኅና ነው ፡ ተርፏል ’ ሲባል የሰማ ፡ ‘ እሱ ከዚያ አደጋ
ከተረፈ ሞት የሚባል አይነካውም ’ ያለው ሁሉ ሰምቶ አዘነ ። የሞቱ
ምክንያት ምን እንደሆነ ስላልተነገረ ፡ አንድ ነገር ያለ ምክንያት መድ
ረሱን የማይቀበሉ ሰዎች ፡ የራሳቸውን ምክንያት ፈጥረው ‘ ይባላል ’
ከማለት አልተቆጠቡም ። በተለይም ፡ ወንድይራድ በመኪና አደጋው
ሳቢያ ነው ብሎ ስላመነ ፡ ከአጎናፍር ቤት እየተፈራረቁ ሲደ
ውሉ ፡ ላንዳንዶቹ እጅግ በመበሳጨት ፡ ‘ እንዲት ቆንጆ ሴት ነች ፡ ለሞቱ
ምክንያት የሆነችው ’ ያለውን ፡ የራሳቸውን ትርጉም በመስጠት
የዚህ ዐይነት ወሬ አይሉ ነበር ።

ስለዚህ ፡ ነገሩን የሰሙ ሰዎች አጎናፍር ዘንድ ወይም እነ
አበራ ጋ የሚደውሉት ፡ ‘ ምንድር ነው ምክንያቱ ! ወይም ማን ናት ? ’
ለማለት ነበር ። ዳሩ ግን እነ አበራ ሐኝታ ቤታቸው ገብተው ስል
ኩን መላሹ ከበደ ስለ ነበረ ፡ ‘ ማናትን ’ ለመጠየቅ የቻለ አልነ
በረም . . .

ወንድይራድ ፡ አጎናፍር አፓርተማ ሆነው ስልክ መደወሉን
ከጨረሱ በኋላ ፡ ‘ ውስኪ ሰጠኝ ’ አለው ፡ አጎናፍርን ።

አጎናፍር መጀመሪያ ሐላቡ ዘግንኖት ነበር ። ግን ፡ ወንድ
ይራድ የነበረበትን ጭንቀት በመገንዘብ ፡ ተነሥቶ አዲስ ጠርሙስ
ከፍቶ ቀድቶ ሰጠው ፤ ጥቂት እንደ ቆየ ፡ እሱም እራሱ ቀድቶ ይጠጣ

ጀመር ። ትንሽ ከተመላለሰ በኋላ፣ ከነጭራሹ የውስኪ ጠርሙሱን አምጥቶ እጦኸከላቸው አስቀመጠው ። እስከ እኩለ ሴሊት ተግተው፣ ጠርሙሱን አጋቡት ። ራት ላይበሉ በባዶ ሆዳቸው ስለነበሩ፣ ሁለቱም ይኸን ያህል ደረቅ ውስኪ ባንድ ጊዜ ጠጥተው ስለማያውቁ ስካሩ በድን አደረጋቸው ። መቆም መቀመጥ አቃታቸው ። በተለይ ወንድይራድን ተጣላው ። አጉናፍር በአራት እግሩ እየዳኸ መኝታ ቤቱ ገባ ። ከብዙ ትግል በኋላ አልጋው ላይ ወጥቶ ከነልብሱና ከነመጫሚያው ተኛ ። ወንድይራድ ሣሉን እምንጣፋ ላይ በደረቱ እየተሳበ ወዲያ ወዲህ ሲል ቆይቶ፣ እዚያው መሬት እንደ ተደፋ እንቅልፍ ይዞት ሔደ ።

ደግነቱ፣ የአጉናፍር ወጥ ቤት ሠራተኛ ያሥራምበት ቀን ፈቃድ ተቀብሎ፣ አባቱን ለመጠየቅ ደብረ ዘይት ሔዶ ስለ ነበር፣ ጉዳቸውን የአፓርተማው ግድግዶች እንጂ፣ አንድም ሰው አላየባቸውም! በዚህ ላይ ስልክ እንዳይደወል ቀደም ብሎ አጉናፍር ክፍቱን ትቶት ስለነበረ፣ ስልክ ደውሎ በማነጋገር ያወቀባቸው ሰው አልነበረም...

* * *

ታፈረች ለዛሬ ማታ ከአጉናፍር ጋር ራስ ሆቴል ሔደው ሲጫወቱ ለማምሸት ቀጠሮ ነበራቸው ። ነገር ግን፣ ጠዋት ያ ስም የለሽ ደብዳቤ ደርሷት፣ በሰዓት ከርሱ ጋር እንቅስቃሴን ከፈቱት በኋላ፣ ‘ከራስ ሆቴል አይጠፋምና፣ እንዳሻው ዘመዴን ድንገት ያገኘነው እንደሆነ አምባገር ይነሣል’ ብላ ሠጋች ። ስለዚህ፣ በዘዴ አጉናፍርን እዚያ ይዟት እንዳይሔድ ለማድረግ ብልሃት ለመፍጠር ስታሰላስል ዋለች ። ዘዴ አግኝታም ነበር ። ግን፣ ወደ ሩብ ጉዳይ ለዐሥራ ሁለት ላይ ቢሮው ብትደውል፣ አጉናፍር ተደውሎለት በድንገት ወጥቷል ብለዋት ስትቆጭ፣ እቤት ከመጣች በኋላ ደግሞ፣ ትሁንዘር ደውላ የበለጠን ጥት አረዳቻት ።

በለጠና ታፈረች የተገናኙት፣ ትሁንዘርና ሁለቱ አብረዋት የሚኖሩት ሴተላጢ ጓደኞች፣ ቢታቸው እዘጋጁት ዳንስ ግብሃ ላይ ስለ ነበር፣ ትሁንዘር ጥቱን የነገረቻት ተዋውቅዋል በማለት ብቻ ነበረ ። ያገለት ግታ ታፈረችና በለጠ ለፈታቸው ቅዳሜ መቃጠ

ራቸውን አላወቀችም ነበር ። የነገ ቀጠሮአቸው መኖሩንም አታ
 ወቅም ነበር ። ትሁንዘር በለጠን የምታውቀው ሁለቱም እንግ
 ሊዝ አገር ተማሪ የነበሩ ጊዜ ነበር ። በለጠንና ታፈረችን ያንለት
 ስትጋብዝ ለጻንስ ጨዋታው ሁለቱን በማቀናጀት አልነበረም ።
 እንዲያውም ያኔ እንግሊዝ አገር የነበሩ ጊዜ፣ ትሁንዘር ራሷ፣ እጅግ
 ጠብቆ የተጠበቀ፣ እጅግ ርቆ የተቀበረ፣ ዝንባሌ ነበራት — ወደ
 በለጠ ። ግን፣ ብዙ ሳይቆይ፣ ሳያድግ ያኔውኑ እዚያው ሞተ ። እን
 ኳን ሌላ ሰው፣ በለጠ ራሱ፣ ዝንባሌዋ መኖሩን ልብ ማለት ቀርቶ፣ አላ
 ለመውም ።

ስለዚህ፣ የበለጠን ወሬ ለታፈረች ደውላ ስትነግራት፣ ልክ
 አንድ ተራ ወሬ እንደምትነግራት ቈጥራው ነበር ። ታፈረችም ያን
 ለት እሷ ቤት መተዋወቃቸውን እንደምታስታውስ ነግራት፣ ትሁ
 ንዘርን ስለ አግኝቼ ሁኔታ እንደ ዘበት ጠይቃት ነበር ። ትሁን
 ዘርም፣ ‘የሴት ነገር አለበት’ የሚባል ወሬ ጭምር የሰማች መሆኗን
 ገልጻለች ነበር፣ ስልኩን የዘጋችው ።

ዜናዉ በታፈረች ላይ የፈጠረው ስሜት፣ ትሁንዘር ከገመተ
 ችው የራቂ ነበር ። መጀመሪያ፣ ‘ሞተ’ የሚለውን ቃል ስትሰማ፣
 በውስጧ ያለፈ እንግዳ ስሜት፣ በእጩታ መሳ ለመሳ የተበረዘ ጣፋጭ
 ደስታ ነበር ። ግን፣ አፍታ ሳይቆይ፣ በቅጽበት እንደ መጣ በቅጽበት
 በነነ ። ጸጥ ብላ ብዙ ቆየች ። በመጨረሻም የበለጠ ሞት በሷና
 በአጎናፍር የወደፊት ግንኙነት ላይ፣ ከፋ ጥላ እንደ ጣለበት አመነች ...

ምዕራፍ ስድስት

ልክ በላምንቱ

ቀኑ ቅዳሜ ፡ ሰዓቱ ስምንት ተኩል ግድም ነው ። አያሌ የመኪና ተከታይ አጅቦት ፡ በለጠ ደበላ የመጨረሻ ጉዞውን ከጥቂት ሰዓታት በፊት የሴፍ ቅጥር ግቢ ፈጽሟል ። ሸኚዎቹ ሁሉ እዚያው ትተውት ሲመለሱ ፡ ብዙዎቹ አገራቱን ተከትለው ቤታቸው መጥተዋል ።

አሳዳጊ አገራቱ ነጋዴ ናቸው ። መጀመሪያ የበለጠን መንፈስ ለጥብቅና የቀሰቀሰውና ፡ የሕግ ትምህርትም እንዲማር መነሻ ምክንያት የሆነው ፡ የኚሁ ያገራቱ በርስትና በንግድ ሥራቸው ላቢያ ፡ ዘወትር ፍርድ ቤት አስከትለውት መመላለስ ነበር ። ከእንግሊዝ አገር ተመልሶ ፡ የጥብቅና ቢሮ ከፍቶ ከነበረበት ጊዜ አንሥቶ ፡ ያገራቱ ባላጋራ ሁሉ ከጊዜ ወደ ጊዜ ዘሩ እየጠፋ ፡ አገራቱ በሰላምና በጸጥታ የንግድ ሥራቸውን እስከ አሁን ቀጥለዋል ። ስለዚህ ፡ ‘ የኔ ጠበቃ የኔ ጋሻ ፡ የኔ መከታ . . . ’ እያሉ የሚያለቅሱት ይኸንኑ እያስታወሱ ነው እንጂ ፡ እንዲያውም በዘልማድና ለይስሙላ አይደለም ። ጠዋት በለጠን ሲሸኙ ፡ ሌላም አንድ ነገር በሕዘናቸው ውስጥ ጣልቃ ገብቶባቸው ነበር ። ይኸውም ፡ አስከፊነትን የተከተለውን የመኪና ብዛት አስተውለው ፡ እሳቸው ቀናቸው ደርሶ ሲሞቱ በለጠ በሕይወት ቢኖር ኖሮ ፡ እነዚህ ሁሉ ባለመኪናዎች ለበለጠ ሲሉ የርሳቸውን አስከፊን ያጅቡ እንደ ነበር አስበው መቆጣታቸው ነው ። ‘ ከእንግሊዝ ወዲያ ለማን ሲሉ እፊጣዬን ያጅባሉ ፡ በዕድርተኞቼ ብቻ ’ — ብለው በልባቸው በነገሩ ለቅጽበት እጅግ አዘኑ ። ሆኖም ፡ አባቱ በአርበኝነት ከሞቱበት ወቅት አንሥቶ ፡ በለጠን አባት ሆነው ያላደጉት ከመሆኑም በላይ ፡ ወንድ ልጅ

ከብራካቸው ስላላገኙ ‘ ወራሽ ቆራሽ ’ ብለው እንደ ወለዱት ልጃቸው አድርገው ይወዱት ነበር ። ይጠራ የነበረውም በስማቸው ነው ።

ስለዚህ ፡ የሐዘናቸው መራርነት የሚጠረጠር አይደለም

እድንኳኑ ውስጥ ፡ ከበለጠ አገጥሶ ፡ ካቶ ደበላ በስተግራ ወንድ ቤተ ዘመድ ፡ በስተቀኛቸው የበለጠ የቅርብ ጓደኞቹ ተኮልኩለዋል ። ከአቶ ደበላ ለጥቆ በቀኛቸው የተቀመጠው ተስፋዬ ሙሉነህ ነው። ተስፋዬ የቀረበለትን ምግብና መጠጥ ቀማምሶ ከተወው ቆይቷል ፤ አሁን እድንኳኑ ውስጥ የፈሰሰውን ሕዝብ ይመለከታል ። ሰጢ ፡ ምግብ ያላምጣል ፤ ጠላና ሴሳ መጠጥ ይጠጣል ፤ ያወራል ። እንዳንዴም ይቅልዳል ፤ ይሥቃል ። የተስፋዬ ዐይኖች ሰዎቹ ላይ ሲንቀጥሉ ቆይተው ፡ በተለይ ጥቁር ሻሽ ሽብ አደረገች ፡ ጥቁር ቀሚስ አጥልቃ ደረቷን እጣለች ፤ እንዲት ሴትዮ ላይ ዐርፈው ቆሙ ። ወዲያው በንዴት ይብሰሰሰል ጀመር ። ሴትዮዋ በሰፊው እያወጋች በጣቅ ትንኮተኮታለች ።

የምታወራውና የምትሥቀው እቧ ብቻ አይደለችም ። ሌሎችም ሞልተዋል ። ተስፋዬ ያያቸዋል ፤ ይሰማቸዋልም ። ወይም ፤ እንዲህ ዐይነት ነገር በሐዘን ቤት ሲሆን ፡ ገና ዛሬና እዚህ ብቻ አይደለም ። ዘወትርና የትም ነው ። ከልቡ ያዘነ ተንሰቅስቆ ሲያለቅስ ፡ ሌሎች አጠገቡ ሆነው የዓለም ወሬያቸውን ይሰልቃሉ ፤ ይደቁሳሉ ። እንዳንዶች ቢያለቅሱም ደግሞ ፡ የሚያለቅሱት ለሚቹ ሳይሆን ፤ ከስንት ዘመናት በፊት ሞቶ የተቀበረ ዘመዳቸውን እያሰታወሱ ነው ። አብዛኛው ሰው ግን ፡ ወሬዉ ሲሰለቸው ወይም ማው ራት ሲያፍር ፡ የሚቹ ወዳጅና ዘመድ ምን ያህል ከአንጀቱ እንዳዘነና እንዳላዘነ ለመታዘብ ፤ የጨዝቱን ክፍታ ፤ የቃሎቹን አሳዛኝነት ፤ የሚወርደውን እንባ መጠን ፤ ይሰፍራል ፤ ይለካል ፤ ይመትራል ። ወይም ጸጉሩን በመንጨት ፤ ደረቱን በመድቃት ወይም በጠቅላላው ራሱን በመጉዳት ፤ መሪሮ ሐዘኑን የቱን ያህል እንደሚገልጥ ይገምታል ። ተስፋዬ ይኸን ሁሉ ያውቃል ። በዚህ ጉዳይ ከዚህ ቀደም ተናዶ ተናዶ ፡ ጦፎ ጦፎ ወጥቶለታል ።

ስለዚህ ፡ የሴትዮዋ የአሁኑ ሁኔታ ተስፋዬን ያናደደው ፤ ሴትዮዋ ከጥቂት ሰዓታት በፊት ትሆን ከነበረው ሁኔታዋ ፍጹም ተቃ

ራሂ በመሆኑ ነው ። ቅድም፣ እመቃብሩ ውስጥ ዘልዬ ታልገባሁ፣ እያለች ትጋበዝ ነበር ። ተስፋዬ የማያውቃት አንድ የበለጠ የቅርብ ዘመድ መስላው ነበር ። አሁን ሲያያት ግን፣ ሐሳቡ ወዲያው ተለወጠ ። ‘ይኸኔ በለጠ ልጅ ሆኖ ከጓደኞቹ ጋር ውህ ሲፈጭ አበሰብሷት፣ ወይም ኳስ ሲጫወት ደርጓት ስትረግመው የነበረች የመንደር ሴት ትሆናለች’ አለ በሐሳቡ።

ከዚያ በድኑን እድንኳኑ ውስጥ ጥሎ፣ ተስፋዬ በሐሳቡ ክንፍ መጥቆ ወጣ ። ‘በለጠ፣ ተገንዞ በሳጥን ታሸግ። ድንጋይና ዐፈር ተጭኖበት፣ የሴፍ ጓሮ ብቻውን ተኝቷል ። ብቻውን ቀርቷል፣ ብቻውን ! !

‘ትናንት እንደ ሁላችንም ይንቀሳቀሰ፣ ያስብ፣ ይሥቅ፣ ይጫወት ነበር ። ዛሬ ግን ኢምንት፣ ምንም ሆነ ።

‘አምን፣ ይኸ ሁሉ የታወቀ ነው ። የሁሉም ዕጣ ነው ። ሰው ሲሞት ይህ የመጀመሪያው ጊዜ አይደለም ። የመጨረሻውም አይሆንም ። አሁንም በያለበት ሰው በየደቂቃው እንደሚሞት፣ ደግሞም እንደሚወለድ አልጠራጠርም፤ አምናለሁ ። ዐውቃለሁ ።

‘ይሁን እንጂ፣ “ሞት” ማለት ምን ማለት እንደሆነ፣ ለኔ እንደዚህ ሥጋ ለብሶ፣ ግዙፍና ጉልህ ሆኖ ታይቶኝ፣ “ሞት” እንዳሁን ቅርብ ሆኖ፣ ተሰምቶኝ እስከ ዛሬ አያውቅም ።

‘እዚህ ለተሰበሰቡት ለብዙዎች ግን፣ የበለጠ ሞት እንደሌለው ሰው ሞት ሁሉ እስከዚህ አይሰማቸውም ። ለነርሱ ሩቅ ነው ። የታወቀ፣ የተለመደ፣ አሮጌና ተራ ነገር ነው።

‘ምን ለነርሱ ብቻ ! ለኛስ ቢሆን ? ለነገና ዛሬ ነው እንጂ ተነገ ወዲያማ በለጠን ረስተን፣ የተለመደ መደበኛ ኑሯችንን እንቀጥል የለም ? ጊዜ ከተሰጠው የማይረሳ ነገር ወይም ሰው የት አለ ? ዘሮ ዘሮ ለሚች ሁሉም ያው ነው ። ባዕድ ዘመድ አይባልም ። አንድ ሰው ከሞተ በኋላ ፋይዳ የሚሠራለት አንድም ሌላ ሰው የለም ። እናት እንኳ ለልጅዋ ፋይዳ አትሠራም፣ ነገሩ እዚህ ደረጃ ከዩ

ረባ ። እርግጥ፡ “እናት፡ የእንስሳም ጭምር፡ ለልጅዋ ስትል ሕይወቷን አሳልፋ ትሰጣለች” የሚል ፈሊጥ አለ ። ስንመራመረው ግን፡ እናት የምትሞተው የራሷን ሞት እንጂ የልጅዋን ድርሻ አይደለም። የምትሞተው የልጅዋን ድርሻ ቢሆን ኖሮ፡ ልጅዋ ሕያው በሆነ ነበር ። ግን ግንኙ ሕያው አይደለም ። ጥቅን በርሱ ፈንታ የሚሞትለት ዕጣውን የሚወስድለት የለምና ።

‘ አንድ ሰው ነፍሱን የሚያወጣ የጥርስ ሕመም ፣ አናቱን የሚፈልጥ ራስ ምታት ፣ ወይም በጣር የሚያኮራምት የሆድ ቁርጠት ቢያመው ፣ ግን ወዳጅ ዘመድ፡ በርሱ ቦታ ተተክቶ፡ በርሱ እግር ገብቶ ይታመምለታል ? ግን ከርሱ ወስዶ ከሕመሙ ይገላግላል ? ማንም የለም !! ባለቤቱ ራሱ ብቻውን ሥቃዩን መቋቋም አለበት ። ሁሉም የሚታመመው የየራሱን ሕመም ነው ።

‘ አንድ ሰው ቅስም የሚሰብር ሐዘን ቢደርስበት፡ በርሱ ቀን በር ገብቶ ሐዘኑን ወስዶ ለአንድ ደቂቃ እንኳ ግን ይሸከምለታል፤ ያዝንለታል ? ወዳጅ አብሮት ቢያዝንም ፣ የሚያዝነው የራሱን ሐዘን ነው ። እንደዚሁም ደስታ የግል፡ የራሱ ብቻ ነው ። ስለዚህ “ ደስታና መከራን አብረን ተካፍለን ወይም አይተን ” የሚለው አነጋገር ያፍ ልማድ እንጂ፤ ይህ አባባል የሚለውን አይልም ። ሰው ሁሉ በመጀመሪያ ደረጃ ብቻውን ነው ። ወዳጅና ዘመድ የሚመጣው በሁለተኛ ደረጃ ነው ። አንድ ሰው ሲታመም ወዳጅ ዘመድ መድኃኒት ያቀርብለታል ፤ ቢያዝን ያጽናናዋል ፤ ሲደለት አብሮ ያጫፍራል እንጂ፤ መከራውን አይወስድለትም ፤ ወይም ደስታውን አይወስድበትም ። ባጭሩ ፣ የትኛውንም መሠረታዊ ነገር የሚካፈለው የለም !!

‘ እዎን ። ይኸ እውነታም እነሆ አሁን በበለጠ ሞት ታየ ፤ ተገለጠ ፤ ተረጋገጠ ። እቅሬታ ሲመጣ !! ብቻውን ቀረ፤ አንዳችንም ዋቢ አላለፍንለት ፤ ጽዋውንም አልተቀበልንለት ። ብንፈቅድም ፤ ይኸን ማድረግ አንችልም ። አልቻልንም ... ’

‘ ወዳጅ ያዝናል እንጂ መቶ አብሮ ይሞታል ፤

እከድ እከድዬ በዚህ ይከተታል . . . ” የሚለው እንጉርጉር ጭንቅላቱ ውስጥ እየተመላለሰ ፣ እየተመላለሰ ይሰማል ።

... ተስፋዬ በግግሽ እንጉሉ የልብ ውስጥ መነሳነቡን ፍጠለ ።
‘የወዳጅነት ትርፉ ለካ ወዳጅን ሳይጠቅሙ ፣ ራስን መጉዳት ነው።
የፈቀደንን ያህል ብናለቅስ ፣ ብናዝን ፣ ለበለጠ አንዲት ቅንጣት ጥቅም
አትሰጠውም ። ራሳችንን ግን ልንጉዳ እንችላለን ። የዳደኝነት ትርፉ
ይኸ ከሆነ ፣ ከሰው ጋር በቅርብ ተሳስሮ መኖር ምን ያስፈልጋል?
አያስፈልግም ። ወዳጆችን ፣ ለምን ሳይጠቅሙን ይጉዳ ፣ ወይም እሱን
ሳንጠቅመው እንጉዳ? አንድ ሕፃን ፣ ገና ከናቱ ማሕፀን ሲወጣ ጮሆ
የሚያለቅሰውም ለካ የጳላ ሞቱን ዐውቆ ፣ እሱን እያሰበ ነው ።

‘በለጠ ትናንት በዚህ ሰዓት ነበር ። አሁን ግን የለም ። የኛም
መኖር እንደዚሁ ነው ። እኔ አሁን አለሁ ። ነገስ ፣ ግን ያውቃል ፤

‘በልደታችንና በሞታችን መሐል ባለችው ሰዓት ለመኖር ፣
ወደዚች ዓለም የመጣነው ምን ለመፍጠር ነው? እንበላለን ፣ እንጠ
ጣለን ፣ ለመኖር ። በሥራ እንጥራለን እንግራለን ፣ መብላትና መጠ
ጣት እንድንችል ። ግለት ፣ መኖራችንን ለመቀጠል ። ከሕይወት
የምንፈልገው ምንድር ነው ፤

‘በበኩሌ ፣ ሰው ከሕይወት የሚፈልገው ፣ ፍጹምና ዘላቂ ደስ
ታን ነው ። ዘወትር ግን የሚያገኘው ፣ ጊዜያዊና ፍጹም ያልሆነ ደስ
ታን ነው ። ይኸም የሚሆንበት ምክንያት ፣ ሥጋን እንጂ መንፈስን
የሚያረክ ደስታን ለማግኘት ፣ ባለመሞከሩ ነው ። ከሴት ፣ ከመጠጥና
ከጭፈራ የሚገኘው ደስታ ፣ ማታ ጣፋጭ ፣ ጠዋት ግን ፣ መሪር ነው ።
ለዚያውም ፣ ለማታዉም ቢሆን ፣ እንከን የተቀየጠበት ደስታ እንጂ
ንጹሕ ደስታ አይደለም ። ከሀብት ፣ ከሥልጣንና ከማዕረግ የሚገኝ
ደስታም ያው ዘለቂታ የሌለው ነው ። የስንዴና የእንክርዳድ ቅይጥ
ነው ።

‘በበኩሌ — እስከ ዛሬ ባልከተለውም — የአውነተኛ ደስታ
ምንጭ ፣ ለሌላው በጉ ነገር ማድረግ ነው ። አንድ ሰው ተጨንቆ ሰማይ
ሲደፋበት ፣ ተቸግሮ የሚደርስበት ሲያጣ ፣ ሳያስበው ሳይጠብቀው

ለችግሩ መድረስ፡ ታላቅ የደስታ ምንጭ ነው። ‘አለቀ፣ ደቀቀ’ ብሎ ተስፋ የቆረጠን ሰው፡ ችግሩን አስወግዶ፡ እንደገና ተስፋ መስጠት፡ የሚያስገኘው የመንፈስ እርካታ ከፍ ያለው ነው። ይኸ ነው ፍጹምና ዘላቂ ደስታ ማለት።

‘ለሌላው በጉ ወይም ደግ ማድረግ ስል፡ ከርሱ አንዳች ነገር ለማግኘት ሲባል ማለቱ አይደለም። ደግ ማድረግ ለራስ ነው። ማለት፡ ደግ ሥራው ለተደረገለት ሰው ጠቀሙም አልጠቀሙም፡ ደግ አድራጊውን ድርጊቱ ራሱ የመንፈስ ደስታና እርካታ ይሰጣልና ነው። ለዚህ ሲባል ነው ደግ መሥራት የሚገባው።

‘እኔ፡ “በጉ ማድረግ አለብኝ የምለው” ለራሴ ፍጹም ደስታ ስል ነው። ከሌላ ምንጭ እስከ ዛሬ ሳኝ የነበረው ደስታ ምንም አልረባኝም። ስለዚህ፡ ወደፊት የኑሮ አግጣጫዬን መለወጥ አለብኝ። የሕይወት ዓላማዬ ማንንም ሳልገብ ለራሴ ፍጹም ደስታን ማሳደድ ነው። ሰው የምገብበት አንዱ መንገድ መወዳጀት ነው። እርግጥ፡ ለአዘዩት ኑሮ ሰው ለሰው ያስፈልገዋል። ነገር ግን፡ እኔን ላይጠቅመኝ የሚገብኝ፡ ወይም እርሱን ሳልጠቅመው የምገብበት ወዳጅ ጓደኛ አያስፈልገኝም። ስለዚህ፡ ከወዳጅ ርቂ መሔድ አለብኝ። ይችን ከተማ ትቼ ገጠር መግባት አለብኝ’ ብሎ ተስፋዬ፡ ሐሳቡን ቆረጠ።

ከዚህ ከቀን ሕልሙ ሲነቃ፡ ሰዉ እድንኳኑ ውስጥ ግጥም እንዳለ አለ። አሁንም ይበላል፤ ይጠጣል፤ ያወራል፤ ይሥቃል ‘ከዚህ ተነሥተህ ውጣ ውጣ’ አለው። ወጥቶ ለመብረር ቃጣው። ግን፡ ይሉኝታ ይዞት ቁጭ ብሎ ቀረ

ከተስፋዬ ቀጥሎ በስተቀኝ የተቀመጠው አበራም፡ በትዝታና በሐሳብ ዓለም ገብቶ ይኳትናል። የበለጠ ሞት፡ አበራን እጅግ ያሳዘነው፡ ብዙ ተስፋ የነበረው፡ አገሩን የሚያኮራ ስሙን የሚያስጠራ ሥራ ለመሥራት የሚችል አስተዋይ የሚለው ወጣት፡ በድንገት በመቀጫቱ ነው።

‘ . . . መዋትስ ሁላችንም እንዋታለን ። ከሞት የሚቀር የለም ። ታላቁ የኢትዮጵያ የሥነ ግጥም ጸሐፊ፣ ከበደ ሚካኤል በጥያቄ መልክ እንደ ገለጸው ‘ ሞት ’ የማይነካው ሞትን ብቻ ነው ፤

ለሁሉም ጊዜ አለው ብሏል ሰሎሞን
እጠይቀው ነበር በተገናኘን
ሞት የሚሞትበት ጊዜው መቼ ይሆን ?

‘ ሞት የሚሞተው ፍጡራን ሕያው ቢሆኑ ነበር ። ጻሩ ግን ፤ ይህ ጸጋ የተሰጠው ለመላእክት እንጂ ፤ ለቀሩት ፍጡራን አልተሰጠም ። ለሰው ልጆች ሞት አይሞትም ።

‘ ስለዚህ ፡ ከሞት የሚያመልጥ አንድም ሰው የለም ። ፈጠነም ዘገየም ፤ ሁሉም ሰው በዚያው መንገድ ያልፋል ። የሰው ልብ እንደ መኪና ጉማ የሚቀይሩ ዶክተሮችም ቢሆኑ ፤ ሞትን ማስሞት አይችሉም ። እስካሁን አልቻሉም ። ምናልባት ለጥቂት ጊዜ ደጅ ያስጠኑት ፤ የሰውዬውን መሐጃ ጊዜ ያዘንዩት ይሆናል ። ለሰው ዕድሜ ወራትና ፤ ከበረቱም ዓመታት ይቀጥሉ ይሆናል ። በቃ ፤ ከዚህ አያልፍም ። ሞት አይቀርም . . .

‘ እርግጥ ፡ አንድ አሜሪካዊ ሊት እንዳሉት ፡ ቁም ነገሩ ያለው ፤ ‘ ስንት ዘመን ኖረ ’ ማለት ሳይ ሳይሆን ‘ እንዴት ኖረ ’ ሳይ ነው ። ማንንም ሳይጠቅም ወይም ሳይጎዳ ፤ መኖር አለመኖሩ የማይታወቅ መቶ ዓመት የሚኖር የቁም እሬሳ አለ ። ሠላሳ ዓመት ሳይሞላው ዘላቂ ቁም ነገር እንደ የሐንስ ኪትስና መሰሎቹ ሠርቶ የሚሞት አለ ። ስለዚህ ፡ መዋል ማደሩ ሳይሆን ተውሎና ታደሮ እተሠራው ቋሚ ሥራ ሳይ ነው ፤ የዕድሜ ቁም ነገሩ ።

‘ በለጠ በሠላሳ ዓመቱ ቀሪ የሆነ ምን ሠራ ? ሌላዉ ቀርቶ ዘሩ እንዲቀጥል እንኳ ልጅ ትቶ አልሐደም ። በለጠ ለወዳጆቹ የመጀመሪያዉም የመጨረሻዉም አንድ ልጃቸው ነበር ። አሁን እሱ ሊሞት ዘራቸው ደረቀ !!

‘ ስለዚህ በለጠ የጠፋው ከነዘርዘሩ ነው ። ለዘመዶቹ የሞቱ መራራነት እዚህ ላይ ነው ። ታላቅ ሥራ ሠርቶ ፤ ጥሎ ማለፍ ለግደ

ችል ፡ ለሕያውነቱ ዋናው ዋስትና ልጅ ትቶ ግለፍ ነበር ። ይኸ እንኳ ላይሆንለት ቀረ ። አንዳንድ ወላጆች ያደገ ልጃቸው ፡ ዕድሜው ሐያ ውን ዘልቆ ሠላሳውን ሲያያዝ ፡ ‘ አግባ አግባ ’ ግለትን ትተው ፡ ‘ ልጅ ስጠን ’ ግለት ይጀምራሉ ። ከሚሰጥ የማይሆን ከሆነ ከየ ትም ያምጣ ግለታቸው ነው ፤ ዘር እንዳይጠፋ ። የበለጠም ወላጆች በዕድሜ ቢኖሩ ኖሮ እንዲህ ግለታቸው አይቀርም ነበር ። ግን፤ እን ኳን ይኸን አላዩ ፤ ከትላንትናዋ ግታ መፃት ድነዋል ። አባቱ በሕ የንነቱ ምንም ሳያውቁ ነበር የሞቱት ። እናቱም የሞቱት ‘ ልጄ አድ ጓል ፤ ፈረንጅ አገር ድረስ ሕይወት ተምሯል ፤ ከእንግዲህ ወዲያ ትልቅ ሰው ሆኗል ፤ የትልቅ ሰው ልጅ አግብቶ ፤ ተፈርቶ ተከብሮ ይኖራል ’ ብለው እንዳመኑ ነበር ። ይኸ ይሻላቸዋል ። አጥንታቸውም በሰላም በዕረፍት ይኖራል . . .

‘ አዎ ፤ በለጠ ሞተ ። የሞተውም ፍጹም ሞት ነው ። የሱ ሞት ለኅብረተሰቡ ወይም ለሀገሩ ምንም ልዩነት አላመጣም ። መሞቱን ስንት ሰው ልብ አለው ? አረ ፤ በለጠ የሚባል ሰው ተወልዶ ፤ አድጎ ኖሮ ፤ ትላንት ገና በአበባነቱ ወቅት መቀጠሉን የተገነዘበ ስንት ሰው ነው ? - ሞቱ መረዛት ፤ ተረፈው መቅረት ፤ አሳዛኝ ነገር ነው ! !

‘ አንድ ሰው መኖሩ ወይም አለመኖሩ ለሌሎች ልዩነት ግም ጣት አለበት ። አለበለዚያ ጥንቱን አለመፈጠር ይሻላል ። አንድ ሰው የተፈጠረው በከንቱ አይደለም ። ዓላማ ፤ ምክንያት አለው ። ሰው ወደዚህ ዓለም የሚመጣበት ዋና ምክንያት ፤ መፈጠሩ ለሰዎች ልዩ ነት እንዲያመጣ ነው ። መፈጠሩ እንዳለመፈጠሩ ዐይነት ልዩነት ካመጣ ፤ መፈጠሩ ከንቱ ሆነ ግለት ነው . . .

‘ አምላኬ ይቅር በለኝ ። ምናልባት በለጠን ለመውቀስ ፤ በሱ ለመፍረድ ይመስልብኝ ይሆናል ። አይደለም ! በለጠ እኔ ነኝ ፤ አጎናፍር ነው ፤ ተስፋዬ ነው ፤ ወንድይራድ ነው ፤ ሁላችንም ነን ። ከእንግዲህ ወዲያ ግዜ በለጠ ምንም ሊያደርግ አይችልም ። እኛ ግን ወደፊት ተስፋ አለን ። አሁን በዚህ ደቂቃ ግን ሁላችንም አንድ ነን ። ነፍሱ ገና ያልተለየችው በለጠ ነን ። እስካሁን ምን ሠራን ? እኔ ምን ሠራሁ ? አሁን ከዚህ ወጥቼ ስሕድ ድንገት ፤ እንደ በለጠ ብዋት ፤

እኔስ እንደሱ ተረስኜ ቀሪ አይደለሁም ? ምን ዘላቂ የሆነ ሰውን የምትወው ቅርስ አፍርቻለሁ ? ምንም የለ !

‘ እስካሁን የኖርኩት ዕድሜ እስከዚህ አጭር አይደለም ። እንዲያውም ያሳለፍሁትን ዘመን ያህል ፣ ከእንግዲህ ወዲያ ገና ወደፊት እምኖር መሆኔን አላውቅም ። የሚቀረኝ ጊዜ አጠረም ረዘመም ፣ ከዛሬ ጀምሮ የሕይወቴን አግጣጫ ካለወጥሁ በቀር ፍሬበሰህሆኝ እንደ በለጠ ከዚህ ዓለም ማለፌ ነው ። ዘላቂ የሆነ ሰው ዘር ፣ በተለይም ለወገኖቼ የሚበጅ ፣ እኔንም ከፍጹም ሞት የሚያድኝ ፣ በሕይወቴ እስካለሁም ዝናንና መከበርን የሚያተርፍልኝ ፣ አንድ ታላቅ ሥራ እንዴት መሥራት እችላለሁ ? በግድ መሥራት ግን አለብኝ ! !

‘ እንደ ሌሎች ሰዎች ሁሉ እስከ ዛሬ የምኖረው ከዕለት ወደ ዕለት ነው ። የሕይወት ዓላማ የምለው ምንም ነገር የለም ። ከራሴ ኑሮ ጀምሮ በአካባቢው የሠራነው የአኗኗር ፈሊጥ መቅኖቢስና የሕይወት ዓላማ የሌለው ነው ። አዎ ፣ ሹም መሆንን ዓላማ አድርገው የሚጥሩና የሚግሩ አሉ ። አብዛኞቻቸው የማይሳካላቸው ቢሆንም ፣ ጥቂቶች በየዘዴው ተጠቅመው ሊሳካላቸው ይታያል ። አዎ ፣ ሀብታም መሆንን ዓላማ በማድረግ ተፍጨርቋል በየብልሃቱ ተጠቅመው ሲሆንላቸው ፣ በብዙ እጥፍ የሚቋጠሩት አልሆነላቸውም ። አዎ ፣ ሹመታቸውን ሀብት ለማፍሪያ አውለውት ያዋጣቸው አልጠፉም ። ወይም ሀብትን ፣ ሹመትን ለመግዣ አድርገው ሹመት ያገኙ አልታጡም ። አዎን ፣ ከእነዚህ ነገሮች አንዱን የሕይወት ግብ ወይም ዓላማ የኑሯቸው መደምደሚያ አድርገው ሌት ተቀን ሽቅብ ቁልቁል የሚባክኑ ሞልተዋል ። በኔ አስተያየት እነዚህ ነገሮች ሁሉ የሕይወት ግብና ዓላማ ሊሆኑ አይችሉም ። ተራ ዓላማ ሊሆኑ ይችላሉ ። ግን ዘላቂና መሠረታዊ ወይም ዐቢይ ዓላማ አይደሉም ።

‘ ምክንያቱም ታላቅ ሹም ሆኖ በጊዜውና በአለበት አካባቢው እግዚአብሔር የተሰጠ የተፈራ ፣ የተከበረ ፣ ከጥቂት ጊዜ በኋላ እዚያው ሥፍራ ወይም በሌላ ሥፍራ በዚያኑ ጊዜም አምንት ይሆናል ። ሲሆን ኖሯል ፣ ይታያልም ። ሰፊ ንብረትና ብዙ ብር የነበረው ከበርቱ ሲሞት ተረስቶ ቀርቷል ። ስለዚህ ፣ ውጤቱ እንደዚህ ከንቱ የሆነ ፍጹም የሕይወት ዓላማ ሊሆን አይችልም ። አይገባምም ።

‘ ይግምት ፡ ዐቢይ የሕይወት ዓላማ እንደዚህ በቀላሉ ሊደረሰበት የሚችል መሆን የለበትም ፤ ሲደረሰበት የማይቻል መስሎ ካቅም በላይ ሆኖ የሚታይም መሆን የለበትም ። ፈጽሞ ሲደረሰበት አይቻልም ተብሎ ከታመነ ፤ ከመምከር ተስፋ ያስቆርጣልና ። የሕይወት ዓላማ በቅድሚያ በቀላሉ እንዳይደረሰበት ፡ ራቅና ከፍ ያለ ፡ ጨርሶ ይግም ተስፋ እንዳያስቆርጥ ፡ ከብዙ ጥረትና ከረጅም ትግል በኋላ ሲደረሰበት የሚችል ርቀትና ከፍታ ያለው ይላማ መሆን አለበት ። የሕይወት ዐቢይ ዓላማ ሲደረሰበት ፡ የተደረሰበት እንደሆነ ፡ ቀዋሚ ሥራ ሆኖ ለትውልድ ትውልድ የሚተላለፍ ቋሚ ቅርስ መሆን አለበት ። አለበለዚያ ፡ ዐቢይ ዓላማ ነው ለማለት አይቻልም ።

‘ እኔ አንድ ምስኪን ተራ ሰው ፡ እንደዚህ ዐይነት ዓላማ ከእንግዲህ ለቀረው ሕይወቴ እንዴት ማብጀት ይቻለኛል ? ይኼን ማሰብ ከዚህ ቀደም ብዬ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤት የነበርኩ ጊዜ ነበር ፤ ያኔ ሆኖ ቢሆን ፡ የምመርጠው የትምህርት ዐይነት ፡ ልብ ብዬ የምመለከተውና ሥራዬ ብዬ የምከታተለው ነገር ፡ እዚህ እወሰንኩት የሕይወት ዓላማ ሳይ ለመድረስ የሚያግዝኝ እንዲሆን እጣጣር ነበር ። አሁን ግን ፡ ሠላሳ ዓመቴ ካለፈ በኋላ ‘ ሀ ’ ብዬ ልጀምር ብል ሊሆን ይችላል ?

‘ እንደገና መወለድ ምንው እምችል ቢሆን ኖሮ ፤ ሕይወቴን ዓላማና አቅጣጫ እሰጣት ነበር ። እንደዚህ እንዳሁኑ የሕይወት ጐርፍ ወደ ፈቀደበት እያንሳፈፈ ይዞኝ የሚጓዝ ፤ ከሥሩ የተነገለ ግቻ አልሆንም ነበር ። ወደ ፈለገበት አቅጣጫ ዋኝቶ ፡ ጐርፉን አቋርጦ የሚሒድ ዋነተኛ እሆን ነበር ። ዳሩ ግን ምን ይሆናል ፤ ያለፈው ዐለፈ! “ ላለፈ ከረምት ቤት አይሠራም ” እንደ ተባለው ነው ። ከእንግዲህ “ ልጅነትም ተመልሶ አይመጣም ። ”

‘ ታዲያ ወደ ኋላ ለመመለስ ካልተቻለ ፡ ምንም ማድረግ አይቻልም ማለት ነው ? ይህ ፈጽሞ ሊሆን አይችልም ። አሁን ባለኝ ትምህርትና ዕውቀት ፡ ልምድ ፡ ችሎታና የሥራ ዐቅም ላደርግ የምችለው ነገር መኖር አለበት ።

‘ ግን ምን ?

‘ በውትድርና ሙያ እመር ግዳ ላይ ጀብዱ ለመሥራት ተስፋ የለኝም ፣ ጊዜዬ ተላልፏል ። እርግጥ ፣ ለዚህምባብዌ ነጻ አውጪ ድር ጅት “ ወደጄ ልዘምት ” እችላለሁ ። ብቻ ፣ ይኸ ትንሽ የማይመስልና የማይሆን ነገር ነው ። ሰው ቢሰማ ወይም ቢያውቅ ይሥቅብኛል ...’ ይህ ሐሳብ በአእምሮው ኸው ሲል ፣ እድንኳኑ ውስጥ የተሰበሰበውን ሕዝብ ከርስቴያን አበራ በዐይኑ ቃኝ ። ሁሉም ሁከታና ሣቂን ይዞ አንድም እርሱን ልብ ብሎ የሚያስተውል እንደሌለ ተገንዘበ ። እበ ራም በበኩሉ ተመልሶ የሐሳብ መነሳነቡን ቀጠለ ። ‘ ... ዓላማነቱን የማልንቀው ቢሆንም ፣ በሥራ ላይ ማዋሉ የሚሆን አይደለም ።

‘ በሲቪል ሥራም ፣ አሁን ጊዜዬ የማይፈቅድልኝ ወይም ከች ሎታዬ በላይ የሆኑ ነገሮች ብዙ ናቸው ። ለምሳሌ ፣ የሳይንስ ሊቅ መሆን አልችልም ። እርግጥ ፣ ቆርጠው ከተነሡ ሊያቅት የሚቻል ነገር በጣም ጥቂት ነው ብዬ አምናለሁ ። አሁን ያሠጋኝ የጊዜ እጥ ረት ጉዳይ ነው ። ስለዚህ ፣ ጊዜን ለመቆጣጠል ዓላማዬን ማበጀት ያለ ብኝ በተማርኩትና በተሠማራሁበት መስመር ፣ በጋዜጠኝነት ሙያ ነው ...’ እዚህ ሐሳብ ላይ ሲደርስ አበራ አውሮፓ ሔዶ እንዴት የጋ ዜጠኝነት ትምህርት ለመማር እንደበቃ ትዝ አለው ...

ይህን ትምህርት ለመከታተል ወደ ፈረንሳይ አገር የሔደው ‘ ሰጦታ አለኝ ፣ እስከ ዕድሜ ልኬ ልሠራበት የምፈቅደው ሙያ ነው’ ብሎ አስቦበት አልነበረም ። ዐሥር የነጻ ትምህርት ዕድል የፈረን ሣይ መንግሥት በዚያን ዓመት ሰጥቶ ነበር ። ከዚያ ውስጥ ዘጠኙ ለሕግ ትምህርት ሲመደቡ ፣ አንዱ ለጋዜጠኝነት ትምህርት ተመድቦ ነበር ። ውድድሩን ካሸነፉ ዐሥር ወጣቶች አንዱ ቢሆንም ፣ በውድ ድሩ ውጤት መሠረት ፣ አበራ መጨረሻ ስለ ወጣና ፣ የበለጡት ዘጠኙን የሕግ ትምህርት የመማሪያ ነጻ ዕድሎች ስለ ወሰዱበት ፣ የቀረችውን የጋዜጠኝነት ሙያ መማሪያ ዕድል መቀበል ተገደደ ። በዚያ ዓመት ወደ ውጪ ሔዶ የመማር ዕድል የመነመነ መስሎ ታይቶ ስለ ነበር ፣ አበራ በጋዜጠኝነት ላበያ ሔዶ ፈረንሣይ አገር ጥቂት ከቆየ በኋላ ፣ የትምህርቱን ዐይነት ለመቀየር አቅዶ ነበር እንጂ ፣ በጋዜጠኝነቱ ለመ ቀጠል ሐሳብ አልነበረውም ። በየምክንያቱ የመቀየሩ ነገር ሳይላካ ለት ከመቅረቱም በላይ ፣ አበራም ትምህርቱ እየጣመው ሔደ ። ሀገሩ

ሲመለስም ፡ በግድ በዚህ ሙያ መሠማራት እንደሌለበት ማመኑ ፡
ሌላ ከመምረጥ በተጨማሪ አሳንፈው ። ስለዚህ ፡ በጋዜጠኝነት ትምህርቱ ዘለቀ ። ከዚያ ተያይዞ የድርሰትና የኪነ ጥበባት ፍቅር አደረበት።

‘ ከፋም ለማም ፡ ትምህርቱና መጠነኛ ዕውቀቱ ፡ በጋዜጠኝነት ነው . . . ’ ቀጠለ አበራ ፡ በሐሳቡ ፡ ‘ በዚህ ረገድ በቂ ዝግጅት አለኝ ፤ ባለኝ ላይ መገንባት ፤ ወደፊት መግፋት እችላለሁ ። እርግጥ ባሁኑ ጊዜ ጋዜጠኝነት እስከዚህ የሚመረጥና የሚከበር ሙያ ሆኖ በኅብረተሰባችን ዘንድ አይታይም ። ይኸን እስተሳሰብ ማስወገዱ ራሱ አንድ ዓላማ ሲሆን ይችላል።ግን፡ከዚህም ዐልፎ እውነተኛ የሕዝብ ድምፅና ኃይል ፡ የሕዝብ መማሪያ የእውነትና የትክክለኛ ፍርድ ጠበቃ ማድረግ የበለጠ ዓላማ ነው . . . ’ ይኸን ሐሳብ ሲያውጠነጥን ብዙ ቆየ . . .

. . . ከዚያ ፡ ዐይኖቹ በዘዝብለው ፡ በእግረ - ሕሊና ብዙ ዓመታት ወደ ፊት ገሠገሠ ከሁለት ሺህ ሕዝብ በላይ እተሰበሰበበት አንድ ትልቅ አዳራሽ ውስጥ ፡ የሳሳ የጉፈሬ ጠጉራቸው የጥጥ ንድፍ የመሰለ ፡ አንድ ፊታቸው ብስል ቀይ አረጋዊ ቁጭ ብለው አየ ። እግሮቻቸውን አነባበረው ፡ የተዘረጉ እጆቻቸውን መዳፍ ለመዳፍ ገጥመው ፡ በሁለቱ አውራጣቶቻቸው አፍንጫቸውን እየሞዘቁ ፡ እጉናቸው ቆሞ ፡ ለተሰበሰቡት እንግዶች ንግግር የሚያደርገውን ሰው የሚያደምጡ ይመስላሉ . . .

ተናጋሪው ፡ ‘ . . . የዛሬ ሠላሳ አምስት ዓመት ፡ በያሥራምስት ቀኑ ታትሞ የሚወጣ የግል ጋዜጣ ያቋቋሙ ጊዜ ፡ ይዘልቃል ብሎ የገመተ አንድም ሰው አልነበረም ። ነገር ግን ፡ “የኢትዮጵያ ፍትሕ” ብለው የሰየሟትን ጋዜጣቸውን ፡ ደረጃ በደረጃ ፡ የሳምንት ጋዜጣ ፡ ቀጥሎ በሳምንት ሁለት ጊዜ ቅዳሜና ረቡዕ የምትታተም ፡ በመጨረሻም ሥራቸውን በጀመሩ ባመቱ ዕለታዊ ጋዜጣ አደረጓት ። “የኢትዮጵያ ፍትሕ” እነሆ ዛሬ ርእሰ አንቀጿ በዓለም የሚጠቀስ ጋዜጣ ሆናለች ።

““የኢትዮጵያ ፍትሕ” ዕለታዊ ሆና ፡ ሥር እንደ ሰደደች ፡ “የኢትዮጵያ ልዛነን” የሚለውን መጽሔታቸውን አስከተሉ ። ዛሬ ፡

“የኢትዮጵያ ልዩነት” የማያውቅ፣ ማንበብና መጻፍ የሚችል ኢትዮጵያዊ የት ይገኛል ?

‘ በጋዜጣቸውና በመጽሔታቸው ምክንያት፣ አያሌ ጊዜ ተቀጥተው፣ ስንቱ ታሥረው ተፈተው እንጂ፣ “የኢትዮጵያ ፍትሕ” እና “የኢትዮጵያ ልዩነት”፣ ያላንዳች ፈተናና መሥዋዕትነት፣ እዚህ አሁን ያረጃቸው አልደረሱም ። የሠላሳ ዘመኑ ጉዳይ፣ እዚህ አሁን በሠላሳ ደቂቃ ተዘርዘሮ አያልቅምና፣ ጉዳዩን በየጊዜው የተከታተሉ ሁሉ ስለሚያውቁት፣ እንደዚህ ባጭሩ እተወዋለሁ ።

‘ ቀጥሎ የሠሩት ዐቢይ ሥራ፣ እዚህ እምንገኝበት “ የበለጠ ደበላ መታሰቢያ ሕንፃ ” ውስጥ የሚገኘውን፣ የግል ማተሚያ በት አቋቁመው፣ አሁን ካለበት ደረጃ ማድረሳቸው ነው ። መጀመሪያ፣ የዕለት ጋዜጣቸውና የሳምንት መጽሔታቸው፣ በወቅቱ ታትመው፣ ቋጥራቸው እየጨመረ ይሔድ ለንበረው ደንበኞቻቸው፣ በሰዓቱና በቀኑ ሳይተጓጉሉ እንዲደርሱ በማለት ነበር፣ የማተሙን ሥራ የጀመሩት። እያደረ ማተሚያ ቤቱ እያደገና እየደረጀ ሲሔድ፣ አንዳንድ ተስፋ ያላቸውን ወጣት ደራሲያን፣ በማሳተሚያ ገንዘብ እውት፣ ወይም ለእን ባቢያን የማቅረቢያ ዘዴ አስማወቅ፣ ተቀጭተው እንዳይቀሩ ከፍ ያለ እርዳታ ማድረጋቸው፣ በሥነ ጽሑፍ ዓለም የሚገኝ ኢትዮጵያዊ ሁሉ የሚያውቀው ስለሆነ መዘርዘር አያሻም ።

‘ እራሳቸውም፣ ለሥነ ጽሑፋችን፣ ከዚያም ዐልፎ ለዓለም ሥነ ጽሑፍ ጭምር፣ ካምስት ያላነሱ ዐቢይ የልብ ወለድ ጽሑፎች አበር ከተዋል። በዚህ አግጣጫም፣ አያሌ ሽልማቶች እስከ ዛሬ ያገኙ ሲሆን፣ ዘንድሮ በዓለም ስመ ጥር የሆነውን፣ “የኖቤልን የሥነ ጽሑፍ ሽልማት ሳያገኙ አይቀርም” የሚል ወሬ እንዳለ ብዙዎቻችሁ ላትሰሙ የቀራችሁ አይመስለኝም ።

‘ ይሁን እንጂ፣ ‘እስከ ዛሬ ብዙ ፍሬ ያለው ሥራ ሠርቻለሁ፣ ከእንግዲህ ወዲህ ዐረፍ ብዬ ልዝናና’ በማለት ፋንታ፣ በሙሉ ኃይል ሥራቸውን እንደ ቀጠሉ ናቸው ። እንዲያውም፣ እሳቸው እማካላችን የማይገኙበት ጊዜ ሲመጣም፣ ይህ በየአግጣጫው የሚያከያ ሒዱት ሥራ ሁሉ፣ አንድ እርምጃ እንኳ ወደ ጓላ እንዳይል፣ አሁን

በቅርቡ፡ “የበለጠና የአበራ ድርጅት” ተብሎ፡ የኢትዮጵያን ሥነ ጽሑፍና የጋዜጠኝነት መቃብር መስፋፋት ተቀዳሚ ዓላማው ያደረገውን ድርጅት አቋቁመዋል። የመጀመሪያዎቹን ሰባት ባለ አደራዎችና ዋና አስተዳዳሪ እራሳቸው መርጠዋል። ወደፊት ግን፡ የድርሰትና የጋዜጠኞች ማህበሮች አባሎች፡ ባለ አደራዎቹን፡ ባላደራዎቹ ደግሞ ዋና አስተዳዳሪውን እንዲመርጡ፡ ግልጥ ያለ የመተዳደሪያ ደንብ አውጥተዋል።

‘የአቶ አበራ በላይን የሠላሳ አምስት ዓመት የሥራ ፍሬ፡ በዝርዝር የሚያስረዳ ጽሑፍ ታደሎ በጃችሁ ስለሚገኝ፡ እርሱን በጥሞና የምታነቡ ሁሉ ምን ዐይነት ፍሬያማ ኑሮ እንደኖሩና አሁንም እንደሚኖሩ ልትረዱ ትችላላችሁ። . . .’ ይላል።

አረጋጭዉ ግን፡ ይኸን ሁሉ አያዳምጡም። እርሳቸው በሐሳባቸው ወደ ጎሳ ተመልሰው፡ የሕይወት ዓላማቸውን የወሰኑባትን ዕለት ያስታውሳሉ። ውሳኔያቸው፡ የሠላሳ አምስት ዓመት ዕድሜ ከደረሱ በኋላ መሆኑ ቀርቶ፡ ወደ ሕያ ዓመታቸው ግድም ሆኖ ቢሆን ኖሮ፡ ምን ያህል ሥራ በተጨማሪ ይሠሩ እንደ ነበር ገምተው ያዝናሉ። አንድ ዐሥራ ስድስት ዓመት ያህል፡ ከሕይወታቸው ውስጥ ተሰርቆ እንደጠፋ ቆጥረው ይቆጫሉ።

በዚህን ጊዜ የጋለ ጭብጨባ፡ ከሐሳብ ዓለም ለይቶ ሸበቶውን ሽማግሌ ወደ አዳራሹ መለሳቸው . . . አበራም፡ እድንኳኑ ውስጥ ከቀን ሕልሙ አብሮ ነቃ። ያጨበጨቡት የአቶ ደበላ የነፍስ አባት ናቸው። ለሐዘንተኞቹ ንግግር ለማድረግ ፈቅደው በወራ የሚያምመውን ድንኳን እጥ ለማሰኘት ነው። ከፍ አድርገው ያጨበጨቡት። ንግግራቸውን ጀመሩ። . . .

የቄሱን ንግግር ለማዳመጥ እየሞከረ ጥቂት ጊዜ ቆይቶ፡ ይቅርታ ጠይቆ ለመውጣት ወሰነ። ከዚያ ቤቱ ለመሔድና፡ የዚህን የሐሳቡን ፍሬ ነገር በጽሑፍ ለማስረር፡ ስለዚህ ጉዳይም ዝርዝር ዕቅድ ለማውጣትና የበለጠ ሠልስት እንደወጣ፡ ወደ ሕይወት ዓላማው የሚያደርሰውን ረጅም ጉዞ ለመጀመር፡ ታጥቆ ለመነሣት፡ ቆረጠ። ‘ነገ ነገ ማለት አይሆንም። ምክንያቱም ነገ ሁሉ ጊዜ ከፊታችን ነውና አይደረስበትም’ አለ በሐሳቡ።

ሐሳቡን ከቆረጠ በኋላ መቁነጥነጥ ጀመረ ። ልቡ ከድንኳኑ ወጥቶ ሔደል ! ለበለጠ የሚበጀው የሱ እዚህ መቀመጥ ሳይሆን ፣ ሔዶ ይኸን ሐሳቡን በሥራ ለማዋል መሞከሩ ነው ብሎ አምኗል ። ። ። ።

... አጉናፍሮ እድንኳኑ ውስጥ ከነበሩት የመንደሩ ሐዘነተኞች ብዙዎቹን ያውቃቸዋል ። አብዛኞቹን ግን በዐይን ነው የሚያውቃቸው። አንደኛና ሁለተኛ ደረጃ ተማሪ የነበረ ጊዜ ፣ ይኛር የነበረው ካክስቱ ጋር እዚህ ሠፈር ስለ ነበር ፣ እሱንም ብዙዎቹ ያውቁታል ። በመንደሩ የነበረው ስም ግን ጥሩ አልነበረም ። ‘ ያ ረባሽ ፣ ያ ነገረኛ ፣ ያ ተሳዳቢ ’ ነበር የሚሉት ። ከጀርመን አገር የተመለሰ ጊዜም ፣ የዱሮውን እያስታወሱ ፣ መጀመሪያ ላይ ፣ ብዙዎች እንኳን ሰላም ሊሉት ፣ አይተው እንዳላየ ያልፉት ነበር ። ውለው አድረው ግን ፣ የዱሮው ልጅ ሳይሆን ፣ ዛሬ ምራቁን የዋጠ ትልቅ ሰው መሆኑን ጥቂት በጥቂት አሳምኖ ፣ ከብዙዎች ጋር መግባባት አድርጓል ። እንዲያውም አንዳንዶቹ ዱሮ ያደርግ የነበረውን ትንኮል እያንሡ በቀልድ ያስታውሱታል ።

ነገር ግን ፣ እስካሁን ይቅርታ ያላደረጉለት ሁለት ሰዎች አሉ ፣ ድንኳኑ ውስጥ ባሻገር ይታዩታል ። አንዱ እንዳጋጣሚ ከንደኛቸው ጋር ዐይን ላይ ግጥም ሲል ፣ ግንባራቸውን ቋጥረው ዞር አሉበት። እመት ትርፌ ናቸው ። አጠገባቸው ፣ በግራቸው በኩል ደግሞ ቁጭ ያሉት ፣ እናታቸው ፣ ወይዘሮ ዘሯ - ማርያም ናቸው ። ሁለቱም መካን ናቸው ። እነኚህ ሁለት እናትማማቾች ፣ ያኔ የመንደሩ ‘ አድባር ’ ማለት ነበሩ ። በአካልም ግድንግድ የሚያካክሉ ናቸው ። በሠፈሩ ፣ እንኳን ልጆች ፣ ዐዋቂዎች አይጣሏቸውም ነበር ። አሹመራቸው አንጀት የሚበጥስ ፣ ስድባቸው ካገር የሚያሸሽ ከመሆኑ በላይ ፣ አንባጓር አንሥተው ፣ ሴት ቀርቶ ከወንድ ጋር መደባደብ ልማዳቸው ነበር ። ‘ አቅማቸው ከወንድ ይበልጣል ’ የሚል ዝና ስለ ነበራቸው ፣ ወንዱ ሁሉ ፣ ‘ ደብድበውኝ ውርደት ይደርሱብኛል ’ የሚል ሥጋት ይይዘው ስለ ነበረ ፣ ሚስቱን አጨለው ሲለቋት ፣ ሔዶ ‘ ለምን እንዲህ አደረጋችሁ ’ የሚል አንድ ባል አልነበረም ።

ከዕለታት አንድ ቀን ፣ በክረምቱ ወራት ፣ አጉናፍሮ ካንድ የመንደር ጓደኛዉ ጋር ውህ እየተራጨ ሲጓዝ ፣ እመት ትርፌ ብቻ

ሲሉ ፡ እሱ በግሩ የረጪው ውሃ ጥቂት ነክቷቸው ኖሮ ፡ ጓደኛው
 ሸሽቶ ሲያመልጥ አጉናፍርን ያዙትና ፡ ‘ ዐውቂ አደለም ’ ቢልም ፡
 በግራ እጃቸው ማጅራቱን ከነሽሚዙ ጨምድድው ይዘው ፡ ሦስት ኩር
 ኩም ፡ ባልወለደ እንጀታቸው አላሉት ። ከዚያ ማን አሉብኝ ብለው
 ፈታቸውን መልሰው ወደ ጉዳያቸው ሲሒዱ ፡ አጉናፍር ሮጦ ፡ ባለ በሌለ
 አቅሙ በተረከዙ የሰያፍ ድንጃቸውን ረገጣቸው ። ባፍጢማቸው
 ተተክሉ ። ለግራቸው እተጠየቁት ጭቃ ውስጥ ተንደባለሉ ። የተነሡ
 እንደሆነ ፡ እንቀው ያግሱኛል ’ ብሎ ስለ ፈራ ፡ እዚያው አተኝበት
 ደጋግሞ ያትሙን ያህል ረጋገጣቸውና ፡ ከዚያ ቁና ቁና እየተነፈሰ በሮ
 ጠፋ ። ይኸን ሁኔታ ከተመለከቱት የጎረቤት ሰዎች መካከል ብዙ
 ዎቹ በደነግጦም ትርፈቱ ያግታቸው አልጠፋም ። በሆዱ ግን ያል
 ተደሰተ አልነበረም ። ያንሰታ ማታ ፡ ያክሱቱ ባል አጉናፍርን ከፋኛ
 ገሠፁት ። እመት ትርፈና እገታቸው ከዚያን ቀን ወዲህ አጉናፍርን
 ሲያዩት ዐይናቸው ደም ይልብሳል ። ዳሩ ግን ፡ በመሸ በነጋ ቁጥር ፡
 አጉናፍር እያደገ ፡ እየጠነከረ ፡ እነ እመት ትርፈ እያረጁ ፡ እየደከሙ
 ሒዱ ። ጊዜ ያልለወጠው ቁማቸው ብቻ ሆኖ ቀረ ።

አጉናፍር ፡ አሁን ይኸ ትውስ ስላለው ፡ ሳያውቀው ፊቱ ፈገግ
 አለ ። ያደረገውን ወዲያው ሲገነዘብ ሰውነቱ ስቅጥጥ አለ ። ያየው
 ሰው እንዳለ ለማወቅ እንደ ዘበት ቀስ ብሎ ዞር ብሎ ተመለከተ ።
 ሁሉም በየፊናው ያወራል ። የሚሥቅም ዐልፎ ዐልፎ አለ ።

ስለዚህ ፡ ማንም እንዳላየው ወይም ሌላ እንዳላለው እርግጠኛ
 ሆነ ። በዚህ ሰዓትና ቦታ የበለጠን ነገር ትቶ ሌላ ሌላ ነገር የሚያስብ
 መሆኑን ሰዎቹ ፡ ‘ ቢያውቁ ፡ እንዴት ይታዘቡኝ ’ የሚል ሐሳብ ሸው
 አለ በእእምሮው ። ‘ ነገር ግን ፡ በለጠ ስለ ሞተ ዓለም አትቆምም ።
 ሕይወት መቀጠል አለባት ። አንዱ ይወለዳል ፤ ሌላው ይሞታል ።
 የሚቆም ነገር አይደለም ፤ የሚቀጥል ነው ። ነገሩ በጣም ያሳዝናል ።
 ነገር ግን ፡ ለሁሉም እኩል ስለሆነ ፡ ባንድ በኩል ደግሞ ደኅና ነው ።

‘ ስለ ትናንት ማሰብ አይጠቅምም ። የሚበጀው ስለ ነገ ማሰብ
 ነው ። ሰውን ደግሞ መጥቀም ፡ ሊጠቀም በሚችልበት ወቅት በሕ
 ይወቱ ሳለ ነው እንጂ ፡ ከሞተ በኋላ ቢያለቅሱ ሟቹን አይጠቅምም ።

በእውነቱ ያሁኑ ማዘንና ማልቀስ ከንቱ ነው ። አንዴ ከሞተ በኋላ
ሐውልት ይሠራ ፤ ተዝካር ይደገስ የሚባለው ሁሉ ፤ ከንቱ ልማድ
ነው ። ማንን ይጠቅማል ? ቀጠለ በሐሳቡ ።

‘ ሰዎች ይኸን እምነቴን ቢያውቁ ፤ አሁን ምን ይሉኝ ? እዚህ
ሠፈርማ ከልጅነቴም ጀምሮ “ ከይሲ ” ነው የሚሉኝ ። “ አብሮ አደግ
ጓደኛው ሞት እሱ እንደዚህ ያስባል ! አረመኔ ነው ! ” ነው የሚሉኝ ።

‘ ስለዚህ ፡ መጠንቀቅ አለብኝ ፡ እንዲህ ዐይነት ሐሳብ እን
ዲህ ያለ ቦታና ጊዜ እንዳይመጣብኝ ። ግን ፡ አእምሮውን ላንዲት
ደቂቃ እንኳ እንዳያስብ ባዶ ለማድረግ የሚችል ማን አለ ? አእምሮ
እፈለገበት በገዛ ፈቃዱ ደርሶ ይመለሳል ። ምናልባት ፡ ብርቱ ፈቃድ
ያለው ሰውን አእምሮው ፤ አንድ ነገር እንዳያስብ ፤ በሱ ፈንታ ሌላ ነገር
እንዲያስብበት ለአእምሮው አቅርቦ ፡ ስለዚህ እንዲያስብ ያደርግ
ይሆናል ። ግን ፡ አእምሮውን ያላንገዳች ሐሳብ ፡ ላንዲት አፍቃ ፤ እንኳ
ባዶ ሊያደርገው አይችልም ።

‘ አዎ ፡ አእምሮ አያርፍም ። ልብ መምታቱን አቆመ ድረስ
ሳያርፍ ፤ ሳይቋርጥ ይሠራል ። ሕይወትም እንደዚህ ናት ። ማንም
ሞት ማን ፡ ዝም ብላ ጉዞዋን ትቀጥላለች ። እርግጥ በለጠ በመሞቱ ፤
በቅርብ የምናውቀውን ያገድሰናል ፤ ያላዝነናል ። ሕይወትን ግን ልና
ቆምለት አንችልም ። በንችልም እይጠቅመውም ። መብላትና መጠ
ጣታችን አልቀረም ። ማውራት መሳቃችን አልቆመም ። ስለ ወደ
ፊት ኑሮአችን ማሰባችንን አልተውንም ... ’

“ ስለ ወደፊት ኑሮችን ማሰባችንን አልተውንም ” የሚለው
ሐሳብ ፡ በአእምሮዉ ውስጥ ሲያልፍ ፤ የታፈረች ገጽ ዐይነ ሕሊናው ፊት
መጥቶ ድቅን አለ ፤ ‘ ዛሬ እደውልላታለሁ ። እኔ ለመሆኑ ጠዋት
እዚያ ቀብሩ ቦታ አብረዋት ከነበሩት የትኛዋ ፍራለች የበለጠ ? ’
የሚለው ጥያቄ ሐሳቡ ውስጥ ዘው አለ ። ከዚያ ይኸን ነገር ለማወቅ
እጅግ ልቡ ተጣደፈ ። ሆኖም ፤ ለጥቂት ጊዜ መታገሥ እንዳለበት
ራሱን አስገንዝቦ ፤ እየተንቆራጠጠ ተቃመጠ ...

ደግነቱ ፤ ወዲያው አክሲቱ ተነሥተው ሲወጡ አየ ። እሳቸውን
የሚከተል መስሎ ተነሣ ። እሱን ተከትሎ አበራ ፤ አበራን ተከትሎ

ተስፋዬ ተነሣ ። እውጭ ከወጡ በኋላ አጉናፍር ወደ አክሱቱ ሔደ ።
 ‘እቤት ድረስ ልሸኝምት’ ብሎ ተከተላቸው ። አበራ መኪናውን ብቶ
 ወደ ቤቱ ለመሔድ ተነሣ ። ተስፋዬ ግን ወደ ሰበታ ለመሔድ ቆርጦ
 መኪናውን አስነሣ ።

* * *

ብርቁ አሸከር ቤት ከፍኋል ቁጭ ብላለች ። ወልደ ሥላሴ
 ዘሬ ጠዋት ይውሎ ፣ የወጣውን የሎተሪ ቁጥር ማመሳከሪያ የብሔራዊ
 ሉተሪ ወረቀት ፣ ከቀትር በኋላ ይዞላት እንደሚመጣ ከነገራት ወዲህ ፣
 መቆም መቀጠሉን አቅቷት ተቸግራለች ። የዘሬውን ምሳ መብላት ፣
 መብላት አይበለው ። ሌላው ቀርቶ ፣ የምትወደውን ቡና እንኳ እንደ
 ልማዷ በሥርዓት መጠጣት አልቻለችም ነበር ። ስለ በለጠ ሞት
 ዐልፎ ዐልፎ ከንፈሯን ሳትመጥ አልቀረችም ። ብርቁ ብታዝንም ፣
 ‘ምት የማይቀር ዕዳ ነው ። አዎ ፣ የጋሼ በለጠ ሞት ፣ እረ የማንም
 ሞት ፣ ያሳዝናል ። ግን ፣ እናትና አባቴስ ሞተው የለ ?’ ትል ነበር
 በሆዷ ። ትናንት ማታ ፣ እነ ከበደ ሲያለቅሱ ፣ እሷም አብራ ያለ
 ቀሰችው ፣ እርግጥ መጀመሪያ በበለጠ ነገር አዝና ነበር ። በኋላ ግን —
 እንደ ብዙ ሌሎች አልታሾች — የምታልቅሰው ያባትና የናቷን
 ሞት እያስታወሰች ነበር ።

አሁን ግን ፣ ሐሳቧን የምላው የሐዘን ጉዳይ አይደለም ፣ የሎተ
 ሬው ጉዳይ ነው ። የወልደ ሥላሴ መዘግየት ነው ፣ ሎተሪው እንደወ
 ጣላት ስሜቷ ነግሯታል ። ሁለተኛ ሕልምም አይታ ፣ የመጀመሪያ
 ውን ሕልም አረጋግጦላታል ። ስለዚህ ፣ ማወቅ የምትፈልገው የወጣ
 ላት ስንተኛው ዕጣ እንደ ሆነ ብቻ ነው ።

ገንዘቡን ስትቀበል ምን እንደምታደርግበት ፣ ሌሊቱን በሐሳቧ
 አውጥታ አውርዳ ወስናለች ። መጀመሪያ እንዳሰበችው ጠጅ የመ
 ነገዱን ነገር ትታ ፣ ሌላ ዐቅዳለች ። ያገር ምግብ ሱቅ ለመክፈት ቆር
 ጣለች ። ‘ቋንጣ ፣ ሽር ፣ በርበሬ ፣ ይኸንና ይኸን የመሰለ መነገድ
 ይሻለኛል ። አያቅተኝም ። ሌላው ብዙ ጣጣ አለበት ። እነዚህን ግን
 እኔ ራሴ አሳምሬ መሥራት ስለምችል ፣ ሠራተኛ ብቅጥርም በደንብ
 መቋጣጠር እችላለሁ ።’

‘ ሐያው ሺ በሙሉ ከደረሰኝ ሁሉም ነገር ቀላል ነው ። ባንድ በኩል ቋንጣና ክትፎ ሳሸጥ ፣ ባንድ በኩል ደግሞ ሆቲል ከፍቼ እንጀራ በወጥ ፣ ጠላ በጠርሙስ እንግዳለሁ ። ባንድ እንደምኩብር ጥርጥር የለውም ። እግዚር ታላ ከመቀጠር ወጥቼ እኔው ቀጣሪ እሆናለሁ ። በየገባሁበት ፣ ትልቁ ትንሹ እኔን “እንዲህ ፍጠሪ ፣ እንደዚያ አድርገ” የሚለኝ ሁሉ ቀርቶ እኔው አሳኝ እመቤት ፣ ተቆጣጣሪ እሆናለሁ’ የሚለው ሐሳብ ከማድቤት አውጥቶ እንደ ውሃ ሙላት ያጉዛታል ።

“ አይ ያባቱ አምላክ ! ታምርህ ማሰቂያ የለው ! ! ሎተሪ የሚባል ነገር ፈጥረህ ፣ ካሽከርነት መንጥቀህ አውጥተህ እመቤት ታሪግኝ ነው ! አይ ሁሉ አያልቅብሁ ” አላች ሮሳህ ብላ ። ማንም አልሰማት ፣ ብቻዋን ነች ።

‘ ከከብር ደግሞ ላግባሽ የሚለኝ ይበዛል ። እኔ ግን አንድ ፣ ምራቁን ሞጥ ያደረገ ፣ የደረጄ ደሐፊ ነው የምፈልገው ። ነጋዴ አላገባም ። ቀስ ብሎ ሀብቱን ሁሉ እጁ ኢርጐ ጠፍከጥልኝ ነው የሚለኝ ፣ እቱ ። ነጋዴ አልችልም ፣ ባላም የለኝም ። ወታደርም አላገባም ፣ መቶ አለቃም ቢሆን ። እሱ አንዴ ኮሪያ አንዴ እዚያ ሲዘምት ሞቶ ልጆቹ የሙት ልጆች እንዲሆኑብኝ አልፈልግም ። እኔስ ምን በወጣኝ ፣ እሱ በዘመተ ቁጥር ብቻዬን የምየረው ፣ አግብቼ እንዳላገባ ዘወትር ብቻዬን የምኮራመተው ።

“ አይ ! ገብሬን አላገባም ። እሱ እስቲሠለጥን ጨርቄሼ እሞታለሁ ። እሱ ፣ እዚያዉ አዛባ መግፋት ኑር ነው ፣ የምትሰውን አግብቶ ገጠር ይኑር ። የሱ እህል መጫን ባፍንጫዬ ይውጣ ! እኔ ጠና ያለ ጸሐፊዬ ይሻለኛል ፣ በግዜው ሥራ ሕይወቴ በግዜ እቤቱ የሚመለስ ። እህል የሚያስጭን ከሆነማ ዓለም ነበር ! ! እሱው ይሻለኛል ! በቃ ። ጐረምሳም አግብቼ እንደ ብዙ ቂሎች ገንዘቤን አልጨርስም ” እያሉ ለች በቀን ሕልም ጉዞዋ ነጐደች ...

‘ ብቻ ፣ ለማናቸውም ይኸ ወልደ ሥላሴ መጥቶ የገንዘቡን ልክ ቶሎ ቁርጡን ባወቅሁት ። ለጌቶቹም ሠልስቱ ሲያልፍ ገረድ ፈልጉ ብዬ እንግራቸዋለሁ’ ስትል ፣ የውጪው በር ተከፍቶ መኪና ሲገባ ሰማች ። ተነሥታ ወጣች ።

አበራ ነበር ። ተሰማ እጅ ነጣ ። አበራ ምንም ሳይል መኪናውን አቁሞ አንገቱን እንዳቀረቀረ ወደ ቤት ገባ ። ከበደ ቤቱን በደንብ እዘ ጋጅቶታል ። ቀለል ይሳል ። አበራ መኝታ ቤት ገብቶ ተቀረቀረ ።

ብርቱ ወጥ ቤት ስትገባ ከበደን አገኘችው ። ጥቂት ከተንሾኳ ሸከ በኋላ ተያይዘው ወጡ ።

“ እባክሽ ቡና እንዳለሽ ገ በጣም ጠምቶኛል ” አለ ከበደ ።

“ እኛ የኔ ዘመድ እመጣለሁ ብለው ነበር ። አንደኛዬን ያኔ አፈላለሁ ብዬ ነበር እሰካሁን የቆየሁት ” አለች ብርቱ ።

“ ምናል፡አሁን ቡናውን ማፍላት ብትጀምረ፡እስኪደርሱ ! ”

“ እሺ ! ”

ማድቢት ሔደው ቡናውን ማፍላት ጀመረች ። ከበደ ሐዘኑ ተጭኖት ስትመለከት በጣም ታገረመች ። “ እንዴት እውነትም ከልቡ አዝኗል ። ከተቀጠረ አንኳ ጊዜው እስከዚህ ሩቅ አይደለም ። ከሱ ይበልጥ ጋሼ ተሰማና እኔ ልናዝን ይገባ ነበር ። እኛ ነን ከነዚህ ሰዎች ጋር አብረን ረጅም ጊዜ የኖርን ። እንዲያው ሩገሩገና አዛኝ ሰው ቢሆን ነው ከበደ ፤ ደግሞም ታማኝ ነው ። ዘላለም ለጌቶቹ ጥብቅና እንደ ቆመ ፤ ምን ያረጉ ገ ምንበጣቸው ፤ ከየት ያመጣሉ ” እንዳለ ነው ወዲያው እንድ አዲስ ሐሳብ ብልጭ አለላት ።

“ ከበደ ” አለችው ።

“ እመት ” ብሎ ፡ ዞር አለ ወደርሷ ።

‘ እመት ’ ማለቱ ደስ አለኛት ። እርግጥ ፡ ስትጠራው እንዲህ ማለት እሱ ልማዱ ነው ። ነገር ግን ፡ ቃሉ ዛሬ ለርሷ አዲስ ትርጉም አገኘ ። በሐሳቧ ውስጥ ከነበረው ጋር ሠመረላት ። ‘ እመት ’ ማለት ‘ እመቤት ’ ማለት ነው ። እጅግ ደስ አለኛት ፤ ይኸን ሁሉ ወደ ጉን ብላ ፡ ‘ ምን ልትል ነው ’ ብሎ ለሚጠብቃት ፡ ለከበደ ፡ “ ድንገት ጌቶቻችን ፡ በዚህ በደረሰው አደጋ ምክንያት ቤቱን ለቀው ቢለያዩ ፡ ቢያለግብቱን ምን ታደርጋለህ ? ” አለችው ።

“ለምን በጉ በጉውን ትተሽ ክፉ ክፉውን ታስቢያለሽ ልጄ!”
አለ ከበደ ።

“ጠርጥሮ ለክፉ ነገር አስቀድሞ መዘጋጀት ያስከፋል?”

“ቢሆንም፡ እንደዚህ አይባልም ። አሁን ልዘን ላይ ሳሉ እንደዚህ ማሰባችንን ቢያውቁ፡ በጣም ያዝኑበናል ። እኛም እነሱ አዝነውበን አይቀናንም ።”

“ይልቅስ እኔ ሱቅ ከፍቼ በነግድ ተኔ ጋር ሆነህ ታግዘኛለህ?”

“እሸከርሽ፡ ባልሽ ወይስ ምንሽ ሆኘ?” አለ፡ አነጋገሯ አለ ገርሞት ።

“ባልነቱ ላይ እንኳን አትንጠራራ” አላች ብርቄ፡ አምልጧት!

ከበደ እጅግ ተናደደ ። “ምንገ ላንቺ አንሼሽ? አንቺ ለኔ በዝተሽበኝ በምን እኮ? በጫዋ ልጅነት?” አለ ቆጣ ብሎ ።

ብርቄ ነገር መበላሸቱን ዐወቀች ። ለመጣላትና ከበደን ለማስቀየም አልፈለገችም ። “እኔ እንደዚህ አልነበረም ያሰብኩት፡ ያልኩት” አለች ።

“ኋላ ምንድር ነው ያሰብሽው፡ ያልሽው?” አለ፡ ዐይኑን እያፈጠጠ ።

“ግድየለም ይቅር ። እኔ ነኝ ጥፋተኛ ። ሆይ ነገር አይቋጥር!

ተሰማ ወልደ ሥላሴን ይዞ መጣ ። ብርቄ በጣም ደስ ብሏት ተቅበለቻቸው ።

“ይሽው አምጥቼልሻለሁ” አላት ወልደ ሥላሴ፡ አንድ የተጣጠፈ ወረቀት ከኪሱ እያወጣ ። ብርቄ፡ ከከፍሷ የሎተሪ ቴኬቶቿን ይዛ ፈጥና መጣች ። ወልደ ሥላሴ አንዱን ተቀብሎ፡ እወረቀቱ ላይ ካሉት ቁጥሮች ጋር አስተያየው ። ካንደኛ እስከ ሦስተኛ አሸናፊ ዕጣዎች ማህል ቁጥሩ የለም ። ከዚያ የመጨረሻ ቁጥሩን እውንጦረገዩ ውስጥ ካለው ጋር ማስተያየት ቀጠለ ።

“አይ ከፋ ዕድል ! ! ወይ ለጥቂት ! ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ ምንው ! ምንው ! ” አለ ከበደ ፣ ቁጣውን ረስቶት ።

“ የመቶ ብር ዕጣውን ልታገኝ ነበር ። ግን ፣ ባንድ ቁጥር ይለያያል ” አለና ቀረብ አድርጎ ምን ማለቱ እንደሆነ አላያቸው ።

የመቶ ብር ዕጣው ፣ የመጨረሻ ሦስት ቁጥሮች 561 ናቸው ። የብርቂ ቲኬት ደግሞ 461 ነው ቁጥሩ ። ስለዚህ ፣ 4 ላይ አንድ ቁጥር ተጨምሮበት 5 ቢሆን ኖሮ ፣ ብርቂ ሐያ ብር ታገኝ ነበር ። ብርቂ ፣ እንጂ ብጥስ አለ ። ነገር ግን ተስፋዋ በሙሉ አልሞተም ። ገና ሦስቱ ቀርተዋል ።

ሁለተኛና ሦስተኛ ቲኬቶቹን ሰጠችው ። ምንም የላቸውም ። ደንጋጤዋና ብስጭቷ ከረረ ። እስከ መጨረሻ ያቆየችውን ፣ ካምስት ሁለት የሆነውን ቲኬት ሰጠችው ። የሚያልቀው በዚሮ ቁጥር ነው ። አይቶ እስኪነግራት ልቧ በኃይል ይመታ ስለ ነበረ ፣ ካሁን አሁን ፈንዳ ብላ ሳትሠጋ አልቀረችም ። ይኸ ያሁኑ የመጨረሻ ዕድሏ ነው ። ወይ ወጥቶ ከግርድና ያወጣታል ፣ ወይ ሳይወጣ ቀርቶ ያደረገችው ዕቅድ ሁሉ የድሀ ሕልም ሆኖ ይቀራል ። በቃ ይለይልታል ! !

“ አሃ ! ” ሲል ወልደ ሥላሴ ፣ ፊቱን አተኩራ ታይቶ የነበረችው ብርቂ ሰውነቷ ፍርስ አለ ። ትንሽ ሲያንቀጠቅጣትም ተሰማት ።

“ እንዲህ ነው እንጂ ! ! ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ ይንገሩን እንጂ በሲቃ ገደሉን እኮ ! ” አለ ከበደ ።

“ ሁለት ብር እግኝተኛል ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

ብርቂ አምቷ ፍርስ አለ ። ሐሳቧ ሁሉ ከንቱ ፣ እንዲያው ጉምሆን ። ልታለቅስም ቃጣት ። ወደ ምድጇው ሔደች ፤

“ ቁጭ በሉ ። ቡናው ደርሷል ” አለች ፣ በደከመ ድምፅ ።

“ ምንው ደስ ይበልሽ እንጂ ጨርሰሽ እኮ አላጣሽም ” አለ ወልደ ሥላሴ ፣ ካሁን አሁን ፣ ‘ አንተ ገደቢስ ፣ ሰላቢ ! ’ ትለኛለች ብሎ

እየሠጋ ። “ በሚቀጥለው ሙከራሽ ያለ ጥርጥር ይወጣልሻል ” እያለ ወተወተ ።

“ አዎ ደስ ይበልኝ እንጂ ! ይኸን ሁሉ ሳገኝ ። ለምን ደስ አይለኝም ። ይለኛል እንጂ ! ” አለች ብርቄ ዝግ ፣ ዝቅ ባለ ድምፅ— በምሬት ምፀት ። “ ለንቱ መቶ ሁለት መቶ ብር እያወጣ ያንኛን ያህል እንኳ ሳያገኝ የሚቀር አለ ” አለ ከበደ ።

ብርቄ ምንም መልስ አልሰጠችም ።

“ እሱስ ሺ ቢትም አውጥተው የከሠሩ ጥልቅዋል ” አለ ወልደሥላሴ ። አሁንም ብርቄ ዝም አለች ። አትሰማቸውም ።

እጅግ መበሳጨቷን በመገንዘብ እነ ተሰማ ፣ ‘ ቃል የገባሽልንን ድርሻችንን አምጪ ፣ የገብሬልንም ድርሻውን ከፈይታለው ሊቀልዱ አልፈለጉም ።

“ ለምኑን የሚወጣው ሎተሪ አለ ? ” አለች ብርቄ ፣ ሁሉንም ትታ ።

“ አዎ ፣ ጥምቀትን ምክንያት በማድረግ አንድ መደበኛ ያልሆነ ፣ ልዩ ሎተሪ ተዘጋጅቷል ። ባለመቶ ሺ ነው እረ ! ” አለ ወልደሥላሴ ። ግን ፣ ‘ ግዢ አትግዢ ’ ለማለት አልደፈረም ።

“ በቃ ! ከሱ በዚህ ሁለት ብር ትኬት እገዛለሁ ። ከወጣ ወጣ ካልወጣ ግን ፣ እኔ ብርቄ እርም ይሁንብኝ ሎተሪ ሁለተኛ አልገዛም ” አለች ነገሯን ፣ ቁጥር አድርጋ ።

“ ወደፊት አትግዢ ግዴለም ። ግን አትማይ ። መሐላ መጥፎ ነው ! ” አለ ተሰማ ።

ብርቄ ግን በዐይነ ሕሊናዋ ታያት ፣ ተሰማት ፣ እንዴት የጋጋሪ ደሞ ዚን እንደምታገኝ ። ጭስና የአከንባሎ እንፋሎት ዐይኗን ሲያሞጩት ጨው ፣ የሳቱ ወላፊን ቅልጥሟን ሲያቀልጠው ፣ የጋሉ ምጣድ እጅዋን ሲጠብብው ፣ የሳቱ መቀት መላ ሰውነቷን በላብ ሲያጥበው ፣ በዚያ ላይ ያንዳንድ እመቤቶች ስድብና ቁጣ ሰውነቷን ሲያሸማቅቀው ፣ እንጀታን ሲያሳርረው ። ተሰማት ፣ ታያት ፣ ይኸ ሁሉ !

‘ ፍራንክ እንደዚህ ነው የሚገኘው ። ታዲያ ለምንድርነው ለማንም የምንብረው ? ’ አለች በሐሳቧ ። ለተሰማ ግን ድምጿን ከፍ አድርጋ ፡ “ አይ ተንግዲህ ወዲያ ‘ ቃሏን ሽራ ትገዛለች ’ ብለው ነው? ሽረ እኔ ገብርኤልን ! አልገዛም ” ብላ በተኮሳተረ ቃል መለሰች ።

“ እሱስ ይሁን — አትግዢ ። ብቻ አትማይ ። የመሐላን ነገር እኔ ዐውቃለሁ ” አለ ተሰማ ። እንደዚህ ሲከራከሩ ጥቂት ከቆዩ በኋላ ፡ ዕጣን ተጨሶ በኖው ተቀድቶ ይጠጣ ጀመር ።

ብርቂ፣ በሐሳቧ አንድ ስታመነታበት የነበረን ነገር አሁን ወሰነች ። በሎተሪ በኩል ወደ እመቤትነት ሰገነት ለመውጣት የነበራት ተስፋ አሁን ጨርሶ ስለ ሞተ ፡ ወልደ ሥላሴን ለመታረቅ በሐሳቧ ወሰነች ።

ምዕራፍ ሰባት

እሑድ

ተስፋዬ በሌሊት ተነሥቷል ። እኔ አበራ በላልተነው ፣ ይቅበጠ በጣል ። እርግጥ ፣ እንደ ሌላው ጊዜ ቢሆን ፣ እሑድ እንደዚህ በጠዋት የሚነሣ የለም ። ቅርስም የሚበላው ወደ አራት ፣ አራት ተኩል ላይ ነው ። ‘የዛሬው እሑድ እንደ ሌላው እሑድ በላልሆነ ፣ እንቅልፍ ሊይ ዛቸው አይገባም’ ባይ ነው ። ተስፋዬ ። ምክንያቱም ፣ በጠዋት በለጠ አጎት ቤት ሔደው ፣ አብረዋቸው ተቀምጠው እንግዳ መቀበል አለ ባቸውና ። ተስማምተው ነበር ፣ በዚህ ።

እንደዚህ ሲንቆራጠጥ ፣ እኩል ሰዓት ያህል ከቆየ በኋላ ፣ ዐሥራ ሁለት ሰዓት ግድም ሲሆን ፣ ተስፋዬ የአበራን በር አንኳኩቶ ፣ “አቤ አቤ! ረፈደ እኮ!” አለ ፣ ድምፁን ጥቂት ከፍ አድርጎ ።

“እኔ?” የሚል ድምፅ መለሰለት ። ከዚያ የእንቅስቃሴ ድምፅ ተሰማው ።

“ተነሥ ። ረፈደ!”

“እሺ ። ስንት ነው?”

“ዐሥራ ሁለት ሰዓት ዐልፏል ። ረፍዷል ።”

“እሺ ። ተነሣሁ” አለ አበራ ።

ከዚያ ፣ ተስፋዬ ወደ ወንድይራድ መጃታ ቤት በር ሔደ ፣ እያን ንኳኳ ተጣራ ፤ ምንም መልስ አጣ ። አሁንም አንኳኳ ፤ ተጣራ ። ምንም! ‘እንዴት ዐይነት እንቅልፍ ነው የያዘው’ አለና ፣ ድምፁንና ግንኳኳቱን ከፍ አድርጎ ፣ ሊቀሰቅሰው ሞከረ ። ግን የሚያገኘው መልስ ጸጥታ ብቻ ሆነ ፤ ጆሮዉን እበሩ ቁልፍ ግግቢያው ላይ

አስጠግቶ ቢያዳምጥ ፡ ትንፋሽ እንኳ ያህል ድምፅ አይሰማም ። ከፋኛ ደነገጠ ። መጥፎ ጥርጣሬና ሐሳብ በአእምሮው ፊት ድቅን ብሎ በትንፋሱ ላብ አላበው ። ልቡ በኃይል ይመታ ጀመር !! እንኳኩቶ በሩን ለመክፈት ቢሞክር ብርግድ አለ ። የመኝታ ቤቱን መብራት አብርቶ በሩ ዘንድ እንዳለ ቢመለከት ከፍሉ ባይ ነው ። ማንም የለ ፤ አልጋውም በደንብ እንደ ተነጠፈ ነው ። አልተተኛበትም ። ነፍሱ ትንሽ መለስ አለች ። ምክንያቱም ፡ ውጪ ሲያድር ለወንድይራድ ይህ የመጀመሪያ ጊዜው አይደለምና ።

አበራ ፡ ወደ መታጠቢያ ቤት ለመሔድ ከመኝታ ቤቱ ሲወጣ ፡ ተስፋይ ከወንድይራድ ከፍል ሲመለስ ተገናኘ ።

“ ምንው ? ወንጌን አመመው እንዴ ? ” አለ አበራ ። ምክንያቱም ፡ ተስፋይ በዚህ ምክንያት ካልሆነ ፡ በሌላ ሰበብ ‘ወንድይራድ መኝታ ቤት’ እንገብን አላስገባም ብሎ በማመን ነው ።

“ የለም ። ባንኳኳና ድምፄን ከፍ አድርጌም ብጠራው ፤ ዝም ሲል ጊዜ ፤ ድንገት እንድ ነገር ሆኖ እንደሁ ብዬ ነበር ፤ ግን የለም ። እዚህ አላደረግም ” አለ ተስፋይ ።

“ አጉናፍርጋ ትናንትናም እንደገና አድሮ ይሆናል ! ” አለ አበራ ፡ ለመተጣጠብ ወደ ባኞ ቤቱ እያመራ ። እንቅልፋ ገና በደንብ አስቀቀውም ።

“ አዎ ። እዚያ አድሮ ይሆናል ” አለ ተስፋይ ። ወደ ቴሌፎኑ ሔዶ ያገናኛልን ስልክ ለመደወል አስቦ ነበር ። ምን እንደ ያዘው ላያውቅ መደወሉን ተወው ።

ከበደ እየተጣደፈ ቁርስ ያዘጋጅ ነበር ። ገበታው እንደ ተዘጋጀ ፤ ተስፋይ አበራን ለመጠበቅ አላስችል ብሎት ሔዶ እየታወቀ ተቀመጠ ። ወስፋቱ ተዘግቷል ። ምንም ባይበላ እንኳ ፡ ሻይ በወተት ለመጠጣት ፈሰገ ። ከበደ ሲያቀርብለት ፡ ስኳርና ወተቱን ራሱ ጨምሮ አንድ ሁለት ጊዜ ፋት ብሎ የሻይ ብርጭቆውን አስቀመጠው ።

የወንድይራድ ነገር ተመልሶ ልቡ ገባ ። “ ትናንት እኮ ከሁላችንም ቀድሞ ድንገት ነው የወጣው ። ማታም ተመልሶ እዚያ አል

መጣም ። ትንሽ እንግዳ ነገር ነው ። በለጠ ከሞተበት ደቂቃ ጀምሮ እስከዚች ደቂቃ ድረስ ፡ ወንድይራድ አንዲት ቃል ሲተነፍስ እል ሰማሁትም ። ከበለጠ ጋር በጣም ቅርቦች ነበሩ . . . ነገር ግን ዓርብለት ማታ ያደረገው አጐናፍር ዘንድ ስለነበረ ፡ እሁንም አበራ እንዳለው ፡ እዚያው ሊሆን ይችላል ። በለጠን የሚያስታውሰውን ነገር ሁሉ መሸሹ ይሆናል ” ብሎ አሰበ ። ለማናቸውም ፡ አጐናፍር ዘንድ ደውሎ መንፈሱን ለማርጋት ስለ ፈለገ ከመቀመጫው ተነሣ ። ተስፋዬ ወደ ስልኩ ሲያመራ ፡ አበራ ተጣጥቦ ለባብሶ እሣሉን ብቅ አለ ።

“ ሌሊቱን እንደዚሁ ስገላበጥ አድሬ ፡ እንቅልፍ የወሰደኝ ወደ ዐሥራ አንድ ሰዓት ላይ ስለ ነበረ ፡ ስትጠራኝ ድብን አድርጎ እንቅልፍ ይሆኝ ሐይ ነበር ። ”

ወዲያው ተስፋዬ ከተቀመጠበት ተነሥቶ ወደ ስልኩ ይራመድ እንደ ነበር ሲገነዘብ ፡ “ ምንው ፣ ስልክ ልታደርግ ነው ፣ ለማንን ? አለ አበራ ።

“ አይ ፡ ወንድይራድ አጐናፍር ዘንድ እንዳለ ለማወቅ ነው ” አለ ተስፋዬ ። ከዚያ ደወለ ። ጥቂት ጠብቆ ፡ “ እሎ . . . ተስፋዬ ነኝ ። . . . እንደምን አደርክ ፡ አጐናፍር ። . . . ወንድይራድ አንተ ዘንድ አለ ? . . . የለም ! ? ግን እንተ ዘንድ ነው ያደረገው ? ”

“ የለም ፡ እዚህ አላደረግም ። እኔ እዚህ ላጣው ጊዜ ትናንት ከድንኳኑ ሲወጣ አንተ ቤት የሐይ ነበር የመሰለኝ ። ” ተስፋዬ ሥጋት በረታበት ። ወንድይራድ የት እንደ ሐይ መላ መምታት አቃተው ። አጐናፍርጋ ነው ብሎ እርግጠኛ ነበር ። አሁን እዚያ ከሌለ ፡ የት ሊሆን ይችላል ? ከዚህ ቀደም ዳኜ እሚባለው ጓደኛው ዘንድ አንድ ጊዜ አድሮ ስለነበረ ፡ እዚያ ለመደወል ወሰነ ። አጐናፍርን ተሰናብቶ ስልኩን ዘጋ ።

ቁርሱን መብላት ጀምሮ የነበረው አበራም ፡ አጐናፍር ዘንድ ወንድይራድ አለመኖሩን ሲገነዘብ መብላቱን ትቶ ከጠረጴዛው ተነሥቶ ወደ ተስፋዬ ቀረበ ። “ የት ሐይ ይሆን ሌላ ቦታ ? ” አለ ።

“እኔ እንጂ” እሰኪ ዳኚ ዘንድ ልደውል” አለ ተስፋዬ ላ ስልክ ቁጥሩን ከደብተሩ ውስጥ አግኝቶ ደወለ። ዳኚም፣ “እኔ ዘንድ የለም” አለ። ከዚያ ፣ አበራና ተስፋዬ እያከታተሉ ፣ እየተፈራረቁ ለብዙ የጋራና ፣ በተለይ ለወንድይራድ እሚቀርቡ ጓደኞቻቸው ዘንድ ደወሉ። አንዳቸውም፣ ከለቅሶው ወዲህ እንዳላዩት ገለጹ።

“ጉድ ፈላ! የት ሕይደ ይባላል?” አለ አበራ።

“ለማናቸውም ፣ አሁን ተነሥተን በየፖሊስ ጣቢያውና በየሆ ስፒታሉ እየዞርን ብንጠይቅ ይሻላል” አለ ተስፋዬ ፣ ወደ መኝታ ቤቱ እየገባ።

በዚህ ተስማምተው ፣ ወደ ሐዘን ቤቱ መሔዳቸው ቀርቶ ፣ ወን ድይራድን ፍለጋ ለመሔድ ተነሡ። ገና በሩን ወጣ ሲሉ ስልኩ ተን ቃዉለ። ተስፋዬ ፈጠን ብሎ ተመልሶ አነሣው። አጉናፍር ነው። በበኩሉ ለሰዎች ደዋውሎ ያጣው መሆኑን ለመግለጽና ፣ ምን ማድ ረግ እንደሚሻል ለመመካከር ነበር የደወለው።

“አንተ፣ በሌጠ አገጥሶ ዘንድ ሕይደህ አብረሃቸው ሁን። እኛ ለምን ለመምጣት እንዳልቻልንም ፣ አንድ ከባድ ምክንያት ፍጠርና ንገርልን። ለአቶ ገረመው ሸዋም ንገራቸው። እኛ አሁን በየሆስ ፒታሉ ጠይቀን ፣ ውጤቱን እዚያዉ እንልክብሃለን። ወይም ራሳችን መጥተን እናገኝሃለን” አለ ተስፋዬ። አበራና ተስፋዬ ባንድ መኪና ሆነው ተስፋዬ እየነዳ ወጡ። የመጀመሪያ ግባቸው ዳግማዊ ምኒልክ ሆስፒታል ነው።

* * *

ከበለጠ ቀብር ከተመለሰች አንሥቶ እስካሁን ፣ ታፈረች ከቅ ፕሮ ግቢዋ አልወጣችም። ከቤተሰቧ ጋርም ብዙ አላወራችም። ተስፋ አድርጋ የነበረው ፣ ወንድሟ ፣ ኩራባቸው ባንጃው ይመጣል ብላ ነበር። ነገር ግን ፣ ትናንት ቀኑን ሙሉ እቤት ሳይመጣ እዚያው እኮ ሌጅ ዋለ። ዛሬም ከጠዋት ጀምሮ ፣ ከአሁን አሁን ይመጣል እያለች ፣ እስካሁን በተስፋ ጠበቀች። ግን አልመጣም። አያቷና ወላጆቿ ከቤተ ክርስቲያን ከተመለሱ እንኳ ዘመን የለውም። አሁን ሰዓቱ

እምስት ተኩል ሆኗል ። ስለዚህ፡ ኩራባቸው እስካሁን ካልመጣ ምናልባት ከቀትር በኋላ ለመምጣት ዐቅጾ ይሆናል ብላ ወደ ውጪ ለመውጣት ቆረጠች ።

የመጀመሪያው ሐሳቧ፡ እማንም ዘንድ ለመሔድ ሳይሆን፡ ‘እንዴ ያው በመኪናዬ በከተማው ሽቅብ ቁልቁል ልበል’ የሚል ነበር ። በኋላ ግን፡ ትሁንዘር ዘንድ ለመሔድ አጥብቃ ከጀለች፤ ብቻ ቅር ያላት፤ ከበለጠ ጋር መጀመሪያ የተገናኙት ትሁንዘር ቤት ስለ ነበረ ችግሯን በማስረሳት ፈንታ ጉብኝቱ የሚያባብስባት መሰላት ። እመ ነታች ። በመጨረሻ ዘንዶች ለመሔድ ሐሳቧን ቆርጣ፤ ወደዚያው ፔገፑዋን አቀናች ።

እመንገድ ላይ ሳለች፡ የተመሰቃቀለውን ሐሳቧን ለመተንተንና በየመልክ በየመልኩ ለማድረግ ሞከረች ። ነገር ግን፡ አልሆንላት አለ ። ለተዘበራረቀባት ሐሳብ ትንሽ ሥርዓት ለመስጠት እንደዚሁ እንደ ታገለች ዘንዶች ቤት ደረሰች ።

የውጪው በር እንዲከፈትላት የመኪናዋን ጥሩምባ ከመንፋቷ በፊት፤ ጥቂት አጭነታች ። ‘ተኝታ እንደሆነሽ?’ የሚል ሐሳብ ገባት ። ‘ሰውስ እንዳለ?’ የሚል ተከተለ ። ግን፡ ባጥሩ ቀዳዳዎች ከዘንዶች ፊያት ሌላ ምንም መኪና በግቢው እንደሌለ ተመልከተች። ሰዓቷን ብታይ ስድስት ሰዓት ሆኗል ። ‘ሌሊቱ’ ስትደንስ ብታመሽም እስካሁን በቂ ተኝታለች፤ ትንሣ! አብሮ አደግ ጓደኛ ለመቼ ነው?’ ብላ ታፈረች፤ የመኪናዋን ድምፅ አሰማች ። ዘበኛው መጥቶ ታፈረች መሆኗን ሲገነዘብ፡ ‘ለማይፈለግ እንግዳ’ ያሰናዳውን የመሸኛ ውሸት ትቶ፤ በሩን ከፈተላት ። ፔገፑን ወስዳ እዘንዶች ፊያት ኋላ አቆመች ። የዘንዶች መኪና፤ ከኋላዋ ትንሽ መጫራንና መጨረራትን ተመልከተች ።

ገና አንድ ሁለት ጊዜ በሩን እንዳኳኳች፤ ገረጹ ፈጥኖ ከፈተችላት ። ማሎን እንደ ገባች፤ የዘንዶችን ድምፅ ከወደ መኝታ ቤቱ በኩል ሰማች ። ገረጹን፡ ‘ማን መጣ?’ ነው የምትለው ። ገረጹ፡ ‘እትዬ ታፈረች ናቸው’ ብላ ድምጿን ከፍ አድርጋ ተናገራ ወደ ወጥ ቤት ገባች ።

የመኝታ ቤቱ በር ተከፍቶ ዘንመች ብቅ አለች ። ታፈረችን ስታይ ፡ ‘ወይ ! ታፈረች ! ደኅና ማደለሽ እንዴ !’” እያለች ፈጠን ብላ ወደ ታፈረች ሁለት እጆቿን ዘርግታ ትራመድ ጀመር ። ታፈረች፤ ዘንመችን ጥቁር ሱሪና ነጭ ሱፍ ሹራብ ለብላ ፡ አንገቷ ላይ ሽንጉር ጉር የአገንታ ልብስ ጠምጥማ ፤ ስትራመድ ስታያት በጣም ተደነቀች ። ‘ ዘንመች ለካ ረጅም ነች ። እስከዚህ አትመስለኝም ነበር ። ትከሉሰውነቷ በወግ የተመጠነ ፤ በጠቅላላው ቅርፅ ጥሩ መሆኗን ዐውቅ ነበር ። ብቻ ! እንደዚህ ግሩም መሆኑን ተገንዝቤ አላውቅም ነበር ። የዛሬዉ አለባበዱ ደግሞ በጣም ተስማምቷል ፣ እያለች በልቧ አደነቀች ።

ዘንመች እውነትም አምሮባታል ። የደረጅ ሁለት ቴሌፎኖችም ፤ ሱፍ ሹራቡ ይሸፍናቸው እንጂ ፤ ጉልተው እንዳይታዩ አልዉቆናቸውም ። እንዲያውም ፡ ከሌላዉ ጊዜ የበለጠ እንዲጫወቱ ነጻነት ሰጥቷቸዋል ። ስለዚህ ፡ ከደረጅ ወጣ ፤ ከሆዱ ገባ ፤ ልጥፍ ፤ ከወገቧ ቀጠን ፤ ከዳሌዋ ኮራ ብላለች ። አፍንጫዋ እንደ ታፈረች የሰለከነ ነው ባይባልም ፤ በብጫ ዘሮቹ ዐይን ‘ ለንደዶ ነው ’ ባይባል አይቀርም ። ፊቷም ፤ ዛሬው ጠጥት ፤ ሙሉ ደምግባት ተጉናጽፏል ። ከአኳኗ ሁሉ ደስ ያላት ይመስላል ።

ዘንመችና ታፈረች ተቃቅፈው እንደ ልግዳቸው ፡ ጉንጭ ለጉንጭ ተላላሙ ። “ እቅሰቅሰሻለሁ ብዬ ሠግቼ ነበር ” አለች ታፈረች ፤ እየተላቀቀች ።

“ እኔ ገና ዱሮ ነው የተነግሁት ። ”

“ አሁንግ አየሁ ። ቅድም ፤ ገና እውጭው በር ፊት ቆሜግለቲ ነው ። ዘኑ ዛሬ ግሩም ሆነሻል ። በጣም አምሮብሻል ! ! ” አለች ፤ ታፈረች ካንጀቷ ።

ዘንመች በጣም ደስ አላት ። “ እዩ ! እስከዚህ ያምርብኛል ! ” አለች ። ቅናት ያልተቀየጠበት የታፈረች ያድናቆት አነጋገር ጥቂት ሳያስደንቃት አልቀረም ። ምክንያቱም ፤ ብዙዎቹ ሴቶች ያንዴን ሌላ ሴት አልባበሱ ቢያደንቁ ፤ ‘ ብቻ እዚች ጋ ፤ ወይም ’ እንዲህ

በታደርገው ፣ በለው ፣ ያመሰገኑትን ማፋረሻ ጣል ሳያደርጉ አይቀሩምና ነው ። የሚሰነዝሩትም የማሰተካከያ ምክር ትንሽ ምቀኝ ነት በውስጡ የቋጠረ ነው ። በዚህ ምክንያት ፣ “ንጹሕ ምስጋና ወይም የአንጀት ምክር ከብዙ ሰዎች የሚጠበቅ አይደለም” ብላ ፣ ዘነመች ታምናለች ። ስለዚህ ፣ የታፈረችን አነጋገር ሳትጠራጠር ለመቀቀበል አልተዘጋጀችም ። ዳሩ ግን ፣ ታፈረች አነጋገሯና ሁናቴዋ ከልብ መሆኑን አምና ፣ ዘነመች ወደ መቀበሉ አዘነበለች ።

‘ዐረፍ በያ’ ብላ ፣ እሷም ፊት ለፊት እንድ ሶፋ ላይ ቋጭ አለች ። ፊት ለፊት እንደ ተቀመጠ ፣ ዘነመች የታፈረችን ጸጉር መን ዉብረር ፣ አልባሌ አለባበስና ፣ በጠቅላላው የሰውነቷን መጉላቀል ተመልክታ ፣ ‘ይችልኛል ከፋኛ ፍቅር ይዟታል ። ታዲያ ፍቅር የያዘው ሰው አገጣጠመ ፣ አምሮ ፣ የሚያፈቅረውን ሰው ዐይንና ልብ ለመግረክ ይሞክራል እንጂ ፣ እንደዚህ ይሆናል ፣ ምን ሞኝ ነች ፣ - ግን እኮ . . . እሷ በውበቷ ስለምትተማመን ፣ ‘እንዳፈቅድኩት ብሆን ለምን እንደዚህ ያረጋታል ፣ ተጣልተው ይሆን ?’ እያለች ከሐሳቧ ጋር እየተዳወተች ዝም ማለቷን ስትገነዘብ ፣ “ታዲያስ እንደ ምንም አለሽ ፣” አለች ታፈረችን ።

“ደኅና ነኝ” አለች ፊት ለፊት ትልቁ ሶፋ ጫፍ ላይ የተቀመጠችው ታፈረች ።

“ከሐሙስ ወዲህ አልተገናኘንም ። ትናንትም ቀብሩ ላይ ተያየን እንጂ ፣ በውነቱ ተገናኘን ለማለት አያስደፍርም ። ምንው ጠፋሽ! ደግሞም አልደወልሽልኝም” አለች ዘነመች ።

ታፈረች ፣ ‘ቀብሩ’ የሚለው ቃል የበለጠን ሞት ፣ በዚያ ሳቢያ ደግሞ አጉናፍርን አስታወሳት ፣ እንዲሁም በጠቅላላው ፣ እስካሁን አምቃው የነበረውን ስሜት ሁሉ ባንዴ ስለ ቀሰቀሰባት ፣ ጭንቀቷን መቻል አቅቷት እንባዋ ዝርግፍ አለ ።

ዘነመች ነገሩ እንግዳ ስለ ሆነባት በጣም ደነገጠች ። ታፈረች እንዲህ ሆና ስታያት የመጀመሪያ ጊዜዋ ስለ ነበረ ፣ የምትለው የምታደርገው ቅጡ ጠፋት ። ተነሥታ ሐላ እታፈረች አጠገብ ቋጭ

አለች። እጅዋን ትከሻዋ ላይ አድርጋ፤ ታፈረችን ማባበልና ማጽናናት
 ጀመረች። ታፈረች፤ ዘንመች ላይ ዞራ ተጠምጥማ ታለቅሰች ጀመር።
 ታፈረች እንባዋን መታገሉን ትታ እንዳሻው እንዲወርድ ተወችው።
 እንደዚህ በመንፈሷና በስሜቷ መንኮታኮቷ በዘንመች ልብ ስለ
 ታፈረች ግራ የሚያጋባ አዲስ ስሜት አሳደረባት። እሌላ ሰው ዘንድ
 ዘመሐድ እሷን አምና፤ መርጣ መጥታ፤ ታፈረች ራሷን እንደዚህ
 ማጋለጧ፤ በዘንመች ልብ ደስታና ኩራት አሳደረባት። አላይዋ ተጠ
 ምጥማ የምታለቅሰውን፤ የታፈረችን ጽጉር በቀኝ እጅዋ ወደኋላ እያ
 በጠረች፤ እያስተኛች፤ እሷም ሳታውቀው እንባዋ ይወርድ ጀመር።
 ከዚህ በፊት ተሰምቷት የማያውቅ ስሜት ሁለመናዋን መላት። በማ
 ታውቀው የእናንተነት ስሜት በታፈረች ጭንቀት ተነካ። ‘ያቺ
 ልብ መሉ፤ ያቺ የፈለገችውን ሰውም ሆነ ነገር ለማግኘት፤ ምንም
 ችግር የሌለባት እመቤት፤ ለካ እንደኔው ደካማ ምስኪን ነች፤
 እስከ ዛሬም ለፈታተኖችና፤ ለወዳደራት የነበረው እሷን አልነበረም።
 የራሴው ጭንቅላት የፈጠራትን ሌላ፤ የሌለች ታፈረችን ኖሯል፤
 እሷ ‘ነኝ’ ያላለችውን ነው፤ እኔ ‘ነሽ’ ያልኳት። እንዴት
 አለልክ በደልኳት፤

‘ታፈረችሽ የኔው ብጢ ነች። ደግሞም፤ እውነተኛ ጓደኛዬ
 ነች። ሁሉም ሲርቀኝ፤ “ርኩስ ውሻ” ብሎ ሲያማኝ፤ ከቀድሞዎቼ
 ጓደኞቼ የቀረችኝ እውነተኛዋ ጓደኛዬ እሷ ብቻ ነች። የማደርገውን
 ነገር፤ የምሠራውን ሥራ ብትቃወምም፤ ፊት ለፊት ለኔጢ ትንግረ
 ጃለች እንጂ፤ እንደ ሌሎቹ ዞር ብላ አትበጭቀኝም። እንደ ወንድሟና
 እንደ ዘመዶቿ ቢሆን፤ ገና ዱሮ ጓደኝነታችን ቀርቶ ነበር። እሷ ግን
 ታማኝ፤ እውነተኛ ጓደኛዬ በመሆኗ ነው፤ እስካሁን ያልተቆራረጥ
 ነው... እመቤቴ ማርያም፤ ባሰብኩባት ተንኮል፤ ለማድረግ በመከር
 ኩባትና ባደረግሁባት ሸር ሁሉ አንቺ ይቅር በይኝ፤ የዋህዋ፤
 እማጂ ታፈረች ወዳጅ አገኘሁ ብላ፤ ችግር ቢገጥማት ሮጣ እኔ ዘንድ
 መጣች፤ ከዚህ ቀደም፤ እኔጋ የተቀመጠች ጊዜ፤ ልሠራባት የነበረውን
 ጭብ ፈጽሞ አልጠረጠረችም። ይኸኔ በበጎም ተርጉማው ይሆናል፤
 አቤቱ ፈጣሪዬ አንተ ይቅር በለኝ፤ እያለች፤ እጅግ ከልቧ ተጸ
 ጸተች። ከእንዳሻህ ዘመዴ፤ ከገዛ ጓደኛዋ እራሷ ጋር፤ ላጭር ጊዜም
 ቢሆን የማገጠችውም ትዝ ሲላት፤ ጸጸቷን ከፋኛ አመረረው። ለዚህ

ሁሉ በደል ፡ ፈጣሪዋ ይቅር እንዲላት ፡ ለሁሉም እግዝእትን ግርያም እንድታማልዳት በተመስጦ የሕሊና ልመና አቀረበች ።

ታፈረችንም በስውር እንደ በደለቻት ፡ በስውር ልትከላት፤ በሕሊናዋ ፊት ፡ ለራሷ ታል ገባች ። ዱሮ ላፏ ፡ “እኔ እንቺን እንደ ታናሽ እኅቲ ነው የማይሽ ” ትላት የነበረውን ፡ አሁን ታፈረች እላይዋ ተጠምጥማ ስታለቅስ ስታያት ፡ በልቧም አመነችበት ። “በቃሽ እንጂ ታፈረች ። ምንድን ነው እንደዚህ የሚያስጨንቅሽ ንገረኝ ፡ ይቀልሻል ” አለች ዘንመች ፡ ከልብ ማዘኗን በሚመስ ክር እንደበት ።

ታፈረች ፡ ከዘንመች ተላታ በድኗን በመሐረቧ እያባበሰች ፡ “ዘኔ ይቅርታ አርጌልኝ ። አልቻልኩትም ። ሞክሬ ነበር ። ብቻ ፡ በላይ በላይ ተደራረብብኝ ። የሰንት ዓመቱ ተጠራቅሞ ዛሬ ፈነዳ ። አልቻል አለኝ ” አለች ፡ ይኸን ማለቷን በሆዱ እየጠላች ።

“ ለሰው—በተለይ ለኛ ለሴቶች—እንባን የመሰለ መድኃኒት ያለ እንዳይመስልሽ ። ንዴታችን ፡ ጭንቀታችን ፡ ኀዘናችን ከውስጣችን አብሮ ከንባችን ጋር ይፈላል መሰለኝ ። ሁልጊዜ ከለቅሶ በኋላ እፎይታ ይከተላል ። ግዴላሽም ፡ እንባን ማውረድ መልካም ነገር ነው ” አለች ዘንመች ።

“ እውነትሽን ነው ፡ አሁን እንኳ እንዴት ቀለለኝ ” አለች ታፈረች ።

“ ምንው ምን አዲስ ነገር ገጠመሽ?... ብቻ ፡ ልትናገረው የማትፈልገው ነገር ተሆነ ይቅር ” አለች ዘንመች ።

“ አይ ፡ ምን ፡ እስከዚህ ትልቅ አይደለም ” አለች ታፈረች ፡ ለሚቷን በቁጥጥር ሥር አግብታ ፡ የተደፋባትን የሰሜት ሚዛን እንደገና ለማስተካከል እየሞከረች ።

ዘንመች ፡ “ ትልቅ ያልሆነ ነገር መች እንደዚህ ያደርጋል ፡ እንዲያው በላለቀሰች አፍራ ፤ እራሷን ለማበረታታት ነው... ግዴላም ይሁን ” አለች በልቧ ። ለታፈረች ግን ፡ “ ከባድ ነገር ካልሆነ መልካም ነው ” አለች ።

“ ብቻ ፡ እኔ እንጂ ባክሽ ፡ የማስበው መላቅጡ ጠፍቶኛል ”
አለች ታፈረች ፡ ጥቂት ካመነታች በኋላ ፡ ከዘንመች ጋር በጉዳዩ
ለመወያየት ወስና ፡ ግን ዝም ስላለች ፡

ዘንመች ፡ “ ለምን ዝም ብለሽ ካንዱ አትጀምሪም ? ” አለቻት።

“ የቱን ብዬ ከየት ልጀምር ? ” አለች ፡ ለዘንመች ሳይሆን
ለራሷ ።

“ ከአጎናፍር ጋር ተጣላሽ ? ” ብላ ጠየቀች ፡ ዘንመች ።

“ የለም ፤ አልተጣላንም ። ”

“ ታዲያ ምንድር ነው እንዲህ ያስጨነቀሽ ? የበለጠ ሞት
ነው ? ”

“ በከፊል ፡ አዎ ። ”

“ እንዴት ? ” አለች ዘንመች ፡ ግራ መግባት ፡ መደነቅና የማ
ወቅ ጉጉት አንድነት በተዋሐዱበት ድምፅ ።

“ የበለጠ መሞት ከአጎናፍር ሊያቆራርጠኝ ነው ። ”

“ አልገባኝም ። ”

“ ታስታውሻለሽ ፡ እነትሁንዘር የኔን ከአሜሪካን አገር መመ
ለስ ምክንያት በማድረግ እቤታቸው ያደረጉትን የራትና ዳንስ ግብዣ”
ብላ ጠየቀች ዘንመችን ።

“ አዎ ። የዛሬ ሦስት ነው አራት ሳምንት ? እኔ እንኳ ፡ በለጥ
ሻቸውን ታፈረች ፡ በተመለሰች በስንት ዘመኗ ብያት ነበር ። አዎ ፡
አስታውሳለሁ ። ”

“ እዚያ ግብዣ ላይ ነው በለጠን ለመጀመሪያ ጊዜ ያየሁት ፡
ያወቅሁት ። ብዙ አወራን ፡ ብዙ ደነስን ። ብዙ ያናደደኝ ነገር ቢልም
ቢያደርግም ፡ በመሠረቱ አስደሰተኝና ተቃጠርን ። የቀጠሮው
ሰለት አደጋ አገኘው ። ከዚያ በኋላ ሁለተኛ ተቃጠርን ። በመካ
ከሉ አጎናፍርን አገኘሁት ። በለጠም ትናንት በሁለተኛው ቀጠሮአ
ችን ቀን ተቀበረ ” ብላ ልትቀጥል ስትል ፡

ታፈረችን አቋርጣ ፡ “ ታዲያ ቢኖር ኖሮ ነበር እንጂ ፣ ላንቺና ለአጉናፍር መለያየት ምክንያት ሊሆን ይችል የነበረው ፣ አሁን እንዴት ሆኖ ነው ? ” አለች ዘንመች ።

“ ችግሩ ሁለት ነው ። አንደኛ ፡ እኔው ራሴ ፣ ሌላው ምክንያት የሆኑት እኔ ነኝ’ እላለሁ — ” ስትል፡ዘንመች ፈጥና አቋረጠችት ።

“ እሱን ተይው ! አንቺ የተቃጠርሽው ወዳንቺ ሲመጣ የመኪና አደጋ እንዲያገኘው ብለሽ ወይም በውቀሽ አይደለም ። የደረሰበት አደጋም ሆነ ሞት ፡ ሲወለድ የተወሰነለት ነው ። ያንለት ካንቺም ባይቃጠር ኖሮ ፡ ባንድ ሌላ ምክንያት ፡ አደጋ ደርሶበት ይሞት ነበር ። በዚህስ መንፈስሽ አይታወክ ። ገና ሲሆነስ ፈጣሪ በወሰነለት ሰዓት ነው የሆነው ሁሉ የሆነው ” አለች ዘንመች ፡ በማይጠራጠር አንደበት ።

“ ያንለት ከኔ ባይቃጠር ኖሮ ፡ ያቺን ሰዓት ምናልባት እቤቱ ዝም ብሎ ተቀምጦ ያሳልፋት ነበር ይሆናል ። ስለዚህ — ” ብላ ነገሯን ታፈረች ሳትጨርስ ፡ እንደ ገና ዘንመች አቋረጠችት ።

“ እባክሽ ተይኝ ! በሙት ክፉ አታናግራኝ ። በለጠን እኔ ዐው ቀዋለሁ ። የኛ መንጋ ፡ የኛ ቡድን አባል ነበር ። የማይገኝበት የዳንስ ሥፍራ ፡ አብራው የማትታይ ሴት አልነበረችም ። እሱ ‘ዋና’ ከሚባሉት አንዱ አልነበረም እንዴ ! እሱ ኖሯል ቅዳሜና እሱ ድን ዐርፎ እቤቱ የሚቀመጥ ? የኛን ወንዶች አታውቂያቸውም አልኩሽ ! ” አለች ዘንመች ።

“ ያም ሆነ ይህ ፡ ምንም ሆነ ምን ፡ እሱ የሞተው — ”

“ ባንቺ ምክንያት ነው ? ‘እኔ ሲንገበገብ አደጋ አግኝቶት ሞተ’ ብሎ ማመኑ ይሻለኛል ማለትሽ እንደሆነ ነው እንጂ ፡ እሱን የወሰደው ቀኑ ደርሶ ነው ” አለች ዘንመች ፡ አሁንም ታፈረችን አቋርጣ ።

ዘንመች እንዲህ ስትላት ፡ ታፈረች አንጀቷ ኩምትርትር ፣ ሆኗም ቅይም አለ ። ፊቷ ልውጥውጥ ብሎ ፡ ዝም አለች ።

ዘንመችም የታፈረችን ሁኔታ ልብ ብላ የመጨረሻው አንጋገሪ ከመሥመር የወጣ መሆኑን ተገነዘበች ። ዳሩ ግን የፈሰሰ ውሃ አይታፈስምና ፡ የተናገረችውን ልትመልሰው አልቻለችም ። ባይሆን ለማታናት መሞከር ነው ብላ ፡ “እይው ታፈረች! በዚህ ሰው ሞት አንቺ ምንም አላፈነት የለብሽም ። ከደሙ ንጹሕ ነሽ ። እሱ የሞተው ቀኑ ደርሶ ነው ። በሱ ሳቢያ ሕሊናሽ ሊበጠበጥ አይገባም” አለች ።

ታፈረች ዝም አለች ። ‘ዘንመች አረመኔ ነች’ ብላ አሰበች ። ‘እንዴት እንደሰው’ ለኔ ሲንገበገብ ነው የሞተው’ ብሎ ማሰብ ደስ ያሰኛል ብላ ታስባለች! እሷ የምታስበው እንደዚህ ነው ማለት ነው? ለኔ ሲሉ ፡ በኔ ምክንያት ወንጆች ሁሉ እንዲህ ሆኑ ስትል ለካ የምሯን ነው ። ለሷ የአንጋገር ፈሊጥ አይደለም ። እንዴት ያለች ከይሷ ነች!!’ አለች በሐሳቧ ። ከዚያ ሰዓቷን አይታ ፡ “እውነትሽን ነው በዚህ መሥጋት አይገባኝም ። —በይ እግዚአብሔር ይስጥልኝ ስለ ምክርሽ ። እቤት ለምሳ ይጠብቁኛል ፡ ልሒድ” አለች ታፈረች ፤ ደምዷን ከፍ አድርጋ ።

“ ተቀየምሽን መሰለኝ? ለከፋት አይደለም የተናገርኩት ። እንደምታምኚኝ ተስፋ አለኝ ።”

“ አይ ፡ እኔ ምን ያስቀይመኛል ። አልተቀየምኩም ።”

“ ታዲያ ውይይቶችንን ሳንጨርስ ለምን ልሒድ አልሽ? ምሳሌ ለምን እዚህ አንበላም?”

“ ይጠብቁኛል ፡ ወንድሜም ይመጣል ።”

ዘንመች ከራባቸው ሰሙ እንኳ ሲጠቆም ያበሳጫታል ። አትወደውም ። ከታፈረች ሊያለያየት እንደሚሞክር ታውቃለች ።

‘ ታዲያ መጀመሪያውኑ ስድስት ሰዓት ከሆነ በኋላ ፡ ለምን መጣች! ’ አለች በንዴት ፤ በሐሳቧ ። ለታፈረች ግን ፡ “ይልቅስ ትንሽ ተጫወቺ ፡ ምሳም እንበላና ፤ ትሔጃለሽ?” አለች ፤ ሳታስበው የተናገረችውን ሳታቀና በሊያዩ ፤ እስከ ወዲያኛው ተለያይተው እንዳይቀሩ በመሥጋት ።

ታፈረች ለመሐድ ልቧ ቆመ ። ግን እውነተኛውን ምክንያት ዘንመች እንደታወቀባት አልፈለገችም ። ስለዚህ አቅማማች ።

ዘንመችም ይኸን ተገንዝባ ፡ “ በይ ባክሽ ቁጭ በይ ። ደግሞም የጀመርኪውንም ጨርሽልኝ ” አለች ።

“ ምን ብዬ ልጨርስልሽ ። አገናኛርን ሲያቀብጠኝ ስለ በለጠ ጠይቄው ፡ ‘ አብሮ አደግ ጓደኛዬ ነው ’ አለኝ ” አለች ታፈረች ።

“ እንዴ ! ነገርኩት አንዳትይኝ ። ”

“ አይ ፡ አልነገርኩትም ። ካንዲት ጓደኛዬ ጋር ‘ ነገር ያለው ’ ነበር ፡ ያስመሰልኩት። ”

“ አልጠረጠረም ? ”

“ የለም ። ምንም አልጠረጠረም ። ”

“ አዬ ? ”

“ መች ! ” አለች ታፈረች ፡ እርግጠኛ ሆኖ ።

“ ያስገርማል ። ብዙዎቹ የኛ ወንዶች እንደዚህ አይደሉም ። ”

“ ያንለት እኔ ‘ከሌሎቹ የተለየ ነው ብልሽ’ አሻፈረኝ ፡ አልሰማም አላልሽም ? ” አለች ታፈረች ፡ ረታሁሽ በሚል ድምፅ ።

“ እኔ ፡ አሁንም ቢሆን አለመጠራጠሩን እጠራጠራለሁ ። ”

“ አይ አንቺ መቼም አትረቺም ። ይሁንና በበኩሌ ፡ በማናቸውም ነገር ቢሆን የሚያምነኝ ይመስለኛል ” አለች ታፈረች ።

“ መልአክ ፡ ጸድቅ ነው ማለት ነው—እንደዚህ ከሆነ ። ብቻ እንጂ ! ”

“ ምንም ሆነ ምን ለኔ ተስማምቶኝ ነበር ። ”

“ ‘ነበር’ ? ለምን ‘ነበር’ ? ”

“ በበለጠ ምክንያት ሳንለያይ አንቀርም ። ያ ዱርዬም ስምየለሽ ወረቀት እየጻፈ ያስቸግረኛል ። ”

“ የበለጠና ያጉናፍር ነው እንጂ ያልገባኝ፤ የእንዳሻህ ዘመዴን ነገር ተይው ። እሱን ለኔ ተይው ” አለች ዘነመች ።

“ እንዴ ! አጉናፍር ፡ በለጠ የሞተው በመኪና አደጋው ምክንያት መሆኑን ፡ የመኪና አደጋው ደግሞ የደረሰው በኔ ቆጠሮ ምክንያት መሆኑን ሲያውቅ ፡ ምን ይሰማው ይመስልሻል ? አጉናፍርን ተይውና ፡ እኔም እንኳ ራሴ ‘ለበለጠ መጥፋት ምክንያት ሆኖ ፡ እሁን እብሯደግ ጓደኛውን ለማግባት ማሰብ እንዴት እችላለሁ ?’ የግል ሐሳብ ከጭንቅላቴ አልወጣ ብለሁኛል ” አለች ታፈረች ፡ እጅግን እያፋተለተለች ።

ዘነመች ታፈረችን እንዲህ ቅሰጧ ስብርብር ብሎ ስታያት ሆኗ ተንቦጫቦዉ ። እጅግ አዘነችላት ። “ አይሆኽ እግዚአብሔር ያለው አይቀርም ። እንደምትይኝ ዐይነት ሰው ከሆነ ፡ ከሱ ጋር ከመገናኘት በፊት የሆነውን ነገር እንደ ኃጢአት ቆጥሮ ፡ ካንቺ የግላያይ አይመስለኝም ። ደግሞ ፡ የሱ ጓደኛ መሆኑን ጠንቃይ አትቀልቢ ፡ በምን ታውቂ ነበር ብሎ ሊያሰብ ይችላል ? ለማናቸውም አሁን ለምን ትነግሪሃለሽ ? አትንገረው ! ”

“ ለጋብቻ የማስበውን ሰው ፡ ከመጀመሪያው ጀምራ ያላንዳችውሽት ልቀርበው እፈቅዳለሁ ። ደግሞም ፡ ለርሱ ያለኝ ስሜት የባሰውን ሳይጠነክር አሁኑኑ ነገሩ መለየት አለበት ። አለበለዚያ በኋላ የበለጠ ጉዳት ሊያገኘኝ ይችላል ። ”

“ እኔ አንቺን ብሆን ፡ ሁሉንም ነገር አስቀድሜ ለመንገር አልቻልኩም ። ቀስ በቀስ ሁኔታውን እያዩ ማረጉ ይሻላል ። አንቺስ ብትሆኝ ፡ እሱ አንቺን ከማግኘቱ በፊት ያደረገውን ምን ታውቂያለሽ ? አንቺ ከነገርሽው ፡ እሱም ዝክዝክ አርጎ የራሱን መናዘዝ አለበት ” አለች ዘነመች ፡ ‘ አለበትን ’ አጥብቃ ።

“ አዎ ፡ እውነትሽን ነው ። እኔ እንደምነግረው ሁሉ እሱም እንዲነግረኝ እፈልጋለሁ ። ኑዛዜው ከሁለታችንም በኩል መምጣት አለበት ፤ አለዚያ ትክክል አይደለም ” አለች ታፈረች ።

“እሱን እኮ ነው የምልሽ ። ታዲያ እሱ ሳይነግርሽ እንቺ ለምን ተሸቀዳድመሽ ትነግራለሽ ? ይኸኔ የሱ ኃጢአት ካንቺ ይበልጣል ። አንቺ ያን ካሳለፍሽለት እሱ ይችን ነገር መዝለል ያቅተው ይመስልሻል ? እንደኔ ከሆነ ግን ፡ ወደኋላ ተመልሶ የጥንት ታሪካችሁን ከመወያየት ፡ ስለ ወደፊቱ መመካከር ይሻል ይመስለኛል ። ያለፈ ነገር ምን ይጠቅማል ? ” አለች ዘነመች ።

“እሱሰ ውነት ነው ፤ ብቻ አንዳንድ ያለፈ ነገር ጥቁ አይቀርም ፤ ባላሰቡት ባልጠበቁት ሰዓትና በታ አንድ ቀን ብቅ ይላል ። ላሁንና ለወደፊት ኑሮ ጠንቅ ይሆናል ። አስቀድሞ ዐውቀው የገቡበት ነገር ከሆነ ግን ፡ ስሜትን አይነካም ፤ አይጉዳም ። ስለዚህ ነው ፤ አስቀድሞ ግወቅ የሚበጀው ” አለች ታፈረች ።

“ነው ። ግን አብዛኛው ያለፈ ነገር ፡ ያለቀ የደቀቀ ስለሆነ ፤ እሱን ግወቅ በከንቱ ለመቆጩት እንደሆነ ነው እንጂ ፤ ለሌላ ለምንም አይረባም ። ተነተረቱም ፤ ተይ በቅሎይ ተይ መጭ ፤ ነገር ካልሰሙት አይቆጭ ነው ። ”

“የምትይው እውነት ነው ። ካልሸሰ አሁን እንኳ በሐሳቤ ስለዱሮው ወዳጆቹ እቀናለሁ ። እምልሽ ፤ ምንም ነገር ሳላውቅ እኮ ፤ ነው ፤ እንደ ነበረውና እንዳልነበረው እንኳ ፤ ”

“አልነበረውም ብለሽሰ አታስቢ ። ይልቅስ እንደ ሌሎች ፍጹም ብኩን እንዳልነበረ ተስፋ አድርጊ ። - እስኪያገባ ምንም ካልተልከሰከሰ ፤ እንደውነቱ ከሆነ ግን ፤ ዞሮ ዞሮ የወጣለት ይሻላል ። ምክንያቱም ዞሮ ያየው ስለሆነ ፤ ካገባ በኋላ የውጪው አያጓጓውም ። ተደብቆ ለመማገጥ ምኞት አይኖረውም ፤ ጨዋና የሚተማመኑበት ባል ሊወጣው ይችላል ። ”

ታፈረች ፡ “ለሴትም ያው ነው” ብላ አምና ይሆን ፤ ዘነመች እንደዚህ የምትኖረው ? ” የሚል ጥያቄ ድቅን አለባት ። ግን ፤ ለታፈረች ይኸ ክርክር አዲስ አልነበረም ። ብዙ ወንዶች ፤ “ከዘመኑ ወጣት ሴቶች የወጣላት ሴቶች አዳሪን ማግባት ይሻላል” ቢሉ ለምታለች ።

በዚህ ሐሳብ ተመርተውም ሆነ፤ በፍቅር ምክንያት፤ ‘ሴተኛ አዳሪ አግብተው መልካም ቤተሰብ ለመመሥረት የቻሉ’ አሉ ሲባልም ለምታለች ። ይሁን እንጂ፤ በበኩሏ ብዙ ሴት ያላየ ወንድ ከተገኘ አሉን ትመርጣለች ። ለዘነመችም፤ “አሉን ተይው ። ‘ያላዩት አገር አይኖሩትም’ ነው እስከነተረቱ ። ዙሪት ሱስ እኮ ይሆናል ። አንዴ መዞር ከጀመረ የት ይቆማል ? አዎን፤ መጀመሪያዉ ላይ ደገና ይሆን ይሆናል ። ግን ጥቂት ቆይቶ አገር ማሰሱን ይጀምራል ። እኔስ እንደዚህ ዐይነቱ ይቅርብኝ !” አለች ታፈረች ።

“ከሁሉ አስቀድሞ፤ ‘ያልዞረ ወንድ’ አለ ማለቱ ስሕተት ነው ። እንዳይማል፤ ከሺ ከወሥር ሺ አንድ ይገኝ ይሆናል ። እርግጥ፤ ብዙዎች በሰውር፤ በድብቅ ስለሚያደርጉት፤ ብዙ ሰው አያውቀው ይሆናል ። ሰው ስላላወቀው፤ ግን የሆነው ያልሆነ አይሆንም ። ካገባም በኋላ የማይዞር ወንድ አይገኝም ። በዚህ ረገድ እንዲያውም ያገቡት ይብላሉ ። ዉለማ ለብሰው ከተማውን ሲያስሱት የሚያደሩት እነሱ አይደሉም እንዴ ! በዚህስ አትጥኚ ። ‘ዞሮ ዞሮ የወጣለት ይሻላል’ የምልሽ እኮ፤ ‘ከዝንጀሮ ቆንጆ’ እንመራረጥ የተባለ እንደሆነ ነው ።” አለች ዘነመች ።

“ሴት ያለ ወንድ እንደማትባልግ ሁሉ፤ አንድ ወንድ ለመባል ለግ ሴት ያስፈልገዋል ። ስለዚህ፤ የኛ የሴቶችም ጥፋት ነው ። እኛ ከስተር ብንል ማን ይደፍረናል ?” አለች ታፈረች፤ በነገሩ ለመግፋት አካሄዱ አደገኛ ስለ መሰላት፤ ሐላፊን ሁሉ አዉንግፎ ። በዚህ ጉዳይ ላይ የታፈረች አስተያየት ምን እንደሆነ ዘነመች ታውቃለች ። ነገሯንም ባጭር መቁረጧ ገብቷታል ። በነገሩ አይስማሙም ። ብቻ ሁለቱም በያስተያየታቸው የጸኑ ናቸው ። ስለዚህ፤ ብዙ ጊዜ ነገሩ እዚህ ደረጃ ሲደርስ፤ ‘ያላዝናል ብቻ’፤ ‘ወይም’፤ ‘ይገርማል’ ብለው መቆም ነው ።

ዘነመች፤ ‘እንዲት ሴት ካላገባች የፈቀዳትን ማድረግ ትችላለች ። ማንም ሰው ምንም ሊላት አይገባም ። ካገባች በኋላ ግን ፍጹም ታማኝ መሆን አለባት ለባሏ — ባሏ በሥውር እሷ ሳታውቅ ቢቀብጥም እንኳ —’ ባይ ነች ። ሆኖም፤ ከማግባት አለማግባትን እየመረጠች መሔድ አምጥታለች፤ ሙሉ ነጻነት አለውና ። ደግሞም፤ እሷ ዘንድ

የሚመጡ፡ ያገቡ ብዙ ወንዶች፡ ስለ ሚስቶቻቸው አጉል ነገር ሲናገሩ ስለምትሰማ፡ እራሷን በሚስቶቻቸው ሥፍራ አድርጋ እያለበች፡ ስለ ባል የነበራት ምኞት እየሞተ ሔዷል።

ታፈረች፡ ‘ሴት እስከታገባ ከነከብሯ መቆየት ብትችል ከሁሉም የተሻለ ነገር ነው። ግን ካልተቻለ፡ ካላገቡ ጋር እንጂ ካገቡ ጋር መወሳሰብ እጅግ መጥፎ ነው’ ባይ ነች። ይኸንኑም ቢሆን ለመቀበል የበቃችው ሰው ሥጋ የለበሰ፡ ሰሜቱ ከሐሳቡ የሚቀድም ፍጡር ከመሆኑ በላይ፡ የዘመኑ ሴቶች ከጋብቻ በፊት በየምክንያቱ ዕድሜያቸው ከካያ ዓመት ስለሚያልፍ ነው። አያቷ ገና ተማሪ የነበረች ጊዜ ስለዚህ ጉዳይ ከሰሌተት አጥብቃ እንድትጠነቀቅ ሲመክሯት፡ ስለ ርሳቸው ዘመን ሴቶች ጨውነት ሲነግሯት የነበረውን፡ እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ተቀብላው ትኖር ነበር። ነገር ግን፡ በኋላ የኒቨርሲቲ የነበረች ጊዜ ስታስብበት፡ በአያቷ ዘመንና በርቧ ዘመን ሴቶች መካከል ያለውን ልዩነት፡ ያኔ ነው የተገነዘበችው። ያኔ ከካያ እንደ ዓመት ዕድሜ ዐለፋ ነበር። ‘የዱሮዋ መሽራ ከነከብረ ንጽሕናዋ ትገኝ እንጂ፡ ኋላ ምናባቷ ልትሆን ኖሯል፤ የምትዳረው ባሥራ ሁለት ዓመቷ ቢበዛ ባሥራ አምስት፤ በዚህ ላይ እቤት ውስጥ ውላ፡ ከስንት ፈተና ተሰውራ ነው። ባሁኑ ጊዜ ግን፡ በዕድሜያቸው ከዱሮዎቹ ይበልጥ ውለው አድረው፡ ሰውነታቸው ደርጅቶ፡ ሰሜታቸው በሰሎ በዚህ ላይ ደግሞ እስንት ፈተና ውስጥ እውጭ ውለው፤ የለም ማንጸጸር አይቻልም፡ የዱሮዎቹንና ያሁኖቹን ሁኔታ፤ ከሁኖቹ መካከል ዐልፎ ዐልፎ ከብረ ንጽሕናቸውን ጠብቀው ለባላቸው የሚያስረክቡ እውነተኛ ምስጉኖች ናቸው። ጽኑ ፈቃድ፡ ጠንካራ መንፈስ ያላቸው ናቸው። ስንቶቹ የሚያቅታቸውን ፈተና ያለፉ እነሱ ብቻ ናቸውና። እንደዚህ የመንፈስ ጥናት የሚያገኛት ሴት ብትሸነፍም፡ እባለሚስት ወጥመድ ውስጥ እስከ መውደቅ መንፈስ ደካማ መሆን የለባትም’ በሚለው ሐሳቧ ታፈረች ጸንታለች። የዘን መኝን ካገቡ ሰዎች ጋር መማገጥ በጥብቅ የምትቃወመው በዚህ እምነት ላይ ቆማ ነው።

ነገራቸውን ሳይቀጥሉ ስልክ ተደወለ። ዘንመች መኝታ ቢቷ ሐዳ እነሣቸው። በቂ በሆነ እንግሊዝኛ ትነጋገራለች። ዐልፋ ዐልፋ

የመሽኮርመም ጣቅ ትሥታላች ። በመጨረሻም 'እሺ' ብላ ዘጋች ።
ከዚያው እመኝታ ቤቷ ጥቂት ቆየች ።

ታፈረች ፡ ዘንመች ከማን ጋር እንደ ተነጋገረች ገመተች ።
ከዚህ ቀደምም በተሰበሰበ ፈረንሳይኛ በስልክ ስትነጋገር ለምታ
ታለች ። ከውጭ አገር ዜጎች ጋር ስለምታደርገው ፡ ሰው የሚያወ
ራው እውነት መሆኑን ፡ ታፈረች እራሷ አብዛኛዎቹ መኪናዎች
ውስጥ ዘንመችን አይታት ተገንዝባለች ። ስለዚህ ጉዳይ አንሥታ
ባት ግን አታውቅም ። ሆኖም ፡ ዘወትር እንደ ተቆጩችላት ነው ።
የውጪ አገር ሰዎች በመሆናቸው አይደለም ። ታፈረች ራሷ አሜሪ
ካን አገር ያረጋገችው ስጥ ተት አለ አይደለም ! !

ይኸ ትዝ ሰላት ሰውነቷ ተሸበረ ፤ 'አጎናፍር ይኸን ካወቀ
ጨርሶ አያገባኝም' ፤ ውሻ ነው የሚያደርገኝ ፤ የዱር ሰው አስተያየ
ትና እምነት ያለው ነው' ብላ አመነች ። 'ግን ፡ እኔ ካልነገርኩት
በምን ያውቃል ? ሌላ የሚያውቅ ሰው የለን ከየት ሊሰማ ይችላል ?...
እሱስ ሊታወቅ ይችላል' ብላ ወዲያው እራሷን አስተባበለች ። 'ለም
ሳሌ ፡ ጆን ቴይለር አንድ ኢትዮጵያዊ ሲያገኝ ስለኔ ሊጠይቀውና
እንደ ሚያውቀኝ ሊያወራለት ይችላል ። በዚህ ዐይነት ወሬ ሲዛመት
አገር አቋርጦ እዚህ ሊደርስና አጎናፍር ጆሮ ሊገባ ይችላል ። ጆን
መልኩ በጣም እኛን ስለሚመስልና እሱም ይኸንን ስለሚያውቅ፤
አበሻ ሲያገኝ የዝምድና ስሜት ይሰማዋል ። በአካባቢው አበሻ አለ
ሲባል ሲሰማ ወዲያው ፈልጎ ነው የሚተዋወቀው ። ስለዚህ ፡ ይህ
የተደበቀው ጉዴ መወጣቱ አይቀርም ። የሚሻለው እኔው እራሴ
አስቀድሜ ለአጎናፍር ባሳውቀው ነው ። "እቅጩን ተናግሮ
ደግሞ ፡ ዝርዝር ውስጥ እኮ መግባት አያስፈልግም ። 'አንድ አሜሪ
ካዊ ወዳጅ ብጢ ነበረኝ' ብለው በቂ ነው" እያለች ፡ የዘንመችን
ጉዳይ ትታ ስለራሷ ታስብ ገባች ።

ዘንመች ከመኝታ ቤቷ ፊቷ እንደ ጽጌ ረዳ ፈክቶ ወጣች ። ዘን
መች ከውጪ ሰዎች ጋር ኮልክ ያለፈ ስለ መደባለቋ ፡ ታፈረች ለማ
ንግት ሽው ብሎባት የነበረውን ሐሳብ ትታዋለች ። የራሷን ጉድ
በልቧ ይዛ ባጅ ለምን የሌለውን ታጥላለች ! ዝም አለች ።

ዘነመች ፡ የታፈረችን ሐሳብ የገባው ገጽ ተመልክታ በልቧ ያለውን ጠረጠረች ። ታፈረች የምትጠላውንና የምትወደውን ባሩ እውጥታ ባትናገረውም ፡ ዘነመች መገመት ትችላለች ። ስለዚህ ፡ ነገሩን ይፋ ለማውጣት ወስኖ ፡ “አሁን የደወለው ማን እንደሆነ ልንገርከ፤ ሎንጊ ነው” አለች ዘነመች ፡ “ጥል ያለሽ ዳቦ’ በሚል አነጋገር ።

ታፈረች ዝም አለች ፡ ‘የማን ሎንጊ?’ እያለች ፡ በሆዷ ።

“አንቺ ይኸንንም ትቃወሚያለሽ ፡ አይደለም?” አለችት ዘነመች ፡ አተኩራ እየተመለከተችት ።

“አንቺ በምታስቢው መንገድ አይደለም ።”

“እሱን እንኳ እንርሳው ። ይሁን ብቻ ፡ አንቺ በምትደውስ ቢሆን?”

“ዘነመች ፡ ምናል እሰው አፍ ባትገባ? ”

“እባክሽ ተይኝ ። አሉባልታ የለመደ እንኳን ስለሰው ስለጻድቃንም የሚለው አያጣ ። ስለዚህ ፡ ባላደረጉት ክመታማት ፡ አድርጎ መታማት ይሻላል ። እንዚህን ሰዎች በብዙ መንገድ ከኛዎቹ እመርጣለሁ ። ከሁሉም አስቀድሞ በጣም ግልጽ ናቸው ። መሸፋፈን ፡ ማድበስበስ አያውቁም ። የኛ ሰው በልቡ አንድ ነገር ማለት እየፈለገ ባሩ ሌላ ይቀባጥራል ። አሁን የኛ ወንዶች የሚያፈቅሯትን እናፈቅራታለን ብለው ይናገራሉ? ያምናሉ? ቢሞቱ አያደርጉትም! እንዲያው ዙሪያ ጥምጥም ሲሒዱ ይኖራሉ እንጂ! ላይ ላይን ጨዋ ፡ ውስጥ ውስጡን ባለጌ ናቸው ። በፀሐይ ብርሃን ፡ ባደባባይ መላክ ናቸው ። ጨለማ ለብሰው ደግሞ ሰይጣን ይሆናሉ ።

“እነኝህኛዎቹ ለሚታቸውን ለመግለጥ አይፈሩም ፤ አያፍሩም ። በዚህ ላይ ደግሞ አይቀኑም ። ከሆነላቸው ሆነላቸው ፡ ካልሆነላቸው የተሳካላትን ፡ ‘ይኸ ዕድለኛ ወስላታ ሆነለት - እእእ’ ብለው ወደ ሚሒዱበት ይሒዳሉ ። የኛ ወንድ ቅናቱ መች ያስቀምጣል? ልክ እንደ ግል ንብረት ፡ እንደደረት ኪሱ ቦርሳ ነው ፡ የሚቆጥርከ! ሴትኛ አዳሪዎች ቤት እየተጣሉ የሚደባደቡት ፡ ሽጉጥ የሚማዘዙት ለምን ይመስልሻል? እንግዲያው ፡ ሴትዋ ሁሉን ማስደሰት ትዳሯ መሆኑን

ሁሉም ያውቃሉ ፡ በእንደሻው ዘመዴ አታይውም ፡ ሩቅ ምን ወስደን ። ቀለበቱን ከመለሽለት ሁለት ዓመት አያልፈውም ፤ ታዲያ እንደዚህ ምን ያሟዝዘዋል ፤ ‘አልፈልግህም’ ስትይው በግድ አይደለም? - እነኚህ ጋ የሆነ እንደሆነ ይኸ ሁሉ ድርቀት የለም ። እንዲህ ያለ ብልግና ሲያልፍም አይነካቸው ። ካንዲ ጋር ከሆነ ሆነ ፣ ካልሆነ ከሌላ ጋር ፍቅር እስኪያልቅ አፍ ማለት ነው ።

“ ገንዘቡንም እንደ ጥሬ እየዘገኙ ነው የሚበትኑት ። ከገንዘቡ ሌላ ፡ እኔን በብዙ ነገር ጠቅመውኛል ። በየሀገሩ ለሰብሰባ ሔደው ከዚያ ሲመለሱ ስንቱን ዐይነት ውድና ውብ የሆነ ስጦታ ይመስልሻል የሚያመጡልኝ ። በዚህ ላይ ፡ ከቀረጥ ነጻ መጠጥ በያይነቱ በሳጥን ነው የማገኘው ። ይኸ እቤቴ ውስጥ የታጩቀው ሁሉ ከየት የመጣ ይመስልሻል ፤ እኔ ቀይ ሶልዲም አላወጣ ሁበት ። በውነቱ ማናቸውንም ነገር ቢሆን ፣ የፈለግሁትን ፣ ከየትም አገር ያመጡልኛል ። ከሁሉም የነሱ ወዳጅነት የሚበጀው ደግሞ ለግብዣው ነው ። በየኮከቱ ፡ ራትና ዳንስ ግብዣው ላይ መገኘቱ በጣም ያስደስተኛል ። ከብዙ ሰው ጋርም አስተዋውቆኛል ። በሌላ ሥፍራ ደረቱን ነፍቶ ፡ ትክክሉን የሚያዞርብሽ ሁሉ ፣ ኮከቱል ላይ ስታገኘው አንድ ሁለት ካሰ በኋላ ፡ ልክ አብሯደግሽ ፣ የቆሎ ጓደኞቼ ሆኖ ቁጭ ይላል ። ያኔ ነው ሰው ሁሉ በመሠረቱ አንድ መሆኑን ትንሽ መሆኑን ፣ የምትረጁው ” እያለች ሙሉ እምነት ላይ በተመሠረተ አነጋገር ፡ ስለዚህ ጉዳይ ያላትን አስተያየት ዘንመች አሻገራደገው ።

ታፈረችም አፋዋን ከፍታ ታዳምጣት ነበር ። በምታደርገው ነገር ትክክለኛነት ዘንመች የምታምን መሆኗን ከመመልከቷም ሌላ ፣ ታፈረች እራሷ ልታቀርብ ያስበችው መቃወሚያ እስከዚህ መሠረታዊ መሆኑን ተጠራጠረች ። ስለዚህ ፡ ሁሉንም ትታ ፡ “ አንድ ሰው እኮ ከጎበረተሰቡ ፈቃድ ወጥቶ እሱ ብቻ የሚፈልገውን ለማድረግ አይችልም ። ሰው ብቻውን አይኖርም ። ከሌሎች ጋር ነው ፣ በጎብረተሰብ ውስጥ ነው ። ስለዚህ ርቆ ከመሥመር መውጣት ዞሮ ዞሮ መጉዳቱ አይቀርም ” አለች ታፈረች ።

“እኔ ለጊዜው ስለ መወዳጀት ነው እንጂ፤ ስለ ጋብቻ አልነበረም የግወራው ። ለመጋባትም ቢሆን ምንም የሚያላፍር ነገር አይመስለኝም ። የኛ ወንዶች ዘላለም የውጭ አገር ሴት እንዳገቡ አይለም እንዴ ! ደግሞስ ስንቶቹ ናቸው የተማረች የጥሩ ወገን የሆነች ያገቡን አብዛኞቻቸው በየቡና ቤቱ ሲልከሰከሱ ከዚያ አይደለም እንዴ የሚያመጧቸው ? ገሚሶቹም ሱቅ ሺያሞች ናቸው ። ብዙ ስምቻለሁ ባዘኸ ። ታዲያ እዚህ ይመጡና — ስደት ለወሬ ይመቻል — እመቤት ይሆናሉ ።

“ ታዲያሉ እኛ የውጪ ወንዶች ብናገባስ ? - አልፈልግም እንጂ ከፈለግሁ ባገባስ ? የተማሩ ፣ ባገራቸውም መልካም ቦታ ያላቸው ናቸው የኔ ወዳጆች ” አለች ዘነመች ።

“ ዞሮ ዞሮ ያገርኸን ልጅ ማግባትኸ አይቀርም - አሁን የፈለግኸውን ብትይ ። ስለዚህ ፣ ስምኸ ከጠፋ ደኅና ባል ለማግኘት እንዳትቸገሪ ነው ግሰብ ያሉብኸ ። አንዱ መጥፎ ስም ይኸ ነው ” አለች ታፈረች ፣ የነገሩን ዙሪያ አየዞረች ።

“ የምቀልድ መስሎቫል ? እኔ ‘ አላገባም ’ ስል ፣ የምሬን ነው ። ምን በወጣኝ እታሰራለሁ ። ለምንስ ጠዋት ማታ እጨቀጫቃለሁ። ያሁኑ ኑሮዬ በጣም ተስማምቶኛል ። በፈለግሁበት ሰዓት ፣ ከፈለግሁት ሰው ጋር ተንሸርኸሬ ፣ ተጫውቼ ፣ የፈቀድኩትን አድርጌ ተይስቼ ፣ እኖራለሁ ” ስትል ዘነመች ፣ ኮስተር አድርጋ ድምጿን ፣ “አዎን አሁን ፈላጊኸ ብዙ ነው ! ልጅግር ነኸ ፣ ወንዶች የሚፈልጉት ውበትና ቅርጽ አለኸ ። አሁን ምንም የሚያሳስብ ነገር የለም ። ግን ይሄ እስከ መቼ ነው የሚዘልቀው ? ዘላለም አለመሆኑን እንደምታውቁው አምናለሁ ። ታዲያስ ? ውሎ አድሮ ልጅነትኸ ዐልፎ ፣ የፈካች ጽጌረዳነትኸ ቀርቶ ፣ የጠወለገች አበባ በምትሆኗለህ ጊዜ ? ያኔ ምን ቀሪ ዘመድ አለኸ ? አሁን ሆይ ! ሆይ ! የሚልኸ ሁሉ ያኔ ይጠፋል ። ዱሮ ‘ ሰው ታፋጅ ነበር ’ ብሎ ከንፈሩን የሚመጥልኸ ይኖር ይሆናል ። ያኔ ምን ትሆኛለኸ ? እያደር ልጅነት አይመጣም ፣ እርጅና ነው ። ዓለምም ወረተኛ ነች ። አዲስ ዘነመች ትፈልጋለች ። ስለ

ዚህ ፡ ባህኑ አያያዝኸ ፡ ባህኑ ኑሮኸ ለብዙ ጊዜ ለመዝለቅ አትች
ይም ። ስለ ጋብቻ በግድ ማሰብ ይኖርብኛል ። ለዚህ ዓላማ ደግሞ
ይኸ ነገር ከፋ እንቅፋት ነው ” ታፈረች አለች ።

ዘንመች የታፈረች ድምፅ ከረር ማለቱ ተሰምቷታል ። ግን
እንደ ዱሮዋ በከፋት አልተረገገውም ። ሆኖም የታፈረች ክር
ክር እምነቷን አልቀየረውም ። “ አርጅቼ መሞቷን ማን ያውቃል ?
ሳላረጅም እሞት ይሆናል ። ለላመት ድረስ መቆየቷን ማን ያው
ቃል ? ሕይወት እስከዚህ አታስተማምንም ። ስለዚህ ፡ ባለኝ ጊዜው
እስከ ፈቀደልኝ እጠቀምበታለሁ ፡ እደሰትበታለሁ እንጂ ፡ ገና ለገና
ነገ እርጅና አለ ብዬ ጋብቻ የሚሉት ወጥመድ ውስጥ ብሞት አል
ገባም ” ።

“ ይኸ አርቆ አለማየት ይባላል ። አንቺው ራስክ ደጋግመኸ
እንዳልኸው ፡ አንቺ ዘንድ የሚመጡት ወንዶች እኮ የማይታመኑ ፡
ወላዋይ ቀጣፊዎች ፡ የገዛ ሚስቶቻቸውን የሚያሙ ፡ ቀላሎች ናቸው ።
ታዲያ እነሱ ሌላ ካንቺ የበለጠች አፍላ ወጣት ካገኘ ሁለተኛ አንቺ
ዘንድ ዝር የሚሉ ይመስልኛል ? እንዲያው ልከራከር ብለኸ ነው
እንጂ አጥተኸው አይደለም ። ስለዚህ ፡ ሁሉ ሲያልፍ ፡ ሁሉ ሲቀር
ካንቺ ጋር አብሮ የሚቀር የሚያቅፍኸ ፡ የሚደግፍኸ ባል ያስፈል
ግኛል ። በእያንዳንዱ ሴት ልብ ውስጥ ያለ መሠረታዊና እውነተኛ
ምኞት ይኸ ነው ። አንቺ ጨካኝነት ይኸን ከህልውናኸ ለማጥፋት
ነው የምትፈልገው ። ነገር ግን አትችይም ። ድካምኸ ከንቱ ራስን
ማታለል ነው ” አለች ታፈረች ፡ አሁንም ነገሯን ጠጠር አድርጋ።

“ እባክኸ ፡ ከተፈለገ ባል የት ይጠፋል ? ይኸ ሠላሳውን ፈጽሞ
ዐርባውን ለመያያዝ የማያቆበቁበው ፡ እስካሁን ቆሞ የቀረው ፡ ወን
ደላጤ ሁሉ የት ይሔድ ይመስልኛል ? ባልስ ሞልቷል ። የባል ችግር
የለም ። በዚህ አትሥጊ ። ይልቅስ ምሳችንን እንብላ ” አለች ዘንመች
ሰዓቷን እያየች ፡ “ ይቅርታ አርጊልኝ ። በወሬ ጠምጄ በችጋር ገደ
ልኩኸ አይደለም ” ።

ገበታው ተሠርቷል ። አሽከሯ ተጠርታ ምሳውን እንድታመጣ
ታዘዘች ። እጃቸውን ታጥበው መጥተው ቁጭ አሉ

ምዕራፍ ስምንት

የተረፈው ተገኘ

የበለጠ ሠልስቱ ስለ ነበረ ፡ የቅርብ ወዳጅና ዘመድ በሌሊት መቃብሩ ቦታ ደርሶ ተመልሷል ። አበራና ተስፋዬ ፡ ከሌሊቱ በዐ ሥራ አንድ ሰዓት ተነሥተው በቀጥታ መቃብሩ ቦታ ሔደው ነበር ፡ ከሌሎቹ የተቀላቀሉት ።

ዛሬ ሰኞ ነው ። ሦስት ሰዓት ሲሆን ሥራ መግባት አለባቸው። አንድ ቦታ ቆመው ቡና ለመጠጣት ወስነው ፡ ዝግ እያሉ ነድተው ራስ ሆቴል ደረሱ ። እዚያ ገብተው የሚፈልጉትን አስመጡ ።

ከዚያ ተስፋዬ ተነሥቶ እቤት ደወለ ፡ ስለ ወንድይራድ ጉዳይ ሰው ደውሎ እንደሆነ ለመጠየቅ ።

ከበደ ፡ ካንድ ፖሊስ ጣቢያ የተደወለ መሆኑንና ፡ ‘ በፍጥነት እንድትመጡ ’ የሚል መልእክት እንዳለ ተናገረ ። ተስፋዬ ለአንድ ሁለት ዓደኞቻቸው ደውሎ ይኸንኑ ዜና ካስተላለፈ በኋላ ፡ አበራ ወዳለበት ክፍል ተመልሶ ነግሮት አብረው ተነሡ ።

ፖሊስ ጣቢያ ደርሰው ማን እንደሆኑ እንዳስታወቁ ፡ ወደ አንድ መቶ አለቃ ዘንድ ተወሰዱ ። እሱም አበራ በላይና ተስፋዬ ሙሉንህ መሆናቸውን ካረጋገጠ በኋላ ፡ አንድ ኤንቬሎፕ ቀደም ቀደም ለሚለው ለተስፋዬ ሰጠው ። ሁለቱም ገና እጅ ጽሕፈቱን ሲያዩ የወንድይ ራድ መሆኑን ተገንዝበዋል ። ከመደንገጡ የተነሣ ፡ ተስፋዬ ኤን ቬሎፑን በደንብ መክፈት አቅቶት ፡ በሚንቀጠቀጥ እጅ እንዳይሆን አድርጎ ሸረከተው ። እውስጡ ያለውን ወረቀት አውጥቶ ፡ ሁለቱም

እየተሰጠንቡ ያነቡት ጀመር ። ጽሑፉም ስለ በለጠ ሞት ሲያትት፤
“ በለጠ ሳይጠይቅ ተወልዶ ፤ ሳይመርጥ ኖሮ ፤ ሳይፈቅድ ሞት ።
ከየትም ከምንም መጥቶ ፤ ምንም ሆኖ ፤ የትም ሕይወት ። ይህ ሁኔታ
የሰው ልጅ ሁሉ ዕጣ ነው ።

“ እርግጥ ፤ በለጠ ወይም ሌላ ማንም ሰው ኅብረተሰቡ ትልቅ
ነገር ነው የሚለውን ሥራ በሕይወቱ ሳለ ሠርቶ ቢሆን ኖሮ ፤
‘ሕያው ሆኖ ስሙ ሲጠራ ይኖራል’ የሚል አማርኛ አለ ። ይኸ ወግ
ከደረሳቸው ሰዎች አብዛኛዎቹ ፤ በሞታቸው ወቅት ትልቅና ለቋ
ሚው ሕዝብ ጠቃሚ ሥራ መሥራታቸውን ዓለም—እረ በቅርብ
ያለ ወገኖቻቸውም - ሳያውቅላቸው ነው የሞቱት ። ከሞቱ በኋላ ግን
ዘላለማዊ ዝናን አተረፉ እንበል ። ታዲያ እዚያ እሕዱበት ለነርሱ
ምን ይጠቅማቸዋል ? በሕይወታቸው ተሠቃይተው ፤ ተቸግረው
የሚበሉት አጥተው የሞቱ ፤ ከሞቱ በኋላ ግን ፤ ዓለም የሚያደንቃቸው
አያሌ የኪነ ጥበብ ሰዎች ነበሩ ። ነፍሳቸው ከሥጋቸው በተለየችባት
በዚያች ደቂቃ ፤ አእምሮአቸውና አልባቸው ውስጥ የነበረው ፤ ምሬት ፤
ፍጹም ተስፋ መቅረጥና ፤ የሕይወታቸውን ሙሉ ድካም ፤ ከንቱ ድካም
የሚል ስሜት ነበር ። በዚህ አኳኋን ካለፉ በኋላ ፤ ዓለም አሁን
ላንዲ ሥዕላቸው ያኔ እነሱ ጠይቀው ያላገኙትን ስንት ሺ አጥፍ
አውጥቶ ቢገዛ ፤ ለነሱምን ረባቸው ? ያቺን ደቂቃ ካለፉ በኋላ መስ
ማት ፤ ማየት የለ ፤ መደሰት ፤ መከፋት ፤ መበልጸግ ፤ መደህየት የለ ፤
በሕይወታቸው ሳሉ ዓለም የሚያደንቃቸው መሆኑን ያወቁትም
ቢሆኑ ፤ ያቺ ደቂቃ እስክታልፍ ድረስ በአእምሮአቸውና በስሜታ
ቸው ያለው ከነኛዎቹ የተለየ ይሆን እንደሆነ ነው እንጂ ፤ ካለፈች
በኋላማ ያው አይደለ ? ፤ መስማት የለ ፤ ማየት የለ ፤ ስሜትና ሐሳብ
የለ ፤ ምንም የለ ፤ ታዲያ ትልቅ ሥራ ሠርቶ ማለፍ ያኮራል የሚባ
ለው ማንን ነው የሚያኮራው ? የሠራውን አይደለም— ስሜት የታ
ለውና ከሞተ በኋላ ። ልጁን ፤ ዘመዱን ፤ ወገኑን እንዳይባል ፤ እነሱ
ንም ምን ያኮራቸዋል ? እነሱ አልሠሩት ! !

“ በአካል ወይም በዝና ወይም በስም ከትውልድ ትውልድ
መኖሩን ለምን መረጠ ፤ እንደዚህ ወደደ ? ወደዚህ ዓለም አስቦበት

መርምሮ ጠይቆ ፡ ዐውቆ ፡ ወዶ አልመጣ ። ከመጣ በኋላ አልለቅም
አልሔድም እምቢ አሻፈረኝ የሚልበትስ ?

“ በተለይ አበራ ታስታውሰው ይሆናል ። ዩኒቨርሲቲ ኮሌጅ
የነበርን ጊዜ ለግጥም ውድድር የተነበበልንን ። የዊሊያም ሼክስ
ፒር ፍጡር ፡ ሐምሌት መስፍን ዴንማርክ ያለውን ያነበበ አንድ
ኢትዮጵያዊ ወጣት የገጠመውን ፤

‘ መኖር አለመኖር
ጥያቄው ይኸ ነው ’ ብሏል ሼክስፒር ።
ምነው ባገኘሁት እነግረው ነበር ፤
ካለመኖር መኖር ሳይሻል አይቀርም ፤
ከመኖር ተስፋ አለ ፡ ካለመኖር ምንም ።

“ ጥንታዊ ገጣሚ ቢሆን ግን ይኸንኑ ጉዳይ በሌላ መነጽር
ነበር የሚመለከተው ። ምን አልባት እሱ ቢሆን እንዲህ ብሎ ይገጥም
ይሆናል ።

‘ መኖር አለመኖር ፡
ይኸ ነው ጥያቄው ብሏል ሼክስፒር ።
ወየው ባገኘሁት እነግረው ነበር ፤
ካለመኖር መኖር ጨርሶ አይሻልም ፤
ጣር አለ ከመኖር ፡ ካለመኖር ምንም ። ’

“ የሁለቱም መሠረታዊ ነገር ያው ነው ። ተስፋ ። የምን ተስፋ?
ሀብታም ለመሆን ፤ ትልቅ ለመሆን ፤ ትልቅ ነገር ለመሥራት ? —
መሆን አለበት ። ጣር ። የምን ጣር ? ሀብታም ለመሆን ፤ ትልቅ ለመ
ሆን ፤ ትልቅ ለመሥራት ከሚደረገው ትግል የሚመነጭ ? — ነውና ።
ሁሉም ይሁን ። ግን ለምን ?

“ ሀብታም ተሆኖስ ? ትልቅ ተሆኖስ ? ትልቅ ሥራ ተሠርቶስ?
ከዚያ በኋላ ፡ ምን ? አብዛኛው ሰው እነዚህን ሁሉ እስኪያደርግ
ሞት ስለሚቀድመው ፡ ጥያቄው ትርጉም የለውም ፤ ወይም አለ ቦታ
ውና አለጊዜው ነው የተጠየቀው ይባል ይሆናል ። ግን እዚህ ላሁ

ገና ለአብዛኛው ሰው የሚቀርብ ተገቢ ጥያቄ አይደለም ይባል እንጂ ፤
በመሠረቱ ተገቢ ጥያቄ አይደለም ሊባል አይችልም ። ስለዚህ ፤
ለምን ? ፤ ለምን ? ፤ ለምን ?

“ የፈለግነው ቀርቶ የተመኘነውን ሁሉ ጭምር ብናገኝ ፤
አቀድንበት ፤ አለምንበት ብንደርስ ፤ ከዚያ በኋላስ ? ባዶ ነው ።
ምንም የለ ። የሰው ሕይወት ፤ በበረሃ ወ ስጥ ሲጓዝ ውሃ የጠማው
ሰው ፤ ራቅ ብሎ ከወደፊቱ ኩሬ እንደሚታየው ዐይነት ፤ የቀን
ቅዠት ነው ። ሰውየው ኩሬ አየበት ቦታ ሲደርስ እንዳካባቢው
ደረቅ መሬት ሆኖ እንደሚያገኘው ሁሉ ፤ ሰውም ጥሮ ጥሮ አሰበበት
ሲደርስ የለፋው በከንቱ መሆኑን ይገነዘባል ። ይኸ ሰውን ነፍሱ
እስካለች ድረስ የማይለቀው የሙሉ ብርሃን ቅዠት ነው ። በበኩሉ
ከመሆን አለመሆንን እመርጣለሁ ። ደግሞም ወደዚች ዓለም ለመ
ምጣቱ ወላኝ ባልሆንም ፤ ይችን ዓለም ትቻት ለመሔድ መወሰን
እችላለሁ ። ከወሰንኩም ቆይቻለሁ ። ‘ ከዚች ሕይወት በሞት ጠለፋ
ሳይሆን’ በገዛ ውሳኔዬ በፈቀድሁ ጊዜ፤ እሔዳለሁ፤ በዬ ዱሮ ቆርጫለሁ።
ግን፤ ውሳኔዬን በሥራ ላይ ለማዋል እስካሁን አልተጣደፍኩም ነበር ።

“ ነገር ግን ፤ የበለጠ ሞት ያስገነዘበኝ አንድ ነገር ቢኖር ፤ ይኸ
ሞት የሚባል ጭልፊት መምጫው ቀንና አግጣሚ የማይታወቅ
መሆኑን ነው ። ስለዚህ ፤ ውሳኔዬን በሥራ ላይ ሳላወልድንገት ሊጠ
ለፈኝ ስለሚችል ፤ በፍጥነት ውሳኔዬን በሥራ ላይ ወደማውልበት
ወደዚህ ሥፍራ ፤ እንቅፋት እንኳ እንዳይመታኝ ከፍ ባለ ጥንቃቄ
መጣሁ ። እነሆ ሞትን ቀድሜ ውሳኔዬን በግብር የምገልጥበት
ሴኮንድ ደረሰች ። ያሰብኩት ስለ ተፈጸመ ደስ ብሎኛልና ፤
ደስ ይበላችሁ! ሞትን ጉድ ሠራሁት ! በደኅና ሁኑ ! ! ”

የመቶ አለቃዉም ፤ ተስፋዬ መጨረሱን ሲያይ ፤ ሁለተኛ ደብዳቤ
አቀበለው ። ‘ ሬሳዬን ለሚያገኘው ሰውና ለፖሊስ ’ ከሚል
ኢንቪሎፕ ውስጥ የወጣ ነው ። የሚለውም ፤ በሕይወቱ ማለፍ
ሌላ ማንም ሰው ተጠያቂ አለመሆኑንና ፤ የገዛ ራሱ ድርጊት መሆ
ኑን የሚገልጽ ነው ። ተስፋዬ ለአበራ ሁለተኛውን ወረቀትም አሳ
ለፎ ሰጠው ።

ከዚያ ፖሊስ አስከሬኑ ለምርመራ ተወስዶበት ወደ ነበረው ወደ ቅዱስ ዳውሎስ ሆስፒታል እየመራ ወሰዳቸው ። እመንገድ፤ “የመስፍን ሐረር - የጐጃሙን መንገድና - የአርበኞችን መንገድ እያታገናኘው አዲስ ያስፋልት መንገድ አቅራቢያ ፤ እንደ ዛፍ ላይ ነው በዛፍ ልጥ ተሰቅሎ የተገኘው ። አንድ ሩፋኤል ቤተ ክርስቲያን ቅጥር ግቢ የሚያድር የኔ ብጤ ነው መጀመሪያ ያየው” አለ የመቶ አለቃው ። ተስፋዬና ክበራ ጸጥ አሉ ። ዝርዝሩን ለማወቅ ፈጽሞ አልፈቀዱም ።

“በጣም የሚገርም ነው ። ከቆመ ዛፍ ላይ ልጥ ልጥ ንምድ በዚያ ነው የገዛ ሕይወቴን ያሳለፈው” አለ የመቶ አለቃው ።

አሁንም ሁለቱም ዝም አሉ ። በተለይ አበራ የመውረሻዋን ቃል ሲሰማ ሰውነቱን ስቅጥጥ አለው ። ሁሉም ከየሕሊናቸው ጋር ቀሩ ።

ቅዱስ ዳውሎስ ሆስፒታል ሬሳ ከፍል ሒዱ ። አንዱ ሠራተኛ ንጭቄ አንሶላ ከለበሱት ከሦስቱ አስከሬኖች የትኛው የወንድይ ራድ ሬሳ እንደሆነ ፤ በጣቱ ጠንቅሎ የመቶ አለቃውን እያየ አመለከተ ።

ተስፋዬ ፤ ‘ወንድይራድ እንደዚህ አጭር ነው እንዴ?’ የሚል ጥያቄ ከሐሳቡ ፊት ድቅን አለበትና ፤ ‘ስሕተት ይሆናል፤ የሱ ሬሳ አይደለም’ የሚል ጥርጣሬ ገባው ። አበራም ልክ ይኸንኑ ተገንዝቦ ፤ ግን ‘የወንድይራድ ጉልበቶች ታጥፈው ይሆናል’ ብሎ ስላለበ ፤ ሳይታወቀው ወደ አስከሬኑ ግርጌ በጣቱ እያመለከተ የሆስፒታል ሠራተኛውን አንሶላውን እንዲገልጠው በሹክሹክታ ድምፅ ነገረው ። ሠራተኛውም የሬሳውን ፊት ገልጦ ለማሳየት ተዘጋጅቶ ሳለ ይኸን ነገር ሲሰማ ጥቂት አመነታ ። ወደ መቶ አለቃው አየት አደረገ ። መቶ አለቃው ‘በል’ የሚል ምልክት በራስ ንቅናቄ አመለከተ ። ሠራተኛው እያሰላ የአንሶላውን ጫፍ ከግርጌ ብድግ አደረገው ።

አበራ አለበት ሁለሙናው ድርቅ አለ ። የቁም በድን ሆነ ። አቶ ሲደርቅ ፤ ጉሮሮው ሲዘጋ ተሰማው ።

ወራተኛው ፈጥኖ መልሶ ሸፈነውና ከራሱ በኩል እንደ ደንቡ ፊትን እንዲያየት ገለጠ ። ጥርጥር የለውም ፡ ወንድይራድ ነው ፤

“ ጅብ ነው ከታች እንዲህ ያረጋቸው ” አለ የመቶ አለቃው ።

ወንድይራድ ከወገቡ በታች አልቋል ፤ የለም ማለት ይቻላል ። ተስፋዬ እየዬውን ለቀቀው ። አበራ ግን ፤ እንደ ቆመ የደረቀ ዛፍ ሆነ ። እንኳን እንባ ሊወጣው ዐይኖቹ መንቀሳቀስም አልቻሉም ። የመቶ አለቃው ተስፋዬን ያጽናና ጀመር ። እንዲያግዘው ባይኑ አበራን እንድ ሁለት ጊዜ ጠየቀ ። አበራ እንኳን ሲያግዝ ፤ በአካባቢው የሚሆነውንም የሚገነዘብ አልሆነም ። ዐይኖቹ አንሶላ ጎለበሰው እውንድይራድ ሬሳ ላይ ሳይርገበገቡ እንደ ተተክሉ ናቸው ። የመቶ አለቃው ለቅጽበት የሚያደርገው ቅጡ ጠፋው ።

በዚህ ሁኔታ ጥቂት ከቆዩ በኋላ ፤ የመቶ አለቃው ከተስፋዬ ባገኘው መረጃ መሠረት ለቅርብ ጓደኞቻቸው ደውሎ . . . በነርሱ እማካይነት ለቀብሩ የሚደረገው ዝግጅት በቅልጥፍና ይደራጅ ጀመር

ተስፋዬና አበራ ምንም ነገር ለማገዝ የማይችሉ ሆነው ተገኙ ። ደግነቱ በዚህ ጊዜ መዋል የሚችሉ ብዙ ወዳጆችና ጓደኞች ስለ ነበሯቸው ችግር አልነበረባቸውም ። እነ አሰፋ ፣ እነ ባልቻ ፣ እነዳኘ ፣ እነ ብርሃኔ ፣ እነ ተመስገን . . . እንዲሁም አያሌ ሌሎች የረጅም ጊዜ ጓደኞቻቸው ነበሩ ።

ወንድይራድ የሚያውቃቸው በከተማ የሚኖሩ ዘመዶች ስላል ነበሩት ፤ ቀብሩ ዕለቱዉኑ እንዲፈጸም ተወሰነ ። በለጠ በተቀበረ ልክ በዐርባ ስምንት ሰዓቱ ፤ ወንድይራድ መጥቶ አጠገቡ ተቀበረ ። ‘በሕይወትም ሆነ በሞት ጊዜ አንለያይም’ ብለው የተማማሉ መሰለ ።

የአሟሟቱን አኳኋን ያወቁት ጥቂቶች ብቻ ነበሩ ። ራሱን እንዳጠፋ አርግጥ ብዙዎች ዐውቀዋል ። ምክንያቱም የበለጠ ሞት ነው ብለውም እምነዋል ። ነገር ግን ፤ እንዴትና የት ራሱን እንደ ገደለ ከሞቱ በኋላ በበድን አካሉ ላይ የደረሰበትን የሚዘገንን ነገር ፤ ወዲ

ያውኑ ያወቁ ከነተስፋዬ ሌላ ሁለት ወይም ሦስት ሰዎች ቢሆኑ ነው ። ከሰሙት አንዱ አጉናፍር ነው ።

እነሆ የወንዶች ገናን ፣ አበራ አንደበቱ ተዘግቶ ፣ ተስፋዬና የቀሩት ዓደኞቻቸው በበለጠና በወንድይራድ ኃዘን ተኮማትረው አላለፉት ።

* * *

ታፈረች እቢሮዋ ቁጭ ብላ አንድ ፋይል ለማንበብ ትሞክራለች ። የሚሆንላት አልሆነም ። ቀልፊን ሰብስባ ሥራዋን ለመሥራት የምታደርገው ሙከራ እስካሁን ምንም ውጤት አላሰገኘም።

አጉናፍርን ፣ ከዓርብለት ወዲህ አላገኘችውም ። አልደወለላትምም ። ዛሬ ሥራ ይገባል ብላ ስለገመተች ፣ ‘ይደውልልኛልም’ ብላ አሰባ ነበር ። ነገር ግን እስካሁን አልደወለም ። ልቧ ቢከጅልም ፣ እቧም አልደወለችለትም ።

የምታደርገው ቅጡ ጠፍቷት ቁጭ እንዳለች ወደ ሰድስት ሰዓት ላይ ስልኩ ተንቃጩለ ። ጥቂት ልቧ እንደ መሸበር እያለ ፣ ስልኩን አንሥታ ፣ “ሃሎ?” አለች የሚጠይቅ በሚመስል ድምፅ ።

“ዘኔ እንደምን ዋልሽ . . . የበለጠ ዓደኛ? ግን የሚባለው? . . . አላውቀውም . . . የለም አልሔድም . . . የምን ጉድ ደግሞ?”

ከዚያ ዝም ብላ ታዳምጥ ጀመር ። ፊቷ እየተቀየረ ሔደ ። ፍርሃት ዐይኖቿን ሞላው

ምዕራፍ ሁለት

የሁለተኛው ወልደአብ ዕለት

ከመት በዓል ቀጥሎ የሚውል የሥራ ቀን ፡ 'የሥራ ቀን' ሊባል አይገባም ። ምክንያቱም ፡ በዚህ ቀን አያሌ ሰዎች ልዩ ልዩ ሰበብ ከሥራቸው ያስቀራችዋልና ነው ። በርካታው በሮ የሚደርሱትም የመሥራት ፍላጎት ስለማይሳታው አንድ ሩይዳ አይሠሩም ።

በሆንም ፡ አንዳንድ የሥራ ጊዜውን ለማስታገል ሕሊናው እሽ የማይለው ፡ ወይም ጊዜ የሚያሳልፍበት ሌላ ከቢሮ የተሻለ ሥፍራ የሌለው ፡ ወይም የቢሮን ውስጥ መመሳጠርና የነገር ጦር ነት የሕይወቱ ግብ ያደረገ ፡ በማናቸውም ቀላል ሰብስብ ከቢሮው አይቀርም ። ለዚህ ሰው ፡ የመሥሪያ ቤቱ ማገተም ያሻ በመቅረቱ ደብዳቤዉ ወይም ማዘጋጀት ወጪ ለመሆን ባይችል ፡ ወይም እሐፊ ወይ መዝጋቢ ባለመኖሩ ነገሩ ውሎ ቢያድር ፡ ቁም ነገሩ አይደለም ። ዋናው ነገር እቢሮ በሰዓቱ መገኘቱ ነው እንጂ ፡ በሮ ከተደረሰ በኋላ የሚሠራ መኖር አለመኖሩ አይደለም ።

የዛሬው የገና ማግሥት ፡ ያው እንደ ሌሎች ዓመት ባሎች ግን ሥት ነው ። ከትናንቱ ገና በዓል ጋር 'ጨርሶ አልተያያዙም' በሚባሉ ሰበቦች ፡ አያሌ ሰዎች ሥራ ለመግባት ባይችሉ ቀርተዋል ። በሆንም በሥራ ገበታቸው ባይ የተገኙ ብዙ አልታወቁም ። ትናንት የገና በዓል በመሆኑ ፡ ሳምንታዊው ፡ የማክሰኞ ፡ የጠቅላይ 'ሹማምንት ጉባዔ' ለዛሬ ተዛውሮአል 'ተብሎ ባለፈው ሳምንት ተነግሮ ነበር ። ዳሩ ግን ፡ እንደገና ወደ ዓርብ 'ተዛውሯል' ስለ ተባለ ፡ የተከበሩ ጠቅላይ ሹሙ ቀጥታ ቢሯቸው መጥተዋል ። ጠቅላይ-ሹም-አከሉ ፡ አቶ ደፋባቸውም በዚህ አጋጣሚ በጣም ተደስተው ፡ በዛሬዋ ጀንበር የተሰሩዱንና የአገራቸውን ዕድል ለማስወሰን እጅግ ጥቅለዋል ።

እሳቸውና ሦስት ምክትል ጠቅላይ ሹሞች፣ እተከበሩ ጠቅላይ ሽጦ.
ቢሮ በአራት ሰዓት ተኩል ሰብሰባ አሳቸው ። ጠቅላይ ሹም-አከሉ
እነዚህን ሰዎች አንድ ባንድ ከሰብሰባው በፊት ለግንጋገር ቆይ
ጠጥል ። በጠዋት ቢሯቸው ገብተው ለዚህ ይዘጋጃሉ

የወንድይራድ ሞት ሠለስት ሰለሆነ፣ አጉናፍሮ የሴፍ ሒዶ፣
ሲመሰስ በቀጥታ ወደ ቢሮው አመራ ። አጥር ግቢው ሲገባ የተከ
በሩ ያቶ ድፋባቸውን መርሴደሰ መኪና አይቶ፣ ባሌ የመዛወሩ ነገር
ትዝ አለው ። ወደ ባሌ ስለ መዛወሩ ጉዳይ ብዙ አልተጨነቀበትም።
ባሌ ባለመሒድ ወሬውን የለማ ሶለት ወስኗል። ዶሮ ይሠራ እነበረ
በት ከባንያ ለመመለስ፣ ቦታ እንዳላቸው ወዳጁ የሆነውን ሞና ሥራ
አስከፊኛ ጠይቆ ጥሩ ቦታ ተገኝቶታል። እንዲጋጣሟ፣ አውሮፓ
ያለው ሞናው ከባንያ በዚህ ከተማ የሚገኘውን ቅርንጫፍን፣ ለም
ሥራትና ግዕዝላዊ አፍሪቃ ቅርንጫፎች ሁሉ፣ የበላይ ተጨማሪ
ሞና ቅርንጫፍ መ/ቤት ለማድረግ በቅዶ ኖሯል ። ፅቅዱ ከሁለት
ወር በኋላ በሥራ ላይ ሲውል፣ አያሌ የኃላፊነት ቦታዎች ይከፈታሉ ።
አጉናፍሮ፣ ዛውሮዳ ጀምሮ የረጅም ጊዜ ገንኙነት ከከባንያው ጋር
ሲላለው፣ ቅድሚያ ይሰጠዋል። ከተባለው ጊዜ ቀደም ብሎ መሥሪያ
ቤቱን ቢለቅ፣ ለጊዜው የሚሆን ሥራና የቀድሞ ደግሞን እንደሚሰ
ጠው፣ አጉናፍሮን ሥራ አስከፊኛ አረጋግጦለታል። ጀርመን አገር
በቆየባቸው ስምንት ዓመታት፣ ለዚመንስ ከባንያ ሥራ ጠቃሚ
የሆኑ ነገሮች ቀስሟል። እሞናው ከባንያም፣ ተማሪ የነበረ ጊዜ በፅ
ረፍት ጊዜው ሠርቶ ነበር ። ስለዚህ ከባንያው ቤቱ ነው ። በዚህ
ምክንያት፣ ባሌ እንዲዛወር የታቀደውን አስቀድሞ ግወቁ፣ ተያራጅቶ
ውሳኔውን እንዲጠብቅ ረዳው እንጂ፣ አእምሮውን አልበጠበጠውም ።

ስለዚህ፣ አሁን እቢሮው አብረውት ከገቡት ችግሮች አንዱ፣
ይኸ አልነበረም ። መንፈሱን የሚያውኩት ሌሎች ናቸው ። የእ
ባቱ በሽታ ነው ። የልጁ ነገር ነው ። የታፈረች ጉዳይ ነው ። የዶሮ
እጮኛዋ ጣልቃ መግባት ነው ። ስለነዚህ ጉዳዮች በየመልክ በየመ
ልካቸው ለይቶ፣ ተንትኖ የሚያስፈልገውን ትክክለኛ ውሳኔ ለማ
ድረግ አልቻለም ። ሁሉም ባንድነት እየተዘበራረቀ ይመጡበታል፤
ድብልቅልቅ፣ ምስቅልቅል ይለብታል . . .

አጽናፍር ደረጃው ገዳቶች ! ወንበሩ ላይ ተቀመጠ ። የያዘውን ያለቀ ኒያላ ሲጸራ እመኮስተሪያው ላይ አጠፋና ጣለው ። ለጠቅላይ ሹማምንት ጉባዔ የሚቀርብ ማስታወሻ እንዲያዘጋጅ ፣ ከተከበሩ ለቶ ድፋባቸው የተላከለት ትእዛዝ ፣ እጅግ ዘግይቶ ባጋጣሚ ያለፈው ዓርብ ስለ ደረሰው ፣ ማስታወሻውን ለማዘጋጀት ጀምሮ ነበር ። ዳሩ ግን ፣ ዓርብና ቅዳሜ የበለጠ ፣ ከትናንት ወዲያ የወንድይራድ ፣ ሞትና ቀብር ሊያስጨርሱት አልቻሉም ነበር ። ትናንትም በዓል ነበር ። በየምክንያቱ ይህ ማስታወሻ ሳይዘጋጅ ብዙ ጊዜ በማለፍ ፣ ከባድ ሸክም ሆነበት ። መሥሪያ ቤቱን ለቅቆ ለመሔድ ሐሳብ ቢኖረውም ፣ ይህችን ግዴታ መፈጸም እንዳለበት ራሱን አሳምኗል ። ስለ ዚህ ፣ ፋይሉን አግጥፎ መመልከት አሰበ ። ዳሩ ግን አልቻለም ። እጁ ተያዘ ። ከዚያ ተነሥቶ ከፍሉን ይዞ ጀመር ። አንድ ሁለቱ እንደ ዞረ ፣ ተመልሶ ተቀመጠ ። አንድ ኒያላ አቀጣጠለ ። ፋይሉን አየው ። እጅግ አስጠላው ። ሁሉ ነገር አስጠላው ። ማንበብና መጻፍ ችከው ። እንደገና ተነሥቶ ከፍሉ ውስጥ ዝግ ብሎ ወዲያ ወዲህ ይል ጀመር ። ምንም ሊሻለው አልቻለም ። መቆምም መቀመጥም አስጠላው ። እቢሮው በሩን ቆልፎ ለመተኛት እሚችልም እንኳ ቢሆን ኖሮ ፣ እሱም ያስጠላው ነበር ።

መቆም መቀመጥም ከጠላ ፣ ታዲያ ምን ይሁን ? ሰው ማድረግ የሚችለው መቆም መቀመጥና መተኛት ነው ። ሦስቱም ሲያስጠሉት የሚቀረው መሔድ ብቻ ነው ። በግሩ እቢሮው ውስጥ ወዲያና ወዲህ መሔድ አልጠቅመው አለ ።

አንድ ነገር ብቻ ልቡ ጠንክሮ ከጀለ ፣ መኪናውን አስነሥቶ በሰማኒያና በመቶ ወደ አንድ አቅጣጫ ለመፈትለክ ! ወደ ጌላ ላይ መለከት ወደፊት ! ወደፊት ! ወደፊት ብቻ ! ከዚህ ሁሉ ውጥንቅጥ ለማምለጥ ፣ መለስ ቀለስ ላይል ! ወደፊት መሸምጠጥ !

“ ግን ፣ ተሸሽቶ የት ማመለጥ ይቻላል ? ሰው ከሰው ሸሽቶ ማምለጥ ይቻላል ። ከራሱ ግን ማምለጥ ቀርቶ አስቀድሞ መሸሹንም አይችልም ። የእኔ ችግር በሸሽት አይወገድም ። መጋጠምና መታገል አለብኝ ። በቃ ፣ ፊት ለፊት መግጠምና መቋቋም አለብኝ ! ”

አለ አጉዳፍ ፡ ሙከራ ተናገሮ ፡ ሲገልጽው አልቆ ነበርና ሌላ
አቀጣጠለ ፡ እንደ ገና ቢሮው ውስጥ ይንጉራደድ ጀመረ

* * *

አጉዳፍ እቢሮው ውስጥ ይሽን ሲያደርግ ፡ እቢያው ግቢ
ውስጥ እሌላ ቢሮ ብዙ ዝግጅት ይደረጋል ፡ አሉንም ዋጭ የግ
መለከት ነው ፡ የቴክኒክ ምክትል ጠቅላይ ሹሙ ፡ አቶ ደርቤ ፡ ጠቅላይ
ሹም ዘንድ ቀድመው ገብተው ወጥተዋል ፡ ጠቅላይ ሹም አክሉ አቶ
ድፋባቸው ፡ በበኩላቸው ያሰቡትን ውይይት አድርገው ፈጽመዋል ፡
ልክ አራት ሰዓት ተኩል ሲሆን ፡ እቲከበሩ ጠቅላይ ሹሙ ቢሮ ጠቅ
ላይ-ሹም-አክሉና የሰራ ምክትል ጠቅላይ ሹሞች ከገዢ አሉ ፡
አራቱም ፋይሎች ይበዛል ፡ ከሁሉም ወፍራሙን ፋይል የያዙት
ጠቅላይ-ሹም-አክሉ ፡ አቶ ድፋባቸው ናቸው ፡ እሳቸው ቀደም
የቀሩት ከተል ብለው እጅ አየነሉ ገበያ ፡ ከመቀመጫቸው ተነሥ
ተው ፡ እጃቸውን ዘርግተው ወደ ንብረት ፡ እለታቸው በተራ ቀርበው
ወበጧቸው ፡ ከቢያ ከጠቅላይ ሹሙ ጠረጴዛ በስተቀኝ ከመገቢ
ያው ቢሮ በስተግራ አሉት ሶፋዎች ላይ ሁሉም ተቀመጡ ፡

ሥራቸውን መጀመራቸውን ትተው ጠቅላይ-ሹም-አክሉ
አቶ ድፋባቸው ሌሎች ነገሮች እንሥተው ያወጉ ጀመረ ፡ የቀሩት
ቀወያዩ ፡ በግንባ ግንባ ዐሥራ አምስት ደረቃ ሰላለፈ ፡ ጠቅላይ
ሹሙ ሰዓታቸውን አዩ ፡ ጠቅላይ-ሹም-አክሉ ግን ፡ መፈያቸውን
ቀጠሉ ፡ የልዩ ፍልጠያቸውን መጥሪያ ደወሉ ፡ ቀጥለው ሰዓታቸውን
እንደገና አዩ ፡ ላምስት ሰዓት ዐሥረ ደረቃ ተርጉለዋል ፡

“ ጌታዬ ቀጠሮ ሳይናገሩ አይቀርምና—” አሉ አቶ ደርቤ ፡

“ አዎ ፡ እንጀምሮ ፡ የኮሚቴውን ራፖርት እንብቃለሁ ፡
በመሠረቱ የሚደገፍ ነው ፡ ለማናቸውም አቶ ድፋባቸው እንደ
ባንድ አርሰተ ጉዳዮቼን አቅርባቸውና እንነጋገርባቸው” አሉ ፡ ጠቅ
ላይ-ሹም አክሉን እየተመለከቱ ፡ ልዩ ይሰራው ፡ እንዲሁ እጅ
ነሥቶ ገባ ፡ ወንበር ላብ አድርጎ አርሳሰና ወረቀቱን ይህ ቅጽ አለ ፡

“ እቢህ ላይ ጌታዬ ቢፈቀድልኝ እንደ ሐላብ ባቀርብ ? ”
አሉ የቴክኒክ ምክትል ጠቅላይ ሹሙ ፡ አቶ ደርቤ ፡

“ እሺ ፡ በል ፡ ”

“ ራፖሩን አሁን በቀረበበት ቅደም ተከተል ሳይሆን፤ ቁጥር 1 ቁጥር 5 ሆኖ፤ ቁጥር 5 ደግሞ ቁጥር 1 ቢሆንና፤ እሱን መጀመሪያ ከተመለከትን በኋላ፤ የቀሩትን አስከትለን አሁን፤ ቁጥር 1 የሆነውን በመጨረሻ ብንነጋገርበት፤ ነገሩ ቀና ይሆን ይመስለኛል። ”
ምክንያቱም፤ የሁሉም መነሻና መሠረት፤ አሁን በመጨረሻ የሆነው አርዕስት ስለሆነ ነው። ” አሉ አቶ ደርቤ።

ጠቅላይ ሹሙ ምንም አስተያየት ገና ሳይሰነዝሩ፤ የተከበሩ አቶ ድፋባቸው ፈጠን ብለው፤ “ አቶ ደርቤ የሚለው ጌታዬ ሙጥፎ ሐሳብ አይደለም። ነገር ግን፤ በዚያ ተጀመረ በዚህ ውጤቱ ያው ነው። ስለዚህ ዐዋቂዎቹ አጥንተው እንዳቀረቡትና፤ ኮሚቴውም አጽድቆ ለጌታዬ ባቀረበው መልክ ቢታይ ይሻላል። የቱ ይቀድማል ‘ይሮ ወይስ እንቁላል’ ማለቱ ከንቱ ከርክር ይመስለኛል። ” ካሉ በኋላ ወዲያው ቀጠል አድርገው፤ “ ከቢሮው ይልቅ ሠራተኛው ይቀድማል። ሠራተኛ ሳይኖር ቢሮ አይከፈትም። ሠራተኛው ሲኖር ለሱ የሚመጥነውን ቢሮ ማዳደም ይቻላል። የተገባም ነው። ቢሮ ለሰው ይሠራል እንጂ፤ ሰው ለቢሮ አይሠራም ” አሉ ፈገግ እያሉ።

“ እኔ እንደ ገባኝ ” አሉ የተከበሩ አቶ ደርቤ፤ “ የዐዋቂዎቹም ሆነ የኮሚቴው ራፖር ‘ ቢሮ ’ ሲል ወንበርና ጠረጴዛ የሚቀመጥበትን ክፍል ለማለት አልመስለኝም። ሥራውን ለማለት እንጂ። ስለዚህ፤ የራፖሩ አቅራቢ-ጌታዬ ያስታውሱ እንደሆነ በኮሚቴው ሳይም አልተስማማሁም ነበር— ‘ሠረገላውን ከፈረሱ’ እንደ ማስቀደም ዐይነት ነው። ማን ገጽታች፤ ማን ተገጽታች እንደሆነ ግልጽ ይመስለኛል። ”

አቶ ድፋባቸው፤ ለአቶ ደርቤ መልስ ለመስጠት ሲዘጋጁ፤ ጠቅላይ ሹሙ አግድው፤ “ እንዳለ እንመልከተው ” አሉ። አቶ ድፋባቸው እጅግ ተደስተው፤ በፈገግታ ሰረቅ አድርገው አቶ ደርቤን ተመለከቷቸው።

“ በላ፤ ቀጥል ” አሏቸው ጠቅላይ ሹሙ፤ አቶ ድፋባቸውን።
“ አዎ። እንግዲህ፤ በልማት ፕላኑ መሠረት ከመሥሪያ ቤቱ የሚጠበቀውን የሥራ ውጤት ለማስገኘት፤ የጠቅላይ ግዛት ቅርን

ጫፍ መሥሪያ ቤቶቻችንን ግጠንከርና ግድርጀት ያስፈልጋል ። በዚህ መሠረት ስግቸው የተዘረዘረውን በዋናው መሥሪያ ቤት የሚገኙ ዝቅተኛ ሹማምንት በየጠቅላይ ግዛቱ ኮሚቴው መድቧል ። የተመረጡበትም ምክንያት ችሎታ ፣ የሥራ ልምድና በተለይም የማቋቋም ፣ የማሻሻልና የማስተዳደር ተስጥኦ አላቸው ተብሎ ስለታመነበት ነው ። ለዚህ ሥራ አዲስ ተቀጣሪ ፣ ምን የተማረ ቢሆን ፣ በሥራ ላይ ሳይፈተን በየጠቅላይ ግዛቱ መላክ ፍሬ መስጠቱ ቀርቶ ከናካቴ ውም ፣ ሥራ ያበላሻል ። ይኸን በማሰብ ነው የሚከተሉትን ሹማምንት በገጽ ሦስት እንደ ተመለከተው የመደብናቸው” አሉ ፣ የተከበሩ አቶ ድፋባቸው ።

አቶ ደርቤ ፡ “ ይኸ የተባለው አቅራቢ በመሠረቱ ጥሩ ነው። ነገር ግን ፣ በየጠቅላይ ግዛቱ ያሉበንን ችግር ለማስወገድ ስንሞክር በዋናው መሥሪያ ቤት ችግር ሳናስገባ መሆን አለበት ” አሉ ።

አቶ ድፋባቸው ፈጠን ብለው ፡ “ ይኸው ሳይታለም የተፈታ ነው ። ኮሚቴው ላይ ይኸን ሁሉ ተነጋግረንበት አንተም አላበህን ስጥተህ የለ ? ይኸ በጥንቃቄ የተሠራ ነው ” አሉ ፣ ወደ ጠቅላይ ሹሙ አቅጣጫ ቀና ብለው እየተመለከቱ ።

“ ጌታዬ እኔ የምለው—” ሲሉ አቶ ደርቤ ፣ ጠቅላይ ሹሙ አቋርጠው ፡ “ ዝርዝሩን እኔ አይቼዋለሁ ። መዛወራቸውን እኔ የማልስማማበት አራት ሰዎች አሉ ። ”

“ የቶቹ አራቱ ጌታዬ ?” አሉ አቶ ድፋባቸው ፣ ጥቂት ሥጋት አድሮባቸው ።

“ ፈይሳ ፣ ፀሐይ ፣ ተስፋዬና አጎናፍር ። ”

“ እነኚህ ጌታዬ ብርቱዎቹና ቁልፍ እሆኑ በታዎች የተመደቡት ናቸው ። ለምሳሌ ፣ ተስፋዬ ሙሉነህ ፣ ከቢሮ ሥራው ውጭ እንኳ የሚሠራው ነገር ያስደንቅዎታል ። የመሥሪያ ቤቱን ቡና ቤት እንዲህ ዘመናዊና በንግድ መስክ እንዲቋቋም ያደረገው እኮ እሱ ነው። እኔም በፊት ቡና ቤቱ ለውጭ ሰው ኮንትራት ይሰጥ ብዬ ነበር ። ”

አሁን እንዲህ አይደለም ፣ ግሩም ሆኗል ። ከቡና ቤቱ ባለንብረቶች ፣ ከተላላኪዎች ፣ መዝገብ ቤት ሠራተኞችና ከመሰሉቻቸው ጋር ተግባብቶ እንደዚህ ዐይነት ውጤት ያመጣ ወጣት ነው ። ስለዚህ እተመደበበት ቦታ መልካም ውጤት ያመጣል ብዬ አምናለሁ ።” አሉ አቶ ድፋባቸው ።

“ ወስኛለሁ ።” አሉ ጠቅላይ ሹመ ፣ ነገራቸውን ቅርጥ አድርገው ።

አቶ ድፋባቸው እንጀታቸው አረረ ። ነገር ግን ፣ በቀላሉ ለመሸነፍ አልፈቀዱም ። እንደገና ለመምከር ፈለጉ ። ስለዚህ ጠቅላይ ሹመን እያዩ ፣ “ አገራዊና ሀገራዊ በቀደምት ቢሮ መጥቶ ፣ ‘ በቂ ሥራ ስለሌለ አብዛኛውን ጊዜ ቁጭ ብዬ ጊዜዬን ነው የማጠፋው ’ አለኝ ። ብርቱ ሠራተኛና ሰው የማይነካ ጨዋ መሆኑን መርምረ ከደረስሁ በት በኋላ ነው ፣ እንዲመደብ የተደረገው ፣ አቶ ደርቤ ።” አሉ ወደም/ ጠቅላይ ሹመ ዐይኖቻቸውን አኩረው ፣ “ ጥሩ አድርጎ ያውቀዋል ። ብርቱ ሠራተኛ ነው — ልጁ !! ” አሉ አቶ ድፋባቸው ።

• አቶ ደርቤ አቀርቅረው ምንም ሳይመልሱ ዝም አሉ ።

“ እኔ እዚህ ለሌላ ሥራ እፈልገዋለሁ ። ወደ ሚቀጥለው አርዕስት እንሒድ ” አሉ ጠቅላይ ሹመ ፣ በጥምና ።

አቶ ድፋባቸው ፈታቸው ቅጭም አለ ። ለስብስባው የነበራቸው ስሜት ቀዘቀዘ ፤ አቶ ደርቤን ሰረቅ አድርገው ተመለከቷቸው፤ አቶ ደርቤ አቀርቅረው እጆቻቸውን ዝም ብለው ያያሉ ። በገዳቸው ላይ በትልቅ ትግል የተሰከለ ፈገግታ ይነበባል ።

“ ቀጥል ፣ እኮ ? ” አሉ ጠቅላይ ሹመ

* * *

የወንድይራድን መቃብር አብረዋቸው ከጎብኙ በኋላ ፣ አንዳንድ ዓደኞቻቸው አበራንና ተስፋዬን አጅበው እቤታቸው ድረስ ሒደው ነበር ። የሥራ ቀን ስለሆነ ቀስ በቀስ ፣ አንድ ባንድ እየተሰናበቷቸው ሒደው ፣ ተስፋዬ ከአበራ ጋር ብቻውን ቀረ ።

አበራ ከሰኞ ዕለት ያነሣ፡ ዐይኖቹ ይመልከቱ፡ እጅና እግሮቹ ይንቀሳቀሱ እንጂ፡ አንድ ቃል እስከ ዛሬ አልተነፈሰም። ወንድይራድ ቀብሮ ላይም ነበረ እንጂ፡ እሱ ራሱ በድን ነበር። አንዲት ጠብታ እንባ ሳት ወርደው፡ አንዲት የእየየ ቃል ሳትወጣው ቀብሮ ተመለሰ። ውሎ አደረ።

ተስፋዬ በዚህ ሁኔታ እጅግ ተቸገረ። ሊያነጋግረውም አያሌ ጊዜ ሞክሮ አቃተው። ጥልቅ ሐዘን፡ የድንገት ድንጋጤና ዝግነና ተዋሐደው የፈጠሩት ነገር መሆኑ ግልጽ ነው። ታዲያ ምን ማድረግ ይቻላል፡ ዝም ብሎ ከመጠበቅና ጊዜ ከመስጠት ሌላ?

ተስፋዬ ራሱ፡ ‘ሳላብድ አልቀርም’ ብሎ ሠጋ። መከራና ሐዘን፡ ተረባረቡበት። በለጠና ወንድይራድ ያው እንደዚያ ሆኑ። አበራ ደግሞ ይኸው እንደዚህ ሆነ። ያ ሁካታና ክርክር፡ ሣቅና ጨዋታ ያስተጋቡበት የነበረ ቤት አሁን እንደዚህ ጭር አለ። ጩህ ጩህ አለው!

አሁን ደግሞ፡ ጓደኞቹ ሁሉ ትተዉት በመሔዳቸው ጥቂት ሆዱ ቅይም አለ፡ ‘ምን ቸገራቸው ነበር፡ ዛሬን አብረውኝ ቢሆኑ ኖሮ!’ ብሎ ልቡ ተመኘ። “አዎ፡ የሥራ ቀን ነው፡ ዐውቃለሁ። ቢሆንም፡ ቢሆንም” ብሎ ጥቂት ጸጥ ብሎ አሰበ።

“እቅጩ ሲመጣ እውነትም እያንዳንዱ ግለሰብ ብቻውን ነው። ያሳዝናል፤ ያበላጫል፤ ያስፈራልም። ግን የሕይወት እውነታ ነው። የማይታለፍ፡ የማይሸፈን እውነት ነው። ስለዚህ፡ በሌሎች ማዘን የለብኝም። ቢኖሩም የግል ሽክሜን አያቃልሉልኝም። አዎን በዚህ ዓለም ብቻዬን ነኝ። ሁሉም ብቻውን ነው።” ብሎ በሰሞኑ ሐሳቡ ጸና።

የበለጠ ሞት የወለደው እንግዳ ሐሳብና፡ አዲስ የኑሮ ፍልስፍና ነው። አዲስ እምነትና ፍልስፍና ወዲያው እንደ መጣ የቀድሞዉን የኑሮ ፍልስፍና ለማስወገድ ስለማይችል፡ እስካሁን የተስፋዬ አዲሱ ፍልስፍናና የዕለት አኗኗር ገና አልተዛመዱም። በውጭ፡ ተስፋዬ

አኳኋት፣ አደራረጉ፣ ያው እንደ ወትሮው ነው። ሆኖም፣ ይህ አዲስ የኦሮ እምነት ሥር እየሰደደ መሔድ ይዟል። ዛሬ ጠዋት ብቻውን በመቅረቱም ምክንያት አዲሱ እምነት ተጨማሪ ኃይልን አገኘ። እምነቱንም በሥራ ላይ ለማዋል ፈለገ። አበራን እባት ትፋ ሥራ ለመግባት አሰበ።

አበራ ሳሉን ዝም ብሎ ቄሩ እንዳለ፣ ተስፋዬ ከመኝታ ቤቱ መጥቶ፣ “እስቲ በይ ብት ብዩ ልምጣ” አለው። አበራ ፈት ሰፊት ያለውን ግርግዳ እየተመለከተ ዝም አለ።

ተስፋዬ ተነሥቶ ወጣ። መኪናውን ሲያስነሣ ተሰማ ሰምቶ፣ ከወደ ማድቤቱ እየሮጠ መጥቶ በሩን ከፈተለት። ፔፕሮው ዝግ ብሎ፣ እየተቆነነ ወጣ። አውራ ጐዳናው ላይ ሲደርስ ምንም ሳይቆም ወደ ቀኝ ተጠመዘዘ። መንገዱ ጭፍ ብሏል። የሰምኑ የበግና ያህያ ትር ምስ የለም። ገና፣ ትናንት ነበር። ሰሞኑን በዚህ በኩልና በሌሎችም አቅጣጫ እየተንጋጋ ከተማ የገባዉ በሬና በግ፣ እየተጋዘ የገባዉ ዶሮና ትቤ፣ አሁን የለም። ከተማ ገብቶ፣ ከጥቂቱ በቀር ሁሉም እንዳ ልነበረ ሆኗል።

ይህ ሁሉ ለተስፋዬ ጉዳዩ አይደለም። አሁን ሐሳቡ የዞረው ወደ ገመገሙ ነው። ወደ ገጠር ለመሃወር ለጠቅላይ ሹመ ሰማመ ልክት ቆርጧል። አሁን የሚያሰላሰለው እንዴት አድርጉ ነገሩን እንደሚያቀርብላቸው ነው። ምናልባት ጠቅላይ-ሹም አክሉ ቀንቷቸው እንዲሃወር ተወስኖ እንደሆነ፣ ነገሩ ወመረ። ድንገት አልቀናቸው እንደሆነ ግን፣ ብርሃኔን ሳያሳጣ፣ እንዴት እንደሚጠይቅ ሹግ ረው። ስለዚህ ጉዳይ ብርሃኔን ራሱን ለማማከር ወስኖ ወደ መሥሪያ ቤቱ ግሥጋሴውን ቀጠለ።

እንደ ደረሰ ቀጥታ ወደ ብርሃኔ ቢሮ ቢሔድ፣ እንዳጋጣሚ ቢሮው አልነበረም። ዘርፉ ዘንድ መሔዱን ተላላኪው ለተስፋዬ ነገረው። ተስፋዬ ዘርፉ ቢሮ ለመሔድ ስላልፈቀደ፣ ወደ ራሱ ቢሮ አመራ። ተስፋዬ መሥሪያ ቤቱ ቅጥር ግቢ ከገባ አንሥቶ፣ ያዩት ሰዎች ሁሉ ሰሞኑን የደረሰበትን አሳዛኝ ሁኔታ በማስታወስ፣ ከንፈራቸውን ሳይ

መጡለት ፡ ሳይንሾካሾኩበት አላለፉትም ። እሱም ይኸን ሁሉ ተገንዝቧል ። ደግሞም እንደማይቀርለት ዳሮውንም ዐውቆታል ። ስለዚህ በተቻለው መጠን አይቶ እንዳላየ ፡ ሰምቶ እንዳልሰማ አስመሰለ።

እቢሮው ሲደርስም ፡ ከወትሮው የላቀ ትሕትናና መሽቆጥቆጥ ከተላላኪዉ እስከ ጸሐፊዉ ጠበቀው ። ቢሮው ገብቶ ተቀረቀረ ። ሰዓቱን ቢመለከት ስድስት ሰዓት ተኩል ሀልፏል ። አጉናፍር ቢሮ መሔድ ታሰበው ። ስልክ ደውሎ መኖሩን ለማረጋገጥም መጀመሪያ ቃጥቶ ነበር ። በኋላ ግን ሳይደውል ዝም ብሎ ለመሔድ ወስኖ ፡ ተነሥቶ ወጣ ።

አጉናፍር ቢሮ ሲደርስ አጉናፍር መውጣቱን ገብሬ በትልቅ ትሕትና ነገረው ። ተስፋዬ እንደገና ወደ ቢሮዉ አመራ ። ቢሮዉ ገብቶ ምንም ያህል ሳይቆይ ብርሃኔ በችኮላ ዘው አለ ።

“ እንኳን - ” አለና ብርሃኔ ባጭር ቆመ ። ተስፋዬን ቅዝቅዝ፤ ጭር ፡ ገስቆልቆል ብሎ አየው ። ስለዚህ “ እንደምን ጥልክ ? ” አለና ዝግ ብሎ ሕዶ ጨበጠው ።

“ ቢሮህ መጥቼ ነበር ” አለ ተስፋዬ በዝግታ ።

“ አዎ ፡ አልነበርኩም ። ዘርፉ ዘንድ ነበርኩ ” አለ ብርሃኔ።

“ ዛሬ ደግሞ ምን ይቀሳፍታል ? ” አለ ተስፋዬ ፡ አስተያየት በመሰንዘርና ጥያቄ በመጠየቅ ማህል ድምፁን እንጠልጥሎ ።

“ ምክትል ጠቅላይ ሹም በቅርቡ ሊሆን ነው የሚባል ወሬ ሰሞኑን መወራት ስለ ጀመረ ደስ ብሎታል ። ”

ዝም አለ ተስፋዬ ።

“ ብቻ እንደምታውቀው ፡ በወሬውና በፍጹሙ ማከል ያለው ርቀት ረዘም ያለ ነው ። ”

“ ይኸኔ የወሬው ምንጭ እሱ ራሱ ይሆናል ” አለ ተስፋዬ ፡ አሁንም ለዘብ ባለ ድምፅ ። የነገሩን እውነትነትና ሐሰትነት ለማወቅ ደንታ አልነበረውም ።

“ ዋናው ነገር — ትልቁ ወራ — አንተን ጠቅላይ ሹመ ከገመገፋ አስቀሩህ አሉ ! ” አለ ብርሃኔ ፡ ደስ ደስ እያለው ።

“ ለምን ? ” አለ ተስፋዬ ፡ በውሳኔው አለመደሰቱን በሚያጋልጥ እነጋገር ።

“ ‘ ለምን ! ? ’ ” አለ ብርሃኔ ፡ በመደነቅ ተስፋዬን ትኩር ብሎ እያየ ።

“ አምን ፡ ለምን ? ” አለ ተስፋዬ ደግሞ ።

“ ለምንስ ቢሆን አንተ ምን ቸገረህ ። ዋናው ነገር ውሳኔው ላንተ የሚበጅ መሆኑ ነው እንጂ ” አለ ብርሃኔ ፡ የተስፋዬ ሁኔታ የባሰውን ግራ እያጋባው ።

“ ለመሆኑ መቼ ነው ይኸ የተወሰነው ? ”

“ ዛሬ ጠዋት ። ”

“ ማን ነገረህ ? ”

“ ዘርፉ ። ”

“ የሱን ወራ ይዘህ ነው ? ”

“ ነገሩ እርግጥ ነው ። ምንጩ ከልዩ ጽሕፈት ቤት ነው ። ”

“ የተከበሩ አቶ ድፋባቸው ምን አሉ ታዲያ ? ” አለ ፡ ለማወቅ የጓጓ መስሎ ።

“ ጨሰዋል አሉ ። የሚያስደንቅ ነው ። ስብሰባው የፈጀው አንድ ሰዓት ያህል ብቻ ነው ። እጅግ ቀለጠፈ ” አለ ብርሃኔ ፡ በመደነቅ ።

“ ደግ አርገዋል ። የወሬው ሰዓት ዐልፋል ” አለ ተስፋዬ ፡ አሁንም መንፈሱ በዚህ ጉዳይ አልሟሟቅ ብሎ ።

“ በነገራችን ላይ ፡ አጎናፍርም እንዳይዛወር ተወስኗል አሉ ” አለ ብርሃኔ ።

እዚህ ላይ ተስፋዬ ሐሳቡ ተቀሰቀሰ ። በአካባቢው ስለሚሆነው ነገር የመገንዘብ ፍላጎቱ ተመለሰ ። “ እንዴት ነው ጠቅላይ ሹመ የወሰኑት ? እንዲያው ዝም ብለው ነው ወይስ ከሌሎቹ ጋር ተመ

ካከረው ፣ ‘ይኸ ቢሔድ አይጉዳም ፣ ይኸ ቢቀር ይጠቅማል’ ተባ
ብለው ይሆን ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ እኔ እንደ ሰማሁት ከሆነ ከመጀመሩ በፊት ወሰነው ነበር የመ
ጡት አሉ ። ምክንያቱም በለሚዛወሩት ሰዎች ገና ነገር ሲጀመር ፣
አንተን ፣ አጉናፍርን ፣ ፈይሣንና ዐሐይን እንዳትዛወሩ መወሰናቸ
ውን ወዲያው ገለጹ አሉ ” አለ ብርሃኔ ።

“ ለመሆኑ ነገሩ ፣ ማለት ፣ ውሳኔው በይፋ ተገልጧል ? ወይስ
ገና ነው ? ”

“ ገና መቼ ፣ ውሳኔው የታወቀው እኮ ገና አሁን ነው ። ወሬ
ውን ለምቼ ሳበቃ አንተ ከላይ ወደዚህ ስትመጣ ላይ አንድ ሆነ ።
ወዲያው ነው እዚህ የመጣሁት ። ደግሞም ሰብሰባው ዛሬ ከሰዓት
በኋላ ይቀጥላል አሉ ። ያልተወሰኑ ጥቂት ነገሮች ቀርተዋል መስ
ለኝ ። ጠቅላይ ሹመ ወደ የበላይ ጠቅላይ ሹመ ቢሮ መሔድ ስለ ነበረ
ባቸው ነው ፣ ስድስት ሰዓት ተራብ ላይ ይሸኛው ሰብሰባ የተበተነው ።
በበላይ ጠቅላይ ሹመ ቢቶ መንበርነት ጥቂት ጠቅላይ ሹማምንት
ሆነው በእስጥኳይ አጥንተው እንዲያቀርቡ ታዘዋል አለኝ ዘርፉ ።
ስለዚህ ነው ይሸኛው ሳያልቅ የቀረው እንጂ ፣ ዛሬ በሰዓት ወይም በስ
ምንት ሰዓትም ቢሆን የቀረው ሁሉ ውሳኔ ያገኝ ነበር ። የሆነው ሆኖ
ዋና ጥናው ተወስኗል አሉ ። የቀረው ጥቃቅን ጉዳይ ብቻ ነው ። ”

ተስፋዬ ይኸን ሲለማ ብርሃኔን ሊጠይቀው የነበረውን ነገር
ተወው ። “ እንደዚህ ሁሉም ነገር ከተፋጠነ ፣ ሰምኑን በይፋ ይታወ
ቃል ። ያን ጊዜ ጠቅላይ ሹመን ልዛወር ብዬ አጠይቃቸዋለሁ ። ያኔ
ይኸን መጠየቁ እንደዛወር ሐሳብ መቅረቡን ያወቅሁ አይመስልም ።
ሌሎች ሲዛወሩ አይቺ እኔም መዛወር የፈለግሁ ይመስላል ። ደግ
ሞም ሲመዘጋጀት ጊዜ ያስፈልገኛል ። አበራ እንደበቴን ማግኘት
አለበት ። አሰበሰቢያ እንደዚህ ትቺው ልሔድ አልችልም’ አለና
በልሱ ፣ ሰዓቱን አየ ።

“ ሰዓት ሆኗልና ! ” አለ ብርሃኔ የራሱን ሰዓት አይቶ ። ለምን
ምላ ዛሬ እንደጋብዝህ አትፈቅድልኝም ” አለው ተስፋዬ ።

“ የለም ። እቤት መመለስ አለብኝ ። ”

ብርሃኔ፣ ‘ ሰላም ’ ብሎት ወጣ ።

ተስፋዬ ከጠረጴዛው ኪስ ውስጥ መስጊት አወጣና፣ ሁለቱን ለመለንድነት ጉረሳቸው ። ሁለት ዐይኖቹ ቦዘዝ አሉ ። ሐሳቡ፣ በድኑን እዚያው ትቶት፣ ከነፈ ። ርቆ ሳይሔድ፣ ተላላኪው በሩን አንኳክቶ ሲከፍት፣ ተስፋዬ ጀምሮት ከነበረው የሐሳብ ጉዞ ተመለሰ ። ተላላኪው ለምን በሩን እንደ ከፈተ ገብተታል ። ሰዓት ዐልፏል ። ቢጠይቁት ግን፣ ተላላኪው የሚሰጠው መልስ ይኸ አይደለም ። ‘ አቶ እገሌ ድንገት እኔ ተልኬ ሐጂ መጥተው እንደሁ መልእክት ለመንገር ነበር ። ሰዎች ይፈልጓቸዋል ’ ነው የግለው ። ‘ ግን ይፈልገዋል? ’ ቢባል፣ ‘ እኔ እንጂ! እገሌ ነው እንዲህ ያለኝ ’ ነው መልሱ ።

ስለዚህ፣ ተስፋዬ፣ ትንሥቶ ወጣለች ።

* * *

ተስፋዬ ከቤቱ እንደ ወጣ፣ ከበደ፣ ተለግና ብርቂ ግድቤት ተሰብስበዋል ። ፈረንጅ ቤት በምትሠራበት ጊዜ ረስታው የነበረ ውን፣ ያርብና ሮብ ጾም፣ አሁን በነከበደ ምሳሌነት ብርቂ ጁሚ ሆናለች ። ስለዚህ የፍሰክ ምግብ በጾም ቀን ካለው ብላቷም በላይ የጸሙንም ምግብ ቢሆን እስከ ሰዓት መቅመጧን ትታለች ። ሌላ ቀርቶ በናም አትነካ።

አሁን የምላ ሰዓት ነው ። ስለዚህ ቡናው ተፈልፏል ። ጣት የምታስቆረጥም የድንች ወጥም ሠርታለች ። እርድ ያቀለመውን አልጫወጥ አይተው፣ ከበደና ተሰማ ያጋግመው ምራቃቸውን ውጠዋል ።

የግድቤቱ ስኒዎች፣ ሐሙስለት ተሰማ በአነጣው የድብደባ ረብሻ ላይ ስለ ተሰበሩ፣ ሰሞኑን ‘ በልፍኝ ስኒዎች ’ ነው የሚጠጡት ። ብርቂ ከልፍኝ የመጡትን ስኒዎች አጣጥባ፣ ረከቦቱ ላይ ደረደረች ። ብርቂ ለጥምቀት የሚያስፈልጋትን ነገር ለመግዛት ቅዳሜ መርከቶ ስትሔድ፣ ስኒዎቹን ገዝታ ለመተካት አስባ ነበር ። ነገር ግን፣ ላያ ስቡት ሰሞኑን በአሳዳሪዎቻቸው ላይ የደረሰው መዓት ትልቅ ጥላውን በነሯቸው ላይ ጥሎባቸዋል ። ምን ያህል ጊዜ በየሥራቸውም እንደሚቆዩ እርግጠኞች አይደሉም ። ሦስቱም በየፊናቸው፣ ነገ የሚ

ያመጣውን፡ በትዕግሥት ይጠብቃሉ። ቤቱ የሚፈርስ መሆኑንና፡ እነርሱም ሌሎች አሳዳሪዎች በየፊናቸው መፈለግ እንደሚኖርባቸው፡ ከብርቄ በቀር በይፋ የተናገረ ባይኖርም፡ ልባቸው ዐውቆታል።

ጀበናውን አውጥታ ቡናው እንዲሰክን ቁጭ አድርጋ፡ ብርቄ ገበታ አቀረበች። ወንዶቹ እጃቸውን ታጥበው ምሳቸውን ለመብላት እየጠበቁ፡ የቤታቸው መፍረስ ነገር በልባቸው ይጉላላል። የሚናገር ግን ማንም አልነበረም። ብርቄ ግርምቡ ዲሲሳላ እንደ ተቀመጠች፡ “እረ እግዚር በታችሁ ይበለን። ምንው ይኸን ስምን መጓቱን አከታተለብን?!” አለች፡ ወጡን እተንጣለለው እንጀራ ማኸል እያፈሰሰች።

“ቁጣውን ጣለብን እንጂ! እረ በታችሁ ባለን?” አለ ተሰማ፡ በቆረሰው እንጀራ አንዷን ደንች ለማረን እጁን እያሰላ።

“የእኚህኛው ደግሞ ልዛናቸው መያዝ ምን ይባላል እስቲ?” አለ ከበደ፡ በእንጀራው ወጡን ወደፊቱ እየዛቀ።

“አሁን ለመሆኑ ምን ያደርጋሉ? ትኝተዋል?” አለ ተሰማ፡ አፉን በጎረሰው ምግብ ሞልቶ።

“እኛኛው ብቻቸውን ትተዋቸው ባይፈጽሙ ምን ነበረበት?” አለች ብርቄ።

ሁለቱ መልስ ሳይሰጡ ዝም አሉ። ሁሉም ጸጥ ብለው መብላት ቀጠሉ። ከየግል ሐሳባቸው ተያያዙ። ነገር ግን፡ የሚያሠጋቸውን ሐሳብ ለመወያየት ለጊዜው የሚደፍር ጠፋ... ምሳው ተበልቶ ሲያልቅ፡ ብርቄ ገበታውን አንሥታ፡ የዕጣኑን ገል እመዝጊያው አጠገብ ካኖረች በኋላ፡ ቡናውን ትቀዳ ጀመር። ቡናውን ካደለች በኋላ፡ “እንግዲህ እኮ ልንለያይ ነው። እንደዚህ ተስብስቦ ቡና መጣጣት ሊቀር ነው” አለች፡ በትካዜ ቡናዋን ፋት እያለች።

“ዓመት ባሉን ሳንውል ያሰናብቱን ይሆን?” አለ ተሰማ፡ በሥጋት። “ምን ይታወቃል። ከእንግዲህ ወዲያ አድራጊ ፈጣሪው ተስፋዬ ናቸው። እሳቸው ደግሞ በትንሹ በትልቁ ቱግ ነው። ባንድ ነገር ከተበላጩ ዛሬ እንኳ ሊያባርሩን ይችላሉ!” አለች ብርቄ።

“አዎ ! አሁን ደሞ በዚህ በሐዘኑ ምክንያት በጽፍ ሳይሆኑ አይቀሩም ። እስቲ ለማናቸውም ፈጣሪ ያውቃል ። አምላክ ያውቃል ።” አለ ተሰማ ።

“መውደቂያችንን አሁኑኑ ማሰናዳት አለብን ።” አለች ብርቂ ።

“የአሽከርነት ሥራ የት ይጠፋል ብላችሁ ነው ፣ ሞልቷል ። መከራው ደኅና ጌታ ማግኘቱ ላይ ነው ። ለኔ ያሁኑ ኑሮ እጅግ ተስ ማምቶኝ ነበር ። ምን ያረጋል ዕድሌ አልረዳ አለ ። የፈጣሪ ቁጣ ነው።” አለ ከበደ ፣ ለመጀመሪያ ጊዜ ሌላ ሥራ ስለ መፈለግ ያለውን ሐሳብ ሲገልጽ ።

“በደኅና ደምዝ ሥራ ማግኘት እንዲህ ቀላል እርገኸዋል ? የባላገር ኑሮ ያስመረረው ጎረቤቱና ስራ ወደ ከተማ ዝም ብሎ ይጎርፋል ! የሚቀጠሩት ደግሞ በትንሽ ገንዘብ ነው ። እኔ ደሞ የምፈልገው ብዙ ጓዝ የሌለው ፣ የወንድላጤ ቤት ነው ! ችግርስ አለ ። ለደላላ ያንድ ወር ደምዝ ማስረከቡስ ቢሆን ?” አለች ብርቂ ።

“እሱስ ቀላል አይለም ። ተያዥ መስጠትስ አለ አደለም ? እኔ ኮልበቲ እየደከመ በሐደ ቁጥር ፣ ተያዥ የሚሆኑኝ ሰው ብዙ የለም ። ሁሉም ይፈራል ። የሰው ቤት ይዘረፍበትና ፣ ጣጣ ይደለናል ነው የሚሉ” አለ ተሰማ ፣ ተከዝ እያለ ።

ከበደም ፣ “መጠጥ ስለሚወዱ ለላቸው ተያዥ ለመሆን ሰው መፍራቱ እርግጥ አይቀርም ። በዚህ ላይ የጉልበታቸው መድከም ሲጨመርማ ማን በጄ ይላል ። ሰዎቹም አይፈረድባቸው” አለ በልቡ ።

“የልጅህ ባል እንዲያውም አይረዱዎ ? ባለጠጋ አይደሉም እንዴ ?” አለችው ብርቂ ፣ ተሰማን ።

“ዋ ልጄ ። እሱ ለራሱ ዐይኔን ማየትም አይፈልግ ። የልጅ ልጆቹ እንደሚወዱኝ አይቶ ነው እንጂ ግቢው ድርሽ ብልም አይወድ። ደህ ዘመድ ማን ይወዳል ? ዘመድ ደስ የሚለውና የሚወደደው ሲሆን ዘፍ ያለ ፣ ታልሆነም እኩያ ሲሆን ነው ። ደህን ማን ይወዳል ? ደህን እንኳን ባለጠጋ ደህም አይወደው ። ደህን የማይጠላ ፈጣሪ ብቻ ነው።” አለ ተሰማ ።

“ አሱንስ ቢሆን ግን ያውቃል ? እንዲያውም እግዚር የጠላው ነው ደህ የሚሆን ። የሚወደውን ሀብታም ያረገዋል ” አለች ብርቄ ።

“ እሱስ እንደሚወደን የታወቀ ነው ። ደህን ከጠላው ለምን ይፈጥረዋል ? የገዛ ፍጡሩን የሚጠላ አለ ? እንኳን አምላክ የፈጠረውን ሊጠላ ይቅርና ሰው እንኳ ያሳደገውን ለማዳ እንስሳ አይጠላም ” አለ ተሰማ ።

“ መምሬ ርገተቃል እንደሚሉት ፈጣሪ ባምሳሉ የፈጠረውን የሰውን ልጅ ይወዳል ። አንድ ልጁን ክርስቶስንም ወደ ዓለም የላ ከው ለዚህ ነው ። ለዚህም ምስክሩ ፣ ሁልጊዜ ባለጠጋን ትንሽ ፣ ደህን በርከት አድርጎ ነው የሚፈጥረው ። ታዲያ ደህን ባይወድ መቼ እንደዚህ አበርክቶ ይፈጥረው ነበር ? ፣ የለም ፣ እግዚር ደህን ቢወድ ነው ” አለ ከበደ ።

“ ነው እንጂ ፣ ባለጠጋን ብቻ ከወደደ በባለጠጋ ብቻ ምድርን በሙሉ ሊሞላው ይችላል አልነበረም ፣ አንድ ደህ ሳይፈጥር ? እሱን ምን ያቅተዋል ከፈለገ ። የለም እግዚያሄር ደህ አይጠላም ” አለ ተሰማ ፣ በማይናወጥ እምነቱ ።

“ እኔስ እግዚር ከወደደኝ ሀብታም ያርገኝ ። ከድህነት ባለጠጋነት መሻሉን እያወቀ ፣ ደህን ከወደደ ለምን ባለጠጋ አርጎ አይፈጥረውም ? ” አለች ብርቄ ።

ከበደ ሣቀና ፣ “ ባለጠጋ ሆኖ ከተፈጠረ ግድህነቱ ቀራ ! ” አለ ። “ ታዲያ ምናልባት ይቅራ ! ” አለች ብርቄ ።

“ ደህ ፣ ባለጠጋ የሚባለው እዚህ ዓለም ነው ። እዚያኛው ዓለም በፈጣሪ ፊት ሁሉም እኩል ነው ። በመልክ ፣ በቁመት ፣ በሀብት ፣ በሁሉ ነገር እግዚያሄር ፊት ሲቆም ሰው ሁሉ አንድ ነው ። መበላለጥ ያለው እዚች እምታልፈዋ ምድር ላይ ብቻ ነው ። ትልቁ ንብረት መንግሥተ ሰማይ ነው ። የማያልፍ ርስት እሱ ነው ” አለ ተሰማ ፣ ነፍስ አባቱ ደጋግመው ያሉትን እያስታወሰ ።

“ በመሬት ሀብት ኖሮን ቢደላን እግዚር ከመንግሥተ ሰማይ ይከለከለናል ፤ ይኸ አዲስ መጣፍ ነው ። ሰምቼ ማላቀው ” አለች ብርቄ ።

“ መጣፍን በቅጥ ባታዳምጧል ነው እንጂ አዲስ አደለም ። መምሩ ፣ ግመል በመርፌ ዐይን ውስጥ መሹለክ እንደማትችል ፣ ባለ ጠጋም መንግሥተ ሰማይ መግባት ያኑ ያህል ያቅተዋል ይላሉ ” አለ ተሰማ ።

“ እባክዎ እሱን ይተውኝ ። ካሉስ ሀብት ሲኖር ይቀላል ። ሀብታም ነው እንጂ ደሀ ከየታባቱ አምጥቶ ይመደውታል ፤ በተከርሱት ያን ይወራል ፤ ቄስና ተማሪ ያበላል ፤ ያጠጣል ፤ ተስካርና ማበር ይደግጣል ፤ እሱስ የታወቀ ነው ። ‘ ገንዘብ ታላ በሰማይ መንገድ አለ ’ ነው ተነተረቱ ፤ ” አለች ብርቄ ።

“ አይ የሴት ነገር ፤ ነገሩን በቅጡ ሳታውቁ እንዲያው ትዘባ ሪቂያለሽ ። ሀብት ሲመጣ ፣ ሥህት ይከተላል ። ትቢት ይመጣል ። ሰይጣን ይጠጋል ። ይኸ ሁሉ መቼ የግዚያሄር ወገን ነው ፤ ፤ ምነው አንቺ በቀደምለት ገና ለገና ሱተሪ ይወጣልኛል ብለሽ ስትንገበገቢ አልነበረም ፤ ላዩ ምን ታረጊ የፊዋን ልጅ አደለሽ ? ” አለ ተሰማ ፤ የብርቄ ከርከር እያየለበትና እያናደደው ።

“ ይተውኝ ባክዎ ። ሥህት በሀብታም ብቻ አደለም ፤ በደሀም አለ ። ገና ሲወለድ ሥህታም ሆኖ ነው የሚወለደው ። ሰው ሲያጣ ይሰርቃል ፤ ያታልላል ፤ ይቀማል ፤ ይገላል ” አለች ብርቄ ፤ በአስ ተያየቷ ጸንታ ። “ ድህነት ያርባ ቀን ዕድል ነው ። ሀብታም ሁን ተብሎ ያልተፈጠረ የወረሰውም አይባረክለት ። የሀብታም ልጅ ሆኖ ተወልዶ ያባቱን ሀብት ጠጥቶ ጨርሶ ለማኝ ይሆናል ። ከሁለት ያጡ የነጡ ድሆች ተወልዶ ደግሞ ቢጠሩት የማይሰማ ሀብታም ይሆናል ። ይበሉ እሰቲ ይንገሩኝ ይኸ ታዲያ እንዴት ነው ? ” ብላ ብርቄ ተሰማን አፋጠጠችው ።

“ በያ ደግሞ የፈጣሪን ምስጢር ተመራማሪ ነኝ በይ ። የአምላክን ሥራ እንኳን አንቺ ማይሟ የተማሩትም አይደርሱበት ። አንቺ

ይልቅ የምትቺውን ስኒሽን ዘቅዝቂ ” አለ ተሰማ ። ክርክሩ ካቅጠው በላይ ሆኖ አገኘው ።

ሦስቱም ጸጥ ብለው ፣ ብርቄ ዑናውን ስትቀዳ ፣ ድንገት ከትልቁ ቤት በኩል ከፍ ያለ ጨካኝ ማድቤቱን እንዳክርግ ሰነጠቀው ። ከፍ ባለ ድንጋጤ ሦስቱም ሰአንዳፍታ እየተያዩ እያሉበት ደርቀው ቀሩ ። ከዚያ ፣ ከበደ በፍጥነት ከመቀመጫው ተነሥቶ ወደ ውጭ ተፈተለከ ። ተሰማ ተከተለ ። ብርቄ ቀጠለች ።

ከበደ እየሮጠ እሳሱን አቅራቢያ ሲደርስ ፣ አበራ እናዘጋለ ይረርግል ፣ ይነሣል ፣ ይወድቃል ። ይኸን ሁሉ ሲያደርግ እየሮኸ ያለ ቅሳል ። አንዳንዴም ተፋውን ጭምድ ያለው ይህ ከምትርትር ይላል ። ከበደ የሚያደርገው ጠፋው ። ተሰማም ጓላው እምግብ ቤቱ ማኸል ቆሟል ። አበራ በሰሞኑ አደጋ ምክንያት ‘ጨርሶ አዕምሮውን ስቷል’ ብለው ሁሉቱም አመኑ ። አንድ ነገር ለማድረግ ፣ አንድ እርምጃ እንኳ ወደርሱ ለመራመድ አመኑት ።

አበራ እሳፋው ላይ ሆኖ ይገዝፍ ጀመር ። ብርቄ ወጥ ቤቱ ሆኖ አሾልካ ትመለከት ነበር ። “ ተደብቆ የኖረ ዛር መነሣቱ ነው ። የዛሬ ዘመን በው ያያት የቅድማያቱን ውቃዚ እየናቀ ፣ እየተወ ፣ የሚገባውን ምሱን እየከለከለ ነው ፣ እንዲህ ያለ ጉድ የሚወለደው ። ደግ አይደለም የዘር ውቃዚን መናቅ ። እሳቸው ምን አጥተ ነው ? ሞልቷቸዋል ” ትላለች ቀስ ብላ ። ተሰማ የምትለው ይሰማዋል ፣ በምትለውም ይሰማማል ።

አበራ ሮሆ ፣ ገዝፎ ፣ ዘሎ ፣ ፈርጦ ፣ ተንሠቅሥቆ አልቅሶ ሲደክመው መኝታ ቤቱ ገብቶ አልጋጤ ላይ ተዘረረ ። እንቅልፍ ይዞት ጭልጥ አለ ። ወደ መኝታ ቤቱ ሲገባ የቤቱ ሠራተኞች ተያይዘው ወደ ማድቤት ተመልሰው ሔዱ ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ፣ ተሰፋዩ መጣ . . .

* * *

አጉናፍርና ታፈረች ምሳ ከአድማሱ ጋር ከበሉ በኋላ ፣ እቢሮው አድርሰውት መመለሳቸው ነው ። አጉናፍር እየነጻ የሚያመሩት ወደ ታፈረች ቢሮ ነው ። ሰሞኑን አልተገናኙም ነበር ።

አድማሱም አብሯቸው ምላ የሚበላ መሆኑን ስትረዳ ፤ እምላ
ላይ ልትነግረው ያሰበችውን የመጀመሪያ ዕቅዷን ትታ ፤ አጉና
ፍር እቢሮዋ ሲያደርሳት ፤ ብቻቸውን እመኪናው ውስጥ ሲቀሩ ፤
ልታደርገው ቆርጣ ነበር ። እነሆ አሁን ወደ ቢሮዋ ሁለቱ ብቻ ይገ
ሙግሳሉ ። ያቺ ሰዓትም ደረሰች ። ልቧ ተሸበረ ። ፈራች ፤

እንደ ዘበት ወደርሱ ዞር ብላ በቧ በኩል አለው ገዱ ላይ በፍ
ቅር የለሰለሰ ሁለት ዐይኖቿን ዐሳረፈችበት ። ያይኖቿ መቀት ተሰ
ምቻት አጉናፍርም ድንገት ወደ ርቧ ዞር ሲል ፤ ዐይን ላይን ግጥም
አሉ ። ታፈረች ልቧ ብትን አለ ። ያጉናፍር ሌብ ዘሉ ግራ ጉኑን ሲረ
ግጠው ተሰማው ። ሁለቱም ፊታቸውን አዞሩ ። እቧ እመንገዱ ላይ
አለው የሰውና የመኪና ትራፊክ ላይ የግንደተውሉ ሀይኖቿን ወረ
ወረች ፤ አጉናፍርም በመኪናው መሪ ላይ አሻግሮ የሚሔድበትን
ጣንገድ ይመለከት ጀመር ። ሁለቱም የሚያዩት እገዛ ውስጣቸው
እንጂ ከራሳቸው ውጭ አይደለም ።

ታፈረች ፤ ፍቅሩ እንደ ያዘኝ አጉናፍር ያለ ጥርጥር ዛሬ ዐውቆ
ብኛል ፤ ብላ አመነች ። ይኸን ስታሰብ ራቷ እንሶስላ መሰለ ።

እሱም በበኩሉ እራሷን ዛሬ ያለ ጥርጥር አጋልጧለሁ ብሎ
አመነ ። ግን ፤ ከሁሉ ያየለው ስ ት ፤ ልባዊ ሐሴት ነው ። የታፈ
ረች ዐይኖች የነገሩት የማያጠራጥር መልእክት ነው ። ‘የነገሩ ሁሉ
መነሻና መድረሻ እሱ ነው ። እሱ ከሆነ የቀረውን ማስተካከል አያቅ
ትም ። እየተወላገደ ለማስቸገር የሚሞክር እንቅፋት ቢኖር እደመስ
ሰዋለሁ ፤ ዘሩን አጠፋዋለሁ !!’ እያለ አጉናፍር በልቡ ፎክረ ።

ታፈረችም ፤ ዘወትር ‘አብረን አንሔድም’ የሚሏት እንጉሷና ልቧ
አጉናፍር ላይ ዛሬ ተገናኙ ። እስከ ዛሬ ፤ እንጉሷ ለባልነት የምትመ
ኘውን መርምሮ ፤ ተንትኖ ፤ ጠቅላላ ሁኔታውን አጥንቶ ‘ያዋጣል
ይሁን’ ፤ ‘ወይም አያዋጣም ይቅር’ ብሎ ይበይናል ። ልቧም በበኩሉ
በደፈናው ተመልክቶ ‘ወደጄዋለሁ ይሁን’ ወይም ‘አልወደ
ውም ይቅር’ ይላል ። ስለዚህ ፤ እንጉሷ ፈተናውን ሰጥቶ ያሳለፈ
ውን ‘ይሁን’ ሲል ፤ ልብ ግን ፤ ‘አልወደውምና እምቢ አሻፈረኝ’
ይላል ። እንጉሷ ፤ ‘አይሆንም’ ያለውን ፤ ልብ ዐይኑን ጨፍኖ ‘ወደ

ጀጥሎና ይሁን' ይላል ። በዚህ ዐይነት አንጉሏና ልቧ እንደ ተቃረኑ እስከ ዛሬ ጥረዋል ። ወደ አንድ አቅጣጫ የሚያመሩበት ጊዜ እጅግ ጥቂትና ያውም ስንት ዘመን እያለፈ ነው

ባንድ አካል እነዚህ ሁለት አማካሪዎች እየኖሩ ፣ ሰውን ወደ ጥፋት ወይም ወደ ልማት ሊመሩት ይኖራሉ ። በተለይ የኑሮ ጓደኛ በመምረጥ ረገድ ከፍተኛ ትግል ያደርጋሉ ። በአብዛኛው ሰው ላይ ልብ ከአንጉል እያየለ ፣ አብዛኛውን ጊዜም — ወደ ፍጹም ጥፋትም ባይባል — ወደ ስህተት ያደርሰዋል ።

ታፈረች እጅግ ታደለች ። ሁለቱ ባላንጦች በአጉናፍሮ ተስማሙ ። 'አጉናፍሮ' እንደሏው የተማረ ፣ ጠባዩ መልካምና በጠቅላላው ሁኔታውና ዝንባሌው ፣ አስተያየቱ በተሰብ ለመመሥረት የሚፈልግና የሚችልም ነው' ብሎ ገና ዶሮ እንጌል ወስኗል ። አ ፍፍሮ 'ይሁን' ብሏል ። ልብም በደፈናው 'አሁን ተቀብያለሁ' ብሏል ። 'ለምን?' የሚል ጥያቄ አይቀበልም ። 'የሚወደደው በመልኩ ነው? በቂመናው? ዐይኑ? ጥርሱ?' ቢሉት ደስ አይለውም ። ሁሉን ደምሮ ሰው ነቱን አይቶ ፣ ድምፁን ሰምቶ ሳይሸነሽን ፣ ሳይመዝን ፣ ሳይሰፍር ፣ ሳይከነዳ እንዲሁ እንዳለ ፣ አጉናፍሮን ወደ ተቀብሎታል ልብ ፣ 'ለምን?' የሚል ጥያቄ ሲበዛበት ፣ የሚሰጠው መልስ አጭርና ቁርጥ ያለ ነው ። 'ታዲያስ! ወደድሁ ፣ ይሁን ስልስ ጊዜ!' ነው ። ለድርጊቱ ትክክልነት ምክንያት መሰጠት ፣ ማሰረጃ ማቅረብ ጉዳዩ አይደለም ።

ስለዚህ ፣ የልብና ያንጉል ግጭት ሲኖር ፣ በልሆች ሲሆንላቸው ፈጥነው ወደ አንጉል ያዘነብላሉ ። ልብ እጅግ ያየለ እንደሆነ ደግሞ ፣ ለሱ አሸናፊነቱንና ፣ በሱ መመራቱን ከመቀበላቸው በፊት ጥቂት ያመነታሉ ። ለነገሩ ጊዜ ይሰጡታል ። ታፈረች ግን እንዲህ ዐይነት ችግር አልተፈጠረባትም ። በልቧ ያገኘችውና አንጉሏ ፈትኖ የደረሰበት አንድ ሆነ ። ሐሳብና ሰሚት ሠመሩ ። 'ታዲያ ይኸን ከስንት ሺ አንድ አጋጣሚ ፣ ርግፍ አድርጌ ለመተው ፣ የገጠመኝ ችግር በቂ ምክንያት ነው?' የሚል ሐሳብ ነው ፣ የታፈረች ያዙን ጭንቀቷ ።

መሥረያ ቤቷ አጥር ግቢ ገቡ ። መለያያቸው ደረሰ ። መካከሉ ከወትሮው ይበልጥ ዛሬ በጣም አጠረባት ። ከአጉናፍሮ ጋር ጥቂት

ብትቆይ ፈቃዱ ነው። ብቻ እንዴት ሆኖ? የሥራ ሰዓቱ ደርሷል።
ደግነቱ ማታ ይገናኛሉ። ቢሆንም፣ እስከዚያም ድረስ መለየቱ ደስ
አላላትም። ከተለያዩ ሁለተኛ እንደማይገናኙ ዐይነት ሆኗ እጅግ
ባለ።

መኪናዋ ቆመች። ታፈረች ልትነግረው የነበረውን ነገር ለጊ
ዜው ተወችው። ለሌላ ጊዜ አስተላለፈችው። ለመንገር ሳትፈልግ
ቀርታ ይቅርና፣ ብትፈልግም ኖሮ ጊዜ የለም። እንዲያው ከመሬት
ተነ ታ ልትነግረው አትችልም። ልትነግረው የምትችለው በነገር
ነገር አንሥታ ነበር እንጂ፣ እንዲያው እንደ ዱብ ዕዳ አይደለም።

ከመኪናው ስትወጣ እጅ ለጅ ተጨባበጠ። እጆቻቸው እንደ
ተያያዙ፣ አጎናፍሮ ዐይን ዐይኗን እያየ፣ “እንደ ተባባልነው ከሥራ
በኋላ እንገናኛ” አላት። ያይኖቹ ብርሃን ስላሉባት የራሷን ሰበር
እያረገች፣ “እሺ” አለች። እያመነቱ እጆቻቸው ተለያዩ። ከርክ
ሰሻገኗ ወረደች። ወደ ቢሮ፣ ሕገ፣ ዝግ እያለች ትራጫ ጀመር።

አጎናፍሮ ልቡ ጮቢ እየመታ ከግቢው ወጣ። ደስ ደስ እያለው
እየፋጩ፣ እያንጉራጉረ ወደ ቢሮው ሸመጠጠ። ‘ታፈረች የኔ
ነች!’ እያለ፣ ድምፁን ከፍ አድርጎ መኪናው ውስጥ ያዜም ጀመር፤
የሚቀጥል ግጥም ግን የለም። ደጋግሞ ደጋግሞ የሚለጩ ይኸንኑ
ነው። እንዲህ ሲል፣ እንዲያ ቢያደርግ ወደ መሥሪያ ቤቱ ተቃረበ።
ራሱን ገታ አደረገ። ‘አሁን ሰው ቢያየኝ ምን ይላል?’ “ወፈፍ አሮ
ጉታልነው” የሚለኝ። በተለይ የኛ መሥሪያ ቤት ሰዎች “ተዛወር”
ቢሉት በድንጋጤ ወይም በብስጭት ናላው ዞረ ነው የሚሉት።
በሌላ ጨርሶ አይተረጉሙትም። እንዲህ የሚያስፈነድቅ እውነተኛ
ኛው ነገር ምን እንደሆነ ግን በነገራችው! ብሎ ከት አለፍ ግብ።
‘ያሁኑ ይባስ! አሁንስ ያየኝ ወፈፍ ብቻ አይደለም ጨርሶ ለይቶ
ሰታል ነው የሚለኝ!!’ አለ። አሁንም ይሥቅ ጀመር። ግን፣ ግብን
እንደ ጀመረ በእግራቸው ወደ መሥሪያ ቤቱ ቅጥሮ ገቢ የሚገቡ
ሰዎች ወደርሱ አቅጣጫ ሲመለከቱ ለየ። እስከዚህ ቅርብ አይደ
ሉም። ቢሆንም ርቀታቸው እመኪናው ውስጥ የሚያደርገውን ለመ
ለየት የማያስችላቸው ርቀት አይደለም። ስለዚህ፣ ግብን እግዝሉ
አቁሞ፣ ቀኝ እጁን ወደ አፋ አስጠግቶ፣ የውሸት ላል አንድ ሃሳብ ላለ።

ግቢ ገብቶ ሰዎቹን ዐልፎ ወደ ቢሮው ሔደ ። እንደ ደረሰ ያጅን ደጅ ስትጠና የከረመች ማስታወሻ ለማዘጋጀት ተነሣ ። ተጀምሮ ስለ ነበር፤ ለመሟሟቂያ ብዙ ጊዜ አሳስፈለገውም ። ፋይሉን ጥቂት እገ ላብጦ ፍሬ ነገሩን ከተረዳ በኋላ ማስታወሻዋን አጣደፋት ። የመጀመሪያውን ገጽ እንደ ጨረሰ ለጸሐፊው ጠርቶ ሰጣት ። በዚህ አኳኝ እሱ ሲያረቅ ፡ ለሷ የጨረሰውን ክሥር ክሥር ገብሬ ፣ እየወሰደ ሲሰጥ፤ እሷም እንደ ተቻላት በመኪና ስትጽፍ፤ የአንድ ሰዓት ያህል ጊዜ ዐለፈ ። እሱ የማጠቃለያውን ረቂቅ ፈጸመ ። ገብሬን ጠርቶ ለጸሐፊው ወስዶ እንዲሰጥና ጽፋ የጨረሰችውን እንዲያመጣለት ላከው።

ገብሬ ፡ በመኪና የተጻፈውን ሁለት ገጽ ይዞለት ወዲያው ከተፍ አለ ። አጐናፍሮ ተቀብሎ ወረቀቶቹን **እየተመለከተ** ራሱን ነቀነቀ። ‘እስካሁን የጻፈችው ሁለት ገጽ ብቻ ከመሆኑም በላይ ፡ በያለበት የተፋቀው ፡ ለማጥፋት ስትሞክር የጠቋቆረው አንሶ ፡ እመጀመሪያው ዐረፍተ ነገር ውስጥ እንኳ አንድ ቃል በላለች ፤ ሁለተኛ ቃል ፊደሉን አጉድላለች !’ እያለ በልቡ ፡ ራሱን መነቅነቁን ቀጠለ ።

ከዚያ ዝም ብሎ ሁለቱንም ገጾች በሙሉ አነበበ ። ሁለተኛ ንባብ ላይ ሐሳቡን እያስተካከለ ፡ ስሕተቱን እያረመ ጨረሰ ። ገብሬን ከጠራ በኋላ አጐናፍሮ ሐሳቡን ለወጠና ፡ ሲመጣ ‘ተወው’ አለው ። ወረቀቶቹን እፊት ጠረጴዛው ላይ አንጥፎ ሲያርምና ሲያስተካክል የጨመረውን እየተወ ፡ የሠረዘውን እየደመረ ልጅቱ የጻፈቻቸውን ቃላት ቈጠረ ። እመጀመሪያው ገጽ ላይ አንድ መቶ በጠና ሦስት ፡ እሁለተኛው ገጽ ላይ ሁለት መቶ ዐሥራ ሰባት፤ ቃላት ቈጠረ ። ደመራቸው ። አራት መቶ ዐሥር ሆኑ ። ‘ልጅቱ መጻፍ ከጀመረች አንድ ሰዓት ያህል ሆኗል ። ስለዚህ በስልላ ደቂቃ ይኸን ያህል ብቻ ነው የጻፈችው ማለት ነው ። በዚህ መሠረት ፍጥ ነቷ በደቂቃ ከሰባት ቃላት ያንሳል ማለት ነው’ ካለ በኋላ ፡ ‘ግድ የለም ወረቀት መኪናው ውስጥ የምታገባና የምታወጣበት የምታስተካክልበት ፡ ወንበሯን ወዲያና ወዲህ የምትሰብበት ፤ አንድ ካያ ደቂቃ ያህል ልለግሣት’ ብሎ አሰበ ። ‘በዚህ መሠረት በዐርባ ደቂቃ ያህል አራት መቶ ዐሥር ቃላት መታች ማለት ነው ። ይኸም ማለት ፍጥነቷ በደቂቃ ዐሥር ቃላት ያህል ነው ማለት ነው ። ስለዚህ ላት

ማግኘት ቀጥ ብላ ከጠዋት አንሥታ ብትጽፍ በቀን ፤ ብሎ ሐሳቡን ሳይጨርስ ፤ በሩ ተከፍቶ ተስፋዬ ገባ ።

“አንደምን ዋልክ ፤ ተስፋዬ ፤ ዛሬ ሥራ የምትገባ አልመሰለኝም ነበር” አለ እየጨበጠው ።

“እቤት የምፈጥረው ነገር የለም ብዬ ነው።”

“እሱስ እውነትህን ነው።”

“ሥራ ይዘግል መሰለኝ ፤ ሳቂርጥህ አልፈልግም” አለ ተስፋዬ ።

“የለም ጨርሻለሁ። እንዲያውም ሥራ ከምፈታ ብዬ ቃላት ስቆጥር ፤ ስደምርና ሳካፍል ነበር። አስተዳደር ክፍል ፤ የዛሬ ወር የቀጠረልኝን የሰማንያ ብር የመኪና ጸሐፊ ፤ ፍጥነትና ችሎታ ነው የምታዘበው። ታውቃለህ! በደቂቃ ከሰባት እስከ ዐሥር ቃላት ብቻ ብትመታ ነው። ከዚህ አታልፍም” አለ አጎናፍር ።

“ምን ታድርግ ብለህ ነው። በ፲ ትፈርዳለህ? በ፲ አይፈረድም። በጀት የለም እየተባለ አንድ ደኅና ጸሐፊ በመቅጠሪያ ደሞዝ አምስት ስድስት ጸሐፊ ይቀጠራል። ታዲያ ሥራችው የአምስቱ ወይም የስድስቱ ተደምሮ ያንድ ደኅና ጸሐፊ ሥራ ግማሽ አይሆንም።

“ነገሩ ያሥቃል። ገንዘብ እናድናለን ብለን የበለጠ እናወጣለን! እንዳንተ ጸሐፊ ዐይነቶች በኛ መሥሪያ ቤት ብቻ ሳይሆን በሌሎች ሁሉ ተመስገዋል። ታዲያ ፤ እየደበደቡ የሚሰብሩት የጽሕፈት መኪና ፤ የሚጨርሱት ወረቀት ፤ የሚፈጁት ጊዜ ስንት ወጪ የሚያስከትል ይመስልሃል!

“አንዲት ደብዳቤ ትክክል ለማውጣት አምስት ስድስት ጊዜ እንደገና መጻፍ አለባት። አምስት ስድስት ግልባጭ የሚያስፈልገዉ እንደሆን ተመልከት እንግዲህ ፤ ኻያ አምስት ፤ ሠላሳና ሠላሳ ስድስት ወረቀት ያልቃል ማለት ነው። ላንድ ገጽ የሆነ እንደሆነ ሁለት ከሆነ አጥፍ መሆኑ ነው። በዚህ ላይ ደግሞ የሚጠፋውን ጊዜ አስብ። በጽሕፈት መኪናው ላይ የሚወርድበትን አደጋ የካርቦን ወረቀቱ

ንና የጽሕፈት መኪናውን የቀሰመ ጨርቅ፡ ባጭር ጊዜ ግለቅ ልብ በለው ። ስለዚህ፡ እንዲት እንዲህ ዐይነት ጸሐፊ በቀን የምትፈጅውን፡ ደገናይቱን ዐሥራ ዐምስት ቀን ያውሳታል— ቢያንስ ቢያንስ ። ደግሞ የተሻለና የቀለጠፈ የሥራ ወጤት ይገኝበታል” አለ ተስፋዬ ።

“ ነው ። ብቻ በዚህ መሥመር የሐድን እንደሆንን፤ አያሌ ሌላችሁራ— ፈት ይሆናህ ፤ ለጉብረተሰቡ ከባድ ጠንቅ ሊሆን ይችላል። ባምስት ሰው ፋንታ አንድ ሰው ብቻ በሱዶ ዝቢቀጠር፤ በዚያ ገንዘብ የሚተዳደረውም ሰው ቁጥር በዘያው ልክ ይቀንሳል ። ግን ያውቃል፤ በዚች ልጅ ሰማንያ ብር ደምዝ የሚተዳደረውን ሰው ቁጥር?” አለ አጉናፍር ።

“ እንጂ፤ ብቻ፡ በኔ አስተያየት፡ አንተ ለጠቀሰከው ችግር መፍትሔው ይኸ አይመስለኝም ። ይኸ እኮ መሥሪያ ቤት እንጂ የበጎ አድራጎች ድርጅት አይደለም ። ወራተኛ የሚቅረው ሰተባለው ሥራ፤ ‘ይመጥናል፤ ይችላል፤ መሥሪያ ቤቱን ይጠቅማል’ ተብሎ እንጂ መሥሪያ ቤቱ እሱን እንዲጠቅመው ተብሎ አይደለም ። መሆንም የለበትም ።

“ ነገር የተበላሸው እኮ እዚህ ሳይ ነው ። እንዲ ከሰባተኛና ከስምንተኛ ክፍል ወድቃ የወጣች፤ በየመንደሩ፤ ‘የጽሕፈት መኪና መቻታት እናስተምራለን’ እሚሉ ነጋዴዎች ዘንድ ሒዳ ‘ባምስት ወር የምስክር ወረቀት’ የሚል ብጣሽ ወረቀት’ ይዛ ትመጣለች ። በዚህም በዛም ብላ፤ አንድ መሥሪያ ቤት ትቀጠራለች ። እሷን የሚያውቁ ሁሉ፤ ‘እሷን ከቀጠሩ፤ እኛ ከሷ አንድ ክፍል የምንበልጠውን ማእግር ስሙ ይቀጥሩናል’ ብለው ይመጣሉ ። ይቀጠራሉ፤ እግር ተሰመውም ባይሆን፤ የሚሳሙትን ተሰመው ። እነሱ ችሎታቸውን የሚለኩት ነሱ በክፍል ታንሰ በነበረችው ጓደኛቸው ነው ። ‘እሷ ትችላለች ተብላ ከተቀጠረች፤ የእኛ መቻል አያጠራጥርም’ ነው ሐሳባቸው” አለ ተስፋዬ ።

ተስፋዬ ገና ከመምጣቱ፤ ከርከር መጋጠማቸው አጉናፍርን ትንሽ ደስ አላሰኘውም ። መልካም አቀባበል አልመሰለውም ። ስለ

ዚህ ተስፋዬን አጽርጦ ፡ “ በኛ ወይ ሻይ እንጠጣ ? ” አለው ።
ተስፋዬ ፡ ምንም አልፈልግም ፡ አለ ። አጉናፍርም ለመጠጣት ዐልፈ
ቀደም ። ስለዚህ ፡ የቡናው ነገር ቀረ ።

“ እኔ በዚህ ነገር ካስተዳደር ሰዎች ጋር ዘወትር የምጨቃ
ጨቅበት ስለሆነ ፡ ገና ነገሩ ሲነሣ እንትን ይለኛል ” አለ ተስፋዬ ፤
ወያ ይመረው ነገር ተመልሶ ።

“ አንተ የምትለው እኮ ትክክል አይደለም ፡ ማለቱ አይደለም ።
ብቻ ፡ እኔን የሚያወከኝ ነገሩ የተወሳሰበ በመሆኑ ነው ። ለምሳሌ
የአማርኛ የጽሕፈት መኪና በትክክልና በፍጥነት መምታት ፡ ከእ
ንግሊዝኛው የበለጠ ጥጋ ሊሰጠው የሚገባ ይመስለኛል ። ምክን
ያቱም ፡ አንደኛ ፡ ከእንግሊዝኛው ይበልጥ የአማርኛው እጅግ ከባድ
ነው ። ሁለተኛ ፡ በመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ከመቶ ዘጠና ዘጠኙ
ሥራ የሚካሄድው በአማርኛ ጽሕፈት ነው ። ታዲያ ከፍ ያለ ችሎታ
ለሚያስፈልገው ፡ ብዙ መያተኞች ለሚያስፈልጉት ለአማርኛ
መኪና ጽሕፈት ዝቅ ያለ ጥጋ ለምን ይሰጠዋል ? ከፍ ያለ ደምዘ
ሊሰጥ ይገባል ፤ ደግሞም ትክክለኛ ፍርድም ነው ። ከፍ ያለ ደምዘ
የሚገኝበት ሲሆን ፡ የሚማሩትም ጠንቅቀው ይማሩታል ። የሚያስ
ተምሩትም ስማቸውን በጥሩ ለማስነሣት ጠንክረው ያስተምራሉ ።
መሥሪያ ቤቶችም ሲቀጥሩ ከበድ ያለ ፈተና መስጠት ፡ እምርጫቸ
ውም ላይ መጠንቀቅን ያስከትልባቸዋል ።

“ ከሁሉ አስተዳደም ማንም ሰው ተነሥቶ የጽሕፈት መኪና
መምታት አስተምራለሁ ብሎ ቢሮ እንዲከፍት ስድ መለቀቅ የለ
በትም ። አንድ ፈቃድ ሰጭ ባለሥልጣን መኖር አለበት ። ማናቸ
ውም ፈቃድ ፈላጊ አመልካች ፡ በቂ ችሎታና ድርጅት እንዳለው
መጀመሪያ መረጋገጥ አለበት ” ሲል አጉናፍር ፡ ተስፋዬ አጽርጦ ፡

“ በላ ደግሞ ፡ መሥሪያ ቤታችን ይኸን የመሥራት ኃላፊነ
ቱን ይጨምር በለኛ ። ጌታዬ ፡ የኛ ግዴታ እኛ ዘንድ ለመቀጠር
የሚመጡትን ፡ ችሎታ ከሌላቸው መመለስ ነው ። የሚችሉትን
መቅጠር ነው ” አለው ።

“ ችሎታ ያለው ከየት ይመጣል? ሲባል ሌላ አይፈጠር፤ ወደኛም የሚመጡት እሴቶች ዘንድም የሚቀርቡት ናቸው። ካለው ነው መምረጥ የምንችለው። የሌለው ለኛ ሲል ከየት ይመጣል? ”

“ እርግጥ፡ እንዳልከው የቁጥጥሩ ነገር የኛ መሥሪያ ቤት ሥራ ሳይሆን ይችላል። ግን ግዴታው ሊሆን የሚገባ አንድ መሥሪያ ቤት እንዲኖር ማስፈለጉ አይካድም። በአከፋፈል በኩል መሠረታዊ ለውጥ እንዲደረግ ደግሞ፡ ትክክለኛ ዳኝነት ያስገድደናል። ”

“ የሆነው ሆኖ እኛም በበኩላችን ልናደርገው የምንችለው ነገር አይጠፋም። አንደኛ፡ ችግሩን በዝርዝር አጥንተን ከአስተ ያየታችን ጋር ላለቃችን ማቅረብ፤ ከተስማሙበት ለጠቅላይ ሹማ ምንት ጉባዔ እንዲቀርብ ማድረግ። ‘አይ ይኸ አይሆንም፤ በሰው ሥራ መግባት ነው፤ ሰው ማሳጣት ነው’ ከተባለ — እኔ ግን አይመ ስለኝም — ሌላ ነገር ማድረግ እንችላለን። ይኸውም በመሥሪያ ቤታ ችን ያሉትን መኪና ጓሐፊዎች እየሰበሰቡ በቀን አንድ ሁለት ሰዓት ደገና አስተማሪ ቀጥሮ ማስተማር ነው። የኋላ ኋላ ከፍ ያለ ጥቅም ይሰጣል። ”

“ ከሠለጠኑት በኋላ፡ ዐሥር ብር ብልጫ ከሰጧት፡ ጓሐፊህ ጥላህ ወደ ሌላ መሥሪያ ቤት እብስ ትልልሃለች! ”

“ ኮንትራት ማስገባት ነዋ፡ ይኸ እንዳይሆን። ”

“ ኮንትራቱስ መልካም። ግን እንዴት አድርገህ ነው ኮንት ራቱን የምታስከብረው? ለምሳሌ፡ ሲበቃት አንድ ቀን ደግሟን ከተቀበለች በኋላ ጥርግ ትላለች። አንድ ብትሆን መልካም። ሁለት ሦስት ቢሆኑ መልካም። ዐሥር ዐሥራ አምስት ቢሆኑስ? እነሱን የሚከታተሉ ነጭ ለባሾች እንቅጠራ! ” አለ ተስፋዬ፡ ለክርክር እየተሟሟቀ።

“ መቼስ መጥፎ መጥፎውን ውጤት ብቻ ካሰቡማ ምንም መሞከርና መሥራት አይቻልም። እኔ ሞክሮ በማየት በጣም እም ናለሁ። ምናል ሞክሮ የማይሆን ከሆነ ይቀራል። ደግሞም አብዛ ኛው ነገር ጋራ መስሎ የሚታየው ቁጭ ብሎ ሲያስቡት ነው እንጂ፤ ከጀመሩት በኋላ የተፈራው ችግር ሁሉ ሳይከተል ይቀራል። ”

“እረ አንተ በምትለውስ በኩል ነገሩን ብናየው ፤ ከመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ካልወጡ ምናልባት ። ዞሮ ዞሮ አገልግሎታቸውን የሚሰጡት ያው በከፈለው ግብር ላስተማራቸው ግብር ከፋይ ሕዝብ አይደለም ፤ ደግሞስ ፤ አንድ ሰው የለመደውን ሥራ ፤ የለመደውን መሥሪያ ቤትና የለመዳቸውን የሥራ ጓደኞች ለምን ትቶ ይሕዳል ፤ በቂ ምክንያት መኖር አለበት ። እሱን ግሰውገድ አይቻልም ፤ አይሻልም ፤ ” አለ አጉናፍርም እየተሟሟቀ ። የሱ አስተያየት አይሉ የተሰፋዩ ደክሞ ታየው ። ተዝናና ። ዛሬ ሆኖለታል።

“ነገርን ሰፋ አድርጎ ማየት መልካም ነው ። ያስመሰግናልም ። ግን ፤ መሥሪያ ቤቶች ሁሉ እንደ ሰንሰለት የተያያዙ ናቸው ። አንድ ጠቃሚና መሠረታዊ ነገር ለማድረግ የሁሉንም ባይሆን የብዙዎቹን ትብብር ይጠይቃል ። ‘አንድ አይነድ ፤ አንድ አይፈርድ’ ነው ። እርግጥ ፤ እንዳልከው ጥቃቅን ማሻሻልን ፤ ብቻም ሆኖ መሞከር ይችላል ። ጊዛዊ ፍትሐም ሲገኝ ይሻል ይሆናል ። ግን አንድ ዛፍ ሥሩ ከበሰበሰ ቅርንጫፎቹን ውህ ማጠጣትና መከረካከም ዘበት ነው ። የነዚህም የጸሐፊዎች ነገር እንደዚህ ነው ። ” አለ ተስፋዩ።

እዚህ ላይ ገብረ አንጌክቶ ገባ ። ከጸሐፊዋ በመኪና የተጸፈ አንድ ገጽ ወረቀት ለአጉናፍር ሰጠው ። ምስተኛዉ ገጽ ነው ። ገብረ ተመልሶ ሹከክ ብሎ ወጣ ።

“በል ሥራ አላስፈታህ ልሒድ” አለ ተስፋዩ ፤ ሁሉንም ትቶ።

“ቆይ እንጂ ተጫወት ። የምትቸኩልበት ጉዳይ አለህ ፤ ”

“እሱስ የለኝም ። ብቻ አንተ ሥራ ያለብህ መሰለኝ ። ”

“አንድ ተወዝፎ የቆየ ማስታወሻ ነበር ። እሱን እርቅቄ ጸሐፊዋ እሱን እየመታች ነው ። ባሁኑ እያያዝ ምናልባት ነገም መወረሱን እንጂ ። ”

“እኔ አሁን ያልከውን ፤ ከሰማሁ ወዲያ የማዝገልህ መስሎህ ነው ፤ አላዝገልህም” አለ ተስፋዩ፤ ፈገግ እንደ ማለት ብሎ ፤ “የድኩማን መርጃ ድርጅት ነው ብለሃልና መቻል አለብህ ። ”

“ እችላለሁ እንጂ እንዳመጣብኝ !! ደግሞ፡ ከመጣች ጥቂት አሻሽላለች ። ስለዚህ ተስፋ አለ ” አለ አጉናፍር፡ እሱም ፈገግ እያለ ።

“ እረ በነገራችን ላይ፡ ሰግህ ወይ ስለ ዝውውሩ ነገር ? ” አለ ተስፋዬ ። ሁለቱም ወደ ገጠር ዝውውሩ ውስጥ ስለ ነበሩበት፡ ተስፋዬ ለአጉናፍር የነበረው ስሜት ለወጥ ብሏል ።

“ የለም ምንም አልሰግሁ ። የተሻለ ሥራ አግኝቻለሁ ። ስለዚህ ሳኔው ግራም ሆነ ቀኝ ደንታ የለኝም ” ሲል መለሰ አጉናፍር ። ተስፋዬ፡ ለአጉናፍር ያመጣበት፡ ትልቅና ምሥጢር ዜና፡ እንደዚህ ስለ ተቃለለበት አለው ይታወቅ ሆኖ ጥቂት ተከፋ ። ሆኖ የተከፋው በአጉናፍር አይደለም፡ በነገሩ ነው ። እሱ ትልቅ ጉዳይ አድርጎ በልቡ ይዞት የመጣው ነገር፡ ጥጋ ቢሰ ሆነበት ። ስለ አጉናፍር ግን በጣም ተደነቀ ። ‘ ሐሳቡን ከመቼ ቆርጦ፡ ከመቼውስ ሌላ ሥራ አገኘ ’ ብሎ ተነረመ ። የሆነው ሆኖ ሥራዬ ብሎ የመጣበት ጉዳይ ስለ ነበር፡ “ ጠቅላይ ሹመ ሳሌ መዛወርህን አልተሰማ መብትም አሉ ። እዚህ ሲሰጡህ ያሰቡት / ራ አለ ብለዋል አሉ ” አለ ተስፋዬ፡ ቀገቅገህ ሳለ ቀልብ ።

“ እንደት ? ” አለ አጉናፍር፡ ሕዋሳቱ በሙሉ ነቅተ ።

“ ምናልባት የቴክኒክ ምክትል ጠቅላይ ሹመ ስለ ደፋባቸው ተንኮል አስጠንቅቀዋቸው እንደሁ ። ”

‘ ዛሬ ቅኔ ነው ። ቸር ወሬ፡ መልካም ነገር፡ ብቻ ሆኗለ የሚገጥመኝ ’ አለ በልቡ ። ዚመንሰ ኩባንያ የመሔድ ሐሳቡ ተመሳቅለበት ። ‘ ምን ይሆን ያሰቡልኝ ? ’ ብሎ የማወቅ ጉጉቱ ልቡን አሸበረው ። ለማናቸውም ከመሔዱና ከመቅረቱ የትኛው ይበልጥ እንደሚጠቅመው፡ ቀስ ብሎ በጥምና አስቦበት ለማማረጥ በቂ ጊዜ እንደሚኖረው አሰበ ።

“ ያንተስ በምን ተወሰነ ? ” አለው ተስፋዬን ።

“ እኔንም ሊያስቀሩኝ ወስነዋል አሉ ። ብቻ . . . ” አለ ተስፋዬ ።

“ ብቻ፡ ምን ? ” አለ አጉናፍር፡ ዐይኖቹን ተስፋዬ ላይ ሰከቱ ።

“ ብቻ ፡ . . . እኔ መሔድ እፈልጋለሁ ” አለ ተስፋዬ ፡ ዝግብሎ ”

“ አብደሃል እንዴ ፡ ገመገሞፋ በጣም ገጠር እኮ ነው ፡ ከሌላው ጠቅላይ ግዛት ሁሉ የባለ ። መንገዱ በበጋ እንጂ በክረምት እያስኬድም ። ታዲያ እዚያ እንዴት ሆነህ ትኖራለህ ? ” አለው አገኛፍ ።

“ እዚያ ያለው ሠራተኛ ሁሉ እንደሚኖረው እኖራለኝ ፤ ገመገሞፋ የሚኖሩ ሰዎች አሉ እኮ ፤ አታወቅም እንዴ ? ” አለ ተስፋዬ በማሾፍ ።

“ ምን ማለቱ እንደሆነ ገብቶኛል ፡ እንዲያ ልከራከር ብለህ ነው እንጂ ” አለ አገኛፍ ፡ ዕፍረት እየተሰማው ።

“ ገብቶኛል ። እኛ በዚህ በሠለጠነ ከተማ የለመድነው ምን ትና ድሎት እዚያ የለምና ፡ ገመገሞፋ ልትኖር አትችልም ፡ አንችልም ነው የምትለው ። እኔ ደግሞ የምመልሰው ፡ አንደኛ ፡ የከተማ ድሎት የለመድነው ከጊዜ በኋላ ነው ፤ በመሠረቱ የገጠር ሰዎች ነን ። ሁለተኛ ፡ አገሬው እንዴት ይኖራል ? ሦስተኛ ፡ ‘እኔ እምቢ አልሔድም ፡ ካልኩ ሌላ ማን ይሔድ ልበል ? ነው’ ” አለ ተስፋዬ ፡ አገኛፍን በማይፈታ እግር ብረት ማሰሩ ተሰምቶት በሆዱ እየማቀ ።

አገኛፍ በዚህ አርዕስት ሊከራከር አልፈለገም ። በመሠረቱ እሱም እራሱ የሚቀበለው ነገር ነው ። ብቻ ፡ ገጠር ለመግባት የማይችልበት ብዙ ምክንያት ይታያል ። ለጥቂት ጊዜ ዝም አለ ። መልሱን ሲያማርጥ ከቆየ በኋላ ፡ ‘እኔ ከሱ ጋር ምን አዳረቀኝ ፡ የናቴ ልጅ ለይደል ወይ ዘመዴ ። ይሔድና ይሞከሩዋ ! ! ’ አለ በሐሳቡ ። ከዚያ ለተስፋዬ መልስ ፡ “ ለመሔድ ፈቃደኛ የሆነ ይሔድ ነዋ ። አንተም ፈቃደኛ ከሆንክ — ” አለና ቆመ ።

“ እንደኔስ ከሆነ በፈቃደኝነት ብቻ ሳይሆን በግዴታም ጭምር በየገጠሩ እየገባን ለጥቂት ዓመታት ማገልገል ይገባናል ። ሌላው ቢቀር ስላገራችን ያለን ዕውቀት ትንሽ ሰፋ ይላል ። እሁን እኮ ስላ

ገራችን፤ የውጭ አገር ጉብኝቶች ከኛ የበለጠ ያውቃሉ። የብዙ
ዎቹን ቦታዎች ስማቸውን ብቻ ነው እኛ የምናቀው። ማለቲ ከለ
ደሬና ከአምቦ በቀር፤፤” አለ ተስፋዬ፤ ማጥቃቱን እየቀጠለ።

“ነው። እርግጥ ነው። ካልከሰ ካገራችን የበለጠ ስለ ባዕድ
አገሮች እናውቃለን። ብቻ፤ ሁላችንም ገጠር ገብተን ከተማው
ባዶ እንዳይቀርም ማሰብ ይገባል!” አለ አጉናፍር፤ ነገሩን ወደ ዋዛ
ፈዛዛ ለመለወጥ።

“ምናለ፤ ከተጫወ ገጠር ሲገባ፤ ገጠሬዉ ደግሞ፤ ከተማ ይተ
ካላ፤፤”

ሁለቱም ነገሩ ችካቸው። አጉናፍር፤ ‘ተስፋዬ መቼ ሔደልኝ
ስለ ሰማሁት ነገር ከሐሳቤ ጋር ብቻዬን በቀረሁ’ ብሎ ሲመኝ፤
ተስፋዬ ዝምታ ሲበዛ ጊዜ ሰላምታ ሰጥቶት ወጣ።

ተስፋዬ ከሔደ በኋላ፤ አጉናፍር ስለ አበራ ሁኔታ ሳይጠይቀው
በመቅረቱ ጥቂት ጸጸተው። እዚሮው ደውሎ ሲጠይቀው ወሰነ።
ስልክ ስለ መደወል ሲያስብ ታፈረች ትዝ አለችው። ሁለመናው
በደስታ ፈካ። ብሩህ ገዲ ሳይና’ ምሮዉ ታየው። ልቡም፤ ‘ደው
ልላት፤ ደውልላት፤’ አለው።

ስልኩን አነሣውና ደወለ። አፕሬተሯን ታፈረችን ጠየቃት።
‘ስልኩ ተይዟል ትጠብቃለህ ወይ?’ ተባለ። ‘እጠብቃለሁ’
አለ። ስልኩ ወዲያው ተለቀቀ፤ “ሀሎ” አለ።

“መቼ? አሁን? . . . ታዲያ ለምን ተውሺው፤ አትደውይም
ኖሯል? . . .”

“አዩ ገብቶኛል፤፤” . . .

“ታዲያ ሥራው እንደምን ያረገሻል?” . . .

“መልካም። መልካም።” . . .

“ዛሬ ይዞልኛል ባክሽ። ‘ባሌ መሔዴም ቀረ’ ብሎ አንድ
ሰው አሁን መጥቶ ነገረኝ” አለ አጉናፍር፤ ስለዚህ ጉዳይ ከዚህ
በፊት ይንገራት አይንገራት እርግጠኛ ሳይሆን።

“ ረጅም ነው ታሪኩ ” ማታ አጫውትሻለሁ ። አሁን የደው ልኩት ደኅና መሆንሽን ለመጠየቅ ነው ” ብሎ እስከ ማታ ድረስ ተሰነባብተው ስልኩን ዘጋ ። ከዚያ ተነሥቶ ሁለት እጆቹን እያፋጨ ቢሮው ውስጥ ወዲያ ወዲህ ይንጉራደድ ጀመር ። ፊቱ በደስታ እንደ ጽጌ ረዳ ፈክቷል ። ያለበት ችግር ሁሉ አሁን ዘራባቱም ጠፋ። የሚታየው ብርሃን ብቻ ነው ። ገብሬ ያመጣለትን ሦስተኛ ገጽ እንኳ ማንበብ አቃተው ። ‘ ከመቼው ሰዓት ደርሶ ከታፈረች ተገናኝተን ’ ነው ። አሁን በልቡ ያለው ። ሰዓቱን ቢያይ ዐሥራ አንድ ፣ ሰዓት ከካያ ይላል ። ገና ዐርባ ደቂቃ አለ ። ‘ ልቤ ይፈነዳል ’ ብሎ ሠጋ ።

እጅግ በጣም ለቸኮለ ጊዜው የሚሒድ አይመስለውም ። ከወትሮው በጣም ዝግ ያለ ይመስለዋል ። ጊዜ ግን ፣ ደቅ ደቅ እያለ ሳይፈጥን ሳይዘገይ ፣ የማያቋርጥና የማያወላውል ጉዞውን ይቀጥላል ። ጊዜ ለማንም አይቆምም ፤ ለማንም አይሮጥም ።

. . . ታፈረችና አጉናፍሮ በመነመነ ትዕግሥት የጠበቁት ሰዓታቸው ድረስ ። አጉናፍሮ ፣ ፎክስቫንኑን እያሠገረ ታፈረች መሥሪያ ቤት ቅጥር ግቢ ውስጥ ሲገባ ፣ ታፈረች ፔገጥ ውስጥ ሆና ስትጠብቀው አገኛት ። መኪናዋ ጉን ወስዶ በግራዋ ወገን አቆመ ። ሁለቱም የየመኪናቸውን መስኮት መስተዋቶች አወረዱ ። ልብ የሚያፈርስ ፈገግታ በፊቷ ላይ ሠፍኗል ። እሱም ፈገግ ብለው “ በፎክስቫንኑ ወይስ በፔገጥ መሒድ ነው የሚፈልጉት ? ” አላት ።

“ እርሶ በመረጡት ” አለችው ።

“ እንግዲያውስ በለመድናት ቀይ ጥንዝዛ እንሒድ ” ።

ታፈረች ደስ አላላትም ። ግን ይኸንን እንዲያውቅባትም አልፈለገችም ። ስለዚህ ፣ “ መልካም ነዋ ፣ እርስዎ ካሉ ” አለች ።

“ ለምን ‘ ነዋ ? ’ ልብዎ አልተሰማማም መሰለኝ ? ”

“ ይስማማል እንጂ ። እኔው ይምረጡ ብዬ ። ! ”

አጉናፍሮ መስተዋቱን ዘግቶ ከመኪናው ወጥቶ ቆለፈ ። ታፈረች ወደ ቀኝ እልፍ ብላለት ፣ አጉናፍሮ እፔገጥ ውስጥ ገብቶ መሪውን በግራ እጁ ጨበጠ ። ቀኝ እጁ የታፈረችን ግራ እጅ ፈልጎ

ወብጠ = እጁን እንደ ያዛት ዞር ብሎ የሚያበሩትን ዐይኖቿን በሁለት ዐይኖቹ ተጋጠማቸው = ራቷ ጽጌ ረዳ መሰለ = ዐይኖቿ ተሰበሩ = ልሳ ዘለለ = አጉናፍርን ካናቱ አስከ ጥፍሩ አንድ ነገር ወረረው = ልቡ ሲሸመጥጥ፣ ከበሮ ሲመታ፣ እንኳን ለሱ ለራሱ ለታፈረችም የሚታያት፣ የሚሰማት መሰለው = ቀስ ብሎ እጁን መልሶ ወሰደ = ይህ ሁሉ ሲሆን አንዲት ቃል ለመተንፈስ እንዳቸውም አልደፈሩም =

ከመኪናዋ ውጪ ሰዎች ነበሩ = ዓለምን ረስተው ሁለቱ ወጣቶች ልብ አይበሏቸው እንጂ፣ ሰዎቹ ልብ ብለው እየተመለከቷቸው ስለነበሩ ያወራሉ = አንዳንዶቹ ሲያሸሟጥጡ፣ አንዳንዶቹ ደግሞ የዘመኑን ወጣቶች ደርሶ ፈረንጅ መሆን ይነቅሩሉ፣ የመሥሪያ ቤታቸው ባልደረባ ስለሆኑት፣ ታፈረችን ብዙዎቹ ባይንና በዝና ያውቋታል = ስለርሷ ያላቸው አስተያየት እስከዚህ ከፍ ያለ አይደለም = ‘ ከዚህ ካዲስ ጋር ያግሞ እስከ ስንት ሳምንት ልትማግጥ ይሆን ? ’ ያሉም አልጠፉም =

ይሁንና፣ ታፈረችና አጉናፍር፣ በተለይም እሷ፣ ከዚህ አጭር አስደሳች ሕልም ብንን ሲሉ፣ ሰዎች መኖራቸውንና አንዳንዶቹ የሚመለከቷቸውም መሆኑን ተገንዘቡ =

አጉናፍር ፔገውን እስካሳ = ከግቢ መውጣት ጀመረ = እመኪናው መንገድ ላይ ወደ ቀኝ ተጠመዘዘ = ታፈረች ጸጥ ብላለች =

“ ገባኝ ? ” አለ፣ ጥቂት እንደነዳ =

“ ምኑ ? ”

ዞር ሲል ዐይን ላይን ግጥም ሲሉ፣ አሁንም ልቡ ደረቱን ረገጠው = ‘ የፈጣሪ ያለህ ! ’ አለ በሐሳቡ፣ ‘ ባየኋት ቁጥር እንደዚህ ልቤ ከተመነጠቀ እንዴት እዘልቀዋለሁ ? እንዴት እንደሚዘለቅ የፍቅር አምላክ ብቻ ነው የሚያውቀው = እስካገባት ድረስ መከራሜንም እንጂ ! ’ አለ፣ ዐይኖቹን ወደሚሔደበት አቅጣጫ መልሶ =

“ ምኑ ነው የገባህ ? ”

ጥያቄዋን አለመመለሱን ሲገነዘብ ፡ “ የሰው ፡ ይኸን መኪና መንገድ ስጅምር ግር ብለውኝ ነበር ። መጀመሪያ ፡ ፔገር ከፎክሎር ግን ትልቅ ስለሆነ ፡ እና ግርሹም መሪው ሳይ በመሆኑ መስሎኝ ነበር ። አሁን ግን ልብ ስለው ፡ ከሁሉ የበለጠው ልዩነት ለካ መሪ እንደሰ መኪና በቀኝ በመሆን ፈንታ በግራ በኩል ነው ፡ ስለዚህ ፡ ስንዳ ከመንገዱ መካከልና ከወዲያ ከሚመጣው መኪና ጉን ነው እኔ ያለሁት ። ግር የሚለኝ ለካ ይኸ ነው ። ”

እውነትም ልብ ስትለው ጊዜ ፡ እሱ መኪና ውስጥ እሷ የም ትቀመጠው በግራው ነው ። አሁን ግን ያለችው በቀኝ ነው ። አዕ ምርጥ ይኸንን ሲያስብ ፡ ዐይኖቿ የሚተላለፉትን መኪኖች መሪ ምቻቸው በግራ ወይም በቀኝ መሆኑን መመልከት ጀመሩ ። እን ዳጋጣሚ ከሚያልፉት መኪኖች ካሥሩ አራቱ ፊያትና አራቱ ፎክ ስቫገን ሲሆኑ ፡ የቀሩት ሌሎች ሆነው ተመለከቱት ። ከነዚህ ፊያ ትና ፎክስቫገን መኪኖች ውስጥ ደግሞ አብዛኛዎቹ መሪያቸው በግራ ሲሆን ጥቂቶች ግን ፡ መሪያቸው ያለው በቀኝ በኩል ሆኖ አየች ።

“ አየህ ይኸን የምትመጣዋን ፎክስቫገን ? ”

“ የቲሃ ? ያኸን ሰማያዊዋን ? ”

“ እ ! ”

“ አዎ ። ”

“ አየህ መሪዋን ? የእሷም እንዳንተው በቀኝ በኩል ነው ። የአብዛኞቹ ግን በግራ ነው ። ለምንድር ነው ያው ኩባንያ አንዱን በቀኝ አንዱን በግራ ያደረገው ፡ መሪውን ? ”

“ በግራ ወይም በቀኝ ከመንገድ ጋር የተያያዘ ይመስለኛል። ለምሳሌ ፡ አውሮፓ ውስጥ ፡ ከስዊድንና ከእንግሊዝ በቀር ፡ በቀሩት ያውሮጳ አገሮች መኪና የሚነዳው በቀኝ በኩል ነው ። ስለዚህ ፡ የመኪናዎች መሪዎች በግራ ናቸው ። ፎክስቫገን ለእንግሊዝ አገር ሲሠራ ግን መሪውን በቀኝ ማድረግ ያስፈልጋል ፡ በግራ ነውና የሚ ነዳው ። ምክንያቱም ፡ ልክ እንደዚህ ነጂው ከመኪናው መንገድ

መካል መሆን አለበት ። አደጋ ሲደርስ ነጂው እንጂ ተግባራዊው እንዳይገባ ። ስለ አጉናፍሮ ፈገግ ብሎ ።

“ እኛ ታዲያ የምንነዳው በቀኝ ሲሆን ለምን ቀኝ መሪ ያለው መኪና እዚህ ይሸጣል ? ”

በቀኝ መንዳት የጀመርነው እኮ በቅርብ ነው ። እስከ ዛሬ በግራ ነበር ስንነዳ የኖርነው ። ስለዚህ ባለቀኝ መሪ መኪናዎች ቢኖሩ አያስደንቅም ። ”

“ ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ወደ ቀኝ ለምን እንደ ለወጥን እስከ ዛሬ አልገባኝም ። ”

“ እዲስ መለወጣችን አይደለም ። ወደ ቀድሞው መመለሳችን ነው ። አገራችን መኪና ለመጀመሪያ ጊዜ የዛሬ እምሳ ዓመት ግድም ሲገባ ፣ የሚነዳው በቀኝ ነበር አሉ ። ፋሺስትን ስናባርር እንግሊዞች ሲያግዙን መጥተው ነው ግራ አግብተውን የሒዱ ። ”

ታፈረች አነጋገሩና አኳኋኑ አግባብ ። አንድ ሰው የሚለው ሌላውን ባያሥቅም ፣ የሚወደውን ያሥቃል ፣ ያስደስታል ። አጉናፍሮ ፣ የታፈረችን መግቅና መደሰት ሲመለከት ቀልዱ ፣ ፊዙ ባለበት ። ስለ እንግሊዞችና ጀርመኖች ፣ ስለ ፈረንሳዎች ባሕሪ ይና አኗኗር እያነሳ ሲያወጋ ታፈረች በሳቅ ስትፍለቀለቅ ፣ ሳያስቡት ላም በረት ደረሰ ። ወደዚህ አቅጣጫ ለመምጣት አስቦ አልነበረም የመጣው ። የጓደኛው የሚቼ የበለጠ መኖሪያ ቤት ወደዚህ ሠፈር ስለ ነበረ ፣ እንዲያው በዘልማድ ነው ይኸ የሆነው ። አጉናፍሮ የት እንደ ደረሰ ልብ ሲል ፣ “ እዚህ ድረስ ከመጣን አይቀር ያካበር ድረስ ልቀጥል ብሎ ሐሳቡን ቆረጠ ። ጉዞውንና ወሬውን ቀጠለ ። ታፈረች ግን ፣ ሰሜን ሆነ ደቡብ ፣ ምሥራቅ ሆነ ምዕራብ በየት በኩል እንደሚሒዱ ደንታ አልነበራትም ። ለእርሷ ዋናው ነገር ከአጉናፍሮ ጋር መሆኗ ብቻ ነው ። ”

— አጉናፍሮ ፣ ከመንገዱ በላይ ያለውን የነበለጠን ቤት ሲያልፍ ፣ ነገር እሆዱ መግባት ጀግምሮ ነበር ። ዳሩ ግን ፣ በሱና በታፈረች መካከል ያለውን የተዘናና እና የመቀራረብ ስሜት እንዳያበላሽው በማሰብ ፣ ወሬውን ፣ ዓልትና ፊዙን ቀጠለ

የከ በር አፋፍ ላይ ሲደርስ ከመንገዱ በቀኝ በኩል መኪና ውን አውጥቶ አቆመ ። ከኋላቸው ጀንበሯ ጠልቃ ሰማዩ ደም ለብ ሲል ። ነገር ግን፣ ከፊታቸው ያለውን ቁልቁለት፣ ለጥቆት ያለውን ጅረት፣ ባሻገር አለው ዳገት ላይ ያለውን ቤተ ክርስቲያን ለማሳየት ያህል በቂ ብርሃን አለ ።

ዋተሩን ለጠፋ ። ወሬዉና ግቁም አልቋል ። በቦ ው በጣም የከረረ ጸጥታ ተተክቷል ። ሲፈራ ሲቸር ወደ ታፈረች አንገቱን አዙሮ ዐይኖቹን ገጺ ላይ አሳረፋቸው ። ወደ ማዶ ፈዝዘ ትመለከ ታለች ። ዐይኖቹ ገሚስ ገጺ ላይ ሲንከራተቱ ሰምቷት እሷም፣ ስት ፈራ ስትቸር፣ ዐይኖቿን ወደ አጐናፍሮ መለሰች ። ሁለቱም ፍርስ አሉ ። ታፈረች አንገቷን አቀረቀረች ። አጐናፍሮ ጠጋ ብሎ ቀኝ መዳፉን አሳልፎ በቀኝ ትከሻዋ ላይ አኖረ ። ዝግ ብሎ የበሰለ ትር ገጐ ጉንጫን በከንፈሮቹ ዳሰሰ ። ተሸሸጐ የሚመለከት ቢኖር፣ እድ ራጐቱ ሥጋ የለበሰችን ሴት ጉንጭ ሳይሆን፣ የአንድ ጸድቅን ሥዕል የሚሰም ሃይማኖተኛ አድራጐት በመሰለው ነበር

ታፈረችና አጐናፍሮ አንድ ቃል ሳይተነፍሱ፣ ሐተታ ላያ በዙ፣ በከንፈራቸው የየልባቸውን ምሥጢር ተወያዩ ። በማኸላቸው የነበረው ተራራ ተደርምሶ፣ ልቦቻቸው፣ አንድ ሆኑ ።

የጠለቀችው ጀንበር በጋራው ጀርባ ላይ እየተንሸራተተች ርቃ ስለ ወረደች፣ ደም ለብሶ የነበረው ሰማይ ከኋላቸው ጠቆረ ። አጐናፍሮንና ታፈረችን እመኪናው ውስጥ ጨለማ ዋጣቸው ። ከፊታቸው በነበረው ቁልቁለት፣ ለጥቆት በነበረው ጅረትና ባሻ ገር ይታይ በነበረው ቤተ ክርስቲያን ሥፍራም፣ ጥቁር አልቦ ገባ በት ። ከውጭ ጭለማ፣ ከውስጥ ሙሉ ጸጥታ ሠፈኑ

ፖሪራፍ ዐሥር

የፍጻሜው ዋዜማ

ተስፋዬ ዛሬ ከወትሮው የበለጠ በጥንቃቄ ሰብሷል ። ከጥቁር ክራባቱና ካልተላጩት ጋር ሲመራ በስተቀር ፣ ወደ ሠርግ ለመሄድ የተዘጋጀ ሰው ነው የሚመስለው ። ጠቅላይ ሹሙን ለማነጋገር ቀጠሮ ተቀብሎ የሰዓቱን መድረስ እቢሮው ሆኖ ይጠብቃል ። ከጥቂት ጊዜ በፊት ዘርፉ መጥቶ እንደ ዳሮው ለማውጋት ሞክሮ ነበር ። ነገር ግን ፣ የተስፋዬ ሁኔታ አሉባልታውን ባጭር ቆርጦ እንዲሁ ዘድርጉት ፣ ተመልሶ ሊደራ ።

ተስፋዬ ዘርፉን በፊት ጠቃሚ የወራ ምንጭ አድርጎ ይቆጥረው ስለ ነበር ፣ ሮው ለዘርፉ ዘወትር ክፍት ነበር ። አሁን ግን ፣ ሰጥኑን በደረሰው ነገር ሳቢያ ዘርፉን ከመጥላቱም በላይ ፣ በመሥሪያ ቤቱ ስለሚሆነው ልዩ ልዩ መፋተግ ለማወቅ የነበረው ፍላጎት ሁሉ ጨርሶ ሞቷል ። ስለዚህ ፣ ዘርፉ ቢመጣ ቢቀር ጨርሶ ደንታ የለውም . . .

የጠቅላይ ሹሙ ልዩ ጸሐፊ ደወለ . . . ተስፋዬ ወደ ጠቅላይ ሹሙ ቢሮ ሔደ ። እቢሯቸው ያለው እንግዳ እስኪወጣ ጥቂት ጠብቆ ነገ ። ጠቅላይ ሹሙ ከጠረጴዛቸው ጋላ ቆመው አገኛቸው ። እጅ ነግ ።

“ ቁጭ በል ” አሉት ትኩር ብለው እያዩት ። ሁኔታውን ያጠነቃቃል ። እሳቸው እንደ ቆሙ ስለነበሩ ተስፋዬ ፣ ‘ እሺ ’ ቢልም አልተቀጠም ። ዝም ብሎ ቆመ ፣ ነገሩን እንዴት እንደ ሚጀምር እያሰላሰለ ። ጠቅላይ ሹሙ ወንበራቸውን ሳብ አድርገው ተቀምጠው ተ ሾቹ ። ተስፋዬም ተቀመጠ ።

“ በረታህ ? ”

“ አዎ ። ምንም አልል ። ”

“ ለምን ፈቃድ አልወሰድክም ነበር ? ”

“ ምንም አይረባኝ ብዬ ነው ፣ አስቤበትስ ነበር ” አለ ተስፋዬ ። ዝም ብለው ይመለከቱት ጀመር ።

“ አሁን የምጠይቀውን ቢፈቅዱልኝ ከዕረፍቱ የበለጠ ይበጀኛል ። ”

“ ምንድር ነው የምትፈልገው ? ”

“ ጠቅላይ ግዛት እንዲመደብኝ ነው ፣ እፈቀዱበት ጠቅላይ ግዛት ። ”

እጭንቅላቱ ውስጥ ያለውን በቅጡ ለማየት እንደሚያስችላቸው ሁሉ፣ ዐይናቸውን አክርረው ፊቱን ተመለከቱት ። ፈታቸውን መደነቅም ፣ ግራ መግባትም አለበሰው ። “ ለምንድር ነው መዛወር የመረጥኸው ? ” አሉት ፣ ዐይናቸውን ከፊቱ ላይ ሳይነቅሉ ።

“ አገሪን የበሰጠ ለማገልገል ” አለ ፣ እንደ ውዳሴ ማርያም አንደበቱ ሲደግመው የኖረውን ነገር ።

“ አገርህን የበለጠ የምታገለግልበትን ቦታ መርጦ መመደብ የአለቆችህ ፈንታ አይመስልህም ? የሠራተኞችንና የበታች ሹማ ምንትን ችሎታ መዝና ፣ ሥራውን ማከፋፈል የበላይ ሹማምንት ተግባር ነው እኮ ” አሉ ጠቅላይ ሹሙ ።

ተስፋዬ ፣ ‘ በነርሱስ ቢሆን ተመድቤ አልነበረም ? ’ ሊልቃጥቶት ነበር ። ዳሩ ግን ፣ አንደኛ ፣ ለዝውውር መታጨትህን ግን ነገረህ ? ’ ሊያሰኝ ስለሚችል ፣ ሁለተኛ ደግሞ ፣ ለመሥሪያ ቤቱ የሁሉም የበላይ ሹም ስለሆኑ ፣ የሚቀርብላቸውን ሐሳብ ለመቀበልና ሳለመቀበል መብትና ሥልጣን እንዳላቸውና ፣ ከበታች ሹም የቀረበውን አለመቀበላቸውን በምሥጢርም ቢሆን ማወቁን በመገንዘብ ፣ ነገሩን ተወው ። ዝም አለ ።

“ በልኮ መልስልኝ ፣ ነው አይደለም ? ”

ሰውዬው ነገር የፈለጉት መሰለ ። ነገሩም ጥቂት ገረመው ።
 “ወደ ገጠር ‘ሐድ’ ሲሉት ‘አልሐድ’ ከከተማ አልወጣም’ ሲል
 ነው እንጂ የሚያከራክረው ፡ ሰው የሚጠላውንና ትእዛዝ የሚጥስ
 በትን ነገር ፡ እኔ ፈቅጂ ፡ ገጠር ልግባ ስል ምን ያነታርካል?’ አለ
 በሐሳቡ ። “ አዎ ፡ የበላይ ባለሥልጣን ወራተኛን ማዛወርና በየ
 ሥራው መመደብ ኃላፊነቱ ነው ። ግን ፡ የወራተኛው በጉ ፈቃድ
 ካልተጨመረበት በትእዛዝ ብቻ ሥራው አይቃናም ። በጠቅላይ
 ግዛት ተመድቦ እንዲሠራ በትእዛዝ ከሐድ ፡ ፈቅዶ የሐድ አጥጋቢ
 የሥራ ውጤት የሚያሳይ ይመስለኛል ። ሰጪ ሁሉ በየጠቅላይ
 ግዛቱ መመደብ ቅር ሲለው ፡ የእኔ ሐድ ማለት ክፉ ነገር እልመሰ
 ለኝም ” አለ ተስፋዬ ።

“ ከገጠር ይልቅ እከተማ መሥራትን ሰው ሁሉ — በተለይ
 ወጣቶች — እንደሚመርጡ አልሳትኩትም ። ይሁን እንጂ ፡ እዚህ
 በዋናው መሥሪያ ቤት ብትሆንገገሙ ገፋ — ” ብለው ቆም አሉና ፡
 “ ወይ እሉባቦር ከምትሆን ለመሥሪያ ቤቱ የበለጠ ትጠቅማለህ፤
 አገርህንም የበለጠ ታገለግላለህ ብዬ በበኩሌ እገምታለሁ ። ስለ
 ዚህ ፡ ጠቅላይ ግዛት መድበኝ ስትል ግምፄን ሊያሰለውጠኝ የሚችል
 በቂ ምክንያት ስጠኝ ። ”

“ አገርን የበለጠ ለማገልገል ከመቻል የበለጠ ምን አጥጋቢ
 ምክንያት ልሰጥ እችላለሁ ፡ ጌታዬ ? ”

“ ምነው ፤ እየነገርኩህ ? የበለጠ የት እንደምታገለግል እየነገርኩህ ? ” አሉ ጠቅላይ ሹሙ ፡ ኮስተር ብለው ።

“ ጌታዬ ያሉት መሥሪያ ቤትን በሚመለከተው ረገድ ብቻ
 ነው ። ነገር ግን ፡ ከዚያ ውጪ ፡ በየመንደሩና በየአጥቢያው ፡ ከሥራ
 ውጪ ፡ ላደርገው ስለምችለው ነገር አይደለም ። በኔ አስተያየት
 ደግሞ ፡ አንድ ውጭ አገር ተምሯል የሚባል ወጣት ከከተማ ይልቅ
 ገጠርን መርጦ እዚያ ልሥራ ሲል ፡ ለቀሩት መልካም ምሳሌ ሊሆን
 ይችላል ። ጌታዬ እንደሚያውቁት ፡ እኛ ከትልቅ ከተማ ወጥተን
 ለመኖር የምንችል አይመስለንም ። እኔ በበኩሌ ራሴን መፈተን
 እፈልጋለሁ ፤ ደግሞም አለብኝ ። እኔ ይኸን በመግለጥ መሞከር

አፈልጋለሁ ። አስቤበታለሁ ፣ በሰፊው ። ነገሩን ሁሉ በማተት ጌታ
ዬን ማድከም አልፈልግም ። ቢፈቅዱልኝ ግን በጣም ደስ ይለኛል”
አለ ተስፋዬ ፣ ነገሩን አሳጥሮ ።

“ የምትሔደው እዚህ ስለ ተበሳጫህ አይደለም ? ”

“ የለም ፣ አይደለም ። ጌታዬ እንደሚያውቁት ሊያጠቁኝ
የሚፈልጉ ፣ በቦታዬ ሌላ የርሳቸው ታዛዥ የሆነ ሰው ለመተካት
እንዲችሉ ፣ እኔን ለማስወገድ ተግተው የሚሠሩ ሹም እንዳሉ በበ
ኩሌ ዐውቃለሁ ። ገጠር ለመሥራት ውሳኔዬ እሳቸውን አይመልከትም ፣
ንቄ ትቻችኋለሁ ። እንዲያውም ፣ አሁን መኖር አለመኖር
ራቸውንም ልብ አላለው ” አለ ተስፋዬ ፣ መረር ብሎ ።

“ በቦታዬ ሰው ‘ለመተካት ስትል’ ምን ማለትህ ነው ? ” ቢሉ
ጠየቁ ጠቅላይ ሹመ ፣ ግንባራቸውን ቋጠር አድርገው ።

“ አዩ ጌታዬ ፤ ፤ አለቃህን አታሳጣ ብለው ደጋግመው ስለ
ገሠዱኝ ስማቸውን ልጠቅስ አልችልም ። ሆኖም ፣ እንደዚህ ዐይ
ነት በደል ሊፈጽምብኝ የሚጣጣረው ማን እንደሆነ ጌታዬ ሳያውቁ
እንደማይቀሩ አምናለሁ ። የሚያሳዝነው ፣ ያለ ችሎታው የተሾመ ፣
የተሰረቀ የሰው ካፖርት እንደ ለበሰ ሰው ፣ ዘላለም ስለሚገላመጥና
ሁሉን ስለሚጠራጠር ፣ እሱ ካለመሥራቱም ሌላ ፣ ሌሎችንም ስለ
ማያሠራ ፣ ሥራ መበደሉ እየታወቀ ያለ ችሎታው መሾመ ነው ። ”

“ በል ነገሩን አስቤበት ውሳኔዬን አስታውቅኛለሁ ”
አሉት ፣ ኮስተር ብለውና ንግግራቸውን ቁርጥ አድርገው ። እጅ
ነሥቶ ወጣ ። ወይይቱ መጨረሻ ላይ በተናገረው ይቆጡ እይቆጡ
እርግጠኛ አይደለም ። እሱን ግን መናገሩ አስደሰተው ። ዝግ እያለ
ወደ ቢሮው አመራ ።

* * *

በበሰጠና በወንድይራድ ተከታታይና አሠቃቂ ዱብዳ ሞት
መነሻ ፣ ደርሶበት ከነበረዉ ፣ የመንፈስ መታወክና የአፅምሮ መና
ወጥ ፣ አበራ አሁን ድኗል ። ጉሙ ተገፍለት ፣ የወደቀበት መጓት
ጥርት ብሎ አሁን ይታየዋል ። መጀመሪያ ፣ ልቡ ፣ ‘ ቢቱን ጥለህ አሁ
ኮኑ ከዚህ ኮብልል ፣ በረህ ሒድ ፣ ካገር ጥፋ ! ’ ብሎት ነበር ። የወንድ

ይራድንና የበለጠን መሻታ ቤቶች ፡ በየቦታው የሚገኙትን ፎቶ ግራፎቻቸውን ፡ ልዩ ልዩ የሆኑ የግል ዕቃዎቻቸውን በተመለከተ ቁጥር ፡ ልቡን የትዝታ ጦር ያለ ርኅራኄ ስለሚወጋው ፡ ከዚህ ሁሉ ለማ ምለጥ ቤቱን ትቶ መጥፋት ፍቱን መድኃኒት መስሎ ታይቶት ነበር ።

ነገር ግን ፡ እውነተኛው የሽረት ጉዳና ፡ ቢያመውም ልቡን ፡ ቢበጠብጠውም መንፈሱን ፡ በትዝታ የሚያገረሽበት ቢሆንም ሐዘንና ሥቃዩም ፡ ዐይኑን ገልጦ ማየት ፡ አዕምሮውን ከፍቶ ስለ መግቱ ማሰብ ፡ እስኪወጣለት ድረስ ማስታወስ ፡ ማስታወስ ፡ ብቻ ሆኖ ኑን አበራ ተቀበለ ። በመመልከቱና በማስታወሱ ብዙ ተሠቃዩ ። አካልና መንፈሱ ከፍ ያለ መጐሳቆል ያረሰባቸው . . .

ለሁሉም ነገር ፍጻሜ አለውና ፡ አበራ ውሎ አድሮ ከመንፈስ ቁስሉ አገገመ ። በለጠ በሞተ በሰምንቱ ፡ ወንድይራድ በተቀበረ ባምስተኛው ቀን ፡ ልማኑ በተከፈቀ በምስተኛው ቀኑ ፡ አዕምሮው እንደ ተራራ ላይ ምንጭ ጦርቶ ፡ ቀልቡ እንደ ሜዳ ላይ ከሬረግቶ ፡ መንፈሱ እንደ ነጠረ ብረት ጠጥሮ ፡ እነሆ አበራ እቤቱ ማሎን አሁን ቁጭ ብሏል ።

አሁን ልቡ ውስጥ የሚመሳለሰው ፡ ዛሬ እምሳ ላይ ተስፋዬ ወደ ገመገሞፋ የመሔዱ ነገር ውሳኔ ያገኘ መሆኑን ስለ ነገረው ፡ የቤቱና የእሽከሮቹ ጉዳይ ነው ። ከተስፋዬ ጋር ስለዚህ ጉዳይ ተነጋግረውበታል ። ከዚህ ሁሉ ዝብርቅርቅ ሁኔታ ፡ ለጊዜው ለአበራ ጥርት ብሎ የሚታየው ፡ አፓርትመንት ተከራይቶ የመቀመጥ ሐሳብ ነው ። አጐናፍር እሚኖርበት ሕንፃ ውስጥ ለመግባት ስለ ፈለገ ለያነጋ ግረው ወስኗል ። ነገ ተነገ ወዲያ ሳይል ፡ ካሁኑ ነገሩን ለማፋጠን ሲል ተነሥቶ ወደ ስልኩ ሔዱ ፡ ለአጐናፍር ደወለ ።

“ ሃሎ ፡ አጐናፍር ። አበራ ነኝ ። ”

“ ደኅና ። አዎን ፡ ደኅና ነኝ ። ”

“ እቤት ነው ያለሁት ። የለም ፡ አንደኛዉን ሰኞ ቢሮ እገባለሁ ብዬ ነው ። ስማ አጐናፍር ፤ አንድ ነገር ለማክርህ ፈልጌ ነበር ። አሁን ብመጣ ይመችሃል ? ”

“ መልካም ፤ እንግዲያው አሁን መነሣቴ ነው ። ”

“ የኔ ዘመኝ ተኩል ዐልፏል ይላል ” አለ ፡ ሰዓቱን እየት እድርገ። ”

“ መልካም ፡ ተነሣህ ” ብሎ ፡ ሰልኩን አስቀመጠ ።

አበራ ከዚያ የከነፈ አጉናፍሮ ቢሮ በዐሥር ሰዓት ግድም ደረሰ ። አጉናፍሮ ዛሬም እንደ ሰሞኑ ምሳውን ከታፈረች ጋር ነበር የበላው ። ከዚያ ከተመለሰ አንሥቶ እስካሁን ደስታው የሚያደርገውን አሳጥቶታል ። ፊቱ በርቷል ፡ ልቡ ተነፍቷል ፤ ትሕትናውና ደግነቱ ሰውነቱን ሞልቶታል ። ዓለም ከደስታ ፡ ከውበትና ከበገ ነገር በቀር ሌላ ያለባትም አይመስለውም ። ባጭሩ ፡ ዓለምን የሚመለከተው ፍቅር ባቀለመው ዐይኑ ነው ። አበራ ሲገባ ፡ በሐዘን ጉስቆልቆል ብሎ ተመለከተውና ፡ የራሱን እንደዚህ በስሜት መፈንደቅ አስቦ ጥቂት የኃጥዕነት ስሜት አደረበት ። ለአበራ ሰላምታ ሲሰጠውም ፡ የደስታ ስሜቱን በቁጥጥር ሥር አገባ ።

“ በረታህ ? ”

“ ምንም አልል ፡ በርትቻለሁ ” ።

አጉናፍሮ የሚቀጥለው ስለ ጠፋው ዝም አለ ። ደግሞ ፡ ወዲያው ‘ለምን ነበር የፈለግኸኝ’ ሊለውም አልደፈረም ። ‘ እሱ ያንሣው’ አለ በልቡ ። “ ቡና እንጠጣ ? ” አለ አጉናፍሮ ፡ ሌላ የሚለው ለጊዜው ቢያጣ ።

“ የለም ፡ እኔ አልፈልግም ” አለ አበራ ፡ በማያወላውል ድምፅ አሁንም ጸጥታ ተመለሰ ።

“ ባሌ ሊሰዱህ ነበር አለኝ ተስፋዬ ። በኋላ ግን ጠቅላይ ሹሙ አስቀሩህ አሉ ። ተስፋዬ ግን ፡ ገሙ ገጠፋ መሔዱ ነው ። ”

“ እኔ አይገባኝም እኮ የተስፋዬ ሥራ ። መጀመሪያ ሁለታችንንም ወደ ባላገር ሊልኩን ነው የተባለ ጊዜ ፤ ‘ እኔ ሒድ ካሉኝ መሥሪያ ቤቱን እለቃለሁ እንጂ አልሒድም ’ ብሎኝ ነበር ። አሁን ታዲያ ‘ ቅር’ ሲሉት ካልሒድኩ ምን አሰኘው ? ” አለው አጉናፍሮ ።

“ መሥሪያ ቤቱ አይደለም እንዴ በግድ ሒድ ያለው ? ! ”

በዚህን ጊዜ አጐናፍር ደነገጠ ። ‘ ተስፋዬ ገሙ ጐፋ የሚሄደው በገዛ ራሱ ምርጫ እንጂ፤ መሥሪያ ቤቱ በትእዛዙ አዛውሮት አስመሆኑን ለአበራ አልነገረውም ማለት ነው ። ስለዚህ ፡ እኔ አፍ አዳልጦኝ ነገር አጠፋሁ መሰለኝ ’ አለ ለራሱ ፡ በቁጭት ።

አበራ ፡ ተስፋዬ ያደረገውን ነገር ሲገነዘብ ራቱ ቅጭም አላለፈ ። ነገር ግን ፡ የአጐናፍርን ጸጥታ አይቶ በነገሩ ለመግፋት አልፈቀደም ። ‘ በቅርብ ቀን ሌላ መኖሪያ ሥፍራ ማግኘት አለብኝ ። አንስተኛ ቤት ከመከራየት ፡ ጥቂት ወደድ ቢልም ፡ አፓርትመንት ውስጥ መኖር የሚሻል መስሎኛል ። ስለዚህ ፡ አንተ እምትኖር በት ሕንፃ ውስጥ ሥፍራ የሚገኝ ይመስልሃል ? ’ አለው አጐናፍርን—ወደ መጣበት ጉዳይ ፡ በድንገት ንግግሩን አዘሮ ።

አጐናፍርም ይኸን መውጫ በማግኘቱ ተደስቶ ፡ “ በደንብ ነጥ ! ! በትሩን ወይም ይርጋን አነጋግረዋለሁ ። ሁለቱም ወዳጆቼ ናቸው ። ለማግኘት እንድንችል ፡ ያግዙናል ” አለ ፈጠን ብሎ ።

“ ቁርጡን ለማወቅ ምን ያህል ጊዜ ይፈጅ ይመስልሃል ? ”

“ ይኸን እንኳ አላዉቀውም ። ብቻ እንጠይቃለን ። አንተ የምትፈልገው እመገናኛለሁ ነው ፡ ወይስ አሁን ተሠርቶ በማለቅ ላይ አለው ቅጥያ ሕንፃ ውስጥ ነው ? ” ብሎ ጠየቀው ፡ አጐናፍር አበራን ።

“ የትኛውም ውስጥ ቢሆን ግድ የለኝም ። ብቻ ፡ ባለ አንድ መኝታ ቤት ነው የምፈልገው ። ያለሁበትን ቤት ለመልቀቅ መቻሌም ገና እኮ አልተረጋገጠም ፡ እንደ ውኃቱ ከሆነ ፡ ኮንትራቱ ለማለቅ ገና አንድ አምስት ወር ያህል ይቀረጥል ” አለ አሰብ እያደረገ ። የመጨረሻውን ነገር የተናገረው ከአጐናፍር ይልቅ ለራሱ ነው ።

“ ባለቤቱ ያንን ያህል ቤት፤ ‘ አንድ ብቻህን ታቅፈህ አምስት ወር ሙሉ ቁጭ በል ’ ይላሉ ብለህ ነው ? ” አለ አጐናፍር ፡ ‘ የለም አይሉም ’ በሚል ድምፅ ።

“ ምን ችግራቸው ። ”

“ እንዴ ! ለአራት ሆናችሁ የተከፈላችሁትን ? ”

“ ኮንትራቱን የፈረምኩት እኔ ነኝ ! ”

“ ብትሆንህ ? ”

“ የተከፈለሁት እኔ ነኝ ። የቀሩትን ሕግ አያውቃቸውም ”
አለ አበራ ።

“ ሰውዬው ከርስቲያን አይደለም እንዴ ? ማመዛዘን ፡ አስተያየት ማድረግ ይኖርባቸዋል ። ”

“ ከፈቀዱ አዎ ። ካልፈቀዱ ግን—?”

“ አገሩ ኢትዮጵያ ነው እኮ ፡ አውሮፓና አሜሪካ አይደለም ። ገና ገንዘብ ከሰው አልበለጠም ። ፈሪሃ እግዚአብሔርም ጨርሶ አልጠፋም ፡ በተለይ በአባቶቻችን ዘንድ ። እኔ መቼም ለአምስት ወር ብለው—የደረሰውን ነገር ሁሉ እያወቁ ፡ ፍርድ ቤት የሚሔዱ አይመስለኝም ” አለ አፕ ፍፍር ፡ በሙሉ እምነት ።

“ ነገረ - ፈጅ አላቸው ። እሳቸው ቢያወላውሉም እሱ ህይህይ ይላቸዋል ። ለማናቸውም እስቲ እናያለን ” አለ አበራ ፡ የነገሩን በሰላምና በቀላል መንገድ ማለቅ በጣም እየተጠራጠረ ።

“ ጠበቃና ነገረ - ፈጅ የሚባል ነገር እንደዚህ አገር ያውክ ! ታውቃለህ ፡ አድማሱ ሲነግረኝ ፡ በየፍርድ ቤቱ ላለው የክስና የቀጠሮ መዓት ፡ ቢያንስ ቢያንስ ከአራቱ ለሦስቱ እጂ የመንሻና የመጓተት ዋና ምክንያት ጠበቆችና ነገረ - ፈጆች ናቸው ። አንዱን ሞኝ በቂ መጨበጫ ሳይኖረው ፡ ‘ ብትከስ ትረታለህ ’ ብሎ ፡ ሙሉ ጠበቃ ፍርድ ቤት ያወጣዋል ። የቀጠሮው ቀን ሲደርስ ፡ ‘ ጠበቃው ማስረጃ ጃዩን ለማጠናቀር ፡ ወይም ምስክራ ሩቅ ስለሆነ ፡ ለማምጣት እንድትችሉ ፡ ረዘም ያለ ቀጠሮ ይሰጠኝ ’ ይላል ። ከዐቅሙ በላይ ለብዙ ሰው ጥበቅና ይቆምና ፡ ሁለት ወይ ሦስት እተለያዩ ፍርድ ቤቶች ፡ ቀጠሮ ባንድ ቀን ይደርስበታል ። አንዱም ዘንድ ሳይሆን ሁሉም ይቀጠራል ። እንዲህ ሲል ወራት ወደ ዓመታት ይለወጣሉ ። ባለጉዳዩም ከባላገር ከተማ ሲመላለስ ዐቅሙና ገንዘቡ ያልቃል ። በዚህ

የተነሣ ከሳሽንም የገዛ ነገር - ፈጽሞ፡ ከተከሳሹ ጠበቃ ጋር በጥቅም ተስማምቶ ብዙ ጊዜ ያስረታጥል ። የአድማሱን ጥናትና ሳሊቃው ያቀረበውን ሪፖርት ብትመለከት፡ በጣም በጣም ትደነቃለህ፤ ታዝናለህ” አለ አጉናፍር ወሬውን ወደ ሌላ አቅጣጫ እየመራ።

“ ባክህ ጠበቃ ብቻ መሰለህ ጥፋተኛ ። እብዛኛውን ጊዜ ባለ ጉዳዩ ነው ። ሰው ሸፍጠኛ ቢሆን ነው እንጂ፤ የራሱ ያልሆነውን ‘የራሴ ነው፤’ የማይገባውን፤ ‘ይገባኛል’ ብሎ ቀድሞውኑ ለምን እደ ባባይ ይወጣል? ግን እመነኝ ብዙ ሰው ልቡ እያወቀ በማጭበር በር በሐሰት ሰው ይከሳል። ጠበቃ ገዝቶ ፍርድ ቤት ይፋይል። ከዚያ አንዴ ሲረታ፡ አንዴ ሲረታ፡ ይግባኝ ሲል ዕድሜውን በክፊል ፍርድ ቤት ይፋይማል። ነገርን ሥራና መታዘን ብሎ ያየዘ፤ ነገር የሚ ወድ ሰው ሞልቷል። እንደነዚህ ዐይነቶቹን ሸፍጠኞች፤ ጠበቃ ህብ ታቸውን ሲሞሽሉቅልኝ፡ እኔ በጣም ነው ደስ የሚለኝ ።

“ የሚያሳዝነው ግን፡ ሐቂኝ ይዞ፡ አጉል ጠበቃና አጉል ዳኛ የሚገጥመው ነው። ጉልበቱንና ገንዘቡን ራጅቶ፤ ሥራ ፈትቶ በመ ጨረሻም ፍትሕ የሚያጣው ነው የሚያሳዝነኝ ። በኔ አስተያየት ፍርድ የሚጓደለው ጋዜጠኞችን እንደሚያትቱትና ብዙዎቻችን እንደምንለው ዳኞች በሙሉ ጉበኞች ስለሆኑ አይደለም!” እዚህ ላይ አጉናፍር ሲያቋርጠው ሲል “ ቆይ ቆይ አሰጫርሰኝ” አለ አበራ ። ቀጥሎም፡ “ ትቦ የሚበላ ዳኛ የለም ማለቴ አይደለም ። ትቦ በሊታ ዳኛ አለ ። ሕሊናው የማይወቅሰው— አረ ሕሊና የሚ ባል ጨርሶ የሌለው— ሞልቷል ። ግን፡ እዚህ ላይ ዘወትር የሚዘ ነጋ አንድ ነገር አለ ። ሰው ሁሉ ስለ ጉቦኛ ሲያወራ ሐቀኞች መኖ ሬቸውን ፈጽሞ አይጠቅስም ። በቀረበላቸው ማስረጃ ተመርኩ ዘው፤ ሕጉን ተከትለው፤ ለነፍሳቸው፤ ለክራቸው ሐቁን የሚበ ይኑ አሉ ። ‘ ለታጥጓን የመጣ፤ ለደድቃን ይተርፋል’ እንደሚባለው፤ እንዲያው በአካባቢው አንድ ወይ ሁለት የለዩለት፤ የወጣለት፤ ሕሊናቢስ ጉቦኛ ያለ እንደሆነ፤ በጅምላ ሁሉንም ማውገዝ ራስ ፍርድ ገምድል መሆን ነው ።

“ ይሁንና፤ ‘ የበላተኞቹ መኖር ነው ፍርድ ያዛነፈው፤ የፍ ርድ ቤት ከርከርን ከዓመት ወደ ዓመት የሚያጓትተው’ የሚለ

ውን አስተያየት ፡ ሙሉ እውነት ነው ብዬ ልቀበለው አልችልም ።
ቀድሞውኑ በሸፍጥ የተነሣ ከሳሽ ፡ በማስረጃና በሕግ የተበየነበት ፡
በሐቄ ሲረታ ፡ ‘ዳኛ አድልቶብኝ ነው’ ብሎ ቢያወራና ቢያስወራ
ምን ያስደንቃል ፤

“ ደግሞም ፡ አንድ ዳኛ ምንም ሐቀኛ ቢሆን ፡ ያለው መሣ
ሪያ ማስረጃና ሕጉ ነው ። አሁን ሕጉ ግልጽ ነው — ተጽኞል ። ግን
እስቲ ማስረጃ የሚባለውን ነገር እንመልከት ። በወንጀል ዐኩል
ብዙው የምስክር ቃል ነው ። አንድ መስካሪ ሲመሰክር መንፈሱን
የሚመራው ምን እንደሆነ ዳኛው በምን ሊያውቅ ይችላል ፤ ሰው
ዬው በሃይማኖቱና በሕሊናው ተመርቶ ፡ ሐቄን ይሆናል የሚና
ገረው ። ወይም ፡ ከባለን-ዳዮቹ አንዱን በመጥላት ፡ ወይ በዝምድናና
በወዳጅነት በመሳብ ፡ ወይ በመፍራት ፡ ወይም ደግሞ ሕሊናውን
እንደ ፋሲካ ዶሮ ለፍራንክ በመሸጥ ፡ ያጠናውን ውሸት ይሆናል
የሚያንበሉበለው ። እንግዲህ ከነዚህ ባንዱ ምክንያት ምስክሮች
ወደ ቀኝ ወይ ወደ ግራ ተሸጥለው ለው ባንድ ቃል ፡ ‘ አይተ
ናል ፤ ሰምተናል ፤ ነው ’ ሲሉ ዳኛው ከመቀበል በቀር ምን ማድ
ረግ ይችላል ፤ በዚህ ተመሥርቶ ቢፈርድና ስሕተት ቢሆን ፍርድ
አንደላ ይባላል ፤

“ ታውቃለህ ፤ በሕሰተኞች ምስክሮች መተባበር ተፈርዶ
በት ፡ ብዙ ዓመት ከታሰረ በኋላ ፡ ጠምዛዛ ተቆርቋሪ ዘመድ ስላለው
ፍርድ ተሸሮ የሚፈታ ስንት ሰው እንዳለ ፤ እስር ቤት የሞተ ፤
የሚሞትም ፤ እርግጠኛ ነኝ ፡ ሞልቷል ። እረ አንዱ በገደለው ሌላው
የሚሰቀለውስ ፤ ወይም ሊሰቀል ሲል ፡ በአጋጣሚ እውነቱ ወጥቶ
በነጻ የሚለቀቀውስ ፤

“ እንግሊዞች ከጥቂት ዓመታት በፊት የሞት ፍርድን ጨርሶ
እንዳሰወገዱ ታውቀዋለህ ። ትዝ ይልሃል ፡ ከብዙ ዓመታት ውይይ
ትና ከርከር በኋላ ፡ አብዛኛውን ሕዝብ ‘የሞት ፍርድ እንዲቀር’ ያስ
ማግው የመጨረሻው ምክንያት ምን እንደ ነበረ ፤” ብሎ አበራ
አጉናፍርን ጠየቀው ።

“ አዎ ። አንድ ሰውዬ ፡ ‘ ሰው ገድለሃል ’ ተብሎ ተከሶ ፤ በቂ ማስ
ረጃ ቀርቦበት ፡ ተፈርዶበት ከተሰቀለ በኋላ ፡ ጥቂት ዓመታት ቆይቶ

እውነተኛው ገዳይ መገኘቱን አይደለም የምትለው? ” ሲል መሰላ ለጎናፍር ።

“ ታዲያስ ! እግዚአብሔር ያሳይህ ። እንግሊዝን ያህል የወለጠነና ፡ ለምርመራ እጅግ የተራቀቁ ልዩ ልዩ ብልሃቶችና መሣሪያዎች ያለው ሕዝብ ማኸል ይኸ ተፈጻሚ ። የዚህኛውስ ለሱ ባይጠቅመውም እንዳጋጣሚ ታወቀ ፤ እውነቱ ተገኘ ። ግን ፡ እውነቱ ሳይገለጽላቸው ባላደረጉት እንዲያው በከንቱ የሞቱት ሌሎችስ? ” አለ አበራ ፡ ምርር ብሎ ።

“ እኛም አገር ይሙት በቃ ይቅር ማለትህ እንዳልሆነ ተስፋ አደርጋለሁ ” አለ አጎናፍር ፡ ፈገግ ብሎ ።

“ የለም የለም ! እዚህም አልደረስኩም ። እኔ ለማለት የፈለግሁት ፡ ያንድ ፍርድ መሠረት ማስረጃ መሆኑንና ፡ ማስረጃው ሐቁን ካልተከተለ ፡ ፍርዱም ማስረጃውን ይከተላል ነው ። ስለዚህ ፡ ሐቀኛ ዳኛ እውነተኛውን ማስረጃ ካላገኘ — ሐሰቱ ጥቅጥቅ ብሎ ፡ እውነቱን ሸፍኖ — ሐሰቱ ራሱ እውነት መስሎ ከመጣበት ፡ ፍርድ ሊዛነፍ ይችላል ። እንዴ ! ዳኛ እኮ ሰው ነው ፡ መልአክ አይደለም ! የሰውን ልብ መርምሮ እውነተኛ ሐሳቡን ለማወቅ መለኮትነት ያስፈልጋል ።

“ ዘለቅ ብለን ከሔድን ደግሞ ፡ ባገራችን የፍትሕ ጦር የአብዛኞቻችን ዝንባሌና የአዕምሮ ልማድ ነው ። እንደ እውነቱ ከሆነ እውን ነገር የመፈለግ ፡ ሐቁን የመሻት ልማድ አልጠጋን ፤ አልዛመደን ብሏል ። ደኅና አድርጎ የተዋሐደን ፡ የወሬ ወሬ ማቀበል ፡ በየግላችን የምንፈልገውንና የምንመኘውን ፡ ሳይሆን ‘ሆነ’ ብለን ማውራት ፤ ሲያወሩልን ፡ ‘አማን አማን’ ብለን መቀበል ነው ። ያንኑ ማራባት ነው ። ወሬ ሲሰማ እውነት መሆኑን ለማጣራት የሚጣጣር ፡ የሚመራመር እስቲ የምታውቀው ስንት ሰው አለ ?

“ ለምሳሌ አንድ ሰው በአንድ ጊዜ ፍየልም በግም ነው ብለን የምናምነው ዐይነት ነገር አለ ። ሰውዬው ከሁለት አንዱ እንጂ ሁለቱንም ባንዴ መሆን አይችልም ። ግን ፡ ይኸን ለማሰብ ጊዜም የለን። ደግሞም ፡ ከነጭራሹ ሁለቱንም አይሆን ይሆናል ። የጠላት ወሬ

ሊሆን ይችላል ። ነገር ግን ፡ መመራመር ፡ ማጣራትና ማረጋገጥ ፡ እንደ ወሬ መቀባበል ደስ አይልም ፤ አድካሚም ነዋ ፤” አለ አበራ ።

አጉናፍር በልቡ ፡ ‘አበራ ሰምኑን አንደበቱ ተይዞ ያላወራበ ትን ጊዜ ፤ አሁን ለመካሰ ፈልጎ ይሆን’ ሳይል አልቀረም ። እንዲያውም ፡ ‘አንደበቱን እስከ ወዲያኛው ያጣ መስሎት ከከረመ በኋላ ፤ አሁን ሲለቀቅ ጊዜ ራሱን መግታት አቅቶት ነውም’ ብሏል ።

የሆነው ሆኖ ፡ አጉናፍርን ትንሽ ያበላጪው ፡ ያበራ ክርክሩን ልክ አጉናፍር በሙሉ የማይቀበለው በሚመስል አኳኝን ማቅረቡን ። እርግጥ ፡ የማይሰማግበት አንዳንድ የዝርዝር ነገር አለ። ቢሆንም ፡ በዚህ ጉዳይ ላይ አስተያየታቸው በመሠረቱ ተመሳሳይ ነው ። ስለዚህ ፡ ‘ለምን እንደዚህ ይደሰኩርብኛል’ ብሏል ፡ በልቡ ። ደምዑን አውጥቶ ግን ፡ “አም ፡ ብዙዎቻችን አናጣራም ፤ የምናገኘውንም መረጃ አናገናዝብም ። ነገር ግን ፡ ‘አንድም ይኸን የሚያደርግ የለም’ ለማለትም አንችልም ። አንተ ባልከው መንገድ እንኳ ፤ ‘አለ ወይም የለም’ ለማለት ፡ አስቀድሞ መመርመርና ማረጋገጥ ያስፈልጋል ። ታዲያ ይኸን ማን አደረገ ? እኔ እንደሚመስለኝ እውነቱ የሚገኘው ካንዱ ጫፍ ወደ ሌላው ጫፍ ሳይኬድ ፤ ወደ መካከሉ ይመስለኛል ። ስለዚህ ፡ ‘በወሬ ናዳ ፡ ሁሉ ተነዳ’ ወይም ‘አንድም አልተነዳ’ ለማለት አይቻልም ።

“ደግሞም ፡ ሳይመረመር የምንቀበለው ብዙ ነገር አለ ። እንኳን እኛ ፡ የሥነ ፍጥረት ሊቃውንት ይኸን ያደርጋሉ ። እስቲ አስበው ፡ ከነሱ በፊት የነበሩት የተዉላቸውን ተቀብለው ፤ ወደ ፊት በመሔድ ፋንታ ፡ ‘ሀ’ ብለን እንጀምር ቢሉ ኖሮ ፤ የዘመኑ ጥበብ የት ይደርስ ነበር ይመስልሃል ?” አለ አጉናፍር ።

“አሃ ፤ መርምረው አጣርተው ከተዉላቸው ነው የሚነሡት እንጂ ፤ ያልተፈተነ ወሬ ይዘው አይደለም ። አሁን ፡ ወሬ የሚያወራ ‘መጀመሪያ ካጣራ በኋላ ነው የሚያረባው ነው’ የምትለኝ ? . . . ነገሩ ልዩነት አለው” አለ አበራ ።

“በውቃለሁ ልዩነት አለው ። እኔም የምለው ይኸንን ነው ። በጅምላ አንናገር ፤ እንለይ ነው ፤ የምለው ። እንደ ገባኝ አንተም

ይኸው ነው አቅጥምህ ። ነገር ግን ፣ እኔ በምንንጋገርበትም ጉዳይ
በሆን በደረሰው አንናገር ነው የምለው ” አለ አጉናፍር ። “ ለም
ላሌ ፣ ስለ ዳኞች ። እንዳልከው ሐቀኛ ዳኛ አለ ። ግን ስንቱ ነው
ሐቀኛ? ስንቱ ነው ጉቦኛ? አብዛኛው ምንድነው ነው? ይህ ነው
ጥያቄው ። መልሱን ግን ግን ያውቃል? በወሬ ሳይሆን በሥርዓት
አጥንቶ ያወቀ ግን አለ? ” አለ አጉናፍር ።

“ አሃ ፣ እዚህ ላይ ነዋ ጠቢ ። እንደምናነበውና እንደምንሰ
ማው ከሆነ ፣ ሁለተኛው ወገን ፣ ማለት ጉቦኛው ያመዝናል የሚያ
ለኝ ነው ። ግን ይኸ በወሬ ላይ የተመሠረተ ፣ በማስረጃ ያልተደገፈ
ነው የምለው !! ”

“ መልካም ። ጋዜጣው በጃችሁ ። ጉቦኛውን ለማጋለጥ ቢያ
ቅቃችሁ ፣ ሐቀኛ ሐቀኛውን እየረገጠችሁ ፣ አጣርታችሁ ስለሱ እየ
ጸፋችሁ ከሕዝቡ ለምን አታስተዋውቁትም? ፤ ያኔ ፣ እሱም በሐቅ
መሥራቱ እንደ ታወቀለትና ፣ በይፋ ዋጋ እንደ ተሰጠው ሲገነዘብ
ይበረታል ። ‘ልበል’ ልተውን እያለ የሚያወላውል ቢኖርም ፣ ሁሉን
ትቶ ወደ ቀጥተኛው መንገድ ያዘነብላል ። ሰውም ፣ በሰመ ዳኛ ጉቦኛ
አለመሆኑን ይገነዘባል ። ”

“ የምትለው መጥፎ አይደለም ። ግን ፣ ይኸ የኔ ክፍል አይ
ደለም ” አለ አበራ ።

“ ለምን ጉዳይህ አታደርገውም? ”

“ እኔ ሌላ ዕቅድ አለኝ ። ሙሉ ጊዜዬን በዚያ ላይ ለማዋል
ቆርጫለሁ! ” ብሎ ጸጥ አለ ። አበራ በሐሳብ ጉም በነነ

አጉናፍር አኳኋኑን አይቶ ምን ይሆን የሚያስበው እያለ ከር
ከሩን አቆመ ። አበራ ሐሳብ ባሕር ውስጥ መስጠሙን ሲረዳ ፣ ዝም
ብሎ ይመለከተው ጀመር ። አበራ ርቆ ሔዷል ። “ ምን ይሆን የሚ
ያስበው? ” “ እኔ ሌላ ዕቅድ አለኝ ” የሚለው ምን ዕቅድ ይሆን?
የበለጠና የወንድይራድ መሞት ፣ የተስፋዬ ወደ ገመጉፋ ትቶት
ለመሔድ መፈለግ ፣ አዕምሮዉ ውስጥ ምን አሳድሮበት ይሆን?
ራሱን ለማጥፋት ያቀደ እንኳ አይመስለኝም ። አለበለዚያ በላፓ

ርትመንት ምን አስጠየቀው ? ሰሞኑን ተከታትሎ የደረሰው አደጋ ተስፋዩን ጭር ሲያደርገው ፡ ጭምቱ አበራን ደግሞ ተናጋሪ ያደረገው ይመስላል ፡ አለ አጐናፍር በልቡ ። ነገር ግን ፡ አበራ አፅኖ ውስጥ የሚራወጠው ሐሳብ ምን እንደሆነ ገዱን አንብቦ መረዳት አልቻለም ። አበራ እስኪናገር ድረስ ለመጠበቅ ወስኖ ፡ አጐናፍር ዝምታውን ቀጠለ ። ብዙ ቆየ . . .

አጐናፍር ጸጥታው ከበደ ። “ ምንው እጅግ ሐሳብ ገባህ ? . . . ብዙ ማዘን ጥሩ አይደለም ። መተው ነው ” ብሎ ለማጽናናት ያለ በዉን ወደ ጐን ትቶ ።

“ አ . . . - እኔ ! . . . ” አለና ተጥ አለ አበራ ።

“ በመንፈስ እኮ ጩራህ ሐይህ ነበር ። ለብዙ ደቂቃዎች እዚህ አልነበርክም ” አለው አጐናፍር ።

ድንገት ዞር ብሎ አጐናፍርን ትኩር ብሎ እያየ ፡ “ አንድ ግላ ዊህ ስለሆነ ነገር ብጠይቅህ ቅር ይልሃል ? ካልፈቀድህ — ” አለ አበራ ።

አጐናፍርም በነገሩ ሳይደነቅ አልቀረም ። ሆኖም ፡ “ ጠይቅውና እንያ ” አለ ።

“ የሕይወት ዓላማ አለህ ? ምንድር ነው የሕይወት ዓላማህ ? ”

“ ይኸ ከባድና ውትብትብ ያለ ነገር ስለሆነ ፡ በአዎንታና በአሉታ ባጭሩ ሊመለስ የሚችል ይመስልሃል ? ” አለ አጐናፍር ።

“ መቻል አለበት ” አለ አበራ ፡ ጠጠር ባለ አነጋገር ።

“ አንድ ሰው በሕይወቱ አንድ ዓላማ ብቻ አይደለም እኮ ያለው ። ቢያንስ ቢያንስ በሦስት አቅጣጫ የሕይወት ግብ ፡ የሕይወት ዓላማ ይኖረዋል ። አንድ ፡ በሥራዉ ። ማለት ፡ ተቀጥሮ እንጀራ በሚበላበት ። ሁለት ፡ በሙያዉ ። ማለት ፡ ትምህርት ቤት ገብቶ ባጠናበት ትምህርት ። ለምሳሌ ፡ ሕግ ፡ ታሪክ ፡ መምህርነት . . . ወዘተ . . . ሦስት ፡ በግል ኑሮዉ ። ማለት ፡ በቤተሰቡ ። በነ

ዚህ በዎስት አቅጣጫዎች፡ ለመድረስ የሚፈልግበት ግብ እንደሚኖረው የታወቀ ነው። እርግጥ፡ ዎስቱ እብዙ ሥፍራ ላይ ይገኛል። ጨርሶ የተለያዩ፡ የማይያያዙ አይደሉም። ነገር ግን፡ ሁሉም አንድ ዓላማ ናቸው ለማለት ያስችረዋል።” አለ አጐናፍር።

“ሁሉን የሚያጠቃልል፡ ከሁሉ በላይ የሆነ፡ አንድ ዐቢይ የሕይወት ዓላማ መኖር አለበት። ሌሎች ዓላማዎች ንግስና የዐቢይ ዓላማው ተገኝቶ መሆን አለባቸው። እኔ ዐቢይ ዓላማ የምለው፡ ቅርብና በቀላሉ የሚደረስበትን አይደለም። ይኸንንም ስል ደግሞ፡ እጅግ ከባድና ጨርሶ የማይደረስበት፡ ከሰውዬው ዐቅም በላይ የሆነ ማለቱም አይደለም። ጨርሶ ተስፋ እንዳያስቆርጥ ቀለል፡ ባጭርና በቀላል መከራ እንዳይፈጸም፡ ወደላይ ከፍ፡ ከበድ ማለት አለበት። እንደዚህ ዐይነት ዓላማ ያለው ሰው፡ ሕይወቱ አቅጣጫ ያገኛል። መቅኖ ይኖረዋል። የሶስት ተግባሩ ሁሉ ፊቱን የሚመልሰው፡ አሸቅቦ የሚመለከተው ወደዚህ አቅጣጫ ይሆናል።”

“አለበለዚያ ግን፡ ሕይወት፡ ወዲያና ወዲህ በነፋስ የምትዋልል የዶሮ ላባ ትሆናለች። ነጥረውም ከእንስሳ አይለይም። የብዙዎቻችንም ችግር በእንደዚህ ዐይነት አኗኗር ላይ የተመሠረተ ነው። ዐቢይ ዓላማችንን ብንወስን ኖሮ፡ ኑሯችን ጣዕም በኖረው ነበር። አሁን ግን የለውም።” አለ አበራ።

“አንተ የምትለውን ዐይነት ዓላማ ያለው ሰው ያለ አይመስለኝ።” ሰው ብዙ ዓላማ አለው። አንዱን ሲጨርስ ከዚያ ከፍ ወዳለ ዓላማ ይሻገራል። እንዲህ እንዲህ ሲል ጊዜውን ይፈጽማል እንጂ፡ አንተ እንደምትለው፡ ገና ከሕፃንነቱ ጊዜ ጀምሮ አንድ የሕይወት ግብ አሰላስሎና ወስኖ በዚያ የሚመራ ሰው ያለ አይመስለኝም።”

“አንድ ዐቢይ የሕይወት ዓላማ!” አለ አበራ፡ ድምፁን ወደ ሹክሹክታ ለውጦ፡ ቁና ተንፍሶ። “ሰው ሁሉ ዐቢይ የሕይወት ዓላማ ያስፈልገዋል። አለበለዚያ፡ መፈጠሩ ከንቱ ሆነ ማለት ነው። ዓላማ የሌለው ሰው ምንም ትልቅና ዘላቂ ነገር ለመሥራት አይችልም። ከዚህ ቀደምም እንዲያው እንዲጋጣሚ ቀዋሚ ነገር የሠራ የለም፤ ወደፊትም አይኖርም!” አለ አበራ።

“እርግጥ የሕይወት ግብ እያንዳንዱ ሰው ሊያበጅ ይገባል ።
ዓላማ ሊኖረ ይገባል ። ብቻ — ” አለ አጉናፍሮ ።

አጉናፍሮ የሚለውን እጅግም ልብ ሳይል ፣ አበራ ቀጠለ ፣
“ የበለጠና የወንድይራድ ሞት ፀሐት ነገሮች በጣም ጉልህ እድ-
ርጉ አሳያቸዋል ። እንደኛ ፣ ዘመናዊና በመጥፋት መካከል ያለው
ድንበር ቀዳሚ በመሆኑ ፣ ከምድር ገጽ በሚኖረውም ደቂቃ ልን
ጠፋ የምንችል መሆኑን ። ፀሐተኛ ፣ በሕይወት ሳለን የሠራነው
ተሞላ ነገር ከሌለ ፣ ስንሞት እስከ ወዲያኛው ተረሰ ን የምንቀር
መሆኑን ፣ ግልጥ ፣ ጥርት ፣ አድርጎ ነው ያሳየኝ ።

“ እስኪ አስበው ፣ አጉናፍሮ ፣ ተፈጥረህ በምድር ላይ ኖረህ
ስትሞት ጨርሶ እንዳልኖርክ ስትሆን ፣ ፣ ራሱ ሐሳቡ እያዘንን
ህም ፣ ፣ ፣ ጠፍተህ ከተረሳህ ፣ መሞትህ ማንንም ካላጉደለ ፣ መኖ-
ርህም እስከዚህ ማንንም አልጠቀመም ነበር ማለት ነው — ”
ሲል አበራ ፡

“እሱስ ለወዳጅ ዘመድ ያጉላል ። ወዳጅ ዘመዱን ያላዘናል”
አለ አጉናፍሮ አቋርጦ ።

“ እስከ ስንት ጊዜ ድረስ ፣ ” አለ አበራ በምጽት ፣ ለንቦጩን
ዘርግቶ ፣ ግንባሩን ቋጥሮ ። ከዚያ መለስ አለና ክርክሩን ቀጠለ ።
“ በጂ ። ያልከውንም እንቀበል ። ከነሱስ ወዲያ ፣ ከነሱስ በኋላ ፣ ”

“ ይኸ መቼም የአብዛኛው ግለሰብ ዕጣ ነው ። ግለሰብ ሁሉ
ታላቅና ዘላቂ ሥራ ሲሠራ አይችልም ። ወይም ሲሠራ አይታይም ፣
ልበል መሰለኝ ። እስከ ዛሬ ታይቶ የሚታወቀው ሐቅ ይኸ ነው ።
የወደፊቱን አላውቅም እንጂ ፣ እስካሁን የምናየው ፣ በየዕውቀት
ዘርፉ ፣ በየዘመኑ ፣ በየሀገሩ ፣ ከቀረ ግለሰብ የሚልቁ አንዳንድ
ሰዎች የሚገኙ መሆኑን ነው ። እነዚህ ግለሰቦች ብቻ የማያወላ
ውል ዐቢይ የሕይወት ዓላማ የነበራቸውና ያላቸው ናቸው ። አብ
ዛኛው የዓለም ግለሰብ ግን ፣ እንደዚህ ዐይነት የሕይወት ዓላማ
ሰላሊው ከልደቱ እስከ ሞቱ የሚሠራው ሥራ ሁሉ ተርታ ነው።”

አጉናፍር ስሕራሱ ዐቢይ የሕይወት ዓላማ ለቅጽበት አሰብ
አደረገ ። በሰፊው ሊያስብበት ወስኖ ፡ “ የምትለው ዐይነት የሕይወት
ዓላማ ፣ ለመሆኑ አንተ አለህ ፣ ዐቢይ የሕይወት ዓላማ ፣ ”
አለ ፡ ወይይታቸው ወደ ሌላ አግጣሚ እንዳያመራ ለማገድ ።

አበራ ዐይኖቹን ከአጉናፍር ገጽ ላይ ነቅሎ ፣ በተከፈተው
መስኮት ወደ ውጭ ወረወራቸው ። የሚታዩት ዛፎች እውጭ በገ
ሩስ ይዋሽጋሉ ። ለርሱ የማትታየው ፀሐይ ጨረሮችም እዛፎቹ
ቅጠሎች ላይ ዘለው እየሠፈሩ ይረግፋሉ ፤ ዘለው እየወጡ ተንሸ
ራተው ይወድቃሉ ። አበራ ጥቂት ዝም ብሎ ይኸን ትርዒት በእ
ንክሮ ካስተዋለ በኋላ ፣ ወደ አጉናፍር ዞር ብሎ ትኩር ብሎ እያ
የ ፣ “ አሁን አዎን አለኝ ” አለው ፣ በማያወላውል አንደበት።

ምን እንደሚለጥቅ በጉጉት እየጠበቀ አጉናፍር ዝም አለ ።

እርሱም ጸጥ ብሎ ለአያሌ ሲኮንዶች ከቆየ በኋላ ፣ “ አዎን ፣
ዐቢይ የሕይወት ዓላማ አለኝ ። ከዚህ ቀደም አልነበረኝም ፣ አሁን
ግን ፣ ዐቢይ የሕይወት ዓላማዬን አበጅቻለሁ ። ከእንግዲህ ፣ ሌት
ተኝቼ የማልመው ፣ በቀን የምለውና የምፈጥረው ሁሉ ፣ ወደዚህ
ዓላማ አግጣሚ የሚያመራውንና ፣ ከግቢ ሊያደርስኝ የሚችለውን
ነገር ብቻ ነው ፤ የቀረችኝን ዕድሜዬን በከንቱ ላለማባከን የማያ
ዳግም ውሳኔ አድርጌያለሁ ፤ ” አለ አበራ ፣ አሁንም ዐይኖቹን አጉ
ናፍር ላይ ተክሎ ።

የማወቅ ፍላጎቱ ያለቅጥ ተቀስቅሶ ፣ ‘ ምን ? ’ የሚል ጥያቄ
እፊቱ ላይ እየተነበበ ፣ አጉናፍር ፣ እየተቋነጠነጠ ፣ ጸጥ አለ ።

አበራም ፣ የማወቅ ጉጉቱን በመገንዘብ ፣ ነገሩን ቀጠለ ።

“ እናት ሀገራችን በሥጋዊ ሥልጣኔ እየደረጀች ስትሔድ ፣ በመ
ንፈሳዊ ሥልጣኔዋ እንዳትኮስስ ፣ እንዳትመነምን ፣ ከፍ ያለ ጥረትና
ትግል መደረግ ይኖርበታል ። አለበትም ። እኛ ፣ እኛነታችንን እን
ዳንሰለብ ተጋድሎ ማድረግ ፍጹም አስፈላጊ ነው ። ለማለት የም
ፈልገው ባጭሩ ፣ ቴክኒኩንና ሥጋዊ ጥበቡን ከባዕዳን ከውጪ እየ
ወረስን ፣ ሥጋዊ ሥልጣኔያችንን ብንገነባም ፣ ሥጋዊ ባልሆነው

ጥበብ ግን፣ እኛው ባለን ላይ ከውስጣችን እያፈለቅን ንጹሕ ኢትዮጵያዊ የሆነ መንፈሳዊ ጥበብና ሥልጣኔ መገንባት አለብን ። አለበለዚያ መንፈሳችን፣ እኛነታችን የባዕድ ቅኝ ግዛት ይሆናል ። የኛን፣ የራሳችን የሆነውን ከመናት፣ ከማንጸባሸብ ተነሥተን እኛነታችንን ወደ መጥላት፣ በእኛነታችን ወደ ማፈር እንደርሳለን ። የኔ ዐቢይ ዓላማ ይኸ ውርደት የኛም ሆነ፣ በተለይም የተተኪዎቹ ትውልዶች ዕጣ እንዳያሆን አጥብቀው ከሚተናነቁ ሁሉ፣ ከጉናቸው ተሰልፌ ድርሻዬን፣ አቅሜ በሚፈቅደው መጠን ማበርከት ነው ። በባዕዳን የመንፈስ ተጽዕኖ ላይ ጦርነት አውጂያለሁ ። ለዚህ ዓላማ የቀሩትን ሁሉ ጥገኛ አድርጌያለሁ ።” አሰ አበራ፣ የፈለገውን ያህል ሐሳቡን በደንብ ያብራራ መሆኑን አየተጠራጠረ ።

የአበራን አነጋገር አንደ ጅማት መከረርና፣ የተመወረተበት ሃም ጽኑ ፈቃድ ሲገነዘብ አጉናፍሮ በጣም ተደነቀ ። አበራ ሁል ጊዜ ዋዛ ፈዛዛ የሚወድ፣ አብሮ ለመጫወት የሚፈልግ ወጣት እንጂ፣ እንደዚህ ዐይነት ኮስታርነት በውስጡ ያለው ወጣት መስለ-አልቃየውም ነበር ። “ምንም ለዚህ ውሳኔዬ የቅርብ ምክንያት የሆነው የነወንድይራድ አሳዛኝ ፍጻሜ ቢሆንም፣ ጥንቱ ጠንካራ መንፈስ ባይኖረው ኖሮ፣ ወደዚህ ሐሳብ ቀድቶ ውኑ ባልተመራም፣ ባልደረሰምም ነበር ። ለለዚህ፣ አበራ፣ እንደ በሰለ ኮከብ ላይ ላይ ለሰለሰ ውስጡ ግን ጠጣር ፍሬ ኖሯል ማለት ነው ። አለ አጉናፍሮ በልቡ ። በሌላ አንጻር ደግሞ፣ “ሥጋዊና መንፈሳዊ ብለን እንዲልተያያዙ ሁለት ነገሮች ነጣጥለን ማሰብና መናገር እንችላለን ?” የሚል ሐሳብ ሽው አለበት ። ለአበራ ግን ድምፁን ከፍ አርጎ፣ “ይኸ ያልከው እኮ የወጣት ሁሉ ዓላማ ነው ። ያንድ ሰው ችግር ብቻ አይደለም ።” አለው ።

“በወሬማ አዎ፣ ሁላችንም ስንለው የከረምነው ነው ። ነገር ግን፣ ስንት ሰው ሕይወቱን ለዚህ ግብ ሠዋ ? ካልከሰ፣ አሁን ትልቅ ትንሹ የሚለው ‘ልማት ልማት’ ነው ። ይኸን ሲሉ ደግሞ እጭንቅላታቸው ውስጥ የሚፈላው ሐሳብ፣ ስለ ምዕራባውያን፣ ሥልጣኔ ነው ። ባጭሩ ስለ ሀብት ስለ ገንዘብ ነው ። ሰው ሥጋ ብቻ አይደለም ። ነፍሱም ነው ። ሥጋውን አጥግቦ ነፍሱን ማስራብ የሚያስ

ከትለው መዓት የዋገ አይምሰልህ ” አለ አበራ ፣ ራሱን የወጣት አረጋዊ አድርጎ ።

“ ቀድሞ እዚያ ደረጃ መቼ ደረስንና ። አሁን ባንድ ልብ መጣ ጣር ያለብን በጥላን መሠረት ተግተን እየሠራን ከፍ ወዳለ የኑሮ ደረጃ መድረስ ነው ። ያለን የሁብት አቅም የተወሰነ ስለሆነ ፣ ግድረግ ያለብንን ሁሉ ለማድረስ አይበቃንም ። ስለዚህ ፣ ሥራችንን በቅደም ተከተል ግድረግ አለብን ። አንተስ ስታስበው ፣ ለተራ በና ለታረዘ አስቀድሞ ምን ያስፈልገዋል ፣ እንጀራና ልብስ ወይስ ቲያትርና ሥዕል ፣ በተራበ አንጀት ቲያትር ቢመለከቱ ምሥጢሩ አይገባም ። ለራበው ሰው ሥዕል ቢያቅርቡለት የሚታየው በሽራ ላይ የተለደረ ቀለም ብቻ ነው ። በውነቱ ጥያቄው ፣ ‘ የቱ ይቀድማል ፣ የትኛው ለአሁን ይበስብናል ? ’ ነው እንጂ ፣ ‘ ወይ ሥጋዊውን ወይ መንፈሳዊውን ብቻ የሚል አይደለም ’ ” አለ አጐናፍር ፣ ለክርክር እየተሟሟቀ ።

“ ይኸን ክርክር ስለማው ፕሬክላሁ ። ለራበው እንጀራ እንጂ መጽሐፍ የሚያቅርብለት የዋህ ነው ሲባልም ሰምቻለሁ ። ዳሩ ግን ጥያቄው ይኸ አይደለም ። ሰው ለሆዱ በቂ ምግብ ፣ ገላውን ለመሸ ፈኛ በቂ ልብስ ፣ ከቀን ሐሩር ከሴት ቁር መከለያ ፣ ከዝናብ መጠለያ በቂ መኖሪያ አያስፈልገውም የሚል ማንም አይገኝም ። የሥጋዊ ሥልጣኔ ዓላማ እኮ ይኸ ብቻ አይመስለኝም ። ምግብን ፣ ልብ ስንና ቤትን (መጠጊያን) ብዛቱን ለመጨመር ፣ ዐይነቱን ለማላቅ ነው ። አንድ ያለው ሁለት ፣ አምስት ያለው ዐሥር እንዲኖረው ነው ። አብጅዲድ ያለው ካኪ ፣ ካኪ ያለው ሱፍ ፣ ሱፍ ያለው ሐርና ገበርዲን እንዲመኝ ነው ።

“ ግን ፣ መልስ ያላገኘ አንድ መሠረታዊ ጥያቄ አለ ። ይኸ ውም ፣ አንድ መጠነኛ ቤት ውስጥ የሚኖር ሰው ከሚያገኘው ልባዊ ደስታ ፣ አንድ ባለ ፎቅ ዘመናዊ ቪላ ውስጥ የሚኖር ሰው የሚያገኘው ልባዊ ደስታ ይበልጣልን ፣ በሰንት ግራም ወይም ኪሎ ይበልጣል ? — ” ሲል አበራ ፣

አጐናፍር ማቅ አሸንፎት በኃይል ተንከተከተ ። ማቁ ጋብ ሲል ለት ፣ እንባውን ካይኖቹ በእጁ ጀርባ እየጠረገ ፣ “ አሁን ይኸን የም

ትለው ካንጀትህ ነው ? ” አለ ፡ በመገረም ዐይኖቼን አፍጥጦ አበራን እየተመለከተ ።

አበራም ዐይኖቼን ጠበብ አድርጎ ፡ በትዝብትና በንቀት አገኛለሁ እየተመለከተ ፡ “ ታውቃለህ ፡ ያንተ ሳይሆን የሚያስገነዝብኝ ምን እንደሆነ ? እግቤ ለመድረስ መግፋት ያለብኝን ተራራ ነው ። ግን ፡ ቆርጫ ተነሥቻለሁና ፡ አያስፈራኝም ። እንዲያውም ፈቃዴን የበለጠ ያጠነክረዋል ። የጊዜያችን ገዢውና መሪው ሐሳብ የምዕራባዊያንን ሥልጣኔ መውረስ ፡ ከምዕራባዊያን ደረጃ መድረስ ፡ እነርሱን መሆን ነው ። ከዚህ ውጭ የሆነ ሐሳብ ጥንታዊና እርጊ ነው ። የሚያሥቅ ነው ። ከንቱ ነው እንዲህ እንደሚባል ዐውቃለሁ ። ግን ፡ እኔ በበኩሉ የኖንተን ሐሳብ አልቀበልም ። የምሪን ነው የምልህ ፡ የምደግፈው ሐሳብ የጥቂቶችን ሐሳብና እምነት ነው ። አብዛኛው ሰው ያንተ ወገን ነው ።

“ የሚያስደንቀኝ ግን ፡ የምዕራባዊያንን ፈለግ መከተል የሚያመጣውን ፡ በነሱ በራሳቸው ሳይሆን የሆነውን መገንዘብ ስንችል ፡ ዐይናችን ያየውም ፤ ጀሮአችን አይሰማውም ፡ ልባችንም ልብ አይለውም ። ሌላውን ዝርዝር ነገር ተወው ። እስቲ እንደ ሥጋዊ ሥልጣኔነቱ ብቻ እንኳን እንመልከተው ። አንድ አገር ፡ በናንተ መንገድ መልማት ስትጀምር ሰው ከገጠር ወደ ከተማ ይጉርፋል ። ይኸ ነው አንዱ የልማት የመጀመሪያ ምልክት ። የሚያስከትለውን ጠንቅ ተመልከት — በማኅበራዊ ኑሮ ፡ በጤንነት እና በወንጀል በኩል ። ተመልከት ታላላቅ የምዕራባዊያንን ከተሞች ። ነዋሪዎቹ ካንድም ሀላት መኪና ቢኖራቸው ምን ያደርጋል ? ከትራፊክ ብዛት የተነሣ እግረኛ ከመኪና ቀድሞ እቀጠሮው ይደርሳል ። መኪና ታዲያ ከእግር ካልተሻለ ምን ይረባል ? የእኩል ሰዓት የግርን መንገድ በአንድ ሰዓት ለመሔድ ነው ? እግረኛ እንደ ደረሰ እፈለገበት ቢሮ ወይም ሱቅ ይገባል ። ባለመኪና ግን መኪና ማቆሚያ ፍለጋ ሲሆን ተጨማሪ ጊዜ ያጠፋል ። ቀንቶት በሕግ ያልተከለከለ ማቆሚያ ቦታ ሲያገኝ ደግሞ እንደገና እፈለገበት ለመድረስ የዐሥር ያሥራ እምስት ደቂቃ ገዛ በግሩ ማድረግ ይኖርበታል ! ታዲያ የመኪናው ጥቅም አልተቀነሰም ?

“ ከዚህ ሌላ ደግሞ ንጹሕ አኖር መተንፈስ አይቻል ፡ ሰው ሠራሽ መርዝ በአየሩ እየኖረ ። ሁሉን ተወው ፤ በልማት ባደጉ ቅጥር የናላ ሐኪም ቁጥር አብሮ ማደጉ ምን ያሳያል ? ” አለ አበራ።

“ መጥፎ መጥፎውን ብቻ ከተመለከቱማ አንድም ጥፋ ነገር ባለም አይገኝም — ” ሲል አገናኛል ፡

አበራ አቋርጦ ፡ “ የምዕራባዊያን ሥልጣኔ ምን ያህል ዕውቀት ደንቅ እንደሆነ የሚለፍ። ከራሳቸው ህልፎ እኛ እራሳችንም አለን። ስለ ምዕራባዊያን ሥልጣኔ ጥናት ፣ ጥበቅና የሚቆም ከቁጥር በላይ የሆነ ጠበቃ ስላለ ፡ እኔ አብዛኛው የማይመለከተውን ንጽ ለመጠቀም ያህል ብቻ ነው ” አለ ።

“ ንግን እሾህ ፡ አጥንት አለው ብለን ከመብላት አንቆጠብም። የምዕራባዊያንም ሥልጣኔ እንደዚሁ የጠቃሚና የጉጂ ነገሮች ቅይዋ ነው ። በገጠውንና ጠቃሚውን መርጦ መውሰድ ፣ ክፋውንና ገጠውን ለይቶ መቀው ፣ የኛ ፋንታ ነው ። በኔ አስተያየት ዘግይተን ፋኝውን መጀመራችን ባንድ ፊት ቢያበሳጩንም ፣ በሌላ በኩል ይጠቅመናል ። እነሱ ያደረጉትን ስሕተት እንዳንደግም ለመጠንቀቅ ፣ እነሱ የደረሰባቸው ክፉ ነገር በኛም እንዳይደርስ ዘዴ ለመፍጠርና ለመከላከል እንችላለን ። ስለዚህ ፣ እንተ እንደምትለው እስከዚህ አደገኛ ነገር አይደለም ። እርግጥ ፣ ከውጭ የሚመጣው ሥጋዊ ሥልጣኔ በባህሳችን ፣ በአስተሳሰባችንና በጠቅላላ በኑሮአችን ላይ ለውጥ እንደሚያስከትል የማይካድ ነው ። ግን ፡ ለውጥ ሁሉ መጥፎ አይደለም ። አሁን ያለን ሁሉ ፣ መሻሻልና ለውጥ የማያስፈልገው አይደለም ። ”

“ ቅድም እንኳ ያልከውን ብናስታውል ፡ ነገር የመመርመር ፣ የማጣራት ፣ የመጥከር ፣ የመፈተን ነገር የምዕራባዊያን ሥልጣኔ መሠረቱ ነው ። በዚህ ረገድ እንኳ ብትመለከተው በምዕራባዊያን ሥልጣኔ አንድ ዐቢይ ዋጋ ታገኝበታለህ ” አለ አገናኛል ።

“ የሰው ፍጹም ሰይጣን ወይም ፍጹም መልአክ እንደሌለው ሁሉ ፣ ማናቸውም ነገር የበጌና የክፉ ነገር ድብልቅ መሆኑን ዐው

ቃለሁ ። ያም ሆነ ይህ ፡ የምዕራባዊያን ሥጋዊ ሥልጣኔ እየተቋቋመ ሲሆን እንደታሰበ ላይ ፡ ለተስፋይና ለብጢዎችሁ ትኛ አለሁ ። እኔ የሰው ልጅ ናቅር ፡ ልባችሁን የሚያንደውን ደራሲያንና የቀለም ሰዎች ፡ ልባችሁን ያገር መውደድ የሚያቃጥለውን ሠዓሊዎች ፡ ከኢትዮጵያ ዕድል ጋር አብረው የሚሥሩና የሚያለቅሱን መዘቆኞች ፡ በጠቅላላው የኪነ ጥበብ ሰዎች ጀግናዎቹ አድርጌያለሁ ። የኢትዮጵያን ባህል ከባዕድ ጭነት ለማዳንና ከገዛ ውስጡ በሚመነጭ በራሱ ኃይል ከዘመኑ አካሊድ ጋር እንዲዛመድ ፡ እንዲራመድ የሚጥሩትን የሊቃውንትና የሪላሲፎች ቡድን መርጫለሁ ። የመረጥሁትም እዳር ቆሚ ለማጠብጠብ ፡ ወይም የመንፈስና የእሳት ድጋፍ ለመስጠት ሳይሆን ፡ መኻሉ ገብቼ ፡ የቡድኑ አባል ፡ የጦር ጓድ መሆንን ነው ። ለዚህ ዐዚይ ዓላማዬ ሁሉን ነኝር እሠጥለሁ ። ጉድጓድ ምሼ እንገረጽ እሰዘገግ ጉልበቴ ቀብራለሁ ። ከእንግዲህ ወዲያ ፡ ወደኋላ ማራገፊግ የለም ።” አለ አበራ ነገሩን ቁርጥ አድርጎ ።

“ በውነት የሚመሰገን አቅጣጫ ነው ። ብቻ ፡ አንተም ይኸን ብትል ፡ ምናልባት ቤተሰብህ አይስማማ ይሆናል ።” አለ አጎናፍር ።

“ የምን ቤተሰብ ፤ እናቴ እንደሆነች ገና ዱሮ ሞታለች ። አባቴም እንደሁ ካዲሷ ሚስቱ ጋር ትኛው ፡ የዛሬ ሐያ ስድስት ዓመት ከከበሰለሁ ወዲህ አይኛውም አላውቅ ። እሱም ፡ ስለኔ ያኔ ያሥር ዓመት ልጅ ሆኖ ግድ ያልነበረው ፡ አሁን በጉዳዩ ብዙ ይጨነቅ በታል ብዬ አልገምትም ። የቀሩት ልጆቹ ይበቁታል ።” አለ አበራ ፡ መረር ባለ ድምፅ ።

አጎናፍር አሁንም ሌላ ቁስል ነካሁ መሰለኝ ብሎ ፡ ጥቂት ሰቅጦጥ አለ ። በሌላ ወገን ደግሞ ፡ ታሪኩን ለማወቅ የሕልም እንጀራ ተመኘ ። ግን መንገድና ምክንያት ስላልነበረው ፡ ይኸን ሐላቡን ወደ ጉን ትቶ ፡ “ አይ ፡ እኔ ሚስትና ልጆችህን ማለቴ ነበር— ወደፊት ።” አለ ።

“ የምን ሚስት ። አብደሃል እንዴ ! ሰው ጦርነት ሲሔድ ሚስት ያገባል ፡ ጓዝ ያበዛል ፤ የማይታሰብ ነው ።” መሥዋዕት ለማለት

ድረግ የምፈልገው ራሴን ብቻ ነው ። ሚስት ግግሳት ለግላግዬ ትልቅ እንቅፋት ነው ። ሚስት ካገቡ የሷን ፍላጎት ግርካቱ ራሱ የሙሉ ጊዜ ሥራ ነው ። ለዚህ አሁን እኔ ጊዜ የለኝም ። ለልጅም እዚህ ዓለም መምጣት ምክንያት ለመሆን አልፈኩም ” አለ አበራ።

“ አሁን ይኸን ብታሰብም ወደፊት የሚሆነውን ለመተንበይ አትችልምና መሐላ አታድርገው ” አለ አጉናፍር ራሱ ፣ ዕድግ ልኩን ወንደላጤ እሆናለሁ ብሎ ወስኖት የነበረውን ፣ አሁን ታፈረኸን በማግኘቱ የሻረው መሆኑን እያሰበ ።

“ ግዴለም ፣ ሁሉንም ጊዜ ይገልጠዋል ። አንተም — ” ብሎ አበራ ሳይጨርስ ፣ አንድ የመዝገብ ቤት ሠራተኛ ፣ ገብሬ በፋን አንኳኩቸለት ገባ ። በጁ አንድ የሬኩግንደ የደብዳቤ ደረሰኝ መፈረሚያ መዝገብና እውስጡ አንድ ጫፉ የሚታይ አንቦልክ ሰከቶ ይዞ ፣ ወደ አጉናፍር ቀረበ ። መዝገብ ቤት ሠራተኛው በሌላ ጣቱ አሳየው መሥመር ሳይፈርም ፣ ደብዳቤውን አጉናፍር ወሰደ ። ሰው ይው ወጣ ።

አጉናፍር አበራን ይቅርታ ጠይቆ ደብዳቤውን አውጥቶ እን በበው ። ፊቱን ሞቀው ። ልቡ ዲጭ ዲጭ ይል ጀመር ። ደብዳቤው ፡

“ አቶ ተስፋዬ ሙሉንህ ይሠሩት የነበረውን ሥራ ከሰኞ ጥር 6 ቀን ጀምሮ ተረክበው እንዲሠሩ በተከበሩ ጠቅላይ ሹመ የተወሰነ መሆኑንና ሥራውንም በትጋትና በጥንቃቄ እንዲሠሩ አስታውቃለሁ ” ይላል ። የተፈረመውም በተከበሩ ጠቅላይ - ሹም - አከሉ ፣ በአቶ ድፋፃቸው ነው ። ።

አበራ ለመሔድ ተነሥቶ ቆሟል ። አጉናፍር ፣ ስለ ደብዳቤው አበራን ምንም ሳይለው አስቦ ነበር ። ግን አላስቸል ብሎት ደብዳቤውን ሰጠው ። አበራ ፡ “ ተረክበው ” የሚለው ቃል ዘንድ ሰዶርስ ሳያሰበው “ አ ፤ ” አለ ። ከጨረሰ በኋላ ግን ለምን እንደዚህ፣ እንደ ተሰማው፣ አልገባውም ። ‘ ተስፋዬ ከሔደ ሥራውን እንድ ሰው እንደሚረክበው የታወቀ ነው ። ታዲያ አጉናፍር ሲሆን ጊዜ ምን ያስጮሃል ? ’ አለ በልቡ ።

ደብዳቤውን ሲመልስልት ፡ “ እንኳን ደስ ያለህ ” ብሎ ጨበጠው ። አጉናፍር ለጊዜው የሚለው ቃል ጠፋው ። የሱ ዕድገት ከተስፋዬ ስደት ጋር መተሳሰሩ ተሰማው ። ሆኖም ተስፋዬ ፈቅዶ ከመፈዱም በላይ ፡ እሱም ባይሆን ሌላ ሰው መተካቱ የማይቀር መሆኑን አልዘነጋውም ። ቢሆንም ጥቂት አላሰበው ።

“ ተስፍሽ ያሰበው ተፈጽሞልቶታል ” እሱ አበራ ።

— “ እሱ ገመገሞትን ምን አስወደደው ? ምክንያቱን ገልጾ ሃል ? ” ካለ በኋላ ፡ ቅድም እንደ ተረዳው ፡ ለካ ተስፋዬ መፈዱን የወሰነው እሱ ራሱ መሆኑን ያኳ ገልጾ ለአበራ እንዳልነገረው ትዝ አለው ። አንዴ ካፍ አምልጦ ከወጣ አይመለስምና አጉናፍር አፍሮ ዝም አለ ።

“ አይ ምንም አልነገረኝ ። እንዲያው በደፈናው ገመገሞ መፈዱን ነገረኝ እንጂ እሱ ራሱ ጠይቆ እንኳ መሆኑን አልነገረኝም ነበር ። እኔም ያው እንዳቀዱት አዛውሩት አልኩ እንጂ በነገሩ ብዙም አላሰብኩበት ” አለ አበራ ። “ እስቲ እንዳለ ልደውልላት ” አለና ወደ ስልኩ ሔደ ።

“ ሃሎ ተስፋዬ ። . . .

“ የለም ። አጉናፍር ቢሮ ነው ያለሁት ። ” . . .

“ ለምን ብቅ አትልም ። . . .

“ ኧረ ። ” . . .

“ እኔ ባንተውጋ አልፋለሁ እንግዲያው ” አለውና ስልኩን ዘጋ ። ተስፋዬ አጉናፍር ቢሮ አልመጣም ያለበትን ምክንያት ራሱ ይጠረጥር እንጂ ፡ አበራ ለአጉናፍር አልነገረውም ።

ተሰነባብተው አበራ ወደ ተስፋዬ ቢሮ አመራ ። ተስፋዬ ወደ ገመገሞ መዛወሩን የሚያስታውቀው ደብዳቤ ከጠቅላይ - ሹም - አከሉ ደርሶታል ። ይኸኔ በደስታ ይጨፍራሉ ብሎ ልቡ ተቃጥሏል ። “ እኔ ፈልጌ መዛወሪያ ማወቅ አለባቸው ፤ በርሳቸው ምክንያት አለ መሆኑን እንዲረዱት ያስፈልጋል ” ይላል በልቡ ።

አበራ ሲገባ ወንበሩ ላይ ተለጥጦ ተቆምጦ ፣ እግሮቹን አነባ ብሮ እጠረጴዛው ላይ አስቀምጦ አገኘው ። ሳይነሣ ኖሮ አለው ፣ ግብረኛውን እያኘከ ።

“ አንተ ጨርሶ ስግግር አልሰጠህም ፣ እ ? ” አለ አበራ ።

“ ምን ? ”

“ ዝውውሩ ፤ ”

“ ለመመነን የቆረጠ እንደዚህ ዐይነት ጥቃቅን ነገር ምን ስግግር ይሰጠዋል ብለህ ነው ። ቦታዬን የሚረከበው ያ አድርባይ ሞልፋጣ በመሆኑ ጥቂት ቅር ብሎኝ ነበር ። በኋላ ግን ሳስበው ፣ እኛ ከይሲ ሰውዬ ለቦታዬ ያጨት ገልጃኝ ከሚሆን ይኸኛው የሚኸል መስሎ ታየኝ ። ሌላው ቢቀር ስውቀቱ አያንሰውም ” አለ ተስፋዬ ።

“ ምርጫዉ ከሞልፋጣና ከገልጃኝ ሞራላ ! ” አለ አበራ በፈዝ።
“ ባንተ አስተያየት ሞልፋጣ ተሽሎ ተገኘ . . . ታውቃለህ ፣ ተስፋዬ አንተ ሰው ስትጠላ ያለውን ዋጋ ሁሉ ትነፍገዋለህ ። ጥሩ አይመስለኝም ። ”

“ እባክህ ለዋጋቢህ ዋጋ አልሰጥም ፣ እኔ ተስፋዬ ። እኔ ሁልጊዜ የምጠላው አንድ ሰው የማይረባ ሲሆን ብቻ ነው ። ከሌላው ጠብ የለኝም ” አለና እግሮቹን ከጠረጴዛው ላይ አውርዶ ተነሣ ።

“ በነገራችን ላይ ፣ ገሙ ገጥሞ እነሱ ናቸው የሚልኩኝ ለምን አልኩኝ ? ” ብሎ አበራ ጠየቀው ።

“ ‘ እነሱ ናቸው ’ አላልኩም ። እርግጥ ፣ ‘ እኔ ነኝም ’ አላልኩም ። እኔ ያልኩት በደረሰው ነበር ። ‘ ገሙ ገጥሞ መሔዴ ተወሰነ ’ አልኩ እንጂ ፣ ማን ጠይቆ ማን እንደ ወሰነው የገለጽኩ አልመሰለኝም ” አለ ተስፋዬ ።

“ ቢሆንም አንተ ፈልገህ መጠየቅህን ልትነግረኝ ይገባ ነበር ” አለ አበራ ።

“ አዎ ። ውነትህን ነው ። ለምን እንዳላብራራሁት አላውቅም ” አለ ተስፋዬ ። “ ምንው ፣ ልዩነት ያመጣ ኑሯል ? ” ብሎ አበራን ጠየቀው ።

አበራ ሳይወድ ሆኖ ቅድም አለ ። ብቻ አሁን ሊለያዩ ጥቂት ቀን ሲቀረው በዚህ የተነሣ ለመጣላት አልፈቀደም ። ለተስፋዬ ግን “አይ ፡ እሱስ ምንም እይደለም ። ብቻ ልዩ ምክንያት ኖሮህ እንደሁ በማለት ነበር ። ግዴለም ፡ እርሳው ” አለ ።

“ ሰዓቱ ይርዕሉ ፡ እሱቲ እትዮጵያ ሆኑል እንሒድ? ” አለ ተስፋዬ ፡ ሰዓቱን እያየ ።

ተያይዘው ሲወጡ ፡ ጠቅላይ - ሹም - እከሉ ከወደ ጠቅላይ ሽሙ ቢሮ አግጣጫ ሲመጡ ተስፋዬ አየ ። ገና በሩቁ ሲያዩት ፊታቸው በራ ። እንዲህወር የተደረገው ረቡ ዕለት ከሰብሰባው በኋላ ጠቅላይ ሽሙን እሳቸው ፡ “ ተስፋዬ ካልሒደ የገሙ ገፋው ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤት በተፈለገው ዐይነት ውጤት አይሰጥምና ይሒድ ” ብለው አጥብቀው ስላሳሰቡ መስጧቸው በጣም ተደስተዋል ። የአገፍፍርም ዕድገት እንዳሳሰቡት ቢሆንም ፡ በዚህኛው ተደስተው ለጊዜው ችሉ ብለውታል ። አገፍፍርም የተሰጠው ሥራው እንጂ ገና ማዕረጉ ስላልሆነ ፡ በዚያ አግጣጫ የነበራቸው ቅሬታ በተስፋዬ መወገድ ካገኙት ደስታ ሲወዳደር አልቻለም ። ደግሞም ፡ ነገሩን ለማስተካከል በቂ ጊዜ እንደሚያገኙ አልተጠራጠሩም ።

ተስፋዬ በበኩሉ ሲያያቸው ደስ አለው ። አጠገባቸው ሲደርስ እጅ ነግሮ ጠጋ አላቸው ። አላቸውም ራገግ ብለው እጃቸውን ሰጡት ። አበራን ትቶ ከተል ሲላቸው ለመለማመጥ ነው ብለው እርግጠኛ ሆኑ ።

“ ጌታዬ እኔን ሁልጊዜ ፡ እንደ ሞገደኛ ይቁጥሩኛል እንጂ እንደውነቱ ከሆነ እኔ የርስዎን ትእዛዝ መቀበልና እርስዎን ሁልጊዜ ለማስደሰት ነው ምኞቴ — ” ሲል ፡ ደስ አላቸው ።

“ ልመናውን እንዲያስከትል ዕድል ለመስጠት ፡ ነው ። መቼ አጣሁት ” አሉ ።

“ ለምሳሌ ፡ እርስዎ ገሙ ገፋ እንድሒድ አጥብቀው መፈለግዎን ስለ ሰማሁ ፡ የተከበሩ ጠቅላይ ሹሙን ስንት ደጅ ጠንቺ ፡

ይኸው አሁን ፈቀዱልኝ ። እሳቸው እንኳ መጀመሪያ አሻፈረኝ ብለውኝ ነበር ። ሌላ ያሰቡት ቦታ እዚሁ ነበር መሰለኝ ። እኔ ግን ፡ እርሷም እንደሚያስደስትልኝ ከጥሩ ምንጭ ስለ ሰማሁ ጠነከርኩ ። በመጨረሻ ይኸው ተሳካ ፤” አሳቸው ደስ ደስ ፡ እያለው ።

ወሽመጣቸው ብጥስ አለ ። ፊታቸው ከመቅጽበት ጠቆረ ። ሰውነታቸው በቁጣ ተኮማትሮ ፡ “ ማነው እንደዚህ ያለህ ? ” አሉት ኮስተር ባለ ድምፅ ።

“ ያ መንበረ የሚባል ቀጣፊ እርስዎ ብርቱ ሠራተኛ ስለሆነ ከዋናው መሥሪያ ቤት መዛወር የለበትም ብለው ነበር እያለ ሲያታልለኝ ፡ ዘርፉ ነው እቅጩን የነገረኝ ። ጌታዬን የሚያስደስተው ፈቃድዎን ፈጽሜ ገው ጐፋ መሔዴ መሆኑን ያስረዳኝ እሱ ነው ። ያኛውማ ሊያሳስተኝ ፡ እግዚአብሔር ነው ያወጣኝ ፤ ያለማሁ መስሎኝ ላጠፋ ነበር ፤ ፤” አለ ተስፋዬ ፍጹም ትሕትናና ታዛዥነት ያራቀው በሚመስል ድምፅ ።

ሰውዬው በቁጣ ጐንተር ጐንተር እያሉ ሲሔዱ ፡ ተስፋዬ እጅ ነሥቶ ተመለሰ ። አበራን እመኪናው ውስጥ ቂጭ ብሎ አይቶት ፤ በማቅ እየተንከተከተ ወደርሱ ሔደ ።

“ ምን የሚያሥቅ ነገር ገጠመህ ? ” አለ አበራ በመገረም ሁኔታውን እያስተዋለው ።

“ ዝርዝሩን በኋላ አጫውትሃለሁ ። ግን ትንሽ ለቅምሻ ያህል . . . አሁን ያነጋገርኳቸውን ሰው ፡ ለዛሬ ማታ ራታቸው ፡ የነበራቸውን ወስፋታቸውን ዘጋሁት ። የዚያን የሾካካም እንጀራ ዘጋሁ በት ! ” አለ ተስፋዬ ፡ ቃሎቹን እየተፋ ።

አበራ በመሣቅ ፈንታ ፊቱ ቅጭም አለ ። የመኪናውን ሞተር አስነሣ ። ተስፋዬም ፊቱን ፈገግታው ሳይለየው እመኪናው ውስጥ ገባ

አበራ ወጥቶ በሩን ከዘጋ በኋላ ፡ አጐናፍር ወደ ጠረጴዛው አምርቶ ደብዳቤውን ዳግመኛ አነበበው ። የደስታ ስሜት በሁለመናው ገና መናኘት ሲጀምር ወዲያው ፈጥኖ ነገር ልቡ ገባ። ወንበሩ ላይ ተመቻችቶ እንደ ተቀመጠ በሐሳብ ጐዳና ነጐደ . . .

የጓዱ የአድማሱ ቃላት በዕዝነ ልቡናው እንደ መረዋ ሲጮሁ ይሰማዋል ። “ አጉናፍር ! ባለፉት አያሌ ዓመታት ይኸን ነገር ስንት ጊዜ ደጋግመን ተወያይተንበት ፣ ተከራክረንበት ፣ ተጣለንበት፤ ያንተ ችግር ፣ ‘ የምፈልገው ሁሉ ይገባኛል ፣ መብቴ ነው ፣ ይሰጠኝ ነው ። ግን ፣ የምፈልገውን ለማግኘት ፣ የሚፈለግብኝን አንዳችም ነገር እንኳ ላደርግ — አልሞክርም ። እንዲያው ስለ ፈለግ ሁት ብቻ ያላንዳች ጥያቄ እንደ ስጦታ ሊሰጠኝ ይገባል ነው ። በዚህ ዓለም ደግሞ ፣ ነገሩ እንደዚህ እይደለም ። ለሚሰጥህ ፣ ለምታገኘው ፣ ለምትቀበለው ነገር ሁሉ ልዋጪን መክፈል አለብህ ። መክፈሉን ከጠላህ ፣ ያንን ነገር አትውደድ ፣ አትፈልግ ። ከፈለግህ ከፍለህ ውስድ ። መክፈል ካልፈለግህ በከንቱ ይጋላኛል አትበል ። እንደኔ ከሆነ ግን ፣ አንተነትህን የሚያስለውጥህን ፣ እምነትህን የሚያስከድህን ፣ ማናቸውም ነገር ፣ ባትመኝ ፣ የምታገኘውም ቢሆን ቢቀርብህ ። ያም ሆነ ይህ መምረጥ አለብህ ። ሁለት ወዶ አይሆንም ! . . .

አጉናፍር ሥልጣንና አድራጊ ፈጣሪ መሆኑን ይፈልጋል ። የሚፈልገውን ለማግኘት የሚፈልግበት አያሌ ነገር ነው ። እሱ ግን የገበጣ ጩዋታውን አልፈልግም ባይ ነው ። ሥልጣን ለማግኘት ማድረግ ያለበትን ነገር ሁሉ ሲያስተውል በርሱ በኩል ተቀባይ ነት ያጣል ። ነገሩን ሊከፍለው የማይችለው ዋጋ ሆኖ ያገኘዋል። የማንም ቡድን አባል ፣ የማንም ግለሰብ ጥገኛ መሆን አይችልም። ግለኛነቱን አጥብቆ ይወዳል ። ይኸ ደግሞ የሥልጣን ጎዳና አይደለም ።

‘ አዎን ሁለት ወዶ አይሆንም ’ አለ አጉናፍር የሐሳብ ጉዞውን በመቀጠል ፣ ቁና ተንፍሶ ፣ ‘ በሕይወት ውስጥ ፣ በዓለም ላይ ገለልተኝነት ሥፍራ የለውም ። አንዱን መርጦ መያዝ ፣ በማያ ወላውል ሙሉ ልብ መሰለፍ ፍጹም አስፈላጊ ነው ። አዎን ፣ አበራም እንዳለው ቡድንን መርጦ አብሮ መሰለፍ ያንድ ግለሰብ ግዴታ ነው ። ኑሮ ትግል ነውና ትግል ሲኖር ደግሞ ፣ ቢያንስ ቢያንስ ሁለት ተቃራኒ ወይም ታጋይ ቡድኖች ይኖራሉ ። ያኔ ደግሞ ግጭት አለ ፣ መፍተግ አለ ። ሰላም ሁል ጊዜ አይገኝም ። ስለዚህ

ወይ ገለልተኛነትን ተወት አድርጎ በሙሉ ልብ እትገሉ መካከል ቆርጦ መግባት ነው። አለበሰዚያም የዓለም ኑሮን ትቶ መመነን፣ ገዳም መግባት ነው። መቅረጥ አለብኝ . . .

ቆየ ፡ ሲያሰላስል ፡ በተመስጦ . . .

ውሎ ውሎ በመጨረሻ ወሰነ ። ‘ መታገል አለብኝ ። የምረ ልገውን ለማግኘት የሚያስፈልገውን ሁሉ ማድረግ አለብኝ!’ በቃ ቆረጠ ። ሰውነቱ ተዝናና ።

ጥቂት ከተዝናናና ቀልቡን ከገዛ በኋላ ፡ ለታፈረች ደውሎ ወትሮ ከሚያደርገው ይበልጥ ተቃሰዳት ። የርሷ አኳኋንም አስደሰተው ።

ቅጥሎ ለአድግሎ ደውሎ ፡ እንደ ተባባሉት በዐሥራ ሁለት ተኩል ሲገናኙ አለመቻላቸውንና ፡ ምክንያቱም ከታፈረች ጋር ለቆም ነገር የተቃጠሩ ስለሆነ መሆኑን ፡ ገልጿለት በሰልክ ተለያዩ።

ከቢሮዉ ወጥቶ መኪናው እስኪገባ ፡ መኪናው ጉበቶ ታፈረች መሥሪያ ቤት ቅጥር - ግቢ እስኪገባ ፡ ያሹጭና ያንጉራገር ነበር ። እንደ ደረሰ አገኛታሁ ብሎ ገና በሩን እንደ ገባ መኪናዋንና ታፈረችን ፍለጋ ፡ የቆሙትን መኪናች ዓይኑ ቃኘ። መኪናዋን አገኘ ፤ ታፈረች ግን እውቅጢ የለችም ። ጥቂት ተሳቀቀ። መኪናዉን አቁሞ ይጠብቅ ጀመር ። ገና ምንም ሳይቆይ ትሰግሥቱ እጅግ አጠረች። ወርዶ ቢሮዋ ድረስ ሔዶ ሲያመጣትም አማረው። ግን ቢሮዋ ስንት ቅጥር መሆኑን ቀርቶ ስንተኛዉ ፎቅ እንደሆነ እንኳ አያውቀውም ። ቢቸግረው ግጥሙትና በሹከሹከታ ግን ጉራጉር ጀመረ ።

ታፈረች ብቅ አለች ። አገናኛር ገና ሳያያት ልቡ ፈካ ። ቶሎ ከመኪናው ወጥቶ መንገድ ተቀበላት ። የጉንጭም የእጅም ሰላምታ ሳይሰጣጡ በፀይንና በፈገግታ ብቻ ተወሰኑ ።

“ ለምን መኪናሽን እቤት አርገሽ በኔ አንሔድም ? ልከተ ተልሽ ። ከዚህ ከዘመኛ ጋር እንካ ስላንታ እንደ ያንለታው በኋላ እንዳይገጥመን ። ”

“ እኚ ” አለችና ከቦርሳዋ ቁልፍን እያወጣች ወደ መኪናዋ
እመራች ። አጎናፍርም ሸኛት ። ገብታ መኪናዋን ስታስነሣ ፤

“ ዝግ ብለሽ ንኚ ” አላት
ዞር ብላ አይታው ፤ ፈገግ አለች ።

አጎናፍር እየነጻ ሲከተላት ፤ አንድ ነገር ከነከነው ። ‘ ታፈ
ረች አንድ ነገር ሆናለች ፤ አንድ ነገር ሰምታለች ወይም ደርሶባ
ታል እንኚ በደህናዋ እንዲህ አልሆነችም ። አለ ነገር ’ እያለ
በሐሳቡ እያውጠነጠነ ጉዞውን ቀጠለ ።

እንደ ደረሱ እርሷ በሩን አስከፍታ መኪናዋን እግቧ አስገ
ባች ። አጎናፍር ካጥር ውጭ ቆመ ። ግቢው ሰፊ መሆኑን ፤ አንድ
ላንድሮቨርና አንድ ኦፔል ካራቫን ቆመው ተመለከቱ ። ‘ እዚህ
ሠፈር ብርና ርስት አትጠፋም ’ አለ በሐሳቡ ። ፊቱን ፈገግ አደ
ረገ ። በዚህን ጊዜ ታፈረች መኪናዋን ላንድሮቨሩ ጉን አቁማ ወደ
አልፋች ስትገባ አሮ ።

ፊቱን አዙሮ ወደ መጣበት አግጣጫ ሲመለከት ፤ የኮረኮንቹ
መንገድ ፤ አስከ አስፋልቱ መንገድ ድረስ ፤ ርዝመቱ አምሳ ሜትር
ያህል መሆኑን ገመተ ። ‘ ብር አላቸው ለምን አስፋልት አያደ
ርጉትም ፤ ብሎ የታፈረችን አባት ታዘበ ። ታፈረች ብቅ ስትል
አይቶ ባሰበው ነገር ጥቂት አፈር አለ ።

ታፈረች እንደ ገባች መኪናውን አዙሮ ጉዞ ጀመሩ ።

“ ምነው ፤ ጥቂት ቀፈፍ ያለሽ ትመስያለሽ ። እኔን ደሞ ዛሬ
ደስ ብሎኝ ነበር ! ” አለ አጎናፍር ፤ ወሬውን ለመንገር ቸኩሎ ።

ታፈረችም አሁን ንግግሩ ከሱዋ ላይ ተነሥቶ አጎናፍር ላይ
እንዲዘር ፈቃዷ ስለ ነበረ ፤ ባጋጣሚው በመደሰት ፤ ፈጥና ፤
“ ምነው ፤ መልካም ነገር አገኘህ ? ” አለች ።

እንደዚህ ለማወቅ መጓጓዷ አስደሰተውና ፤ “ ይኸውልሽ ፤
እኔ ወንድምሽ ባሌ ከመሔድ በመቅረቴ ፤ ከትናንት ወዲያ እንደዚያ

በደለት ፡ ዛሬ ደግሞ ተሾመሃል አሉኝ ፤” አላት ፡ በፈገግታ ዞር ብሎ እያያት ።

“ እውነትም የሚያስደስት ነገር ነው” አለች ካንጀቷ ፡ “ ለመሆኑ እኛ ‘ካልሔደ ሞቼ እገኛለሁ’ ያሉት ወዳጅህ እንዴት ሆኑ ፤”

“እሳቸው ናቸው የፈረሙት ደብዳቤውን ፤” አለ አጉናፍር ።
“ አ ? ” አለች ታፈረች ።

“ ሌሌ ፤ ” አለ አጉናፍር እየጣቀ ፡ “ ለታዛዥም ታዛዥ ፡ ባለቃም አለቃ ፡ አለው ። ”

ሰውነቱን ፡ በተለይም ፊቱን ፡ እንዴት እንዳደረገው ስታይ ፡ ታፈረች በጣቅ ተንፈራፍራ ሞተች ። አጉናፍርም አብሯት ይሥቅ ጀመር ። ከዚያም አጉናፍር ግን ይቻለው ፤ ቀልዱን ጨዋታውን ያከታትለው ገባ ። ቀኑ ሆነ ። እንዲህ ሲሉ ፡ አጉናፍር ልብ ሳይለው ፡ መኪናው ሔዳ ሚክሲኮ አደባባይ ቡና ቤት አጠገብ ስትደርስ ‘እንደ ለመደች የቄስ በቅሎ ፡ ቀጥ አለች ። የት እንደ መጣ ሲገነዘብ ፡ አጉናፍር ይሥቅ ጀመር ።

“ አሁን ደሞ ምንድነው ? ” አለች ታፈረች ፡ ለመጣቅ አቆብቄባ ።

“ ሌላ የማዘወትረው በታም ቢኖር ፡ ይች መኪና እንደዚህ ታሳጣኝ ነበር ማለት ነው ። እዚህ ይዛን እኮ የመጣችው በገዛ ፈቃደኛ ኃይሏ ነው ። ጨርሶ አላሰብኩትም ወደዚህ መምጣቱን ” አለ ሣቂን እየገታ ።

“ ጉሽ ፤ ፤ እኔ ወተት እፈልግ ነበር ” አለች ታፈረች ።

ታፈረች ተናግራ ሳትጨርስ ፡ አንድ ወጣት ጠጋ እያለ ፡ ጥቂት ያዝ በሚያደርገው ምላስ “ ሃሎ ሚስተር ፤ ማዳም አይ አምብራዘር - - ” ሲል በሷ በኩል ያለውን መስተዋት ዘጋችው ። ወጣቱ ተስፋ ሳይቆርጥ ፡ በመኪናዋ ጎላ ዞር ፡ በአጉናፍር በኩል ቆመ ። በእንግሊዝኛ መለፋደዱን ሲቀጥል ፡ “ ለምን በቋንቋችን አትነገረኝም ፤ ለማለት የምትፈልገውን ? ” አለው አጉናፍር ።

“ ጋሼ እኔም ተግሪ ነበርኩ። ዘመነኛ ስደርስ አባቴ ሞቱ። እናቴን ለማገዝ ትምህርቴን አቋረጥሁ። ግኔ ሥራ አጣሁ። ፈተና ይሰጡኝና ፈተናውን ሳልፍ አሁን ቦታ የለንም፤ ከፍት ቦታ እስኪገኝ እየተመላለስኩ ጠይቅ ይሉኛል። ” አለ ወጣቱ።

አጉናፍር እንደዚህ ዐይነት ነገር ዘወትር የሚያጋጥመው ነው፤ አዲስ ነገር አይደለም። ነገር ግን፣ ብዙዎቹ የፈጠራ ወረ ስለሆነ የሚያወሩት፣ ደህና አድርጉ የተጠና የውሸት ታሪካቸው፣ ጠበቅ አድርጉ ሲይዛቸው እየተናደ ሰላገኘው ሰልችቶታል። የሁሉም ዐለመ - ታሪክ ተመሳሳይ ነው፤ ‘ በከባድ አደጋ ወይም ችግር ምክንያት ትምህርቴ ተቋረጠ። ሥራ ብፈልግ ወገን ስለሌለኝ ከኔ ያነሰ ሰው ተቀጥሮ እኔ ቦታ የለም ተባልሁ። ስለዚህ፣ በችግር አለንጋ ተገረፍሁ። እህል ከቀመስኩ ይኸው ዛሬ ሦስት ቀን ነው...’

በዝርዝሩ ይለያይ እንጂ በመሠረቱ ያጋጠሙት ሰዎች ሁሉ እሮሮ ይኸ ነው። ሐቂን የሚናገር እንደግይጠፋ የግይጠረጠር ነው። ነገር ግን፣ ቀጣሪ በዛ፤ ሐቀኛው ከቀጣፈው በምን ይለይ? በተለይ ከጀርመን አገር እንደ ተመላሰ፣ በዚህ ጉዳይ በጣም ይጨነቅ፤ ይጠበብ ነበር። ነገር ግን፣ ደግሞ ደጋግሞ አታላይ ስላጋጠመውና ነገሩ ስለ በዛበት፣ ከመንግሥት መሥሪያ ቤት ሌላ፣ ሠርቶ ግደር የሚቻልበት ነገር መኖሩን አለመገንዘባቸውንም በግየቱ እየሞለ እያደረ አጉናፍር ቆዳው ደንድኗል። ስለዚህ፣ እንደ በሬቱ እንጀቱ ፈጥኖ አይንቦጫቦጭም። እነዚህን ዐይነት ሰዎች መቋቋም ለምደኋ።

“ ታዲያ ምን ላገዝህ እኔ? ” አለው፤ ወጣቱ ምን እንደ ግፈልግ ሆዱ እያወቀ፣ ያላወቀ መስሎ።

“ ጋሼ ሙት ነው የምልህ - እግዚአብሔር ያውቃል - እህል ከቀመስኩ ብዙ ቀን ሆኖኛል። ግደለም። እኔ በራሳብ ብዋት ገድ የለኝም። እንዲያውም ከዚህ መከራዬ ዐርፍ ነበር። ለሆዴ አላ ሰብም። አሁን የተቸገርኩት፣ እናቴ ስለ ታመመች ነው። የግላክ ምበት ገንዘብ ስለሌለኝ። እጉጂዋ ውስጥ እንዲሁ እቃስታ ልትሞት ነው። ይኸ ነው ችግሩ። ችጋር ለኔ ችግሩ አይደለም። በሁ

ለት በሦስት ቀን አንድ ዳዕ ካገኘሁ በቂዬ ነው። የሰመድኩት ነው።
አለ ወጣቱ ፡ በማስተዛዘን አነጋገር ።

“ እናትህ ከታመመ ስንት ቀናቸው ነው ? ”

“ ዛሬ ሦስተኛ ቀን ነው ። እንደ ጉንፋን አርጐ ጀመራትና ባለባት ። ”

“ ታዲያ ለምን ቅዱስ ዳውሎስ ሆስፒታል አልወሰድካቸውም ? ”

“ አይ ጋሽዬ ! በታ የለም ነው የሚሉት — እጅ አይሉም ። ”

“ ጠይቀሃል ? ”

“ ምን መጠየቅ ያስፈልጋል ፡ ሳውቀው ። ”

“ እንዴ ላትሞክር ! ”

“ እየሞከሩ ያልሆነላቸው ብዙ ሰዎች ነግረውኛል ። ”

“ ታዲያ ማሳከሚያ ገንዘብ ስታጣ ፡ ሴላ ብልሃት ስታጣ ፡ በወሬ ተመርተህ ከመተው ፡ አንተ ራስህ አትሞክርም ? ‘ ሰዉ እንዲህ ብሏል ’ ብለህ ባንተ ሳይደርስብህ ፡ በወሬ ብቻ እናትህ ሲሞቱ ዝም ብለህ ታያለህ ? ”

“ እሱስ ውኃት ነው ጋሼ ። ነገ እሞክራለሁ ። ብቻ የሴይቼ ንቶ ማሳፈሪያ የለኝም ። በግሯ ጉለሌ ድረስ ችላልኝ አትሔድም ። መንገድ ትሞታለች ” አለ ወጣቱ ።

በዚህን ጊዜ የቡና ቤቱ ልጅ መጥቶ ፡ “ ምን ልታዘዝ ? ” አለ ።

“ አንድ ቡና ማኪያቶና አንድ ብርጭቆ ወተት — ትኩስ ? ” እያለ ወደ ታፈረች አየ ። ታፈረች ራሷን ንጣ ፡ የአዎንታ መልስ ሰጠች ።

የቡና ቤቱ ልጅም ፡ “ አንድ ቡና ማኪያቶና አንድ ማሬ ወተት ? ” ብሎ አረጋግጦ ሔደ ፡ እየሮጠ ።

“ ታዲያስ ? ” አለ አጐናፍሮ ፡ ወደ ልጁ ዞር ብሎ ።

“ መቼም ክርስቲያን ነዎትና — የተማረ ሰው መቼም . . . ”
አለ ወጣቱ ፡ እየተቅለሰለሰ ።

“ ምን ? የሰይጃንቱ መሣፈሪያ ነው ? ” አለ አጉናፍር ።

“ አዎ ጋሼ ። እርስዎ እንዳሉት ነገ ቅዱስ ጳውሎስ ሆስፒታል እወስዳታለሁ — ማሣፈሪያ ካገኘሁ ። አጥቼ ነው ። ”

“ መልካም ። እንግዲያው ። እንቃጠርና ፡ ነገ ጠዋት እኔ መጥቼ አብረን እንወስዳቸዋለን ” ሲል አጉናፍር ፡ ወጣቱ ፊቱ ቅይር ሲል አየው ።

“ እዩ ጋሼ ይኸ ሁሉ ደግነት ምን ያረጋል ። ምን በወጣም ይደክማሉ ። ደሞ እኔ የምወስዳት በሌሊት ነው ። ወረፋ ሳይበዛ ፡ አለዚያ አይቻልም ። የጠዋት ውርጭ ይሮታዎታል ። ”

“ ግዴለም ፤ ላንተ ብዬ አይደለም ። ለነፍሴ ነው ። ለኔም በጠዋት መሆኔ ጥሩ ነው ሥራዬ ሳላረፍድ አገባለሁ ” አለ አጉናፍር ፡ የወጣቱ ትዕግሥት እስከ ። ቼ እንደሚቀጥል ለማየት እየጓጓ ።

“ እረ ይኸን ሁሉ መልፋት አያስፈልግዎም ። ደሞም እኔ ታችን ድረስ መኪና አይሔድም ። ጣገድ የሌለበት ጉራንጉር ነው ። እዚያ ገብታ መኪናዎ አትወጣም ። መኪናዎ ትጎዳበዎታለች ” አለ ወጣቱ ፡ ደምፁ ወደ ንዴትና ተስፋ መቆረጥ እየተቀየረ ።

“ ሲይጃንቱውስ ቢሆን መኪና አይደለም ? ” አለ አጉናፍር ፡ ለመጀመሪያ ጊዜ ፈገግታ ፊቱን እያሰበለው ።

ወጣቱ የአጉናፍርን ነገር አኪያሔድ ሲገነዘብ ፡ በንዴት ብው አለ። ግን ፡ ለመጨረሻ ጊዜ መሞከር ስለ ፈለገ ንዴቱን ዋጥ አድርጉ ። “ ጋሼ እኔ እንደርስዎ ያለ ደግ ሰው አጋጥሞኝ አያውቅም ” ማለው የኔን ደሃ እናት በገዛ መኪናው ፡ በብርድ በሌሊት ተነሥቶ ‘ ሐኪም ቤት ልውሰድ ’ የሚል ፣ አለርስዎ ማንም የለም ። ባያደርጉትም እንዳደረጉት እቆጥረዋለሁ ። አንድ ደግ ሰው ሲገኝ እኔ

ርስዎን እዚህ ሁሉ ችግር አልጪዎርም ። አምስት ብር ትበቃኛለች ። በቧራቷን አብልቼ ፣ እኔም በልቼ ነገ በሰይጅንቶ ወሰጄ አላ ክሜ እመለሰባታለሁ ። አምስት ብር ትበቃኛለች ። እቧን ይስጡኝ” አለ ።

“ የለም እኔ ገንዘብ አልሰጥም ” አለ አጉናፍር ።

“ በችጋር ትሙት ? ይኸን ይፈርዳሉ ? ”

አጉናፍር ልቡ አወላወለ ። ድንገት እውነቱን ቢሆንስ ? ምን ይታወቃል ? ከዚህ ቀደም አድማሱ የደረሰበት ትዝ አለው ። አንዱ ፣ እንደዚሁ ፣ ሥራ አግኝቼ ‘ ፎቶግራፍ የምነሣበት አንድ ብር ብቻ አጥቼ ’ ሥራው ሊያመልጠኝ ነው ። ቢለው ፣ አድማሱ እንቢ ብሎት ፣ በሌላ ቀን እተባለው መ/ቤት ተቀጥሮ አየውና ተጸጸተ ... ወጣቱ በዚህ ተግባር ብዙ ልምድ ስላለው ፣ የአጉናፍርን ፊትና ጠቅላላ ሁኔታውን ሲያይ መጻክሙ ተሰማው ። ስለዚህ ፣ ከሕመም ይልቅ የችጋሩ አቅጣጫ የማይያዝ መሰለው ። “ ይኸኔ ምላ ፣ እራትና ቁርሷን እንደ ልቧ አግኝታ ቢሆን ኖሮ ፣ እንደዚህ በሽታውም አይጠናባትም ነበር ። ዋናው በሽታዋ ችጋር ይመስለኛል ። ዛሬ ራቷን ፣ ነገ ቁርሷን ካልበላች ጭራሽ ችላ ካልጋም አትነሣ ” ሲል ወጣቱ የቡና ቤቱ ልጅ የታዘዘውን ይዞ ከተፍ አለ ።

የያዘውን ለአጉናፍር እያቀበለ ፣ “ አንተ አሁንም እዚህ ነህ! ለምን ዘወትር ደንበኞቻችንን ታስቸግራለህ ። እባክህ ተዋቸውና ሌላ ቦታ ሐድ ” አለው የቡና ቤቱ ልጅ ፣ የሚለምነውን ወጣት ።

“ አንተ ደሞ ምን ምቀኝነት ያዘህ ? ዝም ብለህ አታሳልፍም? ምቀኛ ! ” አለው ወጣቱ ።

“ ለምን ሠርተህ አትበላም ። ዘላለም ስትለምን ነው የማይህ! ሙሉ ጤንነት እያለህ ምን አለ ብትሠራ ። ጉልበትህ እንደሆን ጳላ ምስጥ ይበላዋል ” አለ ልጁ ።

“ አቤት የኛ ሊቅ ፣ የኛ ፈላስፋ ፣ ሲሉ ሰምተሃል መሰለኝ። ሲሉ ሰምታ አይጥ ምተች ከቋት ገብታ ” አለ ወጣቱ ።

ልጁ የያዘውን ለነታፈረች አድሎ ጨርሶ ነበርና ፣ ወደ ቡና ቤቱ ከመመለሱ በፊት ቆም ብሎ ፣ ወጣቱን ከእግር እስከ ራሱ በት

ዝብት እየተመለከተ ፡ “ ተግርኩ ትላለህ ። ግን ሁልጊዜ ስትሉ ምን ነው የማይህ ። ከኔ እንኳ ትላምናለህ ። በያን ሰሞን እዚህ ሰው ይፈልጋሉ ሥራ ትፈልግ እንደሆነ ብልህ ። “ እኔ ቡና ለማመላለስ አይደለም ስንት ዓመት የተግርኩት ፣ አልከኝ ። የተግርከው ለመመን ነው ? የቱ ያኮራል ። ቡና ቤት እንደኔ ሠርቶ ግደር ወይስ እንዳንተ መለመን ? ” አለው ።

“ ሰማ ። አንተን እዚህ ውስጥ የጠራህ የለም ። ሒድ ወደ ሥራህ ። እኔ አለመንኩም ፣ እርዳታ ነው የምጠይቀው ። ለማናቸውም አንተን ምን አገባህ ! ? ”

“ ደንበኞቻችንን አታስቸግር ። አለዚያ ፖሊስ እጠራለሁ። ”

“ ሒድ ጥራ ። ሩጥ አንካሣ ዶሮ እንዳትቀድምህ ። ”

ልጁ ራሱን እየነቀነቀ ወደ ቡና ቤቱ ተመልሶ ሔዶ ገባ ።

አገናኛዊ ይኸን ሁሉ ያዳምጥ ነበርና ፡ “ በል ወዳጄ ፤ ነገ በአንድ ሰዓት እዚች እንገናኝ ። ይኸን ካልፈለግህ ደህና አምሽ ” አለው ፤ ሐሳቡን ወስኖ ።

“ ይኸ ሰውዬ መጥቶ አዳረጠኝና አልሰሙኝም እንጂ ፤ ‘ ቸጋር መሞቷ ነው ’ ነበር የምለው ። ነገ ጠዋት ቢመጡ ምኒን ይዘው ይሔዳሉ ። እሷ ዛሬን አታድር ፤ እህል ታልቀመሰች ” አለ ወጣቱ ።

ታፈረች መጀመሪያ ካሁን አሁን ያልቃል እያለች ዝም ብላ ታዳምጥ ነበር ። ሰለቻት ። ትቁነጠነጥ ጀመር ። አገናኛዊም ብዙ ጊዜ በከንቱ ንትርክ እንዳጠፋ ተሰማው ።

“ በል ደህና አምሽ ፤ ሌላ የምጨምረው ነገር የለም ” ብሎ የመኪና መስተዋቱን መዝጋት ጀመረ ።

ልጁ ጎጂ አለ ። “ እስካሁን ልቤን ከማድረቅ ቅድመኑ ‘ እምቢ ’ አትልም ነበር ? ደርሶ አዛኝ መሳይ ! ”

“ ሰማህ ! ‘ ሐኪም ቤት እናቴን ለመውሰድ አልቻልኩም ፤ ገን ዘብ አጥቼ ’ ብለህ ከመቅጠፍ ፤ ቀጥታውን ፤ ‘ ካቲካላና ቦርዴ እምጠ

ጣቦት ገንዘብ ሰጠኝ፣ አትለኝኝ ኖሯል ? ! እኔም ወዲያው ‘እንቢ’
አልህ ነበር ። አሁንም አትጨቅጥቅኝ ሐድ ! ! ”

“ ባልሔድ ምን ታረገኛለህ ? የማን አገር መሰለህ ? እኔም
እዚህ ለመሆን መብት አለኝ ። ደሞ ካቲካላ ! እኔ ነኝ ለዐርዴ ገን
ዘብ የምለምን ! እኔ የሰውዬው ልጅ ! ! ” ይደነፋ ጀመር ልጁ ።

አጎናፍር መስተዋቱን ጨርሶ ዘጋ ። ወጣቱ እየተንጉራደደ፣
ከወዲያ ወዲህ ፣ ከወዲህ ወዲያ እየዞረ ፣ ድምፁን ከፍ አርጎ ፡
“ የኔ ብጢ ደህ ሁሉ ፣ አሁን ትናንት ተነሥቶ አሮጌ መኪና ፣ ገዛና ሌላ
ጤን መናቅ ፣ አይ ደህ ፣ ጥጋብ አይችል ! የኛ መኳንንት ፣ አቤቱ ፣
ባለ ማርቼዲስ ሲሆኑማ ያኔ ባገርም አያስቀምጡንም ። ”

ታፈረኝ ነገሩ ስላለስደስታት — ወተቷን ጨርሳ ነበርና —
አጎናፍር ጠጥቶ እንዲሔዱ ፈለገች ። የአጎናፍርም ስሜት ይኸው
ስለ ነበረ ጠጥቶ ፣ ከፍሎ መኪናውን አስነሣ ።

በሚከሰቱ አደባባይ ግርጌ አርጎ ወደ ዓቡር ጣቢያው አግ
ጣጫ አመራ ።

“ ኧረ ፣ ልጄ እሺ ቢልህ ኖሮ ፣ ነገ ጠጥት ውነት ልትመጣ
ኖሯል ? ” አለኛው ታፈረኝ ፣ ትኩረ ብላ እያየችው ።

“ መቅጠፉን ማወቄን እንዲረዳው ብዬ ነበር ” አለ በፈገ
ግታ እየተመለከታት ።

“ ግን እውነት ሆኖ ወይም ልጄ ለተንኮል እሺ ብሎ ቢሔድ
ኖሮ ፣ ምን ልታረግ ኖሯል ? ”

“ እሺ አይልም እንጂ ፣ እኔ መች አጣሁት ። ”

“ ደንገት እሺ ቢል ኖሮ ? ልትመጣ ነበር ? ”

ጥቂት አሰብ አረገና ፣ “ አዎ ። እመጣ ነበር ” አለ አጎናፍር
“ አይ ? ”

“ መች ። እንዲያውም በጠዋት ለመነሣት ጥሩ ምክንያት
ይሆነኝ ነበር ። ”

“ መጥተህ ብታጣውስ ኖሮ ? ”

“ ሽርሽር ነዋ ! ”

“ እኔስ ከዚህ ሁሉ ገንዘቡን ሰጥቶ መገላገሉ ቀላል ይመስለኛል ። ”

“ ክፉ ሰይጣን ! ጊዜያችንን በከንቅ አጠፋብን ” አለ አጉኖፍር ፡ ነገሩን እየቀየረ ።

ዝም አለች ። እሱም ዝም አለ ። ሐሳብ ገባው

አግጣጫ እየለወጠ ወደ ዐሌ ሲጠመዘዙ ፡ ታፈረችን ድንገት ሐሳብ ገባት ። እጅግ አሠጋች ። አድማሱ ሲፈልገው ድንገት እንዳጋጣሚ መንገድ ያገኘን ይሆን ብላ ተጨነቀች ። የሚያልፍ የሚያገድመውን መኪና ዐይኗ እየተመለከተ ይጠባበቅ ጀመር።

“ ዛሬ ከቀትር በኋላ አበራ—የበለጠ ዓደኛ ነው ፡ አብረው ነበር የሚኖሩት—ቢሮዬ መጥቶ ነበር ” አለና አጉኖፍር ዝም አለ ።

የታፈረች ልብ ፈረሱን ጫኔ ። ሽምጥ ይጋልብ ጀመር ። አበራን ታስታውሰዋለች . . . ‘ አጠር ፡ ቀጠን ያለ ፡ ብስል ቀይ ፡ ራሱ ትልቅ ፡ ቀልደኛ ብጤ ። አዎ ፡ ከበለጠ ጋር አብረው መጥተው አብረው ነበር የሐዱት ። ታዲያ ፡ የሷንና የበለጠን ያችን ምሽት ደጋግሞ አብሮ መደነስና መጫወት ፡ ልብ ያለ አልመሰላትም ነበር ። አዎ ፡ እሱ እንዲያውም ከዚያች . . . ማ ነበረች ? . . . ማን ነች ? . . . አዎ ደብራቱ ! አዎ ። ከሷ ጋር እኛ ብሎ ነበር ። እንኳን እኛን ልብ ሲል እራሱ ያለበትንም የሚያውቅ አልመሰለኝም ነበር ። ግን ፡ ምን ይታወቃል ? . . . ’ እያለች በሐሳቧ አነበነበች ። ለአጉኖፍር ግን ቃል ላትተነግሥ ዝም ብላ ትመለከተው ጀመር ።

“ በነገራችን ላይ—” ቢል አጉኖፍር ።

‘ ሊያመጣው ነው መጓዙን ’ ብላ በልጋ ዐይኖቿን ትመለከተው ጀመር ።

“ያቺን ዘመድሽን አላስተዋወቅሽኝም እኮ — የበለጠን ወዳጅ”
እለ አጉናፍር ።

“ወዳጅ፤ አትበላት እንጂ’ ቀጠሮ የተሰጣውለት ግታ ብቻ
ነበር፤ ለመጀመሪያ ጊዜ የተገናኙት ። ዋና ነገር፤ ጊዜ ስላላመቸ
ነው እንጂ ግን እንደሆነች እንድታውቃት አደርጋለሁ ። አስተ
ዋውቅሃለሁ” አለች ታፈረች፤ “ምነው? አበራ ያልከው ላስተዋ
ውቅህ አለህ እንዴ?”

“የለም ። የለም ። ያበራ ነገር ከዚህ ጋር የተያያዘ አይደለም ።
ብቻ ግን እንደሆነ እንድታውቁት፤ የበለጠ ጓደኝነቱን ሰጠቅሰ
ነው፤ ይኸኛው ነገር ትዝ ያለኝ” እለ አጉናፍር፤ በቁም ነገር ።

ታፈረች ለጊዜው ተነፈሰች ። እውነቱን ልትነግረው ብት
ፈልገም በእንደዚህ ያለ ሁኔታ ስላልነበረ፤ ሥጋት አድርባት ነበር።

“ያበራስ ሌላ ነው ። ግሰት የሚባል ጫርፔ ዕድሜ ልኬን
አላገባም ሲለኝ፤ እኔ በዚያን ሰዓት ጭንቅላቴ ውስጥ የነበረው
ቶሎ ግሰት ስለ ማግባት ስለ ነበረ፤ አጋጣሚው አስገርሞኝ ነበር ።
እኔ የማምነው በማግባት ብቻ ሳይሆን፤ በተቻለ መጠን በወጣ
ትነት ማግባት ነው ። እርግጥ በዘመናችን በትምህርት ምክንያት
ብዙ ስለምንቆይ፤ ከጋብቻ በፊት ወደ መሸበትና ወደ መመለጥ
እንደርሳለን ። ሆኖም፤ ‘አንድ ወጣት ሥራ ከያዘ፤ ባጭር ጊዜ ውስጥ
ማግባት አለበት’ ከሚሉት አንዱ ነኝ” እለ አጉናፍር፤ የጋብ
ቻን አርእስት በነገራቸው በማግባት ።

“አዎ ። ሁሉም የሚያምረው በወጣትነት ጊዜ ነው ። ብቻ
ከትምህርት ቤት ወጥቶ ሥራ ከያዘ በኋላም፤ ጋብቻን የሚያዘገዩ
ብዙ ምክንያቶች አሉ ። አንዳንዱ፤ ‘ቦታ ገዝቼ፤ ቤት ሠርቼ —’
ለትል፤ አጃርጦ፤ “በዚህ ታምኛለሽ፤ አንቺ?” እለ መልሱን
በጉጉት እየጠበቀ ።

“ቢቻል ጥሩ ነው ። ብቻ አብዛኛውን ጊዜ ወዲያው ሊሳካ
አይችልም ። በበኩሌ ሁለት የሚኳኳኑ ከተገናኙ፤ ከተዋደዱ፤

እርግጠኛ ከሆኑ ቤት መሥራቱ በቅድሚያ የሚያስፈልግ አይመስለኝም ። በበኩሌ አላምንበትም ። ”

ደስ አለው ። “ እኔም እንደዚሁ ነው ፤ እምነቴ ። ቤትና ንብረትን ማበጀት አብሮ ሆኖ ነው ባይ ነኝ ። የጋራ ነውና ። ”

“ አዎ ። የቤትና የንብረት ነገር በኋላ የሚመጣ ነው ። በኔ አስተያየት ፣ ትልቁ ችግር የሚሰማማና የሚሰማሙት ፣ የሚያፈቅሩትና የሚያፈቅር ማግኘቱ ላይ ይመስለኛል ” አለች ታፈረች ።

ቀኑ ላይን ይዞ ስለ ነበረ ፣ አጐናፍር የመኪናውን መብራት አበራ ። “ ነው ። ብቻ እዚህም ላይ ቢሆን ሌላ ችግር አለ ። እርግጥ በእውነት ከተፋቀሩ እስከዚህ ቁም ነገር አይሆንም ይሆናል ። ብቻ ለብዙ ጋብቻዎች መፍረስ ምክንያት ይሆናል ፤ ከዚህ ቀደም ሆኗል ። ይኸውም ፣ ሁለቱ ከመገናኘታቸው በፊት የሆነው ነገር ነው ። እንዳልኩት ፣ ዛሬ ወንዱም ላቅመው አዳም ሴቱም ላቅመው ሐዋን ደርሰው ፣ ካለፉ በኋላ ፣ ብዙ ዓመታት ሳያገቡ ስለሚቆዩ እንዳንድ ነገር መፈጠሩ አይቀርም ” አለ አጐናፍር ፣ ዳር ዳር እያለ።

“ እንዳልኩት እውነተኛው ፍቅር ካለ ፣ እኔ እንጂ ፣ ምናልባት— ብላ ቆመች ። ‘ ወይም መሔዱ ነው ? ’ ብላ ራሷን ጠየቀች ።

“ ግን እኮ ፣ አስቀድሞ ከተነጋገሩበት ፣ ሳይጋቡ አንዱ ስለሌለው ሁሉን ነገር ቢያውቅ ፣ ምናልባት ከኋላ ችግር ይድኑ ይሆናል ” አለ ፣ ዝግ ብሎ ።

“ እውነት ነው ” አለች ታፈረች ። “ ፍቅራቸው የጠነከረ ከሆነ ወዳጅነታቸው አይፈርስም ። ነገሩ ከመጠን በላይ የሚሆን ከሆነም ከአጉል ጋብቻ ይድናሉ ። ”

አጐናፍር መንገዱ ጭር ማለቱንና ከፊቱ ፣ የምትመጣዋ አንድ መኪና ሩቅ ስለ ነበረች ፣ የመኪናውን ፍሬን ያዝ አደረገና ፣ ተንጠራርቶ ፣ ሳታስበው ታፈረችን ወደ ከንፈሯ ሠፈር ሳማት ።

“ ምን መሆንህ ነው ፣ መኪና እየነዳህ ። ልትገለን ነው እንዴ!”

“ምናለ ፡ አብረን ነው የምንሞተው ፤” አለ ፡ በፈገግታ አቦታው ተመቻችቶ ፍሬኑን እየለቀቀ ።

“ሞት ሞት ነው ። የሞት ምርጫ አለው እንዴ !” አለች ፡ በውሽት ሥጋት ።

“ምርጫ አለ ። ካብሮ መሞት ፡ አብሮ መኖር ይሻላል ። ከሁሉም ደግሞ አብሮ ኖሮ አብሮ መሞት ይበልጣል ።”

ዝም አለች ።

“ምነው መልስ ከለከልሽኝ ?”

“ለምኑ ? አስተያየትህን ተናገርክ ። ሰማህ ።”

“ትስማማለሽ ?”

“በምኑ ?”

“ሰሚ ታፈረች ። የምሬን ነው የምልሽ ። እኔ በሕይወቴ ፡ ልቤ ላንዲት ሴት እንኳን ፡ እንደዚህ ላንቺ እንደ ነሆለለው ይቅርና ፡ የጋለ ሰሚት እንኳ ተለምቶት አያውቅም ። በብዙ መንገድ ተመልክቼሻለሁ ፡ ለኔ የተፈጠረሽ ሴት እንቺ ነሽ ። በቃ ! ስለዚህ ፡ በበኩል እንቺን አግብቼ ለመኖር ቆርጫለሁ” አለ ። በቃ ወጣለች ! ፒው ! !

ዝም አለች ። ደቂቃው እንደ ሰዓት ረዘመበት ። ታግሦ ቢታከተው ቦር ብሎ አያት ። ዐይኖቿን ፍቅርና ትኩዜ ሞልተዋቸው አገኘ ።

“ምነው - ዝም አልሽ ? የማይሆን ነገር ተናገርኩ ?”

“እኔ እንጃ ፡” ስትል ! ክው አለ ።

“እምልህ ፡ ብንጋባም ባንጋባም ፡ ዕወቀው — እኔ ካንተ በፊት እንድም ወንድ አላፈቀርኩም ፤ ወደፊትም አላፈቅርም ። ግን ፡ መጀመሪያ ስለኔ የቀድሞ ታሪክ ካወቅህ በኋላ ፡ እኔ ስላንተ ካወቅሁ በኋላ ፡ ምን እንደሚሆን አሠጋለሁ ።”

‘ምን ማለቷ ነው ? በርሷ በኩል ምን ከባድ ነገር ቢኖር ነው ፡ “ምን እንደሚሆን አሠጋለሁ” ያላቸው ?’ አለ አጉኖፍር ፡ በልሱ ። ‘ባወቀው ሐሳቤን ያስለውጠኛል ብላ የምትገምተው ነገር አለ ማለቷ ይሆን !’

ለማናቸውም ለርባ : “ ይቅራ ! አንኑጋገራ ! ! . . . ” ነገር ታል
በመቶ አይቆጭ ነው ” አሉ አጎናፍሮ ።

“ እሱስ ከበኋላ ይልቅ ፣ አሁኑኑ ዐውቆ መግባቱ ፣ ለሁለታች
ገም ይሻላል ” አሉች ታረረች ።

በዚህ ከስተስማሙና ዐሳቱም ለማወቅ ስለ ንጉ ፣ ያኔውኑ
ይኸን ለማድረግ መረጡ ። ነገር ግን ፣ በቃል ከመንጋገር ፣ በጽሑፍ
አስፍረው ተለዋውጠው ፣ ሲሰያዩ ፣ ሰዩብቻቸው አንብበው በማ
ግሥቱ ለመገናኘት ቆረጡ . . . አጎናፍሮ ታረረችን ወደ ቤቷ ፣ በች
ኮላ ፣ ይባታ ሐደ ። እየሩ ሳይ ፣ እመኪናዉ ውስጥ እንደሆኑ ፣ አጎና
ፍሮ ፣ የቤንዚን ወጪውን ፣ ሲትናንፍ ኪሎ ሚትናን ከሚመዘግ
ብበት ደብተር ሳይ ፣ ዐሳቱ ቅጠሎች ነቅሎ ፣ አንዱን ለታረረች ሰጠ ።
በመኪናዉ ውስጥ መብራት ይጽፋ ጀመር

ባሥር ደቂቃ ውስጥ ፣ የየግል ምሥጢራቸውን ያወረሩበትን ፣ የተ
ጣጣፈ ወረቀት ተለዋውጠው ፣ አጎናፍሮ ጉዞውን ቀጠለ ። አስፋ
ልቱ ገብቶ ጥቂት እንደነዳ— እቤቱ እስኪደርስ አሳስቶል ሰላለው—
ወደ ዳር ወጥቶ መኪናውን አቆመ ። እመብራቱ ምሰሶ አጠገብ
ስለ ነበረ ያቆመው ፣ የራሱን የውስጥ መብራት ሳያበራ ፣ በመንገዱ
መብራት አነበበ . . . ፊቱ ልውጥውጥ አለ . . . ወረቀቱን ጭብጥብጥ
እርጉ እግሩ ሥር ጣለና ፣ መኪናውን እስኪሥፍ ወደፊቱ ተፈተሰከ . . .

ከዚያ የበረረ ፣ ነፍሱን ሳያውቀው የከነፈ አያሌ ኪሎ ሜትር
ሐደ ፣ ነፍሱን ሲያውቅ ቢመለከት ፣ ለጊዜው የት እንዳለ ማወቅ ተሳ
ነው ። መንገዱ ጭር ብዙል ። ብቻ ፣ ግራና ቀኝ ቤተች እንዳሉ ተገ
ነዘበ ። ጩኸትና ሁካታ ፣ ከወደፊቱ ፣ ከመንገዱ ዳር ከገበተቀኝ በኩል
ተሰማው ። ከሐደበት የቅዝቅዝ ዓለም መለሰው ። የመኪናውን
ትልቅ መብራት ሲያበራ ሰዎች ሲተራመሱ አየ ። አለበት መኪና
ዉን አቆመ ። ሞተሩንና መብራቱን ሳያጠፋ ተወው ። እንደኛ
ማርሽ አግብቶ ፣ ፍሬሲዮኑንና ፍሬኑን ረግጦ ዝም ብሎ ቆመ ። መብ
ራቱን አይቶ አንድ ልጅ ሲሮጥ መጣ ። ቆሞ ዝም ብሎ ይመለከት
ጀመር ። ሌሎችም ወደ አጎናፍሮ አቅጣጫ ይመለከቱ ፣ አንዳን
ዶቹም ለመምጣት ያመነቱ ጀመር ።

አጎናፍር የመኪና መስተዋቱን አውርዶ ፡ “ ይኸ ምን መን ደር ነው ? ” አለው ልጁን ።

ልጁም ጠጋ ብሎ ፡ “ ሞጆ ከተማ ነው ” አለው ።
“ ምንድር ነው ያ ሁሉ ሰው ? ”

“ ጋሼ ተፈራና ጋሼ ካብቱ ፡ በእትዬ ወርቁ ተጣልተው ነው ። ሲደባደቡ ነበር ቅድም ጀምሮ ” አለ ፡ ሁሉን ዐዋቂው ልጅ ፡ በነገራቸው በመሰልቸት ።

“ እንዴት ሰው አይገላግልም ? . . . አይጋደሉም ? ”

“ ገና ቅድም ጀምረው ነው ። ሲገላግሏቸው ደሞ ቆይተው ይጀምራሉ ” አለ ልጁ ፡ በታከተ አረጋግ አነጋገር ።

“ እዚህ አካባቢ ማደሪያ ፡ አልቤርጐ ፡ ሆቴል የት አገኛለሁ ? ታውቃለህ ? ”

“ አዎ ፡ የበቀለ ሞላ አለልዎት ። ላሳየዎት ? ” አለ ልጁ ፡ ‘ መኪናው ውስጥ ግባ ‘ እንዲለው እየተመኘና መጓጓዱ በግልጽ እየታወቀ ።

እንዳሰበውም አጎናፍር መኪናው ውስጥ አስገባውና ልጁ መርቶ ወደ ቦታው ወሰደው ። ‘ ላላወቀ ሁሉ እሩቅ ነው ’ ማለት ነው እንጂ ፡ ማደሪያ ቤቱ የሚሳት አልነበረም ። ደግሞም እዚያው ቅርብ ነበር ።

* * *

ታፈረች ፡ የቤቷን በር ከኋላዋ እንደ ዘጋች ፡ የሣንቃ ሣሎንን በመጫሚያዋ ታኮ ወግታ እያስጮኸች ፡ ወደ መኝታ ቤቷ በቀጥታ አመራች ። እሣሎን ውስጥ ፡ እንደ ሕልም የታዩዋትን ሰዎች በዘልማድ ‘ እንደምን አመኛችሁ ’ ብላ ፡ መለስ ቀለስ ሳትል ፡ መኝታ ቤቷ ገብታ ፡ መብራቷን አብርታ ፡ በሩን ቆለፈች ።

አልጋዋ ላይ ቁጭ እንዳለች ፡ የራስጌ መብራቷን አብርታ የተጣጠፈውን ወረቀት ከቦርሳዋ አወጣች ። ነጥላ ስታይ ፡ የተጻፈው

ግማሽ ገጽ ያህል ይሆናል ። ሰውነቷ እየተርበደበደ ፣ ልቧ እየሸመመ፣ እጇዋ እየተንቀጠቀጠ ፣ አስቸገረ ። ለማንበብ አመነታች ።
 ‘መፃቱን ፣ ጉዳን ፣’ ማወቅ ፈራች ። ከፊቷ ወረቀቱን አስወግዳ ፣
 ከያዘው ግራ እጇዋ ጋር ፣ እጉኗ አልጋው ላይ አኖረችው ። በቀኝ እጇዋ
 ግንባሯን ይዛ ፣ እራሷን ወደፊት ከንበል አርጋ ፣ ጫን ተነፈሰች ።
 ‘አወጣኝ ያባቱ አምላክ ፣’ አለች ፣ በሹከሹከታ ።

ጥቂት እንደዚህ ከተጨነቀች በኋላ ግራ እጅዋን ካልጋው ላይ
 በድንገት መንጭቃ ፣ የተነጠለ ወረቀቱን እፊቷ አመጣችው ።
 እየተሰገበገበች ታነብ ጀመረ ። አንድ ዐረፍተ ነገር ጨምራ ባን
 በበች ቁጥር ፣ ጥቁር ቀለም እንደሚሞሉባት ብርሌ ፣ የገጃ ቀለም
 እየቀየረ ይሐድ ጀመረ ። ወረቀቱን እንብባ ስትጨርስ ፊቷም ከሰሎ
 አለቀ ።

ወረቀቱን ከጅዋ ለቅቃ በሁለቱም አጆቿ የጋሉ ጉንጮቿን
 ያዘች ። ለርሷ አይታወቃት እንጂ ፣ እጆቿን አልቧችዋል ። አልጋዋ
 ላይ ፊዛ ሳትንቀሳቀስ ቁጭ እንዳለች ቀረች ። ጥቂት እንደዚህ ከቆ
 የች በኋላ ፣ ዘላ አልጋዋ ላይ በጀርባዋ ተዘረረች ።

ደብዳቤው ከገመተችው ፣ ከጠረጠረችው ፣ ካሰበችው በላይ
 ነፍስና ሥጋዋን አናወጠው ። አጥወለወላት ፣ ልቧን ሰረቃት ፣
 ምድርና ሰማይ ዞረባት ። የምትይዘው ፣ የምትጨበጠው ጠፋት ፤

የመኝታ ቤቷ ኮርኒስ እንደ እህል ወፍጮ መጅ እየተሸከረከረ
 ላይኗ ደበዘዘ ። ተገልብጦ በልቧ ተደፍታ ፣ በሁለት እጆቿ ፊቷን ሸፍና ፣
 ሥቅሥቅ ብላ አለቀሰች ። በቀላሉ ማድረግ የተቻላት ፣ እንባዋን ማው
 ረድ ብቻ ሆነ ። አንጉሏ ማሰብ ተሥኖት ጨርሶ ቆመ ። በውስጡ
 የሚተላለፈው የተዘበራረቀ ፣ የማይያያዝ ፣ የማይቆም ፣ ምስል ብቻ
 ነው ። ትርጉም የሚሰጠው አንድ ነገር በጭንቅላቷ ውስጥ አላ
 ልፍ አለ ። ስለዚህ እንባዋን ዝም ብላ ታጉርፈው ጀመረ ። ለረ
 ጅም ፣ ጊዜ ሳታቋርጥ ፣ ከማንባቷ የተነሣ ፣ በጅ ጣቶቿ መኻል ዐልፎ
 በመዳፎቿ ላይ ተንሸራትቶ ፣ እንባዋ በፊቷ አካባቢ ያለውን ውብ
 ያልጋ ልብስ አራሰው ።

ከዕግደቱ ጋይሳ የተነሣ ፡ ሁለመናዋ ተበጥብጦ አትም እን
ዕት ፡ በዚያ ላይ ደግሞ ፡ ጋይሳኛና መሬር ለቅሶ ስለ ታከለበት ፡ በደ
ካም ሰውነቷ ዛለ ። እንቅልፍ እንደ ማሸለብም አላት ። ነገር ግን ፡
ሰላምና ጸጥታ ከሁለመናዋ ስለ ጠፋ ፡ ሽልብታው ዕረፍት አልሆ
ናት አለ ። ያድክማት እንጂ ፡ ለቅሶጪ ፡ በዙጭንቀት ከእንባዋ ጋር
ሳይቀንስላት አልቀረም ።

ቆይታ ፡ አእምሮዋን ገዝታ ፡ ተነሥታ አልጋዋ ላይ ቁጭ
አለች ። የጅ ፡ የጣቶቿንና ፡ የራቷን ምስል እንደ ጥፋ ዘመናዊ ሠዓሊ
እንባዋ አልጋ - ልብሷ ላይ ሥሏል ። ካልጋዋ ግርጌ በኩል ፡ ቦርሳ
ዋን አንሥታ መሐረብ አወጣች ። ራትና አፍንጫዋን አባበሰች።
ግንባሯም ላይ የነበረውን የላብ ሽፍታ ለመጥረግ ብትሞክር ፡ ተለቆ
የጋሽበ ጤፍ የመሰለው ደገሯ ተበታትሞ ፡ ግንባሯን በግራና ቀኝ
ስላለበሰው መሐረቡን አላስቀርብ አለ ። ስለዚህ ፡ በግራ እጅዋ ከግ
ንባሯ ላይ እየገፋች ፡ ወደ ሕላ ፡ ወደ ዘታው ፡ መልሳ በእጅዋ የፊት
በኩል ጸጉሯን አበጠረችው ።

እንባው የሰጣትን እጩታ ስታስብ ዘንመች ትዝ አለቻት ፤
አዎን ፡ ዘንመች ዘወትር ፡ ‘ ለሴት ልጅ እንባን የመሰለ መድኃኒት
የለም ’ ትላለች ። ታረረች ዘላ ብድግ አለች ። ዘንመች ዘንድ መሐድ
ፈለገች ። ለመጀመሪያ ጊዜ የጠራ ሐሳብ አእምሮዋ መግባቱ ነው ፤

በሳሎኑ ስታልፍ ሰው በርካት ብሎ አየች ። ግን ፡ በደንብ አላ
ስተዋለችም ፤ ለማንም ምንም ሳትል ወጣች . . .

ካያቷ በስተቀር ፡ መላ ቤተሰብ ፡ አሸከር እንኳ ሳይቀር ፡ ራሷን
ከግንባሩ ውጭ እንዳይረገች ቤት አርገው ነው ፡ ታረረችን የሚቈ
ጥሯት ። እርሷም እስከዚህ ድንታ አላሳየችም ። እናቷማ ዘወትር
‘ ዲቃላ እንዳታመጣ መጸለይ ነው ። ሌላው ግዴልም ። ዘመኑ
ነው ፡ እሷምን አጠፋች ፤ ዘመኑ ነው ’ ይላሉ ፡ ነጋ ጠባ ።

አባትም ፡ ‘ ዲቃላ ይዛ እንኳን እኔ ቤት ፡ እዚህ ከተማም
አትኖራት ፤ እረ የታባቷ ልትገባ ፤ የታባቷ ቆማ ፤ ’ ይላሉ ፡ ዘወ
ትር ።

እናት ዝም ብለው ፡ ፡ እደጣል ነው ማለት እባክህ ። የሰን ቶቹ ልጆች ደርሶባቸው ሰንት ዝነኛ ቤተሰብ ተዋርዷል ። እንዲያው ። እምዬ ማርያም ታውጣኝ ፤ ። ማለት ነው ብቻ ፤ ይላሉ ፤ ጠዋት ማታ ስለ ታፈረች ሲነሣ ።

ያዜ ተቆጥተው ፡ ከቤት አስወጥተዋት አሜሪካን አገር ለሁለት ዓመት ያህል ከጠፋችባቸው ወዲህ ግን በቀጥታ ቁጣ ትተዋል። ተመልሶ ትጠፋለች ፡ ብለው ይሠጋሉ ። እኔ ተመልሶ ከወጣች አያቷ አንድ ቀን አያድሩም ፤ ይሞታሉ ፡ ብለው ይጨነቃሉ ። ስለዚህ ስትወጣ ስትገባ ሁሉም እንደ ባዕድ ዝም ብሎ ያያታል ። ንግግሩም ሁሉ ካንገት በላይ ነው ። ከአሜሪካ ከተመለሱት አንድ ወር ተኩል ግድም ቢሆናትም ፤ አብዛኛውን ጊዜዋን የምታሳልፈው እውጭ ነው ። እቤት ካላለፈችው ጊዜ ደግሞ ፤ ይበልጠን ካያቷ—የኮሌጅ ተማሪው ወንድሟ ቤት ካለ—ከርሱ ጋር ነበረች ። እርግጥ ፤ የመጣች ሰሞን ለሰው ይምስል ሁሉም ይሞክሩ ነበር ። እናቷንም በየዘመዱ ቤት በመኪናዋ ይዛ ትዞር ነበር ። ዳሩ ግን ፤ በናትና በልጅ መካከል የነበረውን የሐሳብና የእስተያየት ጨርሶ አስመገናኘት ሊሸፍን ይችል የነበረው ፤ የወላጅና የልጅ ፍቅር ስለ ያፈረሰ ፤ የመገናኛው ሲባገው ጨርሶ ባይበጠስም እጅግ ሰልብሏል ።

ከናቷ የበለጠ ካያቷ ጋር የዘመንና የእስተያየት መቅራረብ አልነበረም ። ነገር ግን ፤ የጠበቅ ፍቅር በመኖሩ ፤ እሳቸውም አንዳንድ የማይስማሙበትን ነገር እርሷ ካመረረች ለጊዜውም ቢሆን ፤ ‘በይ መቼስ እንቺን ይሁን ከመሰለሽ . . .’ ብለው ያልፋታል። ታፈረችም ፤ በበኩሏ አያቷ ፤ ‘ሞቼ እገኛለሁ ፤ አይሆንም ፤’ ያሉትን ነገር ስለ ፍቅራቸው ስትል ትተዋለች ። ሐሳቧን ባትቀይርም ነገሩን አታደርግም ። እንዲያውም አንዳንዴ አሮጊቷ ብልጭ ብሎባቸው ፤ ‘የታባቷ ፤ ምነው ፤’ ሲሏት ፤ እንኳን ልትቀየም ፤ እንዲያውም በደስታ ልሷ ተመልቶ ፈቷን ፈገግታ ያለብሰዋል ። ያ የወንድ እንጂ የሴት አይባል የነበረው የጥንቱ ወኔያቸው ፤ ከዚህ ከመነመነና ከጠወለገ ሰውነታቸው ውስጥ ዐልፎ ዐልፎ እንደ እንፋሎት እየገነፈለ ሲወጣ ስታየው በማታውቀው ምክንያት ፤ በማታውቀው መንገድ ደስ ያሰኛታል ። አንገታቸው ላይ ተጠምጥማ በሣት ስትፍለ

ቀለቅባቸው ‘ምናባሽ ያስእሻል ?’ ብለው ቶሎ ይበርዳሉ ። ታፈረች አያቷን እንደ ነፍሷ ትወዳቸዋለች ። ካደገች ወዲህ የአባቷን እናት — የናቷን አማት — እንደዚህ ‘መውደዷ’ ይሆን እናቷን ከዚህ ጋር የሚያርቃቸው ? የሚል ሐሳብ አንዳንዴ በልቧ ሳይጉላላ አልቀረም ።

ሆኖም ፣ ታፈረችም ቤተ ዘመድም ፣ ‘እየዋሉ ሲያድሩ ፣ ቀስ በቀስ ሁሉም ነገር እንደ ነበረ ይሆናል ፤ መቀራረብ ፣ መጨዋወት ፣ መዝናናት ተመልሶ ይመጣል’ ብለው ያስታዩት ተስፋ ናቸው ። ጊዜ የማይሽረው ነገር የለም ባዮች ናቸው

ታፈረች አስፋልቲ ሚንገድ እገድ ገባች ፣ ፔፕላን ታውዘገዝገው ጀመር ። አሁንም ቢሆን አክምሮዋ ውስጥ ጥርት ፣ ቁልጭ ብሎ አንድም ነገር አይታያትም ። ከአጉናፍር ጋር ስትቀጥል ፣ ወይም ጨርሶ ስትለያይ አይታያትም ። ብቻ ፣ ልዩ ልዩ የሐሳብና የምስል ቁርጥራጮች ፣ ጭንቅላቷን ሞልተው ይቀራመሳሉ ፤ ይጋጫሉ ፤ ይታገላሉ ፤ ይፋቱጋሉ ፤ እንዲያውም አንድ ወዲያ ወዲህ ይሐዳሉ ። ዳሩ ግን ፣ ለጊዜው የአንዳቸውም ወገን አይሉ የቀሩትን ሊያስገብር አልቻለም ።

ታፈረች ካሁን አሁን የምትፈነዳ መስላት ። መኪናዋ ውስጥም አየር አንሶ ታፈነች ። ስለዚህ ፣ የመኪና መስተዋቱዋን አወረደች። መኪናዋ ፈጥና ስለነበረ የምትሒደው ፣ የጥር ማታ ቀዝቃዛ አየር በሰያፍ ገረፋት ። መላ ሰውነቷ እንደ ብረት ምጣድ የጋለ ስለሆነ ፣ ስሜቱን አልጠላችውም ። እንዲያውም ለሰካራዎች ያለ ዋጋ የሚለግሳቸውን ፣ የፈላ ደምን የማብረድ አብነት ፣ ለታፈረችም አዳረሳት። ምንጩ ምንም ይሁን ፣ ግለት ግለት ነው ። ቀዝቃዛ አየርም ለዚህ ሁኔታ ፍቱን መድኃኒት ነው ።

ታፈረች ፣ ‘ትንሽ ይንፈስብኝ’ ብላም ይሁን ወይም ሳታውቀው ወደ ዘንመች ቤት የሚወስደውን ሚንገድ መጠምዘገፍ ዐልፋሒደች ። እንዲሁ መኪናዋን ሽቅብ ቁልቁል ስታስጋልብ ፣ ከተማ ዉን አዳረሰች . . . ከአቧሬ አራት ኪሎ ። ከአራት ኪሎ ስድስት ኪሎ ፣ ከስድስት ኪሎ ባፍንጮ በር ፣ በጊዮርጊስ ፒያላ ፣ አድዋ አደባባይ ፣ ካድዋ አደባባይ መስቀል አደባባይ ፣ ከዚያ አራት ኪሎ ፣

ዘዚያ ሽቅብ ወደ ጊዮርጊስ ፡ ቁልቁል ራስ መኮንን ድልድይ
ስትል ከምሽቱ ምስት ሰዓት ዐለፈ ። ይኸ ሁሉ ሲሆን ሰውነቷ እየ
በረደ ፡ መንፈሷ እየተረጋጋ ፡ ቀልቧን እየገዛች ሔደች ። አንድ ሙሉ
ሐሳብ ለማሰብ አሁን አዕምሮዋ ችሎታ አገኘ ።

ዘንመች ዘንድ ለመሔድ ጊዜው የዘገየ መሰላት ። ደግሞም አል
ደወለችላትምና ድንገት ‘ እንግዳ ቢኖርባትስ ? ’ አለች በልቧ ።
‘ እንዲያውም እቤት አትኖርም ’ ይሆናል የሚለው ሐሳብ በመጨ
ረሻ አመዘነ . . . ታፈረች ፡ ማሰቡን ፡ ይሉኝታውን ፡ ማቅማማቱን ትታ
ለመሔድ ፡ በድንገት ቆረጠችና ወደ ዘንመች ቤት መንገዷን አቀናች ።

ስትደርስ ፡ በርብተ ያሉ መኪኖች አጥር ግቢ ውስጥና ፡ አንዳ
ንድ ደግሞ ፡ ሙንገዱ ዳር ቆመው ተመለከተች ። ታርጋቸውም በያ
ይነቱ ነው ። የተባበሩት መንግሥታትም አልቀረ ።

ታፈረች ለመግባት አመነታች ። ግን ምንታታው ቶሎ አለ
ፈና በሩን አስከፈተች ። መኪኖችን አጥር ግቢ እንዳስገባች ፡ እዚያ
ያው ማኸል መንገድ ገትራት ወደ ቤቱ አዘቀዘቀች ። በረንዳው ላይ
ስትደርስ ከቤቱ ውስጥ ከፍ ያለ ጫጫታና ሁካታ ፡ የጎረገሳ ሣቅም
ጣልቃ እየገባ ገሮዋ ደረሰ ። እሷን ሲጠብቅ የቆየ ይመስል ፡ ልክ
እሷ ቀኝ እጅዋን አንሥታ መዘጊያውን ልትመታ ስትል ፡ ሙዚቃው
ጀመረ ። ታምቡረኛው ከበሮውን ሲነርተው ፡ ባለ አታሞው ሲያ
ጫፍረው ፡ ድምሃዊ ተጫዋቹ ደግሞ ከነሱ በመተባበር ያጓራ ጀመር ፤
ስታፈረች ገሮ ይህ የጎሳና የእንዘጭ ! እንዘጭ ! ሙዚቃ እንግዳ
አይደለም ።

በሩን በቀስታ አንኳኳች ። ከውስጥ መልስ ጠፋ ። ደግሞ በሩን
መታች ። አሁንም አልሰሟትም ። በኃይል አንኳኩታ ፡ በሩንም
ከፈት ለማድረግ ስትል ፡ ከውስጥ ደግሞ አንድ ሰው በሩን ወደ
ውስጥ ብርግድ ሲያደርገው እኩል ስለሆነ ፡ ቀኝ እጅዋ አብሮ ከበሩ
ጋር ገባ ። ፈጥና ባትለቀው ኖሮ ፡ ከበሩ ጋር ተጉትታ መግባቷ
አይቀርም ነበር ። ብቻ ፡ ለቀቀችው ።

በር ከፋቹ በሙሉ ፈገግታ ፡ ‘ ይቅርታ ’ ብሎ በትሕትና ‘ እባክዎ
ይግቡ ’ አላት ፡ በእንግሊዝኛ ። ታፈረችም አመሰግና ገባች ።

በር ከፋቸውም ከጳላዊ የተከፈተውን መዝጊያ ገጥሞ ዘግቶ ፡ በሁለት እጁ ወገቡን ይዞ በስተቀኝ እጳላዊ ቆመ ። ረዘም ፡ ከበድ ያለ ሰው ነው ።

“ሳሎን ዙሪያ ሰፋዎች ፡ ወንበሮችና ግሩምቦቶች ተደርድረው ፡ ብዙ ወንዶችና ሴቶች እየተሰበሰቡ ተቅምጠዋል ። እክፍሉ ማኸል ምንጣፉ ተነሥቶ በሰም የተወሰወሰው የዕንጨት ወለል ፡ ምንም እንኳን በየቦታው ያሉ መብራቶች ደብዘዝ ያሉ ቢሆኑም ፡ ይታያል ። አምስት ጥንድ ተጫዋቾች መዝቃውን ተከትለው በመጠኑ ይገዝፋሉ ፤ ይደንሳሉ ።

ቁጭ ብለው ከሚያወጉት ማኸል እንዳንዶቹ ታፈረችን ሲያዩ ወሬያቸውን ፡ ሣቅና ጨዋታቸውን ጎትተው ዐይኖቻቸውን ወደ ርሷ አቀኑ ። ታፈረችም በፍጥነት የክፍሉን ሰው ፈቃቀደች ። ዘን መችን እንዳሰበችው ወዲያው ባለማግኘቷ ፡ ጥቂት ግራ ገባት ፤ የምታደርገውም ጠፋት ። ግን ፡ አለችበት ሥፍራ መቆሟ የሰዎችን ዐይን የበለጠ የሚስብባት መሆኑን በመገመት ፈጠን ብላ ፡ ገር በብ ብሎ ወደሚታያት ወደ ዘንመች መነታ ቤት ገሥግሣ ገባች ። ዘንመች ፡ አልጋዋ ላይ ፡ ፊቷን ወደ ግርግዳው መልሳ ፤ ጋደም ብላ ስልክ ይዛ ነበርና ፤ የታፈረችን መግባት ልብ አላለችም ። የስልክ ንግግሯንም በእንግሊዝኛ ቀጠለች . . .

ታፈረች መጀመሪያ ልታቋርጣት አልፈለገችም ነበር ። ዳሩ ግን ፡ ዘንመች ማንም የሚሰማኝ የለም ብላ በማመን ድንገት አጉል ነገር ተናግራ ፡ በኋላ ታፈረችን እዚያ ስታገኛት ፡ “ምሥጢሬን ለማወቅ ነው ድምጹን አጥፍታ ዝም ያለችው” ብላ ክፉ ታስባለች ብላ ሠጋች ። ስለዚህ ፡ በሩን ዘጋችውና መኖሯን ለማሳወቅ ትንሽ እንደ መሳል አለች ። የበሩ መዘጋት የመዝቃውን ጨከት እንደ ቅቤ ማጥለያ ትንሽ አጥልሎት ፡ ቀንሶት ስለ ነበር ፡ ዘንመች አልጋዋ ላይ ከነሰልኳ ወደ ታፈረች በኩል ስትዞር ማኸል ሚዳ ቆማ እየቻች። የስልኩን አፍ በመዳፏ ዘግታ ፡ “ታፈረች!! ዛሬ በዚህ ሰዓት ከየት ተገኘሽ?” አለችና ወዲያው መልስ ላትጠብቅ ፡ ከስልኩ አፍ ላይ መዳፍን አንሥታ ፡ በችኮላ “በል ፡ በኋላ አይሃለህ” ብላ ዘጋች።

ካልጋዋ ላይ ተነሥታ ወደ ታፈረች አንድ ሁለት እርምጃ ከተፈመደች በኋላ ፡ ቁም ብላ አተኩራ ታፈረችን ተመለከተች ።
‘የዕብድ አለቃ’ መስላ ታየችት ። የጸጉሯ መበታተን ፣ የፊጽ ፣ የልብ ፣ በጠቅላላው ሁኔታዋ አስገረማት ። ሁሉም ሆኖ ግን ፣ የታፈረች ውበት አንድ ቅንጣት እንኳ ተቀንሶ አላገኘችውም ። በልቧ ፣ ‘ለካ ለታፈረች ጌታና መቀባባት ባላት ጥሬ’ ውበት ላይ የሚጨምርላት ነገር የለም ። መቀባባትና ጌታ የሚያስፈልገው ለኛ ብዙዎቹ ነው ፤ አለች ፣ ዘንመች ።

“ ምንው ፤ ምን ነካሽ ፤ ” አለችት ታፈረችን ።

“ ዘኔ ጨርሼ ላብድ ነው ። ዘንድሮስ አማኒል መግባቱ የማይቀር ነው ፤! ” አለች ታፈረች ። “ ጭንቅላቴ ሊፈነዳ ነው ። ብላ ግንባሯን በቀኝ እጅዋ ጥርቅም እርጋ ያዘች ።

“ ምንው ፤ እስከዚህ የሚያደርሱ ምን ጉድ ተወለደ ደዋ ፤ ” አለች ወሬውን ለማወቅ እጅግ በመንገዱና በመቸኮል ።

“ ሐቀታው ብዙ ነው ። አንቶም ጊዜ የለሽ ... አላወቅሁም ። እንዲያው ሲጨንቀኝ ጊዜ ነው ዝም ብዬ የመጣሁት ። አሁን እንግዳ አለብሽ ... ስለዚህ ነገ — ” ስትል ታፈረች ።

“ የለም ፤ የለም ፤ እነሱ ይጫወቱ ። እኔን እስከዚህ የሚያስፈልጋቸው ነገር የለም ። ችግሩን እንወያየውና ፣ በኋላ አንቺም ትንሽ ተጫውትሽ ትሔጃለሽ ። መጫወት ጥሩ ነው ። ያስረሳሻል ” አለች ዘንመች ፈጠን ብላ ።

ታፈረች አልጋው ላይ ቁጭ ብላ ጫን ተነፈሰች ። ዘንመች እገጽ ተቀምጣ ፣ የታፈረችን ጠጉር በጁዋ ልታስተካክል ገባች ።
“ በጣም ጉስቆልቁል ብለሻል ። አንዳንዴ ምንው የኔን ልብ በሰጠሽ እላለሁ ። እኔ ልጅቱ ለምንም ነገር ቢሆን እንደዚህ አልበሳም ፣ ራሴንም አልጥልም ፤ ለምኑ ፣ ለየቱ ተብሎ ነው ፤ ” እያለች ከተቀመጠችበት ተነሥታ ከዐርሳዋ ውስጥ አንድ ትንሽ ማበጫ ለውጥታ ተመልሰች ። የታፈረችን ጸጉር ታበጥረላት ጀመረ።

የታፈረች ጸጉር ረጅም ፣ ማበጠሪያው ትንሽ ስለሆነ ሥራው ቀላል አልሆነም ። “ በይ እኮ ንገሪኝ ! እንዳሻህ ዘመዴ አስቸገረሽ ? ለሱ እኮ እንዴት ያለች ብልሃት ያዘጋጀሁለት ይመስልኛል ! እንቅልፉን አሳጥቼዋለሁ !! ” አለች ዘንመች ፣ ታፈረች ወሬውን ለመጀመር የምታመነታ ስለ መሰላት እንድትዝናና ፣ እና ቀስ በቀስ ወሬው እንዲወጣ ።

“ የምን ብልሃት ልጄ ፣ ” አለች ፣ ታፈረችም የማወቅ ጉጉት ተቀስቅሶባት ።

ዘንመች ነገሩን እያሰበች በግት ትንፈራፈር ጀመር ። ዘንመች ፣ ዛሬ ማታ የለበሰችውን ቁንጽል ቀማሽ ፣ ምን ያህል ቁንጽል እንደሆነ ፣ ለመጀመሪያ ጊዜ ታፈረች ልብ አለች ። በልቧም ፣ ‘ እርግጥ ዘንመች መልካም እግር አላት ። ግን ፣ አስከዚህ መራቆት አለባት ፣ ’ ብላ ታዘበች ።

እግሉን መዘታወና መጫወታዉ ይቀልጣል ። በበሩና በግር ግዳዎቹ ውስጥ እየዘለቀ ጉልት መኝታ ቤቱ ይመጣል ። እንዳንድ ቆነጃጅትም ከደስታ ብዛት ሲያስከክ ይሰማሉ ።

ዘንመች ግደ ጋብ ሲልላት ፣ የታፈረችን ዝምታ ልብ አለች። “ ይኸውልሽ ፣ ጌታዉ አቶ እንዳሻህ ዘመዴ ፣ መቼ ነው ፣ ከትናንት ወዲያ ነው መሰለኝ ፣ ያንቺንና ያዲሱን ጓደኛሽን — እሱ ያለውን ቃል አልደግምልሽም — ግንኙነት ባጭሩ እንደሚቀጨው መጥቶ ፎክረልኝ ። ትናንትና ጠዋት ወደ ቢሮ ስሔድ ፣ አንድ ተንኮል ተገለጠልኝና ልክ እቢሮዬ እንደገባሁ በስልክ ፈለግሁት ። እቤቱ ተኝቶ ኖሮ እዚያ አገኘሁት ። በኋላ ፣ ድምጸን በደንብ አሳምሬ ለሱ ደህንነት በጣም የወጋሁ መስዬ ፣ ‘ አንድ ነገር ሰምቼ ቶሎ ሳልነግርህ ብዬ ነው ፣ ’ አልኩት ። ‘ ከምትጣፍጥ እንቅልፈኩ በቀሰቀሸኝ ዘንዳ ቁም - ነገር እንደሚሆን ተስፋ አለኝ ። አለበለዚያ ግን ወዬልሽ ! ’ አለ ፣ እንደ መቀለድ ብሎ ። ‘ እንደኔስ ከሆነ የምነግርህ ፍሬ ቢስ ውሽት ቢሆን ነው ደስ የሚለኝ ’ አልኩት ። ተዚያ ወዲያ ተይኝ ፣ ወተወተ አልኩሽ ! ‘ ንገሪኝ እንጂ ፣ ምን ትጠብቁ

ያለሽ ፡ ምንድር ነው ፡ በደ እንጂ ፣ ይል ጀመር ። እኔ ደሞ ነገሩ ጣመኝና ሲቃወን ለማራዘም ፈቀድሁ ። ‘ እሱስ ስለ ነቃፈረኝ ነው ። ግን ፣ እኔ ምናልባት ከንቱ ወሬ የሆነ እንደሆነ ፣ አፈን አጉል እንዳለጠፋ ብዬ ፣ ልነግርህ በጣም አመንትኜ ነበር ። በኋላ ግን ፣ “ድንገት እውነት የሆነ እንደሆነ ፣ ሲሳሰጠኝ ቅቅህ ...” ብዬ አሰብሁ። አሁን ስልክ ካረግሁልህ በኋላ ደግሞ ፣ እንደገና ጥርጣሬ ገፃኝ ። ውሸት ይሆናል የሚል ስሜት አየለብኝ ። ስለዚህ ፣ በከንቱ እንቅል ፍና ሰላም ካምነሳህ ይቅር መሰለኝ ፣ አልኩትና አንገራገርኩ ። “የለም የለም ፣ የሆነው ይሁን ። ብቻ የሰማሽውን ንገረኝ” አለ ። ‘የለም ባክህ ሐሳቤን ለወጥህ ። ባሰብኩበት ቁጥር እንዲያውም ቀልድ ይመስለኝ ጀመር ። የንገረኝ ሰው ሊቀልድብኝ መሰለኝ ፣ ላንተ እንደምነግርህ በውፋ ። ያልተጣራ ውሸት ወሬ ላንተ ነገራ ካንተ እንደቀያየም የተደረገ ተንኮል ሳይሆን አይቀርም ፣’ አልኩት ። “ማንው እሱ ፣ ምንድን ነው ወሬው ፣ ንገረኝ እባክሽ ፣ ዝብዝቡን ትተሽ ።” እያል ሲወተውት ፣ “ዝብዝብ ፣ በል ተወው ወዳጄ ። ዝብዝብ አልከው ፣ ‘እኔ ደሞ ያንተ ተቆርቋሪ የሆንኩ መስ ሎኝ ነበር እንጂ -’ አልኩና ሳልጨርስ እንዳኮረፈ ሰው ስልኩን ዘጋሁበት ።” ስትል ዘነገረች ።

“የምትነግረው ምንም ሳይኖር ነው እንዲያ ያስለፈለፍሽው ፣” ብላ ታፈረች ፣ ተገርማ ፈገግ አለች ። እንዳሻህ ዘመዴ ወሬውን ምስ ጤናን ለማወቅ በጉጉት ልቡ ሲፈነዳ ፣ በሥጋት ልቡ ሲጨነቅ ታያት ።

“ቆይ እንጂ አስጨርሼኝ ። መች ነገሩ በዚህ ቆመልሽና” አለች ዘነገረች ። ታፈረች ጀርዋን አንቅታ የሚቀጥለውን ለመስ ግት እየተመለከተች ትጠብቅ ጀመር ።

“ይሽውልሽ ታዲያ ፣ ስልኩን ዘግቼ አንዳፍታ ሳልቆይ ተደ ወለ ። እሱ መሆኑን ዐውቂ ስልኩን ጥቂት ዝም ብዬ ካሰጥኩት በኋላ ፣ አንሣሁና ፣ ‘እባክዎ አንዴ ይጠብቁ—’ ብዬ ከፍቱን ተው ኩት ። አፈን በመሐረቤ በሁለት እጄ አፍኝ ጥቂት ከግቅሁ በኋላ ፣

ልክ እንደ ጥፋ ቴያትረኛ፣ ማንፈሴን፣ ደግሞ ሁሉ በደንብ አስተካክሎ ስልኩን እንደገና አነሳሁና፣ ኮስተር ባለ ድምፅ፣ “ይቅርታ ሌላ ስልክ ይገዢ ነበር።” ምን — ስል፣ ለካ አለቃዬ ኖሮ ኩም አልኩ!! “ድንገት አስቸኳይ ስብሰባ ስለ ሔድኩ ጠቅላይ ሹሙ የፈለጉኝ እንደሆነ ተረም! ተረም!...” ለማለት ነበር የደመለው። ተሳቅቄ ስልኩን ቁጭ እንዳደረግሁ፣ አፍታ እንኳ ሳይቆይ መልሶ መደወል ጀመረ። ዝም ብዬ አነሳሁት። እንዳሻህ ዘመዴ ነበር። “ምን ኩርፍ ኩርፍ ያረግሻል አንቺ ደሞ?” አለኝ። “ታዲያ ስትሰድ በኝ ምን ልህን ኖሯል? በገዛ ራስህ ጉዳይ ደሞ እኔ ሰድብ ይደር ስብኛል እንዴ?” አልኩት። “ማን ሰደብኸ። እኔ ለማለት የፈለግሁት እንዲህ በጥቂ እኔና አንቺ ልንቀያየም አንችልምና፣ ውሸትም ሆነ እውነት ንገሪኝ ነው ያልኩት” አለ። “ታዲያ “ዝብዝብ” ማለትን ምናመጣው! ደሞ ዝብዝብ!” አልኩ ልክ የሚያገረሽብኝ አስመስዬ። “ለማናቸውም አሁን ሥራ አሰብኝና በል ደህና ሞል አልኩት። ግን ስልኩን አልዘጋሁም፣ እንዲያው ዝም ብዬ ነበር። ተይኝ አልኩኸ! ወቀወቀ። ዐርባ ራቴን ታቦት አስጠራሁት። ማለ፣ ተገዘተ። ስሜቴን ገና በጠዋት ስላደፈረሰከው ትክለኛ ለህ” አልኩት፣ ፈጥሞ “እሺ” አለ።

“በኋላ፣ እኔ ቅድም ላስረዳህ እንደ ሞከርኩት፣ የሰማሁት ነገር ምናልባት ውሸት ይሆናል። በበኩሌ ለማላት ተቸግሬበታለሁ” አልኩት። “ዘነመኝ፣ ስለ እግዚአብሔር! የውሸትና ውነት ነቱን ጉዳይ ወደ ጐን በደውና ነገሩን ብቻ ንገሪኝ” አለ። “የአዲሱ የታፈረኝ ዕሮጃ፣ የዱሮ የትምህርት ቤቱ ጓደኛ የነበረ፣ ሞገደኛ ሰው ስላንተ ሰምቶ — ለነርሱም እንኳ ሳይነግር — በምስጢር ይከታተልሃል አሉ። ምቹ ሥፍራና ጥፋ አጋጣሚ ካገኘ አደጋ ሊጥልብህ ይፈልግሃል አሉ። ብቻውንም አልመሰለኝም። ያውልህ ከኔ ወጣልኝ!” አልኩት” ስትል ዘነመኝ።

ታፈረኝ፣ “የፈጣሪ ያለህ! እንዴት ብትይ ይኸን መዓት አስብሺው፣ ልጄ!... ለመሆኑ ምን አለኸ፣ ይኸን ሲለማ?” አለኝ።

“ መጀመሪያ ዘጥ አለ = እኔማ ሰልኩን ይገድ ዓመት መሰለኝ።
 ቀጥሎ ፡ ‘ ማን እንደሆነ ታውቁያለሽ ? የት ነው የሚሠራው ?
 ምን ዐይነት ነው ? መኪና አለው ወይ ? ከነጓደኞቹ ስንት ናቸው ? ’
 ... እያለ የጥያቄ ሙዓት አከታተለብኝ = እኔ ባጭሩ ፡ ‘ ሌላ
 የሰማሁትና የሚቀው ነገር የለም ’ አልኩት = ‘ አስቲ ለማጣራት
 ሞክሪ ’ ብሎ ደህና ጥይ እንኳ ሳይለኝ ሰልኩን ዘጋው = እኔም የፈ
 ለግሁት ነገር መሳካቱን አመኝኩ = ላንቺ እንኳን ደውሎ ልነግርሽ
 ነበር = ብቻ ማቸኮል አጉል ነው ብዬ ተውኩት ... ምን ፡ እን
 ዲህ አረግሁልሽ እንጂ ደግሞ ! ... ከሁለት ሦስት ደቂቃ በኋላ
 መልሼ ደመልኩለት እንጂ ! እንዳሰብሁት ሰልኩ ተይዞ ነበር ። ለነ
 ዚያ ለጋሻ ጃግሬዎቹ ሲደሙል ነበር ማለት ነው ። ከዚያ በኋላ አንድ
 ሁለቱ ደውሎልኝ ነበር = ፈርቶ ሞቷል = ‘ ማነው ? ’ እያለ ተጨ
 ንቋል እልሻለሁ ! ! ” ብላ እንደገና ካንጀቷ ትሥቅ ጀመር ።

ታፈረች ነገሩ ጥቂት አሳሰባት ፤ ከፊቷ ፈገግታዋ ሁሉ ጠፍ
 ቷል = እያለበች ዝም አለች ።

“ ምነው ? አጠፋሁ እንዴ ? ” አለች ዘነመች ፡ ልቧን ቅር
 እያለው ።

“ አይ ምንም አላጠፋሽም = ብቻ ያ ዕብድ ሰውዬ የሚያደ
 ርገው አይታወቅም ብዬ ነው ” አለች ታፈረች ፡ እየተከዘች ።

“ እባክሽ ከእንግዲህ ወዲያ ዐርፎ ይቀመጣል = አዬ ! እጅ
 ዲያው ሽጉጥ እየያዘ ቢዞር እስከዚህ ጀግና መስሎሻል ? እንዲያ
 ወም ሽጉጥ ይዞ የሚዞረው ወኔ ፡ ድፍረት እንዲሰጠው ሳይሆን
 አይቀርም ” አለች ዘነመች ።

“ መጥፎ ነገር ታዲያ ይሄ አይደለም ! ! ልበሙሉ ቀድሞ
 ውት መሳሪያ ቀኑን ሙሉ ይዞ አይዞርም = አስፈላጊ ሆኖ በሚይዝ
 በትም ጊዜ ፡ በመሳሪያዉ ከመጠቀሙ በፊት ሁናቱው እምን ያረጃ
 መድረስ እንዳለበት መገመት ይችላል = መሳሪያዉ መቼ እንደሚ
 ያስፈልገው ያውቃል = አንቺ የምትይው ሰውዬ ግን ፡ ቶሎ ደንብሮ
 ለትንሹ ለትልቁ ሽጉጡን የሚመዝ ዐይነት ነው = እኔን እንኳን

ሴቷን በሽጉጥ የሚያስፈራራ ! ! ‘እንዴት እኔን አትፈልገኝም’ ብሎ ሽጉጥ የሚመዝ ወንድ ፡ ወንድ ነው ትያለሽ ? ሐዋት የሌለው ፡ የሞተ ! ” አለች ታፈረች ።

“ ምን ይደረግ ። ሁሉም ያው ናቸው ። - ብቻ ፡ እንዳሻህ ከእንግዲህ ወዲያ ብዙ የሚያውክሽ አይመስለኝም ። እኔ አሁን ቀጥሎ የማረገውን ታውቂያለሽ ? “ አጣሪ ” ብሎኝ የለም ? ‘ አጣራሁ ’ እልና እናንተን የማያስቸግር ከሆነ ፡ ሰውዬው የሚተወው መሆኑን እጠቁመውና ፡ ‘ ምን ቸገረህ ታፈረች ? ተዋት ። እሲስ ምን ታረግልሃለች ከእንግዲህ ወዲያ ። ስለዚህ ፡ በከንቱ አደጋ ከሚደርስብህ ወይም አንተ በሌላ ላይ አደጋ ጥሰህ አጉል ነገር ከሚሆን ፡ ተወው ’ እለዋለሁ ‘ ። ታፈረችም ይኸን ሁሉ ስለማታውቅ ፡ ዐውቀህ ንቀህ የተውካት ይመስላታል ። እየዲያውም ይኸ ቢሆን ፡ ታፈረች ጥቂት ሳትበላጭ አትቀርም ። ምክንያቱም እንደምታውቀው እኛ ሴቶች ሰውዬውን ባንፈልገውም እንዲከታተለን ፡ እንዲፈልገን ፡ በኛ ላይ ጊዜውን እንዲያባክን እንፈልጋለን ። ደስ ይለናል ። ስለዚህ ታፈረች ያንተ መከታተልና ጭቅጫቃ ሲቀርባት ትበላጫለች። እንዲያውም ፡ ያኔ እፈው እየፈለገችህ ነገር ሳትቆስቁስም አትቀር’ እለዋለሁ ። ምን ቸገረሽ አንቺ ይተውሽ እንጂ ! ! ” አለች ዘመች ።

“ ውይ ልጄ ! ! እኔ ይተውኝ ብቻ ። የፈለገውን ቢያስብ እኔ ምን ጨነቀኝ ። ብቻ ይተውኝ . . . እኔ እማይገባኝ ፡ ከከንቱ ጋር ይዞራል ። ታዲያ ምን በኔ ያደርቀዋል ? ” አለች ታፈረች ።

“ አዎ ፤ ለሞኑን ደግሞ አንድ ፎክታም ፈረንጅ ብጤ ይዟል ። ዛሬ ማታ እዚህ ይዟት እንዲመጣ ለማድረግ ሞክሬ ነበር ። ብቻ ! በዚህ በዚያ እያለ አሻፈረኝ አለ ። ደግሞ እነዚህን ወዳጆቼን እስከዚህ የሚፈቅዳቸው አልመስለኝም — አቤት ! ” አለች ፡ እንግዶጽ ትዝ ሲሏት ፡ “ የኔ ነገር ! እዚህ ቅልጥ ብዬ ቀረሁ አይደለም እንዴ ! ለዚያውም ደግሞ ያንቺ ነገር ፡ ዋናው ጉዳይ ተረሳ ! ” አለች ዘመች ።

ታፈረች በዘንመች ወሬ ተመስጣ ፡ የቀድሞ ነገሯ ጨርሶ
ትቷት ባይሒድም ፡ አዕምሮዋ ሥር ተገባቸው ስለ ነበር ፡ ዘንመች
ስትጠቅሰው እንደገና ወደላይ ወጥቶ አዕምሮዋ ውስጥ መንሳፈፍ
ጀመረ ። ከየት መጀመር እንደሚችል መወሰን ለጊዜው አቅቷት
ጥቂት አመነታች ።

“ ታጣላችሁ ወይ ? ” አለች ዘንመች ፡ በሰላ ቢላዋ ድፎ ዳቦ
ማኸል ለማኸል እንደሚከፍል ቄስ ፡ ወደ ነገሩ እንብርት እራሷ
እያሰላች ።

“ አዎ - የለም . . . እኔ ምልሽ ፡ አልተጣላንም ብቻ ልንለ
ያይ ነው ። ”

“ እ ! - እንዴት ? ”

“ ዲቃላ አለው ። ”

“ እምቤ ማርያም ! ! . . . አንቺ ታዲያ ‘ ከበለጠ ጋር ቀጠሮ
አድርጌ ስለ ነበር ’ ብለሽ ትጨነቂያለሽ ! — እኔ አላልኩሽም ?
ወንዶች ሁልጊዜ ከወደ ጓላቸው አንድ ጭራ አያጡም ። ”

ታፈረች እየተከዘች ፡ ዝም አለች ።

“ ለመሆኑ ማን ነገረሽ ? ድንገት እውነት እንዳልሆነ ? ”
አለች ዘንመች ፡ የልቧን ውስጥ ደስታ ገትታ ፡ ነገሯንም መለስ አድ
ርጋ ።

“ እሱ ራሱ ነው ” አለች ታፈረች ፡ በዝግታ ።

“ እሱ ራሱ ! ? መቼ ፣ ዛሬ ማታ ? ”

“ አዎ ። በቃሉ አይደለም በጽሑፍ ነው ። እኔም የራሴን
እሱም የራሱን ‘ ጉድ ’ በወረቀት ጽፈን ተለዋወጥን ። ማለቱ ፣
በየግል አስተያየታችን አንዳችን ለሌላችን አስቀድመን ማሳወቅ
ይገባናል — በኋላ ጋብቻችን እንዳይናጋ ፣ ወይም ጨርሶ እንዳይፈርስ
የምንለውን ነገር — ተባብለን ነበር ” አለች ታፈረች ፡ አሁንም
ትዝቅዝ እንዳለች ።

“የፈጣሪ ያለህ ! እይ ! ዲቃላም በዛ !!” አለች እያጋነነች።
ከሁሉም ዝርዝሩን የማወቅ ፍላጎቷ አይሉ። “ለመሆኑ ከማን
ነው የወለደው ? ነግሮባል ? ታውቂያታለሽ ሴትዬዋን ?” አለች
ወዲያው ጥያቄዎቿን አከታትላ ።

“አላውቃትም ። እንዲት ጀርመን ነች ይመስለኛል ። ልጄ
አንድ አምስት ዓመት ይሆነዋል መሰለኝ ።”

“ጀርመን ? ! የአምስት ዓመት ልጅ ? !” ብላ ቆም አለች።
“እይ ! . . . እረ ይቅርብሽ ! ! ምን የተጨማለቀ ነገር ነው ! ያል
ወለዱት ልጅ ሁልጊዜ ያው ነው ። ልጅ አይሆንም ። ትጠበቅለሽ።
እኔ ደግሞ አንቺን ከማግኘቴ በፊት ብዙ የሴት ጓደኞች ነበሩት፤
ወይም እጮኛ አለው፤ ነበረው — የሚባል ሐተታ እንጂ፤ እን
ደዚህ መች መሰለኝ ።

“ለተቀማጭ ሰማይ ቅርቡ ነው ይባላል ። በቀላሉ ለመቁ
ረጥ መቼ ይቻላል ። ልቤ እሺ ብሎ መች በቀላሉ ይታዘዛል ። እኔም
መጀመሪያ ነገሩን ሳውቅ ካንቺ የበለጠ ነበር ልቤን የመታኝ ግን
ዱሮ ገና የልጄን ነገር ሐሳቤ ጥቂት ተላምዶታል” አለች ታፈ
ረች፤ በመነጫነቷ ።

“ዝም ብዬ ላገባው ነው አትበይኝ ! ?” አለች ዘንመች፤
ኮስተር ብላ ።

“ነገሩ መች እንዲህ ቀላል ነው ። መጀመሪያ፤ እኔ ገና ልቤን
አላወቅሁትም ። ሁለተኛ፤ የአጎናፍርስ ስሜት ምንድር ነው
ስለኔ ? ምስተኛ፤ ዛሬ ማታ የሠራሁበትስ ወንጀል ውጤቱ ምንድር
ነው ? ይኸ ሁሉ ገና መቼ ለየ ። ጨርሶ አንጐሌ ዞሯል” አለች
ታፈረች ብስጭትጭት ብላ ።

“የምን ወንጀል ?” አለች ዘንመች፤ የቀረውን ሁሉ ትታ ።

“እይ እባክሽ ተይኝ ። እንኳን ማውራቱ ስለዚህ ጉዳይ ማለ
ቡም ቅስሚን ይሰብረዋል ?” አለች ታፈረች ። ዛሬ ማታ ከሆነው
ነገር ሁሉ የመጀመሪያውና፤ መንፈሷን ያወከው ይኸኛው ነበር ።

ለዘነመችም ፡ ሁሉን ደብቃ ለመንገር ፡ ለማማከር ፡ የፈለገችው
የናጤ ጉዳይ ይኸኛው ነበር ። አሁን ግን ፡ “ ዘነመች ያለልክ ትታዘ
በኛለች ፡ ጨርሶ አረመኔ ታደርገኛለች ” ብላ ስለ ፈራች ፡ ልትጠቅ
ሰው አልፈለገችም ። እሱን ምስጢር አርጋ ለራሷ ብቻ ለማስቀረት
ቆርጣለች ። ብቻ ችግሩ ነገሩን የሚያውቅ ሌላ ሰው አለ ። እሱም
አደማሱ ነው ...

... አጎናፍር ፡ “ አመጣለሁ ጡብቂኝ ” ብሎ ከደወለላት በኋላ ፡ አድ
ማሱ ደውሎላት ነበር ። እሱም ፡ “ አጎናፍርን አሁን እቢሮው ደውዬ
አጣሁት ። ከጥቂት ደቂቃዎች በፊት የደወለልኝ ጊዜ ፡ ካንቺ ጋር
“ ቀጠሮ አለኝ ፤ አንቺን ነው የምሐደው ” ብሎኛልና እባክሽ ሲመጣ
“ አባቱ ከወተሮው የበለጠ ታመዋል የሚል መልእክተኛ ከደብረ
አቦ መጥቷልና ፡ አክሱትህ ቤት ድረስ እንድትመጣ ብለሽ ንገራልኝ ፡
አደራ ! ” ብሏት ነበር ። ስልኩንም አስቀምጣ ስትወጣ ፡ ገና ዳሮ
አጎናፍር ደርሶ እውጭ ሲጠብቃት አገኘችው ። ገና እንደ ተገናኙ
መልእክቱን ነገራ ወዲያው መለያየታቸውን ስለ ጠላች ፡ ቸኩላ
ከመናገር ተቆጠበች ። ከዚያ ፡ የቀረው ነገር ሁሉ እየተከታተለ ሆኖ
ሳትነግረውም ተለያዩ ። ይኸ ነው ፡ ዛሬ ማምሻ ሠራሁበት የምት
ለው ወንጀል

አባቱ ለረጅም ጊዜ መታመማቸውንና ፡ “ ይድናሉ ” የሚል ተስፋ
እንደሌለ ሰሞኑን ከአጎናፍር ሰምታለች ። ሕመሙም ፡ “ አንዴ
ባሰ ፡ አንዴ መለሰ አለ ፡ ሲባል ብዙ ጊዜ የቆየ ስለሆነ ፡ የምሽቱን
ደስታቸውን በከንቱ እንዲያሰናክል አልፈቀደችም ነበር ። ስለዚህ
“ ባይሆን ላንድ ሰዓት ያህል አብረን ከሆንን በኋላ ፡ አክሱት ቤት እንዲ
ደውል ወይም እንዲሔድ አደርጋለሁ ” ብላ አሰባ ነበር ። ዳሩ ግን ፡
ሳይሆን ቀረ ። “ ድንገት አባቱ ዐርፈው እንደሆነ እስከ ጊዜ ሞቱ
ሲረሳው የማይችለው ቂም ይይዝበኛል ! ” የሚለው ሐሳቧ ፡ በልቧ
ተወልዶ እየገነነ መሔድ ጀምሯል ።

ታፈረች ፡ ይኸን ሁሉ ነገር በአእምሮዋ ስትከልስ ጥቂት
ደቂቃዎች ስላለፉና ፡ ዘነመችም ጥያቄዋ ስላልተመለሰ ፡ እንደ
ገና መልላ ፡ “ ምንድር ነው አልሽኝ ፤ ወንጀልሽ ? የዛሬ ማታ
ውን ” ብላ ጠየቀች ።

ታፈረች ሌላ መልስ ለመፍጠር አሁንም ስታሰሳል ፡ የመኝታ ቤት በሩ ተንኳኳ ። ዘንመች ተነሥታ ከፈት አደረገች ። አንድ ጸጉሩን የከፈለ ፡ ሙሉ ሰው ነው ። ‘ምንው ቀረሽ’ ነው የሚላት ። እሷም ፡ ‘መጣሁ’ ብላ በሩን ዘግታ ተመልሳ ወደ ታፈረች መጣች። ሰዓቷን ተመለከተች ። “በይ ንገሪኝና ሐደን እንጫወት እንጂ ።”

“የለም ። አሁንስ መቆየት አልችልም ። መሸቷል” አለች ታፈረች ፡ የማሰቢያ ጊዜ ለራሷ ለመጨመር ።

“ለብስጭትና ለሐዘን መድኃኒቱ የሚያረሳሳ ጨዋታ ነው ። ይልቅስ እንጨርስና ሐደን እንጫወት” አለችት ፡ ዘንመች ደግማ ።

“አለቀ እኮ ። አበሳቤንማ በሙሉ ደርድራልኸለሁ ። ይኸ ሁሉ መዓት መቼ አነሰኝ” አለች ታፈረች ፡ ለዘነጡች ለመንገር የምትፈጥረው ሌላ ‘ወንጀል’ ጠፍቷት ።

“አይ ፡ ቅድም ‘ዛሬ ማታ የሠራሁበት ወንጀል’ ስትይ ጊዜ ነው ። አነሰ ማለቱ አይደለም ።”

“የሠራሁበት ወንጀልማ ፡ እንደገና በለጠን አንሥቶ ‘ያ’ ለት የቀጠረችውን በመድሸን አላስተዋወቅሽኝም’ ሲለኝ ፡ ‘እኔ ነኝ’ በማለት ፈንታ ፡ ‘እሺ አስተዋውቅሃለሁ’ አልኩት ። ስለዚህ ፡ ይኸን ሁሉ ሲገነዘብ ይቅርታ የሚያደርግልኝ አይመስለኝም ። ኃጢአት ነው የሠራሁት ፤” አለች ፡ ሽምጥጥ አርጋ ።

ዘንመች ፡ ታፈረች የደበቀችት ነገር እንዳለ ጠረጠረች ። ነገር ግን ፡ ምን ዐይነት ነገር እንደሆነ ለማወቅ በሐሳቧ የምትጥለው መላ ፡ ታፈረች ልብ ውስጥ ካለው ጋር ጨርሶ ግንኙነት የለውም ። የዘነጡች ጥርጣሬ የወደቀበት ፡ የታፈረች ወንጀል ፡ ‘ዛሬ ምሽት ታፈረች ካንድ ሌላ ሰው ጋር ቀብጣለች’ በሚለው ሐሳብ አካባቢ ነው ። ቢሆንም ፡ ታፈረችን አጥብቃ ለመጠየቅ አልፈለገችም ። የራሱዋንም እንግዶች ማሰብ አልባት ። ስለዚህ ፡ ነገሯን አሳጥራ ፡ “ታፈረች! በኔ አስተያየት ልጅ ያለውን ሰው ፡ ለመጀመሪያ ባልነት ማግባት ጥሩ አይመስለኝም ። እንጂራ እናት መባል ይመጣብኛል ። ምን ደግ ብትሆን ፡ እንጂራ ናት ስሟ ክፉ ነው ።”

የጣውገት ልጅ ልጅ ለይሆን ልጅ ለእንኳን ለአገራት ስድስት
ዓመት እውቀት አደጉ ይትርና፡ ገና ዕድሜ በፀረት ከሚቋጠርበት
ጊዜ ጀምረኸ እንኳ፡ እንደ ገዛ ልጅ አድርገኸ ያሳደግኸው፡ ጓዳ
ያ ባጸነቁ ለይለቀው ልጅ ለሆነው ተይኝ ።

“ አረ፡ ሁሉንም ተደው ታፈረኝ፡ እንጂ ለመሆኑ ምን ጉድ
ሉኸ ነው፡ ዲቃላ ያለው የምታገቢውን ቆንጆ ነኸ፡ ጨዋ ነኸ፡ የተ
ጣርኸ ነኸ፡ በሁብትና በበርሰ ቢሆን፡ ከሰንቁ ትበልጧለኸ ። እን
ኳን እንጂ ጨዋ፡ ልጄ—እኔን ተይኝ—ከኔ የባሉት እንኳ እንዴት
እንዴት ያለ መልክ—መልካምና የተማረ ያገባሉ ። እንኳን ልጄ
ገረዶች ፈቶች ሳይቀሩ የተማረውን፡ በዕድሜ የሚበልጡትን ነው
—ዛሬ የሚያገቡ ። ”

“ ታዲያ እንጂ ምን በወጣኸ፡ ባለ ዲቃላውን ማግባትኸ ።
ደግሞ ዲቃላዉ ከኛው ሴት—” ስትል ዘነመች፡

ታፈረኝ አቋርጣት፡ “ ለኔስ ከውጭ ሴት መሆኑ ይታሰባል፡
የትም ከማለያት ። የኛዋ ብትሆን ግን፡ ባየኋት ቁጥር፡ አጉናፍርን
ከኔ ቅድማ በቅርብ ፀውቃው፡ እስከዚህ የደረሰኝ እንደ ነበረኝ እየ
ታወሰኝ፡ እንጂቴን ያሳደረኝ ነበር ። በውቃለሁ ። ከኔ ጋር ከመ
ተዋወቃችን በፊት አጉናፍር ያደረገውን ሁሉ ከቁጥር ማግባት
የለብኝም ። በዚህ አምናለሁ ። በርግጥ ሲደርሰብኝ ግን፡ ሳይቆጩኝ፡
ሳያበላጩኝ፡ ሳያስቁናኝ አይቀርም ” አለች ። ዘነመች፡ ታፈረኝ አጉ
ናፍርን ለመተው ያልቆረጠኝ መሆኗን ስትገነዘብ፡ በከንቁ ጉንጭ
ማልፋት ስለ መሰላት፡ ምክሯን ትታ ወደ ዳንሱ ልትወስዳት ፈለ
ገች ። “ እዚሁ ተቀርቅረን ቀረን እኮ ! ” አለች፡ ሰዓቷን እያየች፡
“ በይ ተነሻ ! ተባበሽና ሔደን እንጫወት ። ”

“ የለም ። እቤት ልሒድና ልቀኛ ። አሁን ምንም የናፈቀኝ
ነገር የለ፡ እንደ መተኛት ! ” ብላ ታፈረች፡ ብድግ አለች ። ወደ ቁም
ሳጥኑ መስተዋት ሔዳ ሰውነቷን ከራስ እስከ እግሯ ተመለከተችና፡
“ እቤት ጨርሼ የዕብድ አለቃ መስዩ የለም እንዴ ! ! ” አለች ።

“ አይ እስከዚህስ አደለም ። ”

“ አይ ዘኔ ! ምን እስከዚህስ አይደለም ትያለሽ = እያሁት ባይኔ = ያም ሆነ ይህ : በይ ! አንቺ እንግዲሁኝ ዘንድ : እኔም እቤቱ እንሐድ ”

“ ምናለበት ብትጠይቅ ? ” አለች ዘንጦች : በቅረታ ”

“ መሸቷል ” ቤቷ ደርጄ ተኝቼ እንቅልፍ እስኪያዘኝ — ዛሬ በይዘኝ — ውድቅት ይሆናል = ነገ ሥራ ገቢ ነኝ = እኔ ልጄ እንፃንቺ ትንሽ እንቅልፍ አይበቃኝም = እንኳን አምሽቼ በደገናውም ቀን ጠዋት መነሣት ጭንቁ ነው ” አለች ታረረች : ሰፃቷን እያየች።

“ ዘንድርሰ እኔም እንቅልፋም ሆኛለሁ ” ብቻ : ነገ ጠዋቱን በሙሉ እተኛለሁ ብዬ ነው = እነሱ ያለማቀፍ ደርጅቶች ባልደረቦች በመሆናቸው ትዳሜ ስለማይሰሩ : ማምሸታቸውን በውቂ ፈቃድ ተቀብያለሁ ” የመሰነባበቻ ገብንና ነው = አንቶ አገሩ መመለሱ ነው : ከሁለት ዓመቱ በኋላ — እንግዲያው የማትጠይቅ ከሆነ — ”

“ አም ” እንጠጣ ”

ተሳስመው ተሰነባበቱ = ታረረች ወዲያ ወዲህ ሳታይ : በግሉኑ ትርምስምስ ማሽል ተሹለክልካ ወጣች = ፔገፍግን አሰነሥታ በስንት ጣር አዙራ ለመሐድ ቻለች = ሙዚቃጤ : ከበሮውና የዘፋኙ የጎረንጎ ድምፅ እስከ ጥቂት ሙንገድ ታረረችን ሸኙዋት ።

ዘንጦች ግሉጅ ስትገባ : ገበያጤ የበለጠ ደርቶ ተመለከተች = ማሽል ገብታ ታስካካ ጀመር = በወንዶቹ የጎላ ወሬና ሣቅ : በሴቶቹ ማስካካት : በሙዚቃው ጨከት : በዘፋኙ ድምፅ መጎርንገና በደናሾች እንዘጭ እንዘጭ ! ዓለም ዐለፈች = በገላ ግለት ኃይልና በትንፋሽ ብዛት ከፍሉ ተቃጠለ = አቃጠለ ! የቤቱም አየር : የላብ እንፋሎትና የሽቶና የቅባት መዓዛ ቅይጥ ሆነ

ምዕራፍ ዐሥራ አንድ

ዝግጅተ

ቀኑ ቅዳሜ ሰለሆነ፤ ተስፋዬ፤ ከበደንና ብርቄን መርካቶ በጠዋት ወሰደ፤ ሁለቱ አዳራሾች መካከል አለው አስፋልት ሚዳ ላይ ካወረዳቸው በኋላ፤ እዚያው ሥፍራ፤ ልክ ከአራት ሰዓት በኋላ መጥቶ እንደሚወስዳቸው ነግሯቸው ሔደ። እሱም በበኩሉ፤ ለገሙ ጐፋ ኑሮው የሚያስፈልጉትን ነገሮችና ልብሶች — ዝርዝር ቀደም ብሎ አዘጋጅቶ ነበርና — ለመግዛት ተሠማራ።

እንደ ተቃጠሉትም ስድስት ሰዓት ተራብ ላይ ተገናኝተው፤ ተስፋዬ እየነዳ፤ ከበደ በግራ፤ ብርቄ በቀኝ እኋላ ተቀምጠው፤ የቤት መልስ ጉዞአቸውን ቀጠሉ። ከኋላ የተቀመጡት ሁለቱ ዐልፎ ዐልፎ በሹክሹክታ ከመነጋገራቸው በቀር፤ በመኪናው ውስጥ ወሬ አልነበረም። ተስፋዬ ከሐሳቡ ጋር ተያይዞ፤ ብዙ መንገድ ሔደ። ከተማውን ማኸል ለማኸል ለንጥቆ ካለፈ በኋላ፤ ወደ ሾላ በር ሲደርስ፤ ሐሳቡ ወደ ቤቱ መፍረስ እና ወደሱና አበራ መለያየት ደረሰ። አበራ ቤቱን ለቅቆ መሔድ እንዳለበት ሲያስብ፤ ስለ ሠራተኞቹ ማሰናበት ጉዳይም ትዝ አለው።

“ አበራ ቤቱን ለቅቆ መሔድ እንዳለበት ነግሯችኋል ! ”

“ የለም፤ ምንም አላሉንም ” አሉ ብርቄና ከበደ ባንድነት።

“ እኔ ወደ ገሙ ጐፋ ለሥራ ተዛውራ መሔዴ ሰለሆነ፤ ብቻ ዉን ይገኝ ትልቅ ቤት ታቅፎ የሚቀመጥ አይመስለኝም። ምናልባት አፓርትመንት የገባ እንደሆነ እናንተ ሌላ ሥራ መፈለግ ይኖርባችኋል። ”

ብርቂ ወደ ከበደ ዞር ብላ ፡ ‘ እኔ አላልኩህም ታዲያ ’ በሚል አስተያየት ገጠመችው ። ከበደ ዝም አለ . . .

ተስፋዬ ንግግሩን መቀጠል አልፈቀደም ። ዝም አለ ። እኔ ሱም ዝም አሉ ። ጉዞው ቀጠለ ።

እቤታቸው ሲታረቡ ፡ ከዋናው መንገድ ተጠምዝዞ መኪናዋ ወደ ቤታቸው ስታቅና ፡ ተስፋዬ የመኪናዋን ድምፅ አሰማ ። የውጪው በር ወዲያው ስላልተከፈተ ፡ እንደ ደረሰ ነድቶ መግባት አልቻለም ። አቆመ ። ከበደ ፡ ከመኪናው ወርዶ በትንሿ በር ገብቶ ለመክፈት ቢሞክር እሷም ተቆልፋለች ። ይኸን ነገር ተገንዝቦ ተስፋዬ እያገረመረመ ከላክሱን በኃይል አመኸ ።

አበራ ሰምቶ መጥቶ ከፈተለች ። ተስፋዬ ገና መኪናዋን እንዳቆመ ወርዶ ፡ “ ያ ሰካራም አሮጌ የት ሐይ ? ” አለ ።

“ ተሰማን ልኬዋለሁ ” አለ አበራ ፡ በዝግታ ።

የገዛቸውን አንዳንድ ነገሮች ፡ እንደ ተጠቀለሉ ተስፋዬ ታቅፎ ፡ ከአበራ ጋር ወደ አልፍኝ አመሩ ። ብርቂ እና ከበደም ፡ የየራሳቸውን ኮተት ይዘው ወደ ማድቤትና ወደ ወጥ ቤት ሐይ ።

“ የምትፈልገውን ሁሉ አገኘህ ? ” አለ አበራ ፡ ሣሉን እንደገቡ ።

“ ከምላ ጉደል ” ብሎ ተስፋዬ ፡ ወደ መኝታ ቤቱ የታቀፈውን ይዞ ገባ ።

አበራም ሣሉን ጠረጴዛ ላይ የተበታተኑትን ወረቀቶች ይሰበሰብ ጀመር ። ርቦታል ። ወደ ወጥ ቤት ጀርድ ጣል ሲያደርግ ከበደ ምላ ለማደራጀት ጉድ ጉድ ሲል ተሰማው ።

ተስፋዬ ወደ ሣሉኑ ተመልሶ መጣ ። “ ታዲያስ ? ” አለው አበራን ፡ ወረቀት ሲያስተካክል እየተመለከተ ።

“ ብዙ ሥራ ሠራሁ . . . ማድረግ ያለብኝን ነገር ሁሉ ዝርዝር አወጣሁ ። እ . . . ” ሲል አበራ ፡

“ ማድረግ ያለብኝን ? ” አለ ተስፋዬ ፡ በጥያቄ ።

“ አምላህ ፡ ለምሳሌ የበለጠን መኪና አንሹራንሱ እንዲከፍልና መኪናዋን አውጥቼ ለእቶ ደበላ ማስረከብ . . . ወዘተ ። ”

“ ኧረ የነዚህንስ ሰዎች ነገር ምን ማድረግ ይቻላል ? ሥራ መፈለግ ይኖርብን ይህን እንዴ ፡ ለነርሱ ? ”

“ የቶቹ ሰዎች — እ እነከበደ ? . . . አይ ፤ እሱ ግዴታ አይደለም ። ብቻ ፤ እኔ ከበደን እዚህ መንስ ኩባንያ ሥራ እንዲፈልግለት ከጎናፍር ጋር ልነጋገርለት ነው ። አማርኛ ትምህርቱን ማልገዝ ዝብን እንደ ቀጠለ ነው ። እዚያ ሥራ ቢያገኝማ ማታ ማታ ለመማር ይችላል ። ቶሎም ይማራል ። ዋናው ነገር ፡ ታማኝና ቅን ሠራተኛ ነው ። ለጎናፍርም ካልሆነለት ሌላ ቦታ ሁሉ እምክርለታለሁ ። ”

“ ብርቂ ራሷን ትችላለች ። ” ያ አንተ መሥሪያ ቤት ያለው ዘመዷ ያስጥርጥር ሥራ ወዲያው ያገኛለችል ። ላንተስ ፤ ለኛስ ፤ ቢሆን እሱ አደለም ያመጣት ።

“ ተሰማን ግን ምንም ማድረግ አይቻልም ። እኔ እሱን ‘ አስቀጥርላኝ ’ ብዬ ደፍራ ማንንም አልጠይቅም ። ይቺ ሰካፋ ፤ በርጅናው ላይ ስትጨመር ፤ መጥፎ የምስክር ወረቀት ናት ። እሱ ዝም ብሎ እልጹ ዘንድ ይመለስ ። እባሏ ርስት ላይ ጠባቂ ያድርጉት እንጂ ዘበኝነትስ በአሁኑ አያያዙ ጣጣ ውስጥ ይጨምረዋል ! ”

ተስፋዩ ፈገግ ብሎ ፡ “ ዓለርስት ዓል ያላት ቤት ልጅ እንዳለው መጀመሪያ በምን ዐወቅህ ? እኔ ታውቃለህ — ” ሲል ፤

አበራም ፈገግ ብሎ ፡ “ ከማን እንደ ለማሁኝ ታውቃለህ ? ከብርቂ ! ” አሰ አዳርጠት ። ሲቀጥል ሲል ደግሞ ፡

ተስፋዩ በተራው አዳርጦ ፡ “ ከብርቂ ? ! ” አለ ፤ ፍጹም በመደነቅ ።

“ አዎ ፤ ከብርቂ ። እሱስ የሰማሁት እንደዚህ ነው ። እንደ ቀን ገላዩን ስታጠብ ፤ ብርቂ ማድቤቱ አጠገብ እውጭ ከከበደ ጋር ታወራ ነበር ። ስለ ወንድላጌ ቤት መቀጠር መኛል ግለ

ፈጃ የሰጠችው የተሰማን ልጅ ነበር ። የተሰማ ልጅ የፀሥራ ስም
ንት ዓመት ግድም ወጣት በነበረችበት ጊዜ አንድ ጠና ያለ ወንድ
ላጤ ቤት ትወራ ኖሯል ። ታዲያ ጀግናው አንድ ቅን ኮቨሽ ሲል
ልጅ ይዛለታለች ። በዘጠኝ ወሯ ወንድ ልጅ ጽብ ነዋ ! እንዲሁ
ሲኖሩ ሲኖሩ ደግሞ ባመት ተመንፈድ ሌላ ወንድ ልጅ ጽብ ነዋ
ከዚያ ወዲያም ምናል ተጋደ ! ! ” አለ አበራ ።

“ ታዲያ ብርቂ ከአራት አንዳችን ሲሰተት ላይ እንደገደደቅ
በተሰፋ ስትጠባበቅ ኖሯለ ! ” ብሎ ተሰፋዬ ፣ ከት ብሎ ግቀ ።

“ አይጣልን ያዝልኝ ። ብዙ ጀግና በየመንደሩ ታምቷል ፣
አጉልም ሆኗል ። ”

“ እረ ባክህ ተወኝ ወንድሜ ። ብቻ ፣ እንዲያው ነፍሰ ታላ
መንቅላቀስ አይቅርም ነው በልኝ ! ” አለ ተሰፋዬ ።

“ የሆነው ሆኖ ፣ የተሰማ ልጅ ከቅናቸው አንዷ ናት ። የኖው
ነገር ፣ እባቷን ትችልልኛለች ። ስለርሱ ግሰብ የለብኝም ” አለ
አበራ ። ትዝ ሲለው ጊዜ ለካ ከበደ ወጥ ቤት ነው ። ለሁን ያሉትን
በሙሉ እንደ ሰማ ጨርሶ አልተጠራጠረም ። ግን ምን ያደርጋል ፣
ከአፍ ከወጣ አፋፍ ነው ።

እውነትም ከበደ አንዲት ቃል እሳመለጠችውም ። ልቅም
አድርጎ ሰምቷል ። ይሁን እንጂ ፣ የሰማውን ለብርቂ ለግውራት
ይቅርና ሐሳቡ ቀድሞ በጭንቅላቱም አልገባም ። በጭንቅላቱ
ኸው ያሉበት ሐሳቦች ቢኖሩ ፣ ‘ ተሰፋዬ ኩሩና ከብሩን የግጦ
ብቅ መሆኑ ... አበራ ሌላ ግድቤት ሠረር የተወራ ምን ምን ነገር
ሰሞቶ ይሆን ? ’ የግሉት ዐይነት ብቻ ናቸው ። ጀርጫንም ጣል
አርጎ ያዳምጥ እንጂ ፣ ጠዋት ያዘጋጀውን ምሳ ግምቅንና የቀረውን
ነገር ሁሉ ከግደራጀት አልሰነፈም ። ወዲያው ግቅራረብ ሊጀምር
ያገብ ቤት ገባ . . .

ምሳ ቀርቦ ተበላ ፣ ቡናው ይጠጣ ጀመር ። በዚህን ጊዜ የው
ጪው በር መጥሪያ ሲደውል ተሰማ ። ከበደ ሮጦ ሔደ ።

ተሰማ ነበር ። “ እንደምን ያሉ ፡ ጋሼ ተሰማ ” አለው ከበደ ።
“ ይህ ብሉኝ ያልኩኝ ፡ እኔ ወንድምህ ፤ ” አለ ተሰማ ። ከበደ
በትዝብት ዐይን ተመለከተው ። ተሰማ ጥቅ ብሉታል ። “ ጋሼ
ተሰማ ፡ ይሙት አሁንስ አበዙት ፤ ” አለው ከበደ ።

“ ምንም አልቀመስኩ ። ትንሽ ነች ። ሁለት ብርጭቆ ነች ።
እስከሰከር አልጠጣም ብዬህ ፤ ምንው ባክህ ፤ እኔ ቃሌን የግላ
ከብር ሰው ነኝ እንደ። ፤ ውህ ሲጠማኝ ጊዜ ፡ ጉርርዬ በጣም ሲደ
ርቅ ጊዜ - ጉርርዬን ለማርጠብ ፤ ”

“ ይህሉ ። እኔ ምን ቸገረኝ— ብቻ ፡ ያምጡ ወረቀቱን እኔ
ብሰጣቸው ይሻላል ፤ ”

“ ወግድ ባክህ ፤ አንተ ደም የሰከርኩ ታስመስላለህ ፤ እንዲ
ያው ፤ በጃቸው እኔዉ እሰጣቸዋለሁ ። ”

“ እኔ መቼ ሰከሩ አልኩ ። ብቻ — ”

“ ብቻ ፤ ምን ፤ በልኮ ፤ ” አለ ተሰማ ፡ ራሱ ።

“ ጠጁ እንዳይሸታቸውና — ”

“ ወይ ጊዜ ፤ ወይ ጊዜ ፤ የማር ወለላ ሽታ የሚጠላበት ዘመን
ደረሰን ፤ ታዲያስ ፤ ጠጅ ጠጅ መሸተት ኃጢአት ነው በል ፤ ፤ ”

“ ለሁሉም ቦታ ቦታ አለው — አሁን ይስጡኝና — ”

“ ውነቱን ተናገር ፤ ሰክረሃል ነው የምትለኝ ፤ ፤ ፤ ”

“ ጋሼ ተሰማ ፤ እኔ እርሰዎን የጠቀምኩ መስሎኝ ነው እንጂ ፤
በከፋት ከተረገመውትስ ይግቡና ይስጧቸው ። እኔ ገበታ ማንሣት
አለብኝ ” ብሎ ከበደ ፤ ዘር ሲል ፡

ተሰማ ፡ “ በል እሺ እንካ ውሰድና ሰጣቸው ” አለና ወረቀ
ቱን ለከበደ ሰጠው . . .

ከበደ ወሰደ ለአበራ ሰጠው ። አበራ ወረቀቱን እንብቦ ሲጨ
ርስ ቀና አለ ። ፈት ለፈት መጋረጃው በተገለጠውና ፤ በተከፈተው

መስኮት አሻግሮ ወደ ውጭ እየተመለከተ ያስብ ገባ ። ቀና ብሎ አስተዋለውና ፡ “ ምንድር ነው ” አለው ተስፋዬ ።

“ የቤቱ ጌታ ናቸው ። ኮንትራቱን ላፍርስ ካልክ እስካሥር ቀን ልቀቅ ። አለበለዚያ ፣ አይሆንም ነው የሚሉ ” አለ አበራ ።

“ ለምን ባሥር ቀን ? ”

“ እስከ ዐሥር ቀን ብቻ መጠበቅ የሚችል ተከራይ አግኝቻለሁ ። እሱ ካመለጠኝ በግድ የሚቀረውን አራት ወር ወይ መቀመጥ አለብህ ፣ ወይ ኪራዩን ትከፍለኛለህ ነው የሚሉት ” ሲል መለሰ አበራ ።

“ እንዴ የዚህን ወር ኪራይ ከፍለናል ። ይኸው ዛሬ ጥር ምስት ቀን ብቻ ነው ። ታዲያ ያሥራ አምስት ቀን ኪራይ በግርግር ለመብላት ነው ሐሳባቸው ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ በኮንትራቱ መሠረት እኮ ፣ አራቱን ወር ብትቀመጥበትም ቤቱን ብትለቅም ፣ መክፈል አለብህ ነው የሚሉ ። ግን ፣ ከዚህ ለመዳን የፈለግህ እንደሆነ ባሥር ቀን ውስጥ ልቀቅ ። ምክንያቱም እንዳጋጣሚ የሚከራይ ሰው ተገኝቷል ። እሱ ካመለጠ ሌላ እስቲገኝ ለብዙ ወራት ቤቱ ይዘጋ ይሆናል ፣ ነው ክርክሩ ። ልክ ይመስለኛል ” አለ አበራ ።

“ በኮንትራቱ መሠረት ለማለት እንዴት ይቻላል ። ይኸ ፣ ‘ ፎርስ ማገዢ ’ ነው ። ወደህ ላይሆን መልቀቅ የተገደደከው ፣ ካቅምህ በላይ በሆነ ምክንያት ነው ። ስለዚህ ፣ በኔ አስተያየት ልክ አይመስለኝም ” አለ ተስፋዬ ።

“ አንተ የምትለው ልክ የሚሆነው ፣ ኮንትራቱ የተፈረመው በሁላችንም ስም ሆኖ ቢሆን ኖሮ ነበር ። ግን ፣ በሕግ ፊት ኮንትራት ተቀባዩ እኔ ነኝ ። ይሁን ባክህ ። እኔ እስከ ዐርብ ሰማይም ወጥቼ ሆነ ምድር ወርጄ አፓርትመንት አገኛለሁ ” አለና አበራ ፣ ከሰፋው ላይ ተነሥቶ ወደ ቴሌፎኑ አመራ ። የስልክ ማውጫ ደብተሯን እያነጣ ፣ “ ለመሆኑ አንተ መቼ ነው የምትሔደው ? ” አለው ተስፋዬን ።

“እኔ እንጂ እርግጡን ። ግን ከሰኞ ጀምሮ ቢሮ የለኝም ። ስለ
ዚህ ከጥምቀት በሚቀጥለው ሳምንት ውስጥ መሔድ አለብኝ ብዬ
ገምቻለሁ ።”

አበራ የሚፈልገውን ስልክ ቅጥር አግኝቶ ደወለ ። ጥቂት
መበቀ ። መልሰ አጥቶ ዘጋውና ወደ ሶፋው ተመለሰ ። ስልክ ደውሎ
ከመሳቀቁ ሌላ አንድ ነገር ልቡን አሳዝኖታል ። ይኸውም የተሰ
ፋዩ ሁኔታ ነው ። ተስፋዬ ስለ ቤቱ ጉዳይ ሲናገር ፣ ልክ እንደ ውጪ
ሰው ሆነበት ። ስለ ኮንትራቱ ጭቅጭቅ ሲነግሳ — ምንም እንኳን ኮን
ትራኩን የፈረመው እሱም ቢሆን — የሁለታቸውም እንጂ የርሱ
የግሉ ብቻ አልነበረም ። ስለዚህ ፣ ‘እኛ የምንሰቀው’ በማለት
ፈንታ ‘አንተ የምትሰቀው’ የሚለውን አነጋገር አበራ አልወደ
ደለትም ። በጣም ተገረመ ፣ አዘነ ። ባንድ ሳምንት ውስጥ የቀድ
ሞው ኦሮው ከመሠረቱ ተሰወጠበት ። ሁለቱን ጓደኞቹን በሞት
ሲያጣቸው ፣ ተስፋዬን ደሞ በመንፈስ ባዕድ ሆኖ አገኘው ።
በሆንም አላማረረም ። በጊዜውና በሁኔታው ብቻ አዘነ ።

አበራ ለቤቱ ጌታ ወረቀት መጻፍ ጀመረ ። መልሱ ፣ ‘እሺ
እርስዎ እንዳሉት ሰሞኑን ቤት ፈልጌ አለቃለሁ’ የሚል ነው ።
ከዚህ ሌላ ብዙ ሐተታ የለበትም ። መጥሪያውን ደውሎ ከበደ ሲገባ ፣
“ተሰማ ምሳውን በልቷል ?” ብሎ ጠየቀ ።

“የለም እየበላን ነው” አለ ከበደ ።

“ይቅርታ ፣ ሒድ ብሎ ሲጨርስ ፣ ተሰማን እቤቱ ጌታ ዘንድ
አልከዋለሁ” አለ አበራ ። ከበደ ወጣ ።

“ምን አልከቸው ?”

“እስከ ማክሰኞ ጥር 13 ቀን አለቃለሁ ።”

“ከነገ ጀምሮ ዐሥር ቀን ብቻ መሆኑ ነው ?” አለ ተስፋዬ
እያለበ ።

“ዛሬ ሦስት ነው ።”

“ታገኛለህ ፣ እንደዚህ ባጭር ጊዜ ውስጥ ?”

“ በግድ ግግኘት አለብኝ ” አለ አበራ ፡ ቁርጥ ባለ አነጋ ገር ። ተስፋዬ ዝም አለ ። ሐሳብ ገባው

ስልኩ ተደወለ ። አበራ ሔዶ አነግረው ።

“ አበራ ነኝ ”

“ እንደምን ጥልክ . . . ”

“ የለም ። ሁለት ሦስት ቀን ሆኖኛል ካየሁት ። ምነው ? . . . ”

“ እረ ! ! መቼ ? የት ? . . . ”

“ አይ ! እኔ ለማንም አልነግርም ። ”

ስምና የስልክ ቁጥር ጻፈ ።

“ እምናግዝህ ነገር እንዳለ ፡ ዝግጁ ነን ። . . . ”

“ መልካም ፡ እንግዲያው ስልክህን እጠብቃለሁ ። ”

አበራ ስልኩን ዘግቶ ወደ ግሉን መቀመጫዉ ተመለሰ ። ተስፋዬ ይነግረኛል ብሎ በጉጉት ጥቂት ከጠበቀ በኋላ ፡ አበራ ሐሳብ እንደ ገባው ተመልክቶ ፡ “ ግነው የደወለው ? ” አለ ።

“ አድማሱ ነው ። ያጉናፍር እናት ዐርፈዋል ! ! እሱን ከት ናንት ጀምሮ ፈልጎ አጥቶት ነው እዚህ የደወለው ። ”

“ የት ሔደ ? ”

“ አያውቅም ። ”

“ ምናልባት አጉናፍር ከሌላ ቦታ አደጋውን ሰምቶ በቀጥታ ወደ አባቱ መሬት ሔዶ እንደሆነ ? ” አለ ተስፋዬ ።

“ አልመሰለኝም ። ”

“ ዛሬ ግታ ድሬዳዋ መሔዴ ተሰናከላ ! ”

“ መቼስ ምን ይደረግ ። በጓደኞችን ደንገተኛ አደጋ ሲደርስ ! ”

“ እውነቱን ለመናገርስ ከሆነ ፡ አጉናፍር ጓደኞችን አይደለም ። በውነቱ እስከዚህ የት እናውቅዋለን ? የተዋወቅነው በበለጠ ሳቢያ ነበር ። በተለይ ከኛ ጋር ምን የቆየ ባልንጀርነት አለው ? ” አለ ተስፋዬ ።

አበራም ተስፋዬን አየች አድርጉ፡ “ ሰው ሁልጊዜ የሚተ
ጥመቀው ባንድ ሰው ወይም ምክንያት **ሳቢያ** ነው። ከተጥመቀ
በኋላ ዕውቀቱ ወይ ይልቅ እየጠነከረ ይፈቃል፤ ወይ ደግሞ ወዲ
ያው ይቀራል። በኔ አስተያየት፡ ከአጉኖፍሮ ጋር ያለን ዕውቀት
ትንሽ ጠበቅ ያለ ነው። የበለጠንስ እሺ ተመው፤ የወንዱ ሞት
ጊዜ እንኳን አብሮን አልተቸገረም ፤ አንቀ ካልፈለገህ ግታ
ድረዳህ መፈታት ትችላለህ ” አለ።

“ በኔ አስተያየት፡ እንዲሁ ባመተጥመቅና፡ ባልገጀራ በመሆን
መካከል ልዩነት አለ ” ብሎ **ከትናገረ** በኋላ፡ ተስፋዬ ለመቀጠል
ያሰበውን ሐተታ ውጦ አስቀረመ።

“ በችግር ጊዜ ሰው እንኳን ለሚያውቀውና ለማያውቀውም
እንኳ በሆን ሰበአዊ ፍጡር፤ መሰሉ በመሆኑ ብቻ ሊደርስለት፤
ሊያግዘው ይገባል። ሰው ለሰው ግዘን፤ ግሰብ ይገባዋል። ለሰው
መድኃኒቱ ሰው ነው ይባላል። ነግ በኔ ነው ” አለ አበራ።

ተስፋዬ ካዳመጠና ጥቂት ካሰበ በኋላ፡ “ እንደ ውነቱ ከሆነ
አሁን ያልከው ሁሉ ላይ ላዩን ሊታሰብ ነው እንጂ፤ አመሠረቱ ስን
ገባ ከንቱ ነው። እንዲያውም ሐሰት ነው። አንዱ ለሌላው የሚ
ያደርገው መሠረታዊ ዕርዳታ የለም ” አለ ተስፋዬ።

“ ምን ግለት ነው ይኸ ? ” አለ አበራ፡ ውስጡ እንደ ጫን
ደድ ብሎ።

“ ባጭሩ፡ እኔ የምለው፡ እኔ የማምነው፡ እያንዳንዱ ሰው
እጡቅያኖስ ውስጥ እንደምትገኝ ይሌት፤ ብቻውን ነው። ማንንም
አይረዳም፤ ማንም አይረዳውም። የሚመጣበትን ግናቸውንም
ነገር ብቻውን ይችላል። ካልቻለም ይወድቃል እንጂ፤ ሌላ ማንም
በሱ ቦታ ገብቶ አይተካለትም። ለምሳሌ፡ ሰው ሁሉ ጧች ነው።
ግን እያንዳንዱ ሰው የሚሞተው ድርሻውን፤ የራሱን ሞት ነው
እንጂ የሌላውን አይደለም ” አለ ተስፋዬ።

“ ወዳጅ ለወዳጅ ሲል እራሱን አላልፎ ሲሠዋ ምን ትለዋለህ፤
እጦርነት ላይ ጓደኛውን፤ ወዳጁን ጠላት ሊገለው ሲያነጣጥርበት፤

በሱ ገብቶ ከጥይቱ ወይም ከጦሩ የሚከላለውን ሰው ሞት፣ ምን ትለዋለህ ? የሐንስ ቤል ላይ ቴዎድሮስ በታቀደችው አረር ሞቶ ለሚወደው፣ ሕይወቱን ዐላልፎ ሰጠ ፣ ራሱን ሠዋ አትለውም ማለት ነው ። ” አለ አበራ ፣ ትዕግሥቱ እያጠረች ።

“ ታዲያስ ፣ አይ ቴዎድሮስ ከሞት እስከ ወዲያኛው ነጻ ሆነ አይ ቴዎድሮስ ዐላረፋም ? እኔ የምሰው የሐንስ ቤል የሞተው የራሱን ሞት ነው እንጂ ያይ ቴዎድሮስን ድርሻ አይደለም ። አይ ቴዎድሮስ ቀናቸው ሲደርስ በረፋ ። አልቀሩም ” ቤል ተስፋዬ ፣ አበራ አጸርጦ ።

“ ያንለት ግን፣ የሐንስ ቤል በሳቸው ፋንታ ሞትን ባይቀበል ኖሮ አይ ቴዎድሮስ ይሞቱ ነበር ማለት ነው — ”

“ ይህ እርግጠኛ ነው ለማለት በፈ ማስረጃ የለንም ። ምናልባት ይሳቱ ነበር ይሆናል ። ምናልባት ቆስለው ፣ ድነው ልክ ታሪካቸው እንደሚለው በመጨረሻ ራሳቸውን ያሳርፉ ነበር ይሆናል ። ያም ሆነ ይህ፣ በዚያች ተግባሩ የሐንስ ቤል ፣ ወይም ሌላ አይ ቴዎድሮስን እጅግ የሚወድ ኢትዮጵያዊ የሳቸውን ሞት ወስዶ ሕያው አላደረጋቸውም ። ደግሞም ፣ ሊያደርጋቸው አይችልም ነበር ። ቀናቸው ሲደርስ ጽዋቸውን የሚወስድላቸው ሰው አልነበረም ። ለማለት የምፈልገው ይኸ ነው ።

“ ወይም ሌላ ተራ ምሳሌ ልሰጥህ ። ራስ ምታት ሲይዝህ ግን ዘመድ ፣ ግን ወዳጅ ካንተ ወስዶ ይታመምልሃል ? ወይም ደግሞ ፣ እጅግ አሰመጠን ስትደሰት ግንዛው ያችን ደስታ ቆርሶ ሊካፈልህ የሚችል ? ብታዝን ፣ ከንፈሩን ከመምጣጥ በስተቀር ግንዛው ሐዘንህን ከላይህ እንደ ልብስ ገፍፎ ወስዶ ከሐዘንህ ነጻ የሚያደርግህ ? ባንተ ሥፍራ ሆኖ ሐዘንህን የሚያዝንልህ ? እኔ ለመግለጽ የፈለግሁት ይኸ ነው ” አለ ተስፋዬ ፣ እየተሟሟቀ ።

አበራ የተስፋዬ ነገር ጨርሶ አልጣመውም ። ‘ ነፍሱን ይማርና ወንድይራድ ፣ “ ሕይወት የጋ የላትም ፣ አንድም ነገር ቁም ነገር የለም ” ይል ነበር ። በዚህ ምክንያትም ለመኖር ትርጉም አጥቶለት

ያው ነፍሱን አጠፋ። ይኸንንም ድርጊቱን፡ “የመጀመሪያና የመጨረሻ ትርጓሜ ያለው ድርጊት ነው” ብሎ አምኖ ጥተ። አሁን ደግሞ ተስፋዬ፤ የኅብረተሰቡን መሠረት የሚያናጋ አስተያየት በአእምሮዬ ጠንሰሷል። ይኸ ሐሳቡ ያደገ እንደሆነ፡ “ከልክ ወደ ዐለፊ ግለሻነት፤ “እኔ ብቻ” ወደሚል የኑሮ ፍልስፍና፤ ይመራዋል፤ ብሎ እጅግ አበነ። ነገር ግን፡ “አጥብቆ መከራከር፤ ይኸን አስተያየቱን የበለጠ ወደ ማጠንከር ይመራዋል” በማለት ተወት ማድረግን መረጠ። ነገር ግን፡ ተስፋዬ አልሰቅ አለ።

“ታዲያስ ለማለት የፈለግሁት ጉበቶሃል ? ”

“አዎ፤ ጉበቶሃል” አለ፡ ለመከራከር የነበረውን ዝንባሌ እያገታ።

“ታዲያስ ሐሰት ነው ? አትስማማም ? ” ብሎ ተስፋዬ አፋጠጠው። “ጥቂት ካሰብ በኋላ፤ አበራ፡ “አልስማማም” አለ።

“እንዴት አትስማማም” ወይ ሐሰት ነው በላ 1 ”

“አንተ ባመጣኸው መንገድ እርግጥ የኔን የሞት ጽዋ የሚጠጣልኝ የለም” ብቻ ነገሩ እንደዚህ አይደለም” አለ አበራ።

“ታዲያ እንዴት ነው ! ? ” አለ ተስፋዬ፡ ግልጽ በሆነ ፈዝ።

“መልካም” እንዲህ ነው። የክርክርህ መድረሻ — እኔ እንደ ተረዳሁት፤ “ሰለዚህ እያንዳንዱ ሰው የየራሱን ጥቅምና ደህንነት ብቻ ይከተል” ምክንያቱም፤ አንዱ ሰላሳዊ ምንም አይረባውምና፤ የሚል ይሆናል፤ ሰው ሁሉ ይኸን ለመወሰን የሚደርሰው፤ ካደገ በኋላ ነው። ምን ይሁን ሕፃንስ ? እናቶች እንዳንተ ካሰቡ ልጆቻቸውን ጡት አጥብተው፤ ወተትና አብሽ ግተው፤ የቀረውን ጣጣ ሁሉ ችለው ማሳደግ የለባቸውም ማለት ነው። ምክንያቱም፤ ልጆቻቸው ቢያደጉስ ምን ይበጁዋቸዋልና ይድክሙ ? ማለት ነው። እናት ባትወልዳቸው፤ ከአራሱነት እስከ ወጣትነት ባታደርሳቸው። ሰንቶቹ አንተ የምትለው ደረጃ ደርሰው፤ አንተ የምታሰበውን አጉል ነገር ያሰባሉ ! ? ” አለ አበራ።

ከመቀጠሉ በፊት ተስፋዬ ቀበል አድርጎ፤ “ ሰዎች ልጅ የሚወልዱት ልልጆቻቸው አስበው ነው በለኝ?!” ግን እንደምታውቀው አይደለም ። አንዳንዶቹ ሳይታሰቡ፤ ሳይፈለጉ ተረግዘው— የተፈጥሮ ነገር ነው— ይወለዳሉ ። ፈልገው የሚወልዱትም አባትና እናት ልልጆች አስበው ሳይሆን፤ ከብት ጠባቂ ክረኝ፤ እርሱ የሚያበላ ገበሬ፤ ጠላጆች ለደክሙም ጧራ፤ ሲሞቱም ዘራቸው እንዳይደርቅ፤ ከሆኑም ትልቅ ሥራ ሠርቶ ስማቸውን እንዲያስጠራ አስበው ነው ። በዚህ ብዙ ክርክር ያለ አይመስልኝም ። ለምን ይመስልሃል፤ ቢተሰቡት፤ ‘እኩሉን እንጂ ልጄ እኩሉን አታገባም’፤ አቻዋን ወይም አቻውን መፈለግ አለበት’ የሚሉ፤ እኔ ከዚህም ለልፊው ከመጣንበት መንደር ወይም ወረዳ መሆን አለበት እያሉ፤ በሁለት ወጣቶች ሕይወት ሙሉ ገብተው መኳት የሚያመጡትን ለራሳቸው ስም ለራሳቸው ክብር ሲሉ ነው ። የልጆቻቸውን ደስታ፤ የልጆቻቸውን ደህንነት ከጤፍ ስለማይቆጥሩት ነው ። አዎን፤ አሁን በከተማው ይኸ ነገር እየቀነሰ ቢሆን ማለት ትችላላህ ። ደክሟል፤ ግን አልቀረም፤ በተለይ ‘የመንደር ልጅ’ ፍለጋው የቀረበት ምክንያት ጊዜው ስላስቸገረ፤ የዘመኑ ሁኔታ ስላልተመቸ ነው—” ሲል ተስፋዬ፤

“ ቆይ ቆይ መስመር ለቅቅህ!!” ብሎ አበራ አቆመው ። “ የኔ ክርክር— አንተም የተነሣህበት— ይኸ አይደለም ። ስለ ዓላማቸው አይደለም የምንነጋገረው ። ባጭሩ ልጠይቅህ ። እናት ጡት ባታጠባው፤ ወይም ሌላ ተገቢ ነገር ባታደርግለት፤ ሕፃን ልጄዋን እንደ እንግዲህ ልጅ፤ ከተገላገለች በኋላ ብትጥለው፤ ይተርፋል?”

“ ታዲያስ?”

“ መልስልኝ እንጂ፤ ይተርፋል አይተርፍም?”

“ እሺ አይተርፍም እንበል ። እኮ ታዲያስ?”

“ለልጁ አለመሞት የናቲቱ ማድረግና አለማድረግ ዋናው ቁልፍ ነገር ነዋ!”

“ ጥሩ ። ላለመሞቱ ምክንያት ነች እንበል ።”

“ የምን ‘እንበል’ ነች እንጂ!” አለ፤ ነገሩን ረገጥ አድርጎ ።

“ ስማች አበራ ። አንድ ሕፃን በተፈጥሮው ለማደግ ፣ ለመኖር ለመፋፋት የሚያስፈልገው ነገር አለ ። ያን ካጣ ይሞታል ። ዐዋቂም ቢሆን በችጋር ይሞታል ። ሕፃኑ እንደ ዐዋቂ ራሱን ለመመገብ ስለማይችል ያዋቂዎች እርዳታ ያስፈልገዋል ። ግን ፡ ሕፃኑ በታመም ማን ይታመምለታል ? ቁርጠት ይዞት እየተንፈራፈረ በያለቅስ ፣ ማን ምን አርጎ ቁርጠቱን ከሱ ወስዶ ፣ ወጦ ራሱ አስተላልፎ ይታመምለታል ፤ ልጅ በማናቸውም ምክንያት ይሁን ፣ ሊሞት ሲያጣጥር ማን ተቀብሎ ያጣጥርና ይሞትለታል ? ” እያለ ክርክሩን ሊቀጥል ሲል አበራ ባጭር ቁረጠው ።

“ ገባች ገባች ። ግን ፡ ማስተዋል ያለብህ ልጄን ቁርጠት ቢይዘው ወላጅ ዘመድ የቁርጠት መድኃኒት ይሰጠዋል ፤ ሕመሙ ቢጠናበት አኪም ዘንድ ወስዶ ከምት ሲያተርፈው ይጣጣራል ። ታዲያ ይኸ ሁሉ ፋይዳ አይሠራም ማለትህ ነው ፤ አንድ ሰው ቢያዝን ወዳጅ ዘመድ ያጽናናዋል ፤ ያበረታታዋል ። ታዲያ አንተ ይህ ሁሉ ነገር ዋጋ የለውም ነው የምትለው ? ” አለ አበራ ፣ ንዴቱ እየተናነቀው ።

ተስፋዬ አበራን እያየ ፈገግ አለ ። ራሱን ፈገግታ እንዳለበሰው፣ አበራን መመልከት ትቶ አንገቱን አቀረቀረ ። መንፈሱ ረገቷል ። ጥቂት ካለበ በኋላ በዝግታ ፣ ለገዛ ራሱም ጭምር እንዲህ አለ ። “ እቅጤ ሲመጣ ፣ እያንዳንዱ ሰው ያለ አጋዥ ፣ ያለ ወዳጅ ፣ ያለ ዘመድ ብቻውን ይቀራል ። እጅግ የሚያስፈራ ፣ እጅግ የሚያሳዝን ሁኔታ ነው ። ነገር ግን ፣ የማይካድ ሐቅ ነው ። አሁን አንተ ያልከው ሁሉ ሐሰት አይደለም ። ግን መሠረታዊ ነገር እይደለም ። እርግጥ ለታመመ መድኃኒት መስጠት በጎ ሥራ ነው ። መድኃኒቱ የሚያደን ከሆነ ለተቀባዩም ርዳታ ነው ። ግን ፣ ሕመሙን እንደ መቀበልና እንደ መውሰድ ሊቆጠር አይችልም ። ባለቤቱ ራሱ ፈተናውን መቻል ፣ መወጣት አለበት ። ስለዚህ ፣ አንዱ ለሌላው ሊያደርግ ለት የሚችለው ነገር እጅግ ጥቂት ነው ” ብሎ ተስፋዬ ሳይቀጥል፣

“ አሁን ታዲያ አንተ የምትለው ፣ ለምሳሌ አንድን ሰው ጅብ ሊበላው ሲል እይቶ ሌላው ሰው ጅቡን ቢያበርሰት ፣ እሱ ራሱ

በዚያኛው ፈንታ ስላልተበላ ርዳታው ዋጋ የለውም ነው ? ” አለ አበራ ፡ አንጀቱ እየተጣመነመን ።

“ ይኸን አይደለም የምለው እኔ ፡ ‘ጅዙ ቢበላውምና ቢጥታ ፡ የራሱን ድርሻ ነው የጥተው ፡ የሌላውን አይደለም’ ነው የምለው ” አለ ተስፋዬ ።

በዚህን ጊዜ ስልኩ ተደወለ ። አበራ ፈጥኖ አነሣው ። “ ሃሎ እ . . . እ ? . . . ”

“ እሌኛ አለው እንዴ ! ” አለ አበራ ሳያስበው ። በኋላ ግን ጥቂት አፈረ ።

“ ታዲያ ምን ማረግ ይሻላል ? ”

“ እሺ ” ብሎ ስልኩን አስቀመጠ ።

ተስፋዬ ቀና ብሎ አበራን አየና ፡ “ ማነው ፡ አድማሱ ነው ? ” አለ ።

“ አዎ ! ”

“ ባለ እሌኛው ደሞ ማነው ? ”

“ አጎናፍር ። ”

“ ባልንጀራችን ? ! እንዴት ታዲያ ምስጢሩን እኛ ላናውቅ!” አለ ተስፋዬ ፡ በፊዝ ።

ከበደ ከወደ ወጥ ቤቱ በኩል ብቅ አለና ክርክራቸውን አቋረጠ ። ተሰማ ምሳውን መጨረሱን ተናገረ ። አበራ ወረቀቱን እንሥቶ ‘ ለቤቱ ጌታ ስጥ ’ ብሎ ለተሰማ እንዲሰጠው አገዛ። ለከበደ ሰጠው ። ለሰዶቹንቶ መሳፈሪያም ሁለት ብር ጨምሮ ሰጠው። ከበደ ሲወጣ አበራ ወደ መኝታ ቤቱ ሔደ . . .

ከበደ ወረቀቱን ይዞ ማድቤት ተመለሰ ። ምሳ ተበልቶ ቡናጫ ተፈልቶ አቦሉ ተጠጥቷል ። ሁለተኛው ፈልቶ ከበደ ሲደርስ ጀበናው ወጥቶ እንዲሰክን ተቀምጧል ። ላቦሉ ጊዜ የተጨሰው ዕጣን

ወሰ አላለቀም ። አሁንም ትንሽ ትንሽ ጭሱ ቡልቅ ቡልቅ ይላል።
ረከቦቱ ላይ ያሉት ብርቂ ዛሬ ገዝታቸው ከመርካቶ የመጡት ሰድ
ስት ሽልምልም ሲኒዎች ናቸው ።

ቡናው ሰከኖ ፡ ብርቂ እንዳን ስኒ እንደ ሞላች ፡ የውጪው በር
መጥሪያ ተደወለ ። ‘ የማይወዱት ሰው በሁለተኛ ይመጣል ’ አለች
ብርቂ በልቧ ። ተሰማ ሞቅታው በርዶሰታል ። ምሳውና አቦሉ ቡና
ሥራቸውን ሠርተዋል ። ተነሥቶ በር ሊከፍት ወጣ ።

“ እኚህ ሽማግሌ ደሞ ፡ ይኸን ወረቀት ሊያደርሱ ሲሔዱ ፡ እን
ደገና ሰከረው ይመጡ ይሆን ? ምን ፍርድ ነው እያ ፤ ” አለ ከበደ፤
ነገሩን እንደ ጥያቄም አርጉ ።

“ ባከህ ተዋቸው ። እሳቸው ይመክራሉ ብለህ አትጠራጠር
... እንደ ፍጥርጥራቸው ። ደሞሴ ተንግዲህ እዚህ ቤት እህል
ወግችን አልቋል ” አለች ብርቂ ።

“ ቢሆንም አይገባም ። እሳቸው እንደሚያረጉት ማረግ ጥሩ
የሥራ ወረቀት ለማግኘት መጥፎ ነው ። ”

“ ተንግዲህ ማን ይቅጥራቸዋል ። እዚያችው እልጁቸውን
ሔደው ይዘፍዘፉ እንጂ ! ” አለች ብርቂ ።

ተሰማና ወልደ ሥላሴ ወደ ማድቤቱ ሲቃረቡ ኮትያቸው
ተሰማ ። ከበደና ብርቂ ዝም እንዳሉ ፤ ሁለቱ ተያይዘው ከውጪ
ገቡ ።

“ ምነው ጋሼ ደሞ እንደሚጠሉት ሰው በሁለተኛ ይመጣሉን”
አለች ብርቂ ፤ በቀልድ ።

“ አይ አንቺ ። ዘላለም የዚህ የቡናና ያተላው ነገር አይለቅሽ”
አለ ወልደ ሥላሴ ። ከኪሉ ሁለት ጉርድ ያለበት አንድ የሉተሪ ቲኬት
አውጥቶ ለብርቂ ሰጣት ።

ብርቂ እስከዚህ ለቲኬቱ አልጓችም ። ተቀብላ የቡናውን
ጭላጭ እምታፈስበት ነጭ ግህን አጠገብ እወለሉ ላይ ጣል አረገ
ችው ።

ከበደ ዐይኑ ሎተሪው ላይ ወድቆ ተነሣ ። ዛሬ ጠዋት ፣ መርከቶ ቀሚስ ፣ ነጠላ ፣ ሻሽና ጫማ ስትገዛ ብርቁ የያዘችው ስላልበቃት ፣ የጉደላትን ሦስት ብር ከሰሙኒ ከበደ ሞልቶላት ነበር ። እሷም ‘እቤት እንደ ደረሰን እስጥሃለሁ ፣ ቤት ገንዘብ አለኝ’ ብላ ነበር ። ግን ፣ እስካሁን ዝም ስላለችው ምናልባት ያለ የሌላትን ገንዘብ ጨርሳ እንዲያው እንዳበድራት ውሸቷን ይሆናል ቤት አለኝ ያለችኝ ። ብሎ ከበደ ሠማቷል ። ሦስት ብር ከሰሙኒ ለከበደ ተልድ አይደለም ። በገንዘብ ተልድ አያውቅም ። እንዲያውም ዘመዶቹ ፣ ‘ከበደ በገንዘብ ነገር ጥብቅ ነው’ እንደሚሉ ያውቃል ። ዳደሮቹም ጠጅ ፣ ጠላ ፣ አረቁ ግዛልን ሲሉት ዘወትር ‘ፍራንክ የለኝም’ ስለሚል ፣ ‘ከበደ ገብጌ’ ያሉታል ። ይኸንንም ያውቃል ። ብቻ እሱ ‘ሳይለ ግሙ ሠርቶ ማግኘት ፣ የሰው አለመፈለግ ፣ የራሱንም አለመስጠት ነው’ ብሎ ያምናል ። ቀድሞ ሶልዲ አለ ምክንያት እንዲጠጣው አይፈቅድም ።

ብርቁ ይችን ሦስት ብር ከሰሙኒ ነገ ፣ ተነገ ጠዲያ እያለች እንዳታስቀርበት ፈርቷል ። ዳሮውንም ገንዘብ ማበደር የሚጠላው ለዚህ ነበር ። ብድር ከሰው ያጣላል ፣ ያቀያይማል ።

ስለዚህ ፣ ብርቁ ትኬቱን እንደዚህ ስትጥለው ሲመለከት ፣ ገንዘቡን በክፍል መመስሻ ዘዴ ያገኘ መሰለው ።

ከበደ ፣ በሕይወቱ ሎተሪ የሚባል ገዝቶ አያውቅም ። ‘እኔ ለጣ ዕድል የለኝም’ ብሎ ያምናል ። ለዕቅብ እንኳ ዕጣ ሲወጣ ፣ አንድ ቀን ተሳሰቶ ወደ መጀመሪያው ላይ ወጥቶለት ስለማያውቅ ፣ ሎተሪ መግዛትን በኪስ የያዙትን ገንዘብ አውጥቶ ፣ በክንቱ መንገድ ላይ እንደ መጣል ይቈጥረዋል ። ስለዚህ ሎተሪ አይገዛም ።

አሁን ግን ፣ ቲኬቱን ማግኘት ፣ ያበደረውን ገንዘብ ጮርሶ ከማጣቱ የተሻለ መሰለው ። ገንዘቡ ቀልጦ ከሚቀር ፣ ባይሆን እንኳ ዕድሉን ሞክሮ ቢያጣ ይሻላል ። ‘እሼ ካለች መልካም ነው’ ብሎ በዚህ ቆረጠ ። ከሐሳቡ ሲነቃ ፣ ወልደ ሥላሴ የሚያወራውን ማዳመጥ ጀመረ ።

“ መሥሪያ ቤታችን ምስቅልቅሉ ወጥቷል ። ብዙ ዝቅተኛ ሽማግሌትና ሠራተኞች ወደ የጠቅላይ ግዛቱ ተመድበዋል ። አገር ይተራመሳል ። ግማሹ ብዙ ጓዝ አለኝ ይላል ። በሽተኛው ደግሞ አበዛቱ ። ከሐኪም ርቄ መኖር አልቻልንም ባዩ በዝቷል ” አለ ወልደሥላሴ ።

“ እባክህ እዚህ ከተማ ዳንሱ ይቀርብናል ብለው ነው ። ምቹት ይቀርብናል ብለው ነው ” አለች ብርቄ ።

“ አይ ፡ ገጠሩንህ የት ያውቁታል ? ችግር ነው ባካችሁ ፡ አትፍረዱባቸው ! የባላገር ኑሮ እንኳን ለተማሩት ፡ ለኛ እንኳ አቅቶንና አስመርሮን አይደለም ከተማ የገባነው ? አይችሉትም ፡ ውነታቸውን ነው ። ውነታቸው ” አለ ከበደ ።

“ ባካችሁ ተዉኝ ። የዘመኑ ሰው እጅግ ተለሳልሷል ። መከራ ቢመጣ አንድ ቀንም አያድር ። የዱሮዎቹ ሰዎች እንደ ዛሬዎቹ ቢሆኑ ኖሮ ፡ ይኸኔ አንድም አገር አይቀና ነበር ። የዱሮዎቹ ወተው ወርደው ፡ ማስነው አንድ ያረጉትን ፡ ሰላም ያረጉትን ፡ በቅጥ በቅጡ ለማረግ ለምን ከከተማ እንወጣለን ይባላል ? እረ ! በዘመናችን ወንድ ወንዱ ቀርቶ ሴት ብቻ ሆኗል ማለት ነው የሚወለደው ” አለ ተሰማ ፡ ተከዝ እያለ ።

“ እንዴት አንጀቴን አራሱኝ ! ! እስቲ ይኸ እንደ ሴት መቀባባት የለመደ አሞተቢሰ ሁሉ ይሒድና ወንዶች የት እንደሚውሉ ይዩ ። አይ ያባቴ አምላክ ፡ ፍርድህ አይጓደል ! ! እስቲ ሕደው ይቅመዷት ! ! ” አለች ብርቄ ።

“ እኔ የማይገባኝ ያንቺ እንደዚህ መፈንደቅ ነው ። ምን ትጠቀሚያለሽ ? ማንሰ ሕደ አልሕደ ላንቺ ምንሽ ነው ? ” አለ ከበደ ፡ በመገረም አራሱን እየነቀነቀ ።

“ እንዴት አያገባኝም እኔን ? እነሱ አይደሉም ፡ ‘ ከባላገር ሴቱ ባሉን እየፈታ እየመጣ ፡ በከተማ ሴትኛ አዳሪ በዛ ፡ ሴት ከባላገር ወደ ከተማ ይጉርፋል ፡ ሕግ ወጥቶ ይከልከሉ ’ እያሉ የሚረጩሁ ። ”

እነሱ አይደሉም ? እ ? ታዲያ እስቲ እነሱ ይቅመዱትና ይይዋት ።
ያኔ ከጎናቸው ያገኟቸዋል ” አለች ብርቄ ፡ እርር ድብን እያለች ።

“ ይኸንስ ቢሉ አንቺ ለሴትኛ አዳሪዎች ማን ጠበቃ ገዛሽ ?”
አለ ከበደ ።

“ ማን ይከለክለኛል ማንንስ ባግዝ ። አንተ ደግሞ ዘላለም ላለው
ብቻ ነው የምታግዝ ። አንዲት ደህ መጠጥ ሽጣ ብታድር ለምን
ትሰደባለች ? ለንቱ ጨዋ መጠጥ ቤት ከፍቶ ይተዳደራል ” አለች
ብርቄ ።

“ አይ መጠጥ ቤት ከፍቶ ጨዋነትን እንኳ እርሺው ” አለ
ወልደ ሥላሴ ፡ በርጋታ ።

“ ለምን ? እኔ አሁን ገንዘብ አግኝቼ መጠጥ ቤት ብከፍት
ጨዋ አይደለሽም ልትሉኝ ነው ? የንግድ ሥራ ነው እኮ - ምናል
ባት ! ”

“ በየመጠጥ ቤት ወንድ ሁሉ የሚንጋጋው መጠጥ ፍለጋ
ብቻ ነው ልትይኝ ነው ? መጠጥ ብቻ ከሆነ የሚፈልገው ፡ ገዝቶ
እቤቱ አምጥቶ ሲጠጣ ይችላል ። ወጪውም ይቀንሳል ። ግን ይኸ
አደለም ፍላጎቱ ” አለ ወልደ ሥላሴ ፡ አሁንም ረጋ ብሎ ።

“ አዬ ! ? አንድ ወይ ሁለት መለኪያ ዐረቄ ገዝቶ በኪሉ ይዞ
እቤቱ ይሒዳ ! ከዚህ የበለጠ መቼም ባንደዜ ብዙ ሰው መግዛት
አይችልም ” አለች ብርቄ ፡ በፈዝ ።

“ አንቺ መቼም ድርቅ ካልሽ አትቻይም ። የወሩን እንዴ አንድ
ጠርሙስ ገዝቶ እቤቱ አያረግም ! . . . ለማናቸውም በቃ ሌላ ወሬ
አምጪ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ አዎ ፤ ሌላ ጨዋታ አምጡ ” አለ ተሰማ ፡ ከተል አርጎ ።
በልቡ ከብርቄ ጋር ይስማማል ። እርሱ መጠጥ ቤት የሚሒደው
ጠጥቶ ከሰዎች ጋር ለመደሰት ነው ። የደራ ወሬና ጨዋታ ፍለጋ
ነው ።

“ ምነው ፡ እርሱም ደግሞ ፡ ለርሱምና ለብጢዎችም ስኬቱ ከርሱ ሲሆን ማገዝ ነበረብዎ ” አለች ብርቱ ፡ ተሰማን አገድም እየተመለከተች ።

“ እኔ ጠበቃ አልወለድኩሽም ። ራስሽን ቻይ ቤትዮ ፤ ” አለ ተሰማ ቆጣ ብሎ ።

ከበደ ጠብ እንዳይነሣ ራሱን ብሎ ፡ ወልደ ሥላሴን እያየ ፡ “ ይኸው የኛ አሳዳሪ ፡ ጋሼ ተስፋዬም ፡ መዛወራቸው ነው ” አለ ።

“ አዎ ። ለመሥሪያ ቤት በኖ ቤታችን እማካሪያችን ነበሩ ። ስጣም አግዘውናል ። ስለዚህ ፡ መሰናበቢያ ጉብዣ እናድርግልዎት ብለናቸው ነበር ። እምቢ አሉ ። ሞገደኛ ናቸው እንጂ ፡ ብዙ ክፋት የላቸውም ። ግን ፡ በመሥሪያ ቤቱ ከትንሹ ፡ ከትልቁ ጋር ዘላለም እንደ ተጋጩ ነበር ። በመጨረሻቸው ብዙ ሰው ያስ ብሎታል ” አለ ወልደ ሥላሴ ። ሁሉም እጥ ብለው ያደምጡት ጀመር ። “ የመዛወራቸው የናዉ ምክንያት መቼም ፡ አላቅማቸው ተንጠራርተው ከግድችሉት ባለሥልጣን መጋጨታቸው ነው ። ”

“ አዎ ጋሼ ተስፋዬ ቁጡ ናቸው እንጂ ፡ ክፋትና ተንኮል ያለ ባቸው አይደሉም ። ብቻ እንዲያው ቤትንሹ በትልቁ ተግ ይላሉ ” አለ ከበደ ።

“ ታዲያ ቁጡ ሲሆኑ ቢውሉ ፡ ተንጠራርተው አለቃቸውን መቆጣት ይችላሉ ፡ ይገባቸዋል ፤ ይኸ ሥርዓት ማጣት ልክን አለ ማወቅ ነው ። እረ እንደሚባለውስ ከሆኑ ተላድበዋል አሉ - ቀጥታ ፤ የሰማ ሁሉ በላቸው ነው የፈረደው ። እንዲያውም ከሥራ ይወገዳሉ ተብሎ ነበር ። በኋላ ጠቅላይ ሹመ ፡ ‘ በቅጣት ይብቃው ’ ብለው ነው የተዋቸው . . . የለም ፤ የለም ንቀት ያበዛሉ ፤ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ አይ ኩራትስ የለባቸውም ። እንዲያው እየተቆጡ ሰው ያስ ቀይሙ ይሆናል እንጂ ” አለ ከበደ ፡ ወልደ ሥላሴን በመቃረን።

“ ምነው ወዳጄ ፤ እኔ እኮ እቢሮ አብሪያቸው ነው የምውለው ፤ ! ” አለ ወልደ ሥላሴ ኮስተር ብሎ ፡ ከበደ ነገሩን መቃረኑን በመጥላት።

ዝም አሉ ። ከበደም የወልደ ሥላሴ ድምፅ ቀየር በማለቱ ጥቂት ልቡ ቆጣ አለ ። ተሰማን ፡ “ ይኸን ወረቀት ‘ለቤቱ ጌታ ይስጡ’ ብለዋል ፡ ጋሼ አበራ ” አለውና ወረቀቱን ሰጠው ።

ሦስተኛው ቡና ተቀጋና ተጠጣ ። ከበደና ተሰማ ተያይዘው ወጡ ። ብርቂና ወልደ ሥላሴ ብቻቸውን ቀሩ ።

ወልደ ሥላሴ ከመቀመጫው ተነሥቶ ይቦርት ጀመር ። ብርቂም እንደ ጉድ እየተመለከተችው ፡ “ ምን ሆነሃል ፤ አብደሃል እንዴ ? ” አለችው ።

“ እጅግ አለመጠን ደስ ብሎኛል ። ”

“ ምን አገኘህ ? ”

“ ወደ ጽፈት ሥራ ተዛወርኩ ። ዋናው መዝገብ ቤታችን ዶሴ አከናዋኝ ሆንኩ ፤ ” አለ በሙሉ ደስታ ።

“ እንኳን ደስ ያለህ ፤ . . . ሁልጊዜ ያንተና የኔ ዕድል ሆድና ጀርባ ናቸው ። እኔ መከራ ሲያገኘኝ አንተን ይቀናሃል ፤ ” አለችው ።

“ ምን መከራ አገኘሽ ? ” አለ ወልደ ሥላሴ ፤ ምናልባት እሱ የማያውቀው አዲስ የደረሰባት ነገር እንዳለ ብሎ ፤ ለመስማት በመጓጓት ።

“ ምንው አከታትሎ ባላዳሪዎቼ ላይ የደረሰውን እያወቅህ እንዳዲስ ነገር ትጠይቀኛለህ ? ” አለች ብርቂ ፤ በሰጪት ብላ ።

“ እ ፤ እሱ ነው እንዴ ፤ እኔ ደሞ ሌላ ነገር መስሎኝ ። ለሱማ እኔ ብልሃት ሠርቼልኻለሁ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

ብርቂ ፡ ገና እሷ ሳታዋየው አስቦ ለርሷ ሥራ መፈለጉ — ብልሃት ሠርቻለሁ ያለው ሌላ አይሆንምና — በጣም አስደሰታት ። ግን ፤ ለምን እንደዚህ ውለታ እንደሚውልላት ፤ ለምን ዘወትር ከሥሯ እንደማይጠፋ እርግጠኛ ነገሩን አታውቅም ። የመጀመሪያ ባሏ ይሁን እንጂ ፤ የልጃገረድነት ባሏ እንኳ አይደለም ። እንዲያውም እንደ

ርሷ ምላሽ ከሆነ ገና ዱሮ እርግፍ አርጎ ይተዋት ነበር ። መጀመሪያውንም ለፍቺ የበቁት ምላሷን መቻል አቅቶት ነበር ።

ምክንያቱን ፣ እንኳን ብርቂ ፣ ወልደ ሥላሴም ራሱም ቢሆን አልተረዳውም ። ከነጭራሹ አስቦበትም አያውቅ ። እንዲያው ብቻ የብርቂ ነገር አይሆንለትም ። በነገር እንደማይችላት ፣ ደግሞ ያለልክ ግጋጣ መሆኗን ያውቃል ፤ ያምናል ። ግን ፣ ለጊዜው ቱግ ቢልም ፣ በጥፊ ወይም በምናምን ቢመታትም ፣ ትንሽ ቆይቶ መለስ ይላል ። እሷም ብትሆን ሌላው ቢቀር እንደማትጠላው ፣ እንደማትርቀው ያውቃል ። እጅግ ከምታከብረውና ለጥ ሰጥ ብላ ከምትገባለት ፣ እቤት ካለችው ሚስቱ ፣ ከብራቱ የበለጠ የሚያስበውና የሚሸቆጠቆጠው ለብርቂ ነው

ብራቱ እውነተኛዋ የገጠር ሴት ናት ። ለቤቷ ለትዳሯ ደፋ ቀና ብላ ሌት ተነሥታ ፣ ሴት ተኝታ ፣ ይኸንኑ ኑሮ ብላ ፣ ተደስታ የምትኖር ናት ። ትዳሯን ለማሸነፍ ስትል ፣ እንደ ቀን ጉልበቷን ሳትቆጥብ ፣ እንደ ቀን ሳታገረመርም ፣ የወልደ ሥላሴን ማምሸትና ለካር ፣ ዐልፎ ዐልፎ ቁጣና ጥፊ ፣ ችላለች ። እሱ ልብስና ጫማ እያማረጠ ሲሸቀረቀር ፣ ብራቱ ፣ ይገባዋል ፣ አለቃው ትልቅ የመንግሥት ሹም ስለሆነ ፣ እሳቸው ፊት ቆሻሻ ለብሶ መቅረብ አይገባውም ፣ ብላ ስለምታምን ፣ እንደ ጊዜ ፣ ለኒስ ፣ ብላው አታውቅም ።

እንደ ጉረቤቶቿና ፣ ከተማ ተወልደው ከተማ ያደጉ ቡና አጣ ጨዋቿ ፣ ራሷን ሳትጠብቅ ፣ ያለ ፅድሜዋ ውድቃ ስትታይ ፣ አንዳንዶቹ ያዝኑላታል ፤ ሌሎቹ ይሣለቁላታል ። የሚያዘኑላት ፣ በየዋህነቷና ለትዳሯ ስትል ፣ እሷ ራሷን መጥቀሟ ቀርቶ ስትጎዳ ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ፣ ባሏ በሚንደሩ ውስጥ ፣ ከብዙዎች የቡና ማኅበርተኞቿ ጋር መወላለቱን እየተመለከቱ ፣ እየታዘቡ ነው ። የሚሥቁባትም በበኩላቸው ፣ ሞኝነቷንና ፣ ባሏ እፊቷ ከስንቷ ሲዳራ እንዳላየ አይታዝምም በማለቷና ፣ ምንም የማትጠረጥር ፣ የማታውቅ ስለሚመስላቸው ነው ።

ብራቱ ግን ፣ ‘ ቅዱስ ሚካኤል ፣ ሺ በክንፉ ሺ ባከናፉን ’ በሙሉ እምነት ተማጥና ፣ ‘ ትዳር ይበልጣል ’ ብላ ፣ ዝም ትላቸዋለች።

ስለ ጣውንቶቿም ስታ ስብ ፡ ‘ ባልነቱ ለኔ ፡ የትም ዋለ የትም እሙሽ ፡
ተመልሶ የሚመጣው እኔጋ ነው ’ ብላ በልቧ ታሰናብታችዋለች።
ወልደ ሥላሴ ግን ፡ ብርቄን እስቲያገኝ መቆያ አርጉ ነው ፡ ብረ
ቱን የሚያስባት

“ የምን ብልሃት ልጄ ? ” አለች ብርቄ ፡ ለስለስ ብላ ።

“ መሥሪያ ቤታችን ቡና ቤት ውስጥ ሥራ እገኝቼልኸለሁ”
አለ ፡ ዝርዝር ውስጥ ሳይገባ ።

“ ስንት ሊከፍሉኝ ? ”

“ ዐርባ አምስት ብር ። ብቻ ፡ አማርኛና አራት ሙደብ
መግር አለብሽ—ቶሎ ቶሎ ። እኔ አሁንም ‘ ትችያለሽ ’ ብያችዋለሁ።”

ብርቄ ከደስታና ከድንጋጩ ብዛት መሪት ሰሜዩ ዞረባት ።
ወዲያው ለመመለስ አቃቃት ።

ወልደ ሥላሴ ፡ ዝምታዋ ለጊዜው አልገባውም ። ሁኔታዋንም
ልብ ብሎ አልተመለከተም ። እሱ ከደስታዋ ብዛት ፡ አንቃ ትስመ
ኛለች ብሎ ገምቶ ነበር ። ግን ፡ ዝም አለች ። ግራ ገባው ። መንፈሱ
ወደ መሳቀቅና ወደ መናደድ አዘነበለ ። “ ምንው ? አንሰሽ ? ”
አለ ፡ በምፅት ።

“ ምን ያንሰኛል ደሞ ? ባይሆን ይበዛብኝ እንደሆነ ነው እንጂ!”

ወልደ ሥላሴ በዚህ መልስ ወዲያው ተመለሰ ። እጅግ ደስ
አለው ። “ ዋናው ነገር ትንሽ አማርኛና ቁጥር ለማወቅ መጣጣር
አለብሽ። ”

“ የቡና ቤት ሒሳብ እስከዚህ የቱ ሆነና ነው ። በቃሌ እያ
ቅተኝም ። ”

“ ማቃት ፡ አያቅትሽም ። ብቻ ፡ እችላለሁ የሚል ሌላ ሲኖር
ቁጥርና ትንሽ ጽፈት የማይችለውን ማይም አይቀጥሩም ። እሁን
ለጽፈት ሥራ መዝገብ ቤት ቅጠሩኝ ሲባል ፡ ‘ ስንተኛ ደርሰ
ሃል ? ’ ይላሉ ። ግን ፡ ዐሥራ ሁለተኛ እስቲጩርስ የሚግረው ለሥ

ሬው አስፈላጊ ሆኖ አደለም ። ግን ይጠይቃሉ ። በመሥሪያ ቤታችን ላለው ለብዙው ሥራ ፈረንጅ አገር ሔዶ መማር የሚያስፈልግ አይደለም ። ግን ይጠይቃሉ ። የምስክር ወረቀት የሚባል ነገር እምጡ ይላሉ . . . አንቺ ” አለ ፡ ወደ ብርቄ ዞር ብሎ ፡ “ ማታ ማታ ትንሽ ብትማሪ ምን ትገረሽ ? ”

“ ከእንግዲህ ተምራ የት ልደርስ ? እባክህ ተወኝ ” አለች፤ በመሰልቸት ቁና እየተነፈሰች ።

“ እስከዚህ ብዙ አያስፈልግሽም እኮ ። ከዚህ ቀደም ደሞ ‘ትንሽ ተምራያለሁ’ ትይ የለም ? ትንሽ አማርኛ ለስሙ ያህል ማል ገዝገዝ ነው ። ትንሽ ቅጥር ደሞ ። ”

“ ሥራውን አለዚህ አላገኘውም ማለት ነው ? ” አለች ትኩር ብላ ፡ እያየችው ።

“ እይ እሱስ ሥራው አለሽ ። ብቻ ፡ እኔ ቶሎ የቡና ቤቱን ገንዘብ ያገርነት ጠቅልለሽ እንድትወስጂ አስቤ ነበር ። ደሞዙም ያኔ እጥፍ ይሆናል ። ከኔ አዲስ ደሞዝ እኩል ሊሆን ምንም አይቀ ቀረው ብዬ ነው ። ”

ብርቄ በሐሳብ ባሕር ተዋጠች ። እውነት አልመስላት አለ ። በወር እጥፍ ዐርባ አምስት ብር ማግኘት ! አዬ ፡ አይደረግም ! ግን የማታ ትምህርት ነገር የሚቻል አልመስላት አለ ። እረ ዐርባ አምስትስ ቢሆን የትና የት ነው ። ያውም እሳትና ጭስ ሳይነካት ! ዋናው እሱ ነው ። ከእሳትና ጭስ መገላገል ! አዲሱ ሥራዋ ቡናና ሻይ ማፍላት ቢሆንም እንኳ ጥሩ ነው ። በኮረንቲ ነው የሚፈላው ።

“ ከመቼ ጀምሮ ነው ያሰብከው ? ”

“ ምኑን ? ሥራ ፍለጋውን ነው ? ”

“ አይ ፡ የምጀምረው መቼ ነው ሥራውን ማለቴ ነው ። ”

“ እ ። በሚቀጥለው ሳምንት ውስጥም ልትጀምሪ ትችያለሽ፤ ከፈለግሽ ። ”

“ ጥሩ ። ለጌቶቼ ይኸንኑ እነግራቸውና መልሱን እነግርሃለሁ። ”

“ በዚህ ቁጥር ብትደውይልኝ ታገኛለሽ ። ” ብሎ የሰልክ ቁጥር ነገራት ። “ መደወል ትቺይ የለ ? ” አላት ፡ በፈዝ ።

“ ምንው እባክህ ! ” ብላ ገላመጠችው ። ቅጥላ ፡ “ አንተኮ እኔን ልክ እንደ ርጥብ ባላገር ነው ፡ የምትቆጥረኝ ! ብሪቱን መሰ ልኩህ እንዴ ! ” አለችው ።

“ ባክሽ ሰቀልድ ነው ። ይልቅስ የግታ ተግሪ ቤቱን ነገር አስቢበት ። ቤት እኛ ሠፈር ከተከራየሽ እኔ ግታ እምግርበት ተግሪ ቤት ገብተሽ አብረን ልንመላለስ እንችላለን . . . እኔ ተግሪ ቤት ፡ ከፈደል ጀምረው ነው የሚያስተምሩ ፡ እስከ እንግሊዝኛ ድረስ ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

“ እንግሊዘኛ እንኳ ተወው ። ምን ይፈጥርልኛል ለኔ ። ”

“ አይ ነገሩን አልኩሽ እንጂ ። ”

“ እስቲ ለሁሉም ገብራል ይጨመርበት ። ”

“ አዎ ። ዋናው እሱ ነው ። የኛ ግሰብ መቼም እግዚአብሔር ካልተጨመረበት አይሆንም . . . ታዲያ ” አለ ወልደ ሥላሴ ወደ ‘ ዋና ’ ነገሩ ተመልሶ ፡ “ ቤቱን ትረልጌ እንደሆነ ፡ እኛ ጉረቤት በቅርቡ የሚለቀቅ አንድ ቤት አለ ። በወር ዐሥር ብር ነው የሚከ ራየው ። እሱን ልያዝልሽ ? ”

“ ባመትባል ምድር ቤቱን ግንው የሚለቀው ልጄ ? ”

“ አንዲት ጋለሞታ ነች ። ባል አግብታ መሔድዋ ነው ! ! ”

“ ገዳም ቤት ነዋ ! ” አለች ብርቄ ፡ ሣቅ ብላ ።

“ ምን ይታወቃል ! ! ከዚያ ወጥተሽ ቤትሽ ትመለሽ ይሆናል ” አለ ወልደ ሥላሴ ፡ ስሜቷን ለመፈተን ።

ብርቄ ትኩር ብላ አየችውና ሐሳብ ገባት . . . ወልደ ሥላሴን የዛሬ ዐሥር ዓመት ስታገኘው ያሥራ ዘጠኝ ዓመት ጉልማላ ነበር። ቁመናው ስቧት ወዳጅ ሆኑ ። ከጥቂት ወራት በኋላ ፡ ‘ ካላገባሁሽ ሞቼ እገኛለሁ ’ ብሎ ወጥሮ ያዛት ። እሷም ልታገባው እጅግ ስቲፈልግ!

ለዚህ ግን፡ የበባት ዓመት ታናሽ መሆኑን ዐውቆ ይቅርብሽ ብዙ
አበረራራት ። ጥቂት ጊዜ ቆይታ ግን፡ ዐይኗን ጨፍና አገባችው
ለመጀመሪያው ዓመት ዓለማቸውን አዩ ።

በኋላ፡ ብዙ ግምሸትና መጠጣት ጀመረ ። በቅናትና በገዴት
ጠበሳት ። እሷም በጭቅጭቅና በነገር ፍጻሜን አሳየችው ። ተለ
ያዩ ። በውጭ ሆነው ግን በወትር ይገናኛሉ፤ ይጠያየቃሉ፤ ይቀሳ
በባሉ ። በራሱን ያገባ ጊዜ ብርቱ ሰምታ እጅግ ተበሳጭታ ሲድሰት
ወር ያህል አኩርቶው ነበር፤ ለብርቱ ግን፡ ወልደ ሥላሴ የመጀመ
ሪያውም የመጨረሻውም ባሏ ነው ። አያሌ ሌሎች ወንዶች ከሱ
በፊት፡ ከሱ በኋላ፡ እነዚህም ሳላች ጭምር ዐውቃላች ። ግን፡ በሌ
ላላ የመጀመሪያውን ሥፍራ የጣደዘው ወልደ ሥላሴ ነው ። ‘ምና
ምን ሳያዞርብኝ አልተረም’ብላ የምትጠራጠርበት ጊዜም ብዙ ነው...

“ ባለ ሁለት ሚስት ለመሆን አማረህ እንዴ ? ”

“ ለምን ሁለት ሚስት፤ የሚፈጅ ይፈጃል ። እንኛ ምን ጨነ
ቀሽ ። ”

“ ይልቅስ ብራቱ ትሻልግለች ። በዕድሜ ታናሽህ ነች ። በዚህ
ላይ ስካርህንና ግምሸትህን ችላ ትኖራለች ። እንዳንተ ልዙር፤
ልሽቀርቀር ብላ አታስቸግርህ ። ”

“ ጥሩ ነች ። ደግ ነች፤ ብቻ ለኔ የምትሆነኝ አይደለችም ። እኔ
አሁን የጽፈት ሥራዬን ስጀምር፤ መጠጥና ግምሸት፤ ካጉል ጓደኛ
ጋር መዋልን ጨርሼ ለመተው አስቢአለሁ ። ከእንግዲህ በርትሽ
ግታ ግታ እማራለሁ ። ኑርዬንም ለማሻሻል አቅጃለሁ ። ገንዘብም
በመጠኑ አለኝ ። እቡና ቤቱ ውስጥ ካምስት እጅ ሁለቱ እጅ እኮ
የኔ ነው ” አለ ወልደ ሥላሴ ።

ብርቱ በመገረም፡ አፋን ከፍታ ታዳምጠው ጀመረ ።

“ ይቅርታ አርጌልኝና፤ ብራቱ ጥሪ ባላገር ነች ። የከተማ ሰው
አያያለችም ። ስለዚህ ለማሰበው ነገር ሁሉ ድጋፍ አትሆነኝም። ”

ብርቂ ታያት ! የቡና ቤት እመቤት ስትሆን ። በደለታና በሐላብ ሰከረች ። “ እህል ወፃኝ ካለን መቼም አይቀርም ። እስኪለሁ ለምን ገብሬል ያውቃል ። ”

“ እስቢበት ፣ ሁሉንም ። በበኩል እስቢበት ወርሻለሁ ። አብረን ከሆን ፣ ሥራም ትምህርትም አብረን ውለን እናመሻለን ። ትምህርቱንም እኔ አግዝቻለሁ . . . በይዘሁን ልሒድ ፣ ዕቁብ ዳኛ ዘንድ መሔድ አለብኝ ። ጉዳይ አለኝ ” ብሎ ተነሣ ። ብርቂም ብድግ አለች።

ወልደ ሥላሴ ወደ በሩ ሲሔድ ፣ ከበደ ከውጪ መጥቶ እበሩ ላይ ድቅን አለ ። “ ጋሼ ወልዴ ፣ ‘እባክዎን ሥራ ይፈልጉልኝ’ ብዬ ለመጠየቅ ነበር የመጣሁት ” አለ ከበደ ።

“ አሽከር የሚፈልጉ ሰዎች እንዳሉ እስኪ መሥሪያ ቤት አጠያይቅልሃለሁ ። ”

“ የመላላክ ሥራ እዚያ ቢገኝማ እንዴት ጥሩ ነበር ። ”

ብርቂ በልቧ ከበደ እንዴት ወገኛ ነው ብላ ታዘበችው ። ወልደ ሥላሴ ግን ፣ “ አዬ ፣ እሱ የት ይቻላል ። አሁን ተላላኪነት የሚቀጠሩ ዘጠነኛና ዐሥረኛ የደረሱ ናቸው ። አንተን ግን እሺ ብሎ ይቀጥረኛል ብለህ ነው ” አለ ፣ ንቀቱን ለመሰወር እየሞከረ ። ከዚያ ወልደ ሥላሴ ወጥቶ ሔደ ።

ከበደ ብርቂን ፣ “ በያ ፍራንኬን ስጭኝ ” አላት ።

“ ምንው ምን አስቸኮለህ ፣ የት ይኼብህ የምጠፋ መሰለህ? ”

“ ለሱ አይደለም ። ወይም ይኸን እመሬት የጣልሽውን ሎተሪ ስጭኝና የቀረውን ሰሞኑን ትሰጭኛለሽ ” አለ ከበደ ።

“ እሱግ ጥሩ ። በል ውሰደው ። ብር ተስሙኒውን ሰሞኑን እስጥሃለሁ ። ”

ከበደ ሎተሪውን ይዞ ወጣ ። ብርቂ ስኒዎቿን ታጥብ ጀመር ። የቀን ሕልሚያንም ጀመረች

ዐሥራ ሁለት

ወገኔ

እንደ ሰው ፈተና ሲገጥመው ፡ ዓለም በሙሉ ተሰብስባ እንደ ነጥብ ብቻ ትሆናለች ። አእምሮው ከዚያች ነጥብ ውጭ ምንም ነገር አይታየውም ፤ አይሰማውም ። ከትናንት ወዲያ ፣ ዐርብ ማታ ፣ አጐናፍርም ይህ ዕድል ገጠመው ፡ ዓለም በሙሉ ተሰብስባ እንደ ነጥብ ብቻ ሆነች—የታፈረች ወረቀትና የሠፈረባት መልእክት ። ከዚህ ውጭ ሌላ ነገር አልታየው አለ ። በሥራው የደረጃ ዕድገት ማግኘቱ ፣ ያባቱ ሕመም ፣ የልጁ ነገር ፣ ሌላው ቀርቶ ፣ ታፈረች ስለ ራሱ ፣ የጻፈላትን ስትመለከት ‘ ምን ተስምቷት ይሆን ? ’ የሚል ሐሳብ እንኳ ጨርሶ ከአእምሮው ተሰወሩ ። ወረቀቷን አንብቦ እንደ ጫረሰ ፣ እንደ ዕብድ ከአዲስ አበባ የከነፈ ሞጆ አልቤርጌ ተከራ ይቶ እስከ ገባበት ጊዜ ድረስ ፣ የሐሳብ አጀብ በአእምሮው ውስጥ ተተራመሰ እንጂ አንድ ቁልጭ ያለ ነገር አላሰበም ነበር ። በኋላ ግን ፣ ቀልቡን ገዝቶ ነገሩን ለመተንተን ቻለ ።

አሁንም አፓርታማው ቁጭ ብሎ ፣ እንደ መጣ ለአድማሱ እንዳይውልለት የገፋፋውን ስሜቱን ገትቶ ፣ ከዐርብ ማታ አንሥቶ እስካሁን የደረሰውን በአእምሮው ይከልስ ጀመር

አሁን ቀልቡን ገዝቷል ። መንፈሱም ተረጋግቷል ። አእምሮው የበላይ ሆኗል ። ዓለምም አንዲት ነጥብ ብቻ መሆኗ ቀርቷል።

ዓርብ ለት ማታ ግን ታፈረች ከበለጠ ጋር ፣ ታፈረች ከጀን ቲይለር ፣ በለጠ ወደ ታፈረች ሲገሠግሥ መኪና አደጋ እንዳገኘው በርሷ ሳቢያ ባገኘው መኪና አደጋ ምክንያት መሞቱ ፣ እነዚህ ብቻ ነበሩ ፣ ሕልውናውን ቀስፈው ፣ ግራና ቀኝ ፣ ፊትና ኋላ እንዳይመለከት

አድርገው ይዘውት የነበሩ ። አንድ መንገድ ብቻ እንዲታየው ፣ የቀረውን ሁሉ እስከ ውድቅት ዘግተው የያዙ... 'አብሮ አይግ ጓደኛው ፣ በለጠ ደበላ ሕይወቱን የወዋላትን ፣ እንዴት አድርጉ ፣ ጆን ቴይለር የሚባል ቀድሞ ለየከፋትን ፣ እንዴት ተደርጉ ፣ በለጠ ደበላ ጓደኛዉ መሆኑን እያወቀች ፣ አንዱን ጓደኛ አሕድ ፣ ሌላውን ቅዳሜ የምትቀጥር ፣ ዛሬ እንኳ በለጠ 'የበመደሙ ወዳጅ' ነው ፣ እያሉት የቀጠ ፈችውን ታፈረችን ፣ ምን ቢያገድ ፣ በዚህ ነገር ከሞሸች ፣ ካታለ ለች በሌላ በምን ትታመናለች ፣ በምንም ፣

'ዱርውንስ ቢሆን ጫዋት ከውበት ጋር አንድ ቤት ያድራሉ ብሎ ማሰብ ዘበት አይደለም ፤ ገና ማንነቷን ከተገነዘበችበት ደቂቃ ጀምሮ የትንሽ የትልቁን ጎረምሳ ሆሆታ ፣ 'ወደድኩሽ ፣ ሞት ኩልሽ' ማለትን እየተመለከተችና እየሰማች ፣ በወንዶች ላይ በምታሰ ነጣው የሰሜት ወረርሽኝ 'ልደ አላበጠም' ፣ ናላዊ አልዞረም' የሚል ማነው ፣ እንኳን ታፈረች ፣ የርዕዩ የበታች የበታች እንኳ 'ውበታችን' በሚሉት ሲያብዱ ማየት የተለመደ ተራ ነገር ነው ።

'ይህን ሁሉ እያወቀ ታዲያ ፣ እንዴት ተሳሳተ ፣ ይችልኛል እንደ ጭራ የሚገባት ረጅም የቀድሞ ታሪክ አላት ማለት ነው ፤ እስከ ዛሬ ሲሸሽ የነበረው ፣ በመጨረሻም ሕይወቱን ሙሉ በወንድላ ጤነት ለማሳለፍ አስወስኖት የነበረው ፣ መልክ መልካምም ሆነች መልክ ጥፋ የሕይወት ዜናዋ ብዙ መዝገብ የማይሞላ ፣ በዛሬዉ ጊዜ አትገኝም ። "ያገር ሚስት" ማን ያገባል ፣ እንደዚህ ዐይነቷን ደፍሮ ይዞሰ አደባባይ ማን ይወጣል ፣ ይታያል ብሎ አልነበረም ፣ አሁን ታዲያ ምን ተለወጠ ፣ ... "አሞራን ሲበጧት የዳር ዶሮ ይሏት" አይደለምን ፣

እስከ ውድቅት ይኸ ሁሉ ስሜት በልቡ ሲጋልብ ቆይቶ ፣ በመጨረሻ አምርሮ ወሰነ ። "ታፈረች ትቅርብኝ ፣ አላገባትም" አለ ። በመወሰኑ ሰውነቱ ተዝናና ። መንፈሱ ተረጋጋ ። እንቅልፍ ወሰደው ።

ግን ፣ ሕልም አላስተኛ አለው ። ሕልሙም ትዝቶም ስለ ታፈረች ብቻ ነበር ። አንዴ ብሜና ነጭ አበቦች ተቀይጠው እፈነዱበት ፤

ለጥ አለ ሚያ ላይ፤ ከታረረች ጋር ሲገናኙ፤ ደርሶ ሲይዛት፤ ዐውቆ እንድታመልጠው ላለ አርጉ ሲጨብጣት፤ እምልጣ ልትሮጥ፤ ደርሶ ሲይዛት፤ በሣቅ ሲንከተኩቱ፤ ሲበርቁ፤ የተለቀቀው ጸጉሯ ስትሮጥ ከነፋሱ ጋር ሲጫወት፤ ተቃክመው አበባው ላይ ተያይዘው ሲቀመጡ፤ አልጥ ባንነት ። ሕልም መሆኑን ሲገነዘብ ተሣቀቀ ። ተበሳጫ ። አዘነ ። ነፍሱን ሥጋው ደክመው ስለ ነበር፤ እንቅልፍ እንደገና ሸለብ አደረገው ። እንደ ውነቱ ከሆነ የወሰደው እንቅልፍ አልነበረም ። በመንቃትና በመተኛት መኻል ነበር የሚንሳፈረው ። አሁንም ደግሞ አላመ ። ‘ ምን ታምሮ ይፋት ’ አንዲት ዳስ ውስጥ ብቻቸውን ቁጭ ብሎው በዝርግ ሣህን ጥሪ ሥጋ ከምረው እየመተረ ሲያገብርላት አየ ። ተራጥን እየመተረች እንድታገብሰው ቢላዋጧን ሊለጣት ባንነት

ያባንነው፤ ማልዶ አዲስ አበባ ለመድረስ የተነሣ ትልቅ የጭነት መኪና ሞተር ነበር ። አጉናፍር የምትጣፍጠውን ሕልም አጽርጦ በመንቃቱ አበሳጪው ። ጉሕ ቀዶ ስለነበረ ተመልሶ ለመተኛት አልቻለም ። ግን ሁልመናው እንደ ደክመ ነበር ።

ይሁንና፤ ሌሊት ወስኖት የነበረውን ነገር አሁን፤ ሕልሙ አደረሰበት ። ስለ ታረረች ያሰበውን ነገር ትክክለኝነትና፤ ሊተዋት መወሰኑ ትክክለኛው መንገድ፤ ተገቢው ውሳኔ መሆኑን ተጠራጠረ ። ሌሊት ለዐይኑ ሕሊናው ፍጹም ሰይጣን መሆኑ ይታየው የነበረው የታረረች ገጽ፤ ተለወጠ ። ከፀሐይዋ ጋር ብርሃን መስሎ ወጣ ። በውኑም፤ በሕልሙም ያየው ፊቷ እየገነነ፤ ልቡንም ባር ባር እያለው ሒዶ ። ውሳኔዉ ፈርሶ ግወላወል በቦታው ተተካ ።

ልቡ እሁለት ተከፈለ ። ሌሊት አይሎ በነበረው ወገኑ ላይ ተቃዋሚ ወገን ተነሣበት ። ክርክር ገጠሙ ። የአጉናፍር ልብና አእምሮ የጦር ሚያ ሆኑ ። ተጨነቀ፤ ተቅበጠበጠ ። የሚይዘው፤ የሚሸሸው፤ የሚጠፋው ። አንድ ወገኑ፤ ‘ ወኔ ቢሰ ደካማ አትሁን ! ወስነህ ! ’ በቃ ብሎ ሲመክር፤ ሌላው ወገን ደግሞ፤ ‘ ፍርድ-ገምድል ሃል ! ’ በቃ ብሎ ሲመክር፤ ሌላው ወገን ደግሞ፤ ‘ ፍርድ-ገምድል አትሁን ! ሐቁን ነገር ተመልከት ! ያለ ጥፋቷ አትፍረድ ! ’ ባይሆን፤ አጉናፍርም አንዴ ወዳንዱ፤ አንዴ ወደ ሌላው ወገን ያጋድል ጀመር ። በመጨረሻ ማኸል ቤት ይዋልል ጀመር

ድንገት ብድግ ብሎ ካልጋው ወረደ ። በርግጥ ድንገት ስለ ነበረ ወደዚች ከተማ የመጣው ፣ ያደረው በውስጥ ቁምጣና ሹራቡ ነበርና ፣ እንደዚያው እንዳለ ፊቱን ለመታጠብ ጓዳ ገባ ። የጥርሱን መፋቂያም ሆነ ጠጉሩን ማበጠሪያ አልነበረውም ። ደግነቱ ጠጉሩን በጣም አሳጥሮ ስለሆነ የሚስተካከለው ፣ የማበጠሪያዉ አለመኖር እስከዚህ አላገደለውም ። አፉን ተጉመጥምጦ ከጨረሰ በኋላ ፣ ልብ ሱን ሰበሰ ። አየሩ ጥቂት ለብ ያለ ቢሆንም ፣ ከሰውነቱ ግለት በቂ መቆት ነበረው ።

ጥቂት ሲቅበጠበጥ ቆየ ። በኋላ የአልቤርጎውን ሒሳብ ከፍሎ ፣ ላንጋኖ ካሉት ዳሶች አንድ ጠይቆ ስላገኘለት ፣ ምንም ሳይቀምስ ጉዞውን ቀጠለ ። የጃፓኖችን የሰው ሠራሽ - ጥጥ ፋብሪካ ፀልፎ ፣ ወደ አዋሳ አግጣጫ ፎክሳቫንን አንጣጣት ።

በውስጡ ከሚደረገው ጦርነት ፣ ላይሆንለት ለመሸሽ በመፈለግ ፣ በመንገድ ላይ ሐሳቡን የሚከፍልለት ነገር ለመሻት በይኖቹን አቅባቢዘዘ ። አያሌ ኪሎ ሜትሮች ተጉዞ ፣ ሌላዉ ቀርቶ ሒያጅ ወይም ተመላሽ መኪና እንኳ አላየም ። በግራም በቀኝም የሚታየው ግራር ፣ ግራር ፣ ደግሞም ግራር ብቻ ሆነ ፤ ፊት ለፊት ደግሞ ፣ መንገዱ ፣ በድርቆሽ ውስጥ እንዳለ ያይጥ መንገድ ፣ ቀጥኖና ለብዙ ኪሎ ሜትሮች ቀጥ ብሎ በግራሩ ማኸል ይታየዋል ።

መልካና ድምጿ ፣ እመኪናው ውስጥ ሆነው ከሚከተሉት ፣ ከታረረች ፣ ይኸ ትርዒት ለቅጽበት እንኳ ሊከልለው አልቻለም ። ታረረችን የሚደግፈው ወገኑ እያየለ ፣ ከርከሩ እየጠነከረ ሔደ ። ተቃዋሚዋ ለሚያመለክተው ጉድለት ወይ ተቃራኒ ነገር ፣ አጥጋቢ ማፍረሻ ይገኝ ጀመር ። ‘ ስለ በለጠና ስለ ርሷ ጉዳይ አሁንስ ቢሆን ማን ጠይቋት ነው ፣ ላትናገር ትችል አልነበረም ፣ ደግሞም ፣ በዘመዷ ስም አርጋ ብትናገርም ፣ “ በመጀመሪያ የተገናኙት የዳንሱ ዕለት ነው ” ብላ የለምን ፣ ስለዚህ ነገሩ አለቅጥ አልተጋነነም ፣ ’

‘ በለጠን ስትቀጥረው ፣ የመኪና አደጋ እንዲደርስበት ብላ ነበርን ፣ ታዲያ ሞቱ ለምን በሷ ይመካኛል ፣ አስቀድሞ ለምን በለ

በጎ ተዋወቀች የተባለ እንደሆነ ደግሞ ፡ አጎናፍርን እንደምታገኘውና እስከ ጋብቻ የሚያርሱ መሆናቸውን ለማወቅ ጠንቋይ ጎብዞ ማረፍን ፡

‘ አጎናፍርስ ራሱ ከዶሪስ ሺለር ጋር ተዋውቆ ፡ ልጅ ወልዶ የለምን ፤ ታዲያ የታፈረች ልዩ ጥፋት የት ላይ ነው ያለው ፡ ’

‘ ጆን ቱያለርንስ ብታውቀው አልወለደችለት ። ያለፈ የሞት ነገር ነው ። እሱስ ቢሆን ከማን ያንሳል ፤ ሰው አይደለም ፤ ወይስ የዶሪስ ዘመዶች ስለ አጎናፍር በልባቸው ያሳደሩትን ነገር አጎናፍር ይቀበላል ፤ ሁለት ወዶ አይሆንም ። አንዱን ከተቀበለ ፤ ሁለተኛውን እምቢ ማለት አይችልም ። ’

‘ እሱቲ ከርሱ ከራሱ የበለጠ ፤ ያደረገችው መጥፎ ነገር የታለ ፤ አንድም የለም ። « ረጅም የሕይወት ዜና » ያላት ሴት ማለት ምን ማለት ነው ፤ እሷ መጥፎ ከተባለች « ረጅም የሕይወት ዜና » ያለው ወንድስ መጥፎ የማይሆንበት ምክንያት ምንድር ነው ፤ ’ ‘ ወንድ መቼም ወንድ ነው ፤ የሚለው አማርኛ ፤ ከንቱ ነገር አይደለምን ፤ አንድ ንጹሕና አንድ አዳፋ የኑሮ ጓደኞች ፤ ንጹሕ ቤተሰብ ለመመሥረት እንዴት ይችላሉ ፤ ሁለቱም ንጹሕ መሆን የለባቸውምን ፤ አንዱ ከቆሸሸ ሁለተኛውም ቢቆሸሸ ነገሩ አይበስም ። አንድ ጉንጭ ወተትም ጠጡ አንድ አቦሬ ፤ ጾም መግደፍ መግደፍ ነው ። ቤትም ባንድ ግርግዳ አይሠራም ። ’

‘ ስለዚህ ታፈረች በከንቱ ተወቀሰች ። እ ዲያውም የተበደለች እሷ ነች ። ዲቃላ መጣባት እንጂ እሷ አላመጣች . . . ፤ እንዲህ እንዲህ እያለ ፤ ለታፈረች ጥበቅና የቆመው ወገኑ ፤ ተቃዋሚውን አላላውስ አለ ። ’

ላንጋኖ ሊደርስ አንድ ሻያ ኪሎ ሜትር ያህል ሲቀረው መኪናው ድምጹ ተለወጠና ፤ ወዲያው ሞተሩ ጠፋ ። ከሕደበት የሐሳብ ዓለም አጎናፍር ፈጥኖ ተመለሰ ። ሞተሩን ለማስነሣት ሞከረ ። ነገር ግን ፤ ከመንቁርቁር በቀር ምንም አልሆነ አለ ። የባትሪ ጉዳይ ለሰመሆኑ ግልጽ ስለሆነ ፤ ‘የቢንዚን ጉዳይ ይሆናል’ ብሎ በመገኘት

መት መጠባበቂያውን ከፈተ ። እንደገና ሞከረ ። ሞከረ ። በሦስተኛው መከራ መኪናዋ ተነሣች ። ጉዞውን ቀጠለ ።

ከዋናው መንገድ ወደ ግራ ተጠምዘዘ፤ ወደ ሳንጋኖ ሐይቅ ሲያመራ፣ በስተቀኝ በኩል፣ አንድ ሰድስት የሚሆኑ ቅቤ የጠገቡ ቆዳ ልብሶች የለበሱ ቆነጃጅት ላይ ዐይኖቹ ዐረፉ ። እነሱም መኪናዋ አቧራዋን እያዘራች ስትመጣ አይተው፣ አቧራው እንዳያለብላቸው ሸሸት ብለው ቆመው፣ ወደሱ እየተመለከቱ በፈገግታ አስደናቂ ጥርሶች እያሳዩ እጃቸውን አውለበለቡለት ። እሱም መኪናውን ዝግ አድርጎ፣ አቧራውን ለመቀነስም፣ ሰው፣ ሠራሽ ቅባት ያልጠበሰውን የተፈጥሮ ውበት የተገናኝፈ ገላ ለማድኑትም፣ ሲል ነበር፣ እግሩ ፍሬኑን ረገጥ ያደረገው ። ዝግ እያለ እየነዳ፣ ፈገግታ እያሳየ፣ እጁን ወደነሱ እያራገበ፣ ዐለፍ ሲል እንደ መቅረብና እንደ መከተል ከጀለው ነበር ። ከመካከላቸው አንዲት ብሰል ቀይ ሎጋ ላይ የእግሩና ዐይኖች ዐርፈው ጥቂት ተንቀዋለሉ ። ቆነጃጅቶቹ እየተንቻቹ ወደ ጳላ ቀሩ ። ‘አዲስ አበባ ቅቤ እንደዚያ እሳት ሆኖ ሳለ፣ እዚህ እንኳን የሰው ሆድ፣ የክብት ቆዳው እንኳ ዐልፎለታል’ የሚለው ሐሳብ ሽው ብሎብት፣ ዐልፎ ሐይ ።

ሳንጋኖ ከታፈረች ትዝታ ጋር ውሎ አደረ ። በማግሥቱ እሐድ፣ ዛሬ ጠዋትም፣ ደገመ ። በዚህ ጊዜ ውስጥ በታፈረች ላይ ቀርቦ የነበረው የሐሳብ ክስ ውድቅ ሆኖ፣ ታፈረች እንደገና በሞላ ልቡ ነገሆች ። ዐልፎ ዐልፎ፣ የበለጠን እሮኛ መውረስ’ የሚለው ስሜት ሲያገረሽም፣ በሕሊና ከርክር እየተረታ ይጠፋ ጀመር...

ምሳውን መብላት አቃተው ። የታፈረች ያለህ ይል ጀመር ። እሷን አሁን በእካል ካላያት የሚያብድ መስለው ። ስለዚህ፣ ሁሉን ትቶ የምግቡንም የመኝታውንም ሐሳብ ከፍሎ ወደ አዲስ አበባ መገሥገሥ ጀመረ ። ቤንዚኑን ትናንት እንደ ደረሰ ቢያስሞላም፣ ከሰዓት በኋላ ወደ ቫሽመኔ ሔዶ ተመልሶ ስለ ነበር የጉደለውን እንደገና አስሞላ ።

ከዚያ ይከንፍ ጀመር፤ ከመቼ አዲስ አበባ ደርሼ ብቻ ሆነ ሐሳቡ ። ግን የሚነዳው መኪና እንጂ፣ አውሮፕላን ስላልሆነ ኪሎሜትር በኪሎሜትር እየቆጠረ መሔድ ተገደደ ።

ዐርብላት ያደረገውን ነገር እንደ ሕፃን ሥራ ቆጠረው ። ሲቆ ለብ በርሮ መምጣቱን አግረረ ። ትናንት ጠዋት ከኖጆ ወደ አዲስ አበባ በመመለስ ፋንታ የባለውን ርቆ ወደ ሳንጋና መምጣቱ ቆጠረው ፤ ጸጸተው ፤ አናደደው ። ይኸ ሁሉ ምንም አለ መበጀቱን በመገንዘብ መኪናዋን በዘጠና አሮጣት ። ትራፊክ በመንገዱ ከትናንት የበለጠ አለ ። አብዛኛው ወደ አዲስ አበባ የሚጓዝ ስለሆነ ፤ እንዳንድ ጊዜ ብቻ ፤ ጓጓ ብለው የሚነዱትን ለግለፍ ፍሬትን መያዝ ይገደድ እንጂ ፤ ጉዞው የተፋጠነ ነበር ።

ኖጆ ሊደርስ ጥቂት ሲቀረው ፤ የነበረውን ጸጥታ በድንገት እንደ ነጉድጓድ ሰንጥቆ ፤ እንደ መብረቅ ብለው ድርግም ብሎ ፤ አንድ መኪና ባጠገቡ ዐለፈ ። መኪና መሆኑንም ያየው ከመ ፈቃደ አልባ መበርገጉ ካለፈለት በኋላ እንጂ ፤ በፊት ምን መፃት እንደሆነ ትጡ ጠፍተት ነበር ። መኪናው ለማያዊ መርቆዲስ መሆኑን ፤ ጥቂት ሕድ ብሎ ሳይቆለቆል ፤ ለቅጽበት አይቶት ነበር ። ግን ፤ ያለፈው በጣም ተጠግቶት ስለ ነበርና ፤ አጉናፍር መስኮቶቹን ዝቅ ለርጉ ስለነበር ፤ መርቆዲሱ ከመቶ በላይ ሲበር ያምታታው እየር በዘጠና የምትጋልበውን ፎክሰቫንን አንገዳግዷት ፤ መንገድ እንዳትሰት ሲታገል ፤ ያየውን አላጤነውም ነበር ። በኋላ ግን ፤ የታፈረች የዳሮ ዕጮኛ ፤ ባለ ሰማያዊ መርቆዲስ መሆኑ ትዝ አለው ። ተናደደ! . . . ግን ፤ እሱ እንዳልሆነስ ? መምጣቱን የት ያውቃል ? አጋጣሚ ?

ከኖጆ አዲስ አበባ እስቴዲዮስ ፡ ‘ ልጄን ታፈረች ትቀበላለች ፤ አትቀበልም ? ’ የሚለው ሐሳብና ፤ እልፈልግም ባይዋቅር ታፈረች ልትሆን እንደምትችል ለመጀመሪያ ጊዜ ታስበው ። ልቡ ተሸበረ ። እንደ ደረሰ ታፈረችን ለማየት ጓጉቶና ቸኩሎ የነበረው ሰው ፤ ልቡ ተከፈለ ። አመነታ ። እውነቱን ለማወቅ ፈራ ። ስለዚህ፤ ከታፈረች ጋር ከመገናኘቱ በፊት ፤ ከአድማሱ ጋር መወያየትን መረጠ ። ታፈረችን አግኝቶ ቁርጡን የሚያውቅበትን ጊዜ ለማራት ፤ ለማቆየት ቆረጠ . . .

እነሆ አሁን ፤ አፓርትመንቱ ቁጭ ብሎ ይህን ሁሉ ሲያስታውስ ፤ ለአድማሱ ገና አልደወለለትም ነበር ። ድንገት ተነሥቶ ደወለ ፡ “ አድማሱ አለ ? . . . ”

“ የት እንደ ሐደ ፡ ታውቃለህ ? . . . ”

“ መቼ ? . . . ”

“ ጥሩ ። የመጣ ወይም የደወለ እንደሆነ ፡ እቤት ነው ያለሁት በሉት . . . ”

“ እኔም እፈልገዋለሁ ” ብሎ ፡ ስልኩን አስቀመጠና ወደ መኝታ ቤቱ ገባ ።

ልብሱን አወላልቆ ገሳውን ለመታጠብ ሙቅ ውሃውን ለቀቀ። ዐርብ ለት ጠዋት ያያዘው ነው ። የሣህን ንገዳው እስቲሞላ የሦስት ቀን ጢሙን በጥንቃቄ ተላጪ ፤ ውሃውን በርዕ ነፈር ሲል ገብቶ መታጠብ ጀመረ ። እንደ ወትሮው ለማጥፋትም ፡ ለማንጐራጐርም ሞከረ ። ከንቱ ሆነ ። መንፈሱ ተበጥብጧልና ሁኔታው ለዘፈን አልተመቸም . . .

ውሃውን ዳግመኛ ሞልቶ እንደገና ገባ ። ሦስተኛ ጊዜ ንጹሕ ውሃውን ሞልቶ ፡ ሳሙናውን መትቶ መታጠብ ፈራ ። ሲጨርስ የመታጠቢያ ሣህኑን ካጠበ በኋላ ፡ ለቅንጦት አራተኛ ጊዜ ሞልቶ እንደ ገባ ፡ ስልኩ ተደወለ ።

በችኮላ ወጥቶ ውሃውን ወለሉ ላይ እያዝረበረበ ፡ ቴሌፎኑን አነጣ ። አድማሱ ነው ።

“ ደኅና ። እንደምን ከረምክ . . . ”

“ ወደ ላንጋኖ ሔጀ ነበር — በድንገት . . . ”

“ የለም ። ማንንም አላገኘሁም ። ከመጣሁም ገና ላንተ ብቻ መደወሌ ነው . . . ”

“ የለም ፡ አልደወልኩም ። ለምን ? ደህና አደለኝም እንዴ ? ” አለ እየተርበደበደ ።

“ መቼ ደውለህላት ነበር ? . . . ”

“ ትናንት ? ታዲያ አገኛህት ? . . . ምናለኝ ? ድምጹ . . . እንዴት ? ”

“ ምን ፣ አሟት ነበር ? . . . ”

“ ለብርቱ ጉዳይ እፈልግሃለሁ ። ልትመጣ ትችላለህ ፣ አሁን?”

“ መልካም ። እጠብቅሃለሁ ” ብሎ ሰልኩን ዘጋ ።

መታጠቢያ ቤት ገብቶ ፣ ተለቃልቆ ወጣ ። በችኮላ ልብሱን መልበስ ጀመረ ። ሸሚዙን እንደ ለበሰ መታጠቢያ ቤት ተመልሶ ጥርሱን ፋቀ ። በሸሚዙ ሳሎን ቁጭ ብሎ አድማሱን ይጠብቅ ጀመር ። ሰሞኑን ወስፋቱ ተዘግቶ እህል በደንብ ስላልተመገበ ፣ ገላውን ታጥቦ ሰወጣ ረኝብ ሞረሞረው ። በድንገት ብድግ ብሎ ምና ምን ፍለጋ ወጥ ቤት ገባ . . .

ወሥራ ሦስት

ፈረሰ

ወልደ ሥላሴ ቅዳሜ ግታ ጠጥቶና አዎሽቶ ቤቱ ገባ ። ምክንያት ፈልጎ ፡ ጠብ አንሥቶ ብሪቱን ደበደባት ። ከወትሮው ጠንከር አርጎ በለ ደቆላት እሑድን ሙሉ ቀን ተኛች ።

እሱ ግን እሑድ ከቀትር በኋላ ብርቄን አምጥቶ ባቅራቢያው ያለውን ፡ ‘ይለቀቃል’ ያላትን ቤት ከውጭ አሳያት ። ባል አግብታ ቤቱን ለቃ ለመሔድ የምትዘጋጀውን ቤት ስለሚያውቃት ፡ ውስጡንም ብርቄን አስገብኛት ። ብርቄ ሳታይ ፡ ሴትዮዋ ከወልደ ሥላሴ ጋር ተጠቃቀሱ ። ሙሉ ምስጢር ያለው ፈገግታ ፈገግ አሉ ።

ወልደ ሥላሴ ብርቄን ይዞ ከሔደ በኋላ ፡ የብሪቱ ቡና አጣጧ ወዳጆቿ እተኛችበት ሔደው ፡ ስለ ርሷ በመቆጫትና በመቆርቆር ስለ ወልደ ሥላሴና በለ ብርቄ ነገሯት ። ከመካከላቸው ብርቄ ፡ የዱሮ ሚስቱ መሆኗንና ፡ ሊታረቃት ዘወትር የሚመኝ መሆኑን የሚያውቁ ነበሩ ። ብሪቱ ግን ምንም የቁጣ ቃል ባትናገርም ፡ ውስጥ ውስጡን አርራ ነበርና ፡ ይነዝራትና የቆሳሰለ የነበረውን ሰውነቷን ረሰታ ፡ ብድግ ብላ አልጋዋ ላይ ተቀምጣ አዳመጠች ። እመት በለጥሻቸው የሚባሉት የቅርብ ጎረቤቷ ቡና ላፍላ ብለው እዚያው አፍልተው የቀሩት ጎረቤቶች ሁሉ ተጠርተው ሊጠጡ መጡ ። ከመካከላቸው ጣውንትነታቸው በግልጽ የታወቁትም እንኳ ሳይቀሩ ፡ ባንድ ቃል ለብሪቱ አዛኞች ሆኑ ።

ከዚህ ሁሉ ሐተታ ፡ ብሪቱ ልብ ውስጥ እንደማይፋቅ ሆኖ የተጻፈው ፡ ‘እሷን አባሮ ብርቄን ለመታረቅ’ አስቧል የሚባለው ነገር ነው ። ባሏን ሌሎች መጋራታቸውን ባትወድም ፡ አዲስ ልማድ አይ

ደለምና ትችለዋለች ። ሙሉ ልዲንና ጉልበቷን ያፈሰሰችበትን ጉጅና ጉልቻዋን መቀማትን ግን ፣ ዝም ብላ የምታየው ነገር ሆኖ እላገኘችውም ። ስለዚህ ግታ ሲመጣ ነገሩን ከራሱ ለማግኘት ቆረጠች።

ግታ ሲመጣ ‘አሞኛል’ ብላ ፣ ምንም እራት ሳታዘጋጅ ጋደም ብላ ጠበቀችው ። እሱ ምንም እንኳ በልቶ ስለሆነ የመጣው ምግብ ባይሻም ፣ ‘እኔ እንቺን እዚህ አስተኝቼ ለመጠር አደለምና ያመጣሁሽ ፣ ቶሎ! ዕቃሽን ጠቅልሽ ከቤቷ ውጪ’ ለማለት አፍታ አልፈጀበት ። ሌላም አስመርጮና አስፈርቶ የሚያዘርር ትርፍ ቃል ሁሉ ተናገራት ። እንዲያውም ፣ ገና በንግግሩ ማልቀስ ባትጀምር ኖሮ ፣ እንደገና ለመደብደብና መቆረጡን ለማሳወቅ ከጅሎ ነበር።

ብሪቱ ትዳሯ መፍረሱ መሆኑን በውቃ ተንሰቅሶታ ማልቀሱ አየለባት ። ወልደ ሥላሴ ፣ አግታቶም መሆኗን ጥቂት ጠብቆ ከተገነዘበ በኋላ ፣ “እንደዚህ እየተነፋረቅሽ የማታስተኝኝ ከሆነ ፣ እኔ ሕጄ ውጪ አድራለሁ ። ነገ ግን ስመለስ ድራሽሽን እንዳላገኘው” ብሎ ብድግ አለ ።

ብሪቱ እንዳይሕድ እግሩ ላይ ወድቃ ፣ ለቅሶዋን እንደምታቆም ቃል ገብታ ፣ አስቀረችው ። ወልደ ሥላሴ ፣ ዛሬ ብዙ ስላልጠጣ ፣ ስታስቅስ ማየት ስላቃተው ነበር እንጂ ፣ ብሪቱ እንደ ጠረጠረችው ሌላ ሴት ዘንድ ወይ ብርቱ ጋ ለመመለስ አልነበረም ።

ብሪቱ ጸጥ ስላለች ወልደ ሥላሴ ዕረፍትና ጸጥታ አግኝቶ እንቅልፍ ያዘው ። ማከረፍ ጀመረ ። ጥቂት ከቆየች በኋላ ፣ አፍጣ ትጠብቅ የነበረችው ብሪቱ ፣ እተኛበት አናቱን ተርክካው የለበሰችውን ጩረቅ ብቻ ይዛ ከቤቱ ተፈትልካ በረረች ።

ወልደ ሥላሴ ፣ ደንግጦና ባንኖ ካልጋው ሲነሣ ደም አስክሮት ወደቀ ። ጭለማ ስለ ነበረ ፣ እያንራ ፣ “ብሪቱ ፣ ብሪቱ ፣” እያለ ሲጣራ ፣ የቅርብ ጉረቤታቸው እመት በሰጥሻቸው ስምተው ፣ ገድጷታል ብለው በመሥጋት የቀሩትን ጉረቤቶች ሰብስበው ‘ክፈቱ’ እያሉ በር ደበደቡ ። የሚያገኙት መልስ የወልደ ሥላሴ ማንራት ብቻ ሆነ ። የሚከፍት ስለ ጠፋ ፣ ‘በር ሰብረን እንግባ’ ብሎ አንዱ

በትከሻው ሃይ ሲሰው ፡ ብራቱ የወጣችበት ክፍት በር ወለል ሲል ሰውዬው እቤቱ ውስጥ ወለል ላይ ተዘረገፈ ፤ ሁሉም ለመድረስ ሲጣደፉ ሻማ ለመያዝ ያሰበ አልነበረምና ፡ ‘መብራት ፤ መብራት ፤’ እያሉ ተጫጫሁ ። ካንዱ ቤት የጅ ባትሪ ተገኘ ። ከዚያ ፡ ወልደ ሥላሴን አንሥተው ደመኝ ጠራርገው ፡ ፍንክቱን በሞራ ተኩሰው በሻሽ እስረው አላደሩት ።

በማግሥቱ ሆስፒታል ሔዶ ታከመ ። ለብርቄም ደውሎ ነገሩን በክፊል ነገራት ። ብራቱ መሔዱን ስትሰማ ብርቄ ያንላቱኑማታ ወልደ ሥላሴ ቤት ገብታ አደረሻ ። በማግሥቱ ፡ ማከሰኞ ከወልደ ሥላሴ ጋር መሥረያ ቤቱ ሔዶ አዲሱ ሥራዋንና ኑሮዋን ጀመረች . . .

የብርቄ መሔድ ሰላም ፡ ለቤተሰቡም ድንገተኛ ነበር ። እንደ ደንቡ ፡ እንጀራ ጋጣራ ፡ ወጥ ሠርታ ትታ ስላልሔደች ፡ ተሰማና ከበደን ጥቂት ችግር ፈጠረዋቸው ። ከበደ እንኳ እንደ ጌቶቹ የሱቅ ዳቦ በልቶ መቆየት ይችላል ። ተሰማ ግን ፡ የሱቅ ዳቦ በልተህ ዋል ቢባል ጠመኝ ከዋሰ ይቆጥረዋል ። ያለ እንጀራና ወጥ አይሆንለትም ።

ስለዚህ ፡ የብርቄ ድንገተኛ መሔድ አበራን ስለ አፓርትመንቱ ጉዳይ በተጨማሪ ገፋፍቶት በዚያም በዚህ ብሎ ሐሙስ ጥር ስምንት የሚገባበት ፡ ባላንድ መኝታ ቤት አገኘ ።

ተስፋዬም እስኪሔድ ደባል ሆኖ እንዲቀመጥ አበራ ያቀረበ ለትን ሐሳብ ሳይቀበል ቀርቶ እቲጌ ሆቴል ቦታ ያዘ ።

ተስፋዬ ፡ ያሉት አያሌ የሱፍ ሙሉ ልብሶች ፡ ‘እሚሔድበት አገር አያስፈልጉኝም ፤ በሳጥን ታሽገውም በከንቱ ብል በልቶ ይጨርሳቸዋልና ፤ እነከበደ ለብሰው ያጌጡባቸውና ይደሰቱ’ ብሎ ፡ አንድ ሁለት ለተሰማ ፡ የቀሩትን ለወጣቱ እና ቅን ታዛዥ ፡ ለከበደ ፡ ለመስጠት አስቦ ነበር ። ዳሩ ግን ፡ ከበደ በቁመቱም ሆነ በወርዱ ከተስፋዬ በጣም ስለ በለጠ አንዱም የማይሆነው ሆነ ። ስለዚህ ሁሉም ለተሰማ ተሰጠ ።

ረቡዕ ዕለት ፡ ተሰማ ተጠርቶ ፡ የሦስት ወር ደምዘንና የተስፋዬ ብዙ የሱፍ ሙሉ ልብሶች ተሰጥተውት ተሰናበተ ። የኪሱ ቦርሳ

በብር : ሳጥኑ በሱፍ ልብስ ታጭቆ አንዱን ሙሉ ልብስ ለብሶ የመንግሥት ሹም መስሎ ደስ ብሎት : ሙሴ እየመታ ወደ ሴት ልጁ ቤት ሄደ ።

ከበደ ብዙ የቤት ዕቃ ወረሰ ። ተስፋዬ አንድም ነገር አልካ ፈል ብሎ እምቢ ስላለና : አበራ የሚያስፈልገውን ዕቃ ወስዶ : የቀረውን አስማምቶ መሸጡን ስለጠላ : ቢፈልግ እንዲሸጠው : ባይፈልግ ይዞ እንዲሔድ ለከበደ ሰጠው ። የማድቤቱን ኮተት ግን ተሰማ : ለሴት ልጁ ስጦታ እንዲወስድ ተፈቅዶለት ነበርና : ከዚያ የተረፈው ሁሉ የከበደ ንብረት ሆነ ።

ሐሙስ ለት አበራ አፓርታማው : ተስፋዬ እሆቴሉ : ተሰማ ከልጁ ባል ጋር መጥቶ የማድቤቱን ቅራንቅቦ ይዞ እመጦሪያው ፣ ሔዱ ። ከበደ ግን : ዕቃውንና ቤቱን ታቅፎ ቀረ ። ሆኖም : አበራ 'ሥራ አገኝልሃለሁና እንዳትጠፋ' ብሎታልና እጅግ ተደሰተ ። ከሱም ገንዘብ አለ ። ባለጠግነት ተሰማው ። ብርቁ የቀረችባትን ገንዘብ ሳትከፍል በመሔዱ ቢቆጭም : ወልደ ሥላሴ ዕቃውን እንዲያሻሽጠው ስለ ፈለገ : ሊተዋት ቆረጠ

* * *

አድማሱ ደርሶ የአፓርታማውን በር መጥሪያ እንደ ደወለ : አጐናፍር ወዲያው ከፈተለት ። ሲጨባበጡ አድማሱ : “ በጣም አስደነገጥኸኝ እኮ ! የሔድክበትን የሚያውቅ አንድም ሰው አላጣ መሰለህ እንዴ ! ስንቴ እዚህ ደወልኩ : ስንቴ መጣህ መሰለህ ! ”

“ ድንገተኛ : ቅጽበታዊ ውሳኔ ሆኖብኝ ነው ። ጉዳዩም ከበድ ያለ ስለሆነ እንደዚህ በተራብ አንጀት የሚጫወቱት ስላልሆነ አንድ ቦታ ሔደን ራታችንን እየበላን እናውጋው ። ”

“ እኔ ቤት ሔደን እዚያ እንብላ ። ጣይቱ በግ አርዳለች ። ” ጣይቱ ከባሏ ተኳርፋ ታላቅ ወንድሟ አድማሱ ቤት ተቀምጣለች ።

ተያይዘው ሔዱ ። በውስኪ አፋቸውን አሟሹና ወይይቱን አጐናፍር ጀመረ ።

“ ከታፈረች ጋር ከትናንት ወዲያ ማታ ‘የመረጃ’ ልውውጥ አደረግን ” አለና ከውስኪው ጉንጨት አደረገ ፣ አጉናፍር ።

“ አልገባኝም ። የምን ‘መረጃ’ ? ”

“ ቸኮልክ . . . እኔ የምስጢር ታሪኬን አንድ ሳይቀር ፣ እርሷም እንደዚሁ በወረቀት ዘርዘረን ተለዋወጥን ማለቱ ነው ። ”

“ ይኸ አዲስ ነገር ነው ! ”

“ ዓላማችን ፣ በኋላ “የቀድሞ ታሪክ” መጥቶ ጋብቻችንን ከሚ ያናጋብን ፣ ሁለታችንም ዐውቀን ብንገባበት ወይም ቆርጠን ብን ተወው ይሻላል ’ የሚል ነበር ። ”

“ ገባኝ ” አለና አድማሱ ፣ ሕሳብ ገባው ። ዝግ ብሎ ፣ የው ስኪ ብርጭቆውን አንሥቶ ተጉነጩ ። ለጥቂት ጊዜ ዝምታ ከሠ ፈነ በኋላ ፣ “ ታዲያ ‘መረጃውን’ ካየህ በኋላ ውሳኔ ላይ ደረሰክ ? ” ብሎ ፣ አጉናፍርን አተኩር ተመለከተው ።

“ አንድ ነገር አረጋግጫለሁ ። ታፈረችን በጣም እወዳታለሁ ! ”

“ ታዲያ ባንተ በኩል ለማግባት ችግር የለብህማ ” ሲል አድማሱ ፣ የታጠፈ ወረቀት አውጥቶ አጉናፍር ሰጠውና ፣ ውስኪ ውን ጭልጥ አደረገ ። ዳደኛው ሲያነብም ፣ በፊቱ ላይ የሚነበብ ነገር ፍለጋ ትኩር ብሎ ያስተውለው ጀመር ።

“ ታዲያስ ? ” አለው አድማሱ ፣ አንብቦ ጨረሰና ።

“ ምን ‘ታዲያስ’ ትለኛለህ ፣ አነበብከው አደለም ታሪኳን ! ”

“ በበኩሌ ጋብቻን ሊያግድ የሚችል ምንም ነገር አልታየ ኝም ። ”

“ የቴዎለርስ ጉዳይ ? የቀድሞ እጮኛዋስ ጉዳይ ? ”

“ የዶሪስስ ጉዳይ ? አፓርትመንትህ ያለው የሕፃን ልጅ ፎቶ ግራፍስ ? ወይስ እኝህ ነጥቦች ለታፈረች እስጠሃት ወረቀት ውስጥ አልተጠቀሱም ! ? ”

አጉናፍር በረጅሙ ተነፈሰና ፡ ወረቀቱን ከአድማሱ እጅ
ወስዶ እኪሱ ውስጥ ከተተው ፡ “ ያልተናዘዝኩላት እንጻችም
ኃጢአት ስለሌለ በዚህ አትሥጋ ፡ የሆነው ሆኖ ፡ በበኩሌ ላገባት
ቆርጫለሁ ፡ ”

“ እሼ ያለችህ እንደሆነ ፤ ” አለው አድማሱ ፡

“ አጉናፍር ውስኪ ቀድቶ አንዴ ጉንጨት ካለለት በኋላ ፡
“ ከተገደድኩም ጠልፈ እወስዳታለሁ ፤ ” አለ ፡ ቁርጠኛ በሆነ
አነጋገር ፡

አድማሱ የአጉናፍርን አባባልና አኳኋን ሲመለከት በሣቅ ተን
ከተከተ ፡

“ የምሬን ነው የምልህ ፤ ” አለ አጉናፍር ፡ በቁም ነገር ፡
“ ደግሞ የሚያሥቅ ነገር አይመስለኝም ፡ ”

“ ሳትወድ በግድ ያገባሃት ሴት ምን ትረባሃለች ፡ ”

“ ሐሳብዋን ካልቀየረች ፡ ለመጋባትማ በመሠረቱ ተስማም
ተን ነበር ፡ እኔ የእምልህ ፡ ሐሳቧን እንድትቀይር አልፈቅድላትም
ነው ፤ ”

“ በፊት የተስማማችው ጉድህን ሳታውቅ ነው ፡ አሁን
“ ጉድህን ከእውነተኛው ምንጭ — ከራስህ — ዐውቃለች ፡ ”

“ ታዲያ ባለፈ ታሪክ ምክንያት ፡ ስንት ዘመን ተጻፍኖ ኖሮ፤
ዛሬ እንደበት ያገኘው ፍቅራችን እንደገና ይዳፈን እንዴ ? ”

“ በል ፡ እራታችን ቀርቧል መሰለኝ ፡ በዚህ አንጣላ ፡ ሐደን
እንብላ ” ብሎ አድማሱ ፡ እጁን ለመታጠብ ተነሣ ፤ “ ና ቅደም’
አለው ፡

ራታቸውን በልተው ከጨረሱ በኋላ ትንሽ ተጨዋውተው ፡
አጉናፍር ድካም ስለ ተሰማው ፡ “ እድርሰኝና በጊዜ ልተኛ ” አለው ፡

አድማሱም በጉዳዩ ፈጥኖ ተሰማማ ፡ “ አዎ ፡ ከጥቂት ጊዜ
በፊት ነው ከመንገድ የገባኸው ፡ ነገ ደግሞ ፡ በጠየት መነሣት
ይኖርብህ ይሆናል ፡ ”

ከዚያ ተያይዘው በመኪና ወጡ ። መንገድ ላይ እንዳሉ ፡ “ሰሞኑን በስልክ ስታነጋግራት ፡ እንዴት ነበረች? ከድምጿ ፡ የተቀየረች ትመስላለች? ” አለ አጐናፍር ።

‘ ከዐርብ ማታ ወዲህ ተገናኝታችኋል ወይ? እኔ ፈልጌ ፈልጌ አጣሁት ’ ሰላት ትናንት ጠዋት ፡ የሥጋትና የፍርሃት ድምፅ ነው የአሰማችኝ— በስልክ ። ሆኖም ፡ ይኸ ለደህንነትህ ማሰቧን ያሳያል እንጂ ፡ ከነዲቃላህ ለማግባት ዝግጁ መሆኗን አያረጋግጥም! ”

“ እሷስ ከጆን ቴይለር ልትደቅል ትችል አልነበረም? ይኸ የአጋጣሚ ጉዳይ ነው! ”

“ ያጋጣሚም ሆነ የሌላ ፡ አሁን ያለው እውነታ ፡ አንተ አንድ የአምስት ዓመት የጀርመን ክልስ ወንድ ልጅ አለህ ። ታፈረች ግን ምንም የጥቁር አሜሪካን ልጅ ዲቃላ የላትም ። ስለዚህ ፡ ውሳኔዋን እስክትሰማ መጠበቅ ብቻ ነው ያንተ ፋንታ ” አለው አድማሱ ።

አጐናፍር ትንሽ በስጫት ብሎ ፡ “ ልጄ ያለው ከናቱ ጋር ጀርመን አገር ። እንዴት እሱ ‘በመካከላችን ሊመጣ ይችላል’ ብላ ልትፈራ ወይም ልትሠጋ ትችላለች? ” አለ ።

በዚህን ጊዜ አጐናፍር አፓርተማ ሕንፃ ዘንድ ደረሱ ።

“ ግባና አንድ ለመንገድ ብለህ ትሔዳለህ ። ”

“ መልካም ...! ታፈረች አስተዋይ መሆኗን አትዘንጋ ። የምታደርገውም ውሳኔ የበሰለ እንደሚሆን አትጠርጥር ። ”

“ ውሳኔዋ ብስልም ሆነ ጥሬ እኔ እሷን ማግባት ነው የምፈልገው!! ”

“ እንግዲህ ይኸን ሁለታችሁ ወስኑ ። እኔን ልቤን ባታደርቀኝ ደስ ይለኛል ። ይልቅ ሌላ ወሬ አምጣ ። ”

“ እኔ ሌላ ወሬ የለኝም! ”

‘ እንግዲያው ዝም እንበል!’ አንድ ለመንገዴ ልጠጣና በሰላም ቤቴ ልሔድ ... በነገራችን ላይ ፡ “ እኛ በለጠ የዳጣቸው ሽማግሌ

በጣም ተሸኳቸው ፣ ሳይፈቀድላቸው ‘አሻፈረኝ’ ብለው ከሆሰው
ወጥተው ዐርብ ለት ወደ ሀገራቸው ሔዱ ስሉ ” አለ አድማሱ ፡

አጎናፍር ምንም አስተያየት ሳይሰነዝር ፣ የእፓርትመንቱን
በር ለመክፈት ቁልፉን ከሰካ በኋላ ፣ ዞር ብሎ ፡ “ በደንብ ፣ በደንብ
ዳኑ ፣ ? ” አለ በመደነቅ ።

“ ሽማግሌው የዋዛ አልነበሩም ለካ ፣ ብረት ናቸው ስሉ ። በደ
ንብ እንኳ መዳናቸውን እንጂ ። አለበለዚያ ይፈቀድላቸው ነበር ።
ግን እሳቸው ፣ ‘ ወደ ርስቴ ቸሎ መሔድ አለብኝ ’ ስሉ ስሉ ። ”

“ እንዴት ደኅና ተገኝባለ አበራ ! ” ብሎ ደስ አለው ።

“ የአበራን ነገር ካነሣን ዘንድ ፣ በየፀሥራ አምስቱ ቀን
ታትሞ የሚወጣ የግል ጋዜጣ — ስሙን ሁሉ ነግረውኝ ነበር ፣ አሁን
ሆዴ ገባ እንጂ ! — አውጥቷል ይሁን ሲያወጣ ነው ስሉ ። ”

እንደገቡ ፣ አጎናፍር ወደ ባኞ ቤቱ ሲገባ ፣ አድማሱ አጎና
ፍር መኝታ ቤት ገብቶ ስልክ መደወል ጀመረ . . .

አድማሱ የስልክ ንግግሩን ጨርሶ እሣሉን ሲደርስ ፣ ጓደኛው
‘ አንድ ለመንገዱን ’ አዘጋጅቶ ለራሱም አንድ ቀድቶ ጠበ
ቀው ። እሱ ሣሉን ሲመጣ አጎናፍር መኝታ ቤት ሔደ ። አድ
ማሱ የልጁን ፎቶግራፍ አንሥቶ ልብ ብሎ አስተዋለው ። የውጭ
ደም ያለበት መሆኑ በግልጽ ያስታውቅ እንጂ ፣ ቁርጥ አጎናፍርን
መሰለው ። ፎቶውን እየታው መልሶ ወደ መቀመጫው ሲሔድ ፣ አጎ
ናፍር ፒጃማውን ለብሶ የጠዋት ልብሱን ደርቦ ብቅ አለ ።

“ ዘይደሃል ። በጊዜ መተኛቱ ጥሩ ነው ” አሰና አድማሱ፤
“ ለጤንነታችን ” ብሎ ብርጭቆውን እነሣ ።

“ ለጤንነታችን ” ብሎ አጎናፍር አንሥቶ ተጎነጨና ፣
“ ጊዜው እንኳ በጣም ጊዜ ነው ። ገና ሦስት እንኳ የሞላ አይመስ
ለኝም ። ” ሰዓቱን አየት እያደረገ ፣ “ ሆኖም ቀደም ብሎ መተኛቱ
እንቅልፍ ከወሰደ ይጠቅማል እንጂ አይጎዳም ። ” ለታፈረች ‘ ልደ
ውል አልደውል ’ የሚለው የሕሊና መግት ውሳኔ ገና አላገኘም ።

አድማሱ ደንገት ብድግ ብሎ ። “በል ልሔድ ፣ ደገና እደር”
 አለ ። ዓደኛው እንደ ሐደ ፣ አጉናፍሮ ወደ መኝታዉ አልሔደም ።
 ሣሎን ነገር ሲያሰላስል ትንሽ ቆየ ። በኋላ መኝታ ቤቱ ገብቶ
 ዉክኖ ለታፈረች ደወለላት ። ቤቷ አልነበረችም ። ተግባሩ...

* * *

ታፈረች ባንሸው ፣ ከዓደኛዋ ከዘነመች ሲሳይ ጋር ግምቅ
 ውን ስትጫወት ቆይታ ቤቷ ስትመጣ ፣ ባንድ ነገር ተደሰታ ነበር ።
 ይኸውም ፣ ከአጉናፍሮ ጋር ቀጠለችም አልቀጠለች ፣ የቀድሞ
 ዕጮኛዋ የእንደሸህ ዘመዴ ጉዳይ በሰላም ግከተው ነው ። ነገሩን
 እንዴት እንደ ዉረሰች ስትነግራት ፣ ዘነመች ትሆን የነበረው
 ሁኔታ ፣ አሁንም ታፈረች ፈት መጥቶ ድቅን ይላል ።

‘ሠራሁለት እኔ ያንቺ እሳት ፣’ ትላለች እየተንከተከተች
 በሣቅ ። ‘ፈርቶ ፣ ተንሸቅሽቆ ፣ ሞቶ ነበር ፣ ባለፉት ጥቂት ቀናት
 ውስጥ በተለይ ። ሞኖዉ ነገር ፣ ትናንት ዉፍት ቢሮዬ ደውሎ ቀጠሮ
 ጠይቆኝ ፣ ከሰዓት በኋላ ከቀጠሮው ቅደም ብሎ ቤቱ መጥቶ ፣ “ታፈ
 ረችን እንኳን አጠገቧ ልደርስ ፣ ባለፈችባትም መንገድ አላልፍ ።
 ይኸን ለተባሉት ሰዎች በቶሎ ደርሶ እንዲያውቁልኝ አድርጌልኝ።
 አደራሽን ፤” አይለኝ መሰለኸ እንዴ ፣ እኔም ፣ ጥሩ አደረግህ ።
 ለምን በማትፈልጋት ቤት ላቢያ አደጋ ላይ ትወድቃለህ? አልኩት።
 “እኔን እንኳ ማን አባቱ ይነካኛል ፤ በሌላ ሰዎች ላይ አደጋ ጥቆ
 ለምን ጣጣ ውስጥ ልግባ ብዬ ነው እንጂ ፣ ያውም በማትረባ መናኛ
 ሴት ምክንያት ፣ እነማን እንደሆኑ ዐላውቃቸውም ብለኸ ላትነ
 ግሪኝም ፣ እኛ ደርሰንባቸዋል ። እነማን መሆናቸውን ዐውቀናል።
 ብቻ እኛ ነገሩን ችላ ለማለት ፈቅደናል” ብሎ ጉራውን አይነ
 ሰንሰብኝም መሰለኸ ፣ ያነኩት ሣቅ ሲያፈነዳኝ ደርሶ ነበር ። ደም
 እነማን እንደሆኑ ዐውቀናል ፣ ታይልኛለኸ ውሸቱ ቆሞ ሲሔድ!!
 እንደምታውቁው ለማስፈራራት ብዬ እኔ ራሴ ፈጥራ ነገርኩት
 እንጂ ፣ ምን ሰው አለና ነው ፣ ‘እንማን መሆናቸውን ዐውቀናል ፣ የሚ
 ለው?’ ብላ በሣቅ ፍርስ አለች ። ‘ምክንያቱ ምንም ይሁን ፣
 ብቻ እንኳን እንቺን ላለማስቸገር ልሱ ቆረጠ’ ብላ ደመደመች...

በሰ ርሷና አጉናፍር ጉዳይ ዘነመች ፡ ‘ የምን ዲቃላ ነው እቲ’ ብላታለች ። በሰዚህ ፡ ታፈረች የአጉናፍርን ጉዳይ ከጓደኛዋ ጋር በሰፊው ለመወያየት አልፈቀደችም ። በመጀመሪያ ደረጃ የገዛ ራሷን ሐሳብ መወሰን አልቻለችም ...

በዚያም ላይ ፡ ወረቀቷን ካነበበ በኋላ አጉናፍር ሐሳቡን ላለ መቀየሩ ምንም ዐይነት ፍንጭ ስላላገኘች ፡ በሰ ወደፊቱ ኑሮዋ አካሄድ የሷም ሐሳብ ይዋልላል ። ልቧ ገና አንድ ነገር ላይ አልቆ ረጠም ። ይኸንኑ ስታሰላስል ጥቂት እንደ ቆየች ፡ በልኩ ተደወለ ። “ ላንቺ ነው ” በሰ ተባለች ከመነታ ቢቷ ሆኖ ተቀበለች ። በልኩን እያዳመጠች ሰዓቷን አየች ። ፊቷ ላይ ምንም አይነብም ። በጸ ጥታ ስታዳምጥ ቆይታ ፡ “ የት ? ” አለች በርጋታ ። አሁንም ጥቂት አዳምጣ ፡ “ እሺ ” ብላ በልኩን ዘጋችው ። ለባብላ ወጣች ...

*

*

*

እድማሱ የነበረውን የግል ግምት ፡ የአጉናፍር አኳኋን አጠ ናከረለት ። በታፈረች ፍቅር፣ያ ልዩ የምር መያዙን፣ በግያሻማ አኳኋን አረጋገጠ ። በጣም ደስ አለው ። ምንው ቢሉ ፡ ‘ ስሜት የሌለው ድንጋይ ይሆን ? ’ የሚል ፍርጣሬ ፡ አንዳንዴ በጓደኞቹም ላይ ቁምር አጉናፍር ሳያሳድር አልቀረም ነበርና ነው ። ደግሞም ፡ እድማሱን ይበልጥ ያስፈነደቀው ፡ አጉናፍር ለመጀመሪያ ጊዜ ጥልቅ በሆነ ፍቅር መነደፉ ወይም የወደዳትን ለማግባት መቁረጡ ብቻ ሳይሆን፣ ፍቅር እንደ ያዘው በይፋ አምኖ ፡ የሚያስፈልገውን እርምጃ ሲሉ ለመውሰድ የማያመነታ መሆኑን ፡ እድማሱ ራሱ ለማመን በመቻሉ ነው ።

ይኸን እያለበ ፡ ወደ ቀጠሮው በታ እድማሱ ገሠገሠ . . . ደርሶ ጥቂት ቆም ብሎ እንደ ጠበቀ ፡ የታፈረችን ፔገር ስትመጣ በፋቅ አይቶ ፡ በመኪናው መብራት ምልክት አሳያት ። ታፈረችም ዝግ አድርጋ አምጥታ ፡ እሱ መኪና ጉን ፔገሮን አቁማ ወርዶ እሱ ፈያት ውስጥ ገባች . . .

*

*

*

ከታፈረች እንደ ተለያዩ ፡ ዘነመች ረዘም ላለ ጊዜ ብቻዋን እግሱና ሆና ፡ በሐሳብ ተውጣ ቆየች ። መጀመሪያ ፡ በታፈረችና

አጉላላ ፍቅርና ጋብቻ ላይ ነበር ሐሳቧ ሲጉላላ የቆየው ። ግን፣ ይህ ነው የማትለው ነገር ልቧን ያስጨንቀው ስለ ነበር፤ የነርሱን ነገር ትታ የጭንቀቷን ምንጭ ለማግኘት ማውጣት ማውረድ ቀጥላለች ። አቅቦጠቢጣት ። ተነሥታ ማርቷ ጨምራ፣ ዊንስተን ሲጃራዋን ይዛ መኝታ ቤቷ ገባች ። አልጋዋ ላይ ተቀምጣ ከማርቷኒዋ ከተገኘውች በኋላ፣ አልጋዋ ውስጥ ለመግባት መዘጋጀት ጀመረች።

ገብታ እንደ ተኛች፣ ሲጃራዋን አቀጣጥላ አንድ ጊዜ ሳበች፣ መኝታ ቤቷ ኮርኒስ ላይ ቦዘዝ ያሉ ዐይኖቿን እንደ ጣለች፣ የሐሳብ ጉዞ ጀመረ..... ‘ችታፈረች ቆርጣለች። ሰውየው እሷ የምትለው ዐይነት ሰው አርግጥ ከሆነ ምናልባት ጋብቻቸው ሲሠምር ይችላል። እኔ ግን ለማመን፣ ሰውየውን ማወቅና፣ እሷ እንደምትለው መሆኑን ማረጋገጥ አለብኝ። ቅድም ስንለያይ አስተዋውቋችኋለሁ፣ ጥቂት ያመነታችና እርግጠኛ ያልሆነች መሰለኝ . . . ይሁንና ዋናው ቁም ነገር፣ ታፈረች ከዚህ ቀደም ያለችው ነገር ነው — ስለ ሴተሳ ጤነት ። ያኔ እኔ ባንድ ጀሮዬ ሰምቼ በሌላው አውጥቼ የጣልኩት መስሎኝ ነበር ። ግን፣ “ ዓለም ወረተኛ ነች ። ነገ ሌላ ዘንመች ትፈልጋለች - . . . ያኔ ማን ቀሪ ዘመድ አለሽ ? ” ያለችው ነገር፣ ልቤ ውስጥ ተሸንቅሮ ቀርቶ ነው፣ አሁኑ እንደዚህ ሰላም የሚነሳኝ ። ምክንያቱም እውነትነቱን ለመከድ አልቻልኩምና ! ስለዚህ የቆሮውን ሐሳቤን ቀይራ፣ እኔ እንደምፈልገው ሆኖ፣ እሷ የምትለውም ነገር እዳይደርሰብኝ፣ ማድረግ ነው ። ይኸ እስከዚህ ከባድ አይደለም ። አሁን ካላገባሁሽ ከሚሉት ውስጥ አንዱን፣ በሀብትና ንብረት የደረጀውን፣ ግን ቀናቱኛ ያልሆነውን መርጦ ማግባት ነው’ ብላ ሐሳቧን ከደመደመች በኋላ፣ ከአያሌ ወዳጆቿ መካከል፣ አንዳንዶቹ በዐይነ ሕሊናዋ እያለፉ ይጠኑ ጀመር

* * *

“ . . . እኔ እኮ ያንለት ገና እንደ ተገናኘን ሰላባቱ ጉዳይ የነገርከኝን ነግሬው ቢሆን ኖሮ ለአባቱ ተብሮ ይደርስ ነበር ! እኔ ግን ትንሽ ከተጨዋውትን በኋላ እነግረዋለሁ ብዬ፣ ያው እንደ ነገርኩህ የቀረው ነገር ሁሉ ሆነ፣ ሳልነግረው ተለያየን ። ይኸ ነው፣ እንዴት አድርጌ ዐይኑን እየዋለሁ የሚያሰኘኝ ! ” አለች ታፈረች ።

“ ነገርኩሽ እኮ ። እኔ ‘አባቴ በሽታቸው ጠንቆባቸዋል’ አልኩ። አንጂ ፣ ‘ዐርፈዋል’ አላልኩሽም ነበር ” አለ አድማሱ ።

“ ቢሆንም ፣ መንገር ነበረብኝ ። ”

“ እኔም እስካሁን አልነገርኩትም እኮ ! ለዚህ ነው በአስቸኳይ አሁን እንገናኝ ብዬ ያስቸገርኩሽ ። ስለዚህ ፣ አብረን ሆነን ነገ ጠዋት እናርዳው ። ”

ታፈረች ፣ ‘እሺም እንበይ’ ለማለት ተቸገረች ። አወሳወሰች ። አመነታች ። አድማሱም ለጊዜው የሚለው ስለ ጠፋው ዝም አለ ። ትንሽ አሰላስሎ ፣ “ እስካሁን ሁለታችንም አልነገርነውም ። እንዲያውም እኔ ዛሬ ቤቴ ወስጄ ራት ሳበላው ፣ እርሙን ያበላሁት ነበር የመሰለኝ ። ግን ፣ አንቺን ይህ ጉዳይ የቆጩሽ ስለ መሰለኝ ፣ ብቻ ዬን ዛሬ ማታውት ሳረዳው አልፈለግሁም ። ደግሞም ትንሽ ጐስ ቆልቆል ብሏል — ቅድም ላየው ” አለ ።

“ ምናልባት እሱ በኔ መገኘት ደስ አይለውም ይሆናል ” አለች እያቅማማች ።

“ ሰው እኮ በደስታውና በሐዘኑ ጊዜ አጠገቡ እንዲገኙ የሚፈልገው የሚወዳቸውንና የሚያቀርባቸውን ነው ። ”

በግልጽ አብራርቶ ባይለውም ፣ ወዴት አግጣጫ እንደሚያመራ ገብቶታል ። ግን ዝም አለች ።

“ የኔ ሐሳብ ፣ ነገ አንድ ቦታ ተገናኝተን ፣ ልክ ከጠዋቱ በአንድ ሰዓት እሱ ዘንድ ለመድረስ ነው ። ”

“ እስከዚያስ በስልክ አንዱ ደውሎለት አባቴ መሞታቸውን ያወቀስ እንደሆነ ? ” የሚል ጥያቄ ሰነዘረች ።

“ ውነትሽን ነው ። እስቲ ዘዴ እፈልጋለሁ ታዲያስ ፣ ትመጫለሽ አብረሽኝ ፣ ነገ ጠዋት ? ”

★ ★ ★

አጐናፍር የአፓርተማው ደወል ደጋግሞ ሲደውል ሰምቶ ነቃ የራስጌ መብራቱን አብርቶ ሰዓቱን አየ ። ላንድ ሰዓት ሰባት ደቂቃ

ጉዳይ ነው። “ ማንው እሱ በዚህ ሰዓት እኔ ዘንድ የሚመጣ ? ደግሞ ለምን ጉዳይ ? ” እያለ በልቡ ፡ ከአልጋው ወርዶ የጠዋት ልብ ሱን ደርቦ ወደ ሣሉን ሊሔድ ሲል ማታ የነቀለውን ስልክ አይቶ ሰካውና ወደ ሣሉን ሔደ። በሩን ትቶ ፡ አስቀድሞ የሣሉንን መስኮት ብርግድ አድርጎ ከፈተው ። ፀሐይዋ ኳ ብላ ወጥታለች ። ቀዝቃዛ አየር ከበስተ ሰሜን ምሥራቅ በሚመጣው ነፋስ ጀርባ ታዝሎ ሣሉን ውስጥ ገባ ።

አጎናፍር በሩን ከፍቶ ወደ ኋላ ሲመለስ ፡ ታፈረች ቀድማ ዘው አለች ። ዐይን ላይን ግጥም ሲሉ ልቡ ስንጥቅ ሲል ተሰማው። ሳያስበው ራመድ ብሎ እቅፍ አደረጋት ። ተቃቀፋ ። ዐይኑ ሲከፈት አድማሱ በሩን ዘግቶ ወደ ማኸል ሣሉን ውልብ ሲል ታየው። ዞር ሲል በተከፈተው መስኮት ወደ ውጭ ሲመለከት አየው ። ታፈረችን ባንድ እጅ አቀፍ አድርጎ ወደ ሶፋው አየመራት ፡ “ እንደ ምን አደርክ አድሜ ” አለው ።

አድማሱ ዞር ብሎ ፡ “ እንደ ምን አደርክ አጎ ” አለውና ሊጨብጠው መጣ ።

ታፈረች እሱን ላይ እንደ ተቀመጠች ፡ ፊት ለፊቷ አለው ቴሌቪዥን ላይ ፡ መስተዋት ውስጥ ያለ ፡ የአንድ ወንድ ልጅ ፎቶ አየች ። ድንግጥ አለ ሰውነቷ ። ልጇም በቀጥታ ወደ ርሷ ያያል ።

አጎናፍርም አጠገቧ ሶፋው ላይ ሲቀመጥ ፡ ዐይኗን ተከትሎ ፎቶውን አየት አድርጎ ፡ ወደ መሬት አቀረቀረ ።

አድማሱ የሁለቱንም አድራጎችና ሁኔታ ልብ ሳይል አልቀረም ። ሆኖም ፡ ድምፁን ትንሽ ከፍ አድርጎ ፡ “ አጎናፍር ! ! ” አለ ። ሁለቱም ወደ አድማሱ ይመለከቱ ጀመር ። “ ለሞኑን ስፈልግህ እንደነበር ነግራለሁ ፤ ትናንት ሌሎች ከኔ ቀድመው ያገኙሃል ብዬም ሠግቼ ነበር ” አለ አድማሱ ፡ የነገሩ ሁሉ መላቅጡ እየጠፋው ።

“ አድማሱ ! ምን ለማለት ነው ? አልገባኝም ? ”

“ ማለቱ ስለ አባትህ - ” ሲል አጉናፍር ወደ ታፈረች ዞር
አለ ። ለመጀመሪያ ጊዜ ጥቁር ሻሽ ማሰሯንና ጥቁር በጥቁር የለ
በሰች መሆኗን ተገነዘበ ። እንደገና ወደ አድማሱ ፊቱን አዞረ ።
ጥቁር ክራባት ማሰሩን አስተዋለ ። አድማሱ መጨረስ አልነበረ
በትም ። አጉናፍር ሥቅሥቅ ብሎ ያለቅስ ጀመር ። ታፈረች ግራ
ገብቷት ዝም አለች ። አድማሱም ትንሽ ይውጣለት ብሎ ተወደ።
ተከዞ ቁጭ አለ ። ለጥቂት ጊዜ ካለቀሰ በኋላ አቆመ ። ጸጥ አለ ።
ትዝታና ሐሳብ ባሕር ውስጥ ነባ ።

አድማሱ ፡ “ መቼም እንደምታውቀው ይኸ ነገር አዲስ አይ
ደለም ። ይኸንን ላንት እኔ አልነግርህም ” ብሎ ጀመረ ። “ ስለ
ዚህ ዋናው ነገር መበርታት ነው ። ”

አጉናፍር አባቱ እንደ ተለመደው ፡ “ እንዴ ዳኑ ፣ እንዴ
ሞቱ ፣ እየተባለ የሚኖሩ እንጂ ፣ የሚሞቱ ፣ ጨርሶ አልመሰለውም
ነበር ። ስለዚህ ፣ ሞታቸው ያልጠበቀው ነገር ሆነበት ። ይህን እያ
ሰላሰለ ዝምታውን ቅጠለ ።

“ ደብራቦ ሕደህ መቃብራቸው ላይ ቆመህ እርምህን ለማው
ጣት የምትሻ ከሆነ ፣ ላንዳንድ ቅርብ ጓደኞቻችን ልደውልና ማል
ደን አሁኑኑ ብንሔድ ” ብሎ አድማሱ ፣ ሐሳብ አቀረበ ።

“ ምን ለመፍጠር ነው ደብራቦ የምሔደው ፣ እኔ ከእንግዲህ
ወዲያ እዚያች አገር በሕይወቴ ዝርም አልል ። ምን ወይም ማን
ቀረኝ ብዬ ፣ ሁለተኛ ፣ ለአንድ ሰው ደውለህ ስለዚህ ጉዳይ እንዳ
ትነግር ። እኔ በጭራሽ አልፈልግም ፤ ” አለ ነገሩን ቁርጥ አድርጎ ።

“ አንዳንድ ጓደኞችህ ሊቀየሙህ ይችላሉ ። ”

“ ሊቀየሙ ይችላሉ ፣ ለኔ ብለው ፤ ፤ ”

“ ዘመዶችህም ሐውልት ለማሠራት ያስቡ ይሆናልና ፣ ዝም
ብለህ ከሁሉም ተለይተህ ፤ ‘ የግል ሐዘኔ ነው ’ ልትል አትችልም ። ”

“ ሰውን መጥቀም ከመሞቱ በፊት በሕይወቱ ሣለ ነው ።
አሁን የተጠረበ ደንጋይ ቢከምሩባቸው ለአባቱ ምንም አይጠቅ
ማቸውም ። ስለዚህ ተወኝ ፤ . . . ”

ደንገት ብድግ ብሎ መኝታ ቤቱ ገብቶ ልብሱን ለባበለ ።
ወደ ግሉን ሲመለስ አድማሱና ታፈረች የሉም ። ላንዳፍታ ግራ
ገባው ። ወዲያው ከወደ ወጥ ቤቱ አግጣጫ ድምፅ ሰማ ። “ አድ
ማሱ ! ምንድር ነው የምታደርጉት ? እኔ ቁርስ አልበላም ” አለ ።

አድማሱ ወደ ግሉን እየመጣ ፡ “ ቡና ለማፍላት ፈልጋ ነው፤
ታፈረች ” አለ ።

አጉናፍር ሶፋው ላይ ተቀምጦ ዝም አለ ።

ሦስት ሰዓት ላይ አድማሱ እሦስታቸውም ቢርዎች ደውሉ፤
ለቅሶ ስላለባቸው እንደማይመጡና ምናልባትም ፡ ከከተማ ውጭ ፡
የሚሔዱ መሆኑንም ጠቁሞ ሲጨርስ ፡ ስልኩን ነቀለው ። ሦስቱም
አብረው ውለው ፡ ማታ ታፈረችን አድርሱ ፡ አድማሱ ወደ ቤቱ
ሔደ ።

* * *

የአጉናፍር ሽማግሌዎች ቀጠሮ ተሰጥቷቸው እንደ ወጡ ፡
የታፈረች ወላጆችና የቅርብ ቤተ ዘመዶች በጉዳዩ በሰፊው ሲወ
ያዩ ቆዩ . . .

“ ሰውየው ፈት ነው ሲ፡ ይኸው ብቻ አይደል ፤ ያኼው
ፈረንጅ ሚስቱ ልጅ ወልዳታሶች አሉ ። ወደ አገሩ ሲመጣ ነው
ፈቷት የመጣ ! !

“ ታዲያ ፡ ለስንቱ የመኳንንትና የመሳፍንት ልጅ ልጃችንን
እንድንድር ስንለመንና እኛም በናማርጥ ኖረን ፤ አሁን ለዚህ ማን
ነቱ ላልታወቀ ፈት ፤ እንደ ጋለሞታ ለሁለተኛ ሚስትነት ልጃች
ንን እንዳር ? ” አሉ የታፈረች የአባቷ ታላቅ ወንድም ። ለሴት
አያቷ የበዙር ልጅ ፤ ለታፈረች አባት የሁለቱ ታላቅ ናቸው ።

“ ልጁ እዚያ እሰው አገር ለረጅም ጊዜ እየተማረ ሲኖር ስሕ
ተት ሠርቶ ይሆናል ። ደቅሉም ይሆናል ። በወንድ ልጅ ላይ ሁሉ

የሚያርስ ነገር ነው ። እርግጥ ፣ ይኸ ሆኖ ባያገኝ ኖሮ መልካም ነበር ። ነገር ግን ፣ የሆነም ከሆነ አንዱ ሆኗል ። የፈሰሰ ውግ አይታልም ነው ። ጥናው ቁም ነገር ፣ ታፈረች ልታገባው መስማማቷ የታወቀ መሆኑ ነው ። ስለዚህ ፣ ልጄ ሽማግሌ መላኩ የቤተሰብን ምርቃት ለማግኘት እንጂ ፣ እንደውነቱ ከሆነ እኛን ለማግባት ፈቃድ አስፈልጉት አይደለም ።” አሉ ፣ በዕድሜ የሁሉም ታናሽ የሆኑት የታፈረች ሌላው አጉት ።

“አንተ ደግሞ ደርሶ ዘመናይ መሆን ትሞክራለህ ፤” አሉ ያባቷ ታላቅ ወንድም ፣ ታናሽ ወንድማቸውን በቁጣ ።

“አንተ ደግሞ ሁለዚህን ያልኩት ብቻ ካልሆነ ትላለህ ፤ ሁሉም ሐሳቡን ይናገር ። ለመመካከር ነው እኮ ሁሉም እዚህ የተቀመጠው ።” አሉ የታፈረች ሴት አያት የበኩር ልጃቸውን ።

“ዱሮውኑም አሞላቀሽ እዚህ ያደረሰሻት አንቺ ነሽ ፤ አንቺ ፊት ባትሰጪያት ኖሮ ፣ ነገሩ እዚያም አይደርስ ነበር ፤” አሏቸው ፣ እናታቸውን ።

“ያኔ ፣ ያ ባንተ በኩል የመጣውን ልጅ ቀለበት አውልቃ ከጣ ለችለት ጊዜ አንሥቶ ፣ አንተ ልጄን ጥምድ አድርገህ ይዘግታል ። ካንተ በቀር ፣ ያኔ ያደረገችው ትክክል መሆኑን አገር ነው ያመነው ። ልጄ ወሮበላና አምባገነኖች ነው ፣ መጀመሪያ እሼ ብላ የታጪችው የኛን ፈቃድ ለመፈጸም ብላ እንጂ እሱን ፈቅዳው እንዳልነበረ እኔ ዐውቃለሁ ። ስለዚህ ፣ የምትሰጠው ምክር እንዳለህ እሱን ተናገር ። ትርፍ ነገር አትናገረኝ ፤ ፤” አሉ የታፈረች አያት ተቆጥተው ።

ታናሽ ወንድምየውም ከናታቸው ለጠቅ አድርገው ፣ “ከታፈረች ጋር በከንቱ እስከ ወዲያኛው እንቆራረጥ ካላልን በቀር ፣ ‘እምቢ’ ማለታችን ፣ እነርሱን ከመጋባት የሚያግዳቸው አይመስለኝም ። ያለ ወላጅ ፈቃድ ለመጋባት ዕድሜና ሕግ ይፈቅድላቸዋል ።” አሉ ።

አብዛኛው ቤተ ዘመድ በዚህ ሐሳብ የሚሰማው መሰለ ። በዚህ ጊዜ ታላቅ ወንድምየው፡ “ነገሩን እዚህ ድረስ ካደረሳችሁት፣ እኔ የምቃወምበት ጥናና ከባድ ምክንያት አለኝ ። እስካሁን እንኳ ልናገረው አልፈለግሁም ነበር ። በዚያን ሰዋን አባቱ ሞተው፣ በእንቅብ ነው አሉ የተቀበሩት፤” ሌላ ቤቱን መብረቅ የወደቀበት ያህል ቤተ ዘመድ ከው፡ ድርቅ አለ ። አንጋፋ ወንድም ንግግራቸው በፈጠረው ደንጋጪ ተደሰኑ ። “ልጁም በነገሩ ከግፈሩ ብዛት ቆብራቸው ላይ እንኳ አልተገኘም ። እንዲያውም ከከተማው ምስት ቀን ያህል በሮ ጠፍቶ ነበር አሉ፤ የከረመው ። እስካሁንም ድረስ ከጓደኞቹ ውስጥ ጉዳዩን የሰሙ እጅግ በጣም ጥቂቶች ብቻ ናቸው፤” አሉና፡ ታላቅ ወንድም በረጅሙ ተነፈሱ ። ንጉሥ ቻቸውን በሁለት እጆቻቸው ይዘው እራሳቸውን ደፉ፤ ጥልቅ ሐሳብ ውስጥ ያሉ መስለው

በቤቱ ውስጥ ዝምታው ሠፍኖ ጥቂት ጊዜ ፋየ ።

በጳላ፣ ትንሽ ወንድም፡ “የጠላት ወሪ እንደሆነሰ፣ ወሪው ትክክለኛ ለመሆኑ በምን ይቃወማል፣ ይሽ ‘አሉ - አሉ’ የሚለው አባባል ብዙ ጊዜ በሕተት ላይ ይጥላል” አሉ፤ ለሰለሰ ባለ አነጋገር ።

“ውሸታም ነህ ግለትህ ነው፣ እንዴት፣ እንዴት እባክህ!”

“የለም እኮ ጋሽዬ ። እኔ የምለው እኮ ለተንኮል የተነገረ ሊሆን ይችላል ነው ። ሌላ ግስረጃ ካላገኘን ግመን የለብንም፣ እናጣራ ለግለት ነው ።”

“ትክክለኛ ነገር ነው ። ያገኘሁትም ጉዳዩን በቅርብ ተከታትለው ከሚያውቁ ከጥሩ ምንጭ ነው” አሉ አንጋፋ ወንድም፤ በርግጠኛነት ።

“በቅርብ ተከታትለው ከሚያውቁ፣ ያልከው አልገባኝም” ሌላ ጠየቁ ትንሽ ወንድም ።

ታላቅ ወንድም በግልምጫ ሲገረምጧቸው አይተው፤ የታረረች እያት ከትንሹ ልጃቸው ቀበል አድርገው፤ “ነገሩን የሚ

ከታተለው ያ የቀድሞ ዕጮችዋ ወይም አባቱ እንዳይሆን ? "አሉ የበዙር ልጃቸውን አተኩረው እየተመለከቱ ።

“ እኔ አልታመንም ግለት ነኝ ! ” ብለው ራሳቸውን እየነቀቁ ፣ ታላቅ ወንድም ዝም አሉ ።

በዚህን ጊዜ የታፈረች ትልቋ እክስት ፡ “ ሁሉም ይሁን በጂ ! ግን ፣ እሷ ሁሉንም ነገር ዐውቃ አገባዋለሁ ካለች ፣ እኛ ምን ኃይል አለን ለመከልከል ? እኛ እምቢስ ብንል ከግግባት ልናገዳት እንችላለን ወይ ? ቅያሚ ብቻ አይሆንም ወይ ትርፋ ? ” አሉ ።

“ ‘ እንቢ ’ ብላን ፣ ከታላቅን ወጥታ ካገባችው ፣ ጋብቻዋ እንዲባረክ አለ መመረቅ ብቻ ሳይሆን ፣ ተወግዛ ከቤተ ዘመድ ግጥበር ትወጣለች ። በቅድሚያ ይኸን ማወቅ አለባት ” አሉ ታላቅ ወንድም ፣ ጥያቄውን ሳለመመለስ መውጫ አግኝተው ።

ይኸ ሁሉ ሲሆን የታፈረች እናትና አባት የነርሱ ጉዳይ ያልሆነ ይመስል ፣ ምንም አስተያየት አልሰነዘሩም ። የታፈረች አባት ብዙ ጊዜ የታላቅ ወንድማቸውን ሐሳብ ይከተላሉ ። የታፈረች እናት ደግሞ የባላቸውን ።

የሆነው ሆኖ ፣ ታላቅ ወንድምየው አሁን ያሉትን ፣ የታፈረች ወላጆች የሚቀበሉት ለመሆናቸው ፣ እፈታቸው ላይ ምንም ምልክት አይታይም ።

ከጥቂት ደቂቃ ዝምታ በኋላ ፣ “ እኔ ልጄን በምንም ምክንያት ቢሆን ስረገም አልገኝም ። ጋብቻዋን እንኳን ማውገዝ ፣ አልቃወምም ” ብለው ፣ አያት ቆንጦር ቆንጦር እያሉ ወጡ ። የታፈረች እናትም ተከተሏቸው ። የቀሩት ተነሥተው ባይወጡም ፣ የብዙዎቹ ልብ ከአሮጊቷ ጋር ወጥቷል

@OLDBOOKSPDF

t.me/OLDBOOKSPDF